G. ŞTREMPEL

COPIŞTI DE MANUSCRISE ROMÎNEŞTI PÎNĂ LA 1800

Vol. I

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROM

1959

INTRODUCERE

Pînă la apariția primelor monumente de limbă romînească, la începutul veacului al XVl-lea, operele literare scrise pe teritoriul țării noastre, laice sau religioase, au îmbrăcat haina slavă, de proveniență medio-bulgară ; în limba slavă, vorbită de populația bulgară din dreapta Dunării, s-a oficiat slujba în bisericile noastre, probabil încă din secolul al X-lea şi tot limba slavă devine limba oficială a voievozilor noştri după înjghebarea statelor romîneşti, aşa cum era în apus limba latină. In limba slavă au fost copiate monumentalele manuscrise ale discipolilor lui Mcodim şi ai lui Grigore Țamblac şi tot în această limbă au fost scrise primele cronici moldoveneşti care preamăresc faptele de^arme ale gloriosului Ştefan şi ale urmaşilor săi din veacul al XVI-lea. în sfârşit, tot în slavoneşte a prelucrat vreun iscusit călugăr cunoscutele *învățături ale lui Neagoe Basărab către fiul său Teoăosie,* după bogata literatură parenetică a Bizanțului.

Limba slavă a fost folosită în cancelariile domneşti pînă la mijlocul veacului al XVII-lea, adică pînă la înlocuirea ei şi în biserică, chiar dacă, sporadic, începînd cu Petru Şchiopul în Moldova şi cu Mihai Viteazul în Țara Bomînească, au fost scrise acte oficiale şi în romîneşte. Ba chiar după generalizarea folosirii limbii romîneşti, în secolul al XVIII-lea şi la începutul secolului al XlX-lea, limba slavă continuă să dăinuie în unele mănăstiri, cum a fost mănăstirea Poiana Mărului din apropiere de Bîmnicul Sărat, unde se copiază manuscrise slavoneşti, dintre care unele s-au păstrat în colecțiile Academiei[1]).

în acest ciivînt de introducere nu se vor trata împrejurările care au determinat apariția primelor tdxte în limba romînă şi nici nu se va face o descriere a codicelor maramureşene. Dacă limba slavă a fost limba noastră oficială şi limba de cult a bisericilor şi mănăstirilor noastre nu înseamnă că a fost şi liinba vorbită de popor. Moşnenii şi răzeşii au vorbit romîneşte şi foarte probabil că în limba romînă şi-au scris multe din actele, eaxe reglementau anumite situații juridice, de o ilnportanță limitată, dintre ei.

*) D. P. Bogdan, *Din Paleografia slavo-roniînă,* în *Documente privind istoria Romîniei. Introducere,* voi. I, Buc, 1956, p. 112.

Este foarte probabil deci că binecunoscuta scrisoare a lui îsTeacşu ot Dolgopol, adresată la 1521 lui Johannes Benckner, judele braşovean, nu poate fi considerată ca prima cărămidă aşezată la temelia scrisului romînesc ci, cel mult, prima menţiune care a putut fi datată. Şi este tot atît de probabil ca scrisoarea de recomandare dată de sultanul Baiazid, la 1484, negustorilor polonezi, în trecere pe la noi, să fi fost scrisă în romîneşte, căci aceasta era limba înţeleasă şi vorbită de pîrgarii şi vameşii oraşelor noastre[1]). Cît despre textele rotacizante, cele mai vechi opere manuscrise ce ni s-au păstrat, conservate cu multă grijă la Biblioteca Academiei B.P.B., nu putem spune nici cînd şi nici unde au fost traduse, cu siguranţă din slavoneşte, nici dacă sînt originalele traducerilor sau copii tîrzii şi nici cine s-a străduit cu traducerea sau copierea lor. Cei care s-au ostenit cu copierea lor nu ne-au lăsat nici o însemnare care să arunce o rază de lumină asupra împrejurărilor în care au fost scrise aceste texte. Pe lîngă modestia caracteristică celor mai mulţi copişti de manuscrise, credem că cei care au copiat primele texte romîneşti au fost împiedicaţi să lase însemnaii în legătura cu activitatea lor şi de teama de a nu fi anatemizaţi, pentru că au îndrăznit să scrie texte pe înţelesul tuturora, adică într-o altă limbă decît cea în care admitea biserica sa-se oficieze slujba biseiicească[2]). Este drept că manuscrisele rotacizante cuprind texte de lectură bisericească şi nu de cult, dar pentru epoca de început a secolului al XVI-lea, cînd se presupune a fi fost copiate aceste texte, îndrăzneala de a scrie texte religioase în limba romînească — de lectură chiar fiind ele—era considerată ca o erezie. într-adevăr, după cum arată Engels, supremaţia „teologiei pe întregul tărîm al activităţii intelectuale era în acelaşi timp consecinţa necesară a poziţiei bisericii ca chintesenţă şi consfinţire a dominaţiei feudale existente. Este clar că din această pricină toate atacurile îndreptate împotriva feudalismului în general şi înainte de toate atacurile împotriva bisericii, toate doctrinele revoluţionare, sociale şi politice trebuiau să fie în acelaşi timp şi cu precădere erezii teologice. Pentru ca relaţiile sociale e'xistente să poată fi atacate, ele trebuiau desfăcute de aureola pe care o purtau"[3]).

Aşa trebuie înţeleasă şi o însemnare de la fila 53ᵛ, probabil a unui preot îndărătnic, cu peste două secole mai tîrziu, pe care o face în *Codicele voroneţean* : „Această carte au fost sfcrisă pe rumînie şi nu-i bună *de nemică"* Fireşte că pentru el, obligat de canoanele bisericeşti să oficieze într-o limbă pe care probabil nici el nu o cunoştea în suficientă măsură, tot ceea ce ieşea din cadrul acestor canoane constituia un păcat. Oricum îndrăzneala celor cc au tradus aceste prime texte în romîneşte a fost foarte mare şi nota lor progresistă ar merita scoasă în evidenţă în studiile viitoare[5]). Poate că cele cîteva rînduri criptografiate din *Psaltirea seheiană*

[1]) N. Cartojan, *Istoria literaturii romine vechi,* voi. I, Buc, 1940, p. 47.
[2]) Cf. acad. Kosminski şi Skaskin, *Istoria evului mediu,* voi. I, Buc, 1955, p. 750 şi urm.
[3]) F. Engels, *Războiul ţărănesc german,* ed. a III-a, Buc, E.S.P.L.P., 1958, p. 44.
[4]) *Ms. 448,* f. 53ᵛ.
[5]) în ceea ce priveşte aspectul progresist al scrierii în limba naţională, vezi şi Kosminski şi Skaskin, *op. cit,* p. 851 şi 877.

care n-au putut fi încă descifrate, ascund date interesante în legătur
vremea cînd au fost scrise şi cu diecii care s-or fi ostenit la copierea

Numărul manuscriselor romîneşti din secolul al XVI-lea, păst
la Biblioteca Academiei Bepublicii Populare Bomîne, este destul de
abia 11 şi, după informaţiile pe care le-am putut culege despre alte depo
din ţară, nu credem că s-ar putea adăoga încă pe atîtea la cele conser
de noi. Cît despre manuscrisele semnate de copişti, pentru secolul al XVI
cunoaştem numai opera popii Grigore din Măhaci, cunoscută sub nu
de *Codex Sturdzanus*[1]*),* asupra căreia vom avea prilejul să ne oprim mai

Cu siguranţă însă că lista manuscriselor romîneşti copiate în se
al XVI-lea va fi fost cu mult mai lungă şi setea de a citi în romîneşte d
de mare. Dar, dacă din cărţile coresiene, fie ele romîneşti, slavoneşti
slavo-romîne, fie ele tipărite pentru lumea ortodoxă din stînga şi dre
Dunării sau pentru propaganda lutherană, scoase într-un tiraj de
pînă la 500 exemplare, ne-au parvenit atît de puţine, de ce să ne mi
de numărul mic de manuscrise care a ajuns pînă în zilele noastre?

în secolul al XVII-lea, numărul manuscriselor romîneşti creşte,
ales pentru a doua jumătate a secolului şi se înmulţeşte numărul cel
ne-au lăsat indicaţiuni asupra împrejurărilor în care au copiat. Am iz
să înregistrăm 45 de nume de copişti, cei mai mulţi după anul 1670
stabilim numărul manuscriselor copiate de ei la 40 pentru Ţara B
nească, la 9 pentru Moldova şi la 17 pentru Transilvania, în total, aşa
66 manuscrise.

După anul 1700 copierea manuscriselor capătă o extensiune şi
mare, cu toată dezvoltarea vertiginoasă a activităţii tipografice, din vr
mitropolitului Antim Ivireanu pentru Ţara Bomînească şi a lui M
Strilbiţchi pentru Moldova, de la finele secolului. Şi, legat de ace
caracterul însuşi al operelor copiate se va modifica.

Lipsa primelor izvoare de limbă romînească şi numărul restrî
manuscrise romîneşti din a doua jumătate a secolului al XVI-lea şi se
al XVII-lea se explică, fără îndoială prin calamităţile de tot felul care
abătut asupra ţărilor noastre, în toată această perioadă de timp. J
incendierea mănăstirilor şi încercările deseori neizbutite de a potoli flăc
au dăunat în egală măsură cărţilor tipărite sau scrise de mînă şi ai
şi în multe biblioteci vestite din apusul Europei. Prin analogie cu ce
s-a petrecut în Germania, în Boemia sau în alte ţări putem vorbi
soarta multor manuscrise din bibliotecile noastre mănăstireşti. M
mănăstiri din ţările romîne au ars de repetate ori pînă în temelie, fi
pricina deselor năvăliri şi războaie purtate pe teritoriul ţării noastr
din neglijenţa călugărilor. Dacă incursiunile şi războaiele se răres
începutul secolului al XVIII-lea, incendiile continuă pînă aproa
zilele noastre, prefăcînd în cenuşă, o dată cu operele de artă minoră —o
şi ţesături — şi dulapurile cu inanuscrise şi tipărituri preţioase.
pildă, în anul 1862 arzînd mănăstirea Neamţ, a ars şi mare parte din f
de manuscrise pe care îl poseda această mănăstire cu cea mai veche tra

[1]). Publicat de B. P. Hasdeu, în *Cuvente den bătrîni,* voi. II, Buc, 1879.

culturală din Moldova [1]). în vremuri de bejenie mănăstirile şi boierii acordau o atenţie deosebită actelor de proprietate şi bunurilor materiale, neglijînd bibliotecile.

La împrejurările nefericite care au dus la pierderea atîtor opere de literatură veche romînească, reaua gospodărire a unor mănăstiri, din a doua jumătate a secolului trecut a adăugat alte pierderi. La îngroparea înaltelor feţe bisericeşti se puneau în mormînt şi cărţi vechi religioase. La mănăstirea Probota a fost îngropat pe la anul 1860, un mare număr de manuscrise, ce nu mai erau folosite la oficierea serviciului religios [2]). Şi cazul mănăstirii Probota nu a fost izolat. Pe deasupra, condiţiile în care erau ţinute manuscrisele vechi la unele mănăstiri şi biserici nu erau dintre cele mai bune. Azvîrlite prin podurile bisericilor sau prin pivniţe erau lăsate pradă şoarecilor şi mucegaiului.

Cînd a fost luată măsura de către stat, pe la începutul secolului nostru, ca Academia Eomînă să preia de la mănăstiri manuscrisele vechi şi să le pună în felul acesta la adăpost de distrugeri, au fost numeroase vocile celor ce s-au ridicat împotriva acestei măsuri, considerînd-o antireligioasă. în anii regittiului democrat-popular lucrurile sau schimbat în bine, astfel că pe lingă numeroase mănăstiri din ţara noastră au luat fiinţă muzee şi bilioteci, unde sînt păstrate cu grijă aceste vestigii ale culturii noastre trecute.

în sfîrşit, numeroase manuscrise romîneşti au întovărăşit în pribegie pe posesorii lor, de unde nu s-au mai întors niciodată. Aşa se explică faptul că nu există bibliotecă mare în Europa în care să nu se găsească manuscrise romîneşti din secolele XVI—XVIII.

Este îndeobşte cunoscut cît de dese au fost aceste pribegii în secolele XVI şi XVII, în Polonia, în Eusia, ba chiar în Italia şi Germania, iar cunoaşterea manuscriselor înstrăinate pe această cale ar îmbogăţi cu mult literatura noastră veche.

în ceea ce priveşte materialul folosit la scris de copiştii de manuscrise romîneşti menţionăm că toate operele întîlnite în colecţiile noastre sînt scrise pe hîrtie, niciuna pe pergament. Cît despre cerneluri, acestea diferă la culoare de la negru pînă la culoarea rădăcinie [3]).

Numeroase sînt manuscrisele în care, pe lingă cerneala obişnuită s-a folosit culoarea roşie, chinovarul. Titlurile operelor, titlurile capitolelor, indicaţiunile de tipic pentru manuscrisele ce serveau la oficierea slujbelor religioase, trimiterile marginale şi iniţialele au fost scrise de obicei cu cerneală roşie. Tot cu cerneală roşie se numerotau, foarte adesea, filele manuscriselor.

Mai rar, pe lîngă cerneala roşie, copiştii au folosit şi vopsele de diferite culori, galbenă, verde, maro şi aur. Spre pildă, cunoscutul dascăl de slovenie de la biserica sf. Gheorghe Vechi, popa Fior [4]) foloseşte aurul la

[1]) D. P. Bogdan, *op. cit,* p. 116.
[2]) *Ibidem,* p. 119.
[3]) *Ibidem.,* p. 133
[4]) I. Barnea, *Un miniaturist romîn din secolul al XVIII-lea* : Popa Fior, în *Biserica Ortodoxă Romînă,* LXVI (1948), nr. 11-12 (şi extras, Buc, 1948).

titlul şi majusculele manuscrisului 2711, scris la 1754, la titlul şi ini manuscrisului 3445, cuprinzînd *Pomelnicul bisericii Şerban Vodă.* sc 1763, ca şi titlurile şi majusculele manuscriselor 501, 2592, 937, şi 4243, acesta din urmă cuprinzînd un *Cronograf,*

Un alt copist, ieromonahul Serafim de la mănăstirea Bistriţ Ţara Bomînească, a cărui activitate se desfăşoară în jurul anului şi care, pe lîngă texte bisericeşti copiază o Esopie şi un Qr^iQjEni& seşte vopseaua galbenă şi verde la scris, ca'spre exemplu la fila 12 manuscrisul 2456.

Cazurile acestea, fără să fie izolate, nu sînt totuşi frecvente. sirea mai multor culori la scris era costisitoare şi, mai ales, încetinea cop Scopul pentru care se foloseau culori diferite era evident acela de a museţa manuscrisele şi de a scoate în relief anumite texte, sau încep de capitole [1]).

Vorbind despre forma şi dimensiunile pe care le îmbracă manusc de care ne ocupăm trebuie să spunem că, cu o singură excepţie, toate n scrisele au forma de codice, adică de carte ; cît despre dimensiuni, în denumirilor clasice de : in folio, in quarto, in octavo etc, folosite p cărţile tipărite, vom menţiona că cele mai numeroase dintre manusc semnate de copişti, pe care le-am întîlnit măsoară 21,5 X 15 cm. Ce mare manuscris întîlnit, un *Tîlc al Evangheliilor,* copiat la sfîrşitul seco al XVIII-lea, măsoară 38 x 24 cm, iar cel mai mic, copiat la 1775 şi cu zînd pilde filosofeşti, are 10,5 X 8 cm.

Caietele, foarte adeseori numerotate, mai ales pentru manuscr secolelor XVI şi XVII, se compun din patru sau opt file, după cum a împăturită coala [2]). Nu este greu de stabilit chiar şi o legătură aproxima între caracterul operei copiate şi dimensiunile manuscrisului. Spre p un Cjx&n£graf sau un Evajigheligr va fi copiat aproape întotdeauna p manuscrls3e dimensiuni mari^O X 20 cm, în vreme ce un Calenda o Alexandrie va depăşi rareori 20 X 15 cm.

Excepţia de la forma codicelui, ne care am menţionat-o mai su formează un interesant manuscris copiat de popa Fior, pe la mij secolului al XVIII-lea, care se prezintă sub formă de rulou, de asen scris tot pe hîrtie. Manuscrisul (care este copiat după opera miniaturi a lui Antim Ivireanu, cunoscută sub numele de *Chipurile Vechiului şi I Testament* şi păstrată în Biblioteca de Stat din Kiev, sub formă de co măsoară 11,07 X 0,47 m^tri! şi numără nu mai puţin de 503 por Textul, foarte interesant^ cuprinde o istorie a *Vechiului Testament,* în elementele de istorie profană sînt destul de numeroase.

Euloul, păstrat la fondul de suluri sub cota nr. 7 este, fără îndo unicul de acest fel ia noi în ţară, atît prin proporţiile de-a dreptul in sionante, cît şi prin conţinut.

în ceea ce priveşte grafia manuscriselor semnate de copişti ţionăm că cea mai mare parte a manuscriselor din Ţara Bomîne

[1]) Gf. D. P. Bogdan, *op. cit,* p. 134.
[2]) *Ibidem,* p. 135.

sau Moldova sînt scrise într-o cursivă uşor de recunoscut, pentru sfîrşitul secolului al XVII-lea şi pentru secolul al XVIII-lea.

Puţinele manuscrise semnate din prima jumătate a secolului al XVII-lea se caracterizează printr-o scriere semiuncială, apropiată de scrierea manuscriselor slave. Nu este greu de remarcat, de asemenea, tendinţa celor mai mulţi copişti de a imita pe dascălul lor pînă în cele mai mici particularităţi grafice, iar şcolile de grămătici, sau mănăstirile în care îndeletnicirile cărturăreşti au fost situate la loc de frunte — cum a fost mănăstirea Hurez, mănăstirea Neamţ, biserica sf. Gheorghe Vechi ş.a.— au dat copişti ale căror scrieri seamănă atît de bine între ele, încît, pentru un ochi mai puţin experimentat apar ca fiind copiate de aceeaşi mînă. Aşa spre pildă manuscrisele copiate de Vlad grămăticul au o grafie foarte asemănătoare cu aceea a manuscriselor copiate de Nicola grămăticul, de la care, probabil, a deprins meşteşugul slovelor. Cît despre popa Stanciu de la biserica Tuturor Sfinţilor din Bucureşti, cu o bogată activitate scriitoricească, l-a avut de ucenic pe Efrem grămăticul, pe la 1720, care copiază pentru ,,maestrul" său cel mai vechi *Diăahiar*[1]) pe care îl cunoaştem.

Pentru şcoala de copişti de la Bîmnic nu este lipsită de interes asemănarea ce se constată între manuscrisele copiate de Ioan Bîmniceanu, Grigore Bîmniceanu şi Bafail monahul, acesta din urmă de la Hurez.

în Moldova, cei doi cunoscuţi copişti de cronici de la începutul veacului al XVIII-lea, Grigoraş sin Vasile Uricariul şi Ioan Pavel grămăticul au scrisul atît de apropiat încît, dacă cele mai multe manuscrise nu ar fi semnate, nu am putea preciza care sînt copiate de unul şi care de celălalt.

Nici Transilvania nu face excepţie, din acest punct de vedere pentru secolul al XVIII-lea. Observăm şi aici tendinţa, oarecum firească, a lui Ioan sin Badu Duma de la Braşov de a scrie ca şi Badu Duma, probabil părintele său. Şi se imită scrierea aproape tot atît de bine ca şi în cazul copiştilor de cronici din Moldova, amintiţi mai sus. în sfîrşit scrisul peregrinului Eustaţiu Popovici „ardelean de la Baia Abrud", pe care îl întîlnim în*Brăteştii Paşcanilor de lîngă Suceava, pe la 1778 se aseamănă mult cu scrisul cărturarului Sava Popovici de la Băşinariu—fiul protopopului Coman — care scrie tot în aceeaşi vreme şi moare la 1808 [2]). Unde vor fi învăţat carte nu ştim, căci tac amîndoi asupra trecutului lor, dar nu este greu de văzut că şcoala lor, de la Sibiu sau de la Braşov, a fost aceeaşi pentru unul ca şi pentru celălalt.

Ne mai rămîne să ne ocupăm, în cîteva rînduri, despre scrierile ce imită tiparul. Foarte frecvente în Transilvania, nu numai pentru secolul al XVII-lea ci şi pentru cel următor, se caracterizează prin tendinţa copistului de a imita grafia textului tipărit, pe care l-a folosit ca model. Tendinţa aceasta merge atît de departe, încît copistul imită nu numai forma literelor, ci şi aranjarea textului în pagină, numerotarea filelor şi gravurile, în eventualitatea că acestea există. Cînd copiştii secolului al XVIII-lea

!) Ms. *3460.*

2) Cf. *ms. 2443,* f. 121v

folosesc, ca model, cărţi tipărite în vremea lui Coresisau în prima jun
a secolului al XVII-lea, pot deruta pe cercetătorii nefamiliariza
textele vechi cărora le prezintă o limbă arhaică, drept limba zilelor î
au scris. Din punct de vedere paleografie, aprecierea unor asemenea
nu este nici ea uşoară, în ipoteza în care copistul n-a avut grijă să me
neze anul copierii. Prin dispariţia personalităţii în grafie şi adop
scrisului în care se desenează fiecare literă după modelul tipărit,
folosirea unui text cu o limbă mai veche decît vremea în care s-a c
textul, prin lipsa însemnărilor de ori ce fel şi a încercărilor de c
elemente preţioase pentru un paleograf la datarea aproximativă a m
scriselor, în sfîrşit prin utilizarea unei hîrtii cu un filigran folosit pe o
perioadă de timp de moara de hîrtie, paleograful poate fi înclinat să
cieze vechimea unui text ca fiind mai mare decît este în realitate.

Care era pricina copierii textelor cu o asemenea grafie'? Transil
nu s-a dezvoltat, politiceşte, ca celelalte provincii romîneşti; mai
limba romînească deşi vorbită de popor n-a fost şi limba claselor s
nitoare. Nu se poate vorbi, aşadar, pentru Transilvania, de o preoc
a voievozilor, sau a guvernatorilor, de a crea şcoli romîneşti, din c
cărora să fie ridicaţi grămătici domneşti, aşa cum ştim că erau preoc
domnitorii din Ţara Bomînească şi Moldova[1]).

Pe de altă parte viaţa cărturărească destul de ridicată pe ca
întîlnim în Ţara Bomînească şi Moldova, la Hurez, Neamţ, Bis
sau alte mănăstiri, lipseşte aproape cu totul în Transilvania. în cele c
trei mănăstiri din Transilvania nu s-au format niciodată şcoli de co
în sfîrşit — şi aceasta ni se pare explicaţia cea mai judicioasă — în T
silvania nu s-au tipărit cărţi de cult religios, în tot secolul al XVI
şi în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, decît cu foarte puţin
cepţii. Tipografiile din Ţara Bomînească şi Moldova, care tipăreau şi p
Transilvania şi care difuzau un număr destul de mare ele exemplare
munţi, nu puteau satisface necesităţile tuturor bisericilor. Adăogînd
la aceasta şi costul, destul de ridicat, al cărţilor tipărite, ne dăm se
de ce se copiau cu caractere ce imită tiparul, mai ales cărţile folosi
oficierea slujbelor religioase. Prin folosirea acestei scrieri se punea la î
mîna preoţilor un text uşor de citit şi, pe cît posibil, cu un aspect g
atrăgător.

Dintr-o sutnară statistică pe care am întreprins-o în mater
cercetat, constatăm că cel mai mare număr de manuscrise semnate
la număr, cu scriere ce imită tiparul, cuprinde *Liturghiere.* Urmeaz
aceeaşi ordine, *Octoihurile,* opt la număr, *Trioduri-Penticostare* şi
Molitvenice cinci, urmate de *Ceasloave, Minee, Sinaxare, Strastnice*
toate cărţi bisericeşti, cum am amintit mai sus.

Constatăm, de asemenea, că cel mai mare număr de manusc
de slujbă bisericească, cu scriere ce imită tiparul, a fost copiat în ve
Transilvaniei, cu deosebire în regiunea Oradea, adică în regiuni înde
tate de centrele tipografice romîneşti. Aici, în satul Stracoş, spre p

[1]) Cf. S. Jako, *Paleografia latină cu referire la Transilvania (sec. XII—XV),* în
priv. ist. Rom., Introducere, voi. I, Buc, 1956, p. 191 şi urm.

copiază, pe la începutul secolului al XVIII-lea cunoscutul dascăl din Moldova, Vasile Sturze, de care vom mai avea prilejul să ne ocupăm, în satul Iaz, copiază în aceeaşi vreme un *LiturgMer,* dascălul Gheorghe, iar în Sitifelec, un preot, Gavrii, copiază pentru parohia sa, la 1739 un alt *LiturgMer.* întîlnim copişti, cu aceleaşi preocupări textuale şi cu aceeaşi particularitate grafică în vestul Banatului, în Sălaj, în Maramureş. Nu-i întîlnim însă nici în regiunea Braşovului, nici a Făgăraşului şi nici a Sibiului şi nu-i întîlnim în ţările romîne, decît cu foarte rare excepţii, cum este dascălul Barbul de la biserica Batistei din Bucureşti, care copiază pe la 1785, printre altele, cu scriere ce caută să imite tiparul, textul unui *Minei* pe luna septembrie, tipărit la Eîmnic în 1780, împreună cu postfaţa tipografului.

Deşi a ajuns pînă la noi un însemnat număr de manuscrise romîneşti ce intră în perioada de care ne ocupăm, cu conţinut eclesiastic sau laic, constatăm că cele mai multe din aceste manuscrise nu au nici o însemnare care să provină de la cel ce s-a ostenit cu copierea şi care să ne arate împrejurările în care a copiat. La elaborarea acestei lucrări am întîlnit 609 manuscrise semnate la care am adăugat alte 138 manuscrise a căror scriitori au putut fi identificaţi, din totalul de peste 3800 manuscrise, scrise pînă la 1800, pe care le-am parcurs. Cele mai multe manuscrise, aproximativ 340, aparţin Ţării Bomîneşti, iar cele mai puţine Transilvaniei.

Motivul principal pentru care copiştii n-au lăsat însemnări în legătură cu activitatea lor a fost modestia. Cei mai mulţi copişti erau recrutaţi dintre călugări şi aceştia îndeplineau această muncă fie din lipsă de altă ocupaţie, fie ca pedeapsă disciplinară *). în acest din urfriă caz, mai ales, copiştii treceau sub tăcere orice menţiune legată de persoana lor.

Dar multe manuscrise care aveau însemnările copiştilor la sfîrşit, din pricina folosirii îndelungate, pierdeau nu numai legătura formată din scoarţe de lemn îmbrăcate în piele, ci şi cîteva file de la început şi de la sfîrşit. Sau, dacă se întîmpla ca egumenul vreunei mănăstiri să facă ordine în bibliotecă şi să dea la legat manuscrisele vechi, acestea nu se mai înapoiau cu scoarţele originale, nici cu filele desprinse de la început şi sfîrşit şi nici măcar cu însemnările marginale, tăiate fără prea multă bătaie de cap[2]).

însemnările copiştilor sînt aşezate, de obicei, la sfîrşitul operei scrise, mai ales cînd în cuprinsul aceluiaşi manuscris există o singură însemnare. Daca avem de-a face cu un miscelaneu atunci copistul semnează deseori, la sfîrşitul fiecărei opere din cuprinsul miscelaneului. Nu rare sînt cazurile în care copistul lasă menţiuni asupra muncii sale fie la sfîrşit de

[1]) Cf. D. Russo, ***Studii istorice greco-romîne, Opere postume,*** tom. II, Buc, 1939, p. 557.

[2]) A. I. Iaţimirski, relatează în lucrarea sa: GjiaBHHCKne H **pycCKHe pyKonncn pyMHHCKHX'**b 6n6jiHOTeKi>, St. Petersburg, 1905, cum în anul 1871 episcopul cărturar Melhisedec, găsind manuscrise preţioase în podul mănăstirii Agapia, a sfătuit-o pe stareţă să le lege şi să le aşeze în bibliotecă. Manuscrisele, trimise la mănăstirea Neamţ pentru legat, au fost înapoiate fără scoarţe şi fără foile desprinse din interior, care au fost distruse ; pe deasupra manuscrisele au fost tăiate la margini. Pe lîngă manuscrise slave — căci la acestea face aluzie Iaţimirski în primult rînd, — au fost supuse la această barbară operaţiune, cu siguranţă şi manuscrise romîneşti. Relatarea apud. D. P. Bogdan, ***op. cit.,*** p. 119.

capitole, fie în subsolul filelor, fie în interiorul scoarţelor, sau p liininare, chiar dacă a copiat un manuscris ce cuprinde o singură în asemenea cazuri găsim însemnările, de obicei, în trei sau patru Slnt şi cazuri cînd copistul abuzează de aceste însemnări — reduse mula stereotipă : „Şi am scris eu *cutare* dascăl" — menţionîndu-le în opt locuri. Ba un oarecare logofăt Ştefan Dolete, din Ţara Bomî copiind pe la 1782 un manuscris religios[1]), se semnează de 25

Lungîmea acestor însemnări variază şi ea foarte mult, de la enunţare a numelui însoţită, eventual, de an, pînă la descrierea a împrejurărilor de copiere, introducîndu-se şi consideraţiuni re plictisitoare ce ocupă împreună pagini întregi. Trebuie să sublini acest capitol, că unii călugări de la mănăstirea Bistriţa din Ţara Bomî n-au dovedit deloc modestia la care ne refeream mai sus. Aşa, spre ieromonahul Ilarion, care copiază pe la 1740—1750, a avut grijă sa uneori, pe cîte trei-patru pagini procesul de elaborare al operei sa ieromonahul Ioachim Bărbătescu, de la aceeaşi mănăstire, copiind sfîrşitul secolului al XVIII-lea manuscrise cu conţinut moralicesc lăsat şi el numeroase pagini cu însemnări personale, păstrînd tradiţ decesorului său.

Nu toate însemnările sînt menţionate însă la locurile unde obişnuiţi să le căutăm şi nu toate pot fi citite de la prima vedere. copişti şi-au lăsat nubiele scris, literă cu literă, în înfloriturile fro ciilor, de unde nu pot fi desprinse decît după o insistentă cercetare a făcut, spre pildă, pe la anul 1704 un ieromonah, Serafim, de la mănă Bistriţa din Ţara Bomînească, care a copiat un miscelaneu[2]) ce cu printre altele şi un fragment de Esopic şi care şi-a însemnat num fila 122 într-un frontispiciu lucrat în culori foarte variate, sau da Bucur Lupu din Transilvania, care lasă urmaşilor menţiunea munci într-un frontispiciu de la fila 18 a unui manuscris[3]) copiat pe la Şi exemplele pot fi continuate cu altele.

Alţi copişti au încercat să-şi ascuiidă numele folosind scrierea tată[4]). Sistemul, destul de vechi, căci îl întîlnim şi în *Psaltirea S* este folosit pe o scară mult mai largă în secolul al XVIII-lea. însem criptate ale copiştilor sînt în general scurte, reducîndu-se de cel multe ori la numele copistului şi la două-trei expresii legate de în nicirea sa. Toate criptogramele*pe care le-am întîlnit au fost realizat schimbarea valorii şi sensului literelor astfel : a = th ; B = j, s ; lung, r = z ; A = d * = e, n K>>K = b , s = d 3 = g; H î = ci ; K = p ; a = o ; w H = n, t, e ; o = 1 ; n = c : p c = o ; T = psi; ti = ă : 'k = a ; & = ia io = iu ra = ia ; 0 » = h ; = f; X = u \|r = t ; n = r M = i scurt iu — s: w = g.

*) ***Ms.*** *1235.*

[2]) ***Ms.*** *2456.*

[3]) ***Ms.*** *1653.*

în ***Doc' nJu*** ^^°''' ^^amele }\ - Vlrtosu : ***Din Paleografia chirilică rom*** m ***uoc. priv. ist. Rom., Introducere,*** voi. I, Buc, 1956, p. 304-305.

Din cele 28 manuscrise cu însemnări criptografiate pe care le-am întîlnit, cel mai vechi, scris de preotul Teofil de la Eucăr de lîngă Cîmpulung şi cuprinzînd un miscelaneu religios, a fost copiat la anii 1702—1703 [1]). însemnarea criptografiată de la fila 196, în slavoneşte, nu cuprinde însă altceva decît numele, calitatea de grămătic şi localitatea. Mai concludentă este însemnarea lui Constantin postelnicelul, moldovean probabil de la Iaşi, care copiază pe la 1770 un manuscris [2]) cu fragmente din *Divanul lui Gantemir,* din rdmanul^popular italian *Bertdldo* etc. şi care ne dă cîteva date biografice utile. în sfîrşit, cea mai curioasă criptogramă, nu atît prin text, care se mărgineşte la cîteva cuVinte, cît prin aşezarea ei, o întîlnim în manuscrisul 5454, fila 116. Manuscrisul, un miscelaneu ce cuprinde, printre altele, fragmente de Sinaxar, Gromovnic şi elemente de cronologie? copiat pe la 1760 de Pahomie, stareţul schitului Lapoş de pe lîngă Bacău? are desenată la fila amintită mai sus o mîhă — cunoscuta mînă a lui Damaschin — folosită la socotelile calendaristice. însemnarea : „Eromonah,, stareț şi mai micul tuturor, nacialnicul Pahomie", este aşezată de jur împrejurul mîinii, alături de alte texte necriptate, astfel că trece neobservată. Aşezarea criptogramei poate fi considerată şi ca o încercare de a ascunde nuinele, deşi îa alte pagini copistul subliniază îndestul şi numele şi strădania pe care a depus-o la copiatul cărții.

Cît priveşte elefrientele ce intră în componența însemnărilor acestea variază nu numai de la secol la secol, ci şi de la oin la om, după imaginația şi interesul pe care le-au avut fiecare dintre copişti. în linii generale însă, aceste însemnări sînt inspirate — ba uneori traduse aidoma — după însemnările din manuscrisele copiştilor de manuscrise slave sau greceşti, schimbîndu-se numai ono'mastica. Alteori au fost copiate însemnările din manuscrisele rdmînşti, ce au servit ca model, fără ca să se schiinbe măcar nilmele copistului precedent. în sfîrşit, în cazul modelelor tipărite, se întîmpla uneori să se copieze şi postfața tipografului satj, dacă nu, măcar versurile care exprimau satisfacția de a fi terminat munca de tipărire.

Au fost tosă şi copişti ale căror însemnări, mult mai originale, se caracterizează prîntr-o remarcabilă poezie, sau aduc interesante informațiuni cu caracter istoric.

în general, o însemnare cuprinde : 1) numele celui ce a copiat, 2) data la care s-a început şi s-a sfîrşit copierea, 3) din îndemnul şi cu cheltuiala cui s-a săvîrşit copierea, 4) scuze pentru greşelile pe care le va constata cititorul, preot sau mirean şi explicații în legătură cu aceste greşeli, 5) blestemul pentru înstrăinarea manuscrisului. Succesiunea acestor elemente diferă de la manuscris la manuscris chiar cînd avem de-a face cu acelaşi copist. Alteori se adaogă elemente noi ce nu au de-a face nici cu persoana copistului şi nici cu activitatea desfăşurată.

Blestemul pentru înstrăinarea manuscrisului, destul de des întîlnit la copiştii manuscriselor slave şi greceşti din secolele anterioare folosirii limbii romîneşti pe o scară mai întinsă, mai este întîlnit în manuscrisele secolului al XVII-lea, dar dispare în bună măsură din însemnările copiş-

[1]) *Ms. 1154.*
[2]) *Ms. 1417.*

tilor secolului al XVIII-lea. Blestemele acestea nu sînt nici ele lips oarecare poezie. Iată spre e'xemplu pe preotul Teodor, dintr-un sat, D de lîngă Sigliişoara, blestemîndu-l pe acela ce ar îndrăzni să-i fure u nuscris de teologie polemică, copiat de el la 1781: „...Dară cine înstreina în chip de furtişag, de la mine sau din ogrăzile mele, ace blăstăm să nu aibă, fără [ntfmai] să nu-l rabde domnul dumneze toată viața lui, nici să vază moartea pînă nu va umbla tot pedestru toate locurile acelea pe unde s-au făcut săboarele acele scrise înlă cărţii aceştia ; apoi să fie ertat şi de mine şi de dumnezeu..."[1]).

Un alt scriitor din Țara Eomînească, Băducanu logofătul de d blestemă astfel pe cel ce ar îndrăzni să-i fure manuscrisul copiat cu a lui cheltuială, la 1780:.. .Şi cine se va ispiti a o înstreina de la adică a o fura, să fie afurisit şi blestemat dă 318 sfinți părinți de la Xi şi de alte sfinte săboară ; hierul să ruginească, piatra să mucezeasc trupul aceluia să nu mai putrezească în veci..."[2]).

Diacul de vistierie Constantin Veisa, cunoscător al hrisoavelor moldoveneşti va fi luat din ele următorul blestem cumplit, pe care îl la ff. 5—13 din Cronograful copiat de el la 1785 ; „Acest Hronograf,luî cineva să cetiască pe dînsul, de nu l-ar da înapoi, să fie blăstăfri domnul dumnezeu şi de preacurata sa maică. Cutremurul lui Cain cuprinză şi înger nemilostiv să aibă în zilile vieții lui, de-a dreapta locul lui să fie cu Iuda şi de mine încă să fie neertat în veac"[3]).

Xu lipsesc, în schimb, aproape din nici un manuscris din acest al XVIII-lea, scuzele pentru greşelile săvîrşite la copiere, explicațiile în legătnră cu aceste greşeli şi cererea adresată de copist, celui ce va manuscrisul, să se roage pentru iertarea păcatelor sale. Elementele ace întinse uneori pe donă-trei pagini, devin de-a dreptul plictisitoare pe cercetătorul care caută în însemnările copiştilor poezia originală informarea istorică prețioasă. De altfel aceste elemente au fost ş traduse după prototipurile greceşti sau slave şi copiate apoi, cu f puține modificări, de copiştii de manuscrise romîneşti.

în ceea ce priveşte tehnica copierii manuscriselor romîneşti, cum firesc, copiştii au adoptat sistemul şi materialele vechilor grămătic slovenie şi grecie. Copierea s-a făcut, de obicei, după model şi mai p după dictare, căci nu ni s-a întîmplat să găsim două-trei manuscrise să cuprindă absolut acelaşi text. Ori rostul scrierii după dictare era a de a da la iveală simultan mai multe manuscrise cu acelaşi conț

Datarea manuscriselor a fost făcută în cea mai mare parte, c cronologia bizantină a facerii lumii, chiar pentru prima jumătate a lului al XVIII-lea[4]). De obicei anul de la facerea lumii este urmat anul erei noastre. După an urmează luna şi ziua însemnării şi dacă d au fost menționate mai des, la sfîrşit de capitole, poate fi calculat ti cît a durat copierea. Zilele şi anii sînt menționați cu cifre chirilice.

[1]) *Ms. 2499, î.* 1. liminară.
[2]) *Ms. 1414, î.* 41v .
[3]) *Ms. 48.*
[4]) Cf. I. Ionaşeu şi F. Pali, *Elemente de cronologie,* în *Doc. priv. ist. Rom., Intro* voi. I, Buc, 1956, p. 405 şi urm.

ori, la copiştii culţi, întîlnim datarea făcută cu cifre arabe, mai ales în Transilvania. Elemente vechi de cronologie se întîlnesc destul de rar în datarea manuscriselor romîneşti şi ele întovărăşesc, întotdeauna, anul de la Facere şi anul erei noastre. Din numărul manuscriselor cercetate numai trei cuprind asemenea elemente cronologice. Cel mai vechi[1]), *Alexandria* şi *Bojdanicul* copiate de Popa Ion Eomînul din Sînpetru, lîngă Hunedoara, la anul 1620 îşi încheie astfel însemnarea de la fila 127ᵛ: ,,... .începusă a să scrie această carte ce se cheamă Alexandrie în luna lui cireşeriu 15 zile şi să sfîrşi în luna făurariu în 15 zile, în anul 7128, iar de la naşterea lui Hristos 1622 (sic), *crugul soarelui 16, a lunii 3, numărul de aur 3, temelia 3. . .".*

Al doilea manuscris, de la 1688, cuprinzînd Dioptra[2]) şi copiat în Ţara Bomînească de un peregrin moldovean, Silvestru ieromonahul, menţionează în slavoneşte, la fila 131ᵛ, că opera a fost terininată : ,,... .în zilele binecinstitorului şi de Hristos iubitorului Io Şerban voievod, în anul 7196 (1688), luna martie, 20 zile, *crugul soarelui 28, al lunii 14, numărul anului* 7".

în sfîrşit, cel de al treilea şi ultimul manuscris[3]) în care am întîlnit elemente vechi de cronologic a fost copiat la anul 1730 de un preot ardelean de pe lîngă Oradea, anume Ştefan. Textul manuscrisului, liturgic, se încheie cu o *Pasoalie,* adică cu un calendar popular ce indică ziua în care cade Pastele fiecărui an, despre care copistul ne spune la fila 129 că : „. i .O am scos du pre Pashalie rusască, care o au tipărit de la Hristos 1615, care-i acum de 115 ani de atunce şi... umblă pe leat de slove şi nu să soverseşte • . . Un cunoscător al Pascaliei, cum se dovedeşte a fi preotul Ştefan, putea uşor să menţioneze crugurile vremii sale, cum a şi făcut la fila 114 : „Scris-am în anul de la zidirea lumii 7238, *indiction 8, crugul soarelui 14, al lunii 18, temelia lunii 21,* de la întruparea lui Hristos 1730".

Succesiunea firească a textului a fost o problemă care a preocupat pe aproape toţi copiştii de texte romîneşti. în afara numerotării caietelor ce compun manuscrisele—pentru textele mai vechi, din secolul al XVII-lea — şi în afara folosirii aproape unanime a reclamei sau custodelui (cuvîntul aşezat dedesubtul unei pagini, cu care începea pagina următoare), unii copişti au numerotat filele sau au paginat manuscrisele copiate de ei. Se numerotau mai ales filele şi procedeul acesta îl întîlnim la mai mult de o treime din numărul copiştilor. Xumerotarea se făcea, de obicei, de la prima pînă la ultima filă a manuscrisului, cu cifre chirilice, mai frecvent pentru secolul al XVIII-lea şi mai rar pentru secolul al XVII-lea. Sînt şi cazuri în care copistul înceta Ta un moment dat să numeroteze filele, sau începea numerotarea de la mijlocul manuscrisului către sfîrşit, fireşte tot de la cifra unu. Unii copişti de miscelanee au numerotat separat fiecare operă din manuscris, pentru o mai precisă individualizare a lor.

Paginaţia originală a textului este mai rar întîlnită, prin a doua jumătate a secolului al XVIII-lea şi nefolosită de nici un copist al secolului al XVII-lea. Cifrele arabe încep să fie folosite la numerotarea filelor sau la paginaţia manuscriselor romîneşti în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, mai ales în Transilvania. La copiştii preocupaţi mai mult de aspectul grafic, numerotarea filelor, sau paginarea se făcea cu chinovar. De obicei era folosită însă cerneala cu care s-a copiat întregul manuscris.

[1]) *Ms. 3821.*
[2]) *Ms. 2472.*
[3]) *Ms. 4133.*

Xumerotarea filelor sau paginaţia originală, chiar atunci cînd sînt făcute de la prima pînă la ultima filă a manuscrisului, prezintă surprize neplăcute pentru paleograf, fie că sînt omise anumite file la numerotare, fie că este dat acelaşi număr la două file consecutive. Xumerotarea mecanică a manuscriselor îi scuteşte astăzi pe editorii de texte vechi de aceste inconveniente.

Beferindu-ne, în continuare, la conţinutul operelor copiate, constatăm o lărgire firească a preocupărilor culturale şi o varietate de subiecte, cu cît ne apropiem de vremile noastre. Pentru secolele XVI şi XVII, copiştii au semnat aproape numai opere religioase, fie ele texte biblice, fie manuscrise cu texte folosite la oficierea serviciului religios, fie texte de lectură religioasă.

,,Evul mediu — arată F. Engels — se dezvoltase dintr-o totală primitivitate. El trăsese cu buretele peste civilizaţia, filozofia, politica şi jurisprudenţa antică pentru a începe în toate domeniile de la început. Singurul lucru pe care îl preluase din lumea veche dispărută erau creştinismul şi un număr de oraşe pe jumătate distruse, complet despuiate de civilizaţia lor. Urmarea a fost că popii au obţinut, ca pe toate treptele primitive de dezvoltare a societăţii, morîopolui asupra pregătirii intelectuale, şi că prin aceasta cultura însăşi a căpătat un caracter esenţialmente teologic"[1]).

Xu lipsesc totuşi, nici pentru acea vreme, operele laice, căci cultura noastră veche, deşi tributară bisericii, încearcă ti'mid să spargă zidul tradiţiilor, alăturînd Psaltirii cîte o Alexandrie sau cîte un Cronograf. Iar copierea unor legende apocrife, cum sînt cele cuprinse în *Cbdew Siurdzanus,* copiat între 1583—1610 de popa Grigore din Măhaci, chiar dacă au un conţinut religios, acesta se abate de la canoanele bisericii. Ori, dacă un slujitor al bisericii, cum a fost popa Grigore din Măhaciul Turzii, copia texte bogomilice, ne dam seama că ele erau citite şi răspîndite cu atît mai vîrtos de acei puţini, care, fără să fie preoţi, ştiau să scrie şi să citească. Tendinţa aceasta o întîlnim mai ales în Transilvania, adică în acea provincie romînească în care s-au şi copiat cele mai vechi texte romîneşti. Acolo, în satul Sînpetru de lîngă Hunedoara, copiază un alt preot, Ion Eomînul, cel mai vechi text romînesc al Alexandriei, ca şi Floarea darurilor şi un Eojdanic, la 1620.

Bogomilismul, ca şi husitismul, aveau un pronunţat caracter social, înfăţişînd forme de luptă ideologică a maselor împotriva feudalismului şi a „chintesenţei" lui--biserica oficială. Bogomilii, după cum relatează prezviterul Cozma într-o predică a sa în secolul X, „defăimează pe bogaţi

[1]) F. Engels, *Războiul ţărănesc german,* ed. a III-a, Buc, E.S.P.L.P., 1958, p. 48.

învaţă pe ai lor să nu se supună stăpînului lor ; invidiază pe rege, batjocoresc pe bătrîni, calomniază pe boieri; socot că sînt urîţi lui dumnezeu cei ce lucrează pentru rege şi poruncesc fiecărui servitor să nu mai lucreze stăpînului său". în felul acesta, arată Engels,, un caracter cu totul deosebit a avut erezia care exprima direct nevoile ţărănimii şi ale plebeilor şi care întovărăşea întotdeauna o răscoală.;. Ea preconiza ca „egalitatea fiilor domnului" să fie extinsă încît să se ajungă la o egalitate de avere. A pune pe picior de egalitate nobilimea cu ţăranii, patricienii şi tîrgoveţii privilegiaţi cu plebeii, a desfiinţa servitutile, dijmele, impozitele, privilegiile sau cel puţin cele mai flagrante deosebiri de avere, acestea erau revendicările formulate mai mult sau mai puţin precis şi preconizate drept consecinţe care decurg în mod necesar din doctrina creştină primitivă"[1]).

Dar, să analizăm puţin cîteva din operele laice care au constituit lectura de căpetenie a strămoşilor noştri şi să vedem în ce măsură au fost copiate şi au interesat pe cunoscătorii de slovă. Dintre acestea *Alexandria* am văzut că ne-a parvenit în cel mai vechi text şi cu siguranţă a fost cartea de căpetenie a generaţiilor de mult trecute. Poate tocmai pentru că a fost atît de mult citită, nu o găsim semnată decît de 19 copişti, cei mai mulţi din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea şi de cele mai multe ori fragmentară. Moldova ne-a lăsat opt copii semnate, iar Ţara Romînească şi Transilvania şase, respectiv cinci manuscrise cu istoria lui Alexandra Macedon. în secolul al XVII-lea n-am întîlnit nici un alt text semnat, în afară de cel din *Codex Neagoeanus,* copiat de popa Ion Eomînul. Abia în 1717, un oarecare Petre, ce semnează în criptogramă, copiază pentru logofătul Staicu, de la mănăstirea Aninoasa, o Alexandrie[2]), împreună cu alte texte de literatură populară. Tot în Ţara Eomînească copiază Constantin, o altă Alexandrie[3]). Celelalte manuscrise semnate sînt toate scrise în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, iar unele dintre ele, copiate după cartea tipărită la Sibiu, în 1794[4]).

în Moldova, cea mai veche *Alexandrie* semnată este aceea scrisă la Iaşi, în 1777, de un oarecare Enache sin hagi Pragul[5]). Dar cel mai interesant manuscris ce cuprinde textul Alexandriei este fără îndoială cel copiat de Xăstase Xegrule la Iaşi, în 1790. Textul, scris ,,în zilele prealuminate ale împărăteştii sale măriri, Ecaterina Alexievna, împărăteasa a toată Eosia", cuprinde o sumedenie de miniaturi cu scene din viaţa lui Alexandru, executate, probabil, tot de copist într-o manieră simplistă? care şi face, dealtfel, farmecul operei[6]).

Altă operă care s-a bucurat de o largă circulaţie, mai largă decît putem desprinde din cele nouă manuscrise semnate, a fost *Esopia.* Şi

[1]) F. Engels, ***Războiul ţărănesc german,*** ed. a III-a. Buc, E.S.P.L.P., 1958, p. 50—51. Vezi şi Kosminski şi Skaskin, ***op. cit.,*** voi. I, p. 302 şi urm.

[2]) ***Ms.*** *1867.'*

[3]) ***Ms.*** *438.*

[4]) Cf. I. Bianu şi N. Hodoş, ***Bibliografia romînească veche,*** tom. II, Buc, 1910, p. 361 şi urm.

[5]) ***Ms.*** *4104.*

[6]) ***Ms.*** *869.* Despre circulaţia Alexandriei în ţara noastră vezi N. Cartojan, ***Alexandria în Literatura romînească,*** Buc. 1922.

aici, ca şi în cazul *Alexandriei,* cel mai vechi text semnat îl găsim în Transilvania. Dascălul Costea de la Braşov, copiind un miscelaneu de literatură populară între anii 1693—1703, rezervă filele 122—145 vieţii şi faptelor lui Esop[1]). în Ţara Eomînească, de unde ni s-au păstrat patru manuscrise semnate cuprinzînd *Esdpia,* cel mai vechi text datează din anul 1704 şi a fost copiat, împreună cu nişte texte religioase de către Serafim, ieromonahul Bistriţii[2]), un om plin de grijă pentru îrnpodobirea manuscriselor cu care s-a ostenit. în sfîrşit, la 1717, acelaşi Petre care copiase Alexandria pentru logofătul Staicu, nastavnicul mănăstirii Aninoasa, include în acelaşi manuscris şi *Esopia.*

în Molddva, cel mai vechi din cele două texte semnate este cel al logofătului Ioan Chira[3]), din miscelaneul scris de el la 1779. Cu tipărirea primei ediţii din această carte, în 1795, la Sibiu, în tipografia lui Petru Bart[4]), au fost satisfăcute multe dorinţi de a avea la îndemînă, pentru delectare, viaţa lui „Isop filosoful".

Archirie şi Anadan, romanul oriental pe care unii îl socot modelul *Esopiei*[5]*),* deşi s-a păstrat în colecţiile noastre în peste 15 manuscrise, n-a fost iscălit de cît de opt copişti : trei ardeleni, trei moldoveni şi doi din Ţara Eomînească. Cel mai vechi fragment ni l-a lăsat ieromonahul Vartolomeu din satul maramureşan Budacul Eomînesc, care înserează textul într-un miscelaneu religios, la anul 1708, scris pentru preotul Andrei[6]).

Pentru Ţara Eomînească, cea mai veche versiune semnată ne-a lăsat-o la 1717 Petre de la mănăstirea Aninoasa, din păcate tot fragmentară ; cît despre Moldova, textele cele mai vechi sînt cele copiate de Agapie[7]), la 1784, si de Ionită Arhip[8]) „nobelul" de la Suceava, între anii 1784—1799.

Mai răspîndit decît *Archirie şi Anadan,* romanul hagiografic *Vdrlaam si loasaf*[9]), atribuit sf. Ioan Damaschinul, a fost tradus de Udrişte Xăsturel, învăţatul cumnat al lui Matei Basarab, încă de la 1648. Textul, tradus atunci în romîheşte, a fost copiat de multe ori atît în secolul al XVII-lea cît şi în cel următor.

Din cele 13 manuscrise ce ni s-au păstrat cu semnătura copiştilor, nouă aparţin Ţării Eomîneşti, trei au fost copiate în Moldova şi numai unul, la 1782—1784, în Transilvania. De altfel circulaţia într-un număr mai mare de copii pentru Ţara Eomînească este explicată şi de faptul că

[1]) ***Ms.*** *1436.*

[2]) ***Ms.*** *2456.*

[3]) ***Ms.*** *1067.*

[4]) I. Bianu şi N. Hodoş, ***op. cit,*** II, p. 376.

[5]) N. Cartojan, ***Cărţile populare în literatura romînească,*** voi. II, ***Epoca influenţei greceşti,*** Buc, 1938, p. 252 şi urm.

[6]) ***Ms.*** *577.*

[7]) ***Ms.*** *4104.*

[8]) ***Ms.*** *1155.*

[9]) P. V. Năsturel, ***Viaţa Sfinţilor Varlaam si loasaf,*** Buc, 1904.

L

traducerea lui Udrişte Năsturel s-a bucurat de o circulaţie mai intensă decît celelalte traduceri, din secolul următor[1]).

Cele mai vechi copii, trei la număr, ni le-a lăsat Fota grămăticul între anii 1671—1675. Manuscrisul 2170, copiat în anul 1671 şi nesemnat, are text paralel slavo-romîn, iar însemnarea slavonească de la fila 443 ne informează că arhimandritul Petroniu de la mănăstirea Tismana a suportat cheltuielile de scriere. Tot nesemnat este şi manuscrisul nr. 588, copiat pe două coloane, cu text paralel slavo-romîn. Cel de-al treilea manuscris cu cota 3339, copiat la anul 1675 numai în romîneşte îşi încheie însemnarea de la fila 281, cu următoarele date, ce ne interesează pe noi .Scosu-o-am şi eu Fota, grămătic domnesc, dupre izvodul rumînesc, dumnealui Dumitraşco biv vel serdar ; şi am scris în zilele creştinului domn Grigore Ghica voievod. Leat 7183 (1675), ot grad Bucureşti".

Toate trei manuscrisele au fost copiate într-o frumoasă scriere semiuncială, cu frontispicii colorate şi cu majuscule împodobite. Două dintre manuscrise păstrează şi vechile legături în piele.

Altă copie ce merită subliniată este aceea scrisă la mănăstirea Hurez pentru egumenul mănăstirii, chir Ioan, de către ierodiaconul Dositei[2]) în anul 1700, într-o scriere cursivă remarcabilă. Grigore Rîmniceanu, învăţatul ierodiacon şi apoi arhimandrit de la episcopia Rîmnicului, ne-a lăsat şi el două copii din *Varlaăm şi loasaf,* una la 1781, cu cheltuiala lui Rafail monahul[3]) şi alta—mult mai completă—la 1784, cu cheltuiala şi pentru arhimandritul Partenie Argeşanul[4]).

Dintre textele copiate în Moldova merită amintit manuscrisul 1573, copiat de Toader, slugă la spătarul Vasile Roset, în anul 1797 şi, mai ales, manuscrisul copiat la 1786 de un membru al familiei Sion, călugărit la mănăstirea Neamţ, sub numele de Ioanichie, frate cu stolnicul lordache Sion. Grafia acestui manuscris, păstrat sub nr. 9, este dintre cele mai alese, iar dedicaţia adresată fratelui său, Constantin Sion, exceptînd concepţia monahală, dovedeşte o fire poetică pe care cu greu o vedem supunîndu-se drasticelor reguli monastice, instituite de stareţul Paisie.

Altă carte ce s-a răspîndit, mai ales în Moldova — căci toate cele şapte manuscrise semnate au fost copiate acolo — este romanul erotic cunoscut sub numele de *Etiopica,* sau *Istoria etiopiceascâ a lui Iliodor.* Deşi cunoscut încă de la sfîrşitul secolului al XVII-lea, textul s-a răspîndit mai ales în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, de cînd datează toate copiile amintite. Dintre acestea trebuie să o menţionăm pe aceea datorată lui Alexandru Ciohoranu[5]), scrisă pentru paharnicul Xicolae Cânta — care se distinge prin împodobirea titlurilor şi iniţialelor şi prin prezenta celor trei miniaturi — şi copia paharnicului Toader Jora, scrisa pentru*sine la 1786, după traducerea din greceşte a lui Toma grămăticul de la mitropolia din Iaşi.

[1]) N. Cartojan, *Cărţile populare în literatura romînească,* voi. I, *Epoca influenţei sud-slave,* Buc,, 1929, p. 241.
[2]) *Ms. 2458.*
[3]) *Ms. 2577.*
[4]) *Ms. 2510.*
[5]) *Ms. 4837.*

Celălalt roman grecesc, *Istoria lui Erotocrit,* n-a avut circulaţ *Etiopieei* şi nici a lui *ĂrcUrie şi Anadan.* Xici nu ni s-a păstrat de altf decît în trei copii semnate — două moldoveneşti şi una muntenească de pe la sfîrşitul secolului al XVIII-lea. Textul copiat la Bucureşti în 17 de către logofătul Ioniţă[1]) este însă deosebit de preţios pentru noi pri bogăţia şi frumuseţea miniaturilor, adevărate documente privind îmbr cămintea şi obiceiurile vremii, lucrate de Petrache logofătul.

Romanul oriental *Sindipa,* această „colecţie de poveşti hazlii de snoave", a circulat cu siguranţă în mai mare număr decît cele patr manuscrise găsite de noi cu indicaţie de copist. Cel mai vechi text ni 1 lăsat acelaşi Costea dascălul, din Braşov, care a copiat între anii 1693—170 Esopia amintită mai sus. însemnarea însăşi de la fila 121^v, cu textul ei slav romîn, este legată de copierea Sindipei :'„Coneţul şi sfîrşitul a filosoful Sintipei cu fiul împăratului de Ţara Persiei"/

Pe lîngă romanele populare de mai sus, cu o circulaţie remarcabil au fost copiate, mai ales îli a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, serie de alte opere, păstrate, din păcate în puţine variante cu însemnă ale copiştilor, opere ce demonstrează un gust rafinat pentru lectura laic la pătura suprapusă din ţările romîne. Aşa spre exemplu ne-au răma numeroase manuscrise, nesemnate de copişti, cu tălmăciri din *Oxenstie* alături de cele mimai patru variante semnate, toate patru moldoveneşt copiate între 1779—1803. Istoria lui Schinder împărat ni s-a păstrat'î copia lui lordache vătaful, de la 1791, scrisă pentru Petre Abăgerul[2] iar oj)era lui Francesco Loredano, *Zăbava fantasiei,* tradusă în romîneşt de cămăraşul Constantin Vîrnav, din limba greacă, a fost copiată, printr alţii, de către pisarul Grigore Hudeci la Iaşi, în 1788, cu cheltuiala mitr politului Veniamin Costache, pe atunci eciisiarh al Mitropoliei[3]). Pahar nicul Toader Jora, un om cu mare dragoste de carte, a copiat şi el, pentr biblioteca sa, la 1786, această operă, păstrată în manuscrisul 50 de Biblioteca Academiei Republicii Populare Romîne.

Romanul popular al italianului Gitilio Cesare Croce della Lira, int tulat *Bertoldo,* îl întîlnim, tot în Moldova, în două copii. Tina din ele d tează din anii 1767—1775 şi este cuprinsă într-un miscelaneu de litera tură laică[4]), copiat de Constantin postelnicelul de vistierie. Cealaltă copie scrisă la 1779 face parte tot dintr-un miscelaneu de literatură populară scris de logofătul Ioan Chira, pe care l-am mai întîlnit.

Alte romane, ctim au fost *Ahileu la ostrovul Şirului,* sau *Istor lai Alţidalis şi a Zelidiei,* opera lui Vincent Voiture, fără să fi avut o cir culaţie foarte largă sînt totuşi copiate de cîteva ori de cunoscătorii lite raturii apusene, ca şi *Istoriile lui Târlo* sau traducerea din Feiielon *Intîmplărilor lui Telemac.*

Un alt gen de literatură pe care o vedem bine reprezentată în munc dificilă a copiştilor de manuscrise este literatura astrologică de prevestir

[1]) *Ms. 3514.*
[2]) *Ms. 2623.*
[3]) *Ms. 433.*
[4]) *Ms. 1417.*

prin cele trei texte : *Bojdanicul, Gromovnicul* şi *Trepetnicul,* foarte adesea întîlnite împreună în numeroasele calendare, manuscrise sau tipărite, din secolele XVII şi XVIII.

Copia popii Ion Eomînul de la 1620 este cel mai vechi text de Bojdanic romînesc. De altfel în secolul al XVIII-lea prevederile pentru viitorul oamenilor vor fi făcute nu după luna în care s-au născut, ca în Eojdanic, ci după zodie şi atunci aceste texte de prevestire se vor numi *Zodiace.*

Dintre cele trei texte amintite, cel care a circulat mai mult se pare că a fost *Gromovnicul.* O copie destul de veche ne-a lăsat ieromonahul Serafim de la mănăstirea Bistriţa din Ţara Eomînească, pe la sfîrşitul veacului al XVII-lea[1]), iar o altă copie, din 1717, o datorăm aceluiaşi Petru care a copiat şi *Alexandria* şi *Esopia* pentru logofătul Staicu de la mănăstirea Aninoasa. în Transilvania, cel mai vechi text ni l-a păstrat copia dascălului Costea din Braşov, în primele 11 foi de la începutul miscelaneului[2]) copiat de el la anul 1693.

Calendarele, deşi au fost tipărite mai des în Transilvania şi destul de devreme, au circulat în numeroase copii manuscrise, mai ales în Ţara Eomînească. Una veche, cea a popii Xicola, cuprinde calendarul anului bisect 1704, scris într-o frumoasă cursivă de la începutul veacului. Mai tîrziu, după tipărirea calendarului la Iaşi, în anul 1785, de către Mihail Strilbiţki[3]), au circulat copii manuscrise, după această tipăritură, ca aceea a lui Teodorache logofătul[4]), în care sînt desenate şi gravurile talentatului tipograf. Marele ban Barbu Văcărescu, va puiie şi el pe un dascăl al său, pe Venedict, să-i copieze, la 1800, cunoscutul calendar „pe 112 ani"[5]) deşi în vremea aceasta textele tipărite erau foarte numeroase şi circulau peste tot.

Textele de lege, deşi mai puţin citite, au fost copiate de numeroşi slujitori ai condeiului, mai ales în Tara Eomînească. în evul mediu, după cum arată F. Engels, ,,în mîna popilor, politica şi jurisprudenţa, ca şi celelalte ştiinţe, au devenit simple ramuri ale teologiei, fiind tratate după aceleaşi principii care erau valabile în teologie. Dogmele bisericii erau în acelaşi timp axiome politice, iar pasajele din biblie aveau putere de lege în faţa oricăror instanţe judecătoreşti"[6]).

[5]A fost copiat codicele lui Iustinian de către ieromonahul Sava, de la mitropolia Moldovei, încă în prima jumătate a secolului al XVIII-lea[7]); au fost copiate numeroase fragmente din *îndreptarea legii,* după cartea tiparnică de la Tirgovişte din 1652, sau din *Pravila lui Vasile Lupu.* Din această ultimă operă ne-a lăsat o frumoasă copie manuscrisă popa Stanciu de la biserica Tuturor Sfinţilor, scrisă la anul 1724, cu porunca lui Xicolae Mavrocordat, pentru a-i sluji de învăţătură fiului său Constantin[8]).

[1]) *Ms. 2513.*
[2]) *Ms. 1436.*
[3]) I. Bianu şi Hodoş, *op. cit.,* II, p. 301.
[4]) *Ms. 2640.*
[5]) *Ms. 1632.*
[6]) F. Engels, *Războiul ţărănesc german,* Buc, E.S.P.L.P., 1958, p. 48-49.
[7]) *Ms. 1440.*
[8]) *Ms. 1253,* f. 1.

X-au lipsit din preocupările copiştilor nici manualele de geo
$au de matematici, mai ales în a doua jiimătate a veacului al XVIII
Aşa spre pildă, Antim ieromonahul de la Cozia, a copiat în anii 1766–
o *Cosknografie,* cu cheltuiala şi din porunca arhimandritului Sofro
Preocuparea aceasta „ştiinţifică" este lăudabilă pentru ieromonahul A
care a devenit mai tîrziu egumen al mănăstirii Arnota.

în Moldova întîlnim în biblioteca paharnicului lordache Darie
om cu mare dragoste pentru cărţi, căci a cheltuit deseori bani cu co
manuscriselor — un manual de Geografie[2]), copiat la 1786 de către das
Alexandru Atanasiu. Manuale de matematici copiază, învăţatul
vremea sa, Grigore Eîmniceanu[3]), iar în Moldova îl întîlnim, cu ac
preocupări, pe la 1795, pe un Millo[4]), poate bunic sau străbunic al ră
titului actor.

X-au lipsit din preocupările unor boieri reţetele medicale, cele g
dăreşti — de care sînt pline manuscrisele noastre vechi — ba n-a
nici grija pentru o cît mai desăvîrşită artă culinară, ctfrn ne-o dove
Alexie, clucerul de arie, care-l pune pe Mîhai, logofătul din Greci
copieze o carte de bucate[5]), la 1749.

Dar dintre toate operele religioase sau laice, pe care mîna n
siţilor copişti le-a transpus în zeci şi zeci de variante, nici una nu s-a b
de atîta circulaţie cum s-au bucurat operele cu caracter istoric, fie c
vorba de cronici străine sau letopiseţe romîneşti. Peste 80 de manu
cu caracter istoric ău fost iscălite de copişti, sau le-am putut dete
condeiul de sub care au ieşit ; alte zeci şi zeci de letopiseţe şi cronici a
copiate fără să ştim de cine anume, sau depăşesc, ca dată a copierii,
1800. Marea majoritate a acestor manuscrise cu caracter istoric da
din secolul al XVIII-lea, căci numai din această vreme au început
răspîndească letopiseţele. Setea de lectură istorică fiind mare şi l
seţele netipărindu-se decît foarte tîrziu, de către Kogălniceana, ne
seama de ce au circulat atîtea copii manuscrise în ţările romîne.

Dintre operele acestea istorice un loc de seamă îl ocupă *Cronogra*
cu 21 manuscrise semnate de diverşi copişti. Create de istoricii biza
aceste prelucrări populare ale Vechiului Testament, ale istoriei egipt
perşilor, grecilor, romanilor şi a turcilor, mergînd cu povestirea even
telor pînă pe la începutul secolului a! XVII-lea, cînd au şi fost ti
pentru prima dată, în greceşte, la Veneţia, Cronografele s-au răspînd
mimai în Peninsula Balcanică ci şi în nordul Dunării, în Ţara Eomîn
şi Moldova, unde au fost traduse în romîneşte încă din prima jumăt
secolului al XVII-lea.

în Ţara Eomînească se pare că au circulat mai intens aceste C
grafe, căci am putut determina pe copiştii unui număr de 11 m

[1]) *Ms. 1556.*
[2]) *Ms. 2349.*
[3]) *Ms. 1081.*
[4]) *Ms. 4566.*
[5]) *Ms. 1120.*
[6]) Cf. : Iulian Ştefănescu, *Cronografele romîneşti*: tipul Danovici, partea I, în
istorică romînă, IX (1939), p. 1 — 77, dar mai ales capitolul: Cronografele Romîneşt
D. Russo, *Studii istorice greco-romîne,* II, p. 91 şi urm.

scrise. Pe de altă parte tot Țara Eomînească ne-a transmis şi cea mai veche copie în romîneşte, lucrată în anul 1687 şi semnată de Drăgoi logofătul? fiul lui popa Tatul din Bezdead[1]). Demne de remarcat sînt. tot pentru Tara Eomînească, cele două Cronografe scrise şi ilustrate pe la 1758—1760, de către Constantin Săidăcarul[2]), feciorul popii Ioanichie din Mogoşoaia, ca şi copiile popii Fior, dascălul slovenesc de la biserica sf. Gheorghe Vechi, tot două, copiate şi împodobite pe la 1760[3]). Şi unul şi celălalt, copişti recunoscuţi ca atare, vor fi copiat Cronografele pentru vre-o faţă boierească aşa cum a făcut şi Petraseu logofătul, care copiază unul, la 1762, pentru Constantin Comăneanul, biv vel serdar[4]).

La doi ani numai după cel mai vechi Cronograf semnat, în Ţara Eomînească, amintit mai sus, este copiat în Moldova, la 1689, de către Gavrii diacul un Cronograf, pe care copistul a avut grijă să-1 şi înfrumuseţeze cu numeroase frontispicii şi majuscule înflorate. Copierea a fost făcută în satul Băltăteşti-Xeamţ, unde Gâvril era diac, pentru Ion lordache Cantacuzino,. după cum ne informează copistul, ale cărui scuze pentru greşelile muncii abia se pot desprinde de pe ultima filă a manuscrisului, ruptă pe alocuri de răsfoirea îndelungată[5]).

Un alt Gavrii diacul, de la Focşani, copiază probabil pentru „dumnealui Xeculai vel căpitan de grecei'[5], la 1732, un Cronograf de 372 file, bogat împodobit si cu destul talent[6]).

Cele două Cronografe identificate din Transilvania[7]) merită şi ele amintite, Cel mai vechi este copiat de preotul cărturar Sava Popovici din Eăşinari, lîngă Sibiu, fără să ştim cînd anume şi fără să-şi fi lăsat numele.' A avut însă grijă să-1 împodobească, ca şi pe celelalte manuscrise copiate de el, iar o însemnare din anul 1808, asupra morţii sale, ne confi,„ă — dacă mai era nevoie, dată fiind grafia lui atît de bine individualizată — că el, Sava Popovici, care a murit în anul 1808, mai 22, „au scris această carte si alte multe".

Celălalt Cronograf, poate cel mai voluminos dintre toate pe care le conservăm — căci are 729 file şi dimensiuni maxime : 35,5 X 21,5 cm — a fost scris de Xicolae Popovici din Şcheii Braşovului, între 22 februarie şi 20 decembrie 1798, Şi, cu tot numărul mare de file, copistul nu a neglijat aspectul grafic, împodobind foarte multe iniţiale,

Numeroase alte fragmente de Cronograf au fost copiate separat, ca opere individuale, mai ales în Ţara Eomînească, cum sînt spre pildă *Istoria surpării Ierusalimului, Istoria luării Ţarigradului, Viaţa lui Constantin cel Mare* şi altele, cele mai multe datînd din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea.

Letopiseţele Moldovei şi ale Ţării Eomîneşti numără 57 manuscrise romîneşti cu însemnări autografe ale copiştilor sau identificate de noi ca

!) *Ms. 3556.*
[2]) *Mss. 1070* şi *1389.*
[3]) *Mss. 2609* şi *4243.*
[4]) *Ms. 4248.*
[5]) *Ms. 86.*
[6]) *Ms. 3456.*
[7]) *Mss. 2443* şi *3450.*

fiind copiate de anumiţi dieci. Cifra aceasta, departe de a atinge numă
total al Letopiseţelor din colecţiile noastre, este totuşi concludentă pen
circulaţia textelor privitoare la istoria noastră, mai ales că cifra se ref
numai la secolul al XVIII-lea ; de altfel, din secolul al XVII-lea nici
ni s-a păstrat vreun Letopiseţ semnat de copişti.

Cea mai veche copie ne-a lăsat-o moldoveanul Axinte Uricariul pe
1710, care s-a ocupat de scrierea *Letopiseţului Ţării Moldovei,* opera
Miron Costin, păstrată în manuscrisul 2601. Şi/pentru că ne ocupăm
copiile din Moldova, deşi sînt numai 26 de manuscrise, faţă de cele
copiate în Ţara Eomînească, trebuie să menţionăm cîteva figuri de copi
care au avut o predilecţie specială pentru scrierea operelor istorice.

Şi ca vechime — căci copiază manuscrise în jurul anului 1726, da
întîlnită la începutul manuscrisului 115—şi ca număr de Letopiseţe copia
şase la nnmăr, totalizînd 1107 file, Grigoraş sin Vasile Uricariul se situea
pe primul loc între harnicii copişti de Cronici. Dintre manuscrisele copi
de el numai unul[1]) cuprinde oarecare însemnări, din care rezultă că
copiat *Letopiseţul Ţării Moldovei* pentru Toader Costache treti logof
Tot el a copiat şi un Letopiseţ al Ţării Eomîneşti, fără să ştim însă pen
cine anume.

Copiile lui Grigoraş sin Vasile Uricariul se disting printr-o grafie d
eleganţă rar întîlnită la grămăticii noştri şi printr-o grijă deosebită pent
ilustrarea textelor cu frontispicii frumos lucrate în peniţă, în mijloc
cărora desenează uneori chipurile primilor voievozi moldoveni[2]). în sfîrş
patru dintre cronici au numerotate filele de mîna lui Grigoraş.

Alt copist, asemănător la grafie cu Grigoraş sin Vasile Uricari
este Ioan Pavel grămăticul. Bl lucrează în jurul anilor 1736—1746, da
cuprinse în două dintre manuscrisele pe care le-a copiat. Două dintre ce
patru manuscrise cu opera Costineştilor, cuprind traducerea *Ceasornicu
domnilor*[3]*),* făcută de Xicolae Costin. Unul din Letopiseţe[4]) a fost cop
din porunca domnitorului Xicolae Mavrocordat, în anul 1746.. în sfîr
tot el ne-a lăsat un Cronograf[5]), cu un frumos cuvînt de încheiere pent
cititorul care ar putea fi stingherit în lectură de unele greşeli. întîlni
şi la Ioan Pavel grămăticul aceeaşi grijă pentru grafie şi aproape aceea
îndemînare la împodobirea iniţialelor, ca la Grigoraş al lui Vasile Uricari

Ultimul copist moldovean iubitor de Cronici, de care ne ocupăm, es
ieromonahul Iosafat Luca, feciorul Lucăi vistiernicul, care a copiat
jurul anului 1766 cinci manuscrise, dintre care trei pentru lordache Cant
cuzino vel spătar, pentru postelnicul Alexandru Hurmuzaclii şi pent
paharnicul Matei Hurmuzachi, probabil nepot al învăţatului ieromona
Două dintre manuscrise[6]), totalizînd 853 file, au fost'copiate în acela
an 1766, într-o îngrijită şi sobră scriere cursivă.

*) *Ms. 115.*
[2]) Vezi mai ales *ms. 238,* f. 47 şi *354,* f. 44.
[3]) *Mss. 3440* şi *757.*
[4]) *Ms. 120.*
[5]) *Ms. 2599.*
[6]) *Mss. 53* şi *254.*

Ieromonahul Iosafat Luca nu şi-a împodobit manuscrisele. Cele două frontispicii în peniţă din manuscrisul 254 sînt singurele din întreaga operă copiată de el. Scrisul lui se recunoaşte însă de la prima vedere ; este scrisul unui om stăpîn pe condei, cu temeinică experienţă.

în Ţara Eomînească, unde operele istorice s-au dezvoltat mai greu, au fost copiate mai ales Letopiseţe moldoveneşti. Dintre numeroşii copişti întîlniţi. cel care s-a remarcat în mod deosebit cu scrisul Cronicilor a fost popa Stanciu de la biserica Tuturor Sfinţilor din Bucureşti. Şi prin vechimea textelor — cel mai vechi este din anul 1722 — şi prin frumuseţea scrierii popa Stanciu se situează pe primul loc în ierarhia de care ne ocupăm. Dintre cele opt manuscrise de Cronici copiate de el, trei se referă la domnia lui Xicolae Mavrocordat[1]), două cuprind Cronici moldoveneşti [2]), un manuscris cuprinde Cronici munteneşti[3]), iar două[4]) cuprind Cronici moldoveneşti şi munteneşti.

Popa Stanciu nu ne-a lăsat nici o indicaţie despre persoanele pentru care a copiat aceste manuscrise de Cronici. Se pare însă că el era recunoscut ca un dascăl foarte învăţat şi cu mare îndemînare la scris, de vreme ce a copiat Pravila lui Vasile Lupu pentru Constantin Mavrocordat, cum am văzut mai sus. Textele nu sînt înfrumuseţate decît cu rare frontispicii în roşu şi negru. Nu se.întîlnesc iniţiale împodobite şi nici desene sau miniaturi, decît în textele religioase pe care le-a copiat.

Alt copist însemnat de Cronici din Ţara Eomînească a fost Eadu Lupescu, fiul lui Mihail ieromonahul, care ne-a lăsat cinci manuscrise eu Cronici moldoveneşti, copiate tot în prima jumătate a secolului ai XVIII-lea. Din păcate nici el nu ne-a lăsat ştiri în legătură cu persoana sa si nici vreo indicaţie din care să ne putem da seama cui erau adresate aceste copii. Preocupat şi de estetica manuscriselor, Eadu Lupescu şi-a împodobit unele texte cu frontispicii şi majuscule înflorate.

în afara copiilor de Letopiseţe tot el a copiat în anul 1727, un manuscris ce cuprinde *Cronica slovenilor, Iliricului şi Moesiei*[5]*),* precum şi *învăţăturile lui Neagoe Basarab către jiul său Teo(losie*[6]*).*

Literatura istorică a fost mai puţin răspîndită în Transilvania, căci în afară de cîteva fragmente de Cronograf şi în afară de cele două Cronografe amintite n-am întîlnit nici un copist ardelean, ocupîndu-se cu scrisul textelor istorice. X-au fost copiate nici măcar Letopiseţele Ţării Eomîneşti şi ale Moldovei decît cu totul rar şi, pînă la 1800, n-am întîlnit nici un manuscris de Cronici iscălit de mîna celui ce l-a copiat.

Numeroase opere religioase sau laice, care au văzut lumina tiparului, au fost copiate de mînă în tot decursul secolului al XVIII-lea. Fenomenul, mai des în Transilvania, este întîlnit uneori şi în Ţara Eomînească şi Moldova, mai ales pentru cărţi tipărite în secolul al XVII-lea, care nu mai puteau fi găsite şi cumpărate o sută de ani mai tîrziu.

[1]) *Mss. 58, 1299* şi *4225.*
[2]) *Mss. 2715* şi *37.*
[3]) *Ms. 3443.*
[4]) *Mss. 2591* şi 536 7.
[5]) *Ms. 156.*
[6]) *Ms. 1062.*

Dintre aceste opere, *Divanul lui Dimitrie Cantemir*[1]*),* tipărit la
cu text paralel romîno-grec, în anul 1698, s-a bucurat de o răspîndire d
de apreciabilă, căci îl întîlnim semnat în cinci manuscrise. Copiile ac
au circulat mai puţin în Moldova, unde s-a răspîndit opera tipărită şi
mult în Ţara Eomînească şi Transilvania. Cea mai veche copie este
din 1753 a lui Constantin Săidăcariul[2]), pe care l-am întîlnit copiind şi
Cronografe. Din Transilvania ni s-au transmis două fragmente, din a
jumătate a secolului al XVIII-lea, unul scris de Petre Popovici[3]), la
şi altul, scris la 1789, de către Gheorghe Popovici Cucuian „lăcuito
Păuşe", un sat de pe lîngă Oradea [4]).

Xu vom insista asupra numeroaselor copii manuscrise de Psa
efectuate după nu mai puţin numeroasele ediţii ale acestei cărţi de r
ciuni, cititã mult în secolele trecute.

Textele de legi, Pravila lui Vasile Lupu şi îndreptarea legii au
de asemenea copiate, cum am mai văzut, după cărţile tipărite la Ia
Tîrgovişte ca să nu mai vorbim despre Calendare şi Pascalii răspîndite
ales în Transilvania şi copiate pînă.tîrziu, după anul 1800.

Opera lui loaniche Galeatovski, *Cheia înţelesului,* prima carte
rită în Bucureşti [5]), la anul 1678, o găsim copiată la 1792 de
dascălul Anania, de la biserica Sfînta Vineri,,.. . pentru că de cump
ca să cumpăr cu tipariul cartea aceasta, n-am găsit ca să o cumpăr,
am scris de pre alta tipărită"... [6]). în sfîrşit, Dimitrie Blagovici da
în satul Eemetea de lîngă Oradea, copiază la 1798 o Esopie, după e
din 1795 de la Sibitf[7]).

Printre copiştii înşişi întîlnim uneori tipografi de meserie, cu
fost spre pildă Andriotaxitul ,,dascăl ot Xeamţ i tipograf", care a co
pe la 1782 două miscelanee cu *Istoria surpării Ierusalimului, Istoria e*
eească a lui Ilioăor, ş.a.[8]), sau Ilarie ieromonahul, tipograf sub numele
Ioan, care copiază la schitul Vrancii, în anul 1780 un manuscris religi

Dat fiind specificul orînduirii feudale şi a rolului de stîlp al feu
mului pe care-1 avea biserica, este lesne de înţeles preponderenţa mat
lelor cu conţinut religios. Pe de altă parte chiar în literatura laică se
adînc simţită influenţa misticismului. „Organizarea feudală a bise
— arată F. Engels — consacra prin religie orînduirea de stat feudală
în afară de aceasta, clerul era singura clasă instruită. De aici reieşea
sine că dogma bisericească constituie punctul de plecare şi baza ori
gîndiri. Jurisprudenţa, ştiinţele naturii, filozofia, întregul conţinu
acestor ştiinţe erau puse în concordanţă cu învăţătura bisericii"[10]).

[1]) I. Bianu, N. Hodoş, *op. cit.,* I, p. 355 şi urm.
[2]) *Ms. 1329.*
[3]) în *ms. 2507.*
[4]) în *ms. 3170.*
[5]) I. Bianu, N. Hodoş, *op. cit.,* L, p. 217 şi urm.
[6]) *Ms. 1937, f.* 5[1-1].
[7]) *Ms. 149,* f. 93.
[8]) *Mss. 3531* şi *1747.*
[9]) *Ms. 2566.*
[10]) K. Marx şi F. Engels, *Opere,* ed. rusă, voi. XVI, partea I, p. 295.

O problemă interesantă se desprinde, de asemenea, pareurgînd nnmărnl mare de însemnări pe care ni le-au lăsat copiştii de manuscrise^ fie ei copişti de profesie, fie; ocazionali şi anume aceea a influenţelor cuiturale romîno-ruse, a legăturilor de mult stabilite între cărturarii romîni şi cei ruşi, a circulaţiei cărţii ruse în ţările romîne, în sfîrşit a sprijinului politic pe care îl exercita Eusia lui Petru cel Mare şi a Ecaterinei asupra Moldovei şi Ţării Eomîneşti[1]).

Ne vom opri numai asupra unei părţi din numeroasele manuscrise care se ocupă cu relatarea acestor legături. Unele dintre acestea, copiate în vremea războaielor ruso-otomane, cînd ostile ruseşti ocupau, ca puncte strategice ţările romîne, consideră pe ţarii ruşi, stăpînitorii drept credincioşi ai ţării. Aşa face Anatolie ierodiaconul, la 1774, copiind un miscelaneu. la episcopia Bîmnicului: „...Izvodire a lumii... acum întîi s-au scris romîneşte, în vremea binecredincioasei singurei stăpînitoare, marei doamnei noastre şi împărătese Ecaterina a 2-a a toată Eusia... în anul mîntuirii 1774, avgust întîi[2])..." Şi mai importantă este însemnarea lui Năstase Negrule, copistul binecunoscutei Alexandrii ilustrate de el la Iaşi, în 1790. La fila 1 îi întîlnim menţionaţi pe toţi marii cneji ai Eusiei, după ,',Ecaterina Alexievna, preablagocestiva împărătească a toată Bosîe," din rîndul cărora nu lipseşte nici „prealuminatul cneaz Gligori Alexandrovici Potiomkin... arhistratig şi a multora ordine cavaler. ..".

Peregrinările călugărilor noştri în Ucraina şi în Eusia nu rămîneau infructuoase nici din punct de vedere cultural — cum nu rămîneau de altfel nici din punct de vedere material — căci se traduc în romîneşte şi se copiază numeroase opere. Dacă ar fi să amintim numai operele lui Dimitrie Eostovski sau Ml Sorski, care au circulat în ţara noastră în număr mare şi încă am putea susţine suficient afirmaţia noastră. Pe lîngă acestea au circulat încă multe alte texte. Ba un ieromonah, Gherasim, plecat la Kiev cu diverse trebi pe la 1766, copiază acolo, în casa lui Dimitrie Ivanovici *o Psaltire cu tîlc*[3]) tot „în zilele cînd împărăţia Ecaterina împărăteasa şi cu fiul său Pavel Petroviei". Şi se pare că ieromonahul Gherasim n-a dus lipsă la Kiev de cele necesare scrisului, căci a încercat să împodobească manuscrisul cu tot felul de frontispicii, majuscule şi viniete ; i-a lipsit însă talentul.

Un alt copist, de la schitul Lapoş de pe lîngă Bacău, stareţul Pahomie,, pe care l-am mai întîlnit în această introducere, arată clar în copierea miscelaneului său de literatură de prevestire provenienţa copiei sale : „Să să ştie că această carte este izvodită dintr-o carte tiparnică di la Stoliţă, tipărită di laînpărăţia Moscului...". Acelaşi lucru îl face şi popa Eadu din Bucureşti, copiind la 1728 un manuscris de Eshatologie,' în cuvîntul de prezentare al cărţii. El spune că „s-a tipărit din porunca preacreştinului> marelui înpărat Petru Alexevici, stăpînul a toată Marea şi Mica şi Alba Eosie... întru înpărăţeasca şi marea cetate a Moscului, în anui de la

[1]) Vezi şi P. Constantinescu-Iasi, *Relaţiile culturale romîno-ruse din trecut,* Buc., 1954? cap. V, VI, VII.
[2]) *Ms. 716.*
[3]) *Ms. 1267.*

Zidirea lumii 7212, iară de la naşterea domnului Hristos 1703. Iară a s-au scris cu mîna la leat 7236 (1728), prin osteneala celui întru toţi mic, popa Badul..."[1]).

Despre popa Ştefan clin Transilvania, cel care a copiat la 173 Pascalie, scoasă după cea rusească, am amintit mai sus, vorbind de elementele vechi cronologice în datarea copiştilor.

în sfîrşit am vrea să precizăm că înainte de a se fi tipărit, în a c jumătate a veacului al XVIII-lea, manualele de gramatică rusească vocabularele ruso-romîne, menite să uşureze învăţarea limbii ruseşti, circulat asemenea lucrări în manuscris, cum este spre pildă *Grama rusească* şi *Vocabularul ruso-romîn* copiat la 1746 de către Ştefan Ioano şi care cuprinde 159 file.

în încheierea acestei probleme va trebui să ne mai oprim şi asu manuscriselor cu caracter istoric, privind istoria Eusiei care au circ în copii romîneşti în secolul al XVIII-lea şi care au fost traduse fie ruseşte, fie din greceşte. *Cronica slovenilor,* traducere după cartea tipă la 1680, *Istoria Busiei, Viaţa Ecaterinei a Il-a,* dar mai ales *Viaţa Teiru cel Mare* s-au bucurat de o largă răspîndire la noi. Din manusc cuprinzînd *Viaţa lui Petru cel Mare* ni s-au păstrat şapte copii cu semnări preţioase ale copiştilor, alături de multe altele, pe ale c „ostenitori" nu i-am putut identifica.

Cea mai veche copie[3]), din 1755, o întîlnim în Ţara Eomînea şi se datoreşte lui Eafail monahul, unul din cărturarii însemnaţi d mănăstirea Hurez. în epilogul manuscrisului, destul de voluminos — are 304 file — ca şi la fila 125[v], copistul ne dă ştiri preţioase asupra textu care, pe lîngă *Viaţa lui Petru cel Mare* cuprinde şi *Istoria Busiei.* Aflăm pildă, că exista în biblioteca mănăstirii Hurez un text tipărit în rus cu istoria Eusiei, pe care 1-a folosit dascălul Lavrentie, cel care a tra cartea. Cît despre *Viaţa lui Petru cel Mare,* aceasta a fost copiată d traducerea din greceşte a lui Matei Părcăşanu, biv vel şetrar, găsit episcopia Bîmnicului, care, fiind rău scrisă, a dat mult de lucru călugăr Eafail, obligîndu-1 s-o şi „protocălească", la sfîrşitul copierii, adică colaţioneze.

Tot la mănăstirea Hurez copiază Viaţa lui Petru cel Mare un călugăr, Dumitru Bîmniceanu, la 1767, după aceeaşi traducere a lui M Eărcăşann [4]).

în Moldova, cea mai veche copie semnată[5]) este aceea din 1 scrisă de ierodiaconul Gavril, de la episcopia Huşului, în vremea lui C stantin Mihai Eacoviţă si care cuprinde numai Viaţa lui Petru cel M

în Transilvania, unde literatura aceasta istorică era de asem foarte răspîndită, cea mai veche copie iscălită a fost făcută la Braşo către Ion Zacionea[6]) pe la 1783 şi cuprinde Viaţa lui Petru cel M

[1]) *Ms. 2164,* f. 1.
[2]) *Ms. 3784.*
[3]) *Ms. 2353.*
[4]) *Ms. 2668.*
[5]) *Ms. 49.*
[6]) *Ms. 2476.*

Cîţiva ani mai tîrziu, la 1788, căpitanul Zamfir Marcu copiază o nouă Istorie a lui Petru cel Mare[1]), după traducerea făcută din, ruseşte de către Eadu Popovici, „dascălul oraşului cetăţii Coronii", exprimîndu-şi admiraţia faţă de măreaţa figură a lui Petru : „Vrednic de laudă au fost acest monarh pentru vitejiile lui şi bunătăţile ce au săvîrşit".

în continuare am vrea să atragem atenţia asupra însemnărilor istorice pe care ni le-au transmis copiştii de manuscrise, atît cît ne stă în putinţă, în introducerea de faţă. Aceste însemnări sporadice aduc uneori lămuriri interesante în chestiuni de istorie economică şi politică, sau ne pun în curent cu evenimente, de o importanţă mai mare sau mai mică, contemporane celor ce s-au străduit cu copierea manuscriselor. Cum cele mai multe însemnări cu caracter istoric precizează, fără alte amănunte, cine domnea la un moment dat în Ţara Eomînească sau Moldova şi cine păstorea asupra cutărei sau cutărei episcopii, nu ne vom ocupa de ele lăsînd aceasta în grija istoricilor interesaţi de stabilirea cronologiei domniilor din ţările romîne.

însemnările copiştilor din Ţara Eomînească şi Moldova se ocupă deseori de schimbările de domnie, de războaie ruso-turce şi mai puţin de chestiuni economice sau culturale. Iată spre pildă o însemnare tîrzie a lui Chirii ierodiaconul de la mănăstirea Cernica care copiază şi după anul 1800, relatînd ajutorul rusesc : „în anul 1808, cînd cu buna venire şi ocrotire a mai marilor şi binecredincioşilor... întru... Hristos fraţi, ai înpăratului Eosiei şi i..ai înpărăţiei... ostaşi, ai noştri apărători şi de bine făcători, am fost odihniţi de răii şi paginii turci..."[2]).

Eăzboaiele ruso-turce, cu urmările lor neplăcute pentru biata populaţie sărăcită, ca şi pentru călugării mănăstirilor, îl fac pe Dionisie eclisiarhul de la mănăstirea Hurez să exprime toată oroarea de care era capabil condeiul său, faţă de asemenea cumplite vremi: „ . . ..Pentru multe strâmtorări şi mari nevoi, cu primejdii de răpunere de viaţă, fiind într-această vreme cumplită şi turburată, cînd înfricoşatul război între Poarta Otomanicească şi între înpărăţia Eosii şi între înpărăţia vecinităţii, adecă a Austriei, flecărea (sic) cu pară de foc îngrozită şi cuprinşi fiind aici în sfînta mănăstire Hurez, m-am nevoit de o am scris. ..". Iar mai jos, acelaşi condei, redă în cîteva rînduri isprava armatelor nemţeşti : „1788, noiembrie 5, ocoliţi fiind şi împrejuraţi de cumpliţi volintiri nemţeşti, cu foc cumplit ne-au ars toate zidirile, bucatele şi altele ale mănăstirii, dinprejur.. ,"[3]).

Isprăvi de ale turcilor, în trecerea lor prin ţară sînt arătate şi de copistul Neonil, într-un manuscris, copiat de el la 1787 : „Această carte s-au scris de ticălosul Neonil, la leat 7296 (1787), octomvrie 14, cînd s-au tăiat trei fraţi, de turci, la vii la Necoreşti"[4]).

Alteori relatarea războaielor este scurtă, dar concludentă, ca aceea a călugărului Sofronie de la mănăstirea Dragomirna : „Cartea sfîntului

[1]) *Ms. 3161.*
[2]) *Ms. 2055,* f. 85v.
[3]) *Ms. 500,* f. 68v.
[4]) *Ms. 4834,* f. 184.

Isaia care au scris părintele Sofronie în Dragomirna, în anul 1799, cîn luat moscalii Hotinul, *bătînd pe turci...*[1]).

Unele schimbări de domnie sînt menţionate adeseori cu lux de a nunte. Printre copiştii care ne-au lăsat însemnări preţioase de na aceasta trebuie menţionat Ştefan Stîrce din Moldova. Pe una din pag *Povestirii lui Târlo"),* copiate de el în anii 1786—1787, relatează a înlocuirea lui Alexandru Mavrocordat, la scaunul Moldovei, cu Alexa Ipsilanti : „. i .Şi am început a o scrie de la leat 1786 decemvrie 1, î cea dintîi domnie a mării sale Alexandru Ioan Mavrocordat voievod la 3 zile ale lunii lui decemvrie i-au venit mazilie ; carile au domnit u şi 11 luni aice în scaonul Moldovii şi domnia aceştii ţări a luat-o mări Alexandru Ioan Ipsilant voievod. Şi cînd am agiuns eu la slirşitul c aceştiia'w .. dumnealor veliţii boeri şi toată ţara făcea gătire mării Alexandru Ioan Mavrocordat voevod şi-1 aştepta din ceas în ceas c purceagă la Ţarigrad, după obiceiul domnilor vechi.. .".

Dintre puţinele însemnări istorice cu caracter economic, din ţ romîne, merită atenţie numai aluzia lui Galaction ieromonahul d mănăstirea Agapia, despre o mare foamete în Ţara Ungurească, în pr vara anului 1788[3]).

Mult mai preţioase şi mai variate în conţinut, sînt însemnările c tilor de manuscrise din Transilvania. Iată-1 pe popa Grigore din Măl relatînd dureroasa înfrângere a lui Mihai Viteazul la Mirăslău : „Scr luna martie, 19 zile, în zilele craiului Batăr Jicmond, cînd fu bătut M vodă la Mirăslău, la anul de la Adam 7108. de la naşterea Hristos 1600[4])".

Iată-1 pe Agaton monahul, peregrin moldovean în Banat, prezen pe notabilii Aradului : Scris în Siria, supt Vilagoş, în zilele vlă Isaia, fiind preot oraşului popa Ianăş din Valea Bradului şi popa şi cu Mîndan; la Arad, Lefel Holţ şi la Ineu grof Harmănştain, po citori ţării..."[5]).

Iată-1 pe dascălul Vasile Sturze, tot moldovean, relatînd prez trupelor nemţeşti, într-un Ceaslov scris pentru un preot dintr-un sa lîngă Hunedoara : ,,. . .Scris-am cînd a fost Blagoveştenia luni după şi era frig şi nemţii în ţară ; cînd au mers ficiorul lui Apafi Mihai, c Ârdealului,'la Beci. Vleat 1695, april 11 dni"[6]),

Acelaşi dascăl Vasile Sturze însemnează, cu scrisul său atît de c teristic, răscoala lui Francisc Eâkoczi II împotriva Habsburgilor : am scris în sat în Sînt Andreaş lîngă Temişvara, în vremea cînd rădicat Curuţii lui Bacolţi Prenţ pe nimeţi şi era răutate mare în Ard sila Crişul Negru şi cîmpia Ghiulei era pustietate..."[7]). Victoriile

[1]) *Ms. 1552, î.* 143v.
[2]) *Ms. 25,* f. 269.
[3]) *Ms. 2987, î.* 1v.
[4]) însemnarea, în slavoneşte, în *ms. 447,* f. 10.
[5]) *Ms. 4215, î.* 231v.
[6]) *Ms. 1838,* f. 175v.
[7]) *Ms. 713,* f. 123v.

Francisc Eâkoczi an fost relatate şi ele popa Ştefan, din Molosig, lîngă Oradea, pe ultima filă a *Ceaslovului* copiat de el în 1706 [1]).

Calamităţile naturale, foametea şi ciuma, nu lipsesc nici ele din atenţia acestor sîrguincioşi ardeleni, care s-au îndeletnicit cu copierea cărţilor. Foamete în regiunea Oradea pe la 1676, relatează popa Ursu din Cotigleat [2]); revărsări de ape şi holde stricate întîlnim în însemnarea diacului Simion din anul 1740 [3]), iar ravagiile ciumei — această calamitate între calamităţi — sînt însemnate de dascălul Vasile Sturze şi de popa Stan din Holbavul Bîrsei atît de sugestiv, încît merită redate în întregime.

Dascălul Vasile Sturze pomeneşte despre o ciumă în Banat în acelaşi manuscris 713, în care a relatat şi răscoala ungurilor sub Francisc Eâkoczi, astfel : Şi eu dascălul Sturze încă am fost fugit în Ţara turcului, în Sîr.t Andreaş, cînd era ciuma cea mare ; şi au murit în Sînt Andreaş 366 de suflete şi în toată Ţara Temişvarei . \ .1708, iunie 22". Iar mai jos, la fila 203v, arată cînd a început ciuma : ,,în 1708, martie 26".

însemnarea popii Stan din Holbav, neavînd legătură cu activitatea sa de copist, n-a fost redată în repertoriu. O redăm mai jos, în transcriere liberă, pentru valoarea ei documentară, deosebit de preţioasă : ,,Precum să se ştie de cînd au fost ciumă aicea în Ţara Bîrsii şi era în anul dintîi la 1756 era lazaret în Cotlea ; pă cine îl prindea îl ducea acolo de îşi făcea lazaretul în Cotlea. Şi ţineam eu popa Stan din Holbav, în Vîlcan la beserică şi mă duceam noaptea în Vîlcan la beserecă, de frica nemţilor şi mă găseau nemţii în beserecă şi nu-mi ziceau nimica.

' Apoi, după aceia, la anul, s-au şi mai întărit, că au început a muri de ciumă în Zărneşti, apoi în Poiana Mărului, apoi în Holbav. Şi apoi au pus străjile din Măgura Cotlii încoace, pă Valea Lupului în jos şi tot pă vale în jos pînă la Morişoară ; apoi de-acolo în sus pînă în vîrful muntelui. Şi erau închise foarte tare satele aceste ciumate. Şi au trimis şi fălceri prin satele cele ciumate şi au murit toţi fălcerii şi în Zărneşti şi în Poiana Mărului şi în Holbav. Şi în Holbav au murit vreo' 42 cu toţii şi în Poiana Mărului opt sute fără unul şi în Zărneşti vreo 900 ; dară în Braşov mulţi fără samă, tocma în Şchei. Şi' cînd murea în Holbav de ciumă mureau şi vitele de boală. Şi într-o vreme erau tot străji în prejurul Holbavului de nu ne lăsa să eşimdin sat şi mai peream de lipsă, ca vai de noi. Apoi ş-au făcut crăiasa *şi* cu domnii milă, de au adus făină de cea împărătească foarte multă şi sare şi au avut săracii mare noroc cu acelea. Apoi ne-au slobozit în hotar numai; şi am fost aşa din postul Sîntămării pînă la Simzeene, apoi ne-au slobozit la Podul Bîrsii, la tîrg, că să făcea tîrg acolo. Noi, de către Ghinbav şi Codlenii, cu toate împrejururile ei, nu treceam Bîrsa şi era un tîrg ca doamne fereşte ; şi erau case multe la Podul Bîrsii. Şi am scris eu popa Stan din Holbav, ca să se ştie" [4]).

Mişcarea culturală din Şcheii Braşovului, din secolul al XVIII-lea, este şi ea relatată de un copist ce semnează cu iniţialele S.H. Acesta pome-

[1]) *Ms. 2301.*
[2]) *Ms. 4641,* f. 268v .
[3]) *Ms. 4572,* f. 33v .
[4]) *Ms. 2178,* f. 133r-v

neşte pe cărturarii bisericii romîne din Şchei, singurii — spune copistul care s-au ocupat cu scrisul cărţilor de la 1492, anul zidirii bisericii şi p la 1777.

De altfel nevoia de a se scrie în limba romînă, ca şi problema patr tismului le găsim ridicate la mai mulţi copişti, atît din Transilvania şi din Ţara Eomînească. Pe la anul 1688 Silvestru ieromonahul sublin în epilogul unei Dioptre *), mulţumirea de a se fi putut *„izvodi"* car *„pre limba rumîneasea?* iar un an mai tîrziu, un alt copist, tot din Ţ Eomînească, Mcola grămăticul, lăuda pe mitropolitul Teodosie in pref unei *Albine* [2]), pentru că : „. . .o *scoase de la adîncul limbii elineşti şi slo neşti şi o trase către lumina înţelegerii limbii rumîneşti. ..".*

Dascălul Ioan Duma, unul din romînii învăţaţi ai Braşovului, dove pe la 1751 „. . cum că iaste mai de folos fieştecărui neam creştinesc a cî şi a să ruga pre limba sa, decît pre limba altuia, pe care nu o'înţelege . * Iar mai jos, în aceeaşi prefaţă a unei Psaltichii [3]), adaogă : .Nun puţinei am a zice pentru oarecarii ce defăima şi hulesc limba noastră rumînească, zicînd că iaste grozavă şi necuvioasă... Unii ca aceia bine ştie că *fieştecare om limba lui, întru care s-a născut i să pare a fi mai f moasă. ..".*

în sfîrşit, Ştefan dascălul din ţinutul Turda, întăreşte şi el pe la a 1736—1738, în predoslovia unui Prăznicar [4]), cele spuse cu aproape veac în urmă de mitropolitul Simion Ştefan.

.

însemnările copiştilor, utile pentru stabilirea vechimii textelor împrejurărilor şi regiunii unde s-a copiat un manuscris, interesante une prin informaţiunile istorice pe care le cuprind, nu sînt lipsite adeseori d oarecare poezie ce provine mai ales din explicaţiile pe care le dau copis în legătură cu eventualele greşeli şi din satisfacţia de a fi ajuns la sfîrş plicticoasei munci de copiere.

Andronachi Berheceanu din Bucureşti, copiind pe la 1777 un mis laneu de literatură populară [5]), se roagă de cititori să-l ierte pentru greşel comise şi să le îndrepte,,... Că cum nu dă ceriul de pămînt şi cum nu numărul nisipului a tăt pamîntul şi cum nu ştie omul sfîrşirea lui şi este răsăritul de apus, aşa nu este om a nu fi greşit în lume...".

Pentru Toma Cucoranu de la Furceni-Tecuci, greşeala este imposi de evitat pentru că „. . .precum nu este cu putinţă omul în lume a t şi a nu să poticni, aşa şi scriitoriului a nu greşi. . /" [6]).

Poezie cuprinde şi scuza dascălului Ioan Peştişeanu, de la mănăsti Slatina, din manuscrisul copiat la 1778 : „*. .Iară'ce greşală veţi afla cuvinte sau în slove sau în soroace, îndreptaţi... nepuiiid în p'onos ; n-au scris heruvim sau au înpodobit sărafini, ci au scris minte întu

*) *Ms. 2472.*
[2]) *Ms. 1357.*
[3]) *Ms. 4305.*
[4]) *Ms. 138.*
[5]) *Ms. 1151.*
[6]) *Ms. 3180,* f. 256v .

cată... şi fiind împresurat de toate primejdiile lumii, ca şi corabia învăluită în luciul mării. Şi de multe ori am scris şi noaptea la luminare... şi de multe ori s-au schimbat vederea de raza luminii şi alunecîndu-mi ochii de înpreună şi mintea într-altă parte, poate... că voi fi zmintit. Că ştiţi că de multe ori, mergînd pre cale bună şi fără de ghimpi şi fără de imală, alunecă picioarele şi mare cădere face omul. Aşa şi eu, poate că voi fi greşit, că n-am tipărit ci am scris cu mîna de tină, cu pană de gîscă bătrînă, care amîndouă lesne alunecă cătră greşală, ca şi orbul la potigneală..."

în sfîrşit Voicu Copilul de la mitropolia Bucureştilor foloseşte pentru iertarea greşelilor, accente dramatice ca acestea : „Deci eu voiu muri şi păcătoasa mea mînă va putrezi; ci cine va ceti şi va găsi sau lipsă în cuvinte sau în slovă să zică : dumnezeu să-1 ierte..."[2]).

Nu sînt lipsite de poezie — mai ales că uneori textul este dat chiar în versuri — însemnările ce exprimă mulţumirea copiştilor de a fi ajuns la sfîrşitul muncii.

Ilarion ieromonahul de la mănăstirea Bistriţa din Ţara Bomînească îşi exprimă această satisfacţie astfel :

Precum cei streini doresc moşia să-şi Vază,
Cînd sînt într-altă ţară de nu pot să şază
Şi ca cei ce sînt pre mare, bătuţi de furtună
Şi roagă pre dumnezeu de linişte bună,
Aşa şi scriitoriul, de a cărţii sfîrşire,
Laudă neîncetată dă şi mulţămire[3]).

însemnările acestea, cu toată poezia lor, nu sînt totuşi originale. Cele mai multe se repetă în nenumărate manuscrise, în cărţi vechi tipărite şi dacă le vom căuta originalul îl vom găsi la copiştii de manuscrise slavone şi greceşti, de unde a fost tradus o dată cu întreaga operă.

Originală ni se pare însemnarea lui Dimitrie Blagovici de la sfîrşitul pildelor lui Esop, în care se roagă tot de iertare pentru greşeli :

...îndreptaţi cu duhul... blîndeţelor,
Crezînd bătrîneţelor,
Că mi-au fost mîna cam grea
Pana încă era rea
Şi am avut vreme cu nor...[4]).

încă şi mai reuşite ni se par versurile logofătului Ioniţă Giurescu, dintr-un miscelaneu de literatură populară :

Eu, fiind om fără de sminteală,
întinsei condeiul în cerneală
Şi mă apucai a scrie
Această Alexandrie...[5]).

O altă problemă ce se cere tratată în această introducere este aceea a peregrinării copiştilor dintr-o provincie în alta şi a activităţii pe care au

!) *Ms. 5483,* f. 271.
[2]) *Ms. 4745,* f. 710v.
[3]) *Ms. 2579,* f. 375v.
[4]) *Ms. 149.*
[5]) *Ms. 270,* f. 136.

desfăşurat-o în pribegia lor. Constatăm, din capul locului, că cei mai din cei 16 copişti peregrini pe care i-am întîlnit sînt moldoveni şi că unde se stabilesc şi-şi desfăşoară activitatea este mai ales partea d a Transilvaniei. Aşa este Ştefan dascălul, pe la 1738, care se şi nu ,,Ştefan dascăl muldoveanul" sau „moldovschi", sau Ilie dascălul Iaşi, care copiază Cazanii şi Omilii la 1697 tocmai în Maramureş la H ceşti[1]). Un alt moldovean, Vasile preotul, care era şi zugrav şi care babil, în această calitate colinda prin Transilvania, copiază un misc liturgic, la anul 1718, într-un sat de lîngă Dej, anume Gîrbău[2]).

în sfîrşit cel mai reprezentativ dintre toţi, dascălul Vasile S care copiază de la 1693 pînă la 1708, ne-a lăsat nu mai puţin de 12 m crise scrise în sate de lîngă Oradea, Arad şi Timişoara, pe unde l-a paşii săi de pribeag.

Nu găsim în schimb nici un peregrin din Ţara Bomînească în Tr vania, în afară poate de Gheorghe logofeţelul care copiază la Braş 1718, un manuscris de Cronici moldoveneşti[3]).

Exodul ardelenilor către Moldova, mai explicabil, în multe pr decît cel al moldovenilor către Transilvania este totuşi foarte ra despre prezenţa unor copişti ardeleni în Ţara Bomînească nici măc poate fi vorba în însemnările pe care le-am parcurs.

Dintre copiştii ardeleni în Moldova amintim pe dascălul Andr Pianul Săsesc, un sat de lîngă Braşov, care copiază, la 1768, un Oct cheltuiala lui Filip diacul[4]), pe loanichie monahul „ardelian, baia Bodna", pe care îl întîlnim la 1775 la mănăstirea Humorului şi la 1 mănăstirea Agapia, copiind cîte un Octoih[5]) şi pe Eustaţiu Popovici, Baia Abrud, cc-şi semnează numele cu caractere latine în cele cinci m crise[6]) pe care le copiază între anii 1766—1781.

întîlnim şi copişti din Ţara Bomînească în Moldova, cum a spre pildă Bafail monahul, pe care îl găsim la mănăstirea Dragomirna, 1768, sau mai des, copişti din Moldova în Ţara Bomînească. Dintre a din urmă merită pomenit Silvestru ieromonahul[7]) ,,din Ţara Moldo pe la 1688, ca şi Vlad din Moldova, care copiază la 1748 un mamial d logie polemică[8]).

Merită să ne ocupăm în cîteva rînduri şi despre un alt aspect a blemei noastre, acela al duratei copierii manuscriselor, a cheltuielil copiere şi a suportării acestor eheltiieli. Despre durata copierii manu selor nu se poate vorbi în termeni preeişL dîndu-se numărul de pagi

*) *Ms. 3509.*
[2]) *Ms. 3199.*
[3]) *Ms. 580*
[4]) *Ms. 2184,* ff. 1 şi 57v.
[5]) *Mss. 1870* şi *5127.*
[6]) *Mss. 473, 1358, 1873, 303* şi *1092.*
[7]) Este acelaşi Silvestru pe care l-am întîlnit folosind, în datarea manuscrisului, el cronologice vechi.
[8]) *Ms. 3697.*

care îl copiau diecii într-o zi. Se întîlnesc, în cuprinsul manuscriselor, dese menţiuni de dată, la sfîrşit de capitole, care ne ajută să deducem cu oarecare aproximaţie, timpul petrecut de un copist în asemenea îndeletnicire.

Mai mult, sînt destul de numeroase indicaţiile unor copişti care arată clar începerea şi terminarea copierii. însemnările acestea nu fac altceva decît să arate, o dată mai mult, că în ceea ce priveşte durata de copiere a manuscriselor, aceasta atîrnă de o serie de factori subiectivi şi obiectivi : cîte ore copiază pe zi, cită îndemînare are la scris, care este formatul manuscrisului, dacă scrie după dictare, sau copiază după un model pe care îl are în faţă, dacă împodobeşte manuscrisul şi copiază caligrafic fiecare cuvînt sau scrie cursiv şi este preocupat numai de text în sine, care este calitatea hîrtiei pe care copiază, a uneltelor de scris şi atîtea altele.

Spre pildă, logofătul Alexandru Anghelcic copiază, pentru sine, istoria lui Erotocrit : ,,.,.di la 1800 martie 22, pînă la 1800 iunie 15, *scriină-o pe apucate, cînd n-aream treabă..*[1]). Asemenea menţiune vagă nu ne ajută să precizăm care a fost timpul real de copiere a celor 94 pagini ale manuscrisului.

Tot vagă este şi însemnarea lui Lupu Batcu ce copiază un manuscris de Cronici în anul 1765. La fila 209 spune : „. . .Şi am început a-l scrie *pe apucate* di la ghenar la 10 zili pîr-la fevruarie în 24 de zili... [2]). Manuscrisul are 215 file, de dimensiuni mari 30,5 x 20,5 cm. Este de presupus că Lupu Batcu a persistat în copierea manuscrisului de vreme ce l-a terminat în 45 zile, mai ales că l-a şi împodobit cu cîteva frontispicii.

Sînt alte numeroase însemnări, din care vom spicui cîteva, în care este indicat timpul de copiere mai clar. Aşa de exemplu popa Ion Eomînul, ce copiază la 1620 cunoscutul *Codex Neagoeanus,* face două menţiuni asupra timpului de copiere : una la fila 77 şi alta la fila 127^v. Prima menţiune arată că manuscrisul a început să fie copiat în luna cireşariu în 15 zile şi s-a sfîrşit ultima filă—a şaptezeci şi şaptea •—în august 4 zile. A doua menţiune dă tot 15 cireşariu ca dată a începerii copierii, dar sfîrşitul filei 127^v a fost luna făurariu 15 zile. Manuscrisul avînd 196 file, de dimensiuni foarte mici: 14 X 9,5 cm, deducem că ritmul de copiere a fost lent, de vreme ce din 15 iunie şi pînă în 15 februarie abia au fost copiate 127 file.

Tot în Tara Eomînească, la Cîmpulung, Panu grămăticul copiază la 1691 un Ceaslov de 258 file, de dimensiuni mici, în 40 de zile, de la 16 noiembrie pînă la 25 decembrie[3]). Iachint, stareţul Cernicăi, care a avut o activitate de copist, foarte bogată, a realizat copierea unui număr de ,,212 coaie", adică vreo 396 file, dintr-un manuscris de dimensiuni mari: 32 x 22,5 cm. din noiembrie 5 pînă în 20 mai 1796, aşadar într-un timp relativ scurt, mai ales că a ilustrat manuscrisul cu un portret şi l-a împodobit cu majuscule ornate şi frontispicii[4]).

Un ritm accelerat în scriere trebuie să fi avut şi popa Ursu, din Transilvania, ce copiază la 1676 un Molitvenic de 276 file care a început „. . .a să scrie în luna lui mai în 22 de zile şi s-a sfîrşit în luna lui cuptoriu

[1]) *Ms. 145,* f. 93^v.
[2]) *Ms. 3417.*
[3]) *Ms. 2381,* f. 254.
[4]) *Ms. 1899.*

în 15 zile... "[1]). Cît despre Vlad grămăticul, unul din cei mai activi c munteni ai secolului al XVII-lea, cu o grafie de o frumuseţe rar întî copiază un manuscris [2]) de 401 file ce măsoară 21 x 15,5 cm. din iulie ne dă însă ziua — pînă la 6 decembrie 1693.

Unii copişti arată în însemnările lor că s-au grăbit cu copierea tului, aşa cum face spre pildă ieromonahul Serafim de la schitul C Neamţ. El copiază un text de 367 file, de dimensiuni 30 x 20 cm. la 1781 de la 17 noiembrie pînă la 24 martie, dar „şi noaptea o am făc loc de zi . . . "[3]). Dimpotrivă, alţii ca moldoveanul Ştefan Stîrce arată scris Povestirea lui Târlo de 272 file, 23 x 16 cm, într-o lună, d îndelete.

Concluzia pe care o desprindem — dacă se poate trage una în lega cu timpul de copiere — este aceea că un manuscris de 250 file de di siuni mijlocii, era scris de un copist talentat în trei-patru luni de zile acest timp era prelungit în funcţie de dimensiunile şi ilustrarea m scrisului.

în ceea ce priveşte costul copierii, datele pe care le avem sînt îndec sărăcăcioase. Cele mai multe însemnări se mărginesc să menţioneze cu a cui cheltuială a fost scrisă cartea, fără să se precizeze şi cît anum plătit copistului pentru oboseala sa. Bareori, cînd se întîmplă să ie pre costul copierii, nu ne putem da seama dacă se plăteşte numai munc copiere sau şi costul hîrtiei şi al cernelurilor. Presupunînd că cel p care se copia dădea întregul material necesar muncii, o coală se cop 1788, pentru 4 parale. Cel puţin aşa ne lasă să înţelegem o însemnare manuscrisul 276, fila 1 : „Şi a scris-o *cîte 4 parale de coală* lui M Braşovan...".

Preţul varia însă de la om la om, după priceperea la scris a fiec şi după dimensiunile colii. Aşa spre exemplu, Grigore ieromonahul mănăstirea Tismana, copiind un Pomelnic al acelei mănăstiri, pe la este plătit de către arhimandritul mănăstirii, cu *7 parale de coală* temeiurile sînt zugrăvite şi scrise de altă mînă. ,"[4]).

în Moldova, tot prin a doua jumătate a secolului al XVIII-lea copiază un manuscris de 40 file, avînd dimensiunile 29,5 x 20,5 *pentru 120 bani.* De data aceasta paharnicul Dimitrachi Hîrlescu, pe care s-a copiat manuscrisul, precizează că el a suportat toate cele cheltuieli şi că cei 120 bani i-a plătit ieromonahul Mchifor, de la mănăs Doljeşti numai „pentru osteneala lui..."[5]).

în sfîrşit în Transilvania, popa îficolaie din Cicmău de lîngă H doara, i-a copiat popii Paşte din Bozeş un Liturghier de 71 file, 20 x 14,5 la 1702, *„pentru un florin şi 6:0 de bani"* [6]).

[1]) *Ms. 4641,* f. 268^v
[2]) *Ms. 2512.*
[3]) *Ms. 491,* f. 267.
[4]) *Ms. 2500,* f. 4^v.
[5]) *Ms. 124,* f. 40.
[6]) *Ms. 4870,* î. 44.

în, ceea ce priveşte cheltuielile de copiere sau, mai precis, pentru cine anume se copiau manuscrisele, constatăm că cea mai mare parte a manuscriselor a fost copiată cu cheltuiala altor persoane decît copiştii şi că aceştia erau plătiţi pentru munca lor, sau o făceau, în cadrul obligaţiunilor de slujbă la diverşi boieri — amatori de lectură, sau numai de cărţi — sau la diverse mănăstiri.

Parcurgînd însemnările pe care ni le-au lăsat copiştii, se pot desprinde concluzii interesante în ceea ce priveşte categoria lor socială. Din rîndurile copiştilor nu se desprinde nici un boier şi nici o faţă bisericească de rang, „obişnuite cu traiul slobod şi de huzur"[1]).

Cei mai mulţi din mînuitorii condeiului, membrii ai clerului, care deţinea în evul mediu „nu numai monopolul asupra scrisului şi cititului ci şi acela asupra culturii superioare"[2]), aparţin unei categorii sociale de jos, ridicate din popor, a căror dezvoltare nu era posibilă decît în limitele năzuinţelor culturale ale feudalilor, care erau, foarte adesea şi stăpînii lor.

Exploatarea muncii lor, atît de evidentă, apare şi mai revoltătoare dacă ne gîndim la ignoranţa şi brutalitatea celor pentru care trebuiau să-şi irosească vederea. Condiţiile de muncă ale copiştilor nu erau deloc uşoare. Foarte adesea ei îndeplineau operaţiunea migăloasă după o zi de muncă fizică, la lumina palidă a unei luminări, obligaţi să isprăvească la termen copierea cutărui sau cutărui manuscris, pentru Vreunul din fiii stăpînului, mare boier cu influenţă pe la domnie. însemnările de scuze pentru greşelile săvîrşite de aceşti chinuiţi şi exploataţi slujitori ai scrisului romînesc din veacurile trecute' se încheie cu explicaţii asupra condiţiilor grele de lucru, din care pot fi desprinse: remunerarea meschină pe care o primeau, sau foarte adesea n-o primeau de loc, lumina palidă de seară ce le slăbea vederea, munca prelungită pînă în zori, unelte de scris rele şi hîrtie necorespunzătoare etc, care de bună seamă stau la baza frecventelor erori de grafie strecurate în manuscrise[3]).

Alţi copişti întîlniţi, vreo 60 la număr, au scris pentru folosul propriu ; mai exact, un iubitor de carte, găsind un manuscris cu un text ce-l interesa, cerea permisiunea posesorului să-l copieze pentru sine.

O a treia categorie de copişti o formează călugării mănăstirilor, care scriu pentru folosul şi cu cheltuiala arhimandriţilor.

Viaţa chinuită a acestora merită şi ea subliniată, căci egalitatea şi frăţietatea între monahi este numai aparentă. Mulţi dintre ei, după cuin arată Engels „se aflau în afara ierarhiei feudale a bisericii şi nu erau părtaşi la bogăţiile acesteia. De aceea erau mult mai prost plătiţi, iar veniturile lor erau de obicei foarte reduse"[4]). în timp ce stareţii şi arhimandriţii sînt puşi la adăpost de muncile obositoare, prin situaţia lor înaltă în cinul călugăresc, bieţii călugări nemîncaţi şi îngheţaţi de frig, pedepsiţi, chipurile, de canoane, copiază mii şi mii de pagini „din porunca şi cu toată cheltuiala" egumenului mănăstirii. Şi cei mai mulţi dintre ei nu ne-au

[1]) F. Engels, *Războiul ţărănesc german,* ed. a III-a, E.S.P.L.P., 1958, p. 39.
[2]) *Ibidem,* p. 38.
[3]) Cf. D. P. Bogdan, *op. cit,* p. 137 şi urm.
[4]) F. Engels, *Războiul ţărănesc german,* ed. a III-a, Buc, E.S.P.L.P., 1958, p. 39.

Jăsat — în,umilinţa lor — nici măcar numele şi locul în, care s-au st
să mulţumească exigenţele „venerabililor" arhimandriţi. Datorită m
lor s-au format bibliotecile mănăstireşti.

O ultimă categorie de copişti ce merită amintită este aceea a d
lilor de biserici, care copiază texte liturgice pentru uzul bisericilor
cîntă ei în strană. Numărul lor este apreciabil mai ales pentru Transilv
cît despre cheltuielile de copiere, acestea erau suportate fie de bis
plătindu-se numai hîrtia şi cernelurile — dascălii copiind din ob
pentru biserică — fie de către anumiţi enoriaşi, pentru iertarea păca
şi atunci li se plătea şi dascălilor respectivi pentru osteneală.

Cîţi din copiştii din prima categorie erau copişti de profesi
greu de precizat. Cei mai mulţi scriu un singur manuscris, cel mult
Sînt însă cîteva nume de copişti a căror activitate rodnică vădeş
şi-au făcut din copierea manuscriselor o îndeletnicire primordială.

Merită amintiţi, în Ţara Eomînească, Constantin „vtori dască
venesc" de la care păstrăm patru manuscrise copiate în a doua jumăt
secolului al XVIII-lea ; Constantin logofătul „al lui jupîn Anastase su
de ia Biserica Golescului", care copiază în prima jumătate a secolu
XVIII-lea şi de la care ne-au parvenit şase manuscrise ; popa Fior „das
de slovenie de la sfîntul Gheorghe cel Vechi", rămîne figura cea mai
minentă a copiştilor de manuscrise romîneşti de la mijlocul veacu
XVIII-lea, prin numărul de manuscrise lucrate, treisprezece, prin sc
deosebit de îngrijită şi prin gustul său ales cu care a ilustrat operele co
în prima jumătate a'secolului al XVIII-lea îşi desfăşoară activitatea
Lupescu, logofăţelul de divan, ale cărui manuscrise — opt la num
colecţiile noastre — au avut darul să difuzeze opera istorică a cronica
Meritul său va trebui subliniat şi cu alt prilej. Contemporan cu el,
„logofeţelul ot dumnealui lordache Creţulescu vel dvornic" ne-a lăs
patru manuscrise, iar popa Stanciu 'de la biserica Tuturor Sfi
din Bucureşti joacă, pentru primele decenii ale secolului al XVII
rolul pe care l-a jucat mai tîrziu popa Fior, acela de întemeietor de ş
de copişti. De la el ne-au rămas patrusprezece manuscrise, copiate
foarte frumoasă scriere cursivă.

Pentru a doua jumătate a secolului al XVII-lea, îi amintir
Fota grămăticul, cu cele trei copii frumoase din Varlaam şi loas
Nicola grămăticul, care a lucrat la mănăstirea Cîmpulung şi de l
conservăm patru manuscrise îngrijit lucrate şi pe Vlad grămăticul,
care conservăm tot patru manuscrise şi care va fi fost — dacă ne
după scriere — dascălul popii Stanciu de la biserica Tuturor Sfinţil

în Moldova îl întîlnim în prima jumătate a secolului XVII
Grigoraş sin Vasile Uricariul, cu cele şapte manuscrise de Cronici, p
le păstrăm, copiate într-o foarte frumoasă scriere cursivă, pe p
Grigore Hudeci, copist de romane populare către sfîrşitul secolu
XVIII-lea, de la care ne-au parvenit patru manuscrise, pe Ioan
grămăticul, copist talentat de Cronici, ce copiază în prima jumăt
secolului al XVIII-lea şi de la care păstrăm cinci copii şi pe preotul
Ijuca, din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, răspînditor al

cilor, prin. cele cinci manuscrise de Cronici, din şase manuscrise, cîte conservăm în colecţiile noastre, copiate de mîna sa.

în Transilvania putem aminti activitatea rodnică a dascălului Ioan Duma din Braşov, de la care păstrăm opt manuscrise, copiate în a doua jumătate a veacului al XVIII-lea, activitatea lui Pavel, dascălul din Muncaci, de la care păstrăm numai patru manuscrise, copiate în Maramureş şi în regiunea Bihorului, în prima jumătate a secolului al XVIII-lea şi mai ales pe dascălul Vasile Sturze, pribeagul din Moldova, de la care ni s-au păstrat cele mai multe manuscrise ardeleneşti, douăsprezece la număr, copiate între anii 1693—1708, cu interesante însemnări istorice.

întîlnim cîteva figuri de monahi, de la care ni s-au păstrat numeroase manuscrise, cele mai multe, cum este de aşteptat, cu conţinut religios. în Ţara Bomînească copiază pe la sfîrşitul veacului al XVIII-lea, probabil la mănăstirea Cernica, Acachie ieromonahul, de la care păstrăm în colecţiile noastre zece manuscrise. Contemporan cu el, ieromonahul Ioachim Bărbătescu, de la mănăstirea Bistriţa copiază tot zece manuscrise. Chirii ierodiaconul, de la Cernica, ce copiază începînd cu anul 1800, ne-a transmis şi el opt manuscrise. Un Daniil monahul, ce semnează în criptogramă pe la 1778, este prezent în colecţiile noastre prin patrusprezece copii de manuscrise religioase. Dionisie eclisiarhul de la episcopia Bîmnicului, ce copiază şi în primele decenii ale secolului al XlX-lea, ne-a lăsat opt copii. Grigore Bîmniceanu, om cult şi cu preocupări ce depăşesc cu mult cadrul monahal este prezent şi el în colecţiile noastre prin cincisprezece manuscrise.

Amintim, în continuare, pe Iachint, stareţul Cernicăi, de la care păstrăm şasesprezece manuscrise, pe Ilarion ieromonahul de la mănăstirea Bistriţa de la care păstrăm şapte manuscrise, copiate în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, pe Ion Bîmniceanu şi pe Naum Bîmniceanu, de la care păstrăm cîte patru manuscrisepe Eafail monahul de la mănăstirea Hurez, care ne-a lăsat cincisprezece manuscrise, pe Silvestru ieromonahul de la mănăstirea Cîmpulung, care a copiat în prima jumătate a secolului al XVIII-lea şi de la care conservăm cinci manuscrise şi, în sfîrşit, pe Teofil monahul ale cărui manuscrise identificate în colecţiile noastre, douăzecişişapte la număr, au fost copiate la sfîrşitul secolului al XVIII-lea şi la începutul secolului al XlX-lea. /

Printre călugării cărturari de la mănăstirile din Moldova trebuie amintit numele lui Cozma monahul, de la Neamţ, de la care ne-au parvenit şase manuscrise din prima jumătate a secolului al XVIII-lea, al lui Ioan ieroshimonahul de la mănăstirea Eîşca, prezent în colecţiile noastre de manuscrise prin şapte volume, copiate după anul 1795, numele lui Meletie ieromonahul de la mănăstirea Secul, care ne-a transmis cinci manuscrise^ ca şi numele singurei călugăriţe pe care am întîlnit-o îndeletnicindu-se cu munca scrisului, Micdonia shimonahia, probabil de la mănăstirea Văratec, de la care posedăm două manuscrise, copiate la anii 1706 şi 1804. Constatăm^

*) Naum Rîmniceanu a desfăşurat o activitate prodigioasă în limba greacă. Cf. C. Erbiceanu, ***Viaţa şi activitatea literară a Protosinghelului Naum Rîmnicenu.*** Discurs rostit la 17 (30) martie 1900. Cu răspuns de Dimitrie A. Sturza, Buc, 1900 ***(Academia Romînă, Discursuri de recepţiune,*** XXII şi extras).

pentru Moidova o activitate cărturărească monahală mai redusă c
în Ţara Eomînească, deşi numărul mănăstirilor este mai mare. Nu-i
puţin adevărat însă că fondul de manuscrise de la Academie cuprinde
puţine biblioteci mănăstireşti din Moldova decît din Ţara Eomînea

în Transilvania întîlnim un singur călugăr îndeletnicindu-se
copierea manuscriselor. Şi anume, este vorba de Varlaam ieromon
de la mănăstirea Sibiel, peregrin din Moldova, care scrie la 1716 un T
slavo-romîn.

Cercetînd lista călugărilor ce s-au ocupat cu copierea manuscri
putem stabili, într-o oarecare măsură şi mănăstirile care continuă s
preocupe de îmbogăţirea bibliotecilor cu manuscrise noi, fie ele chi
numai religioase. Pentru Ţara Eomînească la loc de frunte se situe
pentru sfîrşitul veacului al XVII-lea şi veacul al XVIII-lea mănăs
Hurez, ctitoria lui Constantin Brîncoveanu unde am constatat prez
cîtorva harnici copişti în secolul al XVIII-lea. Trebuie amintite
mănăstirile: Bistriţa, Tismana, Cozia, Cîmpulung[1]), iar pentru sfî
veacului al XVTII-iea mănăstirea Cernica. Un loc de frunte l-a jucat
episcopia Eîmnicului cît şi unele biserici din Bucureşti, pe lîngă
existau şcoli de grămătici, cum au fost biserica sf. Gheorghe Vechi
biserica Tuturor Sfinţilor.

în Moldova, vechea tradiţie cărturărească de la Neamţ n-a put
egalată de nici una din mănăstirile cu oarecare mişcare culturală cu
fost : Eîşca, Agapia, Secul, Văratec sau Putna.

înainte de a încheia această trecere în revistă a variatelor prob
ce se ridică în legătură cu copiştii de manuscrise romîneşti — problen
care le-am enunţat doar şi am atras atenţia asupra lor — va trebu
amintim că mulţi copişti, pe lîngă munca de transcriere a numeroase t
s-au ocupat şi cu împodobirea manuscriselor.

Cei mai mulţi dintre ei s-au mărginit să lucreze frontispicii şi m
cule înflorate, de obicei în peniţă, folosind culoarea roşie sau neagră
fost însă unii, ca de exemplu popa Fior, a căror activitate artistică depă
cu mult modesta îndeletnicire de copist. A ne ocupa însă despre activi
copiştilor ilustratori ar însemna să depăşim cadrul subiectului ce ni
propus[3]).

Necesitatea unei lucrări de acest gen, de mult simţită, răspunde
unor probleme de istorie literară şi de paleografie ce se ridică în faţa c
tătorilor din ţara noastră.

[1]) Despre rolul cultural al mănăstirii Cîmpulung vezi: Dan Simonescu, ***Viaţa şi culturală a Mănăstirii Cîmpulung (Muscel) în trecut,*** Cîmpulung-Muscel, 1926, 72 p.

[2]) Gh. Nedioglu, ***Cea mai veche şcoală romînească cu caracter statornic (Şcoala Sf. Gheorghe Vechiu),*** Buc, 1913.

[3]) Vezi T. Voinescu, ***Contribuţii la studiul manuscriselor ilustrate din mănăstirile S şi Dragomirna,*** în ***Studii şi cercetări de istoria artei,*** 1955, nr. 1—2, p. 89 şi urm.; E. Lăză ***Cîteva date cu privire la ilustraţia manuscriselor romîneşti în secolul al XVIII-lea. Ruper tradiţie,*** în ***Studii şi cercetări de istoria artei,*** 1956, nr. 3—4, p. 81 şi urm.

Se poate vedea cu destulă claritate care a fost repartiţia culturii feudale la noi, pe provincii, care au fost centrele culturale laice sau mănăstireşti. Orientarea noastră culturală spre literatura laică, pe măsură ce ne apropiem de finele veacului al XVIII-lea, datorită trebuinţelor noi create de dezvoltarea forţelor de producţie, este evidentă.

Numeroase erori ale istoricilor şi cercetătorilor în istoria literară, privind identificarea unor manuscrise nesemnate au fost îndreptate prin stabilirea autografelor unor copişti cu bogată activitate scriitoricească.

Au fost identificaţi, totodată, scriitorii a zeci şi zeci de manuscrise — unele dintre ele cu un conţinut interesant — a căror nume şi preocupări erau străine istoriei noastre culturale.

Pot fi stabilite în bună măsură influenţele culturilor exercitate în ţările romîne şi particularităţile dezvoltării literaturii romîneşti din Transilvania. Vedem de asemenea cum s-a oglindit în literatura romînească a vremii ridicarea Eusiei şi speranţele pe care şi le-au pus romînii în eliberarea lor de sub jugul otoman.

Paleograful, cercetător al evoluţiei scrisului la noi şi interesat în stabilirea şcolilor de grămătici, dincoace şi dincolo de munţi, are la îndemînă un material inepuizabil, sistematizat şi, uneori cu indicaţii privind caracteristicile grafice.

în sfîrşit, istoricul de artă, preocupat de miniaturistica romînească are şi el adunat un material interesant, necunoscut în cea mai mare măsură şi util pentru stabilirea influenţelor şi gustului artistic în ţările romîne.

Probabil că vor mai fi existînd miilte chestiuni ce se pot ridica într-un studiu privind copiştii de manuscrise romîneşti. Unele dintre ele, cum este activitatea de grămătici de cancelarie a unor copişti, sau problema copiştilor de manuscrise bilingve, sau aceea a textelor romîneşti cu caractere latine sau greceşti — puţine cîte sînt — le sezisăm doar/Nu le-am tratat fie pentru caracterul lor foarte limitat, fie pentru că ar fi însemnat să ne depărtăm prea mult de la subiect, cum este cazul cu activitatea de grămătici domneşti a unor copişti de texte literare, fapt ce ar fi dus şi la cercetarea fondului de documente istorice cel puţin de la Academia Bepublicii Populare Eomîne şi de la Arhivele Statului.

Planul lucrării constă într-o înşiruire alfabetică a tuturor copiştilor, fără să se ţină seama de vechime, cotă de manuscris, sau provincie şi într-o transcriere a tuturor însemnărilor întîlnite, care aduc lămuriri — fie ele oricît de neînsemnate — asupra împrejurărilor şi vremii în care a fost efectuată copierea. Am omis oricare altă categorie de însemnări, dacă nu cuprindea şi ştiri în legătură cu persoana copistului. Lucrarea noastră diferă deci de cea elaborată de M. Vogel şi V. Gardthausen, pentru copiştii de manuscrise greceşti*), care ne-ar fi putut sluji de model şi în care sînt menţionaţi copiştii manuscriselor din toate bibliotecile mari* ale Europei,

*) Vezi: Mărie Vogel und Victor Gardthausen, *Die griechischen Schreiber des Mittelalters and der Renaissance,* în XXXIII *Beiheft zum Zentralblatt fur Bibliothekswesen,* Leipzig, 1909.

după cataloagele de manuscrise tipărite şi nu după originale, lucru, de alt aproape imposibil de realizat.

Manuscrisele copiate de acelaşi dascăl, sînt aşezate în ordine cro logică, dacă sînt menţionaţi anii de copiere ; dacă lipseşte menţiona anilor, manuscrisele sînt aşezate în ordinea crescîndă a cotelor.

Fiecare manuscris se încheie cu o descriere sumară privind, mai a particularităţile grafice.

La elaborarea acestei lucrări am cercetat peste 3800 manusc totalizînd aproape un milion şi jumătate pagini; am depistat 609 ma scrise şi am identificat, pe bază de expertize grafice, alte 138 manuscr

Nu se va întîlni, în cuprinsul lucrării, nici un nume de traducă chiar dacă textul traducerii este autograf şi, fireşte nu se va întîlni un autor.

în transcriere am căutat să păstrăm cît mai multe din particul tăţile grafice ale textelor vechi, fără să îngreunăm lectura. Astfel tongul -k l-am transcris prin e, în toate cuvintele care n-au păstrat dif garea ; grupul io l-am transcris prin iu ; diftongul A l-am transcris prin Semnul iv l-am transcris prin ă sau î, după valoarea fonetică pe car reclamă citirea modernă. Ierul, K, CU valoare de u final, a fost păst transcriindu-se îi.

Am intervenit în textul original, ori de cîte ori s-a simţit nev fie completînd cuvintele, cu litere aşezate în croşete < >, fie elimin literele de prisos, prin aşezarea lor între paranteze drepte. Parante rotunde sînt întîlnite şi în textul original.

Transcrierea textelor criptografiate credem că a fost făcută co după cifrul îndeobşte cunoscut de aproape toţi paleografii.

Textele în alte limbi le-am r^at şi în original şi în traducere.

Pentru a înlesni folosirea materialului, dăm la sfîrşitul volum liste de corespondenţă între cotele de manuscrise şi numele copişti precum şi un indice general.

înainte de a încheia ţinem să mulţumim şi pe această cale, tut acelora care ne-au ajutat la elaborarea lucrării, fie prin sfatul şi îndem lor, fie, mai ales, prin traducerea unor texte din slavoneşte şi greceşte.

AUTORUL

ÎNSEMNĂRILE COPIŞTILOR

ACACHIE (IEROMONAHUL). **Țara Romînească**

1. *Miscelaneu de învățături și cuvinte monahale.*

f. 57^{r} : „1798, ianuarie în 17 zile",
f. 88, în criptogramă : „Acachie".

Ms. 2119. Sec. XVIII (1798); 167 ff. *[aproximativ 4-57^{v}, 59-88, 91-110]* ; 23,5 **x** 16,5cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate **la** ff..: 4, 7^{v}, 15^{v} ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

2. *Cuvinte ale sfinților Vasile cel Mare și Efrem Șirul.*

î. 1 : „1801, maîu 24. Acachie i<e>ro<monahul>".
f. 46 : „Dechem<vrie> 20".
f, 142^{r} : „1802, maîu 10".
f. 169^{v} : ,,1803, ianuarie 5. Acachie ier<o >diîaeon".
f. 193 : „1803".
f. 213 : „1803, fevruarie 22".

Ms. 3597. Sec. XIX (1801-1803); 224 ff. 23,5 **x** 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. Inițiale ornate la ff. : 1,19, 213 ș.**a.** Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

3. *Cuvinte ale sf. părinți,*

î. 95 : „Martie 29, 1818".
f. 126^{v}, în criptogramă, de altă mînă : „Acachie".

Ms. 2797. Sec. XIX (1818); 126 ff. *[aproximativ 1-104];* 23 **x** 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 95. Inițiale ornate **la** ff. : 73^{v} și 95. Numerotație originală a filelor **pînă** la 94.

Țara Romînească

4. *Tipic.*

f. 8 : „1826, apr<i>l<ie> 18. Acachie ieromonah",
f. 1 : „1826, marti<e> 24".
f. 9^{v}: *„1826,* april 20".

Ms. 2'i92. Sec. XIX (1826); 27 ff. *[l-26'];* 23 **x** 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 8 și 9^{v}. Inițiate ornate la ff. : 9^{v} și 15^{v}. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Mân. Căldărușani

5. *Tipic.*

f. 9 : „Acachie ierom<ona>h. Mai 15".

f. 26v : „1826, mai 28. Acachie ieromonah. Căldăroșani".

Ms. 2487. Sec. XIX (1826); 26 ff. 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1 și 9. Inițială ornată la f. 9. Legătură veche în piele.

Țara Românească

6. *învățături ale sf. Theodor Studitul.*

Ms. 144. Sec. XVIII (sfîrșit); 335 ff. *[aproximativ 2-l86v];* 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 2,11v, 75 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

7. *Cuvinte ale sf. Isaac Șirul.*

Ms. 153. Sec. XVIII (sfîrșit); 682 ff. *[2-634];* 23 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 2 și 36. Inițiale ornate la ff. : 36v, 157v, 386v ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Tara Românească

8. *Cuvinte ale sf. Nil Sinaitul.*

Ms. 1482. Sec. XVIII (sfîrșit); 231 ff. *[aproximativ 181-23f];* 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 182v, 185v, 187 ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

9. *Minunile sf. Nicolae.*

Ms. 1943. Sec. XVIII (sfîrșit); Y55 ff. *[3-4, 6-57] ;* 22,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu roșu. Frontispicii și inițiale colorate la ff. : 3, 6, 19v ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

10. *Cuvînt pentru pocăință.*

Ms. 5583. Sec. XVIII (sfîrșit); 70 ff. *[1-62v];* 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlul și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 1. Inițiale ornate la ff. : 1,10,20vș. a.

ADAM. **Transilvania**
Turdași-Orăștie

Cazanie la Nașterea lui Hristos.

. f. 37v: „Scris-am eu Adamii din Turdași i proci".

Ms. 4696. Sec. XVII **(sfîrșit); 37 ff.** *[27-37v];* 29 **x** 18,5 **cm. Scriere cursivă veche.**

AGAPIE. **Mol**

Miscelaneu: întrebări și răspunsuri, fragment din
Archirie și Anadan, Vieți de sfinți ș.a.

f. 80v : „Și am scris eu Agapii sin Ioan. Le<a>t 1784, iuni<e>

f. 101 : „1787, avgost 9".

Ms. 4104. Sec. XVIII (1784-1787); 176 ff. *[77-80v, 97v-101, 127-129*, 130v—164, 172—176];* 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Frontispicii colorate la ff. : 97v, 12

AGATON (IEROMONAHUL). **Transil**
Siria-Ara

Molitvenic.

f. 231v: „Să se știe că am început acestu M<o>l<i>tv<e>nic în i
2 zile și am <s>fîrșit în avgustîi 25 de zile. Scris în Șiriia, suptu Vila
în zilele vl<ă>d<i>cîi Isaie<i>, fiindu preot orașului popa Ianășu
Valîa Bradului și popa Văsii și cu Mîndan ; la Arad, Lefel Holțîi și la I
grofu Harmăștain, poruncitori terii.

fl3k AUJC>rorp,î\LllHH H N*A0CT0HNh CMfpgNH gpMONdX" dFdeONK A\0A. OT /
ₓA\|rd". < = E umult păcătosul și nepriceputul, smeritul ieromonah Aga
Mol<doveanul> din Iași. 1701 >.

Ms. 4215. Sec. XVIII (1701); 233 ff. 19 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițși indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : **38** 105v ș.a. Numerotație originală a filelor începînd cu 21.

AGURII (LUPUL). **Mo**
Hu

Miscelaneu : Minunile Maicii Domnului și însemnări
istorice aflate între scrisorile Mitropoliei Moldovei.

f. 161r~v : „Iar acum, prin oserdie și poronca preaosvinții sale ch
chir Iacov, episcop Hușului, s-au tălmăcit din limba slov<e>ni
pr6 limba moldoveniască. Și tălmăcitor[i] am fost eu Thoma Stamat
nepot preaosfinției sale și cu sfințiîa sa ieromonah Theofan, eclisi
ot Episcopie Hușului. Iar scriitoriu au fost dum<nea>lui Lupul Ag
ot Episcopie Hușului, la le<a>t 1787, sept<emvrie> 10".

Ms. 3692. Sec. XVIII (1787); 173 ff. *[10-173];* 21,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Pag originală. Legătură veche în piele.

ALEXANDRU (DASCĂLUL). **Țara Româ**

Omilie la Adormirea Maicii Domnului.

f. 469v : „Scris-am eu d<as>cal Ale<osandru".

Ms. 2644. Sec.XVII (sfîrșit); 481 ff. *[464-469v];* 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlul scris cu roșu. Legătură veche în piele.

ALEXANDRU (DIACUL). **Transilvania**

1. *Miscelaneu teologic: Cazanii la oameni morţi, Omilii, fragment din Apocalipsul Maicii Domnului ş.a.*

f. 85 : „Scris-am eu diîacu Alixandru această cărţălue. Vleatu 1759".

Ms. 4150. Sec. XVIII (1759); 85 ff. 16,5 **x** 10 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

Transilvania

I. Slujba Patimilor.

f. 28v : „Scris-am eu diîacon Alixandru această carte a sf<i>nteloru Patimi".

Ms. 4148. Sec. XVIII, (mijloc); 33 ff. *[1-28*];* 20 **x** 16 cm. Scrierea imită tiparul. Iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

ANANIA (DASCĂLUL). **Tara Românească**

Cheia înţelesului.

f. 5r-v : „Eu Ananie dascălul ot sf<î>nta Vineri ot <ilizibil> o amii scris cu multă osteneală <ilizibil> şi o amii prefăcuţii această carte [di pre] scoţindu-o de pre carte tiparnică; şi o amii scris cu mîna şi cu condeiulîi pentru ca să se mai înmulţasează talantul la mai mulţi.

Şi cine o va ceti să să folosească şi altora, tuturora, să propovedu-îască şi lui D<u>mnezeu să mulţamească; pentru că de cumpărat, ca să cumpăra cu tiparîulu cartea acea<sta>, n-amii găsiţii ca să o cumpării, ci o am scris de pre alta tipărită, pentru ca să să adape cei însătoşaţi de cuvîntul lui D<u>mnezeu.

Şi vă rugaţi şi pentru mine, păcătosul şi smeritul vostru Ananie, ca toţi de înpreună să cîştigămu înpă<ră>ţiia ceriurilor. Amin".

<Pînă aici întreaga însemnare a fost ştearsă>.

„Amu începutu a scri<e> această sf<în>tă carte în luna lui dechemvrie în 17 zile. Anii de la H<risto>s, leatu 1792".

Ms. 1937. Sec. XVIII (1792); 272 ff. *[l-270];* 22,5 **x** 17 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 17, 33^ Ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 17, 33v, 63 ş.a. Miniatură, după o gravură din cartea tipărită la 1678, la f. 2.

ANATOLIE (IERODIACONUL). **Ţara Românească**
Rimnicul-Vilcea

Miscelaneu : Divanul lui D. Cantemir, Cosmografie, Istoria Ţării Româneşti şi Cronica slovenilor.

f. 102 : „Cosmografia, adecă izvodirea lumii care acum intîîu s-au scris româneşte, în vrgmea binecredincioasei, singurei stăpînitoare, marei

d<oa>mnei noastre şi înpărătgse Ecaterina a 2<a> $ toată Eusia şi a r
tenitorîului ei, binecredinciosului domnului ţesarevici şi marelui en
Pavelu Petroviei, în anulii mîntuirii 1774, avgustu întîîu.

Scrisu-s-au daru, de *Anatolie ierodiacon* <şters>, în oraşulu Bîmnicu
1774 <cu cifre romane>. Anat<o>lie ierod<iaconul> <de la> Ep<isco
Eîm<nicului>".

f. 248 : „Sfîrşitul Istoriei Ţării Eomîneşti".
în greceşte, dedesubt: „Anatolie ierod<iacon> Episc<opia> Eîm<
c<ului>. 1778. <Cu cifre romane : > 1778".

f. 287, greceşte : „Anatolie".

f. 26v : „Şi aceasta iaste din cărţile lui Anatolie ierodiaconu<l>
Episcopiîa Eîmnecului. 1778 oct<omvrie> 15".

La ff. : 1v, *26",* 68v, 98v, 102, 203, 207, 248 şi 390, se găseşte pec
inelară în fum cu inscripţia : „Anatoli, 1777".

Ms. 1267. Sec. XVIII (1774); 409 ff. *[1-68", 70-98", 102-118", 122-203, 207-248, 281", 285—348", 366— 387, 390—409];* 33,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Tit
şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Miniatură la f. 1v, după gravura ediţiei din
a Divanului lui Cantemir. Frontispicii în peniţă la ff. : 122, 203, 207 şi 390. N
rotaţie originală a filelor.

ANDREI (DASCĂLUL). **Mo**

Octoih.

î. 1. : „Octoihu ce să zice rumîneşte optu glasuri, care cupr
întru sine slujba învierie pe optu glasuri şi cu podobiile lor ce urme<
cu sfetelnele învierii. întru acest chip l-am făcut întru a doao do
a prealuminatului nostru domnii Io Grigorie Theodoru voevod, cu
tuiala dumne<a>lui Pilip diiacul.

Si l-am scris eu, mic si plecatul, Andrei dascălul braşovan. Le
7276'<1768>".

f. 57v : „Şi s-au scris această sfîntă cart<e> de mine, smeritu
plecatul, Andreîu dascălul braşovan, ot Sas Piian*)".

Ms. 2184. Sec. XVIII (1768); 83 ff. *[1-74']* 20,5 **x** 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlul şi
litere din text sînt scrise cu roşu. Foaia de titlu este încadrată într-un c
colorat. Pe verso este stema Moldovei şi obişnuitele versuri. Frontispicii în p
la ff. : 2, 6, 26 ş.a. Legătură veche în piele.

ANDRIOTAXITUL (DASCĂLUL). **Mold**
Tîrgul-Ne

1. *Miscelaneu: Istoria risipirii Ierusalimului şi Istoria etiopicească a lui Iliodor*

î. 2 : „Această carte minu<n>ată, ce să află scrisă la înce
Istoriia răsipirii Ierusalimului, iară după această altă Istorie eth

*) Sas Piîan — Pianul Săsesc, localitate lîngă Sibiu.

ceaşcă, ce să numeşte Iliodorfi, cartea dinîitîîu, istorie foarte frumoasă spre înbogăţirea minţii celui ce va vrea ca să să înbogăţască pre sine cu înţelepciunea, iaste a dum<i>sa<le> Constantinii Paladie spat<ar> mare.

S-au scrisii cu toată cheltuiala dum<i>sa<le>, în Tîrgul Neamţului, de mine cueSrnecul şi mult păcătosulii Andriotaxitulu, dascăl ot Ne<a>mţu tipografii. Le<a>t 1782, iun<ie> 24".

f. 2v : „Leatu 1782. Constanti<n> Paladie. Andriotaxida".

Ms. 3531. Sec. XVIII (1782); 215 ff. *[2-214r);* 32 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Desene şi frontispicii în peniţă la ff. : 2v, 3 şi 72. Numerotaţie originală a filelor.

Moldova
Mân. Neamţ

2. *Miscelaneu teologic: Viaţa sf. Alexe Omul lui Dumnezeu şi Minuni ale Maicii Domnului.*

f. 38v : „Andriotaxi<tul>, dascălii <şi> tipografii".

f. 56v : „Slava, cinstea, mulţămita şi închinăciunea Unuia în Troiţă proslăvitului D<u>mnezeu, Tatălui şi Fiîului şi D<u>hului Sf<î>ntu, Celui ce ne-au agiutatii după începutu de amii văzuţii şi sfîrşitulii.

Precum dorescu, cei ce sîntii bătuţi de furtună în luciulii mării, să sosască, la limanii cu adăpostire, întru acesta chipii am doriţii şi eu să sosescu la săvîrşirea lucrului aceştii cărţi.

Cinstiţilor şi ai lui H<risto>sii iubiţilor pravoslavnici şi blagoeistivilor creştini, carii vă veţi întîmpla a ceti pre această sf<î>ntă carte, să vă bucuraţi întru D<o>mnulu şi orice felii de greşală veţ<i> afla ori în cuvinte ori slove vă rugămîi <să> îndreptat<i> cu d<u>hulu blîndeţeloru şi orice veţ<i> cere de la D<u>mnezeu, întru spăsenie, veţ<i> şi dobîndi; însă negrăbindu-vă a mă huli pre mine păcătosul, cel ce m-am nevoiţii a vă scrie aceast<ă> de suflet folositoare carte, căci precum iaste cu neputinţă a sta apa din cursulu ei, aşa şi firea omenească a rămînea făr<ă> de greşală.

Eu Andriotax<itul>, dascălii ot Ne<a>mţu. 1784, noemvrie 2".

Ms. 1747. Sec. XVIII (1784); 57 ff. *[2-56r]*; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă şi iniţiale ornate la ff. : 2 şi 39. La **f.** 38v sînt desenate ,,mîinile împărătesii Ţării Frînceşti", vindecată de Maica Domnului. Paginaţie originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

ANDRONIC (DIACUL).

Moldova
Mân. Casin

Miscelaneu: Cronică turcească prescurtată şi fragment ăintr-o cronică a Ardealului.

f. 45v : „IlHcaY *A3* MHororp-kuiHhJH H SKorwH AHAPOHHK *&HAK WT C&ÎTA* MONdCThJp KdWHN. *\ă Ci* 3NAH£T, *tr&A* 1IHC4A EHA K A'fcT x 3pnd, 4K. K K".

< =Am scris eu, mult păcătosul şi bietul Andronic diacul de la sf mănăstire Caşin. Să sa ştie, cînd am scris a fost anul 7181 <16 august 22>.

Ms. 3252. Sec. XVII (1673); 60 ff. 14 x 10 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi unel ţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1. La f. 45v, deasupra în nării copistului, este desenată o stemă cu vultur bicefal. Legătură veche în

ANGHEL (DIACONUL).

Ţara Romîn
Craiova

Miscelaneu: Minuni, Vieţi de sfinţi, fragment de Sinaxar ş.a.

f. 1 : „Această sfîntă carte, ce este scrisă într-însa multe s minuni ale sfinţilor <este> scrisă în zilele preaputernicului nostru înp Iosif al doilea Carol, cu osteneala şi cheltuiala dumn<ea>lui logofă Constandin, ce să află lîngă dumnealui şatr<arul> Gheorghie Slătine la leatu 1790 de kt H<risto>s, fevruarie 5. Anghel diîacon ot Maica cesta Dudu din Craiova".

f. 166v : „Şi am scris eu popa Anghel, pentru că mîna va pu iar slova să va pomeni. Amin. Să beţi şi pentru mine un pahar de

Copist nu este „logofătul Constandin", cu osteneala şi cheltuiala c s-a scris, ci autorul însemnărilor, diaconul — şi apoi preotul — An

Ms. 3144. Sec. XVIII (1790); 166 ff. *[aproximativ* i-82v, *102, 104r~107, 151r-152, 16G'* ; 21 x 15 cm. Scriere cursivă.

^ANGHELCIC (LOGOFĂTUL ALEXANDRU).

Istoria lui Erotocrit.

f. 93v : „Această cartă foarte iscusită şi frumoasă s-au scos ş tălmăcit di pi eliniască pe limba moldovinească de Hristodor Ioanu pezont. Şi eu am scris-o di pe nişte tetraji ce era iscălit Vasile ot Bot cinci a fi, că nu-l ştiu. Şi am scris-o di la 1800 mart<ie> 22, pîn<ă> la iuni<e> 15, scriind-o pe apucate, cînd n-ave<a>m triabă. Alecs log<o>f<ăt> al sărării<i> domneşti, ce am fost şitangiu".

f. 94v : „Sfîrşitul întîmplărilor acestor de mai sus scrisă istorii. sandru Anghelcic".

Ms. 145. Sec. XVIII (1800); 95 ff. *[1-94r];* 20 x 16 cm. Scriere cursivă.

ANTIM DE LA COZIA.

Ţara Ro

Cosmografie.

f. 2 : „Această carte ce să ch[i]iamă Cosmografie, adecă Izv lumii, s-au scris în zilele mării sale prealuminatului Io Scarlat G

Ghica v<oe>v<o>du, cu porunca şi cu toată chieltuiala sfinţii sale părintelui chiriu chir Sofronie, arhimandritul şi igumenul sfintei şi dumnezeeştii Mănăstiri Cozii, în anii de la zidirea lumii 7275, iară de la H<risto>s 1766".

f. 15ᵛ,: „Sfîrşitul scării aceştii cărţi ce să chiamă Cozmografie, scrisă de mine, păcătosul şi nevredneculrob, Anthimier<o>m<onahul> ot sfînt<a> Măn<ăs>t<ire> Coziîa. Mart<ie> 31 d<ni> 1767".

Mai jos: „Pre acest frat<e> al nostru Anthim ier<o>m<onahul>, făcîndu-1 ig<u>m<en> la Mă<năs>t<irea> Arnota, l-au omorît doi tiga<ni> chil[i]îaşi şi cu do<i> rumî<ni>, dormind în pat l<a> schitul Mă<năs'>t<irii >. Şi l<-a>u îngropat l<a> Mă<năs>t<ire> la Arnota, în a<m>vonul bisericiL la anul 1775.

Şi am semnat ca să să ştie, Sof<ronie> arh<imandritul> Coz<ii>".

ff. 17—27, de mîna arhimandritului Sofronie : „Această cart<e>, ce să cheamă Cozmografie, iast<e> a mult păcătosului Sofronie arhimandritul^ ig<u>m<enul> Coziei. Şi am plătit fratelui Anthim <i>e<ro >m<onahul> Coz<ii> di au scris-o, fiind cart<e>.foart<e> de folos. 1767".

Ms. 1556. Sec. XVIII (1766-1767); 154 ff. *[2-lo4ᵛ];* 32,5 **x** 2L5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar şi frontispiciu în peniţă la ff. : 2 şi 3. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

ANTON (LOGOFĂTUL). **Ţara Romînească.**

Tîlcul Apocalipsului sf. Ioan Teologul,

î. 78ᵛ : „Anton log<o>f<ătul>. <17>94, av<gust> 2".

f- 135ᵛ : „Al tuturor mic, ascultător şi slugă plecată, smerit, nevrednic, cu sarcina păcatelor încărcaţii, Anton log<o>f<ă>t<ul>. 1794, oc<tombrie> 24".

Ms. 3721. Sec. XVIII (1794); 135 ff. 30 **x** 21 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la f. 1. Frontispiciu în peniţă la f. 9ᵛ. Iniţiale ornate la ff. : 1ᵛ, 27ᵛ, 37 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

ANTON (MONAHUL). Ţara **Rom**incase**ă (?)**

Miscelaneu teologic: fragment din Prologul pe luna iunie si fragment de Pateric.

f. 49 : „Şi s-au scrisu de [m]mine, păcătosulu şi nevrednicul întru monahş<i> Antonii.

Şi mă rog tuturor celor ce viţi ceti, rugaţi-vă lui D<u>nmezeu pentru mine păcătosul *Antonii* <cuvîntul este şters > monahul. La anii de la H<risto>s 1793, apri<lie > 19 zile.

Orice greşală veţi afla îndreptaţi cu D<u>hulu blîndeţilor şi mă e
pre mine păc'ătosulii şi ticălosulu *Anton* <euvîntul este şters >.

Ms. 1626. Sec. XVIII (1793); 56 ff. *[17-o6ᵛ];* 22 **x** 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile ş
ţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 32 şi 49 .

ANTONIE. **Tara Romîneas**

Miscelaneu teologic: Acatiste, Paraclise, Canoane de umilinţa ş.a.

A. 42 : „Antonie".

Ms. 2386. Sec. XVIII (sfîrşit); 165 ff. 15,5 **x** 10 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţia
indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. :
78ᵛ ş.a.

APOSTOL (LOGOFĂTUL DE DIVAN). **Ţ' ' ' Romî**

Floarea darurilor.

f. 1 : „Această cartă îa<ste> a florilor şi a scris-o Apostol, logo
de divan beteag de un [o] ochiu. Şi <a> scris-o cît6 4 parale dă coală
M<a>nole Br<a>ş<o>van. Leat 1788, mai 15. M<a>nole Br<a >ş<o >

Ms. 276. Sec. XVIII (înainte de 1788); 172 ff. *[6-142ᵛ];* 15,5 **x** 10,5 cm. Scriere c
Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

ARHIP (IONIŢĂ). **Mo**
Su

Miscelaneu : Alexandria, Archirie şi Anadan, Visul Maicii Domnului, Versuri ş.a.

f. 94ᵛ : „Şi am scris eu Ioniţă Arhip această Alixăndriîa a
Le<a>t 1784, sept<emvrie> 21".

f. 132 : „S-au scris le <sic> velet 1785 fevru<arie> 22 zile, de I
Arhip".

Mai jos : „Ioniţă de Arhip nobel".

f. 178ᵛ : „S-au scrisu de robul lui Dumnezău Ioan Arhip, la
1799, sept<emvrie> 26".

f. 172ᵛ : „Această istoriîa, adică Alexandriîa şi alte multe cel
s-au scris de răopusatu<l> Ioniţă fon Arhip din Suceava, care au răc
în luna lui dechem<v>ri<e>, anul 1833, în Suceava. Şi cine a ceti să
Dumnezău să-1 erte, de 3 ori".

Semnături ale copistului se găsesc şi la ff. : 103^{v}, 107^{v} şi 208.

Ms. 1155. Sec. XVIII (1784-1799); 208 ff. 23,5 x 18,5 cm. Scriere cursivă. Numerotaţia originală a filelor este făcută cu cifre arabe.

ARSENIE (IEROMONAHUL). **Moldova**
Măn. Bisericani

Miscelaneu teologie: Gîntări bisericeşti, Acatistul şi Paraclisul Maicii Domnului ş.a.

f. 210^{v} : „Kowu, napdKAHC. HcnHca epMOHaJf flpc*m* IVT E*c§piKdN'\ •<= Sfîrşitul Paraclisului. A scris ieromonahul Arsenie de la Bisericani >.

Ms. 540. Sec. XVII (înaintea anului 7176 <1668>, însemnat pe faţa interioară a ultimei coperte); 215 ff. *[160—211] ;* 19,5 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

ATANASIE (Pr.). **Moldova**
Dorohoi

Miscelaneu: Apocalipsul Maicii Domnului, Versuri în l. rusă şi romînă, Zile bune ş.a.

f. 83 : „1775, oc<tombrie> 22. Am scris eu popa Athanas<ie>, vechil ot Dorohoiîu".

Ms. **3233.** Sec. XVIII (1775); 91 ff. *[76ᵛ-9f];* 19,5 x **13**,5 cm. Scriere cursivă. Manuscrisul a fost legat greşit, astfel că textul copiat de popa Atanasie începe de la sfîrşitul manuscrisului.

ATANASIE (IERODIACONUL). **Ţara Romînească (?)**

Miscelaneu teologic: Porunci ale sf. Isaia Pustnicul şi Vieţi de sfinţi.

f. 112 : „Bogu-vă pre toţi de obşte, părinţilor şi fraţilorii, orice greşală veţi afla pre această carte, în cuvinte sau in slove, să mă ertaţi pre mine nevrednicul între ierodiaconi Athanasie păcătosulîi, pentru Cela ce au zisu : Ertaţi şi să va erta voao. 1791, oc<tomvrie> 6".

f. 122^{v} : „A<n>o 1794, oc<tomvrie> 9".

f. 150 : „S-au scrisu de ierodiaconu Athanasie. Anii de la H<risto>s 1794" <însemnarea este scrisă şi cu caractere latine>.

Ms. 4466. Sec. XVIII (1794); 152 ff. *[2-150];* 29,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţială ornată la f. 2. Frontispiciu în peniţă la f. 112. Numerotaţie originală a filelor începînd cu 153. Legătură veche în piele.

ATANASIU (DASCĂLUL ALEXANDRU). **Moldova**
Dărmăneşti-Doroh

1. *Geografia nouă.*

f. 2 : „Gheografie noao, care să înparte în 4 tomuri iaste a dum<i
Iordachi Darie, vel pah<arnic>, perigrapsită *) de mine, nevrednicu
mai micul între dascăli Alexandru Athanasiu, cu toată cheltuiala dum
sale boeriului mai sus numit < . . . . >.

Şi s-au scris în satul Dărmăneştii. 1786, iulie 15".

f. 124: „Sfîrşit tomului întîîu.

începutu-s-au tomul întîîu a să scrie <în > iulie 15 şi au luat s
<în> iulie 26".

f. 261 : „Sfîrşit tomului al 2<-lea>.

începutu-s-au tomul al 2<-lea> a să scrie <în> iulie 27 şi au
sfîrşit <în> avgust 7".

La f. 126 se repetă însemnarea de la f. 2 fiind modificată numai
lunii iulie, în care s-a început copierea tomului II şi care este 27.

Ms. 2349. Sec. XVIII (1786); 261 ff. 20 x 13 cm. Scriere cursivă. La f. 1^{v}, într-un me
colorat şi cu coroană deasupra, se găsesc iniţialele I<ordache> D<arie>. Fr
picii în cerneală la ff. : 3, 4 şi 127. Numerotaţie originală a filelor, cu cifre
pentru fiecare tom în parte.

Mol

2. *Istoria etiopicească a lui Iliodor, tomul II.*

f. 1 : „Iliodor, care să înparte în doao tomuri. Tomos 2. Ia
dumisali Ioniţi Sturza, vel stol<ui>c, acum a treia oară perigraps
mine, nevrednicul şi mai micul între dascăli Alexandru Athanasiu, cu
cheltuiala dumisali mai sus numitului boerîu, la leat 1792, martie

Ms. 2868. Sec. XVIII (1792); 90 ff. 31 x 20 cm. Scriere cursivă. Blazon colorat la f. 1^{v}.
tispiciu în peniţă la f. 2. Legătură veche în piele.

Mold
Piatra-Ne

3. *Istoria lui Num a Pompiliu, tomul II.*

f. 1 : „ISTuma Pompilii al doilea craîu al Eîmului. Tomul al d
care s-au prescris cu toată cheltuiala dumisali Ioniţi Sturza, biv vel stol<
de mine Alexandru Athanasiu, dascăl în tîrgul Piatra, tălmăcită d
franţuziîa de Alexandru Beldiman, pah<arnic > la leat 1795, fevr<uarie >

Ms. 3192. Sec. XVIII (1795); 139 ff. 19,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlul şi iniţiale
scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 2. Numerotaţie originală a filelor.
tură veche în piele.

*) 7uepiypacp<d = a descrie. Aici în înţeles de a prescrie, a scrie din nou.

AVRAM (Pr.). **Transilvania**
Cioara-Zalău

Miscelaneu teologie: Molitve, Psalmi în versuri Liturghier ş.a.

î. 46: „Scris-am eu pop<a> Avraam ot Cioara aceste cîntece scoase în veruşuri, de pre o Psaltire de la Bălgrad. Yă leat 1700".

Ms. 1365. Sec. XVII (1700) ; 159 ff. *[l-10', 31-157"}* ; 19 **x** 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 47 şi 97. Iniţiale ornate la ff. : 119, 124, 138^{v} ş.a. Numerotaţie originală a filelor de la f. 47^{v}. Legătura veche in piele se păstrează sub legătura modernă.

AXINTE (URICARIUL). **Moldova**

Letopiseţul lui Miron Costin.

f. 157 : „Leatopiseţulu Ţării Moldovei de la Aaron Vodî încoace, de unde este părîsitii de Ureache, vornicul de Ţ<a>ra de Giosu, scosu de Miron Costinu, vornicul de Ţara de Giosu.

în oraşu în[n] Iaşu, în anul de la zidirea lumii 7218, iară de la Naşterea Mîntuitorîului lumii, lui I<isu>s H<risto>s 1710, m<e>s<oţa iiul<ie> 6 dn<i>, în zilile mării sale luminatului d<o>mnu Io Mcolae voevod s-au scrisu".

Cf. numeroasele documente copiate de Axinte Uricariul, aflate în colecţia de documente a Bibliotecii Acad. R.P.R., din care menţionăm, pentru compararea grafiei, doc. 65/CLXXXI.

Ms. 2601. Sec. XVIII (1710); 319 ff. *[157-318);* 30 **x** 20,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Foaia de titlu este încadrată într-un chenar colorat. Frontispicii colorate şi iniţiale ornate la ff. : 158, 190, 272 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

BALACIANU (CONSTANTIN). **Moldova**

Miscelaneu teologic: Semnul crucii, Pentru ruga sfinţilor, Vieţi de sfinţi, fragment din Vămile văzduhului ş.a.

Cf. **Ms. 3i.** f. 73^{v}, copiat de Toader Jora : „Să să ştie cine au scris-o, că s-au iscălit. Toader Jora.

Această cărţălue am scris-o eu di pe o carte a sfinţii sale a egumenului de Floreşti, pentru ca să să ştie valetul, 7264 <1756>, întru care zile să o fi sc<r>is *Constantin Bălâcian<u>,* întru care scrie ase : Scris-o-am di pe un izvod ce era scris de <i>er<o>monahul Xeculaîu arhimandritul, ce scrie că au scrisu-o de pe o Biblie a lui Şerban vodă din Ţara Munteniască, când au fost în Ţara Leşască".

Sec. XVIII (175*)).

BANCIU (TOMA). **Transilv**
Făgăra

Pateric.

f. 1 : „Scrisu-s-a acest Otejnic în Făgăraş, de mine, Thoma Banc la 1796".

Ms. 546. Sec. XVIII (1796); 166 ff. 18 **x** 12,5 cm. Scriere cursivă. Scara, titlurile şi iniţiale sînt scrise cu ro^u. Paginaţie originală ou cifre arabe. Legătura în piele se păstrează sub legătura modernă.

BĂRBĂTESCU (IEROMONAHUL IOACHIM). **Ţara Romîn**

1. *Miscelaneu: Istoria Troadei, Vedenia Sofianei, \ Cuvinte ale sf. Atanasie, Legenda Duminecii ş.a.*

f. 127 : „S-au prescris această istorie de mulţii păcătosul Ioan mătic, sin popi<i> Mirii ot Bărb<ă>teşti. Fev<ruarie> 24 dni, 1766" < este scris şi cu cifre arabo.

f. 142^{v} : „Pis<al> diîac Ioan. Fev<ruarie> 24 dni, 1777" <ziu anul sînt scrise şi cu cifre arabo.

Ms. 2183. Sec. XVIII (1766 — 1777) ; 168 ff. *[1 — 155', 157 — 105']* ; 20,5 **x** 15 cm. Scriere cu Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 128 ş Iniţiale ornate la ff. : 6 şi 7. Legătură veche în piele.

Ţara Romîn

2. *Miscelaneu : Pomelnicul bisericii Bărbăteşti, Tîlcuire la cele 10 Porunci, Tîlcuire la Simbolul Credinţii ş.a.*

f. 7^{v} : „Pop<a> Ioan".

f. 20 : „1786".

Ms. 2147. Sec. XVIII (1786); 92 ff. *[aproximativ 2-9, 13-22, 30, 53-87', 9* 21 x 16 cm. Scriere cursivă şi cu majuscule. Titlurile şi iniţialele sînt scri roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2, 3, 8 ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Romîn

3. *Miscelaneu: Viaţa şi petrecerea călugărilor de la Sinai şi de la Raith, Istoria Libiei, Viaţa sf. Simion ş.a.*
V

ff. 1—2 „Cuvîntu cătră cetitoiiu.

De vreme ce toate cîte să văd în lumea aceasta mişcătoare şi ne cătoare sîntii supusă Atotputernicului D<u>mnezeu, Ziditorîului lo după euvîntul care li s-au poruncitu fieştecare păzeşte orînduîala Sa, smintealâ <. . . . . > cu cîtu mai v omul iaste dator[i], carele nu es<te> făptură ca celelalte lucruri, ci c chipul şi asemănarea lui D<u>mnezeu iaste făcuţii, să cunoască pre

torîul lui şi să înplinească voia şi porunca Făcătorîului său de bine; Carele nu numai că l-au cinstiţii cu asămînarea chipului Său, ci nenumărate faceri de bine îi arată în toate zilele < . . . . . . >.

Aceasta dar socotindu şi eu nevrednicul v[i]îarme iară nu omu, carele zidirea lui D<u>mnezeu fiind şi aflîndu-mă pre mine de toate faptele bune gol, fără de nici o roadă de'mulţemită în[n]aintea Ziditoriului mieu şi D<u>mnezeu, înfricoşatu-m-am de cuvîntul stăpînului ce s-au zis slugii ce<le>i leneşe, carele'n-au înmulţit talantul ce i s-au foştii încredinţat, m-am îndemnaţii, pri cît mi-au foştii cu putinţă de am scris istor[i]îa aceasta a sf<î>ntului şi de D<u>mnezeu călcat munte al Sinaii şi pentru sf<î>nta Mănăstire de acolo şi pentru altele multe de acolo şi din Liv[i]îa şi pentru apa Nilului încă am alăturat întru această carte şi v[i]îaţa sf<î>ntului, preacuviosului şi de D<u>mnezeu purtătorîului părintelui nostru Simeonii cel din muntele cel minunat şi nenumăratele minuni ce au făcuţii.

Mai pre urmă am scris şi v[i]îaţa sfintei, preacuvioasei muceniţă Evdochiei şi le-am adunat la \m locu dupre cum să vede, ca să fie, oricăruia să va întîmpla a ceti pre dînsa, folosii sufletescii.

Pentru care tuturor mă rogii ca, aflînd nescar<e>va greşeli, să îndreptaţi cu d<u>hul blîndeţelor şi să ertaţ<i>, ca să vă învrednicit<i> ertăciunii de' la Cel lesne ertător[i].

Şi această carte s-au scris în zilele prealuminatului d<o>mnu Io Alexandru Moruz voevod, fiind păstor eparhiei acest[i]ia Nectarie, episcopul Eîmnicului, fiind curgerea anilor de l<a> H<risto>s 1796. Al tuturor cătră D<u>mnezeu rugător[i] şi plecaţii, pop<a> Ioan sin Macarie ot Bărbăteşti".

f. 100: „Istor[i]îa aceasta care scrie pentru sf<î>ntul şi de D<u>mnezeu călcat munte al Sinaei şi pentru sf<î>nta şi vestita, d<u>mnezeîasca, mănăstire de acolo s-au scos de pre o carte scrisă de un părinte, Ghenadie iero<monahul>, întru care scr[i]îa că o au scos de pre o carte tiparnică grecească a fericitului patr[i]îarh chir Eectarie al sf<i>ntei cetăţ<i> <a> Ierusalimului.

De mulţii păcătosul şi nevrednicul întru rînduiala preoţască, pop<a> Ioan sin Miacarie iero<monah> ot Bărbăteşti <s-a scris> la anii de l<a> H<risto>s 1796, sept<emvrie> 26 dn<i>.

Ştiind darii că firea omenească nu iaste cu putinţă scrisoarea aceasta făr<ă> de greşală a fi, rogii pre toţi pravoslavnici<i> cetitori ca orice greşală şi neajungere omenească veţ<i> afla nu o punereţ<i> întru ponos, ci îndre<p>taţi şi dregeţ<i> cu d<u>hul blîndeţelor, fiindcă mîna de ţărînă şi firea cea pămîntească şi omenească cu neputinţă es<te> a fi făr<ă> de greşală. 1796 <cu cifre arabo.

Şi s-au scris în zilele prealuminatului domn Io Alexandru Moruz voevod".

f. 100ᵛ : „Această sf<î>ntă carte ce să numeşte istor[i]îa sf<î>ntului munte al Sinaei, întru care să cuprindii şi alte istorii şi vieţuiri de sf<i>nţi, s-au scris de mai sus numitul popa Ioan Bărbătescul, la leatul 1796.

Iar la leatul 1800, viind numitul acesta pop<ă> Ioan la sf<î>nta Mînăstire Bistriţa, au luat sf<î>ntul cinii alu călugăriei, numindu-să din

pop<a> Ioan, Ioachim ier<o>monah<ul>, fiind atunci nastavnic şi ig<u>
<al> sf<i>ntei Minăstir<i> aceştiîa preacuviosul chir Co<n>standie, a
mandrit Peloponisiotul < . . . . >.

Ioachim iero<monahul>, schev<ro>fil<a>c<s> Bistrit<ii> Bărbătes
1804, av<gust> 10 dn<i>".

f. 192ᵛ : „Ghenar<ie> 27 dn<i>, 1797".

Mai jos : „S-au prescris această cărticică de mult păcătosul şi nev
nicul numirii preoţeşti pop<a> Ioan sin Macarie iero<monah> ot Băr
teşti şi o au dăruit sf<i>ntei Mîn<ă>stir<i> Bistriţii, pentru a sa pomen
1804 <cu cifre arabe>. Ioachim iero<monahul>/schev<ro>fil<a>c<s> B
trit<ii> Bărbătescul".

De altă mînă : „1810, iunie 5, în zio<a> de Rusalii s-au prist
părintele acesta".

Ms. 1135. Sec. XVIII (1796-1797); 194 ff. *[I'-i00', 102-193];* 21 x 14,5 cm. Sc cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. 3 şi 6. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romrae

4. *Acatiste şi Paraclise: Acatistul sf. Troiţe, Acatistul sf. Arhangheli, Acatistul sf. Ioan Botezătorul, Acatistul sf. Cruci, Acatistul sf. Nicolae şi Paraclisul sf. Grigore Decapolitul.*

f. 84: „S-au scris aceste sf<i>nte Acathiste de mulţii păcătosu
nevrednicul numirii preoţeşti, pop<a> Ioan Bărb<ă>tesc<u>. IuMe
y dn<i>, 1798".

Ms. 2354. Sec. XVIII (1798); 92 ff. 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţiale indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 41 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

Ţara Romîne
Măn. Bist

5. *Miscelaneu eshatologic: Vămile văzduhului şi Vedenia Sofianei.*

f. 71ᵛ: „1803, fev<ruarie> 28 dn<i>. Mulţumescu-ţi Ţie D<oa>
I<isu>se H<ristoa>se, Piîul lui D<u>mnezeu, Cela ce'm-ai învredn
pre mine, nevrednicul robul Tău, de am auzit şi am cetit şi a<m> s
ac6ste sf<i>nte şi d<u>mnezieşti cuvinte, măcar că nevrednic sînt iub
Tale de oameni. Ci aducîndu-m<i> aminte că şi eu sînt zidirea Ta,
D<a>v<i>d strig Ţie : Miluîaşte-mă, D<u>mnezeule, după mare mila

S-au prescris această cărticică de mult păcătosul şi nevrednicul num
preoţeşti şi călugăreşti Ioachim ier<o>m<onah>, schev<ro>fil<ax> B
trit<ii> Bărbătescul".

f. 85v : „Mart<ie> 8 dn<i>, 1803. S-au prescris şi această minunată videnie a Sofiianii de păcătosul Ioachim ieromonahul Bistriţii Bărb<ă> tescul".

181. Sec. XIX (1803): 86 ff. *[1 — 85v];* 21 x 15.5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Mân. Bistriţa

6. *Miscelaneu teologic: Viaţa sf. Grigore Becapolitul, fragmente de Pateric, Minuni ş.a.*

ff. iv __2 : „Cuvîntu către pravoslavnicii cetitori. Cu nici un chipu de slujbă nu sîntu vrednicii a mă arăta în[n]aintea D<o>mnului nostru I<isu>s H<risto>s făr<ă> de citii cu această începătură de posluşanie.

Drepţii aceia rogii pre sf<i>nţiilor voastre, cinstiţi părinţi şi pre dumneavoastră, iubiţilor pravoslavnici creştini, carii sînteţi născuţi întru limba noastră rumînească, să pri[i]miţ<i> această a noastră puţintică osteneală, după cuvîntul înţeleptului Sirah, precum scrie în cartea lui în 33 de capete grăind că a toată răotatea învaţă pe omu lenevirea.

Drept aceia şi noi, puind în gîndul nostru cuvîntul stăpînului nostru I<isu>s H<risto>s pentru sluga cea leneşe, carele lu[u]înd talantul din mîna d<o>mnului său n-au vrut să lucreze cu dînsul, ci l-au îngropaţii în pămîntu, pentru aceia, o iubitorilor de H<risto>s cetitori, socotit-am ca să nu cază şi asupra noastră judecata cea straşnică, care s-au zis slugii aceiia, precum' mărturiseşte Matheiu, bunul vestitorîu, în 23 de capete grăind : Luaţ<i> pre această slugă legeşe <sic> şi-l aruncat<i> întru întun&recul cel îiipărţit. Sf<î>ntul Ieronim şi Sf<î>ntul Ioan Zlatoust, dascălii bisericii noastre ceii pravoslavnice, tîlcuind aceste cuvinte zicii că talanţii acestea [zicii că] sînt darurile carele s-au daţii de la D<u >mnezeu oamenilor.

Şi această socoteală şi chibzuială fiind în inima mea, cu ajutoriul Celui ce petrece mai pre deasupra ceriurilor, m-am îndemnat şi eu şi cu osîrdie am nevoit de amu scris această sf<î>ntă carte care iaste mică la vedere, dar mari şi minunate istorii şi învăţături de ale Sf<i>nţilor Părinţi să cuprind într-însa. Şi întîi am scris viîaţa şi minunile Sf<î>ntului Grigorie Decapolit, apoi şi alte istorii şi vieţuiri a multor sf<i>nţi şi multe învăţături părinteşti.

Deci cu plecăciune rogii pre toţi pravoslavnicii cetitor<i>, care [i] vet<i > ceti pre această carte, ca de veţ<i > afla nescari greşale, sau în cuvinte sau în slove, să nu ne defăimaţi, ci ca nişte fii ai sf<i>ntei bes£rici, cu d<u>hul blîndeţe[le]lor să îndreptata> şi să nu ne puneţ<i> în ponosii, ci ertaţ<i> ; că tnţ<i> sîntem oameni pătimaş<i > şi ţinuţi de slaba fire care nu lasă pre niminea a rămînea făr<ă> de greşală, că precît amu putut m-am nevoit si amii lucrat şi precum amii găsit în izvod, aşa am şi scris.

Iar darul lui D<u>mnezeu şi al Preacuratei sale Maici şi prin rugăciunile Sf<î>ntului Grigorie să fie de ajutor tuturor şi povăţuitorîu spre toată fapta bună.

Al tuturor către D<u>mnezeu rugător şi plecat Ioachim iero<mon schev<ro>fil<a>x Bistriţ<ii> Bărb<ă>tescu. 1804".

f. 36v : „Mart<ie> 13 dn<i> 1804. S-au prescris şi viîaţa Sf<î>nt Grigorie, de mult păcătosul şi nevrednicul între preoţi Ioachim, ier m<onah> Bărb<ă>tescul".

f. 180v : ,,S-au prescris şi această istorie de mult păcătosul Ioac ier<o>m<onah>, schev<r>ofilax Bistriţi<i> Bărbătesc<u >. Mai 31 dn 1804".

Ms. 2180. Sec. XIX (1804); 208 ff. 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele scrise cu roşu. Desen în peniţă, la f. 4v, reprezentîndu-1 pe sf. Grigore Dec litul. Frostispicii în peniţă, la ff. : 2v şi 5. Numerotaţie originală a filelor. L tură veche în piele.

Ţara Romîne

Tîlcul sf. Liturghii.

f. 146: „1804, mart<ie> 10 d<ni>. S-au prescrisu acestii Tîlcii Sf<i>ntei Liturghii de mulţii păcătosul şi nevrednicul numirii p ţeşti şi călugăreşti Ioachim ier<o>m<onahul> Bistriţ<ii> Bărbătesc în zilele preaîn[n]ălţatului domn Io Co<n> standin Alexandru Ipsila< voevod, fiind arhiereu eparhiei chir Nectarie şi fiind năstavnic sf<i> Mînăsti<ri> Bistiiţi<i> Co<n >standie a<r>himandritul Peloponisiot

Ms. 3202. Sec. XIX (1804); 146 ff. *[135-146];* 19 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titluri iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 135. Legătură vech piele.

Ţara Romîne

8. *Miscelaneu: Sfaturi gospodăreşti, Reţete medicale, Calendar ş.a.*

f. 78. „Această cărticică [care] acum întîîaş dată s-au tîlmăcit pre limba leşască pre limba rumînească < . . . . > şi acum prescrisă du pre cum să vede si s tipărit acum la leat 1806 şi s-au tălmăcit de Gavriil Avgi başa.

Pentru care rogii pre tot pravoslavnicul cetitor ca ori ce alunec veţi afla, ori din cuvinte, ori din slove să îndreptata> cu d<u>hul b deţelor, neponosluindu-ne, ca şi dum<neavoastră> 'să vă învrednici ertării de la cel lesne ertător D<u>mnezeu.

Al tuturor plecat şi către D<u>mnezeu rugător Ioachim ier<o>m nah>, schev<ro>fil<a>cs Bistriţ<ii> Bărbătesc<u>. 1808".

f. 98 : „Mar<tie> 4 dn<i>, 18008 <sic>. S-au prescris şi acest Calindar şi celealalte dintr-această cărticică de mulţii păcătosul şi nevredni <chemării> preoţeşti şi călugăreşti, Ioachim ier<o>m<onah>, schev<ro lacs Bistriţ<ii> Bărbătesc<u>".

Ms. 3590. Sec. XIX (1808); 130 ff. *[1-113v, 128-130v];* 21 x 14,5 cm. Scriere cursivă. lurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legă veche în piele.

Ţara Romînească
Mân. Bistriţa

9. *Varlaam şi Ioasaf.*

f. 4ʳ~ᵛ, la sfîrşitul prefeţei: „... Pentru aceia, o iubiţilor cetitorîu <sic>, rogii dragostea voastră să-m<i> ertaţi îndrîznirea pentru că [ci] am îndrîznit a vă îndemna, ca din cetirea cărţii să vă folosit<i>; că eu prostii fiind şi făr<ă> de învăţătură nu sîntu vrednic ace<le>i trepte, însă temîndu-mă de osînda celui ce au ascunşii talantul m-am nevoit a-l lucra, îndrîzni[ni]nd a <vă> ruga şi pre voi ca, cetind şi folosindu-vă, să ertaţi toate greşalele ce veţ<i> afla în cuvinte sau în slove^ ştiind neputinţa şi slăbiciunea firii noastre (căci deaca pentru fapte ce ştim cu adevărat că vom să ne muncim de nu le vom păzi şi iarăş<i> ne alunecăm, cu cît mai vîrtos la acestea), îndreptînd şi ertînd neputinţa mea.

Şi să mă pomeniţi la sf<i>ntele voastre rugăciuni, ca printr-însăle şi sufletul mieu să afle uşurare şi milă în zioa judecăţii; şi să înplinit<i> şi voi porunca apostolească ce zice : Eugaţi-vă unul pentru altul, ştiind că îndoitei cununi să învredniceşte cel ce să grijaşte de mîntuirea fratelui.

Ac£stea fie binecuvîntate spre îndemnarea cetitorilor.

Iar pentru scrisul cărţii, fiind că am pus nevoinţă nu putină, ca după ce voi plăti obşteasca datorie să nu să înstrăi[i]neze la altă parte, o dăruesc iubiţilor miei fii şi-i blagoslovesc, îndemnîndu-i să fie următoriu, după putinţă, celor scrisă, poruncindu-le ca să roage pre D<u>mnezeu pentru sufletul mieu.

Iar darul lui D<u xmnezeu şi al preacuratei Sale Maici şi prin rugăciunile Sf<î>ntului Grigorie să fie întru ajutor tuturor.

Al tuturor mai mic şi plecat şi cătră D<u>mnezeu rugător Ioachim ier<o>m<onah>, schev<ro>filacs Bistriţ<ii> Bărbătesc<u >. 1809".

f. 167 : „Slavă, cinste şi închinăciune Celui în Troiţă Unuia D<u>mnezeu, Carele au ajutat după început de am şi săvîrşit.

Iar eu cu plecăciune mă rogii tuturor celor ce vă veţ<i> întîm[m]pla a ceti pre această de suflet folositoare carte, <ca> ori ce greşeală veţi afla, ori din cuvinte, ori din slove, ori din soroace, să îndreptat<i> cu d<u>hul blîndeţelor, neponosluindu-ne; că n-au scris d<u>hu, nici îngerii, ci mînă de ţărînă şi de om păcătos, cuprinsă de slaba fire, care nu lasă pre niminea a nu greşi. Că în ce chipii nu e cu putinţă a fi ceriul făr<ă> de nori şi omul a nu păcătui, aşa nu e cu putinţă a fi condeiul făr<ă> de greşală, mai vîrtos că eu n-am învăţat scrisoare de la vre-un dascăl, ci din firea mea m-am obicinuiţii cu aceasta. Şi viind aici la sf<î>nta Mînăstire Bistriţa şi luînd cinul călugăresc şi neştiind altă rucodelie călugărească, mă îndeletniciîam cu scrisoarea.

Şi această carte o amii scris la vremea bătrîneţelor, trecut preste 60 de ani ai neputincioasei vîrstii mele, cînd şi vederea şi mîna şi mintea să înpuţinează şi să slăbeşte. Pentru aceia, vă rogii, ertaţi şi îndreptaţi ca să vă învredniciţi ertăciunii de la Cel în Troiţă proslăvit D<u>mnezeu.

Al tuturor mai micii şi plecat Ioachim ier<o>m<onah>, schev<ro>
<ac>s Bistriţ<ii> Bărb<ă>tescul. Dechem<vrie> 31, 1809.

Precum dorescu moşiia să-ş<i> vază
Cei ce sînt într-altă ţară de nu pot să şază
Şi ca cei de pre mare bătuţi de furtună
Şi roagă pre D<u>mnezeu de linişte bună,
Aşa şi scriitoriul de a cărţii săvîrşire
Laudă neîncetată dă şi mulţemire".

Ms. 1590. Sec. XIX (1809); 169 ff. 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 5 şi 168. Numerotaţie origina filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînea
Mân. Bistriţ

10. *Copilăria sf. Onufrie.*

f. 245ᵛ: ,,1809, apri<l> 24. Ioachim ier<o>m<onah>, schev<ro>fil Bistriţ<ii> Bărb<ă>tescu".

Ms. 2596. Sec. XIX (1809); 533 ff. *[244-24oʳ];* 28,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlul şi ţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

BARBUL (DASCĂLUL). **Ţara Romînea**
Bucureşti

1. *Miscelaneu teologic:Tîleul Apocalipsului sf. Ioan Teologul, Psalm Minei pe luna septemvrie ş.a.*

î. 63: ,,Şi am scris eu Barbul dasc<ălul> ot be<se>r<ica> Bat<i> această sf<î>ntă carte. Av<gust> 9, 1781".

f. 120ᵛ: „Şi s-au scris cu mîna de păcătosul robul lui D<umne> Barbul dascălul ot beser<ica> Bat<i>şti<i> în zilel<e> măriei sale Io Mi Suţu voevod. La leat 1785, fev<ruarie> 5 s-au săvîrşit". Mai jos : „S început a să <s>crie la fev<ruarie> 5, 1785".

f. 219 : „Am început a scrie la ap<rilie> 13, la 5 ceasuri din z

Ms. **1890.** Sec. XVIII (1781-1785); 233 ff. 33 x 22,5 cm. Scrierea imită tiparul. Dea Psaltirea este copiată după o tipăritură â lui Rafail monahul de la Mănăst Hurez, căci la sfîrşitul Psaltirei, f. 120ᵛ, copiază şi postfaţa tipografului. Te este aşezat pe două coloane, exceptînd ff. 1—16. Titlurile, iniţialele şi ind ţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă şi iniţiale ornat ff. : 2, 10, 56ᵛ ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Romîne

Bucureşti

2. *Miscelaneu teologic: Tîleul Apocalipsului sf. Ioan Teologul şi Caza*

f. 245ᵛ : „Sfîrşitulu a toţii Apocalipsulu.

Şi am scris eu Barbul dasc<ălul> ot bese<ri>ca Bat<i>şti<i> această sf<î>ntă carte. 1781, mai 27".

Ms. 2134. Sec. XVIII (1781); 246 ff. [5-245ᵛ]; 20 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Bucureşti

3. *Bînduiala tîrnosaniei.*

î. 75 : „ Si am scris eu mult păcătosul rob al lui D<umne>zeu Barbul dasc<ălul> otbese<ri>c<a> Bat<i>ştii; la leat 1783, iul<ie>26 s-au isprăviţii".

Ms. 1108. Sec. XVIII (1783); 81 ff. *[1-75];* 19,5x14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

4. *Minunile Maicii Domnului.*

Ms. 3101. Sec. XVIII (a doua jumătate); 230 ff. 19,5 x 13,5 **cm.** Scriere cursivă. Iniţiale ornate la ff. : 25, 39, 47 ş.a. Legătură veche în piele.

BARBUL (LOGOFĂTUL). **Ţa*» Romînească**

Miscelaneu teologic: Istoria lui Constantin cel Mare, Descoperirea sf. Liturghii ş.a.

f. 104ᵛ : „Scrie robul lui Dumnezeu Barbul log<ofă>t<ul>".

f. 136 : „1790, mail au început a-m<i> da şi mie isprav<ni>cii leafă pe lună, cîte t<a>l<eri> cinci. Barb log<o£ătul>".

Ms. 1433. Sec. XVIII (sfîrşit); 137 ff. **[5-104*** *131-134", 136);* 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

BATCU (ALEXANDRU). **Moldova**

Miscelaneu: Istorioare morale, Pilde filosofeşti ş.a.

f. 176ᵛ : „ Velet 1784, mart<ie> 14. Am scrisii după o carte a lui Dumitru".

f. 191: „Am scris eu Alexandru Batcul, 1785, fev<ruarie> 21".

Copistul mai semnează pe faţa interioară a primei coperte, la ff. : 191ᵛ şi 193.

Ms. 1364. Sec. XVIII (1784-1785); 193 ff. *[173-193];* 19 x 13 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă la ff. : 173, 177 şi 185ᵛ. Legătură veche în piele.

BATCU (LUPU). **Mold**

Cronici munteneşti si moldoveneşti.

f. 209 : „Acestu Litopisiţ al Ţărăi Eomînăşti i Moldovineşti c
iasti al dum<i>sali <loc gol> l-am scris eu Lupul Batcu în zil
preîn[n]ălţatului domnului nostru Io Grigorie Alixandru Ghica v<oe>vo
cînd u<m>bla veletiil 7273 <1765>, întînplîndu-<se> de au venit du
<nea>lui cu slujba agiutorinţii, dinpreună cu dum<nea>lui Manolac
vel sărdar.

Şi am început a-1 scrie pe apucate di la ghenar 10 zili, pîr-la fevr<u
arie în 24 de zili. Şi l-am scris pîr-la Neculai Vod<ă>. Să s<e> ştii".

Ms. 3417. Sec'. XVIII (1765); 215 ff. 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialel
unele însemnări marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 2,
şi 150. Legătură veche în piele.

BERHECEANU (ANDONACHI). **Ţara Romîne**
Bucureşti

Miscelaneu: Descoperirea sf. Liturghii, Trepetnic, Viaţa sf. Macarie, Avestiţa, Esopiq ş.a.

f. 12 : „începutu şi isprăvitu di la leat 1777, maîu 10. Şi am scr
eu Ando<naclii> Berh<e>ceanu".

f. 12ᵛ : „Şi am scris-o eu Andonaehi Berheceanul sin Ioan Cruces
de Moldova neamul nostr<u>. Iar cînd am scris-o am fost în Bucur
ciubucciu la dumnealui cruceru<l> Manolachi Basarabu, în ziLle
Ioan Alecsandru [Ioan] Ipsilant v<oe>voda, domnu a toată Ungrovlo
<sic> <. . . . >

Şi mă rog, fraţilor, cine să vor întîmpla a ceti şi va cunoaşte că
greşit, în slove sau în cuvint<e>, îndreptaţi cu duhul blîndeţilor; că c
nu să vede ceriu fără nori, aşa nu se poate a fi om negreşit, f
numai Dum<ne>zeu.

Iată, fraţilor, că vă rog cu blîndeţe şi cu smerenie şi cu iubire,
nişte fraţi toţi din Hristos, ca de veţi găsi greşit să na vă scîrbiţi sau
înjuraţi, ce să aveţi mare ananghi<e> de a drege cuvintele cele greşit
şi a alcătui slovele. Că cum nu dă ceriu<l> de pămînt şi cum nu ştii nu
rul nusîpului a tăt pămîntu<l> şi cum nu ştie omul sfîrşirea lui şi cît
răsăritul de apus, aşa nu este om a nu fi greşit în lume, fără nu
I<isu>s H<risto>s, Fnul lui Dum<ne>zeu cel iubit, cel<ce> aridică pă
tele lumii.

^ Greşit-am şi eu, fraţilor; dregeţi şi nu vă sînhesiţi <=sinchisi
Şi vă mai og, fraţilor, pentru acesta cărticică şi sfinte cuvint<e> de Du
<ne>zeu arătat<e> noao, ca să cunoaştem credinţa cea adevărat<ă>
să urmăm dup<ă> cum ne scrie. Frăţăşte vă rog ca să o cet.ţi la oar
< • -. . . . . > Şi [illegible] te va pohti ca să i-o dai să iz
dească, cu toată inima, frate, să i-o dai ca să o scrie cu to<a>tă ini
că de nu vei da-o mare păcat vei avea.

Fraţiorilor vă rog cu lacrămi fierbinţi şi cu rădăcina inimii ca să o daţi să o scrie cine vă va pohti. încă şi să nu te roage cineva, dacă vez<i> că pi[i] cei ce iubeşte cărţile, sau iubeşte a scrie, încă îl fă cu cuvînt dulce să o iubească şi să te roage a să nevoi de a o scrie < . . . . . >

Şi vă rog, fraţiorilor, cine va <a>vea aceast<ă> cart<e>, sau va scri-o, să s<e> ro<a>ge şi pe<n>t<r>u mine, păcăt<o>sul şi să zică: Doamne milueşti-1 şi Doamne iartă-i păcatile robului Tău Andonaehi. Amin".

Ms. 1151. Sec. XVIII (1777); 242 ff. *[1-220*, 222-223, 239-242']*; 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate, cu anul 1777 scris în interior, la ff. : 1ᵛ, 14, 183 ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 1ᵛ, 141ᵛ, 143ᵛ s.a. Numerotaţie veche a filelor cu cifre arabe.

BÎRLĂDEANU (DASCĂLUL IORDACHE). **Moldova** *Hidisani-Bîrlad*

Fraament de Catehism.

f. 61 : „Aceastu simvol s-au scris de un dascăl, anume Iordachi Bîrlădeanu, din sat Hidişăn<i>, ţin<utul> Bîrladului".

Ms. 3506. Sec. XVIII (sfîrşit); 324 ff. *[60-7f]* ; 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu.

BLAGOVICI (DIMITRIE). **Transilvania** *Remetea-**Bihor** (?)*

Esopia.

f. 1: „Viîaţa şi pildele preaînţeleptului Bsop, acum întîîu dată şi tipărită în zilele prealuminatului <ş>i preaîn[n]ălţatului înpărat Franţiscus, şi cu slobozeniîa în[n]ăltatului crăescul[l]ui gubernium a tot Ardealul [ui].

Datu-s-au în tipografiîa Sibiîului de la Petru Bart întru anii de la H<risto>s 1795; iar după Scriptură cu mîna, acum a doa oară prin Dim<i>trie Blag<o>vici das<căl în> Bemetea, începînd de la anul <1>797, 22 noem<vrie>. Dim<itrie> Blag<ovici>".

f. 92ᵛ : „<1>798, 1 fev<ruarie>. Demeter Bemetea<nul>".

f. 93 : „Cuvînt către cititori. Iară cei ce vă veţi îndemîna a citi pre această cărticică mititică, ce să chiiamă Esopiia, viîaţa şi pildele înţeleptului Esop, i proci, eu cest mai jos iscălit, bătrînul cel slab, mă rog tuturor dă obşte fraţi întru H<risto>s I<isu>s Dom<nul>, orice fgliuri de zmintăle sau greşaie veţi afla aicea, îndreptaţi cu d<u>hul înţelepciunii şi al blîndeţelor, crezînd'bătrîneţelor ; că mi-au fost mîna cam gria, peana încă era rea şi am avut vr£me cu nor, dar tot am avut dor ca, după ce am început, să o văz desăvîrşit<ă>. Dim<i>trie Blagovici uceţi. Eeme<tea>".

Ms. 149. Sec. XVIII (1797-1798); 93 **ff.** 21,5 x 17,5 **cm. Scriere cursivă.**

BOJIDAR (DASCĂLUL MATEI). **Ţara Romînea** ***Orşova***

Molitvenic.

f. 170 : ,,HHC. AWorrp-fcujNHK M4T«H KO^K^**ap** *A\tX.* **AacKdA** *AA* **Spiuosa.** ,**3pM** <=A scris mult păcătosul Matei Bojidar Meh<edintianul>, dascăl Orşova. 7194 (1686)>.

Ms. 545. Sec. XVII (1686); 177 ff. *[163-170']*; 18,5 x 12,5 cm. Scriere semiuncială. U iniţiale sînt/scrise cu roşu.

BUCUR (Pr.). **Transilva** ***Sohodol-B***

Fragmente din Pateric s.a.

f. 1ᵛ : „S-au scris de popa Bucur s<i>n Iuga Puşcaş ot Sohodol. G nuar 20, an 1770. Anno 1770, fev<ruarie>l".

f. 19ᵛ : „Aicea am scris. Anno 1770".

f. 27 : „S-au scris de smeritul între preot<i> popa Bucur s<i>n Iu Puşcaşu din Sohodolul Bran<u>lui. An 1772".

f. 29 : „Anno 1772, mai, die 22"

f. 31ᵛ : „Scris mai 26, anno 1772".

Ms. 1268. Sec. XVIII (1770-1772); 31 ff. 33 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţia sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 2.

BUJOROVSCHI (Pr. GHEORGHE). **Moldova**

Miscelaneu: Letopiseţul Ţării Eomîneşti, Paraclisul sf. Paraschiva, Molitve, Calendar ş.a.

f. 148ᵛ : „Acestea molitve s-au scris de preotul Gheorghie Bujor schii.

1781, oc<tomvrie> 30".

f. 199ᵛ, la sfîrşitul unei însemnări despre un cutremur din 17 „Ierei Gheorghie Bujorovschii".

Ms. **269.** Sec. XVIII (1781); 199 ff. *[3-199']*; 19 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile,iniţial unele expresii şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi vir în peniţă la ff. : 3, 117ᵛ, 131ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a **filelor, începînd cu**

BURGHELE (CONSTANTIN). **Mold** ***Rom***

Istoria etiopiceascâ a lui Iliodor.

f. 103ᵛ : „Această carte iaste scoasă de pre limba elinească de du <nea>lui Thoma gramatic a<l> sfintei Mitropolii din Eş. Iar acum s

scris cu toată cheltuiala dum<i> sale Ilie Carp fiiul dumisale Vasile Carp sulge<r>.

Şi s-au scris de mine Constadin Burghele, fiind în Episcopie Bomanului,, la velet 1781, mart<ie> 20. Con<s>t<antin> B<u>rghele".

Ms. 60. Sec. XVIII (1781); 103 ff. 29,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

CERNĂTESCU (LOGOFEŢELUL MIHAI). **Ţara Romînească** *Mehedinţi*

Fragment din Minunile Maicii Domnului.

f. 170^{v} : „Ostenitori fiind la tot scrisul cărţii aceştiîa, a Minunilor Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu ; pînă la un loc s-au scris de Gherghie log<ofăt > za divan, iar de la un loc încoace s-au scris de Mihaîu logofeţelul Cernătescul ot sud Mehedinţi >, de la dumnealui Iordachie Creţuiescu, velichii dvornic, cînd au fost cursul anilor 7231, iar de<la> H<risto>s 1726".

Ms. 1631. Sec. XVIII (1726); 207 ff. *[aproximativ 65—170*];* 18,5 x 14 cm; Scriere cursivă Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

CHIRA (LOGOFĂTUL IOAN). **Moldova**

Miscelaneu: Esopia, Pilde filosofeşti, Bertoldo, Povestiri orientale, Trepetnic ş.a.

î. 25 : „Această Esopiîa o am scris-o eu însumi, cu slova şi condeiul mieu, dup<ă> cum esti arătat mai sus. Pentru care poftim pe dum<nea>-v<oastră> cetitori, care <vă> veţi întîmpla a ceti pre aceast<ă> scrisoare, de viţi afla vreo greşală, în slove sau în cuvintS, cu dragoste frăţască şi cu duh blîndii să îndreptaţi, nepuindu-ne în ponos ; căci precum esti cu neputinţi corabi<ei> a nus<e> bate de valuri, fiind în luciul mării, aşa şi scriitorîului a nu face greşală.

Şi am scris la velet acesta 1779, marţii 26. Ioan Chira log<o>-f<ăt>".

Ms. 1067. Sec. XVIII (1779); 142 ff. *[1-32; 34-133^{v}];* 29,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 34. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

CHIRIAC (IEROSHIMONAHUL). **Moldova,**

Bînduiala călugăririi.

f. 35^{v} : „Ieroshimonahil Chiriîacu".

Ms. 3623. Sec. XVIII (sfîrşit); 35 ff. 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlul, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1.

CHIRICEANU (CONSTANTIN). **Ţara Romîneasc**

Miscelaneu: Alexandria şi Istoria Troadei.

î. 124: „De pe izvod ce am găsit am scris, Co<n>stand Chiricea<nu>".

f. 116^{v} : „ Sfîrşitul Istorii cetăţ<ii> [a] Troadei".

Ms. 1702. Sec. XVIII (mijloc); 146 ff. 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţ sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

CHIRIL (IERODIACONUL). **Ţara Romîn** *Mân. Tis*

1. *Miscelaneu teologic: Gîntări bisericeşti, Canoane, Vieţi de sfinţi, Ceaslov, Apocalipsul sf. Ioan Teologul ş.a.*

f. 210^{v} : „Ceaslovil care cuprinde întru sine şapte laude, aşăz întru acest chipii la anulu de la H<risto>s 1800, maiu 17. Chiril[l] i d<iaconul>".

Ms. 2015. Sec. XVIII (1800); 385 ff. *[22-71^{v}, 115-118^{v}, 210^{v}-255^{v}, 336-373^{v}];* 20 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Laviu, rep tîndu-l pe sf. Ioan Damaschinul. Frontispicii colorate la ff. : 22 şi 115. Leg veche în piele.

Ţara Romîn *Mân. Cer*

2. *Vieţi de sfinţi.*

ff. 1—9 : „Această sf<î>ntă şi d<umne>zeîască carte cu vieţ<i> m nate ale sf<i >nţilor pătimitori în care iaste şi viîaţa prîasf<i >ntei Născăt de D<umne>z<e>u, povestire pentru prîaslăvita Sfinţii Sale Adormire, iaste a sf<i>nţii sale părintelui Chirii ierom<ona>h<ul>, ce iaste călug în sf<î>nta adunare Cernica, unde au şi scris această sf<î>ntă carte a sa mînă şi cheltuială, cu ostenîală, la anul 1808, îul<ie> 15. Chirii m<ona>h<ul>. Bîm<nic>, Tîr<gu>-J<iu>, Cer<ni>c<a>, Tism<ana>".

f. 85^{v} : „în anul 1808, cînd cu buna venire şi ocrotire a mai ma şi binecredincioşilor ai noştri[i] întru D<o>mnul nostru I<isu>s H<ris fraţ<i> ai înpăratului Bosiei şi al nostru, ai înpărăţiei măriri<i> sale ostaş ai noştrifi] apărători şi de bine făcători, am fost odihnit<i> de răii şi ginii turci.

Şi s-au prescris aicia după cia tipărită, de smeritu<l> între monahi Chirii ierom<ona>h<ul>, din sf<î>n<ta> Mă<nă>stire a Tism Am venit de doi ani de la Bucureşti aicîa, fiind pămîntean din Tî Jiiului, avînd şi tiei unchi aciia în ora»ş; dar maică mîa au

rîmniceaneă, unde şi acolo sînt pămîntîan, a<v>înd rude aciîa. Iar carte am învăţat în sf<î>nta Mă<năs>tirîa Bistriţa, unde să află sf<i>ntele moaşte ale sf<î>ntului părintelui nostru Grigorie Decapolit<ul>, întregi; iar puţine cîntări bisericeşti am învăţat în sf<î>nta Mitrop<o>l<ie>, iar călugărit şi diîaconit în sf<î>nta adunare Cernica, iar preoţit în numele sf<in>t<ei> Mă<năs>ti<ri> Tismenii, la anul <1>808, sept<emvrie> 6. Chirii ierom<ona>h<ul>".

Ms. 2055. Sec. XIX (1808); 125 ff. *[1—57, 74-125]* ; 32,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 31ᵛ şi 74. Iniţiale ornate la ff. : 12, 21, 32 ş.a.

Ţara Romînească
Mân. Tismana

3. *Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. Simeon Noul Teolog, Grigore Sinaitul, Slujba sf. Nicodim ş.a.*

ff. 1—13 : „Această sf<î>ntă şi d<umne>zeiască carte, Cuvinte ale Sf<î>ntului Simeon Noul Bogoslov, iaste a mia, smeritului întru ierom<ona>hi Chirii B<î>m<ni>ce<anu>, scrisă în sf<î>nta Mă<nă>stire şimarîa lavră Tismana, la anu<l> 1808, dec<emvrie> 18, şăzînd eu acolo ani doi, ierod<iacon> al sf<i>ntei Mă<nă>stiri acelîa, scrisă cu a mea mînă de ţărînă şi cheltuială.
Cine o va înstreina, judecată cu mine va avea. Aşa ! Amin".

f. 201 : ,,<. . . > Prescrisă de mult păcătosul şi smeritul între ieromonahi, cel în Bîmnic născut, iară în Bucureşti crescut la sf<î>nta Mitropolie>, puţin procopsit şi în Cernica călugărit şi de părintele Iosif diîaconit. Iară în Tismana venind, părintele iNectarie m-au preoţit; dumnîalui jupan Constandin Furte (?) şi alţii au mijlocit, cărora Dumnezeu să le fie de ajutor[i] şi mie milostiv spăsitor[i].
D<umne>zeului nostru slavă. Chirii ierom<o>n<a>h, sin Pantelemon mon<a>h, brat Ioan log<o>f<ătul>. Bucur<e>şti, 1808, sept<emvrie> 23".

ff. 255—256 : „Slujbă osebită a sfîntului, preacuviosului şi de D<umne>-zeu purtătoriului părintelui nostru Mcodim Sf<i>nţitul, cel din lavra sf<i>ntei Mănăstiri a Tismgnii, acum întîiu tipărită < . . . > în sf<î>nta Episcopie a Bîmnicului, la anul de la D<o>mnul H<risto>s 1767 < . . . . . . >
Iar acum s-au prescris în sf<î>nta Mănăstire Tismana, stăpînind preaînJXJaitul şi prealuminatul nostru înpărat al Bos[s]ii Alexan<d>r<u> Pav[v]lovici, la anul cel mîntuitor [i] 1808, avg<us>t 6, cu toa<tă> osteneala şi cheltuiala şi cu a sa mînă de ţărînă de mult păcătosul între ieromonahi Chirii Tîrgujiîanul, născut în Bîmnic, crescut în sf<î>nta Mă<năs>tire Bistriţa, unde iaste sf<î>ntul Grigore Decapolitu<l>: învăţat în Bucureşti, în sf<î>nta Mitropolie, călugărit în sf<î>nta adunare Cernica, preoţit în sf<î>nta Mănăstiria Tismana, în zilele preasf<i>nţii sale lubitoriului de D<umne>z<e>u chir ÎSTectarie, episc<opul> Bîm<ni>c<ului>. Chiril[l] ier<o>m<ona>h".

f. 297ᵛ : ,,f13 ÍÎHCAX non. K^PHA, *aer* A\ona\'a naHTCAcHMOH. <=Am scris eu popa Chirii, ginerele călugărului Pantelimon>. Tî Jiîul, Bîm<ni>c, Tism<ana>".

f. 305ᵛ : „Scrisă de smeritul întru ieromon<a>h<i> Chirii Cernic

Ms. 2142. Sec. XIX (1808); 305 ff. *[l-244, 254-305]* ; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. titluri, iniţiale şi indicaţiuni tipiconale sînt scrise cu roşu. La ff. : 254 şi 2 desenate stema ţării şi un chenar în culori. Numerotaţie originală a filelo la f. 40. Legătură veche în piele.

Ţara Romî
Mân. Ce

4. *Cuvinte ale sf. Nil de la Sorsca.*

f. 2 : „Această sf<î>ntă şi minunată, d<umne>zeîască carte, ce ia a sf<î>ntului M1, pustnicu<l> de la Sorsca, alcătuită preaminunat p cei ce vor vria a vieţui călugărîaşte, iar mai vîrtos cu datorie înpreună şi cu ale altor sfinţi învăţători, iaste a sf<i>nţii sale părin Chirii ierom<ona>h<ul>, cu a sa mînă şi cheltuială scrisă dupe alte d<um zeeşti cărţi, în sf<î>nta adunare Cernica ; iar legată iar de dînsul, în sf< Mă<năs>tire Tismana.
1808, iul<ie> 15. Chirii ierom<ona>h<ul>.
Bîmn<ic>, Tîrgu-J<iu>, Cern<i>c<a>, Tism<ana>".

ff. 3—4: „A sf<i>nţii sale părintelui Chirii ierom<ona>h<u Cernic<a>. 1808, îul<ie> 15. Chirii ierom<ona>h<ul>. Tism<enii>

Ms. 2030. Sec. XIX (început) ; 427 ff. *[2-394, 398-409, 414-424, 426-427];* 19 **X** 1 Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în la f. 3. Numerotaţie veche a fileior nînă la f. 142. Legătură veche în pi

Ţara Romî
Bucureşt

5. *Bînduiala Prohodului.*

ff. 33ᵛ—34ᵛ : „Acestea scriindu-le după altele ce au fost tălm şi aşăzate după cale greceşti < . . . . >, iară aicea în Creţuleşti, înpreună cu preasf<inţia sa> părintele tonichiia, chir Ioanichie aflîndu-mă, mi lî-am scris şi lî-am pr înpreună cu cuviosul Pafnutie mon<a>h<ul>, hagiu, vechiul pri pentru a mea trebuinţă şi a altor în H<ristos>s fraţi şi priateni ca urma mea să vor afla pomenindu-mă < . . . . >
Aflîndu-mă şi ajutori<u> alu şcoalăi gram[m]aticil<o>r celor spre hirotonie, cu îndemnarea şi ajutoriul sf<i>nţii sale preacuvi arhimandr<it> chir Grigorie Bîmniceanu, cel întîiu al şcoalii ostenit şi învăţători<u>, din porunca celor mai mari efori ai şcoalel<o>r <am s

1822, mart<ie> 31. Chiriac <sic> iero<mona>hu<l>, arhim<an>dri<t> B»îmn<i>ce<anu>, epistat metohului Plăvicîani ai Creţulese<ului> în sud 01fcu<l> de Jos, Argeş, aflîndu-mă în Bucureşti, înpreună cu[n] frate mieu mai mic, vt<ori> vist<ier> Iancu, polc<ovnic> de tîrgu".

Ms. 2031. Sec. X I X (1822); 43 ff. *[1-34*];* 18,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Textul este scris cu negru şi roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1 şi 33v.

Ţara Romînească

6. *Tipic.*

Ms. 1958. Sec. XVIII (sfîrşit); 48 ff. *[43-45];* 24 x 17 cm. Scriere cursiva. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

7. *Miscelaneu teologic: Porunca sf. Vasile cel Mare către preoţi, Mărturisirea sf. Atanasie, Catavasii ş.a.*

f. 13: „Şi am scris eu smeritu<l> Chiriac <sic> iero<mona>hu<l> Tism<enii>, obşte<i> Cer<ni>c<ăi>. 1810, mai 17".

Ms. 2035. Sec. X I X (început); 19 ff. *[1-8v, 11, 13 — 16, 18v~];* 17,5x14 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 2. Iniţială ornată la f. 11.

Ţara Romînească.

8. *Cuvinte ale sf. Simeon Noul Teolog.*

Ms. 2052. Sec. X I X (început); 866 ff. *[60r-73r] ;* 34 x 23,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

CHLRIŢĂ (Pr.). **Ţara Romînească** *Craiova*

Miscelaneu: Minunile Maicii Domnului şi Istoria Bîmului.

f. 147v :„ *(Îs UHCAK* pgKOio EP*NOIO MHororpeuiHHi non. KHpHiţd IVT KpdHOKd. *AKT. A* AH., ,3cgA"« <=Am scris eu, cu mînă de ţărînă, multpăcătosul popa Chiriţă din Craiova. August 1 zi, 7264 (1756)>.

f. 193v : **„fl3** nncaY non. KHpnu,a IVT KpanoKd, MNororp-kuiHHK. *AKT.* KTV x3câA".<=Am scris eu popa Chirită din Craiova, multpăcătosul. August 12, 7264 (1756)>.

Ms. 4674. Sec. XVIII (1756); 211 ff. 19 x 14,5 cm. Scriere cursivă.

H

CIOHORANU (ALEXANDRU) **Mo**

1. *Vicent Voiture, Istoria lui Alţidalis şi a Zelidiei.*

f. 1 : „Această istoriîa s-au tălmăcit de pi limba franţojasc limba moldovenească în zilile preaînălţatului şi luminat domnul no Alixandru Co<n>standin !Necolaîu Mavroîncordatu <sic>, voevodul Mo<l>davii, care acuma s-au tălmăcit întîîu în oraşii laşii, întru î domniia a măriîa sale, cu toată cheltuiala dumisale Iordachi<e> Dar "biv vel paharnic.

Scrisă de mine, de Alixandru Ciohoranul, la velet 7291 di la zjdi lumii, iar de la H<risto>s 1783".

f. 44 : „Sfîrşit istoriei lui Alţidalis şi a Zelidiei. Şi amu scris Alexandru Ciuhoranu această istoriîa. Alexandru Cioh<oranu>".

Ms. **343.** Sec. XVIII (1783); 46 ff. *[1-44];* 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi ini sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate şi iniţiale ornate la ff. : 1 ' - ' , 2, 1 Paginaţie originală cu cifre arabe.

Mo

2. *Istoria etiopicească a lui Iliodor.*

f. 1 : „Această istoriîa ci să numeşti Iliodor, scrisu-s-au cu t cheltuiala dum<nealui> Necolaîu Cant<a>, biv vel pah<arnic>, în z preîn[n]ălţatului şi luminatului domnu Alexandru Co<n>sta<n>din dec v<oe>vod, întru întîîa domniia a mării sale în Iaş<i>.

Alexandru Cioh<o>ran<u>. 1784, av<gus>t 20 dn<i>".

Ms. **4837.** Sec. XVIII (1784); 237, ff. 28 x 19 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele in sînt colorate. Miniaturi şi viniete la ff. : 1v , 2v şi 122. Paginaţie originală cu arabe. Legătură veche în piele.

CLICIUC (DASCĂLUL ION). **Moldova**

Cronograf.

f. 1r v : „Lctopisăţu cari s-au tălmăciţii di pe slovenie pe moldove în sf<î>nta Mănăstire Putna, în zîlile preluminatului şi de Hr<i>s îubitorîului domnului nostru Grigorie Ioanii Calimahii voevoda, fi mitropolitu Ţării Moldovii preosvinţie sa chiriu, chirii Gavriilii, u<n>ch mării sale şi episcopii Bădăuţului preosvinţie sa chiriu, chirii Doso Herescului şi egumenii sfi<n>tii Mănăstiri Putnii sfinţie sa chirii Paho

Şi l-am tălmăciţii eu smeritulu şi multu păcătosulu Vartholo Măzărianu arhirnandjitu numiţii mănăstiri, în amilii de la Hristos Mîn toriu<l> nostru 1768 april.

Iară acumu s-au prefăcut al doile rînd pînă la jumătate, la număr 85, de mine smeritul diîac Ion Cliciuc, la le<a>t 1772, oc<tomvrie> 20".

Ms. 1536. Sec. XVIII (1772); 127 ff. *[1-49];* 34 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1 şi 7. Paginaţie originală. Legătură veche în piele.

COJOCARIU (PETRU). **Transilvania** *Braşov*

Miscelaneu teologic: Legenda Duminecii, Apocalipsul Maicii Domnului, Rugăciuni şi Minunile Maicii Domnului.

f. 49ᵛ : „Sfîrşitu şi lui D<u>mnezeu mărire. Scris-am eu Petru sinii Ioanii Cojocariu. Braşov, iunie în 2, 1796".

f. 62 : „Iubitorilor de H<risto>s cetitori.

Precum ceriul nu este fără de nori, aşa nici scrisoarea fără de greşală. Drepţii aceia orice greşală veţi afla, îndireptaţi cu d<u>hul blîndeţelor şi mă ertaţi, ca şi tu <de> ace<l>îaşi[i] ertări să te învredniceşte>.

Şi s-au scris de mine, supusul robii Patru sin Ionii Cojocarîul din Braşov. 17 iunie, ano 1796".

f. 78ᵛ : „Sfîrşitu-s-au aceste rugăciuni în luna lui martie 27, <1>797. Braşov".

Ms. 2351. Sec. XVIII (1796-1797); 96 ff. *[3-94ᵛ];* 18,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

COLŢEA (ANDREI). **Tara Romînească**

Miscelaneu: Reţete medicale, Oraţii, Cîntece de stea, fragmente de Pateric ş.a.

f. 72 : „Andrei Colţea".

Ms. 830. Sec. XVIII (sfîrşit); 124 ff. *[66-105];* 19 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 91ᵛ şi 99.

CONSTANTIN (BOTEZATUL). **Moldova**

Miscelaneu : Povestea lui Iosif cel vîndut de fraţii săi, Alexe Omul lui Dumnezeu şi Sindipa.

f. 172ᵛ : „Scrisu-s-au această carte de mine Co<n>stantin Botezatul, în zilele preluminatului domnului nostru Alexandru Co<n>stantin Mavrocordaţii v<oe>vodu, în domnie întîe a mării sale.

Şi umbla veletul de la zidire<a> lumii 7292 <1784>, fevruarie

Ms. 1364. Sec. XVIII (1784); 193 ff. *[1-172];* 19 x 13 cm. Scriere cursivă. Frontispi peniţă la ff. : 1, 8 şi 35. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în

CONSTANTIN (CÎNTĂREŢUL). **Ţara Romî**

Miscelaneu: Viaţa lui Avraam si Viaţa lui Esop.

f. 1 : „Sfîrşitul vieţii părintelui şi patri[i]arhului nostru Avra Şi am scris-o Co<n>standi<n> cîntăreţu<l> de l<a> besirica domnia<s> cea de joşii, unde să prăznueşte hramul Buna Vestire. Şi am scr zilile domnului nostru Ioan Alexandru Io Ipsila<n>tu V<oe>v< 1780, mai 2. Co<n>stan<d>in cîntăreţu<l>".

Viaţa lui Avraam nu ni s-a păstrat. Avem numai această menţ ce ne-a servit la compararea textului fragmentar din Viaţa lui Esop care-l atribuim, de asemenea, lui Constantin cîntăreţul.

Ms. 830. Sec. XVIII (1780); 124 ff. *[aproximativ 1-4, 6—9ᵛ);* 19 x14,5 cm. Scriere cu Titlul este scris cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1ᵛ.

CONSTANTIN (COPILUL). **Ţara Romîn**

Miscelaneu: Alexandria şi întrebări şi răspunsuri.

f. 6 : „Alecsandrie a marelui înpărat Alecsandru Machidon, a în[n]tr-acestaş chip scrisă în zilile prealuminatului nostru domnu Co<n>standin Mcolae vo<e>vodu, mitropolit fiindatoată ţeara chir Neo cu toată cheltuiala Dimii stolnic de la dum<nealui> vel ban, la leat 7

Scris de Co<n>standin, copil din casă, totu de la dum<nealui> ban<ul>, feciorul Stoicăi.

S-au început la fev<ruarie> 1 d<n>i şi s-au sfîrşit la fev<rua 10 d<n>i, de la Hristos 1746".

f. 89ᵛ : „Co<n>sta<n>din".

f. 123 : „Sfîrşitu şi lui Dumnezeu, Celui în Troiţă proslăvitu, la

Şi precum dorescu, cei ce sînt pre mări călători, ca să vaz<ă> usc aşa am dorit şi noi pîn<ă> i-am văzut sfîrşit<ul>. Şi mă rog, fraţi celoru ce vă veţi întîmpla aici să citiţi şi veţi afla vreo greşală, sau cuvinte, sau din slove, să îndreptaţi cu duhul blîndeţiloru, nepuind în ponos ; că precum, fraţiloru nu să poate a fi ceriul făr<ă> de nori, nu să poate a fi slovelnicnl făr<ă> de greşale.

Al dumneavoastră mai mic şi plecatu, Co<n>st<an>d<in> cop din casă ot dum<nealui> vel ban".

Ms. 438. Sec. XVIII (1746); 126 ff. *[6-125ᵛ];* 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Chenar şi tispicii în peniţă la ff. : 6ʳ⁻ᵛ, 7, 79, 89ᵛ ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 7,8, 30 ş.a. N rotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura mo

CONSTANTIN (DASCĂLUL). Tara Romînească

1. *Pateric al Pecerscăi.*

f. 1 : „Con<n>stand<in> vt<ori> das<cal> sl<o>v<enesc>".

f. 2 : „Patericii sau Otecinicu al Pecerscăi, ce cuprinde întru sine viîaţa sfinţilor părinţilor noştri ce au străluciţii în peşterile de acolo < . ! . . •. . . . . .>. .

A doao oară s-au tipărit întru aceîaş<i> sfîntă mare şi de minuni făcătoare lavre a Pecerscăi den Chiev, în anii de l<a> zidirea lumii 7187, iar de la naşt<er>ea lui H<risto>s 1678. Co<n>standin,dasc<ăl> slov<enesc>".

f. 128 : „H3nHcaX *AB* <= am scris eu> Oo<n>stantin vt<ori> d<a>sc<ăl> slov<enesc> 1759".

Ms. **1388.** Sec. XVIII (1759); 309 ff. *[1-39*, 41, 45-46, 47-239*];* 29,5 x 19,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală â filelor.

Ţara Romînească

2. *Rinduiala tîmosaniei.*

f. 4[v] : „Co<n>standin vt<ori> d<a>sc<ăl> slov<enesc>".

f. 46[v] : „Sfîrşit şi lui D<umne>zeu laudă. Az Co<n>s<tan>d<in> vt<ori> dasc<ăl>' slov<enesc>. 1769, m<e>s<e>ţa glien<arie> 26".

Ms. **2167.** Sec. XVIII (1769); 46 ff. 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 5 şi 6. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

3. *Bînduiala tîmosaniei.*

f. 10: „C<on>s<tantin> d<a>s<căl> sl<ove>nesc. 1774, iun<ie> 28".

Ms. **5491.** Sec. XVIII (1774); 60 ff. *[1-58*] ;* 21,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi numeroasele explicaţii de oficiere sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1 şi 12.

Ţara Romînească

4. *Cronici moldoveneşti: Nicolae şi Miron Costin.*

f. 55: „C<onstantin> vt<ori> d<ascăl>".

Ms. **266.** Sec. XVIII (a doua jumătate); 67 ff. *[3-55, 57-61*]*; 31 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 3 şi 57. Iniţiale ornate la ff. : 3, 57 şi 58. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

CONSTANTIN (DASCĂLUL). **Ţara Roinîne**

Miscelaneu teologic: Cîntâri bisericeşti, Rugăciuni, Catehism ş.a.

f. 64: „Co<n>stantin dascal<ul>. Le<a>t 7269 <1761>, chena zile".

Ms. **3803.** Sec, XVIII (1761); 64 ff. 16 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în p

CONSTANTIN (DIACUL). **Mol**

Faptele Apostolilor, în l. slavă şi romînă.

f. 326[v] : **„*Î3k** N*A*CTOHNIH H iWHOrdrp-fclUHlH KOCTdNTHN A'^KO^A WT KHHA^WNHI HCllHCdA *Ji,W* 3A« WT A*HÎl dnCACKO* AW *A&A CTW* AKdAfCkr Iip^R *HMt* MfTăT Hd Nf* dljtf *V&t* K;*A*T norp-fcUJHA A<* HCnpdKA*fcHT« d NăKA'hN fIONf>K* K-KX MAdA OţMVOM H *Hi* O^Kp-fcnAfHk pd30y\ttOM IHKO/K* H KOpdKA^K KAd/ KTi n^MHHdJfb AWVpCKKlX".

K-K A«H KArOMbCTHKdrO IlVdH KdCHAU ROfiKOA, KT* AfcT ,3pNA". <=Eu destoinicul şi mult păcătosul Constantin Diacul din sattil Vindî am scris pînă aici din Faptele Apostolilor, pînă la 221 şi cine va în ele, dacă voi fi greşit undeva, să îndreptaţi şi să nu blestemaţi, fiin eram tînăr la minte şi neîntărit cu judecaiă, ca corabia care' plut pe întinderea mărilor.

în zilele credinciosului Ioan Vasilie voevod, în anul 7154 (164

f. 416: „A*""'** nuc» KocTdHTHHk Ai'raK". <=Pînă aci a scris C stantin diacul>.

Ms. 85. Sec. XVII (1646); 442 ff. 29,5 x 18,5 cm. Scriere semiuncială. Titlurile, iniţ şi începuturile versetelor sînt setfise cu roşu.

CONSTANTIN (DIACUL). **Mold**
Mân.

Miscelaneu teologic: Yisteria credinţei, Cazanie în Sîmbăta cea Mare ş.a.

f. 2 : „Vistiriîa credinţei întru D<o>mnu!u D<u>mnezău, dinii vi şi adevăratele a D<o>mnului şi D<u>mnezăului nostru I<isu>s H<ris cuvintele făgăduinţii Lui cele cu bună adeverinţă binecredinciosilorii scrisă de smeritulii Co<n>stantinu diiacul, în sf<î>nta Mănăstire Pu la anii de la H<risto>s 1779, mar<tie>".

Ms. **4431.** Sec. XVIII (1779); 66 ff. *[2-63*);* 16 x 10 cm. Scrierea imită tiparul. Cher frontispicii în peniţă la ff. : *2,* 8\ 36' ş.a. Numerotaţie originală a filelor. tură veche în piele.

CONSTANTIN (LOGOFĂTUL). **Ţara Romînească**

1. *Miscelaneu teologic: Vecernia din toate zilele, Utrenia, Parimiar ş.a.*

f. 132v : „Ostenitorii la scrisu[su]l cărţii aceştiîa den porunca părintelui <Atanasie>, adecă eu logofătulii Co<n>standin al lui jupîn Anastasie sufagiulii de la s<vea>t<î>i Ilie Pro<o>rocîi".

Mai jos : „Să <se> ştie că această sf<î>ntă şi d<u>mnezeîascăcărticică ce să numSşte Parimiile peste toţii anulii [şi] s-au începutu a să scrie den luna lui septemvrie în 5 zile, cu cheltuiala sf<i>nţii sale părintelui Athanasie, care facu bani a <sic>. Leat 7236 <1728>".

f. 291v : „AcSste sf<i>nte şi d<u>mnezeeşti Parimii [a] ale Triodului şi cu Parimiile peste anu, începîndu-se din luna lui sept<emvrie> 1 pînă în zio<a> de av<gust> la s<fîntul> Ioan, la toate d<u>mnezeeştile praznicile c6le mari [şi] <le>-am scris eu Co<n>sta<n>din logofătulii al lui jupînu Anastase sufagiulii de la bes&rica Golescului, sf<î>ntul şi marele pro<o>roe Ilie, făcătoriul de minuni".

Ms. 1317. Sec. XVIII (1728); 379 ff. *[aproximativ 5-17v, 19-54v, 63-69v, 79v~v, 84-132v, 165—278, 284—29f];* 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 5, 19, 63 ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 90, 93, 236v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

2. *Cuvinte ale sf. Efrem Şirul.*

f. 340: „Ostenitor fiind la scrisul aceştii cărţi eu Co<n>stand<in> ierei ot bes<erica> Golescului, cu chieltuiala sf<i>nţii sal<e> părint<elui> egum<en> Mcodim Cîmpulungeanul".

Manuscrisul a fost copiat înainte de anul 1742, sau chiar în decursul acelui an, cînd a fost cumpărat pentru Măn. Cîmpulung. O însemnare de la ff. 1—5 spune: „Această sf<î>ntă şi d<u>mn<e>zeîască carte, ce iaste a sf<î>ntului Efrem Şirul iaste a sf<i>ntei Mănăstiri ot Dolgopol si o au cumpăratu sfinţiîa sa părintele arhimandritu chir Mcodim, nastavnic fiind' aceştii sf<i>nte Mănăstiri, la anii de la întemeiarea lumii leat 7250 <1742>".

Ms. 2549. Sec. XVIII (înainte de 1742); 341 ff. *[1-340];* 35 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate şi iniţiale ornate la ff. : 1, 4, 14v, 106v ş.a. însemnarea de la f. 340 este încadrată într-un desen floral în peniţă. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîne

Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tîleul Evangheliilor.

Coperta I-a interioară şi f. 494 : „Ostenitorîu fiind la scrisul ace Tîlcîi al Ev<an>g<he>liei, eu popa Co<n>standin ot bes&rica Gol<es>cu feci<or> lui <ju>pîn Anastasie sufagi[i]ul".

^ f. 456: „Sfîrşitul tîlcuirii lui Theofilact dinii Ev<an>g<he>liia Ionii, ostenitoriiu fiind la scrisul acestui tîlcîi al Ev<an>g<he>liei eu p Co<n >standin ot besSrica Golescului,feci<or > iui jupîn Anastase sufagi[i]u

Ms. 2759. Sec. XVIII (mijloc); 494 ff. 32 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialel trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi iniţiale ornate la **ff.** : 3, 105 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîne

4. *Liturghier.*

f. 113 : „Ostenitorîu fiindii la scrisul aceştii dumnezeeşti Liturg eu Co<n>standinlog<o>f<ătul>, feci<orul> lui jupîn Anastasie sufagiul iaste acum şi băiaş domnescu".

Ms. 1809. Sec. XVIII (mijloc); 113 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi i caţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : **1,** 9v, **47**

Ţara Romîne

O. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tîleul Evangheliilor.*

Ms. 2091. Sec. XVIII (mijloc); 530 ff. 32 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialel unele trimiteri marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1 ' ~ 3, 123 ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 1, 8, 58v ş.a. La ff. : 122 şi 348v sînt desenate altă mînă, chipurile Sfinţilor Ioan Botezătorul şi Ioan Evanghelistul. Nume taţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînea

6. *Letopiseţul Ţării Bomînesti.*

Ms. 3441. Sec. XVIII (mijloc); 230 ff. *[2-230'];* 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlur iniţialele, anii şi unele pasaje sînt scrise cu roşu. Titlul domniei lui Mihai Vitea este aşezat în chenar cu motive geometrice. Iniţiale ornate la ff. : 38 şi 149v, Nu rotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

CONSTANTIN (LOGOFĂTUL). **Ţara Romînea**

Psaltire.

f. 69: „Dinu log<o>f<ătul>".

f. 110: „Co<ns>t<an>din<a>chi vt<ori>? log<o>f<ă>t"

Mai jos : „Din<u> log<ofă>t<ul>".

f. 110v : „Dinaehe log<o>f<ă>t<ul>".

Ms. 1309. Sec. XVIII (sfrîşit); 117 ff. 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 9, 16v 19 ş.a. Numerotaţie originală a filelor pînă la 110.

CONSTANTIN (LOGOFĂTUL DE DIVAN). **Ţara Romînească**

Cronica lui Grigore Ureche.

f. 186r–v : „Precum doreşte cerbul de izvoarăle apelor, aşa am doriţii şi eu ca să ajungu la sfîrşitul aceştii cărţi care să numeşte Leatopisăţu al Ţărăi Moldovei. Şi cu ajutoriul lui Dumnezeu, precum l-am început amajunsu de l-am şi săvîrşitu cu scrisul <. . . . . • ->. Derept aceia iubiţilor cititori, cu plecăciune mă rog dumilorvoastră ca, cetindu pe această carte şi găsindu-se vreo greşală din condeîu să nu blestemaţi, nici să huliţi, ci cu duhul blindatelor să ertaţi şi să îndireptaţi, crezînd neputinţei şi slăbiciunei firei omeneşti.

Pentru că fiind şi eu omu pătimitoriu în lume, multe voi fi greşitu, pentru cari şi dumneavoastră, ertîndu şi îndireptîndu, să luaţi ertăciune de la prea voinicul şi prea puternicul Dumnezeu, prin I<isu>s H<risto>s Domnul şi Mîntuitorîul nostru, căruia i să cuvine cinstea şi închinăciunea, acum şi pururea şi în vecii vacilor. Amin" .

f. 187 : „ H NanHcaX a3K A\Hororp-kujHbJH H MA^TOHNIH pairh KocTaHAHN BAaASAOKHM AVVroGäT 34 AHK4H IVT ^HAHnălţJH, K^K AtTO ˛3CAr, MClia A«KA\. 15 zile". Şi am scris eu mult păcătosul şi nedestoinicul rob Co<n>-standin al lui Vlad, logofăt de divan din Filipeşti, la anul 7233 (1724), luna decemvrie 15 zile>.

Ms. **174.** Sec. XVIII **(1724)**; 197 ff. *[1 - 187];* 21,5 **X** 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

CONSTANTIN (POSTELNICELUL). **Moldova**

Miscelaneu : Divanul lui D. Cantemir, Bertoldo, Versuri, Vedenia lui Macarie, Legenda Duminecii ş.a.

f. 145v : „1767, av<gust> 15".

f. 56v : „Şi am scris eu Co<n>standin, ficior preutului Grigori<e> această carte, cindii îmbla velet 1770, ap<rilie> 20". <Textul, exceptînd data, este criptografiat>.

f. 113 : „Şi am scris această carte eu, în zilile mării sale Grigorie Alexandru Ghica voevoda, la le<a>t 1775, dechemvrie> 15. Constandin p<ostelnicel> (?) ot vist<erie>". <Textul, exceptînd data şi semnătur este criptografiat>.

Ms. 1417. Sec. XVIII (1767 — 1775); 152 ff. 19 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Legătură ve în piele.

CONSTANTIN (Pr.). **Transilvan**

Cazanii.

f. 19v de altă mînă: „Această Păucenie*) <este> scrisă de po Co<n>standin. Vişt<e> Ion".

Ms. 2982. Sec. XVIII (prima jumătate); 201 ff. 33 x 20 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu peniţă la f. 4. Legătură veche în piele.

CONSTANTIN (PSALTUL). **Ţara Romînea**s *Rîmnicul-V îlce*

Psaltichie.

f. 338 : „Scrisu-s-au această Psaltichie, cu prea înf<r>umuseţa cîntări, de mai micul şi plecatul între cîntăreţ<i> Constandin vt<or psalt al Episc<opiei> Eîm<nicului>, ucenic dasc<aiului> Constandin aceştii Episc<opii> şi s-au săvîrşit la luna lui iul<ie> 1 dn<i>, 1767.

Deci şi eu cu cucernicie vă rog, cîţi vă veţi întîmpla a cînta p această sf<în>tă carte, bucuraţi-vă în Domnul şi orice greşală veţi afl ori în glasuri sau în cuvinte, cu duhul blindatelor îndreptat<i>,' nepr pindu-vă a ne pune în ponos ; şi D<u>mnezeul păcii să fie cu dragoste voastră aco<pe>rindu-vă greşalele, că mult greşim toţi.

Cu totul plecat, Co<n>s<tan>d<in> vt<ori> psalt <al> Episc<opiei>

Ms. 2219. Sec. XVIII (1767); 338 ff. 16 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu **roşu,** ca şi însemnarea de mai **sus.** Leg tura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

CONSTANTIN (SĂIDĂCARIUL). **Ţara Romînea**s

1. *Divanul lui D. Cantemir.*

f. 120: „Şi s-au scris de robul lui Dumnezeu Co<n>standin săid cariul**), feciorul răposatului popii Nicăi din Mogoşoaia.

Şi o am scris în luna lui dichemvrie 15 dn<i>, l<ea>t 7262 <1753>

Ms. **1329.** Sec. XVIII (1753); 121 ff. *[3-120];* **20** x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlul, iniţiale şi unele proverbe sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : **20v** , 21, **23v** ş.a.Fro tispiciu în peniţă la f. 3.

*) Cazanie.

'*) şelarul.

Ţara Romînească

2. *Cronograf.*

f. 549 : „Şi s-au scris acest Leatopiseţ al în[n]paraţilor de mîna mea, a lui Co<n>standin săidăcarîul cel bătrîn, feciorul po<pii> <Ioa>-nicliie ot Mogoşo<a>ia.

Şi s-au săvîrşit la leat 7267 <1758>, dec<emvrie> 15".

Ms. **1070.** Sec. XVIII (1758); 549 ff. 31 x 19 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 5, 50, 66 ş.a. Miniaturi la ff. : 10^v, 65^v 218^v ş.a.

Ţara Romînească

3. *Cronograf.*

Ms. 1389. Sec. XVIII (mijloc); 462 ff. *[l-419^v, 421-462^v];* 29,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 455. Iniţiale ornate la ff. : 8, 15, 33^v ş.a. Portrete în medalion la ff. : 234^v, 254^v, 324^v, ş.a.

COPCE (NEGOIŢĂ). **Moldova** ***Piatra-Neamt***

Teologie polemică.

î. 1^v : „Mgoiţă sin Stere Gopîce. 1783, fev<ruarie> 5. Şi mă rog, fraţilor, or<i>care^va citi în cărticica ace<a>sta şi va fi grăşit cu v<re>un [cujcuvîntu, mă rog să mă ertaţi întru toţi vecii. Amin".

f. 2: „în zilile preluminatului domnul nostru Alicsand<r>u Co<n>-standin Meulae voevod, 1783, fev<ruarie> 5",

f. 2^r : „1783, ghen<arie> 1. Mgoiţă sin Ster<e> Copce".

f. 34^v : „Mgoiţă sin Ster<e>".

f. 78. : „Şi am scris eu Mgoiţă sin Stere Copce ot Petră, ţinutul ^e<a>mţului. 1783, ghen<arie> 21".

Ms. **3145.** Sec. XVIII (1783); 81 ff. *[aproximativ l^v-34^v, 75-78];* 21,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlul şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Desene în peniţă la ff. : 2^v, 34^v şi 78. Frontispicii la ff. : 9, 15, 35 ş.a. Legătură veche în piele.

COSTEA (DASCĂLUL). Transilvania *Braşov*

Miscelaneu: Gromovnic, Filotera, Sindipa, Fsopia ş.a.

f. 48 : „Koiuii Adp*KdNÎ/î\. IIHC. MIL, *AKCT.* si AH» <a)fnr" =Sfîrşitul „Darovaniei". Scris, luna august 15 zile, 1693 >.

f. 121^v : „Coneţul şi sfrîşitul a filosofului Sintipei cu fiîul înpă-tului de Ţara Persiei.

HcnHcaX as MNorrpfcuiNkiH Kocrk *J^ACKAA* OT *CTA&* HPKOK OT uiK-kH. M... HOăW. *Kt* AH. KA-kr X3CKI", a\|rr". <=Am scris eu multpăcătosul Costea, d-căl de la sfînta biserică din Şchei. Luna noembrie 25 zile, în a... 7212, 1703 >.

Ms. **1436.** Sec. XVII-XVIII (1693-1703); 240 ff. *[l-145^v, 218^v-219^v];* 19,5 x 14,5 ... Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură v... în piele.

COZMA (MONAHUL). **Moldov...**

1. *Pateric*

îi. 1-3, de altă mînă : „. . . L-au dat fiiul nostru sufletescîi, moli... sa monah Cozma, în[n]tru pomenire<a> molitfi<i> sal<e> ş<i>... părinţilor molitfi<i> sale".

f. 128: „Mărire lui D<umne>zău, Celue carel<e> bine au vrut ... au dat 4up<ă> început şi sfîrşit. M<ese>ţă decamvrii 20 dni. Vleat 7... <1726>".

Ms. **146.** Sec. XVIII (1726); 128 ff. 21 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele... trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

Moldov... *Mân. N...*

2. *Miscelaneu teologic: Mîntuirea păcătoşilor, Pateric şi Psaltire.*

f. 225: „S-au scris acestea, adec<ă> Minunil<e> Preasf<i>ntei ... D<umne>zău Născătoare şi pururea Ficioarei Mariia şi Viaţa sf<î>ntu... şi precuviosului părintelui nostru Vas<i>lie cel Nou; şi să ştiţi, fraţi... şi iubiţii lui H<risto>s că acest sf<î>ntii are o carte care-i tiparnică, ... limba grecească, că au făcut multe minuni, iar noi am scris numai acest... pre scurt.

Ce vă rog pentru D<umne>zău, fraţilor, cetind acgstea şi de veţ-... afla greşit nu vă grăbireţi a cleveti, ce îndreptat<i>, însă după D<umne>... iar nu în pizmă sau după voe cuiva; că sînt şi eu om de pămînt, în-şurat cu trup, înpleti[ci]t întru multe fgliuri de păcate. Că eu, fraţi... •m-am nevoit mult, precum ştie Stăpîna cărţii aceştie, adec<ă> Ma... D<om>nului H<risto>s.

Şi am scris acăstea şi carte<a> aceasta de o voi grăi „Grădina tutu... florilor" nu voi minţi, că cine va socoti cetind va lua mult folos şi mu... îndrăznire către lucruril<e> cele bune.

Ce pri[i]miţi osteneala robului vostru Cozma monah ot sf<î>... M<ă>n<ă>stire Neamţul, unde iaste hramul Văznesenii D<om>nu... H<risto>s şi sf<î>nta icoană făcătoare de minuni a Preacuratei Picio<a>... Măriei, Maicii Domnului nostru I<isu>s H<risto>s, a Cărui<a> e<s...

mărirea în vecii vecilor. Amin. C<UK8 H>K* K-K TPOIVK KHV A^IU^^S NâHdTH H C'KK'KPIIIHTH. AMHN". <=Slavă Ini Dumnezeu Celui în Treime. Care a dăruit începutul şi sfîrşitul. Amin>.

f. 227ᵛ : „Vlet 7234 <1726>, avgust 11 s-au scris acestea, în zile<le> buncredinciosului nostru domnu Ion Mihai Kăcoviţ<ă> voevod, în domnie al triile. 1

Mărire lui Dumn<exzău, Carel<e> bine vru de mă dărui precum am început cu darul Lui am şi săvîrşit".

f. 349ᵛ : „AliuA" K3Md H>K* nHcaX" <=Cozma monahul care a scris>.

Ms. 1261. Sec. XVIII (1726); 441 **ff.** 21,5 **x** 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise eu roşu. Numerotaţia originală a filelor începe cu 1 pentru fiecare operă din miscelaneu. Frontispicii colorate la ff. : 228 şi 350ᵛ. Legătură veche în piele.

Moldova
Măr. Neamţ

3. *Miscelaneu teologic: Mîntuirea păcătoşilor şi Pateric.*

f. 226ᵛ : „Serisu-s-au aceste minuni a preasf<i>ntei de D<umne>zău Născătoare şi pururea Fecioarei Marii, adec<ă> şi viaţa sf<î>ntului părintelui nostru Vas<i>lie cel Nou ; şi s<ă> ştiţi, fraţilor şi iubiţii lui H<risto>s că acest sf<î>ntu are o carte tiparnic<ă> ce-i pre limba greceasc<ă>, că au făcut multe minuni; iar noi' am scris numai acest<ea>, pre scurt.

Ce vă rog, pentru D<umne>zău, fraţilor, cetind aceste şi de veţ<i> afla greşit nu vă grăbiţ<i> a cleveti ce îndreptaţ<i>, însă după D<umne>zău iar nu în pizmă sau după voe cuiva ; că sînt şi eu om den pămîntu, înfăşurat cu trup, înpleti[ci]t în multe feliur<i> de păcate. Că eu, fraţilor,, mult m-am nevoit, precum ştie Stăpîna cărţii aceştie, adec<ă> Maica Domnului H<risto>s.

Şi carte<a> aceasta, de o voi numi „Grădina tuturor florilor" nu voi minţi, că cine va socoti, cetind va lua mult folos şi mult<ă> îndrăznire cătră lucruril<e> cele bune.

Ce pri[i]miţ<i> osteneala robului vostru, irodiac<onului> Cozma, de la sf<î>nta M<ă>n<ă>st<i>re Neamţul, unde-i hramul înălţării D<om>-nului H<risto>s şi sf<î>nta icoan<ă> făc<ă>toare de minuni a Preacuratei Maicii Domnului nostru I<isu>s H<risto>s, a Cărue-i mărire<a> în vecii vecilor. Amin.

Mărir<e> lui D<umne>zău Celui în Tro<i>ţă, Careke> mă dărui dup<ă> ce am început de am şi svîrşit, adevărat în zilel<e> bunului credincios Io[n] Co<n>stantin Neculai v<oe>vod, al doile domnie, la vlet 7250 <1742>."

Ms. 1064. Sec. XVIII (1742); 346 ff. 19 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt. scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Mold
Mân.

4. *Miscelaneu teologic: Mîntuirea păcătoşilor şi Pateric.*

f. 281 : „Serisu-s-au aceste minuni a Preasfintei de D<umne> Născătoare şi pururea Fecioarei Mariîa, adec<ă> şi Viaţa sf<î>n şi preacuviosului părintelui nostru Vas<i>lie cel Nou; şi' s<ă> ştiţ fraţilor şi iubiţii lui H<risto>s că acest sfînt are o carte tiparnic<ă> limba greceasc<ă>, că au făcut multe minuni; iar noi am scris nu aceste<a>, pre scurt.

Ce vă rog pentru D<umne>zău, fraţilor, cetind aceste şi de ve afla greşit nu vă grăbit<i> a cleveti, ce îndreptat<i>, însă dup<ă> D<umn zău, iar nu în pizmă sau dup<ă> voe cuiva ; că sînt şi eu om din păm înfăşurat cu trup, înpleti[ci]t în multe felîuri de păcate. Că eu, fraţ mult m-am nevoit, precum ştie Stăpîna cărţii aceştie, adec<ă> M Domnului H<risto>s.

Ş<i> c<ar>te<a> aceast<a> de o voi numi „Grădina tuturor flori nu voiu minţi, că cine va socoti, cetind, va lua mult folos şi mult îndrăznire cătră lucruril<e> cele bune.

Ce pri[i]miţ<i> osteneala robului vostru, irodiac<on> Cozma d sf<î>nta M<ă>n<ă>stire Neamţul, unde iaste hramul înălţării Domn H<risto>s şi sf<î>nta icoană cea făcătoare de minuni a Preacuratei Ma Domnulu<i> nostru I<isu>s H<risto>s, a Cărue-i mărirea în vgcii vec Amin

Mărirg lui D<umne>zău Celui în Troiţă, Carele mă dărui dup am început de am şi săvîrşit cu adevărat, în zilele bunulu<i> credin domnu Io Ioan Neculae Co<n>stantin voevod, la mazilie mării sale.

Şi au venit luminatul domnu Grigorie Ghica v<oe>vo[e]d, la vle 7255, iar de la H<risto>s 1747, iulie 9 zil<e>".

Ms. 1630. Sec. XVIII (1747); 377 ff. *[l-177ᵛ, 182-377ᵛ];* 19 **x** 14,5 cm. Scriere cur Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

Mold
Mân.

5. *Miscelaneu teologic: Mîntuirea păcătoşilor şi Pateric*

ff. 70—88: „Această sf<î>ntă carte ce s<e> numeşte Mîntuire păcătoşilor, scrisă cu Otăcinic la un loc, am dăruit-o ia Bisericani, iaste hramul Bunii-Vestiri a Preasf<i>ntei şi Preabl<a>g<o>s<lo>vite D<umne>zău Născătoarei şi pururea Fecioara Mariîa, care am dărui< eu, irodiacon Cozma de postrig de la M<ă>n<ă>st<i>re<a> Neamţu pentru libovul Maicii Pr<e>cistii, ca s<ă> fie de ciătanie fraţilor, pe folosul sufletesc.

Iar cine ar înstreina-o de la sf<î>nta M<ă>n<ă>st<i>re, or<i> în chip, să-i fie judecata, pentru rugile Pr<e>cistii, cu trecletul Arie[i] Iudii şi blăstămul, precum scrie în Pravila sf<i>nţilor Părinţi d6 la Nich

să fie în capul şi în sufletul lui. Şi carii ar vede<a>-o înstreinată de la M<ă>n<ă>st<i>re şi n-ar spune săborului, sau eg<u>menului, încă să le fie plata cu acSşte<a>, în vecii vecilor. Amin.

Şi eu mă rog, fraţilor, pentru libovul Ma<i>cii Pr<e>eestii, să nu fiu uitat la rugile voastre. Irodiac<onul> Cozma".

f. 183: „Scrisu-s-au aceste minuni a Preasf<i>ntei de D<umne>zău Născătoare şi pururea Fecioarei Măriei, adec<ă> şi viaţa sf<î>ntului şi preacuviosului părintel<u>i <nostru> Vas<i>lie. cel Nou; şi s<ă> ştiţ<i>, fraţilor şi iubiţii lui H<risto>s, că acest sf<î>ntu are <o carte > tiparnic<ă>, ce-i pre*limba greceasc<ă>, că au făcut multe minuni; iar noi am scris <numai> aceste<a> pre scurt.

Ce vă rog, pentru D<umne>zău, fraţilor cetind aceste şi di viţ<i> afla gr<eşală>, nu vă grăbit<i> a cleveti, ce îndreptat<i>, însă după D<umne>zău, iar nu în pizmă, sau după voe cuiva; că sînt şi eu om de pămînt, înfăşurat cu trup, înpleti[ci]t în multe felîuri de păcate. Că eu, fraţilor, mult m-am nevoit, precum ştie Stăpîna cărţii aceştie, adec<ă> Maica Domnului H<risto>s.

Şi carte<a> aceasta de o voi numi „Grădina tuturor florilor" nu voi minţi, că cine va socoti, cetind, va lua <mul>t folos şi mult<ă> îndrăznire cătră lucruril<e> c£le bune.

Ce pri[i]miţ<i> osteneala robului vostru, irodiac<on> Cozma, de la sf<î>nta M<ă>n<ă>st<i>re Neamţul, unde iaste hramul în[n]ălţării D<o>mn<u>lui H<risto>s şi sf<î>nta icoan<ă> cea făcătoare de minuni a Preacuratei Maicii Domnului nostru I<isu >s Hxristo >s, a Cărue-i mărire <a > în v&cii vecilor. Amin.

Mărirg lui D<umne>zău, Celui în Tro<i>ţă, Carel<e> mă dărui dup<ă> ce am început de am şi săvîrşit adevărat, în zilel<e> bunului, credincios do[o]mnu Ioan Co<n>stantin Neculai voevod, la v<ăleat . . . >14".

Ms. **2463.** Sec. XVIII (mijloc); 295 ff. 20 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor, ce reîncepe cu 1 de la f. 185. Pe partea interioară a copertelor şi la f. 184v se găsesc xilogravuri de factură ucraineană. Legătură veche în piele.

Moldova

6. *Mîntuirea păcătoşilor.*

Ms. 3148. Sec. XVIII (mijloc); 184 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

CRĂCIUN (EFTIMIE). Moldova

Miscelaneu: fragmente din Esopia, Archirie şi Anadan, Istoria lui Şamson, fragmente din Minunile Maicii Domnului, Viaţa sf. Gheorghe ş. a.

f.195 : „Şi s-au scris la le<a>t 1800 ; la maiu în 9 s-au sfîrşit şi s-au scris de Iftemi Crăciun. Şi mă rog, fraţilor, care vi s-a întîmpla de-ţ<i> ceti, să îndreptat<i> cu duhu<l> blîndeţilor".

Ms. 3355. Sec. XVIII (1800); 207 ff. *[132v- 206v] ;* 27 x 18,5 cm. Scriere cursivă.

CREŢU (Pr. BUCUR). Transil
Braşov

Molitvenic.

Coperta I-a interioară : „Şi am scris-o eu pop<a> Bucur Creţu d
hovnic ot oraşu Braşov Vechi. 1789" <scris şi cu cifre arabo.'

Ms. **4298.** Sec. XVIII (1789); 30 ff. 18 x 11 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi
caţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Paginaţie originală. Legătură veche în

CUCORANU (TOMA). **Moldo**
Furceni-Tec

Triod.

f. 256v : „<Ace>astă carte ce <să> chiîamă Tri[i]odion amu <s>c
^u, Toma Cucoranul, ficiorul lui Neculaîu Cucoran, jicnicer şi este a
Şi am scris-o în zilile preluminatului şi preîn[n]ălţatului d<o>mn
toată Ţara Moldovii, Co<n>standin Dimitrie Moruzii voevod, în dom
dintîîu. Şi am scris-o în ţinutul Tecuciului, în satul Furcenii.
Şi mă rog dumnilor voastre, fraţilor, celor mar<i> şi celor mici,
viţi citi pe această carte, găsind greşele în cuvinte şi în slove, de va
prin putinţă să dregiţi cu duhul blîndeţilor şi pre mine să nu mă difăin
căci şi eu sint în lume, învăluit cu valurile lumii şi să mă ertaţi. Că pre
nu este cu putinţă omul în lume a trăi şi a nu să poticni, aşa şi s
torîului a nu greşi.
Şi de la mine tuturor ertăcîune şi de la marele înpăratul H<ris
Bă vă vie mare bucurie şi folos".

Ms. **3180** Sec. XVIII (1777-1782); 256 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţ
şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a f

CUCUZEL (IERODIACONUL IOAN). **Ţara Romîn**
Mân. Hur

Pateric

f. 1 : „Să s<e> ştie că aceştii Otăşnic l-am scris eu, Ioan Cucu
ierodi[i]acon bucureştean, fiind călugărît dîn sfînta Mănăstire ot Hu
Şi am scris-o la anul 7258 <1750>, lun<a> iun<ie> 2. Ioan ierod<iac
Cucuzel <ot> Hurez".

f. 103 : „Şi am scris eu Ioan irodi[i]acon".

Ms. **2520.** Sec. XVIII (1750); 114 ff. ; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, unele cu
şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

C. I. Ţara Romîn
Mân. Cer

Slujba sf. Dimitrie de la Basarabov.

f. 1v : „Slujba Sf<î>ntului preacuviosului părintelui nostru Dim
cel Nou de la Basarabovii, care s-au alcătuiţii de preasf<i>nţiîa sa pă

tele Mireon chir Filaret (afară dinii canoane şi dinii cvalite*), cu blag<o>-slovenia şi cheltuiala preasf<i>nţ<iei salo părintelui mitropolitul chiriu chirii Grigorie, în zilele prealuminatului domnii Alexandru Ipsilant v<oe>-v<o>d. Şi s-au tipăriţii în sf<î>nta Mitropolie. 1799 [1799].

S-aii prescrisii aici, în ostrovul Cernica întru smerita adunare din lăcaşul sf<î>nt<ului> mar<elui> muce<nic> Gheorghie şi s-au şi dat aceştii sf<i>nte biserici. C. I."

S-ar putea ca iniţialele C. I. să fie ale Iul Chirii Ierodiaconul, care copiază ff. 22-71^v, 115-118^v, 210^v —254^v, 336-373^v ale acestui manuscris şi care semnează la f, 210^v. Deşi textul semnat de Chirii Ierodiaconul este mai cursiv se pot găsi totuşi puncte de comparaţie cu textul semnat C I. în special titlurile, scrise cu majuscule în ambele cazuri, au izbitoare asemănări.

Ms. 2015. Sec. XVIII (1799-1800); 385 ff. *[l-21']*; 20,5 **x** 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor, începînd cu 81. Legătură veche în piele.

DAMASCHIN (DASCĂLUL). **Transilvania**

Octoih.

f. 1 nenumerotată: ,,Dam<a>schin dascăl & JIHC. <=am scris> 1754, iunie 17".

f. 1^v nenumerotată: „Bucură-te Ce<a> pline de darii, Mărie. Slavă luiD<u>mnezău, în Troiţă, Celui ce au daţii, după începutu, de amii văzut şi sfîrşitu. Aminti. D<a>maschin da<s>cal"

Copistul semnează, de asemenea, la ff. : 65^v, 77, 88 şi 116^v.

Ms. **212.** Sec. XVIII (1754); 127 ff. *[4' — 117']*; 21,5 **x** 16 cm. Scrierea imită tiparul. Frontispicii colorate, la ff. : **4^v**, 16^v, 40 ş.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

DANUL **Tara Romînească**

1. *Miscelaneu teologic: Viaţa cuviosului Sava cel sfinţit şi fragment de Psaltire cu tîlc.*

f. 203^v, în criptogramă: ,,Daniil".

Ms. **1997.** Sec. XVIII (sfîrşit); 203 ff. *[aproximativ 91-163, 189-203']*; 23 **x** 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. 91 şi 189. Iniţiale ornate la ff. : 91, 191^v, 193 ş.a. Numerotaţie veche a filelor pentru ff. : 91-107 şi 190-201.

*) hvalite = laude.

Ţara Rom

2. *învăţături monahale.*

f. 18 : „La anul 1778".

Ms. **2635.** Sec. XVIII (1778); 72 ff. *[1-18]* ; 23 **x** 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi in sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1. Numerotaţie originală a

Ţara Rom

3. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, fragment din Tîleul Evangheliilor.*

f. 456, în criptogramă : „Daniil".

Ms. **2041.** Sec. XVIII (sfîrşit); 456 ff. *[378-456]*; 38 x 24 cm. Scriere cursivă. Titluri ţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 37 381 ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Romî

4. *întrebări şi răspunsuri la Semnele venirii lui Antihrist.*

Ms. 422. Sec. XVIII (sfîrşit); 101 ff. *[2-18']* ; 23,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, lele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. ţiale ornate la ff. : 2, 8^v, 17^v ş.a.

Ţara Rom

Miscelaneu teologic: Tipic şi Slujba sf. Stelian.

Ms. **1101.** Sec. XVIII (sfîrşit); 35 ff. 21 **x** 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele caţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

Ţara Romî

6. *Cuvinte ale sf. Isaac Şirul.*

Ms. **1927.** Sec. XVIII (sfîrşit); 650 ff. *[470-647']*; 25 **x** 17 cm. Scriere cursivă. T şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 584 şi 586. ornate la ff. : 489, 523, 577. Legătură veche în piele.

Ţara Romî

7. *Cuvinte ale sf. Nil de la Sorsca.*

Ms. **1982.** Sec. XVIII (sfîrşit); 153 ff. *[134*- 137]*; 24 **x** 16,5 cm. Scriere cursivă.

Ţara Romî

8. *Cuvinte ale sf. Nichifor Theotochis, Simeon Noul Teolog şi Isaac Şirul.*

Ms. 1993. Sec. XVIII (sfîrşit); 239 ff. *[121-128, 132-14°, 213-239']* ; 24 **x** 16,5 cm. cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : **12** 220 ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

9. *Varlaam şi loasaf.*

Ms. 2008. Sec. XVIII (sfîrşit); 319 ff. 21,5 **x** 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 86, 98, 101ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Tara Romînească

10. *Miscelaneu eshatologic.*

Ms. 2018. Sec. XVIII (sfîrşit); 120 ff. *[1-87];* 21,5 **x** 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu sau cu alte culori. Frontispiciu în peniţă la f. 44.Iniţiale ornate la ff. : 1 şi 44. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

11. *Tîlcuirea sf. Vasile cel Mare la cartea Facerii.*

Ms. 2047. Sec. XVIII (sfîrşit); 106 ff. *[aproximativ 59*-61, 62*, 63*-64*]* ; 32 **x** 23 cm. Scriere cursivă.

Ţara Romînească:

12. *Cuvinte pentru tundere ale lui Nichifor Theotochis.*

Ms. 2131. Sec. XVIII (sfîrşit); 97 ff. *[1-19];* 22 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă şi iniţială ornată la f. 1.

Ţara Romînească

13. *Vieţi de sfinţi.*

Ms. 3541. Sec. XVIII (sfîrşit); 420 ff. *[1-4, 6-420*]*; 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă şi iniţială ornată la f. 6. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

14. *Pateric.*

Ms. **3542.** Sec. XVIII (sfîrşit); 290 ff. *'1-288ᵛ)* ; 22**,5 x 15,5** cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. **81.** Iniţiale ornate la ff. : 71, 74, 140 ş.a. Numerotaţie originală a filelor de la 74. Legătură veche în piele.

DANUL (DIACUL). Transilvania *Gepiu-Bihor*

Minei.

f. 128ᵛ : A\HororptmniH H KAIOMHAMH A^KK ^HIHAK IVT CtAC^KOIIH IVT flpA^CKOH, **KT* KfAlKIH** rpdA KA8>K, **KT*** **AtTk** ¸4\|fA? **Ad*C.** *âlh* **K3.** **<=niult-**

păeătosul şi netrebnicul diac Daniil din satul Coruţi din Ţara Ar lului, în marele oraş Cluj, în anul 1704, luna aprilie 27 >.

Scris-am în satii în Gepiu, în casa lui popa Vasalie".

f. 164 : „Pretine, pravoslavnice cetitorîule, cu umilinţă te rog, vei afla niscare greşuri în lucrulii acesta alu nostru, să nu'blastămi, c îndireptezi cu darul D<u>hului Sv<î>ntu; să va pre cît am putut am s Ce te rog iartă [iartă], ca şi tu să dobîndeşti ertăcîune în z<i>ua ge ţului de la Domnul nostru I<isu>s H<risto>s, alii Căruia, dar şi milî şi îlii rugăm să fie cu tine pururea şi în vecii vecilor. Aminti.

Scris-am această carte anume Meniîu, izbrănit în sat în Gepiu. s-au făcuţii pentru sufletul lui Vesia Avraamn H *TKOIA* *ro < = şi s sa> Floare.

^3 **HCnHCaX"_MHOrorp**-klllHiH **î** NenOTpgKHÎH ,\dNÎHAh IVT *3fi\\Ai* flpA*ACI KkAtT xd\|fAî, *met.* cinT«K. *j^V* < = Am scris eu mult păcătosul şi netre cul Daniil din Ţara Ardealului, în anul 1714, luna septemvrie 14>.

Ms. 942. Sec. XVIII (1704); 165 ff. 30 x 19 cm. Scrierea imită tiparul şi este aşezată pe coloane. Unele începuturi de capitole, indicaţiuni tipiconale şi însemnări sînt cu roşu. Miniaturi la ff. : 2, 3, 82ᵛ ş.a. Frontispicii în peniţă şi desene la ff. 19, 28ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

DANIIL (IERODIACONUL). **Moldo** *Mân.*

Cf. **Ms. 570,** copiat de justin ieromonahul.

DANIIL (IEROMONAHUL). **Ţara Romîne** *Mân. Cîmp*

învăţături despre pocăinţă.

f. 136ᵛ : „Această sf<î>ntă şi dumnezeiască carte, car& iaste ca o dinţă tuturor celora ce vor vrea să se spăşească, scrisu-o-am de pe un iz al părintelui Iosaf, proigumen ot Argeş.

Văzîndii că foarte iaste de folosul şi de treaba sufletului şi neaflîndu aicea, în Mănăstirea noastră, o am scris ca să se afle şi aicea la noi, pe folosul fraţilor.

Şi o am scris eu, mulţii păcătosul şi nevrednicul ieromonah Dan în sv<î>nta Mănăstire Dălgopol, cu cheltuiala sf<i>ntei Mănăstiri, în z sf<i>nţiei sale părintelui chir Vasilîe, igumentul, cîndu au fost anii d ceputul lumii 7206 <1698>, ap<rilie> 15 dn<i>.

Deci mă rog, tuturor celor ce vor citi pre aceast<ă> carte, unde ve afla greşit, cu d<u>hul blîndeţelor îndreptaţ<i> şi dirggeţ<i>, iar nu blestemat<i>, pentrucă n-au scris înger, ce mînă de tină/de om păc şi neînvăţat la scrisoare, pentruca şi Domnul H<risto>s să iarte păcatel voastre".

Ms. **2645.** Sec. XVII (1698); 136 ff. 21 x 14,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlul, iniţ şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

DANIIL (IEROMONAHUL). **Moldova** *Mân. Neamţ*

Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. Petru Damaschinul, învăţătura a sf. Amon, Capete ale sf. Filothei Sinaitul ş. a.

f. 135 : „Sfîrşit, martie 22, 1795".

f. 278v, de altă mînă : „S-au prescris de părintele Daniil, ieromonahu<l> cîndu era vieţuitorul în chinoviîa părintelui, stareţului Paisie, la Mănăstirea Neamţului, în pămîntul Moldovei. 1795. Şi atunci avea multă răbdare şi ascultare acest părinte".

Ms. 3166. Sec. XVIII (1795); 278 ff. 20,5 x 15.5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 187v, 222, şi 242.

DĂNIŞAN (IACOV). **Transilvania**

Ilie Miniat, Piatra smintelii.

î. 2 : „Piiatra zmintelii sau tălmăcirea cea povăţuitoare a începutului pricinilorii dejghinării amîndurora bisericiloru adecă a biserici<i> răsăritului de cătră a apusului, cu cinci înpotriviri, alcătuită şi date în publici! luminaţii de Ilie Meneîatu de l<a> Chefaloniia, latineşte şi greceşte, iară acum şi în diîalectul rumînescu. Scrisă la anul da la H<risto>s 1781, iunie 18". '

f. 6v : „S-au scris de mine smerit lacov Dănişan, 1781, sep<temvrie> 20".

Ms. 2499. Sec. XVIII (1781); 101 ff. *[l-69];* 21,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi unele trimiteri sînt scrise cu roşu.

DELEANU (ARHIMANDRITUL GRIGORE). **Ţara Romînească** *Bucureşti*

Didahiile Mitropolitului Antim.

f. 1 : „Didahii ce să numescii a fi făcute de răposatulii vlădica Antlumii, pe la praznice mari, scrise acum în zilele preaîn[n]ălţatului domnii Io Alexandru Ioannti Ipsilantti v<oe>v<o>d, întru al şaptelea an al domnii mării sale şi în zilele preasfinţitului mitropolit al Ungrovlahiei chirio chiru Grigorie, întru al doaozeci şi unul de ani (ce s-au înplinit acum într-această lună iulie în 28) a păstoriei preasfinţii sale. 1781.

S-au scris de mine, smeritul între ieromonahi, Grigorie arhimandrit Delean<u>, în sf<înta> Mitr<opolie> a Buc<ureştilor> la anu<l> 1781, 7289, iulie 27, după altă cart<e> ce-am găsit-o 'scrisă iar cu mîna".

Ms. 524. Sec. XVIII (1781); 262 ff. 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la f. 1. Numerotaţie originală a filelor.

DIMITRACHE (LOGOFĂTUL DE DIVAN). **Ţara Romîn**

1. *Istoria Tării Eomîneşti.*

f. 169v : „1800, mart<ie> 6".
Mai jos : „Scris de Dim<i>trache log<o>fă<t> de divan".

Ms. 436. Sec. XVIII (1800); 169 ff. 22,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor, cu cifre arabe.

Ţara Romîn

2. *Pateric.*

f. 404v : „Drept aceia şi eu, ticălosul, cel ce m-am ostenit a sc această carte de la început pînă aici întru Acela m-am nădăjduit, ca vrednicindu-mă cu începutul să mă întărească şi la sfîrşit.

Numai atîta mă rog, dumneavoastră, creştini pravoslavnici, cine va citi pre această carte şi veţi afla greşăli nu ponosluiţi, nu ziceţ<i> : Dumnezeu să iarte pre cel ce au scris (precum zice Scriptur ertaţ<i> şi să va erta voao ; căci nu au scris mînă de înger ca să nu şască, ci de un păcătos şi spurcat. Dim<i>trache log<o>f<ă>t za di luzchiupliul".

Ms. 3343. Sec. XIX (1806); 404 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 4. Numerotaţie originală a filelor, pînd cu 9.

DIMITRIE (LOGOFĂTUL). **Mol**

Miscelaneu teologic: întrebări şi răspunsuri, fragmente din Pogribanie şi din Paraclisul Maicii Domnului, Rugăciuni ş. a.

f. 38v : „Să să ştie că pînă aici sîntii întrebările. Si am scris eu lo fătul Dimitrie. Ano 1747" <scris şi cu cifre arabo.

Ms. **452.** Sec. XVIII (1747); 350 ff. *[3-46', 57-60'];* 17 x 11,5 cm. Scriere cursivă. U titluri şi iniţiale sînt scrise cu rosu.

DIONISIE (ECLISIARHUL). **Ţara Romîne** *Mân. Hur*

1. *Constantin Cantacuzino, întrebări şi răspunsuri despre ursită.*

f. 68r~v : „Atotputernicul> şi necuprinsul D<u>mnezeu Carele ia în trei feţe, de toată făptura slăvit şi lăudat, Cela ce este însuşi începu şi sfîrşitul a tot lucrul cel bun, bine au voit dar şi de această sf<î>ntă ca a să adăoga din bunătatea Lui cea nespusă pravoslavnicului şi bine

dinciosului norod rumînesc, spre cunoştiinţa măririi şi miloserdii Lui, ce<le>i neajunse şi necovîrşite şi spre folosul cel ales al sufletelor omeneşti, carele voiaşte şi' doreşte mîntuirea tuturor.

Iar ceia ce vă veţi întîmpla, din cei pravoslavnici cititori a ceti într-această cărţulie, bucuraţi-vă în D<o>mnul şi orice greşeală veţi afla în cuvinte sau în slove sau în cirte, îndreptaţi cu d<u>liul blîndeţelor, nepuindu-ne în ponos şi ertaţi greşală mea celui greşit; pentrucă cunoscut şi ştiut iaste tuturor, că tot omul viîu nu este slobod de greşală, mai vîrtos că uneori şi noaptea o am făcut în loc de zi.

Pentru multele strimtorari şi mari nevoi cu primejdii de răpunere di viîaţa, fiind într-această vreme cumplită şi turburată, cînd înfricoşatul războiu între Poarta Otomaniceasc<ă> şi între înpărăţiîa Bossii şi între înpărăţiîa vecinătăţii, adec<ă> a Austriei flecărea cu pară de foc îngrozită şi cuprins<i> fiind aici în sf<î>nta M<ă>n<ă>stire Hurez m-am nevoit de o am scris, la anul de la H<risto>s 1788, noem<vrie> 13, luînd sfîrşit".

Mai jos, după o însemnare istorică :". . . . Şi am scris eu, Dionisie ec<lisiarhul> ot Ep<is>c<opia> Craiov<ei>".

Ms. **1117.** Sec. XVIII (1788); 68 ff. 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi viniete la ff. : 1, 2, 42 şi 67v. Numerotaţie originală a filelor, cu cifre arabe.

Ţara Romîneasctt

2. *Pomelnicul metohului episcopiei Rîmnicului.*

f. 1: „Anul Domnului 1789, aug<ust> 17".

Ms. **2093.** Sec. XVIII (1789); 20 ff. 32 x 23 cm. Scriere cu majuscule şi cursivă. Titlurile iniţialele, ca şi menţiunile daniilor sînt scrise cu roşu. Numeroase chenare, frontispicii, desene şi iniţiale ornate. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Craiova

3. *Condica documentelor mănăstirii Strehaia.*

f. 2 : „Condica sf<i>ntei M<ă>n<ă>stiri Strehaia, întru earg să cuprinde toate cărţile şi zapisele de moşii, scrise la anul 1791, la metohu<l> Ep<i>scopii, în Craiova".

f. 129: „Către cititori. Sf<î>nta şi d<u>mnezăiasca M<ă>n<ă>stire Strehaia, care iaste în judeţul Meh<e>dinţi <. . . . .>, avînd igumen şi purtătorîu de grije pe sf<i>nţ[i]a sa, chir Theofan, carele văzînd cum că din pricina multor răutăţi şi tuxburări ale vremilor celor cu nestatornicie ce s-au întîmplat mai <î>nainte, cgle mai bune odoare ale sf<i>ntei M<ă>n<ă>ştiri s-au pierdut, adecă hrisoavele şi cărţile de moşii <. . . . .> cu înt^lepciîune au socotit şi au adunat toate cărţile, hrisoavele <ş>i zapisele cîte s-au aflat şi cîte s-au mai în[n]oit şi le-au dat să să scrie condică, ca să le poată avea sf<î>ntul lăcaş întru mai bună păstrare <. . . . .>.

Deci într-această vrăme, aflîndu-mă şi eu sluga preasf<i>nţii sale, aici în Craiova la metohul Ep<i>scopii, le-am scris din cuvînt în cuvînt

şi cu bună orinduială le-am aşezat după curgerea anilor ; şi la urmă pro colindu-le, unde ca un om am greşit, cu însuşi a mea mînă am îndrep şi pentru bună încredinţare am iscălit.

Anul Domnului 1791. Dionisie eclis<iarhul> Ep<i>scopii Eîmn<i lui>".

Semnătura copistului se găseşte deseori şi la sfîrşitul documente transcrise de el.

Ms. 500. Sec. XVIII (1791); 130 ff. *[2-12', 20-27, 35-37~*, 43-49', 52-55, 60-62*,68- 74- 77', 82*'*, 86-92', 98-99*, 102-107, 129];* 34 x 22,5 cm. Scr cursivă. Titlurile, numele moşiilor şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar colora f. 2. Iniţiale ornate la ff. : 4, 5, 22 ş.a. Numerotaţie originală a filelor, cu c arabe. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Ţara Romînea

4. *Pomelnicul bisericii din Proeni-Argeş.*

f. 1 : „Pomelnic carele s-au scris acum la anii de la Mîntuitor nostru I<isu >s H<risto >s 1798 şi s-au dat sf<i>ntei besericii a satului Proe carele iaste în plaiul Loviţii <sic>, sud Argeş unde să cinsteşte şi să pră nuiaşte sf<î>ntul hram al Tuturor SM>nţilor, care această sf<î>ntă serică (iaste zidită) din temelie de dumnealui bunul creştin şi bl<a> rodnic jupan Co^n>standin David Eîmniceanul <. . . . .\ . . . . săvîrşindu-să acest lucru în zilele prealuminatului nostru domn Io C o standin Gheorghie Hangiărli voevod <. . . . .>, pr userdiia şi cheltuiala dumnealui mai sus numitului ctitor, de Dion<i> biv eclis<iarh> <al> Ep<iscopiei> Bîmnicului".

Ms. 2081. Sec. XVIII (1798); 14 ff. *[1-12];* 34,5 x 23,5 cm. Scriere cursivă şi cu majusc Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar şi frontispicii colorate la ff. : 1, 5 ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Romînea

5. *Pomelnicul schitului Teiuşul.*

ff. 1—3: „Pomelnic, ce să numeşte Proscomidalnic, al sf<i>ntu şid<u>mnezăesc Schit ce să numeşte Teiuşul, în judeţul Jiîului de S ce iaste pe moşiia sf<i>ntei M<ă>n<ă>stiri Tismana< . * . . . . scriindusă acest sf<î>ntu Pomelnic în zilele mării sale domnului Ghe ghie Caragea voevod al U<n>grovlahiei şi a preasf<i>ntii sale părintel ep<i>scopul Eîmnicului, chir Galaction, cu cheltuiala sf<i>ntii sale c torului, fiind curgerea anilor de la Naşterea lui H<risto>s D<u>mnez Cuvîntul leatul 1814. Dion<i>sie eclis<iarhul>".

Ms. **2177** Sec. XIX (1814); 18 ff. *[1-7*, 9-13) ;* 21 x 16 cm. Scriere cursivă şi cu majuscu Titlurile şi iniţialele ^înt scrise cu roşu. Chenare colorate la ff. : 1, 9, 11 şi Frontispicii colorate la ff. : 6, 7, 9 şi 12. Desen floral la f. 3.

Ţara Romînească

6. *Pomelnicul Mănăstirii Ţînţâreni.*

f. 4ᵛ : „Acest pom<e>lnic s-au scris cu toată cheltuiala dum<nea>lui jupan Mihai Potîrcan ot Craiova, pentru a sa vecinică pom<e>nire, de mine Dion<i>sie echs<ia >rhu<l>, la leat 1816".

Ms. 2109. Sec. XIX (1816); 25 ff. *[1-10, 13-14*, 17-23ᵛ];* 29,5 x 20 cm. Scriere cursivă şi cu majuscule. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. La f. 2 o miniatură reprezintă „Soborul sfinţilor Voevozi". Frontispicii colorate la ff. : 5,7 ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

7. *Condica pramlnicească.*

f*A*ᵛ : „Această condică pravilnicească iaste a dum<nea>lui biv vel medel<ni>cer<ului> Co<n>stand<in> Zătreanu şi s-au mai adaos din capetele Armenopul, scriindu-se şi în[n]oindu-s<e> cu legătura la leatul 1817, septemvrie".

Ms. 2112. Sec. XIX (1817); 84 ff. *[1-4*, 6, 49, 50, 51, 52, 53-57, 59-84);* 27,5 **X** 21 cm- Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Miniatură reprezentînd un arhanghel la f. 59. Chenare colorate la ff. : 2,53 şi 59. Vinietă la f. 52. Iniţială ornată la f. 53. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

8. *Diată staretească.*

Ms. 346. Sec. XVIII (sfîrşit); 47 ff. *[5-34*];* 34 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Chenare în peniţă înconjoară fiecare pagină de text. Chenarele filelor 5 şi 28ʳ⁻ᵛ sînt colorate. Numeroase majuscule colorate. Legătură veche în piele.

DIONISIE (IEROMONAHUL). **Tara Romînească**

Teologie polemică.

f.6ᵛ : „1696, m<e>s<e>ţ<a> deche<m>v<rie> 27".

f.154ᵛ : „Scrisu-se-au această sf<î>ntă carte în zilele prealuminatului domnii Ioan Co<n>standin Basarab voivod, cînd păstorea această iubită de Dumnezeu şi păzit<ă> ţa[a]r<ă> prea sf<i>nţitul chir Theodosie, arhiep<i>scopul <ş>i mitropolitul ITngrovlahii. Şi s-au săvîrşit de scris în luna noe<m>v<rie> 17 dn<i> i ot Adama 7204 <1696>, dupre izvoadele dascălilor, ostenitor scrisorii aceştiîa sf<i>nte cărţi Dionisi<e> <i>er<o>monah ot s<fîn>ta Mitropolie Bucureşt<i>".

Ms. **5489.** Sec. XVII (1696); 159 ff. *[1-6*, 9-155);* 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

DIONISIE (IEROMONAHUL). **Moldova**
Mân. Pocrov

Miscelaneu teologic: Mîntuirea păcătoşilor şi Pilde filosofesti,

f,189ᵛ : „Slavă ţie, D<oa>mne D<u>mnezăul meu, I<isu>se H<ris toa>se şi acei pre<a> curate Ficioare Măria, care mi-au agiutatîi; ş văzură ochii mei după începutu şi sfîrşitu.

Bine eşti cuvîntatii, D<oa>mne şi-ţi mulţămescu Doamna me<a> de agiutorîu de darii ca acesta.

Leat 7254 <1746>, luna lui iulie 14 dnî amii gătiţii această sf<î>nt carte, la z<i>ua sfinţilorii, prealăudaţilorti Ap<osto>li Petru ş<i> Pav<e>lu'

f.249ᵛ : „S-au scris aceste, adecă Minunile Pre<a>sf<i>ntii Născă toarei de D<u>mnezău şi pururea fecioară Mariîa şi Viîaţa Sf<î>ntulu şi pre<a>cuviosului părintelui nostru Vasilie cel Nou; şi să ştiţi fraţi loru şi iubiţii lui H<risto>s că acesta sf<în>til are o carte mare, care- tiparnică, pre limba grecească, că au făcuţii multe minuni, iară noi am scr.s numai aceste<a> pre scurţii.

Ce vă rogii pentru D<u>mnezău, fraţiloru, cetindii aceste şi de vet afla greşiţii nu vă grăbireţi a cleveti ce îndreptaţi, însă după D<u>mnezău iară nu după pizmă, sau în voia cuiva; că sintii şi eu omu de pămîntu înfăşuraţii cu trupii, înpletitii întru multe feluri de păcate. Că eu, fra ţiloru, m-amii nevoiţii mulţii, precumu ştie Stăpîna cărţii aceştiîa, adec Maica D<o>mnului H<risto>s. Şi amii scrisii aceste<a> şi cartea aceast de o voi grăi „Grădina tuturoruflorilor" nu voi minţi, că cine va socot cetindii, va lua mulţii folos şi multă îndrăznire către lucrurile cele bune

Ce pri[i]miţi, fraţiloru, ustenîala robului vostru Dionisie, <i>er<o> monah de la sf<î>nta Mănăstire Săhăstrie Pocrovul, unde este hramul Acoperemîntul Maicei Precistii.

Şi am scris această sf<î>ntă carte la Pocrovii, în zilele pre<a> lumina tului d<o>mnii Ioan, Ioan Nicolai voi<vo>d, mitropolitii chir, chi îîpi. UJ. Nechifor. Leat 7253 <1745>".

Ms. 2110. Sec. XVIII (1745-1746); 286 ff. *[i-285ᵛ];* 30 x 18 cm. Scrierea imită tiparul Textul filelor 191—194* este aşezat pe două coloane. Unele iniţiale şi cuvint sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

DOLETE (LOGOFĂTUL ŞTEFAN). . **Ţara Romînească**

Minunile Maicii Domnului.

ff.86ᵛ şi 238 : „Ştefanii logofăt Dolete, sinti Dragomir căpit<a >nii"

ff.93ᵛ, 152 şi 188 : „Ştefanii logofătii Dolete, sinti Dragomir biv căpi tanti

f.126ᵛ : „Ştefanii sinii Dragomir căpitanii Dolete"

f.140 „Ştefanii log<ofă>t Dolete, sinu Dragomir căp<i>t<anul> Dolete".

f.209ᵛ : „Ştefanu Dolete **nHcaYs** < = a scris >".

f.250ʳ~ᵛ : „S-au scrisu dă robul lui Dumnezeu Ştefanu, sinu Dragomiru căpitanu<l> Dolete ot Bucureşti ce au fost din sud Saacu dinii satu Tohani, ot leatu 7291 < 1782 > octom<vrie > 20 d<ni>.

Iară cei[ia] ce <vă> veţi întîmpla a citi bucuraţi-vă în Domnul şi vă rugaţi pentru mine păcătosu<l> şi orice greşale veţi afla, veri în cuvinte, veri în slove, îndreptaţi cu duhul blîndeţilor, nepuindu-ne în ponosu dă vorbe. Că cum este' cu neputinţă cerului a să vedea fără dă nori şi omului a nu păcătui[i], aşa şi logofătul [acela] a nu greşi în slove şi în cuvinte".

f.251 : „Serisu-s-au [ajaceastă carte în zilile preaîn[n]ălţatului nostru domnu Io Mcolaie Caragea v<oe>v<o>d, la leat 1782, iar dă la Adam 7291, prin în[n]demnarea dumn<ealui> Ioniţ<ă> log<o>făt Piteşteanul, ce este cu Ştefanu Dolete zetu*)".

Copistul mai semnează la ff. : 53ᵛ, 59, 60ᵛ, 80ᵛ, 90ᵛ, 98, 104ᵛ, 109, 185, 191% 193ᵛ, 220, 228, 249 şi 255ᵛ.

\ls. 1235. Sec. XVIII (1782); 255 **ff.** *[2 — 262];* 20 **x** 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la **ff.** : 104ᵛ, 109, 115ᵛ ş.a. Iniţiale ornate la **ff.** : 22ᵛ, 80ᵛ, 104ᵛ ş.a. Desene şi viniete colorate la **ff.**: 2, 8, 90, 188 ş.a. Paginaţie veche. Legătură veche în piele.

DOROTE1 (IEROSHIMONAHUL). **Ţa*a Romînească**

1. *Scara sf. Ioan Scărarul.*

ff.518ᵛ- 519ᵛ : „Celui în Troiţă D<u>mn<e>zeului slava de-a pururea şi <mie ticălosului şi mulţii păcătos, celui ce am scrisu mîntuire şi celor cîţ<i> vor ceti-o şi-i' vor asculta cuvintele cu luare aminte şi să nevoesc a le săvîrşi, înpărăţiîa cea v6cinică< . . . .• • • • • >

Aceasta sf<î>ntă şi d<u>mn<e>zeiască carte, ce să chiiamă Scara, scrisu-s-au prin osteneala şi chieltuîala celui mai păcătos întreieromonaş<i > Dorotheu ieroschimonahu<l>. Şi oricine să va învrednici a ceti pre dînsa şi va afla greşeli în cuvinte sau în slove nu vă grăbiţi, fraţii miei, a mă pune în ponos, ci îndreptaţi cu duhul blîndeţelor, că n-au scris în-gerii, ci mină de ţărîn<ă> şi plin<ă> de neputinţe şi mai vîrtos minte de omii păcătos. Că pre eîtu iaste de anevoe a nu păcătui omul, aşij-derea si scriitorului a rămînea fără de greşală; ci toţ<i> greşim mulţii, făr-de num<ăr>. Pentru aceasta ertaţî-mă pre mine, pãcă<tosul>, ca şi cucerniciei voastre să vă dă<ruiască> luminare minţii şi descoperire d<u>mn<e>zeeştilor Lui taini, spre mîntuirea sufletelor voastre. Aminii.

*) = cumnat.

Ori cîţi s-ar întîmpla a ceti pre această sf<î >ntă carte, să zică : D<u n<e>zeu să erte păcatele celui ce au scris-o, Dorotheu ieroschimon la anul de la zidirea lumii 7295, iară de la H<risto >s 1787, luna lui iulie 2

f.415* : „Iulie 1787".

;\ls. 3318. Sec. XVIII (1787); 520 **ff.** *[1-519*];* 24 **x** 16,5 cm. Scriere cursivă. Titluril iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la **ff.** : 2,10, 15 ş.a. Iniţiale or la **ff.** : 15, 378ᵛ, 478ᵛ ş. a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în pi

Ţara Romînesc
Schitul Robaia-A

2. *Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. Isihie preotul, Filothei monahul, Casian Rîmleanul ş.a.*

f.H8ᵛ : „Sfîrşitu şi lui D<u>mn<e>zeu laudă, Avgustu 9 zile, 179 de smeritul între schimonahi Dorotheu de la schitu<l> Bobaîa".

O însemnare a institutorului Ioan N. Ionescu din Cîmpulung, scr în martie 1894, pe prima copertă interioară, arată că Dorothei shimonal a mai avut şase fraţi. Unul dintre ei, preotul Vasile Bădescu, a f tatăl preotului Ioniţă Ionescu, care a oficiat pînă la 1871 la Cîmpulur în biserica Sf. Ilie şi care a fost bunicul institutorului mai sus amint

Ms. 3559. Sec. XVIII (1795); 118 **ff.** 24 **x** 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele **şi** trim rile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 88, 94ᵛ, 111 **ş.a.** niete marginale la **ff.** : 13ᵛ 17ᵛ, 21ᵛ **ş.a.** Numerotaţie **originală** a filelor, **făc** cu roşu.

DOSITEI (IERODIACONUL). **Ţara Romînea**
Mân. Hure

1. *Varlaam şi loasaf.*

f.268" : „Această sfîntă şi d<u>mnezeîască carte ce iaste de sufl folositoare, a sfinţilor părinţi Varlaam şi loasaf, scrisu-s-au din p runca şi cu toată chieltuiala [a] sfinţii sale părintelui chir Ioan ar [ejmandritul, egumenul aceştii sfinte' Mănăstiri Hurezii.

Şi m-am nevoit de o am scris eu, smeritul şi mulţii păcătosul Dosith ierodiacon ot Hurez, al sfin<ţiei> sale ucenic.

Ce mă rog tuturor cinstiţilor părinţi, cîţ<i> vă veţ<i> întîmpla a c pe această sfîntă carte şi unde veţ<i > afla vreo greşafajlă/cu numele D<o > nului mă rog, să indireptaţ<i> cu d<u>hul blîndeţelor, pentrucă au sc mînă de tină şi fire slabă, ca şi cei ce vor îndirepta să aibă milă de D<o>mnul H<risto>s.

Şi s-au scris cînd era leatul 7208 <1700> m<e>s<eţa> mart<ie> 4 d

Precum să bucură streinul cînd îş<i> v£de moşiia sa, aşa să bucu şi SGriitoriul de carte cînd ajunge sfîrşitul ei.

£13 nHcaX < = am scris eu> *Dos<i>thei* <greceşte> ot Hu<re>z".

Ms. 2458. Sec. XVII (1700); 268 i'f. *[2-268];* 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi inițialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la **f.** 2. Legătură veche în piele.

Țara Romîneasefii

2. *Miscelaneu teologic: Lauda sf. Constantin şi Elena şi învățătură pentru sf. Fevronia.*

f. 72 : **„1I3** ***mcâX*** A*CH0IH **«poAraKWH.** AT. ,3CRI, A " "

< = Am scris eu Dositei ierodiaconul. Anul 7212 (1704), zile>.

Ms. 2518. Sec. XVIII (1704); 88 ff. *[2-75];* 20 **x** 14 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

DRĂGOI (LOGOFĂTUL). **Țara Romînească**

Cronograf.

ff.8^v—12 : „Această svîntă şi dumnezeiască carte o am scris eu, Drăgoi log<ofătul>, s<i>nu popa Tatul od Bezdead, în[n] zilele bunului şi creştinului Io Şărban Cantacozin<o> Băsăra<b> voevod i preaosvi<n>țit arhiepiscup cnir vl<ă>d<i>ca, Theodosie Av<gust> 25 da<i>, 1<ea>t 7195 <1687>".

Ms. 3556. Sec. XVII (1687); 232 ff. *[1-231];* 20, 5 x 14,5 cm. Scriere cursivă veche. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

DRAGOŞ (VĂTAFUL DUMITRU). **Moldova**

Fragmente de Octoih.

f.1 : „ . . . . .i înțelepciune ş-au zidiții ei-ş<i> cas<ă> şi au chemații cu în[n]altă strigări: cel însătat să vii la mini şi să be<a>.

Aceşti slovi le-am scris eu Dum<i>tru Drag<o>ş văt<af>, la leat 1793 av<gust> 15".

Ms. 160. Sec. XVIII (1793) ; 85 ff. *[1 — 3]*; 22 x 16 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

DRETEANOVSCHI (IEROMONAHUL NATANAIL). **Moldova**
Mân. Putu a

Pomelnicul schitului Dolj eşti.

f.2 : „Litiîariu alii sf<î>ntului Schitu alți Doljeştilorii, făcuții pre cele 6 zile a săptămînii, întru carele sîntii scrise numele fericiților, răposaților, ctitoriloru şi făcătorilorii de bine acestui sf<î>ntu lăcaşii, carii să pomenesciiîn toate zihle la Litiîa care facem preste toate zilele proaste..

după otpustul Utrenii şi a Vecernii; cu toată oserdiîa şi silința sf<i> sale smeritului întru ieromonaş<i> chir Dionisie Hudici, în zilele p luminatului domnii şi oblăduitorîul a toată Țara Moldovei Io lo Theodorîi voevodii, fiindii mitropolitii țării părintele nostru chirio Iacovii Putneanulii; iară ep<i>scopu Eomanului părintele nostru Ioanichie Nemtaniilii, la anii de la Adamii 7267, iară de la H<ris 1759.

Şi s-au scris de mine, smeritulii întru ieromonaş<i> î^athanailii Dre novschii, eclisiarhul sf<i>ntei Mănăstiri a Putnii".

Ms. 529. Sec. XVIII (1759); 35 ff. *[2-6, 31-33*);* 21 **X** 15,5 cm. Scrierea imită tip O parte din text şi inițialele sînt scrise cu roşu. Paginație originală. Legătura în piele, executată de Mihail Strilbițchi, este restaurată.

DUMA (DASCĂLUL IOAN). **Țara Romîne**

1. *Psaltichie.*

ff.1—2^v : „Psaltichie rumînească, care cuprinde întru sine anastas cu propediîa şi cu tot meşteşugul, cu eothinale şi cu checragare, st rarîul cu toate samoglasnicile praznicelor celor stăpîneşti şi ale sf<i>n celor mari, carii să prăznuescii peste tot anul; Stihirariul Penticost lui, cu sărbătorile Paştilor, de la sîmbăta lui Lazar pînă la dumineca m Catavasiiariul cu toate trebuincioasele cîntări ale bisericii, ce se chl preste tot anul, aşezate cu meşteşugul Psaltichiei pre glasurile grec în zilele prealuminatului şi de D<u>mnezeu în[n]ălța[ta]tului domnii Grigorie Ghica voevodii, păstorind în arhierescul scaun al Mitropo preasf<i>nțitul şi de D<u>mnezeu trimisul chir Neofiții, la anii de facerea lumii 7259, iar de la H<risto>s 1751, luna lui avgustîi 1 dn<i>

Către cîntăreții aceştii cărți şi către celalalt[e] norod pravoslav Dovediri din Sf<î>nta Scriptură cum că iaste mai de folos fieştec neamii creştinescu a cînta şi a să ruga pre limba sa decît pre limba al care nu o înțelege.

Sf<î>ntul Apostol Pavel, la întîia poslanie către Corintheni, cap. s<ti>h 6, zice : „Iar acum, fraților, de voi veni la voi grăind în limbi str ce voi folosi voao" <. . . . .

Şi alte multe mărturii spre aceasta să află în Sf<i>ntele Script care, pentru scurtarîa ce las numai puținei am a zice pentru oari[i]ca <ce> defăima şi hulescii limba noastră cea rumînească zicînd că grozavă şi necuvioasă. De care lucru de vreme ce pizma nu sufere c dc folos, unii ca aceiîa bine să ştie că fieştecare om limba lui, întru s-a născut i să pare a fi mai frumoasă şi mai lesne de cît toate liml Pentrucă D<u>mnezeu nu caută la frumuseţîa limbii, nici îi trebui aceasta,' ci la înțelesul minții şi la umilința inimii. Să nu îl cinstim buzele şi cu limba, iar inima şi mintea să rămîie deşarte şi fără de ro după cuvîntul sf<î>ntului Pavel, ce zice mai sus.

Pri[i]miți dar, o, iubitori de d<u>mnezeeştile laude, cinstiți pă Şi de bun neam boîari şi aceiîa ce v-au înpodobit D<u>mnezeu cu ve toarea şi de sufletii folositoarea musichie aceştii darii mare, prin sm

osteneală a unui nevrednic şi mai mic frate al cinstei voastre cei mari, spre a norodului ruminescu mîngîiare; şi cîntînd pre dînsa cu înţelegere şi cu dulceaţă sufletească, lăudaţi pre Cel în Tro<i>ţă slăvit D<u>mnezeu şi pre sf<î>nta Maica lui D<u>mnezeu. Şi cu smerenie, vă rog, ce aţi afla greşiţii, au în cuvinte, sau în glasuri, cu d<u>hul blindaţii îndreptaţi şi pre noi ertării ne învrednicit<i>, ca şi înşivă desăvîrşitii ertare să luoaţi; că mînă păcătoasă şi minte neputincioasă, neînvăţată şi nevrednică s-au apucaţii de lucrul cel vrednic şi lăudaţii.

Deci, precum noi am nevoiţii de lî-am aşezaţii după putinţă într-acestaş chip, aşa şi cinstea voastră să nu pregetaţi a învăţare pre cîţi le vor pohti, pentruca înmulţîndu-se acestu daţii de D<u>mnezeu talantii, înpreună să ne învrednicim şi platei de la D<o>mnul şi atotu stăpînitorîul D<umne>zeu, ca să auzim acel fericiţii glas carele au zis cătră sluga aceia ce luoase doi talanţi zicînd : „Slugă bună şi credincioasă, spre puţin mi-ai foştii credincios, spre mai multe te voîu pune : intră în bucuriia d<o>mnului tău".

Aceluia să cuvine toată mărirea, slava, lauda, cîntarea, mare cuviinţa, puteria, stăpînirea, cinstea şi închinăciunea, Tatălui şi Fiului şi Sf<î>ntului D<u>hu, acum şi p<u >r<u >rea şi în vecii vacilor. Amin. Tuturor fraţilor, smerit şi plecaţii, Ioan s<i> nii Eadului Dumei Braşovean".

Deşi din însemnarea copistului ar putea rezulta că munca sa a fost aceea de alcătuitor al Psaltiehiei, adevărul este că el a copiat manuscrisul după altele. Vezi, mai ales, ms. 61.

Ms. 4305. Sec. XVIII (1751); 339 ff. 24,5 x 18 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi unele semne muzicale sînt scrise cu roşu. Chenar în culori la f. 1. Frontispicii colorate la ff. : 4, 9, 18, 37 ş.a. Numeroase iniţiale ornate. Legătură veche în piele.

Transilvania

2. *Teologie polemică.*

f. 120v : „Mulţămită, laudă lui D<u>mnezeu nemărginită,
Celui ce nî-au ajutat de am văzut aceasta isprăvită.
Folos m<u>lt del<a> Cel de sus, celui ce va vrea să o citească
Cu mîngăere întru cele sufleteşti să se în[n]oîască.

Luoat-au sfîrşitu această carte de scris de plecatul şi smeritul întru dascăli Ioan[n]ii s<i>nii Eadul Duma. 1761, av<gu>st 11 dn<i>".

Ms. 2467. Sec. XVIII (1761); 121 ff. \2v-120v]; 21,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi unele trimiteri marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 6, 44 şi 81. Iniţiale ornate la ff. : 6, 8v, 105v ş.a.

Transilvania

3. *Tîleul Apocalipsului sf. Ioan Teologul.*

f. 14v : „1763".

ff. 193-194 :

„Stihuri 22 după suta capetelor ce să află în Apocalipsisii :
Mulţămită lui D<u>mnezeu Celui în Troiţă slăvitu

Celui ce ni-au învredniciţi! de am ajunsîi şi la săvîrşitu.
Fie numele Lui în veci binecuvîntatîi,
Că cu darul Lui cel prisositorîu pre noi ne-au îndemnaţii
Şi cu a Sa prea în[n]altă şi buna voire
Nî-au ajutaţii de am scris a Apocalipsului tîlcuire.
Pri[i]m£şte, cititorîule şi fă osteninţă,
îndulceşte-te de aieste cuvinte ce-s cu umilinţă,
Că această tălmăcire pre sufletfi îl veseleşte.
Cr£şte-1 şi spre roduri bane îl întăreşte ;
întoarce spre umilire şi-i dă îndrăznire,
Ca să nu să teamă de a lui Veliarii înprotivire.
Drojdiile răutăţii cele rele şi otrăvite
Le risipeşte, le face ca zahărul îndulcite;
Că aduce omului rîvnă şi aducere aminte
A să părăsi de răutăţile cele scîrnave de mai-nainte.
De venirea lui Antihristîi şi de sfîrşitu pe largii scrie,
Ca s<ă> se ferească cei lămuriţi şi buni de a lui măestrie.
Spune şi de goana lui cia cumplită şi grelele războae,
Ca inima cia mare ca fierul să o prefacă şi să o moae ;
Munca păcătoşilor în multe locuri o arată
Carii vor luoa răsplătire pentru a lor rea faptă.
larii veseliia şi bucuriia drepţilor, pe largii s-au povestiţii,
A celor ce au adus roduri de pocăinţă şi s-au osteniţii.
Şi zice că să vor desfăta întru bucuriia cea neînserată
în cetatea Ier<u>s<a>limului cerescii cia preaîn[n]altă,
Care pîn<ă> acum cu ochiul au văzuţii sau urechiia au auziţii
Ci nici la inima omului încă nu s-au suiţii,
Unde răceala, întunerecul şi scîrba lipseşte,
Că H<risto>s, soarele direptăţii, pe toţ<i> îi încălzeşte.
Că cu privirea îndestulării lui cia d<u>mnezeiască
Pre cei iubiţi Lui şi aleşi în veci va să-i veselească.
Fă milă, H<ristoa>se pentru a Ta multă îndurare,
Ca să ne ferim cei învăluit<i> întru ispite de alunecare.
Dă-ne, ca vremea cia scurtă întru bunătăţi să o săvîrşim
Şi de binele cel vecinie ne rugăm să nu ne lipsim;
Ci cu îndurarea şi m<i>lostivirea Ta cia multă,
Zdrobeşte fălcile vrăjmaşilor celor ce cu noi să luptă.
Fie iadul dracilor şi paginilor spre moştenire
larii noao raiul bucurie, veselie şi fericire.
S<fîn>tă mijlocitoare şi Ceia ce ţî-au născut pre Tine EUristoa
împărăteasa ceriului, Maica luminii, Cia cu raze luminoase
Soleste, grăbeşte, roagă pre Fiîul Tău neîncetaţii,
Ca să ne învrednicească pre noi raiului celui desfătaţii.
Amin.

Al tuturor mic, ascultătorul şi slugă plecaţii,
Smeriţii nevrednic cu sarcina păcatelor încărcaţii
Ioan[n]u D<u>m<a> c<întăre>ţ".

Ms. 2489. Sec. XVIII (1763) ; 197 ff. *[3—194]* ; 22 **x** 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 14ᵛ. Iniţiale ornate la ff. : 14ᵛ> 41, 73ᵛ, 144ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Transilvania

4. *Teologie dogmatică.*

f. 232 : „Finis coronat opus. Sfîrşitu<1> încoronează lucru<l>. Mărire lui D<umne>zeu Celui ce ni-au ajutaţii dup<ă> începutu de am ajunsîi şi sfîrşitul.
Ioanii D<u>m<a> cînt<ăreţ>. 1764, dec<emvrie > 6".

Ms. 1611. Sec. XVIII (1764); 232 ff. 21 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 2. Iniţiale ornate la ff. : 2, 3, 10ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

Transilvania

5. *Teologie dogmatică.*

Ms. 477. Sec. XVIII (mijloc); 215 ff. *[1 — 214]*; 22 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 2. Iniţiale ornate la ff. : 2, 3, 7ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Transilvania

6. *Ilie Miniat, Piatra smintelii.*

Ms. 1285. Sec. XVIII (mijloc); 215 ff. *[4—209*]* ; 21 **X** 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 4 şi 17. Iniţiale ornate la ff. : 17, 20, 59ᵛ ş.a.

Transilvania

7. *Miscelaneu teologic: Catehism, Semnele venirii lui Antihrist, Cuvinte ale sf. părinţi ş.a.*

f. 137 : „De mulţii necaz şi strînsoarea inimii am scris voao, prin multe lacrămi, nu ca să vă mîhniţi, ci ca să cunoaşteţ<i> dragostea care am din destul spre voi. Acestea toate le încredinţez nezmintitei minţi, ce<le>i d<umne>zeeşte socotitoare a sf<i>ntei pravoslavnocatholiceştii biserici a răsăritului.
Fii gata a îndrepta orice vei găsi greşiţii. Ioa[n]ii Dum<a> c<întăre>ţ".

Ms. 2483. Sec. XVIII (mijloc); 200 ff. 22 **x** 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 47ᵛ, 50ᵛ, 67 ş.a.

Tran

8. *Tîleul Psalmilor.*

f. 10, la sfîrşitul Predosloviei cu caracter pur teologic :
„. . . Doritorîu de fericirea tuturor bun<ă>tăţilor sufleteşt
Ioan[n]ii Dum<a> c<întăre>ţ".

f. 16ᵛ, la sfîrşitul celor 8 pagini de versuri religioase :
Ia seama, cititorîule, cu nevoinţă,
Că aceste stihuri nu s-au pus făr<ă> de socotinţă;
Că cîţi Psalomi sînt, o sută şi cincizeci,
IS~umărînd aşa poţi să nemereşti.
Ioan[n]ii Dum<a> c<întăre>ţ".

f. 366: „Plecînd trupul mieu împreun<ă> şi sufletul, cu t
simţirile mă închin şi proslăvesc numele Celui în Tro<i>ţă slăvitu,
«ce nî-au ajutoraţii, dîndu-ne din noianul milii şi vistieriîa ceia neînpu
a îndurărilor Sale, putere de am isprăviţii de scris acest tîlcîi al Psa
Ioan[n]u D<u>m<a> c<întăre>ţ".

Ms. 3538. Sec. XVIII (mijloc); 366 ff. 22 x 16,5 cm. Scriere cursivă, aşezată aproape
gime, pe două coloane : pe prima coloană sînt trecuţi Psalmii, pe a dou
Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. La f. 12ᵛ, un
înfăţişează pe împăratul David. Iniţiale ornate la ff. : 1, 119ᵛ, 178 ş.a. N
taţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

DUMA (DASCĂLUL RADU). **Tran**
Br

1. *Piatra credintii.*

f. 223 : „Mărire lui D<u>mn<e>zeu, Celui ce <mi>-au ajutaţi
începutu de am ajunsîi şi sfîrşitulii. Dascălul Eadul Duma, cînt<ă
b<isericii> Braşovului. <1>787, oct<omvrie> 29 zi<le>".

Ms. **2556.** Sec. XVIII (1787); 224 ff. 34,5 **x** 22,5 cm. Scriere cursivă, aşezată pe două
Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu F. 1ᵛ cuprin
operei, încadrat de portrete ale sfinţilor. Frontispicii în peniţă laff. : 2,
118 şi 215. Paginaţie originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

Tran

2. *Semnele venirii lui Antihrist.*

-**Ms.** 4975. Sec. XVIII (a doua jumătate;; 126 ff. *[2 — 12o]* ; 21 5 **x** 17 cm. scriere
Titlul filei 2 este scris cu roşu. Paginaţie veche cu cifre arabe.

DUMITRU (CÎNTĂREŢUL). **Ţara Ron**
Bucur

Cronici moldoveneşti.

f. 20 : „Am început a scrie cînd era cursul ailor 1797, ianuar
mitru cîntăret. Bucureşti".

f. 140ᵛ : „Deci, iubiţilor cititori, întîmplîndu-să a găsi greşale, mă rog de a îndrepta cu blîndeţe, neocărîndu-mă; că nu să poate a nu fi fără greşală, că şi eu, ca un om ce trăescu în lume, fără greşală nn să poate. Deci mă rog să mă ertaţi. Al tuturor mic Dumitru . . . . ." <ilizibil>.

Ms. 503. Sec. XVIII (1797); 140 ff. 33 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate, la ff. : 1, **5,** 26ᵛ ş.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

DUMITRU (RÎMNICEANU). **Ţara Romînească** *Mân. Hurez*

Viaţa lui Petru cel Mare.

f. 176 : „Această carte istoricească, ce într-însa iaste azăşată <sic> viîţa marelui ţ<a>ru Petru, marele monarh al vestitei împărăţii Mosc<ov>a, care s-au scos după limba grecească pe limba rumînească de dumnealui Matei Făreăşanul, biv vel şat<rar> şi s-au găsit acel izvod la sfîntă Episcopie Bîmnic şi s-au luat de s-au scris şi de noi, cu porunca şi cu toată cheltuiala sf<i>nţi<i> sale părintelui arhdmandrit> chir Dionisie, igumenul sfi<n>t<ei> Măn<ă>stiri Hurez din sud Vîlcea.

Şi viind eu la sfî<n>t<a> Măn<ăs>t<ire> Hurez, care iaste hramul sfi<n>ţilor înpăraţ<i>, ca să m<ă> călugăresc, am găsit această istorie a lui ţ<a>ru Petru scrisă pîn<ă> la un loc ; apoi părint<e>le arh<imandrit> mi-au dat de am scris pîn<ă> la sfîrşit, de u<n>de să va cunoaşte slova.

Şi mă rog celor ce veţi ceti, orice greşală veţi găsi, să am ertăciune si să îndreptaţi cu d<u>hul blindatelor. Pop<a> Dumitru Bîmnicean<u> 7275, 1767".

Ms. 2668. Sec. XVIII (1767); 176 ff. \81ᵛ -176); 22 x 16,**5** cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu.

EFREM (GRAMATICUL). **Ţara Romînească**

Didahiile Mitropolitului Antim Ivireanu.

f. 80: „Această carte iaste a popei Stancîului ot Toţ<i> Sfinţii, scrisă de Efrem, ucenicul lui.

Sept<emvrie> 1 d<ni>, l<ea>t 7231 <1722>, vă dni Io Mcolae voevod".

f. 123 : „Această cărticică, ce să chiamă Didahiar, iaste a popei Stancîului ot Toţ<i> Sf<i>nţii, scrisă de un ucenic al sf<i>nţiei sale, anume Efrem, cu învăţături foarte frumoase şi de suflet folositoare. Noem<vrie> 1 dn<i>, l<ea>t'7233 <1724>".

f. 206ᵛ : „Ostenitorîu la scrisul aceştii cărţi, din porunca dascălului mieu, popei Stancîului, eu Efrem grăm<ăticul>, s<i>nii Eadului sciitelnic, vă dni Io Mcolae voevod, noem<vrie> 11dn<i>, 1 <ea>t 7233 <1724>'V

A doua copertă interioară: „Această sf<î>ntă şi d<u>m<ne>z cărticică iaste a moş popei Stancîului şi <am> scris-o eu Efrem co cu învăţătura dascălului, în zilele prealuminatului şi în[n]ălţatului d Io Mcolae Alixandru voevod, în domniia a doao, la văleat 7233 <1

Ms. 3460. Sec. XVIII (1722-1724); 213 ff.[2-206ᵛ 208- 213] ; 20,5 x 15 cm. Scriere c Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 42ᵛ, ş.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

ENACHE. **Mol** *Ia*

Miscelaneu: fragment din Alexandria, Vieţi de sfinţi, Omilii, Versuri ş.a.

f. 48ᵛ : „Şi am scris eu Enachi sin hagi Fragul în dug dum<nealui> giupînului Thebdor Dorobăţi, la le<a>tii 1777, septemvrk La Eşi am sfîrşit".

f. 94ᵛ : „Şi am scris eu Ianachi (?) sin hagi Fragul în dug dum<i>sale giupînu<lui> Theodor Dorobăţ; la le<a>t 1777, avgu am <s>fîrşit".

Ms. 4104. Sec. XVIII (1777); 176 ff. *[1ᵛ-77, 81-97, 102-122ᵛ];* 30,5 x 20,5 cm. cursivă. Titlurile, iniţialele şi numele lui Alexandru sînt scrise cu roşu. F picii şi viniete colorate la ff. : 2ᵛ, 26, 49 ş.a.

ENACHE. **Trans**

Alexandria.

f. 3 : „Aceasta Alexandrie s-au scrisu în zilile pre<a>lumina înpăratîi Iosepii < . . . . >. 1788, aprilu 25".

f. 116ᵛ : „Eu smeritulti amii scri[i]sii aceasta Alixăndrie, eu Enac <Textul este criptografiat>.

f. 124: „Aceasta Alixăndrie este a me<a>. Enachie". <Textul criptografiat>.

Anul 1789 este menţionat la ff. : 65ᵛ, 66ᵛ, 71, 72ᵛ şi 108ᵛ.

Ms. 4646. Sec. XVIII (1788-1789); 152 ff. *[1-151ᵛ];* 20 x 17 cm. Scriere cursivă. F picii în peniţă la ff. : 3, 71, 72ᵛ ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 21ᵛ, 86,108ᵛ ş.a. în peniţă la f. 117. Numerotaţie originală a filelor pînă la f. 89. Legătură în piele.

ENACHE. **Ţara Romîneas**

Instrucţiuni pentru clerul din Rusia.

f. 18ᵛ : „Şi am scris eu Enache".

Ms. 1509. Sec. XVIII (sfîrşit); 64 ff. 19,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi ini sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

ERNEANU (LOGOFĂTUL ION). Ţara **Romînească**

Miscelaneu: Pateric si Vieţi de sfinţi.

f. 168: „Eu log<o>făt Ion Erneanul. 1750".

Ms. 116J. Sec. XVIII (1750); 169 ff. *[2—168];* 18,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Frontispicii şi viniete la ff. : 2, 50\ 95ᵛ ş.a.

FĂGĂRAŞANU (IVAN). **Transilvania**

Miscelaneu teologic: Pateric şi Vămile văzduhului.

f. 124ᵛ : „Sfîrşit Otecinicului şi lui D<u>mn<e>zău slavă. 7214 <1705>, dec<hemvrie> 24. Ivan Făg<ă>răşanu".

f. 219ᵛ : „Sfîrşit şi lui D<u>mn<e>zău Cel în Troiţă slavă, Care mi-[î]au ajutat de după început am văzut şi sfîrşitul aceştii sf<i>nte cărţi anume Otecinic. 7214 <1705>, decliem<vrie> 22 zi<le>. <Ivan> Făg<ă>ră-şanu".

Ms. 1159. Sec. XVIII (1705); 290 ff. 19 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 125. Numerotaţie originală a filelor.

FĂGETEANU (DASCĂLUL STANCIU). **Ţara Romînească**

Rînduiala tîmosaniei.

f. 40: „Această sfîntă cart<e> amil scris-o eu dascăl Stanciul Făgeţeanu, în zilele mării sale domnului nostru Io Eeeulae Constandin Caragea v<oe>vod, în luna lui mai 11 d<ni>, 1783". <Anul este scris şi cu cifre chirilice>.

Ms. **1379.** Sec. XVIII (1783); 40 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indica-ţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 2 şi 34\ Legă-tură veche în piele.

FANU (NICHITA). Moldova

Fragment din Avestiţa.

î. 33ᵛ : „Această istorii s-au <s>cris di pe o schirisori a lui Gheorghe Croitorîu, scrisă di Mchita Fanu".

Aceeaşi însemnare a fost scrisă, încă o dată, mai jos.

Ms. **1067.** Sec. XVIII (sfîrşit); 142 ff. *[32ᵛ-33ᵛ];* 29,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

FILIPESCU (CĂPITANUL CONSTANTIN). **Ţara Romîne**

Istoria Tării Eomîneşti.

f. 2ᵛ : „Această cart<e> s-au scris de Co<n>stanti<n> căp<itanu Mai 10 dn<i>, l<ea>t 7269" <1761>.

Ms. **439.** Sec. XVIII (1761) 167 ff. *[l-150'];* 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, ţialele şi însemnările marginale sînt scrise cu roşu. Legătura veche în piele se trează sub legătura modernă.

FILIPESCU (DASCĂLUL GHEORGHE). Mold

Miscelaneu: fragmente de Cronograf şi de Eshatologie.

L 120 : „Sfîrşitu acestora trei cărţi, adică a Litopiseţului şi a cuv tului sfinţitului mucinicii Ippolitu, papa de Eoma şi a Vedeniiloru sfîntu Grigorii, ucenicului sfîntului Vasilii celu Kou, iui D<u>mnezeu sla Aminti. Le<a>tîi 1776, septemvrii 10".

f. 120ᵛ : „Tuturora de obştie pravoslavniciloru creştini cititori, s rită rugăciune de la mine nevredniculii şi mulţii păcătosulu robulii D<u>mnezeu Gheorghie Filipăsculii, di[i]acu.

Cărora veţi citi acest Litopiseţi şi veţi afla greşală, întărindu-vă în lepcîune minţii dumilorvoastre, să îndreptaţi cu d<u>hulu blîndeţilo şi să nu mă ponosluiţi, aducîndu-vă aminte că D<u>mnezeu este Ac ITnulîi Celii ce n-au greşit.

Iară unii păcătos aflîndu-mă supţii sarcina păcatelor celorii ce sî fără de număra şi cu ştiinţă şi făr<ă> de ştiinţă, adică şi cu voe şi fără voe, însuşi sînt încredinţat cum că la multe locuri voi fi făcut greşa

Ce dar mă rogii cu toată osîrdie să treciţi cu videre greşală me şi să mă ertaţi pre mine păcătosulu, pentru ca să fie milostivire<a> D<u>mnezeu, să dobîndiţi toţi ertăciune; aşe mă rog. Aminti".

Mai jos : „Aceştii Litopiseţi s-au făcuţii cu toată cheltuiala dumis cuconului Costache, fiîu<l> lui dumisale stolnicului Dumitraşu Potlo prenii mîna me<a> Ghiorghie, dascălii, însă de la list <loc gol>. pîr<ă> acolo l-au scristi Ionii Cliciucîi, la velet 1776, septemvrie 18".

f. 127 : „Sfîrşitu şi lui D<u>mnezeu mărire. Aminu. Smeritulii mulţii păcătosulu robulii lui D<u>mnezeu Ghiorghi[i] Filipăscul, di[i]a Le<a>t 1776, septemvrie 18 zile".

Ms. **1536.** Sec. XVIII (1776); 127 ff. *[aproximativ 49ᵛ -127];* **34** x 22 cm. Scriere cursi Iniţiale ornate la ff. : 119ᵛ şi 120ᵛ. Vinietă la f. 127. Paginaţie originală. Le tură veche în piele.

FLOR (Pr.). **Transilvania**

LiturgMer.

f. 151 : „Scris-am eu, popa Fior, această sf<î>ntă Liturghie, pre sama lui Ion din Si<n> Miclăuş *). Şi cine va ceti pre îa, ziceţi să-mi erte B<u>m-<ne>zeu, ca să fiţi şi voi ertaţ<i>. Anii 1724, av<gust> 26".

Ms. 4259. Sec. XVIII (1724); 188 ff. *[4-186']*; 20 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul.Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colcrate la ff. : 4 şi"82. Numerotaţie originală a filelcr. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

FLOR (Pr.). **Ţara Romînească**

1. *Psaltire eu tîlc.*

f. 1 : „Seferteillim, adecă Cartea laudeloru, ce să numeşte Psaltire cu tîlcîi, tălmăcită de pre limba slovenească pre limba rumînească, scriindu-să aeumu de iznoavă, sfinţiei sale părintelui chiriu, chirii Grigorie, episcopul Eîm<nicului> la anii de la zidirea lumii 7262, iar de la naşterea D<o>mnului nostru I<isu>s H<risto>s 1754 <cu cifre arabo dechem<vrie> 26 dn<i>".

f. 3, la sfîrşitul cuvîntului adresat episcopului Grigore : „. . . Al sfinţiei tale prea plecat p<opa> Florea d<a>sc<ăl> slov<enesc>".

Ms. **2711.** Sec. XVIII (1754); 276 ff. *[l-4'\;* 31,5 **X** 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt **scrise** cu roşu şi aur. Frontispicii şi miniaturi la ff. : 1ʼ ̀ ̀, 2, 3ᵛ şi 4. Legătură veche **în** piele.

Ţara Romînească

2. *Psaltire eu. tîlc.*

însemnarea de la f. 300 : „S-au scris de Constandin vt<ori> fra<te> <al> p<o>p<ii> Fl<or>, dasc<ăl> slov<enesc>. Am sfîrşit m<ea>s<e>ţa av<gust> 20, ot H<risto>s vl<ea>t 1755", nu este suficient de concludentă. Credem că grafia este a popii Fior.

Ms. **2590.** Sec. XVIII (1755); 300 ff. 32x21,5 cm. Scriere cursivă **aşezată** pe două coloane. Titlurile şi **iniţialele** sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 17, 36 ş.a. Numerotaţie originală a **filelor.** Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

3. *Pomelnicul bisericii Şerban Vodă.*

f. 1: „Pom6necalsf<i>nteişid<u>mn<e>zeeştiibesMcicesănumăşte a lui Şărban Vodă, car6, mai <î>nainte fiind de lemn, acum din temelie s-au în[n]ălţat (iar de viţa acelui răposat ctitor, adecă de dumnealui

*) Localitate în apropiere de Oradea.

pa<n> Pîrvul Cantacozino, v<e>l dvor<nic>), cu zidire de piatră temei după cum să vede şi cu toată podoaba înfrumuseţîndu-să, în zilile luminatului, preaîn[n]ălţatului, binecredinciosului' şi de H<risto>s torîu domnului nostru Io Co<n>standin Mcolae v<oe>v<o>d, pu cîrma pravoslaviei preasf<i>nţitului mitropolit a<l> Ungrovlahiei Grigorie, la anii de la mîntuirea lumii *1763, ghenar* 3" <scris cu ionul peste textul original, care este ilizibil>.

f. 6ᵛ : „S-au scris de popa Florea, dasc<ăl> slov<enesc>".

A Il-a copertă interioară, de altă mînă : „Această sfîntă cart să chiiamă Pomenec, s-au scris de răposat pop<a> Florea, dasc<ăl> s nescu, de la sfî<ntul> Ghiorghie cel vechiiu".

Ms. 3445. Sec. XVIII (1763); 12 ff. *[l-U']*; 31 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlul şi ini sînt scrise cu aur. Titlul este încadrat într-un chenar, avînd în medalion p vaoth Dumnezeu. La f. 4, o miniatură înfăţişează simbolul sfîntului disc. tura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Ţara Romî

4.* *Psaltire cu tîlc.*

f. 1: „Psaltirea pro<o>rocu<lu>i şi înpăratu<lu>i David, tîlc ce iaste tălmăcită de pre limba slovenească pre limba romînească, s du-să acum de iznoavă într-adins cu cheltuiala blagorodnicului nealui pan Mcolae Brancoveanul, velichii clmc£r, la anul de la zidirea 7272 <1764>, în luna aprilie 26 d<ni>".

f. 252: „Popa *Fior das<c&l>* s<lovenesc>". <Textul subliniat scris cu alfabetul latin>.

Ms, 501. Sec. XVIII (1764); 315 ff. *[l-130', 163-186', 252, 278-3U']*; 31 **x**20 cm. S cursivă. Titlurile, iniţialele şi unele trimiteri marginale sînt scrise cu **aur** ş însemnarea de la f. 1 este încadrată într-un chenar colorat. La f. *2?* este înf împăratul David, iar la f. 252 sfîntul Augustin. Frontispiciu în culori la f. 3. tura veche în piele se păstrează **sub** legătura modernă.

Ţara Romîn

5. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tîleul Evangheliilor.*

f. 1: „Theofilact Vulgarias, adecă Tîlcuirea sa ce face la sf< şi d<u>mn<e>zeiasca Ev<an>g<he>lie, carele acumti de iznoavă scrisu cu toată podoaba, în zilile prealuminatului, preaîn[n]ălţa nostru domnii Io Co<n>standinii Mihai Gehan <sic> voevod, purt cîrma pravoslavie<i> preasf<i>nţitul mitropolit a toată Ungiovl chiriu chirii Grigorie, cu toată cheltuiala şi bună dăruirea a dumn cinstitului bl<a>gorodnicului pan Mcolae Brancoveanul, vel clmce<r>,

usîrdiîa şi nevoinţa popei Floru, dasc<ăl> slovenese, hartofilax, la l<ea>t 1764, ianuarie 20* d<ni>".

Ms. 2592. Sec. XVIII (1764); 679 ff. *[1, 536-679']*; 31 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu aur şi roşu. Iniţialele şi unele trimiteri marginale sînt scrise, de asemenea, cu roşu. Miniaturi la f. 1. Laviuri la ff. : 4ᵛ, 141ᵛ, 230ᵛ şi 451ᵛ. Frontispicii colorate la ff. : 2, 5, 142, 231 şi 452. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Bucureşti

6. *întrebări şi răspunsuri ale stolnicului Constantin Cantacuzino.*

f. 1 : „întrebări şi răspunsuri ale blagorodnicului dum<nealui> pan Co<n>standin Cantacozino, fratele răposatului Şărban vod<ă> Cant<acuzino>, pentru unii oameni carii hotărăsc cum că omul petrăce în lumea aceasta dup<ă> cum îi slujaşte norocul şi dup<ă> cum i-au rînduit ursitoarea la naştere şi pentru alte cuvioase pricini de a să şti celor ce-s la îndoire la toate acastea, ale celui dintru dascăl<i> învăţat şi cuvîntător Ioan Oareofil, marele logofăt a<l> sfintei şi marei beserici a scaunului Ţarigradului, întîmplîndu-să atuncea aici în Bucureşti, care s-au tălmăcit de pre limba elinească pre limba romînească prin îndemnarea popei Fior, dasc<ăl> slov<enesc>, hartofilax".

f. 85 : ,,Aceast<ă> carte mi s-au dăruit mie de sfinţiîa sa, pări<n>tele moş pop<a> Florea aicea în Bucureşti, în ghen<arie> 18, 1768, în cas<a> sf<inţiei sale>. Ead<u> poşte<lnieul>".

Deşi opera a fost *tradusă* de popa Fior, credem că manuscrisul de faţă este o copie, în bună parte scrisă tot de el, după un alt manuscris, care a fost originalul traducerii.

Ms. 558. Sec. XVIII (mijloc); 85 ff. *[1-2, 43-85]*; 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titluî, unele cuvinte şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 2.

Ţara Romînească

7. *Psaltire cu tîlc.*

f. 3. la sfîrşitul predosloviei: ,,. . .De D<u>mn<e>zeu rugătoriu, p<opa> F<lor> d<ascăl> s<lovenese>".

f. 261, cu litere latine: „Popa Fior das<căl> s<lovenesc>".

Ms. 937. Sec. XVIII (mijloc); 329 ff. *[2-20', 124-157', 261'~]* ; 31 x20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu şi aur. Miniaturi şi frontispicii colorate la ff. : 2, 3ᵛ, 4 şi 261. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

8. *Cazanie.*

f. 1 : „Din cărţile popei Floru dasc<ăl> slov<enesc> 1759".

Ms. 2103. Sec. XVIII (mijloc); 9 ff. 30x21 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu colorat şi iniţială ornată la f. 1.

Ţara Ro

9. *Cronograf.*

Ms. 2609. Sec. XVIII (mijloc); 500 ff. [2'~']: 27 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlul cu roşu. Frontispiciu in peniţă, reprezentînd, în medalionul din mijlo Treime.

Ţara Ro

10. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tîleul Evangheliilor.*

Manuscrisul cuprinde la ff. 1—5 o dedicaţie către Grigore copul Eîmnicului, semnată: „Floru ierei, dasc<ăl> slov<enesc>"

Ms. 2958. Sec. XVIII (mijloc); 686 ff. *[8-9]*; 32 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titl scrise cu aur. Miniaturi şi frontispicii, lucrate pe popa Fior, la ff. : 1, 8ᵛ, ş.a. Legătură artistică în piele.

Ţara Ro

11. *Istoriile Ţării Bomîneşti şi a Moldovei.*

f. 1 : „Istoriile Ţării Eumîneşti şi a Ţării Moldovei, de vi prealuminaţilor domni carii au stăpînitu întru aceste doao ţări şi lucraţii în zilile lor şi a părţilor streine care să megieşesc cu acS pre scurţii adunate den multe leatopiseţe, cu porunca [a] preal tului, preaîn[n]ălţatului, binecredinciosului dentru slăvită viţă, do Io Constantin Eeculaev <sic> v<oe>vod, bunulu şi preaînţeleptulii nitoriu a toată Ţara Moldovei.

Scosu-se-au de prea plecatulii denii slugile măriei sale Vasilie raşulii, de<n> izvoade, <c>u *porunca* <adaos ulterior> în[n]ălţim pre forma aceasta, precum să v&de. Leat 7241 <1733>. P<i>s<ah> F<lor>".

Ms. 3442. Sec. XVIII (mijloc); 160 pagini; 21,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titluril lele, anii şi cifrele sînt scrise cu roşu. Chenar şi frontispiciu, la ff. : 1 şi 5 ornate la ff. : 2, 3, 8 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche

Ţara Ro

12. *Cronograf.*

Ms. 4243. Sec. XVIII (mijloc); 505 ff. *[2'-3, 4'-6]*; 29,5 x 19,5 cm. Scriere cursiv rile sînt scrise cu aur şi roşu. Miniatură ce-l reprezintă pe Savaoth D la f. 2ᵛ. Frontispiciu în culori la f. 3 şi vinietă la f. 4ᵛ. Legătură veche

Ţara Ro

13. *Antim Ivireanu, Chipurile Vechiului si Noului Testament.*

Cf. Şt. Berechet, *Un manuscris de zugrăveală al Mitropolitulu* în *Anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice,* II, 1928, p. 125 ş

Interesanta operă iconografică a Mitropolitului Antim, ni s-a păstrat într-o copie fidelă, executată de talentatul copist şi miniaturist, a cărei descoperire, întîmplătoare, ni se datoreşte exclusiv.

Manuscrisul inventariat la fondul *Suluri, nr. 7* a fost copiat pe la 1760 şi măsoară 11,07 x 0,45 metri. Scrierea este cursivă mijlocie. Cuprinde 503 portrete în medalion, înfăţişînd personajele importante din arborele genealogic al lui Iisus Hristos, începînd cu Adam, ca şi 7 desene şi 4 miniaturi cu subiecte din Vechiul şi îsToul Testament. 40 medalioane sînt colorate ; celelalte sînt lucrate în peniţă şi au un diametru de 3—9 cm. Textul este aşezat în coloane perpendiculare pe lungimea manuscrisului. Figurile sînt legate între ele prin. linii groase, colorate.

FLOREA (COPILUL). **Ţara Romînească**

Reţete medicale.

î. 18: „Aceast<ă> cart<e>iast<e> a dumnealui log<o>f<ătului> Gheorghie. Şi am scris-<o> eu Florea copil<ul>. 1788, dechem<vrie> în 7 zile".

Ms. 3750. Sec. XVIII (1788); **39** ff. *[1-18];* 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniţă la f. **3.**

FLOREA (Pr.) ' **Transilvania**
Crişteleс-Zalău

Ceaslov.

f. 77ᵛ : „Scris-am eu, popa Floria, lăcuitorîu în Crişt&ic, această carte, anume Ceasosloveţ, în bătrîngţele mgle. 1669".

f. 87ʳ~ᵛ : „Scris-am eu popa Floria, lăcuitorîu în Crişteiic, cîndu era<m> slîbit, la bătrîneţe, înplî<ni>ndu-mi-s<ă> vremîa de 70 de ai.

Deci Troparele şi M<o >l<i >tvele [de] şi Pomelnicele ce-s la Polonoştniţe şi la Pavecernіţî < . . . > nici unele de aceiîa n-am avut izvod rumînescu nici cît, ce am trudit însu-mi, di î<n> mintea mia cea slabă de le-am izvodit.

Iară Psalomii şi Anghilestul, cîtu-i scris tot pre cea sirbască, am socotit şi după ac6ia mai mulţii am lăsat.

Pentru-ac8ia mă rog tuturor fraţilor cetitori, unde veţ<i> afla smintituri şi neînţelegături, tocmiţi-le, că eu cu toatî osrîdiîa m-am nevoit cum amii preceputu. Beci <pe> mine nu <mă> blăstîmareţ<i>, ce mă pomenit<i> ca voi încă să fiţ<i> pomenit<i> de m<i>l<o >stivul Dumnezău, cum toţi înpreunî să avem parte de cel glas dulce, ce va grăi direpţilor : Venit<i> bl<ago>s<lo>viţii Părintelui Mieu, de moştiniţ<i> înpărăţiîa ce-i gătitî voao di în tocmala lumiei. Aceia să moştinim pînă în veciîa veacului. Amin".

Ms. 206. Sec. XVII (1669); 210 ff. 19,5 x 16 cm. Scriere semiuncială. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu.

FOTA (GRĂMĂTICUL). Ţara Ro[...]

1. *Varlaam şi loasaf.*

f. 443 : **„CnHCdCvSv cîio KNHrS KTV** ANH **Iw** ANTONI* KOAKOA, *Ticnii* ‚**3PO0,** CTv **HH<A**«K6Nig **IlrrpONIIO dpXHMdNApHT-h THCAVbNCKhj"** < — S-a[...] această carte în zilele lui Io Antonie voevod, fiind cursul anilor (1671), cu cheltuiala lui Petroniu arhimandritul Tismeniix

Ms. **2470.** Sec. XVII (1671); 444 ff. *[1-443];* 21,5 x 15,5 cm. Scriere semiuncială[...] slavo-romîn, este aşezat pe două coloane. Titlurile şi iniţialele sînt scrise [...] Frontispiciu colorat la f. 1. Iniţiale ornate la ff. : 1ᵛ, 10, 22ᵛ ş.a. Legătu[...] în piele.

Ţara Ro[...]
Bucure[...]

2. *Varlaam şi loasaf.*

f. 281: „Această sf<î>ntă carte a preacuvioşilor părinţilor [...] a lui Varlaam **şi** a lui loasaf scosu-o-au întîîu Udrişt<e > al doilea log<o[...] dupre ellinăşte, sloveneşt<e> **şi** rum<î>ngşt<e>.

Scosu-o-am **şi** eu Fota, gramatic domnescii, dupre izvodul ru[...]nescu, dumnealui Dumitraşco biv vel serdar; şi am scris în zilel<e[...] tinului domnii Grigorie Ghica voevod. Leat 7183 <1675> ot gra[...] c<u>reşti".

Ms. **3339.** Sec. XVII (1675); 293 ff. *[l~4ᶦ, 8-293ᶦ];* 20 x14,5 cm. Scriere sem[...] Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 281[...] rotaţie originală a filelor.

Ţara Ro[...]

3. *Varlaam şi loasaf.*

Ms. 588. Sec. XVII (a doua jumătate); 296 ff. 20 x 14 cm. Scriere semiuncială. Text[...] romîn, este aşezat pe două coloane. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu ro[...] merotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub [...] modernă.

GALACTION (IEROMONAHUL). **M[...]**
Mân.[...]

Pateric pe alfavita.

f. 1ᵛ : „Această sf<î>ntă cart£, ce să numeşte Pateric, s-a în[...] a să scrie la 21 de zile mai, în zioa de s<vea>t<î>i Co<n>stantin înp[...] înpreună cu maică-sa Elena şi au luaţii sfîrşit la 15 m<e>siţa iulie. [...] scrisu la sf<î>nta Mănăstire' Agapie vSche; şi era în Mănăstire [...] veche stariţii Macarie şi supţii stăpînirea sa 12 părinţi la obşte, în z[...] mării sale Io Alexandru voevod Ipsila<n>tu i do<a>mna Ecater[...] fiindu mitropolit chiriu Leon, în sf<î>nta Mănăstirea Mitropolii.

Şi era într-aeeasta, la ace<a> vreme mare înpărechier£ între boiari şi între domni şi nn să ştie la cît arii rămîne potrivire ac&îa ; şi la Ţara Ungurească era mare foamete.

Şi am scris ca să se ştie că unbla velet 7296 <1788>, îul<ie>, 15. Şi am scris <i>er<o> monah Galaction de la Măn<ă>stire<a > Hangul şi cine a ceti pe această carte să zică toţ<i> Dumnezeu să-l iart£, că iastă om păcătos".

f. 312ᵛ : „Dumnezeu să ertg pre Galaction <i>er<o>monah, că iaste păcătos ca un dracii".

f. 314ᵛ : „Şi la sf<î>nta voastră rugăciune nu mă uitaţi pre mine [pre mine] păcătosul şi netrebniculu robii <i>er<o>monah Ga<la>ction Cazac <u>.

Şi s-au scris în sf<î>nta Mănăstiri a Agapii cei vgehe, cu cheltuiala [a] smeritei şi plecatei maicei şi precuvio<a>sei stariţă mănăstirii de la topol<n>iţă, monahie <i> Pelaghiei".

Ms. **2987.** Sec. XVIII (1788); 375 ff. **24** x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2, 246ᵛ, 258ᵛ ş.a. Desen în peniţă, reprezentînd un călugăr, la f. 293ᵛ. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

GALERI (GAVRIL). **Moldova**

Calendar.

f.2 : „Şi s-au scris în zilele prealuminatului domnii a<l> Ţării Moldovii Ioan Alicsandru Mavrocordat voevod şi în zilele mării sale ghinăral Eţimbergu, le<a>t 7294 = 7294 <cu cifre arabo, 1786 = 1786 <cu cifre arabe>.

Şi s-au scris acest Călindar de Gavril Galeri [în] după cum arat<ă> veletu<l> mai sus ş<i> au început a să scrii în luna lui îuni<e> 7".

Copistul mai iscăleşte la ff. : 48, 55ᵛ şi 67ᵛ.

Ms. 4655. Sec. XVIII (1786); 73 ff. ***[l~67];*** 16 x 10 cm. Scriere cursivă. Iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 4, 8 ş.a. Legătură veche în piele.

GAVRIL (DIACUL). **Moldova** *Băltâteşti-Neami*

Cronograf.

f.445ᵛ : „Cu vr6re<a> Părintelui şi cu agîutorîul Fiiului şi cu săvîrşitul D<u>hului Sf<î>ntu, am scris această carte ce să cheamă Leatopisăţ cel înpăr<ă>tescu, del<a> înpăr<ă>ţîîa lui Theodosie cel Mic, cu cheltuiala dumisale giupînului Ion Eordachie Ca<n>tacozino, s<i>nii Toader Eordachie vel vist<i>Srnic.

Şi o am săvîrşit după răpăosarea dumisal<i> vist<i>Ornicului, cursul ailor de la Adam 7197 <1689>m<e>s<e>ţa iun<ie> 22, întru z lui Co<n>stantin voevod, ce au fos<t>, dintru m<i>la lui Dumn<e d<o>mnu Ţ<ă>rîi Moldovei.

Şi am scris eu, neharnicul şi multu păcătos Gavril di[i]ac ţăte.şti; de l<a> înpăr<ă>ţiîa lui Theodosie în[n]ainteam scris de săvîrşit cu tot istovul.

Ce mă rog sf<i>nţilor părinţi şi dumilorvoastre gramatici, cet şi îndrepta<ţ>i îar <pre mine>, păcătosul, nu m<ă> blăstăma<ţ s<ă> fi<ţ>i erta<ţ>i de D<o>mnul D<u>mn<e>zău. . . . . . <rupt> şi greşit ca un om cu trup, pre multe locuri; îar d<u>mneavoast . . . <rupt> şi pre mine mă prosti<ţ>i ca s<ă>fi<ţ>i erta<ţ>i ohe. A

Ms. 86. Sec. XVII (1689) ; 445 ff. 29,5 x 19 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, i şi unele cuvinte sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate şi iniţiale ornate 16, 118 şi 151. La f. 16ᵛ, stemă cu vultur bicefal, în culori, iar Ja f. 17 o mi reprezentînd pe Iisus Hristos pe tron, avînd în stînga pe Fecioara Mări dreapta pe sf. Ioan. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche î

GAVRIL (DIACUL). M *B*

Cronograf.

f.339 : „Această carte o am scris eu Gavril di[i]acul [sin lui d ot tîrgu<l> Focşîani, în zilili preluminat<u>lui şi în[n]ălţatului domnu şi oblăduitorîu Ţărîi Moldovii, mărie-sa Io Grigorie Ghica v<o>da, la valet 7240 <1732>, cînd era d<um>nealui Neeulai vel c tan di grecei".

Ms. 3456. Sec XVIII (1732); 382 ff. *[1-372*];* 21,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. T şi iniţialele sînt colorate. Frontispicii colorate la ff. : 7, 72, 102 ş.a. Vi ff.: 1, 7ᵛ, 71 ş.a. Legătură veche în piele.

GAVRIL (DIACUL). **M** *Mân.*

Miscelaneu teologic: Eshatologie,^ Capete ale sf. Theodor, episcopul Edessei şi învăţături ale sf. Dimitrie al Bostovului.

f.82 : „Slavă, cinste şi închinăciune Celui în Troiţă, Unue D nezeu, Carele ne-au ajutaţii după începutu de am văzuţii şi sfîrş

Iară cei ce vă veţi întîmpla a ceti, bucuraţi-vă în D<o>mnui rugaţi pentru mine şi orice greşală veţi afla, îndreptaţi cu duhul deţilor, nepuindu-ne în ponos ; că precum iaste cu neputinţă om nu păcătui, într-acestaş chip şi scriitoriului a rămînea fără de g

Precum cei streini dorescu moşie să-ş<i> vază
Cînd sîntii într-altă ţară, de nu potu' să şasă <sic>
Şi ca cei' ce-s pre mare bîntuiţi de furtună
Şi roagă pre D<u>mnezeu de linişte bună,
Aşa şi scriitorîul, de a cărţii sfîrşire
Laudă neîncetată dă şi mulţămire".

f.82v : „Bogu-vă cu umilinţă
Ca să cetiţi cu credinţă
Pre această şf<î>ntă carte
Că-i folos mare foarte.
Sfi<n>ţi<il>e voastr[u]<e>
Şi dumneavoastră, creştini blagosloviţi
Pentruca să dobîndiţi pre H<risto>s,
Care p<u>r<u>rea îl doriţi
Şi vă rugaţi şi pentru mine
Ca să dobîndesc ertăcîune.
Mulţii greşitul şi smeritul Gavriil di[i]acu<l>.

Şi această carte s-au scris cu cheltuiala sf<i>nţii sale păr<intelui> chirii Chirii, arhimandrit şi egum<en> sfi<n>tei Mănăstiri Eîşca, la anii de la H<risto>s 1799".

Ms. 2775. Sec. XVIII (1799); 116 ff. 29,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor pînă la 28. Legătură veche în piele.

GAVRIL (IERODIACONUL). **Moldova** *Huşi*

Viata lui Petru cel Mare.

f.1 : ,,Viaţa marelui Petru samoderjeţ a toată Eosiia. Scrisu-s-au această carte, ce se săvîrşeştg în 6 cărţi, cu toată cheltuiala preasfinţitului şi îubitorîului de D<u>mn<e>zeu episcopul sf<i>ntei şi d<u>mn<e>zeeştii Episcopii <a> Huş<u>lui, chir Inochentii, în zilei& preluminatului d<o>mnii şi oblăduitorîu a toat<ă> Ţara Moldavii Io Constantin Mihail Bacoviţ<ă> voevod.

S-au scris în sf<î>nta Episcopiîa [a] Iluşilor, i<ea>t 7264, iar de la mîntuirea lumii 1756, mai 1 d<ni>".

f.211v : „Sept<emvrie> 3 coneţ. L<ea>t 7265 <1756>. Şi s-au scris de Gavriil ierodi<a>c<onul> pisah o<t> Huş<i>".

Ms. **49.** Sec. XVIII (1756); 211 ff. *[1-109*, 100-21 f);* 30 x20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la f. 1. Numerotaţie originală a filelor.

GAVRIL (Pr.). **Transilvar** *Sititelec-Ora*

Liturghier.

f.171 : „Această sf<î>ntă Liturghie o am scris eu popa Gavı fiindu lăcuitprin în Siitglicîi, lîngă Oradiîa cea Mare. Anii de la A 7247; de la naşterea lui H<risto>s 1739, m<e>s<e>ţa martie 6".

f.171v : „Pentru aceasta mă rogii sf<i>nţiilor voastre, cinstiţi pr şi diaconi şi cetitori, cui i să va întîmpla a sluji pre această sf<î Liturghie, să nu mă blastăme <de> să va afla ceva lipsă în slove, în cuvinte sau în vr-o soroacă, ce să socotească foarte bine că unde priceputii amii pusii pre deasupra şi într-alte locuri am făcuţii să şi amii pusii pre de laturi; că eu încă sîntii neputincioşii şi o am foarte de grabă. Cu atîta sfîrşindii, să vă spăsiţi întru H<risto>s. Amir

Ms. 1832. Sec. XVIII (1739); 173 ff. *[l-171v]*; 19,5 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. ţialele şi indicaţiunile de cult sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff 38, 99v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHEDEON (MONAHUL). **Ţara Romîn** *Mări. Hu*

Cuvinte ale sf. Efrem Şirul.

f.218 : „Sfîrşitul sf<î>ntului Efrem Harapul. L<ea>t 7265 <17 îun<ie> 6 dn<i>".

f.218v : „Această carte ce să numgşte Efrem, iaste scrisă, de r lui D<u>mnezeu Ghedeon monah<ul>, cu toată cheltuiala smereniei Athanasie ier<o>m<onahul>, ec<lisiarh> din sfîntă Măn<ăs>t<ire> Hure Mai 15 dn<i>, 1757".

Ms. **2092.** Sec. XVIII (1757); 219 ff. *[f-218);* 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Textul aşezat pe două coloane. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu c la f. **4.** La f. 3v un desen în peniţă îl înfăţişează pe sf. Efrem Şirul, iar la f alte patru desene, tot în peniţă, înfăţişează momente din viaţa lui losif, fiul pa hului lacov. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHENADIE (ARHIMANDRITUL). Ţara Ilomîn *Măn. Coz*

Miscelaneu: Pateric, Pilde filosofeşti, Cronologie, Gromovnic ş.a.

f.500v : „Să ş<e> ştie, cînd m-am apucat decart<e>a învăţa, dat unchîu-mieu, ieromonah Gherasim, la dascălul Barbul la Ji de am învăţat pîr-la cathizme, luni 8. Apoi am orbit de tot 3 ani; trecîndu-mi m-au logodit cu o copilă şi îndat<ă> am orbit iar. D

m-am călugăriţii fără ştirea părinţilor şi a unchîu-mieu, cînd am fost de ani 14, la leat 7218 <1709> noem<vrie> 12; şi <în> dumineca pravoslavna m-au liirot<o>nit diiacon părantele > ep<i>seopul Damaschin Bîmnice<anul> şi am fost paraeclis<iarh> ani 6 p<o>l şi eclis<iarh> ani 13.

Şi am scris această carte şi Minunile Maicii Prfecestia, apoi am îmbiat la Moscii; şi viind m-au pus la jitiia igum<eniei> Valis gheneral*) i păr<intele> ep<i>scop Inochi<n>tie 1 an; apoi m-au pus igum<en> la Cozii<a> aceşti ani 8. Apoi m-au mai pus măr<ia> sa Co<n>standin vod<ă> 1 an, apoi iar Co<n>standin vod<ă> 1 an epitrop pest<e> măn<ă>stiri, apoi m-au mai pus Mihai vod<ă> igum<en> ani 7, luni 10. Acum m-am supus bătrîneţelor şi morţii. Ghen[n]<a>die arh<i>m<andrit > proin Coz<ianu>".

f.501 : „Ghenadi<e>".

Ms. 3472. Sec. XVIII (mijloc); 515 ff. *[3-514*];* 14 **x** 9 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 385 şi 501. Legătură veche în piele.

GHEORGACHE (CLUCERUL). Moldova

Fragment din Oxenstiern.

f.119ᵛ : „Sfîrşitii şi lui Dumnezeu laudă. O, iubiţilor şi ai miei fraţi cetitori, care[i] veţ<i> zăbovi cu cetirea pe această istornică carte ce să numeşte Ocxentie, tuturor mă rog ca, unde veţi găsi vreo greşal<ă>, să diorthosiţi; că şi eu omu fiindu, ca un om poate să fi[e] greşit, mai vîrtos fiindu şi la 60 de ani a ticăloasii vîrstii mSle ; pentru carenţă rog ca s<ă> mă ertaţi şi să fiţi ertaţi.

Scrisu-s-au cartea aceasta la 1779, îul<ie> 8; s-au sfîrşit în domniia preaîn[n]ălţatului domnu Con<stantin> Dimitrie Muruz v<oe>voda.

Eu, robul sfîntului Dumnezeu, Gheorgache vel cluee<r>".

Ms. 2773. Sec. XVIII (1779); 119 ff. 30,5 x 21 cm. Scriere cursivă. Titlul şi însemnarea copistului sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 6. Paginaţie originală cu cifre arabe.

GHEORGHE (DASCĂLUL). **Transilvania** *Iaz-Oradea*

1. *Liturghier.*

f,162ᵛ : „Scris-amii dascalulii Ghiorghie această cinstită şi slăvită Liturghie, lui popa Simionu din lăzii, în casa lui Popa Floria şi' soţu-său anume Sinţă".

Ms. 4154. Sec. XVIII (început); 162 ff. 19,5 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Chenare şi frontispicii în peniţă la ff. : 1, 66, 108ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în. piele.

*) Generalul Conte de Wallis era directorul superior al Olteniei, sub Austriaci.

Transilvania *Vildul de Sus-Turd*

2. *Liturghier.*

f.52 : ,,Scris-am Ghiorghie diaculii din Vima Turdăi, în satu î Vildulu de Susu".

Ms. 4275. Sec. XVIII (început); 143 ff. *[l-52', 55- 142];* 20 x 15 cm. Scrierea imită tiparu Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Desen şi che nare în peniţă la ff. : 6, 55 şi 121. Numerotaţie originală a filelor. Legătură vech în piele.

GHEORGHE (DASCĂLUL). **Ţara Romîneasc**

Liturghier.

f. *2ʳ :* D<u>mn<e>zăeştile şi sf<i>nt<e>le Liturghii < . . . . . > :acumu scrisă în zilele [a] prealuminatului şi preaîn[n]ălţatului domnulu nostru Io Ioan[n]u Mcolae voevodii, cu blagosloveniîa preasf<i>nţitulu mitropolitii alii Ungrovlahiei, chirii JSTechiforîi.

Şi s-au scrisu în sătulii Comăneştilorii, cu toată chieltuiala noastră la amilii de la zidirea lumii 7255 <1746>, de cucerniculu înt<r>e dască Gheorghi<e>, s<i>nii preotului loanii. Deche<m>vri<e> în 8 zile".

f. 31ᵛ : „Vineri în săptămîna albă, feurarii 27 de zile, vleat 725 <1747>".

f. 134: „Această Leturghie s-au început în domnie<a> mării sal lui Ioan Necolae v<oe>v<o>da < . . . . >, la vlea 7255 <1747>, ap<rilie> 27".

f. 171: „Slavă, cinstea şi închinăciune<a> Celui în Troiţă sf<î>nt slăvitului D<u>mn<e>zău, care după începutu mi-au agiutatii de am văzut şi sfîrşitul.

Iară cei ce viţî întîmpla a ceti, bucuraţi-vă în D<o >mnulii şi vă ruga pentru mine şi găsîndii greşală veri în cuvinte, veri în slove, vă rogi fraţiloru să nu-mî defăimat<i> osteneala, ce să îndreptaţi cu d<u>hul blîndeţelorii, nepuindu-mi mie în ponosii. Că fiindu eu omii păcătoşi nu este ca să rămîe lucru<l> făr-de greşală.

Plecatulu întru cei iubitori de ostenială, Gheorghi Comănesculi 'Vleat 7255 <1747>, fev<ruarie> 5".

Ms. 3312. Sec. XVIII (1746 — 1747); 171 ff. 18 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titluril iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. 3, 4, 10ᵛ ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 10ᵛ, 22, 44 ş.a. Numerotaţie originală a filelo Legătură veche în piele.

GHEORGHE (DASCĂLUL). **Moldova**

Alexandria.

ff. 109v—110 : „Şi am scris şi eu, smeritul şi rîvnitorîul de scriptura> aceasta Alecsăndrie în şcoala Putni<i>, în Mănăstire<a> Putnii, în anii de la zidire<a> lumii 7289, iară de la Hristos 1781, eu mai micul între dascăli Gheorghi dascăl, fe[m]vruarie în 22. [Ase gandescii pe milostivul Dumnezeu]. Iară cine să va afla ca s-o fure, să fie blăstămat de Domnul Dumnezeu şi de a sa Maică Preacurat<ă> şi de 12 sfinţi Apostol<i>.

Iară carele va pothi <sic> ca s-o citîască sau s-o[o] cumpere de la mine, cu ştiinţa me<a> să fie, pre acela să-1 blagosloviască milostivul Dumnezeu şi să-i dăruiască toate cele ce le pofteşti de le <sic> Dumnezeu. Iară carele va faci aşa, dup<ă> cuinii s-au zis mai sus, să o fure sau dîndu-o cineva, cerşindu-o cu vreun vicleşug şi apoi să mi-o răpîască, zicîndii că nu î-âm dat-o sau zicîndii că nu ştie ce au făcut, au ceva pricin<ă> să pue la mijlocii, numai ca s-o mistuîască, unii ca acie să fie supţii blăstăm, dup<ă> cum s-au zis mai sus.

Fiindiică eu mult<ă> osteneală şi cheltuială amu făcut şi încă fiindu la o jlujbă <sic> gre<a> adec<ă> la slujba dăscăliei mele [cu ia de nu sîntii dascăl], dară bunul i milostivul Dumnezeu [cu] m-a scoate [milostivul Dumnezeu] din toate grelile şi din toate nevoile; că Dumnezeu milostivul, Cel ce au făcut ceriul şi pămîntul, are putere mare a călca pre scorpii şi pre balaur şi putere<a> di[i]avoiului <o> au pierdu<t> şi s-au stins.

Aşa şi cu mine; Dumnezeu m-au bolnăvit, Dumnezeu mă va însănătoşi, măcarii că amii nevoi grele, dară am nedejde la milostivul Dumnezeu că m-a scoate din toate cele rele şi dievoleşti; aşe gîndescii".

Ms. 1296. Sec. XVIII (1781); 114 ff. 21 x 17 cm. Scriere cursivă. Desene în peniţă la ff. :. 91, 99, 105 ş.a.

GHEORGHE (DASCĂLUL). **Ţara Romînească**
Mân. Valea-Muscel

1. Slujba de obşte.

f. 52v : „Scrisu-s-au această Obşte prinţi nevoinţa şi osteneala dascălului Gheorghie. însă am scris cînd am şăzutii la sfîntă Mănăstire din Vale.

Deci pre toţi carii vă veţi întîmpla a ceti pre această carte, cu plecăciune mă rog, ca orice greşală veţi afla, atîta la cuvinte, precum şi la lipsa slovelorii, nu vă grăbiţi a defăima, ci cu d<u>hulii blîndeţii ostenindu-vă, îndreptaţi şi pre mine mă ertaţi; ca şi voi, asemenea să cîştigaţ<i> ertare de la D<o>mnulu, Mîntuitoriulu H<risto>s. Iulie 17 dn<i>, 1783".

Ms. 4180. Sec. XVIII (1783); 52 ff. *[2~52']*; 32 x 21 cm. Scriere cursivă. Textul este aşezat pe două coloane. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2, 3, 4v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîneas
Muscel

2. *Acatistiar.*

f. 36: „G<heorghe> d<ascălul>".

f. 38v : „Gheorghie dascăl<ul>. Avgust 26, 1797".

f 57v : „Bobul lui D<u>mnezeu Gheorghie dascăl<ul>. Sud Muşce<l Avg<ust> 28 dn<i>, leat 1797".

f. 77 : „Aceste Acathiste s-au scris în zilele prea luminatului şi pr în[n]ălţatului domnului nostru Io Alexandru Ipsila<n>tii v<oe>vod toată TJ<n>grovlah<ia > şi mitropolitii chiriu chirii Dositheu a toată Ungr vlahiîa.

S-au scris de mîna dascălului Gheorghie. Sept<emvrie> 1 dn< leat 1797".

Ms. 1856. Sec. XVIII (1797); 77 ff. 16,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 39, şi 77. Desene florale la ff. : 38v şi 57v. Numerotaţie originală a filelor.

GHEORGHE (DASCĂLUL). **Ţara Romînea**
Vişoi-Cîmpulung

1. *Scara sf. Ioan Scărărui.*

f. 1v : „Leastviţă, adecă Scara, care cuprinde în sine viîaţa sf<î>ntul preacuviosului părintelui nostru Ioan[n]ti, carele au şi izvodit aceas carte ce are 30 de cazanii pentru îndreptarea călugărilorii şi un cuvîn de învăţătură către nastavnic.

Şi s-au scris în zilele luminatului domnu Io Mcolae Petru Mavr gheni v<oe>vod, fiind mitropolit al Ungrovlahiei chir Grigorie, la a de la H<risto>s 1786 avgustu 7 zile, cu toată chieltuiala sf<inţii sa părintelui Dosotheu arh<imandrit>, igumen sf<i>ntei Mn<ăstir Cîmpul Lung. G<heorghe> d<ascălul>ot V<i>ş<oi>".

f. 147v, în frontispiciu : „1786, martie 18 zile 1786".

f. 270v : „îun<ie> 2, 1786 <cu cifre arabo.

f. 279v : „îun[n]ie 4 dn<i> 1786. G<gheorghe> d<ascălul>".

f. 429 : „Iulie 13, 1786 <anul este scris cu cifre arabo".

f. 536 : „Slavă, laudă, cinste şi închinăciune lui D<u>mnezeu, mi-au ajutaţii, după începutu de amu ajunsîi şi la sfîrşitu.

Această sf<î>ntă şi d<u>mnezeiască carte, ce să chiiamă Sca scrisu-se-au prin osteneala mulţii păcătosului între fraţi Gheorghie dascăl Şi oricine să va întîmpla a ceti pre dînsa şi va afla greşeli, au în cuvin sau în slove, să nu vă grăbiţi a mă pune în ponos, ci îndreptaţi cu d< hulii blîndeţelorii; că n-au'scris îngeru, ci mînă de ţărînă şi minte

omu păcătos. Că pre cît iaste de anevoe omului a nu păcătui, aşijderea şi scriitorîului a fi fără de greşală, <că>ci toţi greşimii mult.

Pentru aceasta ertaţ<i>, ca şi cucer<n>i<ci>ei voastre să vă dăruiască H<risto>s luminare minţii şi descoperire d<u>mnezeeştilor Lui taini, spre mîntuirea sufleteloru voastre. Amin.

Ori cîţi s-ar întîmpla a ceti pre această sf<î>ntă carte să zică: D<u>mnezeu să iarte pre Gheorghie dascălul, carele au scris această sf<î>ntă carte, la anul de la zidirea lumii 7294, iară de la H<risto>s 1786, luna lui avgust 4 zile".

2324. Sec. XVIII (1786); 537 ff. *[l'-536];* 21,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1ᵛ, 2, 155 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Vişoi-Cîmpulung

2. *Theotocarion.*

f. 4 : „Theotocarion pe optu glasuri, întru care să coprind canoane ale ^Născătoarei de D<u>mn<e>zeu, cu m<o>l<i>tve de umilinţă, ce să cetescu în toate sările la slujba Pavecerniţii pe la mănăstiri, unde sîntii adunare de părinţi călugări, folositoare de sufletele celorii ce să nevoescii de aş tăia voile şi celorii ce să luptă înprotiva patimilor, care acum s-au scris cu mai bune îndreptări şi tocmiri ale cuvintelor decîtu c£le ce să vorîi fi aflînd pe la unele mănăstiri, în zilele preaîn[n]ălţatului domnii Io Mcolae Petru Mavrogheni v<oe>vod şi în zilele preasf<i>nţitului mitr<o>polit al U<n>g<rovlahiei> chiriu chirii Grigorie, cu toată cheltuiala sfi<n>ţii sale părintelui Dosotheu, arhimandrit şi egumenii al sf<i>ntei Mănăstiri Cîmpulii-Lungu, la anii de la Adapă 7294 <anul este scris şi cu cifre arabe > <1786>.

S-au scris de Gheorghie dascălii ot Vişoi".

f. 296'~~': „Slavă, cinste şi închinăciune Celui în Troiţă Unuia D <u >mnezeu, Care mi-au ajutat, după începutu, de amii ajunsîi şi sfîrşitul.

Iară cei ce vă veţi întîmpla a citi, bucuraţi-vă în D<o>mnulîi şi vă rugaţi pentru mine şi orice greşală veţi afla, veri în cuvinte, veri în slove, pentru aceasta îndreptaţi cu d<u>hul blîndeţelorii nepuindu-ne în ponos în slove, pentru alunecarea şi neputinţa trecerii ochilor; că precum iaste cu neputinţă omului a nu păcătui, aşa şi scriitorîului a nu greşi.

Puţin ajutoriu va putea lua un bogaţii de la un săracii şi puţină laudă va auzi un cinstiţii de la un neînvăţatîi. Drepţii aceia dar şi eu, ştiindu-mi neputinţa învăţăturii şi sărăciîa bunătăţilor, tuturor mă rogii să mă ertaţi.

Oricîţi să vorii întîmpla a ceti pă această sfîntă carte, ce să chiamă Theotocarion, să zică D<u>m<ne>zeu să iarte pă Gheorghie dascălulu care s-au nevoit de au scris această carte.

S-au început această carte a să scrie din luna lui avgustii în 2 ***zile*** şi s-au sfîrşitu la octomvrieJn 23. G)T **aAa^a** H AOHHIS <sic> T^ A-kT, 3CMA, HiidK WT po>**KA***CTKd Xi?**a** A*.T **awns"** < = de la Adam şi acum anul curgător 7294 şi iarăşi de la Naşterea lui Hristos anul 1

Iniţialele copistului şi anul 1786 se găsesc şilaff. : 15ᵛ, 47, 232ᵛ ş

Ms. 1315. Sec. XVIII (1786); 298 ff. *[4-296'];* 21 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Unele iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă, 4, 5, 20 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHEORGHE (DASCĂLUL). Ţara Romî
Bucureş

Miscelaneu: întrebări şi răspunsuri şi
Mîna lui Damaschin.

f. 18ᵛ: „Gheorghie dascăl ot mah<a>l<aua> Moşi<lo>r".

Ms. 1837. Sec. XVIII (sfîrşit); 32 ff. 18,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în la ff. : 2 şi 20.

GHEORGHE (EGUMENUL). Ţara Romî

Miscelaneu teologic: Mîntuirea păcătoşilor şi
* *Istoria muntelui Athos.*

f. 549 : „Gheorghie (?) eg<u>m<enul> Codm<enii>. 1786, mai 2 luoat sfîrşit".

Ms. 2172. Sec. XVIII (1786); 549 ff. *[1-517', 519-549]*; 21 x 15,5 cm. Scriere cu Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1 şi 519. rotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHEORGHE (LOGOFEŢELUL). **Transi**
Braşo

Cronici moldoveneşti.

f. 397ᵛ : „Şi l-am prepus eu Gheorghie îog<o>feţelul, *otv<e>l s* <şters>, în cetatea Braşovului, la l<ea>t 7226 <1718>, ghen<arie>

Ms. 580. Sec. XVIII (1718); 397 ff. *[3-385', 390-396'];* 21 x 14 cm. Scriere cursivă! Tit şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 3. Vinie f. 7 . Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

GHEORGHE (Pr.). " Transilvania
Giurtelec-Sălaf

Penticostar.

î. 1 : „Pentecostar scris de popa Georgie din Giurtelec, la annl 1771". <însemnarea este modernă, copiată, probabil, de pe copertele manuscrisului ce nu ni s-au păstrat şi o dăm cu rezerva cuvenită>.

Ms. 2393. Sec. XVIII (1771); 84 ii'. *[1-7f);* 21,5 x 16,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlul, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale şi de cult sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 14ᵛ, 22 ş.a. Numerotaţie originală pentru primele 27 file.

GHEORGHE (Pr.). Transilvania
*Prejmer-Braşoi**

Miscelaneu: Pilde filosofeşti, învăţături morale ş.a.

f. 207 : „Şi s-au scris aceste Pilde filosofeşti după carte tiparnică, de robul lui D<u>mnezeu erei Gheorghe şi de un copil al mieu, Bodiom la anul 1775, mai 21, cînd lăcuiam la oraşul Prejmirii".

Din pricina unităţii grafice nu ne putem da seama care a fost contribuţia lui Eodion copiiul; probabil a dictat textul după un alt manuscris.

Ms. 3820. Sec. XVIII (1775); 293 ff. *[4 — 258'];* 10,5 x 8 cm. Scriere cursivă. Titlul şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 4. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

GHEORGHE (SHIMONAHUL). Ţara Romînească

Sf. Ioan Damaschinul, Pentru credinţa cea pravoslavnică.

f. 225 : „Sfîrşitulii cărţii a patra şi a ceii mai de pre urmă a Ioan[n]ului a Damaschinului, Pentru credinţa cea pravoslavnică. 1798, iuni<e> 28. Şi s-au prescris această 'carte a sf<î>ntului Ioan[n]u Damaschinii a doao oară de pre igvodul <sic> ce s-au scos întîi de pre ellinica grecescu, de mult păcătosul Gheorghie shimonah".

Ms. 5256. Sec. XVIII (1798); 225 ff. 24 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

GHERASIM (IERODIACONUL). Ţara Romînească

Dioptra.

î. 1 : „Dioptra sau Oglindă, cum ai zice : Privelişte de lume văzătoare (care s-au găsit la biserica Sf<i>nţilor 40 de Mucenici din Bucureşti, metoh Episcopii Bîmnic<ului>), tîlmăcită du pe slovenie pe rumînie de un Staico dascălul, însă veche şi făr<ă> de înţelegere ; şi iaste făcută trei tomure

şi tomul de capete patruzeci, care să fac capete o sută şi doaozeci, a dă iznoavă diorthosită după gram[m]atica rumînească, adusă la lun şi sinthesită şi împodobită cu cinci felîuri de stihuri : adecă un felîu silabe 15, altul cu silabe 12, altul cu 8, iar altul pe 7 şi altul pe cinci.

Acum de iznoavă, în zilele luminatului domnii Io Mcolae P Mauroghenii v<oe>v<o>d, arhiepăstorind în scaunul Mitropoliei chir Co a Ungrovlahiei, la amil de la zidirea lumii <loc gol>, iar de la H<ris 1789 <anul este scris şi cu cifre arabe>, cu cheltuiala şi îndemnarea d nealui chir Mihalache, dascălul [a] psaltichiei şi prin osteneala şi aşăz şi scrisul cucernicului ierodiîacon Gherasim".

Ms. 334. Sec. XVIII (1789); 110 ff. *[1-109];* 30,5 x 20.5 cm. Scriere cursivă. Titluri iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1 şi 75. Numero originală a filelor.

GHERASIM (IERODIACONUL). Ţara Romîn
Mân. Căldăr

Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. părinţi, Scrisoarea stareţului Paisie ş.a.

f. 100 : „1799, iulie în 27 de zile".

f. 87ᵛ : „1801, ianuar 20. Scrisă în sf<î>nta Mănăstire Căldăruş de Gherasim ierodiacon" mumele este criptografiat>.

f. 1 : „1802, fev<ruarie> 13".

Ms. 1592. Sec. XVIII-XIX (1799-1802); 104 if. *[1-100);* 23 **X** 16 cm. Scriere cur Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii col la ff. : 1, 39 şi 47. Numerotaţie originală a filelor pînă la f/45. Legătură în piele.

GHERASIM (IEROMONAHUL). R

Psaltire cu tîlc.

f. 83ᵛ : „Scris-am în sf<î>nta cetate a Chievului, cînd înpără Ecaterina şi cu fiiul ei Pavel Petrovici, fiind şi noi cu părintel<e> loanic pentru închinarea sf<i>ntelor moaşte şi cu alte trebi.

Şi am scris la Podolie, în casa lui Dimitrie Ivanovici. Martie, 6, 1766, Gherasim ier<o>monah".

f. 8ᵛ : „S-au tălmăcit această carte de pre <altă carto slovenea tipărită în sf<î>nta Lavră Pecersca <din Chiev>; şi s-au tălmăcit pre rusie pre rumînie de un dascălii, Isaiîa ieromonah.

Scris-am această sf<î>ntă carte întru cea vestită şi de D<u>mne păzită cetate şi grădina Maicii Precesti<i> Chievul, la Podolie, în zi cînd înpărăţiîa Ecaterina înpărăteasa şi cu fiiul său Pavel [Pavel] Pe

viciii. Si am scris în casa lui Dimitrie Ivanovici. Ani<i> de la H<risto>s 1766.

Scris-am eu, Gherasim ieromonah, hagi<u>, maîu, zil<e> 22".

Ms. 716. Sec. XVIII (1766); 214 ff. ***[4-214];*** 20 x 16 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialelele şi indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciişi .viniete în peniță la ff. : 4, 6, 8ᵛ ş.a.

GHERASIM (IEROMONAHUL PUTNEANU). Moldova

Pomelnicul mănăstirii Pîngărați.

f. *1*: „Pomen[n]eculu [alți] sf<i>ntei Mănăstiri Pangarații, carele s-au prgfăcutii acum întîi de pre celii vechiu precumti. să v£de, cu toată osîrdiîa şi cheltuiala [a] preacinstitului părinte a sf<i>nției sale chirii Ohiril[l]ii, ieromonahulîi, fiindu igumenu alii aceştii sf<i>nte[i] Mănăstiri, unde să cinsteşte hramulii [a] Sf<î>ntului, marelui mucenic Dimitrii, izvorîtoriul de mir, întru întîîa d<o>mnie a preaîn[n]ălțatului domnului nostru, măriia sa Mihailii Constantinovici Suțul v<oe>v<o>d, fiindu mitropolit Țării Moldavei preaosfințiia sa chirio, chirii Iacov.

Şi s-au scrisu de mine, nevrSdnecul întru ieromonahi hagi Gherasim Putneanul, la anul 1793, sep<temvrie> 13".

f. 44ᵛ : „Preacinstiți părinți, carii vă aflați petrecători în sf<î>nta Mănăstiri Pangarații. Cumîi întru această vrăme de acumii, aşa şi cei ce vor fi în vremile viitoare, cu cucerie şi cu multă smerenie şi plecăciune mă rogu dragostei sf<i>nțiiloru voastre, să nu puneți bănuială asupra mea, căruia amu scrisu Pomen[n]eculii acesta, pentru că s-au mutații o seamă de ctitori de la zilele şi locurile lorii la alte zile, căci aceasta n-amu făcuții dinu voia mea, ce dinii întîmplare; căci [că] n-au foştii Pomeneculii celu vechiu de față cîndii amii scrisu Sinaxariulii şi eu amu urmații după Pom6n[n]eeulu'sf<i>ntei Mănăstiri Neamțului, lăsîndii locurile pentru numele ctitoriloru, darii nu s-au nemeritti toate ; însă locurile pe unde s-au mutații numele ctitoriloru sîntii bune.

Iară eu iarăşi mă întorcu către dragostea sf<i>nțielorii voastre şi cu umilință căzîndu mă rog să mă ertațî, ca şi milostivului D<u xmnezeu să vă iarte pr6sf<i>nțiele voastre. Amin. Hagi Gherasimii ieromonah Putneanul, bivii igum<en> Agapiei. 1793, sep<temvrie> 13".

Ms. 4612. Sec. XVIII (1793); 44 ff. 35 x 23,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, parte din text şi unele inițiale sînt scrise cu roşu. Chenar, frontispicii, vinietef şi inițiale ornate la ff. : 1, 2, 4 ş.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHERGHEL (GAVRIL). Moldova (?)

Evangheliar.

ff. 5ᵛ—6 : „<. . . .> Nedejdiuindu pre agiutoriul atotputernecului Dumn<e>zău pus-am nevoință eu, cel mulții păcătos şi greşit Gavriil Ghîarghel şi am scris această presv<î>ntă şi întru tot cinstita Ev<an>g<he>lie.

Atotii putiarnecul şi mulții milostivul Domnul Dumnăzăul şi M tuitorîul nostru I<isu>s H<risto>s să o pri[i]mască întru al său vistea precum au pri[i]mit cei doi bani a<i> văduvei; şi ca un m<i>l<o>stiv iarte păcatele mele, pri[i]mindii osteniala mea să mă învrednicească părăției Sale.

Pentru aceia dară, cuvioşilor preuți şi alți pravoslavnici cetit agiutîndu-mi atotii putiarnecul Dumnăzău, după începutu de am văz şi sfîrşitul, rogu-mă, pre unde veți afla greşiții, ori cuvîntul neplinit, vr-o slovă pusă unde nu s-ar fi căzuții, ca să nu mă daț<i> defăimării, cu d<u>hii de blînd&țe să îndreptați şi pre mine, cel mulții păcătos ertați, pentru Cel ce ni-au poroncit noaî de şîaptezăci de ori cîte de şîa să ertăm unii altora greşealile, că de vom erta, ertani-să-va noaî.

Căce [că] ființa omeniască, ca o purtătoare de trup şi a greşiră ia pre lesne lunecătoare; iară cea desăvîrşită negreşală numai singurii Dumnăzău sau dații, a Căruia îaste slava şi puterea în nesfîrşiț<i> v Amin.

Anul de la facerea lumii 7244, iară de la întruparea Domnului Mîntuitoriului nostru I<isu>s H<risto>s 1736, mart<ie> 22. Iubitului ceti de tot binele voitorîu, Gavriil Ghîarghel, biv vel căpitan. Anno Deu <s 1736".

f. 136ᵛ : „Iubiților cetitor<i> <. . . . .> Agiutîndu-mi întru tot puti nicul Du<m>n<e>zău au luoat şi sfîrşitul, arătîndu-mă celor înțălepți nevoitor<i> dascăli cu această [de] b<la>goslovie cu patru strune şi cu dulcel<e> glas alăută <. . . . .>. Deci cuvi[i]oşilor preuți şi pravoslavn cetitor<i> rogu-vă, aflîndu greşal<e> să nu mă defaimaț<i>, ertîndu- cu duh blîndu îndreptaț<i>. Gavriil Ghîarghel biv vel căpitan".

Ms. 761. Sec. XVIII (1736); 136 ff. ***[1,4-136ᵛ];*** 31 x 18 cm. Scrierea imită tiparul. U litere, mai ales din titluri, sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniță la f. 9. Iniț ornate la ff. : 4, 9, 11ᵛ ş.a. Numerotație originală a filelor.

GHERGHIE (LOGOFĂTUL). Țara Romînea

Fragment din Minunile Maicii Domnului.

f. 170ᵛ : „Ostenitori fiind la tot scrisul cărții aceştiîa, a Minuui Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, pînă la un loc s-au scris de Gherg log<ofăt> za divan, iar de la un loc încoace s-au scris de Mihaiu logofeț Cernătescul ot sud Meh<edinți>, de la dumnealui Iordachie Crețules velichii dvornic, cînd au fost cursul anilor 7234, iar de <la> H<rist 1726".

Ms. 1631. Sec. XVIII (1726); 207 ff. ***[aproximativ 1-65];*** 18,5 x 14 cm. Scriere curs Titlurile şi inițialele sînt scrise cu roşu. Chenare colorate la ff. : 1 şi 30. Iniț ornată la f. 30. Legătură veche în piele.

GHERONTIE (MONAHUL). Moldova

Cuvinte pustniceşti ale sf. Isaac Şirul.

f. 37 : „1778, mai 5".

f. 555 : „Sfîrşitulîi cuvintelorîi preacuviosului părinte Isaacii Sirulii.

S-au tălmăciţii dinii limba cea ellinească şi s-au scris de nevrednic <ul> întru călugări, monali Gherontie, a treia oară cu aceasta".

Ms. 2113. Sec. XVIII (1778); 595 ff. *[1-555, 561-595]* - 23,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă şi iniţială ornată la f. 37. La f. 36^{v} un desen în peniţă, executat de altă mînă, înfăţişează pe sf. Isaac Sirui. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHERONTIE (MONAHUL). Moldova
Mân. Neamţ(^)

1. *Slujba pocrovului.*

f, 58^{v} : „1800, Gherontie păcătosul, monah".

Ms. 956. Sec. XVIII (1800); 65 ff. *[<4-U', 14' -58')*; 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 4 şi 16. Numerotaţie originală a filelor.

Moldova
Mân. Neamţ

2. *Slujba pocrovului.*

f. 1, scris de altă mînă : „Această cărticică ce are întru sine Slujba pocrovului s-au scrisu de cuvioşiia sa ieromonahul Gherontie, tipograf de la sf<înta> M<ănăstire> Neamţul şi însuş<i> au afierosit-o sf<i>ntei Mănăstiri Slatena, ca să fie pentru'trebuinţa bisericii în vremea rînduită, nedizlipindu-o nimine de la aceştii sf<înt> lăcaşii. 1813, octom<vrie> 1".

Ms. 2678. Sec. XVIII (sfîrşit); 26 ff. *[2-25']*; 21,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Paginaţie originală.

GIURESCU (LOGOFĂTUL IONIŢĂ). Ţara Romînească
Prahova

Miscelaneu: Trepetnic, Oromovnic, Reţete, Calendar, Alexandria ş.a.

f. 136^{r-v} : ,,Bu fiind omii făr<ă> de zminteală,
întinseîu condeîu<i> în cerneală
Şi mă apucaiu a scri[i]e,
Această Alexandri[i]e.

Şi Dumnezeu mă învrednici
Dă scriseiu pînă să sfîrşi.
Ci mai întîîu mă rog,
Ori cine va vrea să citească,
Să nu mă ocărască,
Că nu sîntu îngeru zburător,
Ci sîntu omu muritor.
Şi degitile mele vor putrezi;
Iar cine mă va pomeni
Şi pă el Dumnezeu să-1 erte
Şi să-1 ducă pă căi drepte.
Iar cel ce mă va blestema,
Dumnezeu să-i dea plata.

Şi am scris, mult robul lui Dumnezeu Ioniţă log<ofă>t din sără jud<e>ţului Prah<o>v<a>, fiind mitrop<o>lit ţării chir Dosithei şi do Ţării Eumîneşti Co<n>standi<n> Gheorghe Hangeri v<oe>v<o>d, la dă la zidirea lumii 7307, fevruarie, iar dă la H<risto>s 1799 fevr<ua fiind îndemnătoru dă s-au scris aceste, dumn<ea>lui Păun Săulesc biv pah<arnic>. Ioaniţi Gîurescu, <17>99 fevr<uarie>".

Ms. 270. Sec. XVIII (1799) ; 150 ff. *[1, 4-67, 71, 73—136', 148)* ; 20 x 14 cm. Scriere cu Fiontispicii colorate la ff. : 73, 75, 77^{v} ş.a. Legătură veche în piele.

GIURGIU (Pr.). Transilvan
Lunca Sprie-

Miscelaneu: Molitve, Cîntâri bisericeşti, Psalmi ş.a.

f. 151^{v} : „Scris-am eu popa Giurgiu di în Lunca Sprei" <sic>.

Ms. 46*2. Sec. XVII (sfîrşit); 208 ff. *[aproximativ 7-151', 153-208']*; 20,5 x 14,5 Scrierea imită tiparul. Unele titluri sînt scrise cu roşu. Frontispicii în pen ff.; 7,19^{v}, 43^{v} ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 44^{v}, 99^{v}, 155 ş.a. Legătura veche în se păstrează sub legătura modernă.

GIURGIUVEANU (ION). Ţara Romîn

Miscelaneu: Oraţie de nuntă, Visul Maicii Domnului, Vedenia sf. Macarie ş.a.

f. 2 : „Scris-am eu Ionii Giurgiuveanîi, sin Stanii, în leat 1797" cifre ara,be şi chirilice>.

f.2^{v} :" „Dumneavoastră, pravoslamnici creştini cititori şi de H<rist iubitori, oricare vă veţi întî<m>pla a citi pe ace<a>stă sfîntă şi du zeiască carte, Ipistolie, să o citiţi cu luoare aminte, că slovile sîntu r neşti şi cuvintile cam proaste la poveşti, că orice greşală veţi găsi că

din tipării, ci e din lutul olarilor, ce-i mai prostu să <nu> ne înpuţiţi <sic> în ponos ca şi voo să vă fie lesne ertătoru H<risto>sii Dumnezeu că mulţii fiindu slavă [Celu<i>] Celui ce n<e>-au ajutaţii de am ajunsîi şi la sfîrşitu".

Ms. 1130. Sec. XVIII (1797); 31 ff. 12x9 cm. Scriere cursivă. Desen în peniţă la f. 3ᵛ.

GIURGIUVEANU (TUDOR). Ţara Românească
București

Miscelaneu: Viaţa lui Constantin cel Mare, Eustatie Plachida, Descoperirea sf. Liturghii, Sindipa, Cronograf ş.a.

f. 30 : „Tudor Petre".

f. 40 : „Todor sin Petre 1781, mart<ie> 14 dn<i>".

f. 68 : „Sfîrşitul Sindipii filosoful. Leatu 1781, Tudoru Petre, apr<ilie> 10 dn<i>, zile". ®

f. 149ᵛ : „Adastă cărticică iaste a lu<i> Tudor sin Petre GiurgiuveanuL S-au scris în Bucureşti la leat 1782, oc<tom>v<rie> 25 ; dă cînd s-au început a scrie arată la începutu".

Ms. **1766.** Sec. XVIII (1781); 209 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi iniţiale ornate la ff. : 30, 42ᵛ, 69, 77 ş.a. Legătură veche în piele.

GORAN. **Ţara** Românească

Fragment din cronica lui Badu Greceanu.

ff. 8 şi 10ᵛ : „Goran".

Menţiunea lui N. Iorga din *Cronicele muntene,* în *Analele Acad. Rom. Mem.* i^„ s. II, 21 (1899) p. 256 şi 441, privitoare la copierea manuscrisului 465 de către Asan Cămăraşul, semnat la f. 16, nu ni se pare concludentă. Din potrivă, grafia numelui „Goran" este apropiată de grafia întregului text al manuscrisului.

Ms. **465.** Sec. XVIII (mijloc); 26 ff. 22 x 15 cm. Scriere cursivă. Unele iniţiale şi date sînt scrise cu roşu.

GOŞTONĂ (PROCOPIE). Moldova

Cazanii.

f. 5 : „Cazanii ce cuprinde în sine Ev<an>g<he>liile tîlcuite ale dumi-necilor de preste anii <...................>acumîi într-acesta chipii s-au scrisu în zilele preaîn[n]ălţatului înpăratu alii Eomaniloru Iosifu alu optulea <sic>, cu bl<a>gosloveniîa preotului Grigorie, cu cheltuiala pururea

pomeniţilor ctitori de la satul <tăiat>, unde să cinsteşte hra sf<i>nţilor voevoz<i> Mihail şi Gavriil, la anul de la zidirea lumii 7 iară de la mîntuirea lumii 1784".

f. 52ᵛ : „1784, Precop Goştona".

f. 57 : „Scris-ai <sic> eu P<rocopie> B. G<oştonă>, 1784".

f. 87ᵛ : „Ctitori<i> aceştii cărţi sintii aceştiîa : Vasilie, Iosifu."

f. 95 : „Procopie Goştonă".

Anul copierii este menţionat şi la ff. : 61ᵛ, 67 şi 69ᵛ.

Ms. **1237.** Sec. XVIII (1784); 99 ff. [4ᵛ-S9ᵛ]; 34 x 21,5 cm. Scriere ce imită tiparul şi s cursivă. Numeroase frontispicii, iniţiale ornate şi desene, toate lucrate în pe Numerotaţie originală a filelor.

GRECEANU (IERODIACONUL NICODIM). **Ţara** Romîn

Theotocarion.

f.1: „Theotocarion, adică Canoane de rugăciune către preasf<î Născătoarea de D<u>mn<e>zeu, alcătuit pă 8 glas<uri> ce săcîntăpe t zioa la cetirea Pavecerniţ<ii>, tălmăcit<e> dup<ă> cSle greceşti, iar a scrise de mine mult păcătosul Mcodim Greci<anu>, nevred<ni>c ierod<ia>c<on>, icon<o>m sf<intei> Mă<nă>st<i>ri Tismana, în z preasf<inţitului> episc<op>, chir Nectarie, igumenind Mă<năs>t<i sfinţda sa> părint<e>le arh<imandxit> chir Ştefan. Leat 1795 [17

f. 2. : „Predoslavie. Cinstit preacuvioase sfinţiîa ta părint<e> ar m<andrit>, igum<en> al sf<i>ntei Măn<ă>stiri Tismana, cu căzută p <ă>cîune închinîndu-mă, sărut cinstită mîna sfinţii <tale>.

Cu smerenie arăt sfinţii tale pentru această carte ce să num greceşte Theotocarion, întru car6 să coprind canoane de rugăciune c preasf<î>nta Născătoarea de D<u>mn<e>zeu şipur<u>rea Fecioara M alcătuite pă 8 glasuri ce să citescii în fieştecare zi, seara la Pavecern după „Crez întru unul D<u>mn<e>zeu", care s-au tîlmăcit după g pre limba noastră rumînească, în zilile şi cu porunca răposatului î fericire <a> preasfinţitului mitropolit chir <loc gol>, daru nedat tipar; şi de atunci pînă acum să şi urmează citindu-să în sf<î>nta M polie a Bucurgştiloru, precum şi la sf<înta> Mun<ă>stire Căldăroşa la alte locuri, în fieştecare zi, neîncetat, dup<ă> tipic.

Şi văzînd că iaste lucru trebuincios a să afla şi a să urma la tecare pravoslavnic, mai vîrtos la sf<i>ntele măn<ă>stiri, unde iaste nare de părinţi spre umilinţă şi zdrobire de inimă, îndemnîndu-m în puţină vr£me cu îndeletnicire<a> ce am avut, o am prescris şi cară, după ce o am închinat aceîaş<i> prea milostive Stăpîne, ce să p nuiaşte într-acest lăcaş, mai întîiu o aduc către milosîrdiîa drag ce<le>-i părinteşti şi păstoreşti a sfinţii tale, ca la un povăţuitor s tescu şi hrănitor ce ne eşti noaoă, tuturor fraţilor cei întru H<risto> aceştii obşti, rugîndu-mă să fie pri[i]mită osteneala mea, precum şi H<ris

D<o>mnul nu au lepădat prinosul văduvii; şi prin părinteasca rostire să să pue şi în orînduîala ca să să urmeze, precum <este> şi la alte sfinte beserici, a să citi la vreme. Ca din toţi cîţi să vor întîmpla a citi, doar să va milostivi Maica Ziditorîului a ne mîngîîa cu luminare spre cale sufleteşti şi înpărtăşire de viîaţa cea vecinică.

Al sfinţii tale mai mic şi plecat slug<ă>, Mcodim ierodda>c<onul>, Jcon<o>m T<ismanei>".

Ms. 2097. Sec. XVIII (1795); 126 ff. 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la f. 1, iar la f. 1ᵛ se găseşte un desen ce-l înfăţişează pe sf. Nicodim. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

GRIGORAŞ (SIN VASILE URICARIUL). **Moldova**

1. *Cronici moldoveneşti.*

f.2 : Aceştii Leatopiseţu a<l> Ţ<ă>rîi Moldovei de descălecatul şi întîi de Traian înpăratul Eîmului cu rîml£nii şi pentru a doa descălecare de Dragoş vod<ă>, l-au făcuţii cu toată cheltuiala <lui> Toade* Costache 3 <treti> logofătii, în zilele prealuminatului şi în[n]ălţatului domnu Io Mihai Eacoyiţî voevod, în al unsprăzacele an a în[n]ălţatei domnii, la a triîa domnie a mării sale, în anii de la zidirea lumii 7234 <1726>, m<e>s<e>ţa aprili<e> 25".

f. 207 : „Die bine voitoriu iubitului cetitorîu, Gligoraş s<i>nii Vas<i>-lie Uricaru am scrisu".

Ms 115. Sec. XVIII (1726); 208 ff. *[2—207];* 32 x 19 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, iniţialele şi cifrele sînt scrise cu roşu. Titlul este încadrat într-un chenar în peniţă. La f. 2ᵛ un desen în peniţă, reprezintă crciarea Evei din coasta lui Adam. Frontispirii şi desene în medalion la ff. : 5ᵛ, 9, 43. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Moldova

2. *Cronici moldoveneşti.*

Ms 103. Sec. XVIII (prima jumătate): 178 ff. *[aproximativ l—176ᵛ];* 32 x 21 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, anii şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1 şi 5. Iniţiale ornate la ff. : 1, 5, 6 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legăturii veche în piele.

Moldova

3. *Cronici moldoveneşti.*

238. Sec. XVIII (prima jumătate); 346 ff. *[2—317];* 33 x 20,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, anii şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2, 5, 9 şi 47. Ultimul frontispiciu cuprinde, în medalion, portretele voevozilor Sas, Dragoş şi Laţcu. Iniţiale ornate la ff. : 5, 9, 15 ş.a. Numerotaţie originală a filelor de la f. 9.

k I

M

4. *Cronici moldoveneşti.*

Mi. 256. Sec. XVIII (prima jumătate); 91 ff. *[1--5ᵛ,9-91ᵛ] ;* 26 x 19,5 cm. Scriere veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu.

M

5. *Cronici moldoveneşti.*

f. 213ᵛ : ,,De bine voitor iubitului cetitor Gligoraş s<i>nii Vas Uricariului".

Ms. 354. Sec. XVIII (prima jumătate); 214 ff. *[3 — 213ᵛ];* Scriere cursivă veche. Ti anii şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 3, 5ᵛ, 9 şi 44. U frontispiciu cuprinde în medalion, portretele voevozilor Sas, Dragoş şi Iniţiale ornate la ff. : 5ᵛ, 9, 15 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

M

6. *Letopiseţul Ţării Romîneşti.*

Ms. 910. Sec. XVIII (prima jumătate); 70 ff. *[4 — 67]* ; 30,5 X 20,5 cm. Scriere cursiv lurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenare şi frontispicii în peniţă la ff. Ir şi 6. Iniţiale ornate la ff. : 6, 7ᵛ, 31 ş.a. Legătură veche în piele.

M

7. *Catastihul averii lui Gheorghe Ursachi.*

Ms. 4082. Sec. XVIII (prima jumătate); 153 ff. f*146- 146ᵛ] ;* 29 x 19 cm. Scriere c veche. Numerotaţie originală a filelor.

GRIGORE (IERODIACONUL RÎMNICEANU). **Ţara Romî** *Rimnicul-Vîlc*

1. *Miscelaneu teologic: Rugăciuni şi Rînduiăla călugăririi.*

f. 88ᵛ : ,,Scrisă în Ep<i>scopiîa Eîmnicului de Grigorie iero conul>, 1780. larii pre dragostea voastră rog, iubiţilor în D<o> pentru greşalele ce să vor fi întîmplat din alunecarea minţii, ertaţi, în tîndii cu d<u>hu pacinicn şi H<risto>s I<isu>ş să ocîrmuiască în li viaţa voastră şi fericirii veacului de al optulea să va învrednicea

Ms. 2025. Sec. XVIII (1780); 88 ff. 19,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţiale scrise cu roşu. Desene în peniţă la ff. : *ᵛ şi 62ᵛ. Numerotaţie originală a începînd cu 190. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Rîmnicul- Vîlcea

2. *Miscelaneu teologic: Teologie polemică. Istoria muntelui Atlios, fragment de Pateric, JEshatologie şi Viaţa sf. Artemon.*

f. 92v : „1780, iunie 20. Prescrisu-s-au în sf<î>nta Episcopie a Eîmnicului, de smeritulii ierodiacon Grigorie Rîmniceanulu, cu cheltuiala lui Eafail, mon<a>h din sf<înta> Măn<ăs>t<ire> Hurezii".

f. 105v : „în Ep<is> copiîa Eîmnicului scrisă, cu cheltuiala lui Eafailii monah. Sept<emvrie> 22, 1780".

f. 127v : „1780, Grigorie Eîmniceanul, ierod<iacon>".

Ms. 2570. Sec. XVIII (1780); 127 ff. *[1-92*, 96-105v, 111 — 125v, 127v]*; 34 x 23 cm.. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 1. Iniţiale ornate la ff. : 1, 4v, 6v ş.a. Numerotaţie originală a filelor pînă la f. 79. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Rîmnicul- Vîlcea

3. *Varlaam şi loasaf.*

f. 96v : „S-au scris de ierodiaconul Grigorie Eîmniceanul, cu cheltuiala ieromonahului Eafail. 1781, mai 18, în sf<î>nta Episcopie a Eîmnicului".

Ms. 2577. Sec. XVIII (1781); 96 ff. 33 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

Ţara Romînească
Rîmnicul- Vîlcea

4. *Istoria Ţării Eomîneşti.*

f. 30v: „S-au prescris de Grigorie ierodiaconul din Ep<i>scopiia Eîmnicului, cu cheltuiala monahului Eafail. 1781".

Ms. 4650. Sec. XVIII (1781) ; 30 ff. 32,5 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlul şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu şi iniţială în aur la f. 1. Numerotaţie originală a filelor.

Ţara Romînească
Rîmnicul-Vîlcea

5. *Oglinda bogosloviei.*

f. 54 : „S-au prescris în sf<î>nta Episcopie a Eîmnicului de smeritul între ierod<iaconi> Grigorie Eîmniceanul, cu cheltuiala sf<i>nţii sale

părintelui chir ^Tectarie ierom<onahul>, iconom sf<i>ntei Ep<is>c<
1783, oct<omvrie> 4 dn<i>".

Menţiunea este scrisă şi în greceşte, cu mici deosebiri textuale.

Ms. 2712. Sec. XVIII (1783); 59 ff. *[1-54]* ; 32 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi i
sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 3. Numerotaţie originală a

Ţara Rom
Rîmnicul-Vî

6. *Oglinda bogosloviei.*

f. 242 : „Oglinda b<o>gosloviei, scoasă de pre limba slove
în limba rumînească de oarecare arhimandriţii şi scrisă acum a s
oară în sf<î>nta Episcopie a Eîmnicului, în zilele preaîn[n]ălţatului c
Io Mihailii Oo<n>standin Suţulii voevodii, păstorîu fiindu în scaunul
rinului preasf<i>nţia sa părintele chir Filaretii, episcopul Eîm<nic
în anul 1784, noem<vrie> 20.

Scrisă de Grigorie Eîmniceanul".

f. 246v: „1784".

f. 306v : „S-au prescris în sf<î>nta Ep<i>scopie a Eîm<niculu$
smeritul între ierodiacon<i>, Grigorie Eîmniceanul".

Ms. **1388.** Sec. XVIII (1784); 307 ff. *[242-306];* 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. T
şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar colorat la f. 242. Frontispiciu şi
colorată la f. 247. Miniaturi la ff. : 242v şi 246v. Numerotaţie originală **a**

Ţara Rom
Rîmnicul-Vî

7. *Varlaam şi loasaf.*

î. 216v : „S-au scris în sf<î>nta Ep<i>scopie a Eîmnicului, de.s
tul între ierodiaconi Grigorie Eîmniceanul".

Mai jos : ,, ТЏ §<x7ravY) TOU ay^ou apxt[xavSpiTou xup napfrsviou a
aavou, sv STSI **a7roysvv7**]asco(; *xpiGTOv* 1784".

<=cu cheltuiala sfîntului arhimandrit chir Partenie Argeşanu
anul de la Naşterea lui Hristos 1784>.

Ms. **2510.** Sec. XVIII (1784); 222 ff. *[1-21S];* 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Unele
şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătur
în piele.

Ţara Rom
Rîmnicul-Vî

8. *Floarea darurilor.*

f. 1 : „Şi s-au prescrîsii acumu de Grigorie ierodiacon<ul>".

f. 131 : „S-au scris în sf<î>nta Episcopi<e> a Eîm<nicului>, de sm
Grigorie ierod<iaconul>, cu chieltuîala sfinţii sale părintelui ico
chirii Nectarie".

Ms. a fost copiat după cartea tipărită la Snagov în anul 1700.

M^ 2215. Sec. XVIII (aproximativ 1780); 131 ff. 16,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Titlul şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1ᵛ şi 4. Numerotatie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

9. *Rugăciuni pentru iertarea păcatelor.*

f 9ᵛ : „1798, dec<e>mv<rie> 10. Thoma leg<ă>t<orul>". însenînarea este a lui Grigorie Eîmniceanu.

Ms. 2519. Sec. XVIII (1798); 9 ff. 21 x 15 cm. Sciere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1 şi 7ᵛ.

Ţara -Romînească

10. *Oglinda bogosloviei.*

însemnarea de la f. 58 : ,,S-au prescris în sf<î>nta Mitropolie a Bucureştilor de mult păcătosul Toma cu chieltuiala sfi<n>ţ<iei sale> păiinrelui Cleonic, ierodiac<onnl> sf<intei> M<itropolii> a Buc<ureştilor>, 1795, octomv<rie> 18", ne îndreptăţeşte să credem că Grigore Eîmniceanu, a cărui grafie este evidentă, a folosit un manuscris copiat de Toma la 1795.

Ms. 4413. Sec. XVIII (sfîrşit); 58 ff. 30 x 21 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă şi iniţială ornată la f. 3. Numerotaţie originală a filelor.

Ţara Romînească

11. *Miscelaneu: Pastorala mitropolitului Dosiihei al Ungrovlahiei şi Cuvînt al lui Ioan egumenul Raithului*

Ms. 2015. Sec. XVIII (sfîrşit); 385 ff. *[aproximativ 183 — 194*];* 22 x 15 cm. Scriere cursivă. Al doilea titlu şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 187. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

12. *Ceaslov.*

Ms. 2521. Sec. XVIII (sfîrşit); 476 ff. *[1-2, 4-476*];* 21 x 7,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 9ᵛ, 62ᵛ, 346 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

13. *Mîna lui Damaschin.*

f. 8ᵛ, la sfîrşitul Prefeţei : „Grigorie arhimandriţii Eîmniceanu". f. 7ᵛ, anul copierii : „1808".

Ms. a fost copiat după cartea tipărită la Sibiu în anul 1793.

Ms. 2314. Sec. XIX (1808); 135 ff. 12,5 x 6 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele scrise cu roşu. Chenar, stema ţării şi frontispicii în peniţă, la ff. : 1ᵛ ᵛ, 2 Legătură veche în piele.

Ţara Romîn

14. *Miscelaneu: Aritmetică, Pascalie, Trigonometrie.*

Ms. 1081. Sec. XIX (început); 225 ff. *\1-76', 178-181, 214-217.* Restul filelor, în lati şi greceşte, sînt scrise probabil, tot de Grigore Rîmniceanu]. 20 x 8 cm. S cursivă. Unele titluri şi cifre sînt scrise cu roşu. Paginaţie originală cu cifre

Ţara Romîn

15. *Prefaţă şi Scară la Aritmetica lui Mantiei Glyzunios.*

Ms. 1316. Sec. XIX (început); 180 ff. *[4-10];* 22,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlur unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 7. Legătura în piele.

GRIGORE (IEROMONAHUL). Ţara Romîn
Mân. Tisr

Fragmente din Pomelnicul mănăstirii Tismana.

Cf. Ms. 2500, f. 4ᵛ : ,>Aeest pomg<lni>c cînd s-au făcut, aflînd şi eu aci la Mă<nă>st<i>rea Bistriţa, lîngă sfinţia sa părint<e>le arhi dritul chir Ştefan, ig<u>m<enul> Tismenei, fiindu-i ucenic şi de gărie şi de preoţie, amii scrisu eu cu mîna mea, din porunca sfinţii toat<e> scri[i]sorile cît<e> arată la începutul Pom6ni[i]cului celui şi la sfîrşit, cu plată de la sfinţia sa, coaie unsprăzece şi coala cîte p şapte; iar temeiurile sînt zugrăvit<e> şi scrise de altă mînă.

Mă rog părinţilor să fiu neuitat şi eu lasf<î>ntul jertvelnie. Al ror plecat, Grigorie ierom<o>nahu<l> Tismenei'.^

Sec. XVIII (1798). Scriere cursivă.

GRIGORE (IEROMONAHUL DE LA COZIA). Ţara Romm
Mân. Co

1. *Scara sf. Ioan Scârarul.*

î. 2: „Leastviţă, adecă Scara, care cuprinde în sine vi[i]aţa s ntului prea cuviosului părintelui nostru Ioan[n]ii, carele au şi izv această carte, ce are 30 de cazanii, pentru îndreptarea călugărilor cuvînt de învăţătură cătră nastavnicii.

Şi s-au scris în zilele luminatului d<o>mnii Io Ştefanii Eac voevodii, fiindii mitropolitii al Ungrovlahiei chirii Grigorie, la anii H<risto>s 1765 avgust 15 d<ni>, cu toată chieltuiala sf<inţitu>lui Sof ieromonahii, de Grigorie smeritul şi nevredniculu ieromonahii de la sf tulu Schitu al Cozii de după turnii".

f. 490ᵛ : „Slavă, laudă, cinste şi închinăciune lui D<u>mnezeu că mi-[i] au ajutaţii, după începutu de amii ajunsii şi la sfîrşitu.

Această sf<î>ntă şi d<u>mnezeîască carte, ce să chiîamă Scara, scrisu-s-au prin osteneala smeritului întru ieromonahi Grigorie; şi oricine să va întîmpla a ceti pre dînsa şi va afla greşeli, au în cuvinte, sau în slove, să nu vă grăbiţi a-mi pune în ponos, ci îndreptaţi cu d<u>hulii blîndgţelorii, că n-au scris îngerii, ci mînă de ţărînă şi minte de om păcătos. Că pre' cîtu iaste de anevoe omului a nu păcătui, aşijderea şi scriitorîului a fi fără de greşală, <că>ci toţi greşim mulţii; pentru aceasta ertaţi, ca şi cucer<nic>iei voastre să vă dăruiască H<risto>s luminare minţii şi descoperire d<u>mnezeeştiloru lui taini, spre mîntuirea sufletelorii voastre. Aminti.

Ori cîţi s-arii întîmpla a ceti pre această sf<î>ntă carte să zică : D<u >m-nezeu să iarte pre Grigorie ieromonahulii, carele au scris această sf<î>ntă carte, la anulii de la zidirea lumii 7273, iară de la Hristosii 1765, luna avgustii 15 dni, zile. Grigorie ierografosii de la sf<î>nta M<ă>n<ă>st<ire> €oziia".

Ms. 163. Sec. XVIII (1765); 492 ff. *[2 — 490ᵛ)* ; 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar colorat la f. 2. Frontispicii colorate la ff. : 1, 3, 10ᵛ, 16 ş.a. Numerotaţie originală a [filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Ţara Romînească

2. *Miscelaneu: Istoria asediului Vienei, Descoperirea sf. Liturghii, Istoria risipirii Ierusalimului, Istoria luării Ţarigradului ş.a.*

f. 173 : „Iulie, 12, 1766. S-au scris din porunca şi cu toată chieltuiala dumnealui Eadulii Voinesculii, bivu vel stolnic, prinu osteneala mai micului şi nevredniciului între ieromonahi, Grigorie ieromonahul.

Ori cîţi vor ceti pre această carte să zică toţi: D<u>mnezeu să iarte pre Grigorie ieromonahulii, carele s-au ostenit de au scris".

Ms. **3151.** Sec. XVIII (1766); 173 ff. 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 69, 74, 127 şi 164. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

GRIGORE (LOGOFĂTUL). Ţara Romînească *Mân. Aninoasa-Muscel*

Miscelaneu: Paraclisul şi Viaţa sf. Grigorie Decapolitul, Cronica lui lordache Stavrache ş.a.

f. 3ʳ"ᵛ : „Această viîaţa a Sfîntului, cuviosului şi de Dumnezeu purtătorului, părintelui no[a]stru Grigorie Dicapolit o am scris-o dupe o filadră ce o am aflat la metoh sfinţii Mitrop<o>lii, ce să numeşte Măgureanu ; care aceia era cu tipar şi cu toată orî<n>duiala, adică cu

Vecerniia, cu Utrăniîa şi cu Canoane şi cu Paraclis Sfîntului, Paraclis l-am scris aicea.

Şi s-au scris în zilile prealuminatului domnu Io Mihail Co<n>st d<in > Suţul v<oe >v<o >d, întru a dooa[ă] domni[i]e a mării sale, păstor turma pravoslavnicului norod al lui H<risto>s preasfinţiîa sa părin mitrop<o>lit [lui] chiriu chir Cozma, întru al cincilea an al păstorii sfinţii sale.

Şi am scris pre pomenire; iar cei ce vă veţi întîmpla a ceti, b raţi-vă întru Domnul cu <sic> multe cuvin<te>folisitoare sînt în v sfîntului. Pentru care mă rogu ca, orice greşală veţi găsi[i], îndreptaţ n-au scris-o mînă de înger, ce de om. Ce mă ertaţi, nezicînd vreun cu rău, ca şi pe dum<nea>v<o>astră să vă erte Domnul şi să vă îndrep spre lumina poruncilor Lui.

Iar carele să va întîmpla să o fure să fi[i]e afurisit de Domnul no I<isu>s H<risto>s şi de 318 sfinţi părinţi de săborul Mchei<i> şi de sfintele soboară şi să aibă pîrîş la dreaptă judecată pre marele si l nătorul Grigorie Dicapolit.

Şi am <scris> la anii di la Naşterea lui H<risto>s 1792, iulie 29, robul lui Dumnezeu Grigorie".

Mai jos, de altă mînă: „Grigorie log<ofătul> de la sfîntă Măn< t<i>rea Aninoasa".

f. 4ᵛ, la sfîrşitul predosloviei către cetitori : „Grigorie ot s Mitrop<o>li[i]e".

Mai jos, de aceiaşi mînă, următoarea însemnare din sec. X

„Acestea istorii ce le-am scris eu cînd mă aflam la sfîntă Mitrop la sfinţiîa sa părintele iconom al sfintei Mitropolii, chirio chir Dos Buzăîanul, fiindcă să afla sfinţiîa sa iconom de opt ani la trei m polit^. . . . . > şi ‚ ‚ ‚ i i . ‚ ‚ făcut igum< la sfîntă Măn<ăs>t<i>re Aninoasa, în sud Muscel şi fiindcă mă afla eu la^ sfinţiîa sa, părintele igum<e>n, sluji<n>d de ani doisprezece, sfinţiîa sa m-au crescut şi sfinţiîa sa m-au învăţat carte şi sîntu ce al sfinţii sale, care D<u>mnezeu să<-i> dăruiască săn<ă>tate< . . . . >

Şi eu am scris, ca cine va citi să aibă a mă pomeni".

însemnări ale copistului, mai ales din anul 1797, fără să aducă ştiri noi cu privire la persoana sa, se mai găsesc la ff. : lᵛ—2, 12ᵛ, 41, 50, 53ᵛ, 56ᵛ, 72ᵛ, 82-84.

Ms. 1468. Sec. XVTTT (1792); 84 ff. 21 x 14,5 cm. Scriere cursivă.

GRIGORE (POPA DIN MĂHACI). Trasnil *Măhaci-*

prescrie un miscelaneu teologic, cunoscut sub denumirea de Codex Sturdzanus.

f. 10 I **„IlklC MClţd** Aip. 01 **AHK** K-**h** A**HK BdTpK** >KHKA\OH **KpdAlO, frAd** Oţ- *MHXM* **KOA.** WT **MHp**-hCA-**hS,** KAfcT OT **flA^** **X** 3pH, WT **pO**>KCTR* **XCKO** x **dJf. IIOMCH**

A " e pdBB>KU npH3RHTtpk îp*H rpHropîf, K"K wcrdBAtmY rp-fcXwM, KT* HPCTBOH; ECHO*". < = Scris în luna lui martie, 19 zile, în zilele craiului Batăr Jicmond, cînd fu bătut Mihai vodă la Mirăslău, la anul de la Adam 7108, de la naşterea lui Hristos 1600. Pomeneşte, Doamne, sufletul robului lui Dumnezeu, prezviteriului ierei Grigore, spre iertarea păcatelor, în împărăţia cerurilor >.

f. 76: „IIoAvkNH TH *jk,uu* **pdKK** BAU* TpHropu, KT* wCTdBAfnif rp-kXwM, BT*> HPCTBOH BCHIH" <= Pomeneşte, Doamne, sufletul robului lui Dumnezeu Grigorie, spre iertarea păcatelor, în împărăţia cerurilor >.

f. 89ᵛ : „flc <sic> non. rpHPopîg OT fl/L^Xamo. Mcu,d rm KG AHK BATO ,3id. VVT po>K. XcKd Xd$nr. BfAdnnpocTH" <= Eu popa Grigore din Măhaci. Luna ianuarie 29 zile, anul 7091. De la naşterea lui Hristos 1583. Bogdaiprosti>.

f. 107ᵛ: „Scris-am eu popa Grigorie di în Mîhacîu, în zilele lui Bat<ă>rii Buldujarîu craîu. Carte ciri să va întreba cu altul, să ştie răspunde. Iară numîrul ailor de la Adam 7115 ai; de la naşterea lui H<risto>s 1607 ai".

f. 122ᵛ : „IIHC. non. rpHropîe A ʰ fll^Xamo. BA^T ₓ **3pK3; W**T po>KA. ₓ aJfOiî,. MCU,A A/UH î JHHK. **flA\HHk".** < = A scris popa Grigore din Măhaci. în anul 7127 ; de la Naştere 1619, luna mai 10 zile. Amin>.

Ms. 4i7. Sec. XVI-XVII (1583-1619); 124 ff. 20 x 13,5 cm. Scriere semiuncială. Titlurile sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 11, 16 şi 63ᵛ.

GRIGORIEVICI (IEROMONAHUL NATANAIL). Moldova*

Pomelnicul Mitropoliei Moldovei.

f. 1: „Sinodicu sau Pomen[n]ecii, pentru fericiţii şi pururea pomeniţii ctitori a<i> sf<i>ntei Mitropolii a Ţării Moldovii şi pentru preosf<i>nţiţii răpăosaţii mitropoliţii carii au păstoriţii această de D<u>mnezău păzită ţară creştinească şi pentru alţi milostivi şi fericiţi boîari şi neguţetori, făcătorii de bine şi dătătorii de bunătăţ<i> întru această sf<î>ntă Mitropolie, acumu întîi întru aceştii chipii dintru multă cercare şi întrebare tocmiţii şi aşezaţii de însuşi preosf<i>nţitulu chiriu chir Iacovii, mitropolitulii a toată Ţara Moldovii, în zilele mării sale prealuminatului domnu şi oblăduitoriului a toată Ţara Moldovii, Io Matei Ghica voevod.

Şi s-au scrisu în sf<î>nta Mitropolie în oraşii în Iaşi la anii de l<a> zidirea lumii 7262, iară de la mîntuirea lumii, adecă de la H<risto>s 1754 în luna lui mai. Şi s-au scrisu de mine smeritului şi nevrSdnieulu întru călugări, însă adevăratulu fiîu şi credincioşii slujitorîu sf<i>ntei besSreci a răsăritului, îsTathanailii ieromonahii Grigorieviciîi".

Ms. 1567. Sec. XVIII (1754); 67 ff. *[aproximativ 1-6ᵛ, 8, 12- 13ᵛ, 20, 24, 28, 32];* 30 x 20 cm. Scrierea atribuită copistului imită tiparul. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenare în peniţă la f. 1ʳ⁻ᵛ. Frontispicii în peniţă la ff. : 2, 8,12 ş.a. Numerotaţier-originală a filelor. Legătură veche în piele.

GRIGORIOVICI (IPODIACONUL DIMITRIE).

Cronograf.

f. 1: „Hronograf sau leatopiseţu, adecă adunare şi strîngere multe istorii care să începu de la zidire^ lumii carele spune pr pînă în an[n]ii de acmii, izvoditii întîîu de Pătraşco Danovici, l alii treile<a>; iară acmu pre acelaş izvod, molitfa sa, Climentie conul, poftind şi cercetîndu scripturile, pus-au îndemnare şi ch de s-au scris această carte în zilele prealuminatului preîn[n]ă întru Hr<i>stosîi D<u>mn<e>zău bl<a>gocestivului domnii şi stăp Ţărîi Moldovii Io Grigorie Ghica voevoda, cu bl<ago>s<lo>veniîa f<i>nţitului în *D*<u>hulu Sf<î>ntu, chir Antonie, dinu mila lui D <e>zău arhiep<i>scopii Socevii şi mitropolit a[l] toată Ţara Mold cursulii anilor de la zidirea lumii 7240, iară de la întruparea D<o lui H<risto>s 1732, avgustii în 20 de zile.

Şi am scris eu Dimitrie Grigoriovici, ipodiaconulii".

f. 2ʳ⁻ᵛ : „< . . . . > Pentru ac6ia, iubi toriule, citenie de istorii, mare dobîndă şi destuparg de minte şi tură dă celor următori şi mai de pre urmă oameni, care lucru s în toat<ă> lumea ; că cu cetitul sf<i>ntelor scripturi rugămii pre m< stivulu D<u>mn<e>zeu şi ne dă ertare greşalelor noastre. Cu sf<i>ntelor scripturi cunoaştem lucrurile c6le de mulţi ani trecute, cum li-am vedea în[n]aintea noastră; că mulţi dascăli mare <sic> au pus trudă şi ostenealî de au scris istorii şi fapte a înpăraţi şi a domni şi a maistani, care cum ş-au [cum ş-au] cumpătat via cinste arătînd dascălii aceia şi lăsîndu învăţătură celor de pre u să afle folos şi fiecine ca să-ş<i> poată cumpăta viaţa : de c8le se ferească şi spre bune şi de folos să urmeze.

Citeşte dar, pre această cart8 ce să ch[i]iamă leatopiseţu, putea cu învăţături şi arîtări ce spun la această pisanie, a-ţi î firea şi a-ţi cumpăta dintru învăţăturile acelor vrednice de dem vechi viteji<i>, spre care lucru rogii pre D<u>mn<e>zeu să pue cug şi îndemnare la inimile dumilorvoastre. Să pliniţi desăvîrşit lucrul cetindii şi ascultîndu cu sănătate. Amin.

De tot binile voitorîu, preaiubitului cetitoriu, Dimitrie Grigo ipodiacon".

f. 419 : „Sfîrşit şi lui D<u>mn<e>zău mulţămită. Cu bună Părintelui şi cu sporirea Fiîului şi cu săvîrşirea sf<î>ntului şi d făcătorîului D<u>hii, serisu-s-au această carte, ce s<e> ch[i]iamă graf, în cursul anilor de la zidirea lumii 7240, iar de la mîntuirea 1732, cînd oblîduîa în vestita cetate a Ţ<a>rigradului sultan M înpăratul turcescîi, în[n] al doile an al înpărăţiei sal<e>, purtînd pravoslaviei preafericitul întru Duhul Sf<î>ntii chir Paisie, din m D<u>mn<e>zeu arhiep<i>scop Ţarigradului şi patr[i]iarhii a toatî iară în Ţara Moldovei domn[i]îa prealuminatul şi creştinul dom Grigorie Ghica voevoda.

Şi s-au scris această carte cu bl<a>goslovenie<a> preaosfinţitului chir Antonii, din mila lui D<u>mn<e>zeu arhiep<i>scop Socevei şi mitropolit a[l] toat<ă> Moldoviabila, cu toat<ă> cheltuiala molitvei sali lui Climentie arhidiaconul, întru a sa pomenire.

Iar lui D<u>mn<e>zeu, Celui ce ne-au agiutat de am văzut după început şi săvîrşit<ul>, slavă şi cinste, în vecii vecilor. Aminti.

Cine truda noastrî pri[i]m£şte
D<u>mn<e>zăule, cu bine îl dăruiaşte!
Dimitrie Grigoriovici, ipodiacon".

Ms. 1469. Sec. XVIII (1732); 422 ff. *[1-419]*; 31 **X** 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu şi aur. Miniaturi lucrate, probabil, de altă mînă la ff. : 1, 11, 42ᵛ, 132 şi 366ᵛ. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

HOCIUNG (CĂPITANUL ANTOHI). **Moldova**

Istoria Ecaterinei a Il-a şi descrierea Chersonului.

î. 122ᵛ: „Această cărticică, cu cîte să află într-însa, am scris-o eu, Antohi Hociungu cap<i>t<an>, în vreme<a> cîndu mă aflam şăzind în casa d<u>misale condicariului Ştefanu Zătreanu.

Şi mă rogu d<u>m<nea>v<oastră>, tuturora celor ce vor ceti pe dînsa', orice greşală veţi găsi, ori în slove, ori în cuvinte, să ertaţi, căci singuri dumn<e>avo<a>stră veţi cunoaşte că n-am fost bun omu, procopsit la învăţetură sau la scrisoare. 1793, mart<ie> 25".

Ms. 3102. Sec. XVIII (1793); 130 ff. *[l-122ᵛ];* 24 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi unele cuvinte sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

HOLBAN (IOAN). **Moldova**

Cronograf.

î. 1: „Cu mila lui D<u>mnizău începui a scrie Hronograful^ adică anii scris<i> di la zidirea lumii, carii acum l-am scris cu toată cheltuiala mea, eu, mai gios numitul, în zilile prealuminatului şi preaîn[n]ădatatului domnului nostru Ioanii Alexandru Ioan voevod întru întîe domnie a mării sali şi mitropolit fiindu în ţara noastră preaosfinţie sa chir chirii Gavrii<l> a toată Ţara Moldavii.

Si l-am scris în satul nostru Fundoe, undi să cinsteşti şi să prăznueşti hramul lui sfetii Neculai, la anii de la zidir<ea> lumii 7293, iară de la H<risto>s 1785, ghenar 10. Ioanii Holbanîi".

f. 1ᵛ: „Ioanii Holban", semnează şi versurile la stema ţării.

Ms. **3527.** Sec. XVIII (1785); 355 ff. 33 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi cifrele sînt scrise cu roşu. Chenare şi frontispicii colorate la ff. : 1, 2, 6 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

HRÎSTEA (SIMION). **Tran** *Br*

Mărturisirea ortodoxă.

f. 80: „Să s<e> ştie că această sf<î>ntă carte ce să chiiamă Pr lavnica mărturisire iaste a mea, a lui Simeon Hrîst<ea> ot Bras o am scris eu cînd am învăţat la părintele Eadul Tempîa, în anul H<risto>s 1727, lun<a> lui fev<ruarie>, dnî 13".

Cu litere latine, exceptînd luna: „Anno 1727, fev<ruarie> die

Ms. 3811. Sec. XVIII (1727); 104 ff. *[6-36, 38-80];* 15,5 x 9,5 cm. Scriere c Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 8. N taţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

HRIZEA (DASCĂLUL). **Ţara Rom** *Măn.*

Canoane de umilinţă către Maica Domnului.

f. 228ᵛ: „Sfîrşitul canoanelor şi lui D<u>mn<e>zeu laudă, Ce pururea să proslăveşte întru sfinţii Săi şi ne-au ajutat după în de am şi săvîrşit. Iulie 12, leat 7276. <sic> **Porc.** JCR* <= de la nas lui Hristos> 1768" <anii sînt scrişi cu cifre arabe>.

f. 229ᵛ: „Hrizea dasc<ăl> <de la> Măn<ăs>t<irea> Argeş".

Ms. 1683. Sec. XVIII (1768); 238 ff. *[1-229*];* 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlu iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 12ᵛ, 17 ş.a. N taţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

HUDECI (PISARUL GRIGORE). **M** *R*

1. *Istoria etiopicească a lui Iliodor, voi. II.*

f. 98ᵛ: „Această carte, ce să numeşte Iliodor, s-au scris după cu vede de mine Grigori<e> Hudeci, pisar ot Episcopie Eom<a>nulu velet 1784, av<gust>".

Ms. 2774. Sec. XVIII (1784); 98 ff. *[2-98*];* 30,5 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Numer originală a filelor.

M *Ro*

2. *Din scrierile lui Oxenstiem, cartea Il-a.*

î. 86ᵛ: „Această carte ce să numeşte Oxistern al doilea s-au după cum să vede în zilele preaîn[n]ălţat<ului> domn Ioan Alexa

Mavrocordat v<oe>vod şi a preosfinţit<u>lui arhiepiscop şi mitr<opolit> <al> Moldaviei, chir Gavriil şi în zilele preaosf<inţiei> sale chirio chir Leon, episcop Eomanului, le<a>t 1785, oet<omvrie> 10, de mine, mai micul între cei de obşte fraţi, Grigorke > Hudeci, pisar ot Episcopiia Eoman<u>lui".

Ms. 3338. Sec. XVIII (1785); 86 ff. 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie originală a filelor cu cifre arabe.

Moldova
Iaşi

3. *Zăbava fantasiei, partea II-a.*

f. 130v : „Această carte ce să numeşte Zăbava fandasiei, al doilea, s-au tălmăcit de pre limba grecească pe limba moldovenească de dumn<e >a-lui Constandin Vîrnav, cam<a>raş la anul < loc gol>.

Şi s-au scris cu cheltuiala sfinţii sale părintelui chir Veniamin Costache, eclisiarh Mit<ropoliei>, de mai micul între toţi Grigorie Hudeci, pisar ot sfîntă Mitropolie în Eşi. La anul 1788, dechemvri<e> 12, au luat sfîrşit".

Ms. 433. Sec. XVIII (1788); 132 ff. *[1-130v];* 23,5 x 16 cm. Scriere cursiva. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor cu cifre arabe. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Moldova
Roman.

4. *Din scrierile lui Owenstiern, cartea II-a.*

f. 143 : „Sfîrşitul cărţii al doile a lui Oxistern, la anul 1803, martie 8. Scris în sf<î>nta Episcopie <a> Eoman<u>lui, de Grigorie Hudici".

Ms. **1147.** Sec. XIX (1803); 145 ff. 23,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Paginaţie originală cu cifre arabe.

IACHINT (STAREŢUL CERNICĂI). Ţara Romînească

1. *Theotocarion.*

f. 7 : „1793, maîu 10".

f. 8 : „Maîu 26,1793".

Ms. 1940. Sec. XVIII ,(1793); 303 ff. 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 7, 8, 156v ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 1, 8, 134v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Ro

2. *Miscelaneu teologic: Sentinţa lui Filat şi Teologie polemică.*

f. 114 : „1793, dechemvrie 17".

Ms. 1962. Sec. XVIII (1793); 128 ff. *[aproximativ. 1v - 4v, 69-114];* 23,5x16,5 cm cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu **roşu.** Legătură veche în

Ţara Ro

3. *Miscelaneu teologic: învăţătură pentru cei ce vor să se călugărească, Aşezămîntul stareţului Paisie, Cuvînt la îngroparea stareţului Paisie ş.a.*

f. 72v: „1795".

Ms. **2159.** Sec. XVIII (1795); 75 ff. 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 8, 17 ş.a. Numerotaţie a filelor.

Ţara Ro

4. *întrebări şi răspunsuri ale cuvioşilor Varsanufie şi Ioan.*

f. 1v : ,,Cartea[a] sf<i>nţiloru stareţi, a marelui Varsanofie şi întrebări şi răspunsuri, acumii a do<ua> oară prescrisă după cea cită după elinie, în zilele prealuminatului domnii Io Alexandru[lu] C dinii Muruzîi voevod, arhiep ăstorind în scaunul Mitropoliei preasf sa părintele chirio chirii Dositheu, care s-au scrisu aici întru obştime Cernica < . . . . >, prinii îndemnarea cuvioş chirii Timotheu, ieromonahulii, egumenulu chinoviei şi diadohul tuîaşi arhimandrit şi stareţii. 1796.

Şi s-au începutu acest d<u>mnezee<s>cu lucru, noemv<rie> şi au luaţii sfîrşitu maîu 20 de zile".

f. 426 : „Sfîrşitu cărţii. 212 coaie [doo sute doosprezece]".

f. 426v : „Slavă mulţii înduratului D<u>mnezeu, că ne-au după ce amu începutu de amii şi săvîrşitii această sf<î>ntă car s-au prescris de pre o altă carte, ce să află tîlmăcită după ellinie dascălii foarte iscusiţii < . . . . . . >, în <a>nii de la H<risto acum în anii 1796 maîu. Şi s-au începutu acest d<u>mnezeescu să scrie de la leat 1795 noemvrie 5 zile şi au luatu, cu ajutorîulii ţilorii săvîrşire la maîu 20, afară de patru tedrate, adecă şais coaie, ce era mai dinii nainte scrise".

Ms. **1899.** Sec. XVIII (1795-1796); 426 ff. *[1-S5v, 57-426v];* 32x22,5 cm. Scrier Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu **şi** chenar în peni 2 şi 8. Portretul în culori al unui călugăr, la f. 8. Iniţiale ornate la f 8 ş.a. Paginaţie originală. Legătură veche în **piele.**

Ţara Romînească
Mân. Cernica

5. *Fragmente din Filocalie.*

ff. 321—322 : „Cărţi lucrătoare din Filocaliîa, ce s-au prescris de sf<i>nţia sa preacuviosul' chir Iachinth, stareţu<l> din Cernica, în vremea bătrînulu<i> Gheorghie arhim<and>r<itul>, începătoriul Cernicăi, la leat 1800 < . . . . >. Am scris spre pliroforiîa celor împreună cu mine. <1>828, mai 5. Chiriac arhim<an>dr<it > B>îm<n>ice<anu> Caloian<u>. Bucureşti < . . . . >".

Ms. 1929. **Sec.** XVIII (1800); 322 ff. *[1 — 321];* 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi iniţiale la ff. : 1, 19, 110 ş.a. Legătură veche în piele.

Tara Romînească

6. *Fragment din Minunile Maicii Domnului.*

Ms. 1228. Sec. XVIII (sfîrşit); 230 ff. *[1-17]*; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

Ţara Romînească

7. *Gîntări bisericeşti.*

Ms. 1872. Sec. XVIII (sfîrşit); 90 ff. *[9— 33*, 39-88*];* 16x10,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 9, Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

8. *Minunile sf. Nicolae,*

Ms. **1943.** Sec. XVIII (sfîrşit); 155 ff. *[57-155*];* 22,5x16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 66ᵛ, 71, 154ᵛ ş.a. Legătură veche în piele.

Tara Romînească

9. *Capete ale cuviosului Thalasie.*

Ms. 1956. Sec. XVIII (sfîrşit); 490 ff. *[451-490*];* 23x16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 452, 454ᵛ, 456 ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

10. *Cuvinte ale sfinţilor Isihie preotul, Marco Pustnicul si Antonie cel Mare,*

Ms. **1957.** Sec. XVIII (sfîrşit); 506 ff. *[230*-306*];* 23x17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 255ᵛ, 260ᵛ, 297 ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Ron

11. *Cîntâri bisericeşti din postul mare.*

Ms. 1958. Sec. XVIII (sfîrşit); 48 ff. *[1-42];* 24x17 cm. Scriere cursivă. Titlurile lele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a Legătură veche în piele.

Ţara Ron

12. *Viaţa sf. Ioan Gură de Aur.*

Ms. 1964. Sec. XVIII (sfîrşit); 279 ff. *[1-276*];* 23x16 cm. Scriere cursivă. Titlul ţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1. Iniţiale ornate la 33ᵛ, 42 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Ron

13. *Cuvinte ale sf. Simeon Noul Teolog.*

Ms. 1990. Sec. XVIII (sfîrşit); 498 ff. *[199-208];* 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titl ţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în pie

Ţara Rom

14. *Slujba sf. Visarion.*

Ms. 2013. Sec. XVIII (sfîrşit); 111 ff. *[1-28];* 22,5 x 16 cm. Scriere cursivă. **Titlul,** i şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise **cu** roşu. Legătură veche în piele.

Ţara Rom
Mân.

15. *Stavrofilia sau Cărţile Crucii Domnului.*

f. 228ᵛ: „Scrisu-s-au această carte de smeritul între ieron laehint". <Textul este criptografiat>.

Ms. 2130. Sec. XVIII (sfîrşit) ; 311 ff. 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, i şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi iniţiale ornate 1, 43ᵛ, 96 ş.a. Miniatură reprezentîndu-l pe Iisus Hristos la f. 229. Pa originală.

Ţara Rom

16. *Canon de rugăciuni.*

Ms. 3612. Sec. XVIII (sfîrşit); 27 ff. *[1-7, 9-19];* 22,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Tit ţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu.

IACOV (LOGOFĂTUL).

Ţara Rom
Vişoi-Tîrgu

Miscelaneu: Descîntece, Rugăciuni, Slujbe religioase ş.a.

f. 41ᵛ : „Leatii 1784. Cu puterea lui I<isu>s H<ristos> şi cu a Ma <sic> Precesti<i> şi cu a tuturor sfinţiloru, scris-am eu, l<o>g<o> lacovu, care şezii din sus de Yişoi, în luncă, lîngă Dîrsta, diiac

Gheorghe, această slujbă, pentru d<u>hul celu necurat, precumti amu găsiţii scris eu, mai micului între fraţi".

f. 66ᵛ : „Această Cazanie pentru cuvîntulii eşirii sufletului din trupii s-au scrisu de mine, mai miculii între fraţi, robulii lui D<u>mnezeu, log-ofătul> Iacovu ot Vişoi. O amii luoatii de pe tipariu dintr-un Molit-venicii sîrbescii, scoasă întîîu pe alte limbi, precumti scrie la începutu.

Iar cine s-arii înşela cu firea şi cu mintea a socoti să sîntii minciuni, acela va fi supţii blestemulii sfinţilor părinţi.

îfegreşitu în ştire să fie la toţi carii vor ceti aceasta şi plată vor avea de la milostivulii D<u>mnezeu, Carele iubeşte pre toţi oamenii cei ce o vor ceti cu frică d<u>mnezeîască".

Ms. 4458. Sec. XVIII (1784); 120 ff. *[1—90, 119—120];* 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate şi iniţiale crnate la ff, : 1, 6, 42 ş.a. Legătură veche în piele.

IANACHE (Pr.). Ţara Romînească *Cîmpulung*

Miscelaneu teologic: Uînduiala botezului ereticilor, Slujba îndrăciţilor ş.a.

f. 1ᵛ : „Cuvînt pravoslavnic cătră pravoslavnici<i> cititorip]. Precum [în ce chipti] doreşte cerbul la izvor de apă, aşa au doriţii sufletul mieu spre aceştii lucru dumnezăescii. Aducîndu-mi aminte să nu auz glasul acela ce au grăiţii robului celui leneş, care au îngropat talantul în pămîntu, pentru ac6îa şi eu, dentru toat<ă> inema îndemnîndu-mă, aflîndu această carte ce iast<e> într-însa Botezul paginilor şi al eriticilor, care iaste tălmăcită de pe linba slovenească şi scoasă pre limba rumunească <sic> de robul lui Dumnezău Alexandru dascălul Busul, scrisă de a lui mînă, care acum m-am ostenit şi s-au scris de mine, nedăstoinicul robul lui Dumnezău, smeritul întru preoţi, popa Ianache ot D<o>lgopol, care m-am aflat slujitorul sfintei şi dumnezăeştii bisgreci den tîrgu, unde iast<e> hramul sfîntului şi făcătorîului <de minuni> Mcolae.

Deci,' de va fi într-însa vreo alunecare, sau greşală den slăbicîunîa firii, vă rog cu d<u>hulii blîndeţelor să îndereptaţ<i> şi pre mine să mă ertaţ<i>.

Si s-au scris la leat 7239 <1731>, în luna ghenuarie. S-au isprăvit în 10 zile".

f. 110 : „Văzură de la Dumnezău începutu şi sfîrşit. Aceluia să fie cinstea şi mărirea, cu Părintele şi cu D<u>hulii Sv<î>ntu, în vacii vacilor. Aminti".

f. 178ᵛ : „Şi această rînduială a dobitoacelor s-au scris iară cu osteneala smeritului întru preoţi, popa Ian<a>che".

Ms. 3551. Sec. XVIII (1731); 178 ff. *[1ᵛ-2ᵛ, 4-110, 112-178ᵛ);* 21,5x15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 4 şi 112. Paginaţie veche, pînă la f. 110 iar de la f. 112 numerotaţie veche a filelor. Legătură veche în piele.

IANE (LOGOFĂTUL DE TAINĂ). Ţara Romî

Istoria Moreii.

f. 206 : „Scrisu-se-au cartea aceasta de Iane log<ofă>t de t Dîmboviceanul, din porunca dumnealui Ianache Scarlat, vel cămă în zilele prealuminatului şi preaîn[n]ălţatului domnu Io Mcolai A x<an>d<ru> voevod, la l<ea>t 7238 <1730>, mai 28 dn<i>".

Ms. 1355. Sec. XVIII (1730); 206 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlul şi iniţialele sînt cu roşu. Legătură veche în piele.

•IANOVrC! (TEODOR). Mo *I*

Evangheliar.

f. 1 : „Sf<î>nta şî d<u>mnezîîasca Ev<an>gh<e>lie. în zilele p minatului şi în[n]ălţatului domnii şi oblăduitorîu a toată Ţara Mold Io Co<n>stantinii a lui Mcolai voevoda şi purtatorîului pravosl presfinţitulii chirii Mchiforii mitropolitulii a toată Ţarî Moldovii ac amii scrisu şi cu multă nevoinţă, la anulii de l<a> sp<ă>seniîa lumii în luna lui deche<m>vrie 8, de smeritulii întru ierei Theodor Ianovi

Aceasta Ev<an>gh<e>lie s-au scrisu întru oraşii laşului".

Ms. 495. Sec. XVIII (1741); 276 ff. 28 x 19,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi lele sînt scrise cu roşu. Desen în peniţă, înfăţişîndu-1 pe sf. Ioan Evanghe la f. 1ᵛ. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păst sub legătura modernă.

IBĂŞFĂLEANU (LOGOFĂtUL ION). Transil

Psaltire cu tîlc.

f. 122ᵛ : „1758 <scris şi cu cifre arabe> îul<ie> 20 <scris şi cu arabe> semnat-am cînd am posloduit *) aceast<ă> s<fîn>t<ă> Psaltire log<o>făt Matei Voileanu, cu scriitorîul ei, log<o>făt Ion I faleanul".

f. 100 : „<în> anul 1764, iulie 18 zile s-au căsătorit scriitorîul ac cărţi. într-acel an, dechemvrie în 25 de zile s-au şi preoţitii".

Ms. 2955. Sec. XVIII (1758); 128 ff. 33,5 x 22 cm. Scriere cursivă. Textul este aşezat pe coloane. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a f

*) = am colaţionat.

IEREMIA (MONAHUL). **Ţara Romînească**
Mân. Căldărusani

Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. Theodor Studitul, fragmente din Pateric şi din Tîleul Psalmilor.

f. 252 : „Această sf<î>ntă şi d<u>mnezeiască carte <este> a aeeluiaş-întru sf<i>nţi părintele nostru Theodoril Studitulii şi s-au scris mai puţin de jumătate de oce<nicul> Erimiîa şi de acolo în[n]ainte am scris eu, Serafim ermonah sehev<r>ofilaxu-Căldoroşan, cu to<a>tă cheltuiala fratelu<i> Erimii <. . . . >.

f. 312^v „1777".

Ms. **1975.** Sec. XVIII (aproximativ 1777); 340 ff. *[1-104, 253-340];* 22 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1 şi 7^v. Legătură veche în piele.

IEREMIA (MONAHUL). **Ţara Romîuească**
Mân. Bistriţa

Acatistiar.

f. 146^v : „Această cărticică cu Acathistile am scris-<o> în sfînt<a> Mă<năsti>re Bistriţa în zilele preasfinţii sale părintelui mitr<opolit> Dosithei, fiind făcut surg<hi>un de preasfinţiîa sa la această sfînt<ă> Măn<ăsti>re şi în doao rî<n>duri la Tismana. Irimiîa proin Cîmpulu<n>-gean<u>".

Ms. 1382. Sec. XVIII (sfîrşit); 147 ff. *[1-35, 37-122^v, 124-144);* 19,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

ILARIE (IEROMONAHUL). **Moldova**
Schitul Tibucani-Neamţ

1. *Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. părinţi şi Vieţi de sfinţi.*

f. 38: „1774. de<ce>m<v>rie 20. S-au scris de mine, păcătosul Ilarie monah.

Mă rog, rugaţi-vă pentru mine păcătosul Ilarie. 17".

Mai jos : „1782, ghenar<ie> 27, am iscălit".

f. 228 : „Sfîrşitu şi Celui în Troiţă Unuia D<u>mnezău slavă. Aminti. Ilarie. 1774, dechemvrie 6 zile, s<fîntul> Necolae".

Coperta a Il-a interioară : „Mănăstkrea > Dragomirni<i>. <S-au scris> această cărticic<ă> de mine păcat<osul întru ier>monaş<i> Ilarie, dec<em-vrie>. la anul 1774".

f. 115^v : „Păcătosul Ilarie au scris această cărticică şi cine pe dînsa, aşa mă rog ca să ziceţi toţi: D<u>mnezeu să-Iii erte de pă lui, că mulţii au greşiţii.

Ilarie monah, ucenic stareţului Paisie din Neamţ. 1782 ghe 26, de cînd [e] am iscăliţii".

f. 18^v : „Această sf<î>ntă cărticică s-au scris de mine sme întru ieromonaş<i> Ilarie, nacealnic ot Tibucani[i]. 1786, sept<e 12 zile".

Copistul semnează, de asemeni, la ff. : 146^v, 182, 215*, 256^v 337, 350^v şi 353, în anul 1774. '

Ms. 1844, Sec. XVIII (1774); 370 ff. *[1- 115^v, 119-146^v, 149^v- 228, 232-256^v, 311 — 337, 339—353^v, 355—358^v);* 15x9,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche

2. *Dumnezeeştile porunci.*

f. 30 : „Velet 1782, ghenar<ie> 21 zile. Şi s-au scris de mine tosul întru monaş<i> şi nevrednic<ul>, cu numele Ilarie.

Şi mă rog tuturor celor ce veţi ceti pe aceste sf<i>nte învă <să> vă rugaţi şi pentru mine păcătosul. Ilarie monah, 1782, 21 dn<i>".

f. 40^v : ,,1782, ghena<r> 21 zile. Ilarie monah".

-**Ms. 1617.** Sec. XVIII (1782); 40 ff. 19,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţia scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

* 3. *Cuvinte ale sfinţilor părinţi.*

f. 334^v.: „1789, ianuarie 30 s-au isprăvi<t>".

Ms. 5548. Sec. XVIII (1789); 336 ff. *[l-334^v\ ;* 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile lele, unele trimiteri marginale şi numerotaţia originală a filelor sînt scrise Iniţiale ornate la ff. : 47^v, 108, 190^v ş.a.

ILARIE (IEROMONAHUL). **Mol**
Schitul

învăţăturile sf. Efrem Sinii.

f. 1 : „Cartea adecă învăţăturile [ale] celui dintru sf<i>nţi a cuviosului şi de D<u>mnezeu purtătorîului părintelui nostru Ef Sirianulu, ce sîntii pline de umilinţă cătră îndemnaria pocăinţii, c scrisii acum în zilele preaîn[n]ălţatului domnii al Moldaviei Co<n> Dimitrie Moruz v<oe>v<o>d, cu toată cheltuiala sfinţii sale pări Neofit, stareţul ot schitul Vrancea. Lei 14 s-au cheltuit pentru scris.

S-au scris în sf<î>ntul schit ot Vrancîa în anul de la H<risto>s 1780^ prin osteneala lui Ioan tip<ograful>, iară acum ieromonah Har[i]iîa, care am scris".

f. 239 : „Slavă Celui în Troiță proslăvit D<u>mnezeu, Care au ajutat după începutu de am ajunsîi şi sfîrşitulti.

larii cei ce vă veţi întîmpla a ceti, bucuraţi-vă cu bucurie d<u>hovnicească şi orice greşală veţi afla, ori în cuvinte ori în slove, să nu vă grăbiţi îndată a huli, ci îndreptaţi şi ertaţi, ca să vă arătaţi înplinitori cuvîntului ce zice : ertaţi şi să va erta voao, ca toţi să dobîndim ertăciune de la preabunul D<u>mnezeu, că mult greşim toţi.

Tuturor plecat şi de bine profitoriu, Ioan. Leat 1780.

Cu altă cerneală : „Ieromonah Ilarion".

Ms. 2566. Sec. XVIII (1780); 276 ff. 33 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. La f. 5ᵛ o miniatură în peniţă îl înfăţişează pe Sf. Efrem SiruL Frontispicii şi iniţiale ornate la ff. : 6, 10, 40, 60 ş.a. Chenar colorat la f. 1. Numerotaţie originală a filelor pînă la f. 238. Legătură veche în piele.

ILARION (IEROMONAHUL).

Ţara Romînească
Mân. Bistriţa

1. *Minunile Maicii Domnului.*

f. 176ᵛ : „Şi am scris această carte cu Minunile Preasfîntei Născătoarii de D<u >mnezeu cu, robul lui D<u>mnezeu, Ilarion ieromonah din sfîntă Măn<ă>stire Bistriţa, la leat 7244 <1736>, av<gus>t 15 dne".

f. 217ᵛ : „Ilarion iromonah ot sf<în>ta Măn<ă>stire Bistriţa <am> scris această carte. Noem<vrie> 30 d<ni>, 7244 <1735>".

Ms. 2355. Sec. XVIII (1735-1736); 218 ff. *[2-217*];* 19,5x14,5 cm. Scriere €ursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 2 şi 6. Vinietă la f. 176ᵛ. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Mân. Bistriţa

2. *Cuvinte şi tîlcuiri ale sf. Simeon, arhiepiscopul Thessalonicului.*

f. 1 ʳ ⁻ ᵛ : „Cititorîul cel blagocestiv şi îubitoriu de osteneală, întru D<o>mnul să să bucure. Din ţarină, săceriş şi pîine, cu bucurie, să adună. Din vie, struguri de mîncare şi vin de veselie să strînge. Iară din Sfîntă Scriptură, învăţături de viaţă aducătoare, precum scrie Matheiu Ev<an>-ghelistul, cap. 4 : Nu numai cu pîine va trăi omul, ci cu tot cuvîntul carele iase din gura lui D<u >mnezău. Pentru care şi apostolul D<o >mnului, fericitul Pavel, propoveduind credinţa, învaţă grăind, precum scrie către Timotheiu, cap. 3, că toată scriptura cea de D<u xmnezău însufleţită iaste de folos, care ne îndreptează şi ne învaţă cele drepte şi face pre om desăvîrşit lui D<u>mnezeu şi gata spre tot lucru<1> bun.

Deci la acSste cuvinte stăpîneşti şi apostoleşti uitîndu-mă ş
cel mai mic şi smerit în cinul călugăresc, Ilarion ieromonah<ul>, c
şi cinul călugării<i> l-am luat aici într-această sfîntă Mănăstire Bi
şi aflînd această carte, ca o masă d<u>hovnicească şi ca o băutură n
cătoare de cuvinte d<u>mnezăeşti, ce să cuprind într-însa, foarte frum
pentru rînduiala şi podoaba arhierească şi preoţească şi tîlcuirea s
şi d<u>mnezăeştii biserici şi a toate slujbele, adecă tainile şi laudile s
biserici, încă şi pentru marele şi îngerescul chip al călugării<i> ş
pre scurt toată sfîntă şi nevinovata credi<n>ţa noastră ce<a> creştin
a celui dintru sfinţi părintelui nostru Simeon Soluneanul.

Şi temîndu-mă ca să nu căzii în osînda slugii ce<le>i leneşe, ca
ascunşii talantul d<o>mnului său, fără de nici o osteneală, m-am înde
de am scris această carte, după o carte a sfinţii Episcupii a Eîmnic
iar scris cu mîna de un Sărafim monah<ul>, aici în sfîntă şi dumnez
Mănăstir<e> Bistriţa <unde este> hramul Adormirii Preacuraţii Năs<
toarii de Dumnezău şi pururea Fecioarii Marii, unde să odihnesc moa
preacuviosului părintelui nostru Grigorie Decapolit<ul>, în zilei<e> I
natului d<o>mnti Io Mihai voivod, ocîrmuind sfîntă biseric<ă> sfinţi
părintele chir Climent, episcopul Bîmnicului şi fiind ig<u>m<en> a
Măn<ăs>tir<i> chir Antonie ieromonah. Şi o am dat şi o am încl
sfintei Mănăstir<i> Bistriţei, ca să fie părinţilor de cetiri şi'mie de pome
şi nimin<i> să nu fie slobod a o înstr<ă>ina de la această Măn<ă>sti
Iar cine s-ar ispiti a o înstreina, au a o strămuta, să-i fie pîrîş sfîntul
gorie Decapolit<ul>.

Deci o, îubitoriule de osteneală cetitorîu, cu mare dar d<u>hovn
te vei înbogăţi de vei citi. Că scrie sfîntul Ioan B<o>goslov la
calipsis, cap. 1 : Ericit e cel ce ceteşte şi cel ce ascultă cuvintele pro
rocilor şi ale sfinţilor. Şi iar la Apocalipsis, cap. 22 : Şi D<o>mnul D
nezău au trimis pre îngerul său să arate robilor lui <cde ce trebue
întîmple în curlnd>, dintru care robi ai Lui fost-au şi iast<e> şi sf
Simeon Soluneanul.

Deci şi eu, ce-s mai mic şi plecat, gîndind la cuvîntul sfintei Ev<
ghelii, m-am apucat şi cu toat<ă> nevoinţa am scris din cuvînt în cu

De car<e> mă rog bunilor cititor<i>, de veţ<i> găsi vreo greşa
care vine şi să face din mîhnire şi din învăluîala gîndului, să îndrepta
cu suflet voios ; că n-au scris mînă îngerească ci mînă de tină, omene
şi îngreoîat<ă> de păcate, ca şi voi să vă învrednicit<i> ertării. A

Al tuturor mic şi plecat, Ilarion ieromonah, proig<u >m<enul > Bi
ţ i i >. Ghen<arie> 17 dn<i>, leat 7252 <1744>".

f. 292 : „Ilarion, p<ro>ig<u>men B<istriţii>".

f. 351ᵛ : **„nHc. KHHra** <=a scris cartea > Ilarion ieromonah, pro
men Bistriţii".

f. 363 : „Coneţ. Lăudat să fie numele D<o>mnului Celui ce n
ajutat după început de am ajuns şi sfîrşitul. M<ese>ţ<a> ianuarie 17
anii de la zidirea lumii 7252, iar de la H<risto>s 1744.

Şi am scris eu, cel mai mic întru fraţii miei, mult păcătos Ilarion ieromonah, proigumen Bistriţii, în sfîntă şi d<u>mnezăiasca Mănă-stire> Bistriţa, <cu> hramul Adormirii Născătoarii de D<u>mnezău".

f. 375ᵛ : „Sfîrşit şi lui D<u>mnezău laudă. Slavă, cinste şi închinăciune Celui în Troiţă Unuia D<u>mnezău, Care m-au ajutat, dup<ă> început de am şi sfîrşit.

Iar eu, cu plecăciune mă rog tuturor celor ce vă veţ<i> întîmpla a citi pre această carte, orice greşală veţ<i> afla, ori din cuvinte, ori din slove, ori din soroace, să îndreptaţ<i> cu d<u>hul blîndeţelor, ne ponosluindu-ne. Că n-au scris d<u xhii, nici înger, ci mînă de ţărînă şi de om păcătos, cupri<n>s de slaba fire, care nu lasă pre nimenea a nu greşi. Că în ce chip nu iast<e> cu putinţă a fi ceriul fără nori şi omul a nu păcătui, aşa şi condeiul a fi fără gleşală ; ci îndreptat<i> cu blîndeţe, ca să vă învrednicit<i> fericitului glas a<l> lui H<risto>s, care va zice : De vre<me> [ce] ceaţ<i> făcut bine unuia din acei mici, mie <mi>-aţ<i> făcut; intraţ<i> în bucuriia Domnului vostru". Amin. Plecat, Ilarion proig<u >m<enul> Bistriţi <i>.

Precum cei streini doresc moşiia să-ş<i> vază,
Cînd sînt într-altă ţară, de nu pot să şază
Şi ca cei ce sînt pre mare, bătut<i> de furtună
Şi roagă pre D<u>mnezău de linişte bună,
Aşa şi scriitorîu<l> de a cărţii sfîrşire
Laudă neîncetată dă şi mulţămire".

Ms. **2579.** Sec. XVIII (1744); 375 ff. 33 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 2 şi 364. Numerotaţie originală a filelor-Legătură veche în piele.

Ţara Românească
Mân. Bistriţa

3. *Miscelaneu teologic: Vieţi de sfinţi, Cuvinte ale sf. părinţi şi Varlaam şi Ioasaf.*

f. 153ᵛ : „Ilarion proigum<enul> Bistriţ<ii> scris". <Textul este criptografiat>.

f. 185ᵛ : „IJHC. <= am scris> Ilarion ierom<onahul>, proig<u>m<enul> Bistriţii. Mart<ie> 11 dn<i>, 7253 <1745>".

f. 207: „Ilarion ieromonah, proig<u>m<en> ot Bistriţă. Iun<ie> 4 dn<i>, 7253 <1745>. Măn<ăstirea> Bistr<i>ţi<î>".

f. 274 : „IIHC. <= am scris> eu Ilarion ieromonah, proigumen sf<in>tei Mănăstiri Bistriţii". <Textul este criptografiat>.

f. 288ᵛ : „Ilarion proig<umenul> Bist<r>iţii". <Textul este criptografiat>.

f. 411ᵛ : ,,Smeritul între <i>er<o>monahi chir Ilarion, proigumen o<t> Bistriţă". <Textul este criptografiat>.

în continuare, cu chirilice : „Oc<tomvrie> 24 d<ni>, 7254 <1
Copistul mai semnează la ff : 193ᵛ şi 400ᵛ.

Ms. **2596.** Sec. XVIII (1745); 533 ff. *[1-243*, 246-532*)* ; 31 x 20 cm. Scriere cursivă. este aşezat pe două coloane. Titlurile şi iniţialele sînt scrise **cu** roşu. Fron colorate în roşu la ff. : 1, 2, 89ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Le veche în piele.

Ţara Romî
Mân. B

4. *Miscelaneu teologic: Tîleul Apocalipsului sf. Ioan Teologul, învăţături ale avvei Doroihei şi Ithica ieropolitica.*

î. 85ᵛ : „IIHC, KNHfM CIA <= a scris cartea aceasta> Ilarion proi m<enul> Bistriţii".

f. 173ᵛ : „Ilarion ieromonah proi[n]gumen Bistriţii. Ap<rilie> 19 leat 7256 <1748>".

f. 247 : „Sfîrşit şi lui D<u>mnezeu laudă. Deci, iubiţii miei fr şi părinţi, carii vă veţ<i> întîmpla a ceti pe această carte,'de veţ<i> nescai alunecări, au greşale mă rog să îndreptaţ<i> şi să mă erta
Plecat Ilarion proig<u>m<enul> Bistrit<ii>. IIHC. <= a scris> mar 25 d<ni>, 7256 <1748. >"

Ms. 2582. Sec. XVIII (1748); 251 ff. 32 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Textul este aşe două coloane. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate 10, 86 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romî
Mân. E

5. *Miscelaneu teologic: învăţăturile sf. Efrem Şirul şi Dioptra.*

f. 5ᵛ : „Ilarion ieromonah pr<o>ig<u>m<enul>-Bistriţi<i> am această carte a sfîntului Efrem Siriîanul, dinpreun<ă> cu Dio Ap<rilie> 20, 7259 <1751>".

f. 237 : „Sfîrşit şi lui Dum<ne>zău mărire. Aprilie 20, 7259 <
Această sf<în>tă şi de suflet folositoare carte a sf<în>tului E Harapul o am scris eu, mult păcătosul Ilarion ieromonah, proin ig< <enul> Bistriţii".

f. 237ᵛ : „Către pravoslavnicii cetitori. Cu nici un chip de s nu sînt vrednic a mă arăta în[n]aintea D<o>mnului nostru I<isu>s H to>s, făr<ă> de cît cu această puţină începătură de posluşanie. Drept rog pre sf<i>nţiilor voastre, cinstit<i> părinţi şi pre dumneavoastră ţilor pravoslavnici creştini, carii sînteţ<i> născut<i> întru limba no rumînească, să pri[i]miţ<i> această a noastră-puţinică osteneală

cuvîntul înţăleptului Sirah, precum în cartea lui zice în 33 de capete grăind : A toată răotatea învaţă pre om lenevirea.

Drept acSia şi noi, puind în gîndul nostru cuvîntul stăpînului nostru T<isu>s H<risto>s pentru sluga cea l£neş<ă>, carele luund talantul din mîna d<o>mnului său n-au vrut să lucreze cu dînsul, ci l-au îngropat în pămînt, o, iubitorilor cititori, socotit-am ca să nu cază şi asupra noastră judecata cea straşnică car6 s-au zis slugii ace<le>iîa, precum mărturiseşte Matheiu, bunul vestitori în 23 de capet<e> : Luaţ<i> pre această slugă leneşă şi-l aruncata> <în> întun&recul cel înpărţit.

Sf<î>ntul Ieronim şi sf<î>ntul Ioan Zlatoust, dascălii biserecii noastre ce<le>i pravoslavnice, tîlcuind acăste cuvi<n>t<e> zic că talanţii acestea sînt darurile care s-au dat de la Dumnezeu oamenilor. Şi această socoteai şi chipzuîală fiind în in<i>ma mea, cu ajutorîul Celui ce petrece mai pre deasupra ceriurilor, apucatu-m-am şi eu şi cu osîrdie am nevoit de am scris această sf<î>ntă carte a sf<î>ntului Efrem Siriîan[n]ul, adec<ă> Harapul.

Deci cu umilinţă <vă> rog pre dumneavoastră, pravo<s>lavnici cetitori, ca de veţ<i> afla nescare greşale într-acest lucru al nostru, să nu ne blestemaţi; ci ca nişte fii a<i> sf<i>ntei biserici, cu d<u>hul blindatelor să îndre<p>taţ<i> şi să nu ne puneţ<i> în ponos, ci ertaţ<i>. Că şi noi sîntem oameni din pămînt făcut<i> şi as6mene<a> pătimaş<i> şi ţinut<i> de slaba fire, carg nu lasă pre nimenea a rămînea făr<ă> de greşală. Iar pre cît am putut am lucrat şi precum am găsit în izvod aşa am şi scris, în sf<î>nta Măn<ăs>t<ire> Bistriţa, <ce are> liram Adormirii Născătoarei de D<u>mnezeu, unde să odihnescîi moaştele sf<î>ntului şi preacuviosului părintelui nostru Grigorie Decapolit<ul>, fiind păstor aceştii eparhii preasfinţiîa sa părintele chir Grigorie, episcopul Bîmnicului Noul Săverin şi fiind ig<u>m<en> aceştii sf<i>nte Măn<ăs>t<iri> chir Antonie arhimandritul, în zilei<e> mării sale Io Grigorie Ghica voevod. Tuturor plecat? Ilarion proig<u>m<enul> Bistriţii".

Ms. 2574. Sec. XVIII (1751); 341 ff. 33,5 x 22 cm. Scriere cursivă. Textul este aşezat pe două coloane. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 6. 10 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Mân. Bistriţa

6. *Miscelaneu teologic: Pateric şi Viaţa sf. Vasile cel Nou cu Vămile văzduhului.*

î. 365 : „Laudă lui D<u>mnezeu, Cel ce au ajutat de am ajunsîi şi sfîrşitul. H **nHc, MHorrpHui.** <=şi a scris mult păcătosul> Ilarion ier<o>m<onahul>".

Ms. a fost scris la Mănăstirea Bistriţa înainte de anul 1736, cea mai veche însemnare din manuscris, ce se găseşte la f. 10.

Ms. 2516. Sec. XVIII (prima jumătate); 368 ff. *[4 — 365];* 21,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 4 şi 8. Numerotaţie originală a filelor, cu cerneală roşie. Legătură veche în piele.

Ţara I

7. *învăţăturile sf. Theodor Studitul.*

Coperta I-a interioară : „Acea<stă> sfîntă carte au scris-<o> lui Dumnezeu Ilarion ig<u>m<enul> sf<intei> Mă<nă>stiri Bistriţ ep<i>sc<o>p Bîmnicului chir Grigorie şi ig<u>m<en> sfintei M st<iri> chir Antonie <....>. Şi m-amii iscălit eu ... <rupt> s joşii, adic<ă> eu Badea grămătic".

ff. 16—18, de aceeaşi mînă : „Această carte ce <se> chiamă Studitu<l> este a sfintei Mă<nă>st<i>rii Bistriţi<i>, scrisă de p arh<i>m<andrit > chirio chim Ilarion".

Coperta a Il-a interioară, de aceeaşi mină : „Aceştii sfinţii Studit ce-i într-aceast<ă> cart<e;> [să numeşte], scrisu-o-au sa părintele a<r >h<imandrit >, ig<u>m<enul> Bistriţ<ii> chir Ilario proig<u>m<en>. Şi au dat-o sfintei Măn<ă>stiri ca să fie părinţilor sfî<n>t lăcaş de cetire şi sfinţii sale de pomenere" < . . . . >.

Ms. 2548. Sec. XVIII (mijloc); 132 ff. 36 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în p

ILIE (DASCĂLUL).

Transilva
Ham iceşti

Cazanii si Omilii.

f. 177 : **„K/itT** *xBd.* *UHCAX* **aa MNororptewNÎH** ÎAI€ *&ACKAA* **HpoH** **ch KHHr-K** < = în anul 7205. Am scris eu multpăcătosul Ilie dascăl Popo<u>vici</u> această carto din Ţar<a> Moldovi<i> din Iaşii, R-K **/vkT W** XKO ₓ **a X W** **< =** în anul de la naşterea lui Hristos 1697>.

f. 218v : „Vă leat 1697, Ilie de la Iaş<i> Popovici <am scris p Ioan Gorăscul ot Hărniceşti <cu> 20 zlat <zloţi>".

Ms. 3509. Sec. XVII (1697); 218 ff. 28 x 17,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 149v şi 171v. Legătu în piele, restaurată.

ILIEVICI (GRIGOREV

Istoria etiopicească a lui Iliodor.

f. 1 : „1772, ap<rilie>".

f. 87v : „Tîlmăcitu-^-au ace&stă istorie ce să deosăbeşte în zSce şi în doao tomuri, din limba cea aleasă ellinească, de dumn<ealui> l tatul chir Thoma vt<ori> logofet, prin oserduitoarea dorire a preasf< tului episcop al Bomanului, chirio chir Leon, spre cea după putinţă a moldoveneşti deschidere şi adăogire.

Şi s-au scris cu condeiul şi prin osteneala mînii, de mine Grigorii Ilievici, pisarîul sf<i>ntei Mitropolii a Moldovei, isprăvindu-să de scris la anul de la H<risto>s 1773, mart<ie>".

Ms. 355. Sec. XVIII (1772-1773); 87 ff. 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniţă la f. 1. Legătură veche în piele.

ILIINSCOI (Pr. TEODOR). **Moldova** *Suceava*

Miscelaneu teologic: Canoane şi 'Rugăciuni.

f. 13v : „Sfîrşitul canonului la toţi sf<i>nţii, care s-au scris de cucernecul între preoţi, preotul Theodor Iliinscoi. Vcat Soceavii, godii 1778, ghenari<e> 1 d<ni>".

f. 62 : „1778, martie 9 d<ni>. Ierei Theodor Iliinscoi, monastir <sic>.

Ms. 1733. Sec. XVIII (1778); 124 ff. *[9-119];* 20 **x** 16 cm. Scriere cursivă.

ILSCHI (IORDACHE). **Moldova** *lasi*

Cronici moldoveneşti.

f. 1 nenumerotată: „1784, mart<ie>. lordache Ilsehi".

f. 131: „Scrisu-s-au această carte di această di lut păcătoasă mînă a me<a>, în zîlile preluminatului şi preîn[n]ălţatului domnu Alexandru Mavrocordat v<oe>v<o>d, în oraşul Eşii, în dipartamentul dum<nealui> vist<iernicului> Iorgachi Balş, de mine nevrednicul, cari s<u>ptu a me<a> iscălitură am făcut slobozire condeiului. 1784, mai 20. lordache Ilschi".

Ms. 400. Sec, XVIII (1784); 134 ff. *[1-132, 134];* 30 **x** 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele cuvinte sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele, restaurată.

IOAN (DASCĂLUL). Tara Romînească

Neofit Cavsocalivitulj Taină ascunsă şi acum descoperită.

Cf. Ms. 4827, f. 113 : „Aceasta carte am pus di mî-au prescris-o Ioan, dascăl al nostru la Mănăstire<a> Băchitoasa. Şi cini îmi va streina-o să fii blăstemat, Toanu sluger",

Sec. XVIII (a doua jumătate).

IOAN (GRĂMĂTICUL). Tara Romînească

Viaţa sf. Fostirie.

f. 222v: „Ioan grăm<ăticul> 7268 <1760>".

Ms. **2664.** Sec. XVIII (1760); 466 ff. *[221v-222v);* 20,5 **x** 15 cm. Scriere cursivă.

IOAN (IEROMONAHUL). **Ţara Ro** *Pite*

Viaţa patriarhului Nifon.

f. 51 : „Să s<e> ştie că această carte m-am ostenit eu, mult păc robul[ui] Domnului Dumnezeului nostru, lui I<isu>s H<risto>s <i>er<o>monah ot Bistriţ<a> de o am scris, cîndu am fost eg<u>m Schitul părintelui Varlaam mitrop<o>litul, care schit să chiamă T de lîngă Piteşti, domnind preabunul şi preacreştinul domnu a t Ţara Rum<î>nească Io Şerban voevod i mitrop<o>lit chir The]SToem<vrie> 4 dni, K-K TCICNU /vkra <=în curgerea anilor> 7191 Şi o am dat sfintei Măn<ă>stir<i> Bistriţei".

Ms. **464.** Sec. XVII (1682); 53 ff. *[2-51];* 19,5 x 13,5 cm! Scriere semiuncială. Titlu lele şi însemnările marginale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă

IOAN (IEROSHIMONAHUL). **M** *Mâr*

1. *Cuvinte ale sf. Isaia Pustnicul.*

f. 4v : „La anul 1795 s-au scris această carte şi au fost pîn<ă> fără scară, iar acum o am scris după cumii să vede în sus de mine, s şi mult păcătosul Ioan ieroshimonah şi d<u>h<o>vnic din sf<î>nta stire Bîşca, la anul 1836, april 29".

f. 168, de altă mînă : „S-au scrisu această carte prinii usîrdie sf< sale părintelui ier<o>monah Ioanichie, economii fiindu în vremea la sf<î>nta Monastir£ Bîşca, în zilele preluminatului şi preîn[n]ă domnuiîi Io Alexandru Ioanii Calimah voevod şi preosf<i xnţitului arh scopului şi mitropolit chirio chirii Iacovii, fiindu povăţuitorîu şi în torul şi igumenii sf<i>ntei Monastiri[i] Bîşchii precuvioşie-sa, pă chirio chirii Chiri][l]u arhimandriţii, la anu<l> 1795".

Mai jos, de mîna copistului, la bătrîneţe : „Ioan ierosh<i şi d<u>h<o>v<nic> din s<fînta> M<ănăstire> Bîşca. 1843, iunii 8".

Ms. 3007. Sec. XVIII (1795); 168 ff. *[1-2, 3v-88];* 23 x 17 cm. Scriere cursivă. şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

M *Mâr*

2. *Rînduiala călugăririi.*

f. 50v : „1798, av<gust> 21 <anul şi ziua sînt scrise şi cu cifre Ioan iero<s>h<i>monah, d<u>h<o>vnic din s<fînta> M<ănăstire> E

Ms. 2993. Sec. XVIII (1798); 72 ff. 23,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile,iniţialele ţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 26v. veche în piele.

Moldova
Mân. Risca

3. *Pateric.*

f. 2 : „Aceastii Pateric al Pecerschii s-au prescris cu a mea cheltuială şi osteneală, în vremea arhimandritului Chirii, egumenul[ui] s<fintei> M<ănăstiri> Eîşca, de mine smeritul Ioan ieroshimonah şi d<u>h<o>v<nic> din s<fînta> M<ănăstire > Eîşca".

Anul copierii este dat la ff. : 63, 76, 87ᵛ, 90ᵛ şi 94ᵛ.

Ms. 2953. Sec. **XVIII** (1800); 183 ff. 32,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor cu roşu. Legătură veche în piele.

Moldova
Mân. Rişca

4. *Miscelaneu teologic: Scrieri ale sfinţilor Petru Damaschinul şi Calist Catafighiotul.*

f. 89ᵛ : „1800, noem<vrie> 17".

f. 207 : „Această cărticică iaste a mea, scrisă de mine, smeritul Ioan[n] iero<s>h<i>monah şi d<u>h<o>v<nic> din s<fînta> M<ănăstire> Eîşca. 1843, iunie 8".

Ms. 3001. Sec. **XVIII** (1800); 207 ff. 23x16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor, pînă la f. 158, ce reîncepe cu 1, de la f. 92. Legătură veche în piele.

Moldova
Mân. Rişca

5. *Miscelaneu teologic: Cuvînt pustnicesc al sf. Nil Pustnicul şi Tîlcuiri ale sf. Maxim Mărturisitorul.*

f. 40, o însemnare de bătrîneţe: „Această carte a sf<î>ntului Ml iaste a smeritului Ioan[n] ieroshimonah şi d<u>h<o>v<nic> din s<fînta> M<ănăstire> Eîş[i]ca şi o amu scris la anul 1806, april 12".

f. 57ᵛ : „1806, ap<rilie> 12".

Ms. 2877. Sec. **XIX** (1806); 57 ff. 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor pînă la f. 39.

Moldova
Mân. Rişca

6. *Fragmente din Scara sf. Ioan Scărarul.*

Ms. 2952. Sec. XVIII (sfîrşit); 270 ff. *[128-144*];* 34,5x23 **cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la** f. 128. **Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.**

Mo

7. *Theodorit, episcopul Chirului, Tîlcuire la Cîntarea Cîntărilor.*

f. 155ʳᵛ : „Sfîrşitul tălmăcirii Cîntării Cîntărilor şi lui D<u ;zeu fie lauda.

Slavă, cinste şi închinăciune Celui în Troiţă Unuia D<u>m Carele mi-au ajutat, după ce am început, de am şi sfîrşit.

Iar cei ce vă veţi întîmpla a ceti, bucuraţi-vă în D<o>mnul şi v pentru mine şi ce greşală veţi afla, mă rog să îndreptaţi cu d<u>h deţilor şi să mă ertaţi pre mine, cel ce nu am nimic iscusinţă l lucru ; mai vîrtos că şi foarte multă neîndeletnicire am avut înt trebile la scrierea aceştii cărţi".

Mai jos, o însemnare de bătrîneţe : „Această carte iaste a smeritului Ioan ierosh<i>monah şi d<u>h<o>v<nic> din s<fînta> stire > Eîşca, de mine scrise, în egumeniîa s<fîntitului> arhiman Sofronie. 1843, iunie 8".

Ms. 3003. Sec. **XVIII** (sfîrşit); 155 ff. 23,5 x 16,5 **cm.** Scriere cursivă. Titlurile, une şi texte sînt scrise cu rosu.

IOAN (MONAHUL).

Ţara Ro
Mân.

Cuvinte ale sf. Efrem hirul.

f. 261ᵛ : „Această d<u>mnezeiască carte, ce să chiam<ă> s TMrem Siriiianul <sic>, scrisu-s-au cu îndemnarea şi cu toată ch preacuviosului mieu stareţ, chir Ghenadie i<e>r<o>monah, eg<u sf<i>ntei Mănăstiri Argeşul, în zile<le> prealuminatului şi creş domnu Ioan Co<n>standin Basarab voevod cel tinir, fiind mit preasfinţitul chir Theodosie.

Şi s-au încep<u>tu a să scrie den luna lui ap<rilie> 15 dn<i>, 7207 <1699> şi s-au săvîrşitii la luna lui dic<he>m<vrie> 24d<ni>, la 7208 < 1699>. Şi am scris eu, întru orînduiala călug<ă>rească, mona însă cheltuiala lui de la Mănăstire n-au fost, ce au foştii de la s mieu.

Deci cu aceasta eu, mulţii smeritul şi neînvăţatul, rog pre sf<i voastre, carii sînteţi de D<u>mnezeu cinstiţi părinţi, dă veţi afla *undeva* <şters> iar sf<in>ţiilor voastre ca nişte învăţaţi şi îndreptă dregeţi şi să blagosloviţi şi să ertaţi".

Ms. 934. **Sec. XVII** (1699); 262 ff. *[1-261*] ;* 31,5x21 **cm. Scriere cursivă veche. şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f.** 1. **Numerota nală a filelor. Legătură veche în piele.**

IOAN (MUNCĂCIANU). **Transilvania?**

1. *Legenda Duminecii.*

f. 18 : „Scris-am eu smeritulii şi multu greşitul robulii lui D<u>m<ne>zău, Ioan, lăcuitorîu în Cefa *) Mu<n>cacianul. Ani<i> D<o>mnului 1732, luna lu<i> septămvrie în 23".

Ms. 701. Sec. XVIII (1732); 150 ff. *[1—18] i* 15,5 **X** 9,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlul este scris cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 1.

Transilvania
Apateu-Oradect

2. *Cazanii.*

f. 356 : „Scrisu-s-au această d<u>m<ne>zăîască carte în satu în Apateu, lîngă hramul sf<î>ntului Arhanghelii Mihailii şi Gavrilu.

Deci carii vă veţî întîmpla a ceti pre această sf<î>ntă carte, să vă bucuraţi în D<o >mnulii EUristo >s şi de veţî afla vr <e >o sminteală îndireptaţî cu d<u>hulii blîndeţelor, iară nu blestămareţî, ca să luaţi plată de la m<i>l<o>stivulîi D<u>m<ne>zău şi spăsenie sufleteloru voastră. Aminti.

Scris-am eu, smeritul şi mulţii păcătosulu robulii lui D<u>m<ne>zău, anume Ioan[n]ii Muncacianulii, cînd amii foştii diîacii în satii în Apateu, lîngă prestevitul popa Floria. O au începutu şi o au vigăzuitii, adecă, să-vîrşit, în luna lui avgust în 20 <d>e zi<le>. POK. EO>K. < = în anul Domnului> 1737.

în ce chipii cerbulii doreşte de izvorul celii rece
Şi streinul de moşie-şi cînd aiurea petrSee
Şi ca cel ce de furtună pre mare preasupăratii
Şi să roagă de pururea să vază pămint uscat,
As&nenea scriitorîului pentr-a cîrţii sfîrşire
Lui D<u>m<ne>zău dă laudă, cîntare, mulţămire".

f. 235 : „Mărire şi laudă să dăm neîncetaţii
înpăratului cerescii căce mi-îau ajutaţii
Di-nceput pînă aicea carte amii scrisu
Şi toate duminicile amii făcuţii săvîrşitu.
De aici încă-L rugăm să mă spodobască
Şi cu agiutoriul Său să mă învrednicească,
Ca şi a praznicelorii să agiung sfîrşire
Şi iară să dau slavă, făcîndii mulţămire".

Ms. 4130. Sec. XVIII (1737); 356 ff. 32 x 19,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate şi iniţiale ornate la ff; : 1, 60 , 79 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

*) Localitate în apropiere de Oradea.

IOAN (Pr.). **Tran**
Aştileu-

1. *Liturghier.*

f. 46: „Sfîrşitul d<u>m<ne>zăeştii Leturghii a lui Ioan. 172
t<omvrie> 12".

f. 96v : „Sfîrşitul sf<i>ntei Vecernii. Eu popa Ioan am scris în A
Anii lui H<risto>s 1728. Pis<al> mes<e>ţa octom<vrie> 30".

f. 139: „Sfîrşitu şi lui D<u>m<ne>z<e>u laudă. Aminu. Ani
H<risto>s 1729. Şi această carte o au sc<r>isu popa Ioan din <A
şi nu o au pututu găta. Că au vinitu porunca lui D<u>m<ne>z<e>
poruncă nice unu<i> omu de pre <a>ceastă lume să nu i să porunc
de s-au pristăvitu *).

Şi o <a>mu scrisu eu, feciorulu celu mai mieu a lui papa <sic>
de unde aumărăduitu**) negata. Scris-amudi[i]acu<l> Simionuşio
sfîrşitu în luna lui feurarie în 24 de zile".

Ms. 2302. Sec. XVIII (1728); 139 ff. *[aproximativ 1- 125v]*; 19 x 15 cm. Scrierea imită
Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile de oficierea serviciului divin sînt
roşu. Se găsesc desenate clopote şi cădelniţe, în dreptul textului litur
indică tragerea clopotelor şi căditul, ca la ff. : 17v, 30v, 62 ş.a. Frontis
peniţă la ff. : 1, 42, 78 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche

Trans
lAştileu-

2. *Antologhion.*

Ms. 4247. Sec. XVIII (prima jumătate); 168 ff. *[1 — 145*]*; 30x 19,5 cm. Scrierea imită
Textul filelor 98v-122v şi 123v-129 este aşezat pe două coloane. Titluril
lele şi indicaţiunile tipiconale*sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la
68, 100, ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

IOAN (Pr.). **Ţara Rom**
Iasi-Vil

Istoria Ţării Romîneşti.

f. 15 : „ **H** ***mc.*** *A3* **nwn.** *HWAH WT* **ram** < = şi am scris eu pop
din Iaşi>, mai 12, l<ea>t 7261 <1753>".

f. 24v : „Pop<a> Ioan ot Iaşi, îun<ie> 2 d<ni> 7261 <1753>".

f. 45: „Pop<a> Ioan ot Iaşi, iun<ie> 19 d<ni>, 7261 <1753>

f. 66: „Pop<a>Ioan ot Iaşi am scris, iun<ie> 23 d<ni>, 7261 <

f. 93v : „Şi am. scris eu, mult păc<ă>tosul pop<a> Ioan ot
iun<ie> 30 d<ni>, l<ea>t 7261 <1753>".

f. 101 : „Mult păc<ă>tosul pop<a> Ioan ot Iasi am scris, îul<
d<ni>, 7261 <1753>".

*) = a murit.
**) = a rămas; maghiarism ce provine de la verbul maradni = a rămîne.

f. 108 : „Tot pop<a> Ioan".
f. 127v : „Tot p<o>p<a> Ioan ot Iaşi, Iul<ie> 12 dn<i>, 7261 <1753>".

Ms. 2455. Sec. XVIII (1753); 164 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele, unele nume proprii şi anii sînt scrişi cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 3, 14 ş.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

IO\N (Pr.). Tara Romînească

Cazanii.

f. 191 : „Sfîrşit şi lui Dumnezău laudă. Mîna care au scris aceasta sf<î>ntă Cazanie, întru puţină vreme va putrezi, iar aceste sf<i>nte cuvinte dumnezăesti[i] în veci să vor pomeni.

Scrisu-s-au de preotul Ioan, l<ea>t 7272 <1764>, mai 3 dne, ot s<vea>-taîa Mitropoliîa, atuncea cînd s-au dus domniia la Ţar<i>grad şi au fost rămas scaun".

Ms. 479. Sec. XVIII (1764); 223 ff. *[aproximativ 1-15*, 59-9f', 113-125*', 161-192*];* 23 x 16 cm. Scriere cursivă cu multe ştersături.

IOAX (RÎMNICEANU). T»*» Romînească

1. *ItMca ieropolitica.*

f. 147 : „S-au scris această carte în sf<î>nta Ep<i>scopie a Eîmnicului de smeritul şi mulţii păcătosul Ioanii Eîmniceanul, cu chieltuiala dumnealui logofătului Gheorghiţă. Septemvrie 24 dn<i>, 1779".

Ms. 1332. Sec. XVIII (1779); 156 ff. *[3-150];* 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise **cu** roşu. Iniţială ornată la f. 3. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

2. *Oglinda bogosloviei.*

f. 54 : „S-au scris în sf<î>nta Episcopie a Eîmnicului, cu chieltuiala monahului Eafail, din sf<î>nta Măn<ăs>t<ire> Hurezii, de Ioanii Eîmniceanul. Iulie 13 dn<i>, 1779".

Ms. 2567. Sec. XVIII (1779); 54 ff. 34,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 3, avînd în medalion pe Iisus Hristos. Iniţiale ornate la ff. : 3, 51v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

3. *Cuvinte ale sfinţilor: FU de la Sorsca, Filoihei Sinaitul, Nichifor Theotochis ş.a.*

Ms. 1621. Sec. XVIII (a doua jumătate); 293 ff. *[11-122*];* 20,5x15 cm. Scriere eursivă-Legătură veche **în** piele.

Ţara Rom

4. *Pomelnicul mănăstirii Gotmeana.*

f. 21v : „Aceştii sf<î>ntii şi d<u >mnezeescii Pomen[n]icii, ce să ch Proseomisarionii, iaste al sf<i>ntei şi d<u>mnezeeştii Mănăstiri Codn întru care să prăznuîaşte Bunavestire a preasf<i>ntei Stăpînei n Născătoarei de D<u>mnezeu şi pururea Fecioarei Măriei.

Şi s-au datiiacestii Pomen[n]icde obşte la toţii pravoslavnicul c a să scrie numele domnilor, arhiereilor şi a celor de bună rudă boîari cu neamul lor şi a celor din ceata besericească şi a celor din ceata nească < . . . . >.

Şi aşa să aibă a să ţinea întru această tocmeală, care iaste da sf<i>nţii Apostoli şi de sf<i>nţii Părinţi ai sf<i>ntei beserici. Ioan E ceanul".

Ms. **2603.** Sec. XVIII (a doua jumătate); 21 ff. *[1-16, 21v];* 31 x 22 cm. Scriere şi cu majuscule. Frontispicii colorate la ff. : 1, 4, ş.a. titlurile şi iniţial scrise cu roşu.

IOAN PAVEL (GRĂMĂTICUL).

1. *Ceasornicul domnilor, tradus de W. Costin.*

Jl Ceasornicul domnilor. Viaţa împăratului Marco Avrilie învăţăturil<e> lui, arătînd obiciaiuril<e> vechi a înpărăţiei Eîmului să cuvin domnilor şi oamenilor mari a le avea întru ocîrmuirea <ilizibil>, scoasă din multe cărţi eleneşti şi letineşti pre limba romîn de Mcolai Costîn bîv vel log<o>f<ă>t. Iară acmu, de pre acelaş i dumnealui——< şters > pus-au ne<voi>nţă de s-a scris . . . . <il în zilei<e> mării sal<e> Grigorie Ghica voevod, domnul Tării Mol în anii de la zidirea lumii 7244 <1736>, avgust 5, cu mîna' lui Ioa maticul de vamă, s<i>nu Pavel cămăraşul".

Ms. **3440.** Sec. XVIII (1736); 274 ff. 32,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi in sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă şi colorate la ff. : 18, 112 şi 158. în peniţă la f. 1. Iniţiale ornate la ff. : 11v, 18, 20v ş.a. Numerotaţie originală a Legătură veche în piele.

M

2. *Letopiseţul Ţării Moldovei de N. Costin.*

î. 1 : „Letopis<e>ţul Ţărîi Moldovei. Scris-s-au cu poronca pre natului domnul Moldovii, mărie sa Io Ioan Mcolae Mavrocordatu vo însă di pre izvodul răpousatului Mcolae Costin, ce-au fost logofăt în anul de la zidirîa lumii 7254 av<gust> 20, iară de la H<risto>s M torîu<l> 1746, cu mîna lui Ioan Pavăl gramaticul".

Ms. 120. Sec. XVIII (1746); 174 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţial scrise cu roşu. frontispicii în peniţă la ff. : 5, 11, 18 ş.a. Chenar în peniţă Iniţiale ornate **la** ff. : 5, 11, 12 ş.a. Numerotaţie originală **a** filelor. Legătur în piele.

Moldova

3. *Ceasornicul domnilor, tradus de* JV". *Costin.*

Ms. **757.** Sec. XVIII (prima jumătate); 233 ff. *[1-231']*; 31x20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 15. Iniţiale ornate la ff. : 1, 15, 102 ş.a. Legătură veche în piele.

Moldova

4. *Cronici ale Ţârii Romîneşti şi Moldovei.*

Ms. 2591. Sec. XVIII (prima jumătate); 436 ff. *[2— 346']*; 30x21,5 cm. Scriere cursivă.. Paginaţie originală. Legătură veche în piele.

Moldova

, 5. *Cronograf.*

f. 1 ' - ' : ,,Celor cetitori şi ascultîtori, toţii binele de la D<u>mn<e>zău poftim.

Strîngere noaî să chiamă cartea aceasta întru care sîntii scrisî multe istorii luate şi adunate de<n>tru alte cărţi, ce scrie întîi de zădirea lumii cu toatî podoaba şi frum<u >seţ<e >a şi pentru zădirea omului < . . . . >.

Pentru aceia, iubite cetitorîule, cetind să socoteşti şi cu mintea că ceteniîa de istorii, mare folos şi cunoştinţî şi învăţături dă celor următori şi iubitori de ostenial<ă>. Cu cetitul sf<i>ntelor scripturi cunoaştem pre D<u>mn<e>zău şi-<L >rugăm pentru ertarea greşialelor noastre. Cu cititul sf< i>ntelorîi scripturi cunoaştem lucrurile cele de mulţi a<n>i trecute, ca<şi> cum lî-am vedea în[n]aintea noastrî; că mulţi oameni învăţaţi au trudit şi au osteniţii de au scris istorii a crai şi a înpăraţi, a domni şi a maghistani, carii cum ş<i>-au cumpătaţii viaţa şi cinstea arătîndii celor de pre urmă şi lăsînd învăţături, ca fie cine să-ş<i> poatî cumpăta viaţa, adecă de cele r£le şi de bulă să să ferească şi celor bune şi de laudă să urmgzî. Cu multă nevoinţî să-ş<i> agonisască nemuritoriu nume, cum vei ceti într-aceastî carte, cine, cum ş<i>-au cumpătat viaţa şi cinstea, ce laudă şi nemuritor nume au rămas celor buni şi temători de D<u >mn<e >-zău şi ce hulî celor tirani şl neînfrînaţi în faptele sale, spre care lucru rog pre D<u>mn<e>zău să-ţ<i> dea cuget bun, să plineşti desăvîrşit lucrul acesta, cetind şi ascultîndii cu sănătate. Aminti.

De bine voitorîu iubitului cetitorîu, Pavel gramatic".

f. 36S': „O, a toate puternice şi negrăiţii D<u >mn<e >zăule în trei staturi, de toate făpturile închinaţii şi slăvitu, Tu eşti a toate darurile începături şi pricini, sporiu şi săvîrşire '; Cela ce bine ai vruţii a aduce aminte şi a <în>demna pre ace&tîi cinstit şi bl<a>gorod boîarin d<u>mn-<ea>lui Gheorgachie, vel vist<ier>, a-mi poronci mie, multupăcătosului şi preaneharnicului a tixi cu cond<e>îulu d<u>mn<e>zăescul cuvîntul Tîu şi istoriile a toţi de pretîutinderea, întru pomenirea dumisale.

Deci, măcaru că nevrednic şi cu tina păcatelor s ntii ţinut, plecatu-m-am poroncii dumisale şi nedejduindu-mă îndurărilor Tale, aruncatu-

m-amii în genunîa nemăsuratei d<u>mn<e>zăeştii şi întru tot lumi scripturii Tale şi precum cu a Ta iubire de om, aemu în vadul săvîr am agîunsii, a sufletului genunche pleeîndu şi cu capulii mieu în păm lovindii, cu lacrămi de bucurie proslăvăscu şi preaîn[n]ălţu preasf<î> şi prea lăudatul numele Tău, a Părin<telui> şi a Firului şi a Sf<î>n D<u>hii.

Tuturor pretîutinderea pravoslavniciloru creştini, stăpînilor şi ţilor şi priîatinilor, cu cuviinţă de robii închinăciune la faţa pămînt cu umilenie fac şi cu smerenie de la sufletu cu nevoinţă mă rog, unde afla vreo greşalî, ertaţi şi cu d<u>hii de blîndăţă îndreptaţi, ca ce sînteţi învredniciţi de la Cel din destul dătător de daruri sufleteşti nu puneţii în ponoslu, ştiindii că D<o>mnulu vini<i> aceştiîa pri[i]m pre celii de apoi ca pe cel dinţii şi pre cel den al ll-le<a> ceas ce-au lu ca pre cela ce au tras greul şi arşiţa toatî zua.

Cine truda noastră cu gînd bun pri[i]meşte
D<u>mn<e>zău[le] gîndul bun bine-lii dăruîaşte.
Pavel Ştefănescul, gram[m]atic".

Ms. **2599.** Sec. XVIII (mijloc); 368 ff. 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi ini sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 10, 113', 321 ş.a. Iniţiale la ff. : 10, 85', 88' ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

10ANICHIE (IERODIACONUL) **Ţara Romîn**

Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. Ioan al Cârpathiilor către călugării din India şi fragment de Acatist.

f. 283' : ,, fia nHc. < = am scris eu> Ioan[n]ichie ierod<ia>c<o €ernican<ul>".

f. 291' : ,,Părinţilor şi fraţilor, cîţi vă veţi întîmpla a ceti sau a as aceste sfinte[nte] şi de la Duhul Sf<î>n<t> alcătuite cuvinte, prin plăc său rob şi al nostru părinte, către D<u>mnezeu dvorîtoriu de o ale lui Ioan, egumenul Mănăstirii Carpathiilor şi veţi afla vreo gre să nu o puneţi în ponos, ci cu°duhul blîndeţelor să o îndreptaţi; că eu, nevrednicul, ca unul ce cu neputinţa cea omenească mă învîrtii poate vă a fi greşit întru prescriere., că nimenea nu poate să zică sa să laude că nu are nici o greşală, fără dă cît numai Mîntuitoriul n Iisus H<risto>s. Ioanichie monahul, ierod<iacon> Pulgaroglu Mard <ultimul cuvînt este şters>.

f. 321' : „Ioan<i>c<hie>ierod<ia>c<onul> Mard<aci> Pu<l>g<arog

Ms. **2015.** Sec. XVIII (sfîrşit); 385 ff. *[256 — 291', 317-32f*; 20,5 x 15,5 cm. Scriere cu Legătură veche în piele.

IOANICHIE (MONAHUL).

Moldova
Mân. Humor

1. *Octoih.*

f. 96 : „Sfîrşitulu Osmoglasnicului şi a podobiilorii şi lui D<u>mn<e-z<e>u laudă.

Şi s-au scris de mine mulţii păcătos şi smeritulii întru monaş<i> Io<a>nichie, ardelianîi, baîazat ot Eodna. La le<a>t 1775, 7283, avgust 14, coneţ întru sf<î>nta Măn<ă>stire Homorulîi, fiind egumen sf<i>nţiîa sa cuviosul părintele Dosothei. 1775 av<gust> 14".

Ms. 1870. Sec. XVIII (1775); **105** ff. *[9-96];* 14,5 x 10 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile,. iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 9, 20ᵛ, 30ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Moldova
Mân. *Agapia*

2. *Octoih.*

f. 9ᵛ: „1793".

f. 82 : „1794, mai 17".

f. 83 : „Sfîrşitul Osmoglasnicului şi a catavasiilor şi a altorii cîntări trebui<n>cioasă la IJtrine <sic> si la Liturghie si lui D<u>mn<e>zeu laudă. 1794, mai 17".

f. 85ᵛ : „Această carte ce să chiîamă Osmoglasnic şi cu catavasiile praznicilor şi podobiile glasurilor şi sfitelnile învierii, rînduiala Utrănii,. rumîneşte şi greceşte şi rînduiala sf<i>ntii Liturghii, iarăşi rumîneşte şi greceşte, Polieleul cu Psalmi<i> aleşi şi cu pripelele lor, a sf<i>nţilor ce să prăznuescii şi slăvile hvalitelor la si<i>nţi mari şi irmoasăle veselitoare, rumîneşte şi greceşte şi axioanele praznicilorii, greceaşte, Pashaliîa pe 18 ani şi naşteria şi ştirbirîa lunilorii pînă la sfîrşitulu lumii şi alte cîntări trebuincioasă, aceştia toate s-au scris cu smerită şi păcătoasă mîna mea, monah Ionichie Eatoni <sic>, la sf<î>nta şi vestita Mă<nă>stire Agapiîa, în egumeniîa sf<i>nţii sale părintelui chirii Isaiia <i>er<o>-monahti, la anii 1794, m<a>i 20, iară de la zidiria lumii anii 7302 <...>"*).

Ms. 5127. Sec. XVIII (1793-1794) ; 86 ff. ***[1-85ᵛ]***; 23 x 18 cm. Scrierea imită tiparul. Textul grecesc al cîntărilor este scris cu caractere chirilice. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 2ᵛ, 10, ş.a.

*) Este însemnat, în continuare, numărul de ani de la evenimente mai importante, dim rîndul cărora nu lipseşte invenţia tiparului, a prafului de puşcă, a puştii etc.

IOANIŢĂ (LOGOFĂTUL). **Ţara Romîn**

Miscelaneu: fragmente din Descoperirea sfintei Liturghii şi din Istoria luării Ţarigradului.

f. 98: „1792 sept<em>v<rie> 17. Ioan<i>ţă log<ofă>t<ul>".

Ms. 3144. Sec. XVIII (1792); 166 ff. ***[aproximativ 90-102];*** 21 x 15 cm. Scriere cu

IOANOV (ŞTEFAN). **Mol**

Gramatică rusească şi Vocabular ruso-romîn.

f. 115 : „MII/K #*K. KS, AlST© IVT XA , a\|rMS. Gr^an-h IIVANN TP8AHXCM< = luna februarie 26, anul de la Hristos 1746. Eu Ştefan Ioa m-am ostenit>.

Ms. 3784. Sec. XVIII (1746); 159 ff. ***[1-127ᵛ, 130-141);*** 18,5 x 15,5 cm. Scriere cu Numerotaţie originală a filelor, pînă la f. 127. ^

IOASAF (MONAHUL).

Moldova
Mân. Pocrovu-

Cartea avvei Varsanufie.

f. 337: „Slavă, cinste, mulţămită şi închinăciune Unuia în Tr D<u>mnezeu, Celui ce ajută la toţi, după început de vin<e> la sfî

Această sf<î>ntă* şi de sufletii folositoare carte a s<fîntului> Va nufie s-au scrisu de mine, ticălosul şi pătimaşul şi nevrednicul Ioas monah la Pocrovu, la leat 7296, 1788. Şi mă rog tuturor de obşte ceti orice greşală veţi afla, să nu fiţi grabnici a osîndi, ci să o îndrap <sic> cu blîndeţea d<u>h<u>lui şi să mă ertaţi şi să vă rugaţi pe mine, nevrednicul *Ioasaf. Sfr<î>şit şi lui D<umneze>u slavă".* <Te subliniat este criptografiat>.

Ms. 507. Sec. XVIII (1788); 337 ff. 33,5 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlul şi unele iniţia la început sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 6 şi 337. Vinie iniţiale ornate la ff. : 4ᵛ, 5'"ᵛ, 52 ş. a. Numerotaţie originală a filelor. Leg veche în'piele se păstrează sub legătura modernă.

ION (DASCĂLUL).

Mo
V

Psaltire.

ff. 1ᵛ — 2 : „<. . .>Am început a scrie în zioa <sf.> Mihail ar gh<e>l<ul>u [să s]. V<leat> 7218, <1709>, noe<m>v<rie> 8, în zilile Ioan Vodă".

f. 58v : „în zilile lui Ion Vodă [Ion voevod]. Vleat 7218 <1709>, noe<m>vri<e> 22".

f. 313v: „Ion ot Vasluîu. Vlea<t> 7218 <1709>".

f. 321v : „Ion ot <Va>sluîu au scris",

f. 324 : „Ion au scris".

f. 325 : „S-au scris 9 săpt<emvrie>. Ion ot Vasluîu au scris".

ff. 180v — 181v : „Această psaltire a proor<o>cului şi înpăratului Bavid am scrisu eu Ion ot Vasluîu şi am datu sfintei Mănăst<i>ri de pomană, să fie pentru sp<ă>senie sufletului şi sănătate a trupului, unde iaste [ha]hramul Bl<a >goveştenie<i>, întru pomenire sfintei Truiţă şi a tuturor sfin<ţi>lor, ce din veci ţ<i>-au îngăduiţii cu bunătăţ<i>, în zilele bl<a>gocistivului dumnu Ioan Âlicsandru Mcolaîu voevod, fiindii mitrupolit Ţărîi Moldovii chir Ghedion. Vleat 7222 <1714>, mai 16 dni. Dascăl'Ion ot Vasluîu".

Ms. 2382. Sec. XVIII (1709)- 326 ff. ; 15 x 11 cm. Scriere cursivă veche. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

ION (DASCĂLUL). **Moldova** *Iaşi*

Octoih.

f. 148: „Sfîrşit şi lui D<u>mnezeu laudă. Şi s-au scris în şcoala g<o>spod ot Eşi, de Ion dascăl ot Ardeal".

Ms. 3253. Sec. XVIII (sfîrşit); 150 ff. 14,5 x 9,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 33.

ION (LOGOFĂTUL). Transilvania

Miscelaneu teologic : Cazanii, Minuni, Pilde filosofeşti, Vieţi de sfinţi, Tîleul sf. Liturghii ş.a.

f. 63v : „Eu log<o>făt Ion".

f. 75v : „Şi am scris cu mai micul între diîaci Ion log<o>fă<tul>, 1779 <anul este scris şi cu cifre arabo. Sfîrşitul înpă<ra>tului Anfilog pentru înţelesul sf<i>ntei Leturghii şi al Ierusalimului.

Şi s-au scris acSstS sf<i>nte istorii a înpăratului Anfilog; în luna lui iunie' 26 s-au sfîrşit, iar începutul au fost cînd mă prinsără în eătane. Anul de la zidirea lumii 7286 ; de la H<risto>s, 1778".

f. 85 : „Sfîrşitul vieţii sf<î>ntului Marco. Ano 1791 <anul este scris şi cu cifre arabe > de logof<ă>t Ion, după ce au murit maică-mea,

şăzînd singur, cum D<u>m<ne>zeu ştie. Iar maică-mea au răposat în 1790".

Ms. 334-4. Sec. XVIII (1778-1791); 104 ff. 32 x 20,5 cm. Scriere cursivă. **Textul** ff. : 1 24—28v, 76—79 este aşezat pe două coloane. Titlurile şi iniţialele sînt scri roşu. Frontispicii, miniaturi şi viniete la ff. : 21, 24, 36v ş.a.

ION (Pr.).. **Transilv** *Bâlaia-Orac*

1. *Sinaooar.*

f. 69v : „Scris-am popa Ionii prişeleţu*) din Ţara LSşască, c şede<a>m în Bălaia. Ani<i> Domnului 1724, m<e>s<e>ţa avgu<st> 4 Scris-am cum am ştiut; voi citiţi cum puteţî".

Ms. 356. Sec. XVIII (1724); 77 ff. *\2-70v, 72-76v];* 31,5 x 18,5 cm. Scrierea imită tip Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff.: 2, 37, 5 Numerotaţie originală a filelor.

Transilv *Bâlaia-Orac*

2. *Penticostar.*

f. 172 : „POKS fi>Kid<=:anul Domnului> 1725. Scris-am mulţii păc popa Ionii dîn Ţara Leşască, lăcuitor în Bălaia, această sf<î>ntă c anume Pentecostarii.

Dici, fraţilor, carii veţî întîmpla a ceti pre această carte şi afla sminteală, nu blestămaţ<i>, ce îndirăptaţî şi mă ertaţ<i>,ca Dumn<e>z<e>u să vă erte şi dumilorvo<a>stră".

Ms. 3341. Sec. XVIII (1725); 173 ff. *[1-172v);* 31 x 19,5 cm. Scrierea imită tiparul. U titluri, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii col la ff. : 1, 61v, 81 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piel

ION (Pr.). **Transilva** *Şchiopi-*

Triod- Penticostar.

t 148v : „Scris-am această carte eu greşitul şi nede<stoini>cul p Ion de la Ştiopi. Ai<i> D<o>mnului 1734".

Ms. 35. Sec. XVIII (1734); 148 ff. 20 x 16 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţiale indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşii. Frontispicii colorate **la ff.** : 1, 38,12

*) = pribe

ION (Pr.). **Transilvania**
Şona-Făgăraş

Miscelaneu teologic: Rugăciuni şi Acatistul Mîntuitorului.

Coperta a II-a interioară : „Popa Ion din Şona, pe cînd înfloreşte bosiocul, de lîngă Făgăraş".

Ms. 3811. Sec. XVIII (a doua jumătate); **104** ff. *[80ᵛ-104ᵛ]*; **15,5 x 9,5** cm. Scriere cursivă. Titlul şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. **80ᵛ.** Legătură veche în piele.

ION ROMÎNUL (Pr.). **Transilvania**
Sînpetru-Hunedoara

Miscelaneu: Alexandria, Floarea darurilor, Pravilă bisericească şi Rojdanic.

î. 76ᵛ : „BSA^npocTH TP<>YAHKUI*C MA4AO **non.** IIVN ^AAXK " <=Dumnezeii să ierte pe cel ce s-a trudit, tînărul popa Ion Valahul>.

f. 77 : „Cu mila lu<i> Dumne<zeu sfî>rşiîu eu popa Ion di în Simpietru această carte ce s<e> c<hi>amă Alexandrie; m<e>s<e>ţă cireşeriu să începu, în 15 zile<e> şi să sfrîşi în luna lu<i> a<u>gust 4 zil<e>, vă le<a>t 7128 <1620>, în zilel<e> lu<i> Betlian Gabor craiu.

Şi cine va ceti aice şi va afla greşiţii, au cuyîntu neplin<it>, au netocmit, să nu mă glăstemaţi <sic>, ce ziceţi bu<g>daprosti, cum şi voi să fiţi ertaţi la z<i>ua de judeţu, că amu scris în grab. Aminu".

ff,126ᵛ—127ᵛ : „Di în voe Tatălui şi [di în], cu ajutorîul Fiîului şi cu săvrîşitul D<u>hului Sv<în>tii, adecă eu mulţii greşit şi ticălos popa Ion di în sat din Simpetru scris<-am> această carte ce să cheamă Alixan-[d]drie şi cu Darovanie <=Moarea darurilor>. Şi [cu dare] <şters> mă usteniu cîtu putuiu şi o scriş<ei> să cet<e>ască şi s<ă> socotiască bine ce est<e> înpărăţie ceştii lumi deşarte şi mîngănoas<ă>.

Printr<u> ace<ia> dom<nea>voastră încă vă rog pri toată fire de om, cui Dumnezău o va da această carte a ceti sau a scrie, socotiţi şi mai bine ce voîu fi greşit, sau cuvîntu nesf<î>r<şi>t, sau slovă neînplută iar domnevoastră să deregeţi şi să nu mă blăstemaţi, ce s<ă> ziceţi: Dumnezău erte. Să vă erte şi pre voi Dumnezău, la învricatulu judeţii^ cîndti va zice : Viniţi bl<ago>s<lo>viţii de Părintele Me[e]u de moştiniţi înpărăţie ce î<i> gătită voa<o> din tocmala lumiei, ce Tu m<i>l<o>stivii Domnu, I<isu>s<e> H<ristoa>s<e>, aceî ne dă. Aminti.

începusă a să scrie această carte ce s<e> cheam<ă> Alixa<n>drie în luna lu<i> cireşeriu 15 zil<e> şi să sf<î>rîşi în luna făurarîu în 15 zil<e>, vleat 7128, a ot roj<destva> H<risto>va 1622 <sic>, crug slînţu*) 16, a luni<i> 3, zlatocislo**) 3, temeli[i]e 3. *$y* C«AO *mt* **HdpgMrr** CK CHMnrrpoYe.

*) = soarelui.
**) = numărul de aur.

3dM. KOHU> *xc* ". <=în satul care se cheamă Sînpetru. începutul <şi sfîr>şitul <este> Hristos>.

Ms. 3821. Sec. XVII **(1620); 196** ff. *[aproximativ 1—141ᵛ];* **14 x 9,5** cm. Scriere semi... Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : **40ᵛ, 45,** ...

IONIŢĂ. **Ţara Romînea...**

Catavasier.

freyuare 1793 I SCris ıı ame* *TM*

Ms. 2497. Sec. XVIII (1793); 51 ff. 14 5 v 10 5 rm Q •

IONIŢĂ (COPILUL): **M...**

Miscelaneu: fragment din Alexandria şi Versuri.

f. 49ᵛ : „Sfîrşitul Alicsăndriei. Aciastă Alixăndrie am făcut-o ... Ioniţă copil, se se ştie, la le<a>t 1756, mar<tie> d<ni>".

f. 63ᵛ : „Aceste stihuri sîntu scrise de mine, Ioniţi popa, î... <în>tîe d<o>mnie a măriei sale Co<n>stantin voevod, la anii de la H<ris... 1778".

f. 70: „1789, Ioniţă popa".

Ms. 1629. Sec. XVIII **(1756—1789); 70** ff. **21,5 x 17** cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în p... la f. **2.** însemnarea copistului de la f. **49ᵛ** este încadrată într-un chenar în pe...

IONIŢĂ (DASCĂLUL). **Ţara Bomînească**

Miscelaneu: Cuvînt pentru Adam, fragment din Fiziolog, Cuvinte, FJshatologie ş. a.

f. 46ᵛ: „Sfîrşit şi l<u>i D<u>mnezeu mărire. Şi am scris eu Ion... dasc<ălul>, la leat 1799, <anul este scris şi cu cifre arabe>, sept<emvrie> 1...

Ms. 3275. Sec. XVIII **(1799); 184** ff. **21 x 15** cm. Scriere cursivă. Numerotaţie origina... filelor.

IONIȚĂ (LOGOFĂTUL). Țara Romînească
București

Istoria lui Erotocrit.

f. 218ᵛ : „IlHcaX AOI\ UNHU," <=^a scris logofătul Ioniță>.

f. 219ᵛ : „S-au scris această carte ce să numeşte Irotocrit în oraşu<l> Bucureştilor, în zilile mării sale Necolae Petru Mavrogheni v<oe>vod. Le<a>t 1787, îuli<e>".

Ms. 3514. Sec. XVIII (1787); 219 ff. 27,5 x 19,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele şi unele cuvinte sînt scrise cu roşu. Numerotație originală a filelor, cu cifre arabe. Manuscrisul este bogat ilustrat de Petrache logofătul.

IONIȚĂ (SIN CONSTANTIN LOGOFĂTUL). Țara Romînească

Cronograf.

f. 5 : „Adunarea istoriilor de la începutul lumii pînă la înpărățiîa lui Oo<n>standin Paleologul, înpăratul cel după urmă al Grecilor <. . . . . >, scoasă după grecie pă limba rumînească de Grigorie dasc<ălul> Buz<oianu>, iar acum s-au scris după aceia asemenea din cuvînt în cuvînt, în zilele preaîn[n]ălțatului nostru domnu Io Co<n>standin Gheorghie Hangeri voevod, de cel mai mic Ioniță sin Co<n>standin log<o>f<ătul> de la Star-Chiojd, la anii de la mîntuirea lumii 1799, ghen<arie> 5 dn<i> 1799" <cu cifre arabo.

f. 5ʳ~ᵛ : „Eugă către cititori. Iubitorilor de cetanie, de vreme că D<u>mnezeu au făcut pă om mai cinstit şi mai mare decît toate celelalte> lucruri ce sînt şi să văd în lume şi l-au aşăzat stăpîn peste toat<e>, după cum zice şi pro<o>rocul David : Toate au supus supt picioarele lui, l-au făcut şi nemuritorul, dar nesocotința lui cea rea l-au făcut muritoriu şi toate au pierdut, numai ce i-au rămas întreagă aftexusia, '» adică volniciia de însuşi ca să lucreze au binele, au răul; şi i-au dat şi această încelepciune ca să poată arăta lucrurile de la începutul lumii pînă la sfîrşitul lumii, întocma<i> ca cînd le-ar privi şi s-ar lucra în[n]aintea lui fată, asa le descopere şi le arată prin scriptură.

Deci şi eu, socotind că ar fi bine să-ş<i> ajute fieştecme patrii şi limbii lui, ori cu ce ar putea, m-am îndemnat de am scris aceste istorii, după cele scoase după grecie pă rumînie de cel mai sus numit Grigorie dasc<ălul>, spre lauda Țării Eumîneşti şi spre folosul celor ce vor vrea să înțeleagă, ca cetind şi văzînd pă cei ce-au lucrat răul, ce ş<i>-au agonisit şi pă cei ce-au făcut binele, ce ş<i>-au dobîndit, să poată îndemna a să părăsi cinevaş de rău şi a lucra binele.

Deci iubiților, avînd toți de obşte acea volnicie a lucra şi a grăi, au binele, au răiil, vă rog mai întîîu, oricine să va îndemna a ceti şi va găsi vreo greşală, ori în cuvînt, ori în slove, să nu huliți, ci cu d<u>hul blîndețelor **să** turnați untul de lemnu al bunii voirii dumneavoastră şi să ungeți ranele greşalelor mele cu cuvînt mîngăitoriu şi îndreptînd **să** ziceți: D<u>mnezeu **să**<-l> erte şi D<u>mnezeu **să** vă erte şi dumnea-

voastră toate greşalele ; că nu es<te> cu putință a fi om fără greşală, numai Unul D<u>mnezeu negreşit, a Căruia es<te> slava, cinstea şi în náciunea în veci. Amin. 7307 <1799>".

f. 345ᵛ : „Pînă aicea s-au putut, ajutînd vremea. Iară cine va ajutîndu-i vremea, îl va săvîrşi pînă la leatul care va vrea. Iară aici numai leat 1566".

f. 346ᵛ : „Cu ajutoriul Marelui şi Atotputernicului D<u>mnezeu Cela ce iaste însuşi la toții lucrul început şi sfîrşit, au luat şi ace cart<e> sfîrşit la luna lui fev<ruarie> 10, leat 1799". <anul este scri cu cifre arabe>.

Ms. 116. Sec. XVIII (1799); 346 ff. 30,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în pen inițiale ornate la ff. : 5, 109, 111ᵛ ş.a. Titlul de la f. 4 este încadrat într-un c deasupra căruia, în medalion, sînt desenați: Iisus Hristos, Fecioara Măr sf. Ioan Evanghelistul. La f. 4ᵛ, un desen îl reprezintă pe împăratul David. Ar desene sînt lucrate cu cerneală albastră. La f. 6, întîlnim un frontispiciu în locul căruia, în medalion, este desenat Iisus Hristos. Numerotație originală a fi Legătură veche în piele.

IORDACHE (DASCĂLUL). Mol

Alexandria.

ff. 57 şi 68: „Io<r>d<a>che. . . "

f. 84ᵛ : „Jaloba scriitor<ului> cătră cetitori. Cine truda noastră scriitorîului ră<u> o pri[i]meşte cu bin<e> D<u>,mnezeu îl dărueşti. vreme că trupul slăbeşti de multa umezal<ă> a pămîntului, ochi painjinescu de nenumărat<a> mulțime <a> slovelor; minte<a> din c începe a-m<i> slăbi şi a se întuneca de multa frămîntătur<ă> a al<c tuire<i> cuvintelor, drepții aceia, fraților, care vă veț<i> întîmpla a întru această Alexandrie, să zieeț<i> toț<i>: D<u>mnezeu să-1 erti. precum este cu neputință omului a nu păcătui, aşa şi scriitorîului a greş<i>; fiind mîinile de țer<î>nă şi fire<a> omenească slabă, ce lu iscusit poate să facă şi să nu greşască?

Această Alexandrie s-au scris de mine, smeritul şi mai prostu mai neînvățatul dintre dascălii aceştii părți de lume, tuturor pleca iubitor[i] de toț<i>, Iord<a>che dasc<ălul>. 1789; cel latinescu : 1

S-au început ghenari<e> 25 şi au luat sfîrşit marți<e> 13 zile.

Această Alexandrie am izvodi<-o > de pe o <A>lexandrie veche, ce fost în turnul cel mare de la Mănăstire<a> Putna. Iord<a>che dasc<ălul

f. 85 : „Această carte, care şi Alexandrie să numeşti, este a lui And di[i]ac; au cumpărat<-o> de la mine, mai gios iscălitul, dre<p>t 3 adecă 3 lei bat<uți> şi am şi iscălit. Iord<a>che dasc<ălul>".

Ms. 3512. Sec. XVIII (1789); 85 ff. 23,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialel cifrele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 63. Numerotație origina filelor. Legătură veche în piele.

IORDACHE (LOGOFĂTUL). **Moldova**

Condica cioclilor oraşului Botoşani.

f. 1: „Scrisu-s-au aeestti testamentil <sic> de mine, lordache log<o>-f<ătul> sfinţii Mitrop<o>Ii<i>. 1756".

Ms. 3694. Sec. XVIII (1756); 67 ff. *[aproximativ 2-6, 8-10};* 31,5 x 22 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

IORDACHE (Pr.). **Moldova (?)**

Octoih.

f. 70ᵛ : „Iară cei ce veţi citi pe acest Osmoglasnic bucuraţi-vă întru D<o>mnul şi ce greşală veţî afla, atît în slove cît şi în cuvinte, poftescii pe d<u>m<nea>v<oastră> ca s<ă> îndreptaţi cu duhul blîndeţilor, nepuind în ponos; şi mă ertaţi pre mine, păcătos căci nu este scris de mînă de înger, ce de mîn<ă> de ţăr<î>nă. Drept aceia, că cum nu este cu putinţă a lipi ceriul de pămînt, aş<a> şi scriitorîul a fi fără greşală. Şi am scris eu, mai micul şi smerit între dascăli cari mai jos m-am iscălit. 1799, îuli<e> 30. Iordachi popa".

Copistul mai semnează şi la ff. : 20, 28, 37ᵛ, 46ᵛ, 54, 61ᵛ şi 74.

Ms. 3622. Sec. XVIII (1799); 75 ff. 21,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 3, 12, 20ᵛş.a.

IORDACHE (VĂTAFUL). **Moldova**

Fragment din Istoria lui Schinder împărat.

f. 18: „I<o>rdache vătaf am scris spre îndemnare<a> d<u>-m<isa>le lui chir Petru abăger<ul>. 1791, oc<tom>vr<ie> 22".

Mai jos : ,,Şi am scris eu, smeritul şi păcătosul şi nevrednic rob al Celui ci m-a[i] zidit şi m-au învrednicit a scrie această istorie, spre pomenire<a> celui mai sus iscălit, fiindcă precum <este cu neputinţă> orbul<ui> a nu să poticni, aşa şi scriitorîului a nu greşi. Amin".

Ms. 2623. Sec. XVIII (1791); 18 ff. *[3-18];* 23,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă.

IORDĂCHESCU (LOGOFĂTUL MATEI). **Ţara Romînească**

Floarea darurilor.

f. 109ᵛ : „Această cărticică este a lui Mateîu log<ofătul> şi cele ce s-au scris într-însa este pentru învăţătura acelor ce s-or sili.

Deci cine va citi mă va pomeni; iar cel ce s-ar ispiti ca să o fure să fie afurisit de cei trei sute <sic> sfinţ<i> părinţi din <îficheea>.

Pentru care am însemnat de cînd s-au scris, dă la avg<us>t 1 la avg<us>t 31, la leat 1794 de la stăpînirea domnului nostru Ioan Al dr<u> Co<n>s<tan>d<in> Moruz v<oe>v<od>. Mateiu logof<ă>t<ul>".

f. 115 de altă mînă : „Această carte este a [1] lui Matachi sin A şalvaragiu şi este scrisă di dumnealui logofăt Matei Iordech Iratile răposatului Anghel şalvaragiu<l>, ce este ciracul răposatului I nescului cel bătrîn; şi au dăruit-o lui Matache nepotul său şi am înse aici ca spre ţinere de minte, la leat 1836, deche<mv>r<ie> 7. Ma Angheliu".

Ms. 1204. Sec. XVIII (1794); 130 ff. *[1-109*];* 15 x 9,5 cm. Scriere cursivă. Front colorat la f. 1. Desen în peniţă, reprezentînd Bunavestire, la f. 76ᵛ. Nume originală a filelor cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

IOSIF (IEROMONAHUL). **Ţara Romî**
Mân. I

1. *Mîntuirea păcătoşilor.*

f. 489ʳᵛ : „Această sf<î>ntă carte ce iaste pren D<u>hul Sf< grăită, ce să chiamă a Păcătoşilor mîntuire, ce iaste de mulţi şi dascăli tălmăcită den limba elinească pre limba noastră rumîneas iaste dată de obşte a să citi celor ce vor vrea a să mîntui de pă scrisu-s-au în sf<î>nta şi dumnezeiasca Mănăstire <H>urezii, unde să nuiaşte sf<i>nţii şi întocma<i> cu Apostolii marii în[n]părat<i> s<vea Constantin şi maică-sa Elena.

Şi s-au scris den porunca şi den toată osîrdiia sfinţiei sal<e> p telui Ioan arhimandritul, care au fost egumen întîîu la această sf< Mănăstire, ca să se afle dă trea[a]ba sf<i>ntii case şi fraţilor dă ce în zilele luminatului d<o>mnului nostru Io Co<n>standin B<rîncove Basarab voevoda, ctitorul aceştii sf<i>nte Mănăstiri; şi cîrma prav viei purtîndu-o chir Theodosie mitropolitul şi a Ep<i>scupiei Eîmni chir Ilarion, cînd era leatul 7204 <1696>, m<e>s<e>ţ<a> m<a>rt<i d.<ni>.

Şi l-am scris eu, smeritul şi mult păcătosul şi tuturor fraţilor n nic, Iosif <i>er<o>monah, ucen<i>cul părintelui Ioan.

Ce mă rog sf<i>nţiilor voastre, cinstit<i> părinţi şi îubiţ<i> fra pe unde veţ<i> găsi greşit să în[n]dreptaţ<i> cu d<u>hul blîndeţelo pre mine, ticălosul, să nu mă blestemat<i> căci[că] au scris hire şi mînă de tină; ci să mă ertaţ<i>, ca şi sf<i>nţiilor voastre să af ertare în[n]aintea D<o>mnului nostru I<isu>s H<risto>s, la straşnica cată, a căruia iaste slava în[n]chinăcîunea în v6eii vacilor. Amin".

Ms. **2174.** Sec. XVII (1696); 489 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile sîn cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1. Iniţiale ornate la ff. : 22, 55ᵛ, 217 ş.a. tură veche în piele.

Ţara Romînească
Mân. Hurez

2. Scara sf. Ioan Scărarul.

f. 6 : „Scrisu-s-au această viaţă de Daniil smeritul călugăr de la Eaith (iar acum de) Iosif, proig<u>m<en> ot Hurez".

f. 160 : „Această carte ce să ehiamă Leastviţă, o am scris eu, cel mult păcătos Iosif ieromonah, proigumen de la sf<în>ta Mănăstire Hurezul şi o am dat aceştii sf<in>te Măn<ă>stiri mai sus numită. Deci vă rog pre voi, fraţilor cititori, citind pre dînsa şi folos sufletesc adăogînd, să vă rugat<i>'milostivului D<u>mnezeu pentru mine; şi orice greşală veţ<i> afla, să îndreptaţ<i> cu d<u>liul blîndeţelor şi pre mine să mă ertaţ<i>, ca şi sfinţiile Voastre să luaţ<i> ertăciune de la D<o>mnul nostru I<isu>s H<risto>s, a Căruia iaste mărirea în veci. Amin".

f. 256: „Iosif, proig<u>m<en de la> Hur<e>z".

f. 274: „Mănăstirea Hurezi. Pis<al> p<roegumenul> Iosif". dedesubt se găseşte o pecete inelară în fum cu inscripţia : Iosif >.

f. 344v : „Iosif, proig<u>m<en> ot Hurez".

Ms. 2650. Sec. XVII (sfîrşit); 344 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 3, 49, 96v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Mân. Hurez

3. *Fragment din Scara sf. Ioan Scărarul.*

Coperta a II-a interioară : „Acesta iast<e> scris dă părintele Isecodini şi cîtva din Leasfiţă scrisă dă p<ărintele> Iosif ec<lisiarhul> Hurezul<ui> ca cine va citi să-i pomenească, căci sîntii vieţ<i> foarte dă folos şi dă umilinţa sufletului".

Ms. 2665. Sec. XVIII (început); 160 ff. *[114-129*];* 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor, începînd cu fila 17. Legătură veche în piele.

ISAIA (IERODIACONUL). Moldova
Rădăuţi

Fenelon, fragment din întîmplările lui Telemac.

f. 5v : „Sfîrşitul întîmplărilor lui Tilemah, fiiul lui Odisefsu, care s-au scris în sf<î>nta Episcopie a Eădăuţului, la anul 1780, mart<ie> 23 d<ni>. Isaie ierodi[i]acon ot Eădăuţi".

Ms. 2551. Sec. XVIII (1780); 5 ff. 35,5 x 24 cm. Scriere cursivă.

IUSTIN (IEROMONAHUL). **Mol**
Mân.

Poruncile sf. Isaia Pustnicul către cei ce s-au lepădat de lume.

f. 20v : „Urmîndu-să această carte de noi din începutu pîn sfîrşitu, cîndii ne aflamii în s<fînta> M<ănăstire> ^Team<ţ> la păr stareţ Paisie şi amii găsiţii lipsă aceste zace foiţ<e>. Iustin ierom<o Daniil ier<o>diia<con>. 1791, dech<em>vrie 21"/

Nu ne putem da bine seama, care din cei doi este copistul. Se turile sînt scrise de cel care a copiat textul. înclinăm să-l considerăm Iustin ieromonahul copist. Semnătura sa este mai naturală; este sem tura unui om obişnuit să semneze în acest fel, în timp ce numel Daniil ierodiaconul este scris de un om ce nu semnează în mod obi în felul acesta.

Ms. 570. Sec. XVIII (1791); 189 ff. *[11-20*];* 20,5x14,5 cm. Scriere cursivă. Numer originală a filelor. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

JORA (PAHARNICUL TOADER). **M**

1. *Zăbava fantasiei.*

f. 87 : „Această cărţulie cu istorii, ce să numeşte Batgiocura fan am scris-o eu, Toader Jora, biv vel pit<ar>, în zilele mării sale preîn[ţatului domnu al ţării noastre Moldovei Alexandru Ioan Mavroc voevod.

Şi s-au scris în Eşi la <a>nul de la zid<ir>e<a> lumei 7294, iar la H<risto>s 1786; mart<ie> 24 au luat sfîrşit",

f. 88, de altă mînă: „Această carte, Zăbava fandasii, este scri de pah<arnicul> Toader Jora< . . . . >".

f. 40 : „La anul 7248 <1740>, Iun<ie> 8 sînt născut eu, < . . . . > în domnie lui Grigor<e> vod<ă> Ghica aice am scris eu; şi am scris la anul 7310 <1802>, din car<i> sco pist<e> mii 248, rămîn 62 a<n>i de cînd sînt născut eu. Toader pah<arnic>".

Ms. 50. Sec. XVIII (1786); 88 ff. *[2-87];* 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu c la f. 2. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Mo

2. *Istoria etiopicească a lui Iliodor.*

î. 213 : „Au luat sfîrşit carte<a> lui Eleodor. Această cart<e> scris eu, To<a>der Jora, biv vel pit<ar>, la anul 1786, fev<ruarie>

f. 213v : „Această carte iaste sco<a>să de pre limba elene<a>sc Thoma gramaticul ce au fost la sfîuta Mitropolie din Eşi, iar acum

scris **CB** a me<a> mînă şi ostene<a>lă de pe o cart<e> a d<u>m<nealui> sulgerului Vasile Carpu, la anul 1786, fev<ruarie> 25. Toader Jora, biv vel titar <sic>".

Ms. 57. Sec. XVIII (1786); 213 ff. 29,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Legătură veche **în** piele.

Moldova

3. *Miscelaneu teologic: Semnul crucii, Pentru ruga sfinţilor. Vămile văzduhului ş.a.*

f. 23ᵛ : „Să <se> şti<e> şine au scrisii s-au iscălit. Az Toader Jora".

f. 73ᵛ : „Să să ştie cine au scris-o, că s-au iscălit. Toader Jora. Această cărţălue am scris-o eu di pe o carte a sfinţii sale a egumenului de Floreşti'*) pentru ca să să ştie valetul, 7264 <1756>, întru care zile să o fi sc<r>is Oo<n>stantin Bălăcian<u>, întru care scrie aşe : scris-o-am di pe un izvod ce era scris de <i>er<o>monahul Neculaîu arhimandritul, ce scrie că au scrisu-o de pe o Biblie a lui Şerban vodă din Ţara Munteniască, cînd au fost în Ţara Leşască".

Ms. **34.** Sec. XVIII (sfîrşit); 121 ff, *[aproximativ 23-106'];* 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii, iniţiale ornate şi miniaturi în medalion la ff. : 24, 35, 43 ş.a. Numerotaţie veche a filelor.

LAŢCAR (CONSTANTIN). **Moldova** *Iaşi*

Fragment din] Alexandria.

f. 1 : „< . . . . >. Şi am scris-o în zilile preîn[n]ălţatului, precum mai sus arată <Alexandru Ioan Callimachi> la anul 1796, <cu cifre arabo, iunie 1, cînd slujam la dumn<e>alui jupîn Apostoli la Eşi, zet Tolea Plăcintă".

f. 1ᵛ : „Eugăm dară pre tot pravoslavnicul cetitorii să fie greşalelor noastre lesne ertătorîu, ca ş<i> Dumnezeu să-i dia toţii binele, aici şi în veacul cel viitoru.

Şi rămîiu al dumneavoastră mai mic plecat Constandin Laţcar".

Ms. **1063.** Sec. XVIII (1796); 12 ff. *[l-9'];* 19 x 13,5 cm. Scriere cursivă.

LAVRENTIE (DASCĂLUL). **Ţara Romînească (?)**

Istoria Rusiei şi Viaţa lui Petru cel Mare.

f. 25, sub portretul ţarului Vladimir : „Şi s-au însemnaţii acest<e> chipur<i> de min<e>, Patru cop<ilul>, uce<nicul> *dascal<ului> Lavrentie".*

*) Măn. în ţinutul Tutova.

f. 98: „Lavr<en>ti<e> das<călul> <în criptogramă>. Sînt coai pîr<ă> aicea".

Ms. **204.** Sec. XVIII (mijloc); 241 ff. *[aproximativ 3o-241']*; 21,5 x 15,5 cm. Scriere cu Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 99. In ornate la ff. : 1, 2, 3 ş.a. Numerotaţie originală a filelor de la f. 99.

LEFTER (LOGOFĂTUL). Ţ... **Romîn**

învăţăturile lui Vasile Macedoneanul.

f. 1 : „O au ţinut în[n] gîndu<l> mieu dă o am făcut eu Le log<o>f<ăt> sin Ioan (?) log<o>f<ătul>".

Ms. **1805.** Sec. XVII (sfîrşit); 35 ff. *[l-34']*; 18 x 13 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu c la f. 2. Iniţiale ornate la ff. : 2ᵛ, 3, 4 ş.a.

LUCA (IEROMONAHUL). Mo

Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. Isaia Pustnicul, fragment de Pateric, fragment din Crinii ţarinii ş.a.

f. 102: „Scrisu-s-au această sf<î>ntă şi d<u>mn<e>zeiască car sf<î>ntului Isaii Posniculii prinţi osteneala ticălosului şi orbului I ieromonahulii. Leatii 1790, 7298, săpt<emvrie> 27".

Ms. **3726.** Sec. XVIII (1790); 208 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă l 1 şi 158. Legătură veche în piele.

LUCA (Pr. IOASAF). Mo

1. *Cronici moldoveneşti.*

f. 1 : „Hronografii care să chiamă sloveneşte Leatopisăţu, iar limba romîniască, a anilor scrisoare a[l] Ţărîi Moldovii scris de n istorici, precumti să va arăta în[n]ainte cine ce au scris.

Şi s-au scris în zilele prealuminatului, preîn[n]ălţatului dom stăpînitoriu a toată Moldoviîa, Io Grigorie Alexandru Ghica voev în anul de la zidirea lumii 7274, iar de la întruparea Domnului Dumne şi Mîntuitoriului nostru I<isu>s H<risto>s 1766, luna aprilie 7 zile toată cheltuiala dumisale Iordachi Oantacozino, vel spătar".

în continuare însemnarea lui lordache Cantacuzino : „Şi esti acestu Litopisăţ de părintele Iosav Luca, ficior Lucăi vist<iernicul> toată cheltuiala mea, cîndu eram vel spat<ar>. lordache Cant<a>co<z vel vor<nic>".

Ms. **254.** Sec. XVIII (1766); 416 ff. *[1-414];* 29 x 19 cm. Scriere cursivă. Frontispic peniţă la ff. 3 şi 9. Numerotaţie originală a filelor ce reîncepe cu 1 de la f.

Moldova

2. *Letopisețul Țării Moldovei de I. Neculee.*

f. 2 : „Hronografii, care să chiamă moldov&neşte scrisoarea anilor,, scris eumîi să va arăta în[n]ainte cine ce au scris.

Şi s-an scris în zilele preluminatului şi preîn[n]ălțatului domnu şi stăpînitorîu a toată Moldaviîa Ioan Grigorie Alexandru Ghica voevoda,. în anul de la zidirea lumii 7274, iar de la întruparea lui Dumnezeu Cuvîntul 1766, luna martie 27 de zile, întru pomenirea răposaților domni a pămîntului Moldovii, cu toată cheltuiala post<elnicului> Alexandru Hurmuzache".

Ms. 53. Sec. XVIII (1766); 437 ff. *[2-426']*; 29 x 20 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor ce reîncepe cu 1 de la f. 299.

Moldova

3. *Cronici moldoveneşti.*

ff. 14—19 : „Scrisoarea anilor l-am dăruit dumisali nepotului Matei Hurmuzache, vel paharnic, în anul de la facerea lumii 7283, iar de la Naşterea Domnului I<isu>s H<risto>s 1775, luna ghenarie 5 zile.

Şi am scris ca să s<e> ştie. loasaf Luca ieromonahul".

Ms. 252. Sec. XVIII (a doua jumătate) ; 521 ff. *[8-ll', 14 -473', 476"]* ; 29 x 19 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor, ce reîncepe cu 2 de la f. 202.

Moldova

4. *Letopisețul Țării Moldovei de I. Neculee.*

Ms. 112. Sec. XVIII (a doua jumătate); 242 ff. 29 x 19 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor, ce începe cu 191. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Moldova

5. *Leptopisețul Țării Moldovei de I. Neculee.*

Ms. **3416.** Sec. XVIII (a doua jumătate); 170 ff. 25,5 x 18 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Moldova

6. *Floarea darurilor*

Ms. 5476. Sec. XVIII (mijloc); 122 ff. 17 x 12 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

LUCA (ION) **Transilvania**

Omilii.

f. 95 : „Sfîrşit şi lui D<u>m<ne>zeu slavă. Ion Luca".

Ms. **2499.** Sec. XVIII (sfîrşit); 101 ff. *[71-95]*; 21,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlul de la f. 83' este scris cu roşu.

LUPESCU (RADU). **Țara Romîn**

1. *Cronica Slovenilor, Iliricului şi a Moesiei.*

f. 3' : „Leatopisețulii Slovenilorii, Iliricului, Misiei cei de S a Misiei cei de Jos, care coprinde în sine începutul şi stăpînirea cra şi a despoților ii sîrbeşti şi [şi] săvîrşitul lor, coprinzîndii pre sc şi alte lucruri ce s-au întîmplatii, care s-au scos după izvod acu .zilile prealuminatului, preaîn[n]ălțatului bunii credinciosului şi milostivului nostru domnu Io Mcolae Alexandru voevod, cu mila Dumnezeu domnu şi oblăduitor a toată Țara Eumînească.

Şi s-au scris întru al <loc gol> anii dintru a doao domnie a n «ale, în anul de la zidirea lumii 7235, iară de la Naşterea Domnul Mntuitoriu<lui> nostru I<isu>s H<risto>s 1727, de Eadul Lupescul, l iețelul de divan s<i>nii <lui> Mihail ieromonah".

Ms. 156. Sec. XVIII (1727); 68 ff. *[3' - 64]*; 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Tit inițialele şi anii sînt scrişi cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 4. Legătură în piele.

Țara Romîn

2. *învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie.*

î. 183' : „S-au scris la leatul 1727, mai 14 dn<i>, de Eadul log i<e>țel de divan".

Ms. 1062. Sec. XVIII (1727); 184 ff. *[1-183']*; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile țialele sînt scrise cu roşu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în

Țara Romîn

3. *Cronica lui N. Costin.*

Ms. **59.** Sec. XVIII (prima jumătate); 147 ff. 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Ti şi inițialele **sînt** scrise cu roşu. Inițială ornată la f. 1.

Țara Romîn

* 4. *Cronici moldoveneşti.*

Ms. **268.** Sec. XVIII (prima jumătate); 297 ff. *[l — 290']*; 19,5 x 14 cm. Scriere cu Titlurile şi inițialele sînt scrise cu roşu. Inițiale ornate la ff. : 44, 87, 13 Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Țara Romîn

5. *Cronici moldoveneşti.*

Ms. 353* Sec. XVIII (prima jumătate); 357 ff. *[6-357']*; 30,5 x 20,5 cm. Scriere cu Titlurile, inițialele şi indicațiunile marginale sînt scrise cu reşu. Frontispicii **rate** la ff. : 42 şi 342'. Inițiale ornate la ff. : 9, 10, 11 ş.a. Legătura veche în se păstrează sub legătura modernă.

Ţara Romînească

6. *Viţa neamului domnului Nicolae Mavrocordat.*

Ms. 1354. Sec. XVIII (prima jumătate); 75 ff. *[Filele 6-34*, 38-53, 56—72*sint scrise in limba grmcă]*; 20 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 7, 10, 12 ş.a Legătură veche în piele.

Ţara Romînească*

7. *Cronici moldoveneşti.*

Ms. **2117.** Sec. XVIII (prima jumătate); 345 ff. *[1 — 343];* 31 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi anii sînt scrişi cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1 şi 7. Iniţiale ornate la ff. : 1, 7, 13 ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

8. *Cronici moldoveneşti.*

Ms. **2506.** Sec. XVIII (prima jumătate); 170 ff. *[3—170*};* 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă.. Titlurile, iniţialele şi anii sînt scrişi cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 3. Iniţiale ornate la ff. : 12ᵛ, 41, 94ᵛ ş.a.

LUPOIANU (CONSTANTIN). **Moldova**

Miscelaneu teologic: Psaltire cu tîlc, Tîleul sf. Liturghii, Teologie polemică ş.a.

f. 435 > Iar acuma s-au tîlmăcit din limba leşască pre limba rumînească de Dima pisariul şi alcătuite cuvintele de Co<n>standin Lupoianul, în zilele măriei sale preaîn[n]ălţatului domnii Ioan Oo<n>standin Mcolae v<oe>v<o>d, într-al doilea domnie a scaunului Moldovii, în anul al 11-lea a domniei sale, la anul 1742<. . . . . . .

Ms. 84. Sec. XVIII (1742); 443 ff. 31 X 19 cm. Scriere cursivă. Textul ff. 1-433ᵛ este aşezat pe două coloane. Titlurile şl iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 14ᵛ, 31, 132 ş.a. Iniţialele ornate laff.: 1,199ᵛ,211 ş.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

LUPU (DASCĂLUL) BUCUR). **Transilvania** *Veneţia de Jos-Fâgâraş*

Miscelaneu teologic: Octoih şi Slujbe religioase.

f. 12: „Sfîrşitul lui vt<ori> glas. Fev<ruarie> 18 zile".

f. 18, în frontispiciu : „Această cartie o am scris eu, Bucur, <fiul> lui M<s>tor".

f. 46ᵛ : „Sfîrşitul lui glas 8. Aprilie în 22 de zile, 1750".

f. 105ᵛ : „Sfîrşit şi lui B<u>mnezău mulţămită. Anul 1751, ţărie> în 23 de zile.

Şi am scris eu dascal Bucur ot Veneţiîa de Jos".

f. 106ᵛ : „Slavă, cinste şi închinăciune Celui în Troiţă Unuia D< nezău, Care ne-au ajutat după început de am ajuns şi sfîrşitul.

Iară cei ce vă veţ<i> întîmpla a ceti, bucuraţi-vă în D<om> Şi mă rog, ce greşală veţ<i> afla, îndreptaţ<i> cu d<u>hul blî<n>deţ nepuind în ponos ; că precum îaste cu neputinţă omului a nu păcă într-acesta chip şi scrisoarea a rămînea fără de greşală.

Tuturor de bine voitor, eu Bucur Lup<u> ot Veneţiîa de Jos. 1 ghen<arie> 24 d<ni>".

Ms. 1653. Sec. XVIII (1750-1751); 174 ff. *[1-164*];* 21 x 16,5 cm. Scriere cursivă. rile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii- colorate la ff. : 1, 7, 12ᵛ ş.a. tură veche în piele.

MACARIE (IEROMONAHUL). **Ţara Romîn**

Tipic şi Pilde.

f. 517: „Macarie i<e>r<o>mo<na>h tog" <sic>.

Ms. 3472. Sec. XVIII (prima jumătate); 517 ff. *[515-517];* 14 x.9 cm. Scriere cursivă. tură veche în piele.

MACARIE (IEROSHIMONAHUL). **Ţara Romîne** *Mân. Bist*

Octoih.

ff. 2—6: „. . .S-au dat besericii din Văratece*); însă de v ucenicul mieu popa Co<n>standin la acea beserecă va fi şi cartea, de nu, cartea va fi a lui. Lealul <sic> 7248 <1740>, iulie 30. M<aca ier<oshimonahul> ot P<eştera> B<istriţa>".

f. 141ᵛ : „Sfîrşitul cu Dumnezeu <a> Slujbei punerii sfîntului şi lui Dumne<zeu> laudă. Macarie ieroshimonah ot P<eştera> B<istriţ

f. 156 : „Macarie ieroshimonah Peştereanul".

Ms. 2200. Sec. XVIII (prima jumătate); 166 ff. 20,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. titluri, iniţiale şi indicaţiuni tipiconale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie orig a filelor.

*) Localitate lîngă măn. Hurez.

1MAFTEI (DIACUL). **Transilvania (?)**

Octoih.

f. 87 „Aici amii scrisii eu Maftei diiacu".

f. 98ᵛ : „Vieţii 7277 <1769>, feurarti 27, Maftei diacii ot Chereşeşti, a lui Ioniţă diîacul ot Bereheşeşti".

.Ms. 2384. Sec. XVIII (1769); 106 ff. *[5 — 98];* 16 x 10 cm. Scriere cursivă. Titlurile., iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 13ᵛ 23ᵛ, 33ᵛ ş.a.

MĂGUREANU (LOGOFĂTUL IORDACHE). Ţara Romînească

Pateric

' f. 248 : „Sfîrşit şi lui Dumnezeu laudă, seriindu-o şi săvîrşindu-o numai singur <eu>, păcătosul, robul lui Dumnezeu, lordache log<o>f<ă>tul Măg<u>reanul".

f. 248ᵛ : ,,. . . .Foarte frumoase şi a<m> ostenit cu tot sufletul seriindu-o şi eu dupre altă carte.

Ci vă rog, fraţilor, oricăruia [î]i să va întîmpla a ceti pe dînsa, foarte bine să ia sea[a]ma să nu cetească în deşărt, măcarii că ştim că veţi găsi multe cuvinte greşite şi nesăvîrşite. Ci vă rog pre dragostea dumneavoastră să nu suduiţi, nici să blestemaţi, ci să ziceţ<i> : Dumnezeu iarte, ca să vă iarte Dumnezeu păcatel<e> şi dumneavoastră, pe cum ne arată la multe sfinte scripturi.

Plecat şi de tot binele rugătoriu, lordache log<o>f<ă>t M<ăr>-g<ineanu>".

Ms. 4982. Sec. XVIII (sfîrşit); 270 ff. *[14-212*, 215 — 270*];* 19,5 X 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. 24ᵛ, 35ᵛ, 49ᵛ ş.a. Iniţiale ornate la ff.: 35ᵛ, 49ᵛ, 62ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor, menţionată pînă la f. 207 pe verso, iar de la f. 208 pe recto.

MANTA (DASCĂLUL). Tara Romînească

Miscelaneu: fragment din Alexandria, Eshatologie, Minuni ale Maicii Domnului ş.a.

f. 8ᵛ : „ IlHcaX < =a scris > *Mantas* <scris în greceşte > dascălul ot .sf <î>nta Vineri. Leat 1786, octomvrie 20, s-au săvîrşit".

f. 41: „Sfîrşit şi lui Dumnezeu laudă. S-au isprăvit în luna lui noem<vrie> 8 zile. Şi am scris eu Manta log<ofătul> ot sf<înta> Vineri. Leat 1786".

Jls. **5558.** Sec. XVIII (1786); 113 ff. 23 **x** 15,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi inţiaîe sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 9 şi 41ᵛ. Numerotaţia veche a filelor începe cu 82.

MARCO (CĂPITANUL ZAMFIR). **Transil**
Braşov

Miscelaneu istoric: Istoria lui Petru cel Mare, Istoria asediului Vienei s.a.

LI: „Cartea politiei ruseşti şi vitejiile ruşiloru, a monarhului P şi altor înpăraţi şi stăpînitori. Istoriile acestea sîntu scoase de pe li muscăcească pe limba rumînească de domniia lui, chirio chir Eo Popovici, dascalulii oraşului cetăţii Coronii; şi după izvodul acela scrisu a doa oară de smeritul robul lui D<u>mnezeu Zanfir Marco, c tanii, în zilele prealuminatului şi preaîn[n]ălţutului <sic> înperator I<o>sifii alu doilea şi arhiereului locu[lu]lui, preasf<i>nţitului Ghedec neunitii, la ano 1788, aprilie 20. Braşovii".

f. 186 : „Sfîrşitul cărţii istorii Muscalilor şi vieţii marelui P înperatorului şi singur stăpînitorîul al politiei Eusiei şi a altor[i] st niri, pînă la răsuflarea lui cea mai de pre urmă, adecă pristăvirea.

Vrednic de laudă au fost aceştii monarh, pentru vitejiile lui şi bu tăţile ce au săvîrşit; pentru aceasta odihnit să fie sufletul lui, d înpăratul Cerescii să-i cerem. Amin".

f. 187 : < . . . . > „Tălmăcitu-s-au această is din limba rusească pe limba rumînească de dum<nealui> chir dasc Eadu Popovici, în Braşov, la anno 1785, 1785 <cu chirilice>, mart<ie> Şi s-au scris iar de robu<l> lui D<umne>zeu, smerit Zanfir Ma în Braşov, la anno 1788, april 29".

Ms. 3161. Sec. XVIII (1788); 279 ff. 20,5 **x** 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţiale notele marginale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 2. Numero originală a filelor cu cifre arabe.

MARCOCIU (VASILE). **Mo**

Fragment de Octoih ş.a.

f. 64 : „Şi eu amu scris, că atunce învăţamii la podobie; eu a scris, Vasîle Marcociu, cîndii şidemii la Prăjăşti".

Ms. 160. *Sec.* XVIII (sfîrşit); 85 ff. *[54-82];* 21 **x** 16 cm. Scriere cursivă. Unele ti iniţiale şi indicaţiuni tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la 60ᵛ, 68ᵛ> 71 ş.a. Desene florale la ff. : 59 şi 64ᵛ"ᵛ. Legătură veche în pie

MATEI Transilva
Drăguş-Făgăr

Acatistul Mântuitorului şi Paraclisul s/. Nicolae.

f. 49ᵛ : „Al sf<i>nţiei tale mic, plecat şi smerit, **43 MHororp-ku** *MA®*H* WT JVpitrSiii <=eu, mult păcătosul Matei din Drăguş> cu met sărutu cinsti<tă> mîna sf<i>nţiei tale".

Ms. 3802. Sec. XVIII (prima jumătate); 60 ff. *[2-49*];* 16 **x** 10 cm. Scriere cursivă. T rile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii co la ff. : 2 şi 34.

MATEI (Pr). Ţara Romînească
Mân. Dintr-un lemn-Vilcea..

Pomelnicul măn. Dintr-un lemn.

f. 4v : „Acest pome<l>nic de obşte s-au făcut cu chieltuiala mea şi s-au dat aici la sfîntă Măn<ăstire> Dintr-un lemnii, ca scriindu-să numele tuturor celor trecuţi răposaţi, atîta şi cei ce să află acum întru ticăloasă viîaţa, cît şi cei ce vor fi după acestea <sic > să să pomenească, pentru ertarea păcatelor lor. Ap<rilie> 15 dni, 1783. Popa Matei al sfintei Mă-n<ăs>t<iri> Dintr-un lemn".

Ms. 2193. Sec. XVIII (1783); 20 ff., cu adaosuri şi de alte mîini. 21 x 15 cm. Scriere cursivă.. Frontispiciu în peniţă la f. 4v.

MAZAREANU (VARTOLOMEU) MOLDOVA

1. *Slujba Parastasului.*

f. 4r v : „Panahydnicu, adecă Slujba Parastasului, care s-au scrisu dinu ustavulu moschiceşcu în zilile preluminatului, de Hr<i>stosu îubitoriului domnului nostru Grigorii Kalimahîi voevoda, fiindu mitropolitii preosf<i>nţie sa chir Gavriilii, unchîulu măriei sale, prinţi silinţa sf<i>nţii sale chir Mlethodii igumenii Slatinii, în anulii 1769, în luna ianuarii.

Şi l-amil scrisu eu, smeritulii şi mulţii păcătosulu şi nevrednicului Varthcxlo >mei Mazerianulii, arhimandriţii şi igumenii Soleai şi înpreună cu mai susu numitul igumenii chirii Methodie Putnîanul < . . . . > amu dăruiţii această carte mai susu numitei sf<i>ntei M<ă>n<ă>stîri Slatinii

Ms. 2356. Sec. XVIII (1769); 36 ff. *[4—27', 30-36'];* 19,5x16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Chenar şi frontispicii în peniţă la ff. : 4, 5, 30 ş.a. Paginaţie originală. Legătură veche în piele.

Moldova

Condica măn. Humor

f. 116: „In ştiinţă să fila tuturora, în anulii 1776, fiindu igumenii sf<i>ntei M<ă>n<ă>stiri Humorului sfinţie-sa chir Dosithei Putnîalulu <sic> s-au siliţii şi au făcuţii condică de moşiile numitei M<ă>n<ă>stîri, după cumii anume şi pre rîndti arată într-însa şi celelalte moşii toate s-au scrisu; iar moşiîa Feredeîanii şi moşiîa Brăneştii nu s-au scrisu, fiindu că scrisorile aeestorîi 2 moşii era<u> la preasf<i>nţie-sa chiriu chir Gavriilii, mitropolitulîi Moldovii.

Iară întru aceştii anii, 1779, fiindu igumenii numitei M<ă>n<ă>stîri sf<i>ntie-sa chirii Anthimii, iarăşi Putnianii, au adusii scrisorile acestorii

2 moşii de la Mitropoliia şi după aceia au socotiţii cu fraţii ca să le s
<sic > întru aceastaşi condică şi au poftiţii pre arhimandritulîi Varthol
Mazirianulu, iarăşi Putnianii, carele văzîndii că aceste trebuinţe
spre folosulii numitei Mănăstiri, au veniţii la numita M<ă>n<ă>
(fiindu că iarăşi sf<i>nţie-sa au scrisu şi numita condică) şi au s
întru aceastaşi condică şi scrisorile aeestorîi 2 moşii ce s-au zişii
sus, adecă a Feredeenilorii şi a Brăneştilorii, care dintru început
scrisă şi cu moşiîa Strahotinulîi.

Aşijdere au mai scris şi locuiţi celorlalte moşii, ca orice prici
fieştecare moşii să va naşte de aemu în[n]aint£ să să scrie întru acea
condică, spre cunoştinţa tuturorîi, după cumii anume şi pre rîndti
scrisu întru aceastaşi condică.

Anulii 1779, augustii 16, s-au scrisu aceste scrisori întru acea
condică".

Ms. 111. Sec. XVIII (1779); 151 ff. *[1-113, 115, U6-U8', 143- 151];* 31,5x 19
Scriere cursivă. Paginaţie originală, începînd cu 43.

Mo

3. *îndreptarea păcătoşilor.*

f. 2 ^ „îndreptare<a> păcătosului cu duhulii blîndeţelorii, prec
dohtorilorii celorii duhovniceşti aşa şi cfelorii ce să dohtorescii de la dî
păcătoşilorii calorii ce să pocăescu, întru folosii aşăzată de preosf<i>nţ
chiriu chir Vichentii Ioanoviciii, pravoslavniculuep<i>sc<o>pii alii Te
varului i proci, în anulii 1765, iunii 8".

Ms. 1300. Sec. XVIII (a doua jumătate); 81 ff. *[2-33'];* 21x16,5 cm. Scriere cu
Chenar şi frontispiciu în peniţă la ff. : 2 şi 3. Paginaţie originală.

MEICAN (TOADER) Mo

Viaţa lui Petru cel Mare.

f. 211 : „Sfîrşitul celor şasă cărţi şi lui Dumnezău mărire.

Scrisu-s-au acest Litopisiţ[i] în zilile preîn[n]ălţatului d
Alexandru Oon<stan>din Epsilant v<oe>vod, la veliat 1799, <cu
arabo oct<om>v<rie> 2 <cu cifre arabo, cu cheltuiala dum<i>sale c
<tanulu>i Zalificii Ioniţă, de mine îubitorîul de ostinele, prin silinţ
alcătuire<a > dreptei mele, în vremea cînd mă aflam slujind la dum<nea
cuconu<l> Alecu Balş, biv vel comis.
Toader Meican(?)".

Ms. 2581. Sec. XVIII (1799); 211 ff. 30,5x22,5 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie
nală a filelor cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

MELETIE (IERODIACONUL). **Moldova**
Mân. Risca

Miscelaneu teologic: Scara sf. Ioan Scărarul şi Vieţi de sfinţi.

î. 186 : „S-au început această carte a să scrie de la [i]iunie 29 şi s-au sfîrşitu la dechemvrie 1,1797" <cu cifre arabo.

f. 270 : „1798 <cu cifre arabe>, iuli<e> 21. Scrisu-s-au această carte de mini, smeritul între toţ<i> fraţii, mult păcătosul şi nevrednicul rob lui D<u>mnezeu, Meletie ierod[i]iacon din Mănăstirea Eîşca".

Ms. **2952.** Sec. XVIII (1797-1798); 270 ff. *[1-128, 145-270]*; 34,5 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 3ᵛ, 79 ş.a. Numerotaţie originală a filelor pînă la 186. Legătură veche în piele.

MELETIE (IEROMONAHUL). Moldova

1. *Cuvinte ale sfinţilor părinţi.*

f. 52: „1782, sept<emvrie> 24, nopţi <sic>, 2 ceas<uri>".

Ms. **1480.** Sec. XVIII (1782); 113 ff. *[l-27ᵛ, 31-113]:* 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Tit-1 urile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 31, 50, 57ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor, reluată de la f. 31. Legătură veche în piele.

Moldova
Mân. Secul

2. *Calist şi Ignatie Xanthopol, Cuvinte monahale.*

f. 6 : „Meletie ieromonah, 1793, ot Sacul".
f. 197 : „Sfîrşitul 1793 <cu cifre arabe> aprili<e> 22" <cu cifre arabo.

Ms. **420.** Sec. XVIII (1793) ; 197 ff. *[2 — 197];* 23,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 2. Numerotaţie originală a filelor.

Moldova
Măn. Secul

3. *Viaţa şi Capete ale sf. Grigore Sinaitul.*

f. 65ᵛ : „S-au prescrisii de pre izvodul carele au foştii scosu dinu limba elinească, de Meletie ieromonah".

f. 199ᵛ : „1795, ghenarie 24. Sfîrşitul cărţii sf<întului> Grigorie Sinaitul. Meletie ieromonahu<l> ot Sacul".

Ms. 1371. Sec. XVIII (1795); 204 ff. *[3-65ᵛ, 67-20f]*; 23x17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 67. Numerotaţie originală a filelor, începînd de la f. 67. Legătură veche în piele.

Mo

4. *Cuvinte ale sfinţilor părinţi.*

Copistul semnează la ff. : 8 şi 222.

Ms. **489.** Sec. XVIII (sfîrşit); 222 ff. *[aproximativ 1-3ᵛ, 109ᵛ-113ᵛ, 147-215ᵛ, 21*
20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. I
ornate şi viniete la ff.: 194, 195ᵛ*ᵛ ş.a.

Mo

5. *Calist şi Ignatie Xanthopol, îndreptar pentru călugări ş.a.*

Ms. **1409.** Sec. XVIII (sfîrşit) ; 225 ff. *[1-206, 208-225*]*; 22 x 16,5 cm. Scriere cursivă.
rile, iniţialele şi unele trimiteri marginale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu
^ la f. 12. Numerotaţie originală a filelor pînă la 203.

MICDONIA (SHIMONAHIA). **Mo**

1. *Miscelaneu teologic: Capete ale sfinţilor Grigore Sinaitul, Calist al Constantinopolului, Simeon al Thessalonicului ş.a.*

f. 210ᵛ : „Scrisu-s-au această carte ce să cuprinde într-însa c
ale Sf<î>ntului Grigorko Sinaitul şi ale lui Filothei şi ale altorii sf<
de nevrednica shimonahiîa Micdoniia, încă fiind în lume. Şi acu
afierosit<-o> sf<i>ntei Mănăstiri Văratecul întru pomenirea ei[i]
tot neamul ei[i]".

Cuvîntul „Văratecul" a fost şters şi s-a adăogat, pe margin
mîna Micdoniei, cu altă cerneală:" . . . . . .Izvorani, care-i
păvoţuirea <sic> părinţilorii de la s<fînta> M<ănăstire> Căldăruşan
să o ţie maica Avramiîa, pînă la săvîrşitulii sf<i>nţii şale, apoi să
de obşte".

Mai jos, cu prima cerneală : „Şi s-au scrisu la anulii 1796 şi ci
ceti să se roage pentru păcătoasa scriitoare".

Ms. 3543. Sec. XVIII (1796); 210 ff. 21,5 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile
ţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în

Mo

2. *Cuvinte ale sfinţilor părinţi.*

t 1 : „Aceasta cărticică iaste scrisă de maica mea cea doh<o
ească, Migdonie sh<i>m<o>n<ahia> şi mi-eu dat-o mie, Veronica,
păcătoasă, la 1821 săpt<emvrie> 10, mai în[n]ainte de ducerea ce
aicea".

ff. 3—8 : „Această carte, cu multe adunături ale Sf<i>nţilor, iaste dăruită de maica Migdoniîa răposata, maicii Veronica, care au foştii ucenița sf<i>nţii sale.

Să nu îndrăznească a o luoa, că-i dată spre pomenirea ei[i]. Şi am scris eu, părintele ei[i] cel d<u>hovnicescii, Callinic. 1822".

f. 207ᵛ, de mîna Micdoniei: ,,Le<a>t 7312, 1804, anulii <în> care s-au scris cartea aceasta".

Ms. 1345. Sec. XIX (1804); 207 ff. 24 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Din legătura veche în piele nu se păstrează decît prima copertă.

MICLESCU (POSTELNICUL IORDACHE). **Moldova**

1. *Letopiseţul lui Nicolae şi Miron Costin.*

f. 1 : „Acest Letopiseţ a<l> Ţării Moldovii şi a<l> altor de prin pregîur este al mieu, scris însuş cu mîna me<a>, nevoindu-mă mult şi cu multă ostenîală, scoţînd de pe altul, în zilile luminatului [al] nostru domnu măriia sa Constantin Dimitriu Moruz v<oe>vod, întru întîia domniia a măriip] sali în Moldova. Le<a>t 1782, ghen<arie> 25. Iordachi Miclescu post<elnic>".

Mai jos : „Acest Letopiseţ al mieu l-am dăruit frăţini-meu d<u>m-<nealui> bad. Co<n>standin Miclescu,biv vel pit<ar>.Le<a>t 1785, iuni<e> 29. Constantin Miclescu".

f. 311: „Scrisu-s-au acest Leatopiseţu di pe altul moldovenescu asemenea la anii de la zidire<a> lumii 7289, iar de laH<risto>s, Mîntuire<a> lumii 1781, martu 18, ostenitorîu fiind scrisorii Iordachi Miclescul post-elnic>. Slavă lui Dumnezeu, Celui ce mi-au agîutat după început de am agîunsu şi sfîrşitul aceştii cărţi".

Ms. 168. Sec. XVIII (1781); 317 ff. 21,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, anii şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 2, 25ᵛ, 48 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Moldova

2. *Cronici moldoveneşti: Nicolae şi Miron Costin*

f. 174ᵛ : „Scrisu-s-au acest Letopiseţu di pe altul moldovenesc asemine, la anii de la zidire<a>lumii 7292, iar de la H<risto>s Mîntuitoriul lumii 1784 iuni<e> 25, începîndu-1 a-l scrie. Şi l-am sfîrşit la 7293 anii de la zidire<a> lumii, iar de la H<risto>s Mîntuitoriul nostru 1785, iulie 4 zile, ostenitorîu fiind scrisorii Iordachi Miclescul post<elnic>, în zilile lui Alexandru Ioan Mav<rocordat> v<oe>vod.

Slavă lui Dumnezeu, Celui ce mi-au agîutat după început de am agîunsu şi la sfîrşitul aceştii cărţi. Sfîrşit şi lui Dumnezeu slavă".

Ms. 233. Sec. XVIII (1794-1795); 177 ff. [*1 -176*]*; 32,5x22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate şi iniţiale ornate la ff. : 1,4, 32 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

MIHAI. **Ţara Rom**

Lexicon slavo-romîn.

f. 17ᵛ^: „IlHcaX 43 MHX\HO" <=Am scris eu, Mihaiv

f. 346ᵛ : „Să s<e> ştie că acest Lexicon iaste al popei E<f>t ţi l-am scris eu Mihai, st AHIH < = în zilele> <lui> Io Gligorie voevoda. Leat 7181 <1673>".

Ms. **3473.** Sec. XVII (1673); 403 ff. 14,5 x 9,5 cm. Scriere cursivă veche. Unele iniţia scrise cu rosu.

MIHAI (DIACONUL). **Ţara Romî**

Bucureşt

Bînduiala botezului ereticilor.

ff. 1—7 : „Această carte ce să chiamă Botezu<l> pentru toate li păgîne cele nebotezate, iaste a lui S<vea>t<î>i Mcolae cel den T dăn Bucureşti, care o au scris Mihai diiaconul, în zelel<e> domnu Co<n>standi<n> vo<evo>d. Fev<ruarie> 20,l<ea>t 7206 <1698>".

Ms. **2163.** Sec. XVII (sfîrşit); 95 ff. *[1-31*, 34-87ᵛ, 90-93];* 20,5x15 cm. Scriere veche. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. piciu în peniţă la f. 1. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în

MIHAI (LOGOFĂTUL). **Ţara Romî**

Miscelaneu: Lexicon slavo-romîn şi Acatist.

i. 111ᵛ :„IIHC. Avkc. r«H4pîe A"H *Q,* *vkT x 3pMd < = Am scr luna ianuarie 9 zile, anul 7191 (1683)>. Şi am scris eu Mihaiu log<o s<i>nti Oprea di[i]acon, KT* AMH <=în zilele> <lui> Ion Şerban vo Arhiemitrop<o>lit Theodosie".

Ms. **1348.** Sec. XVII (1683); 111 ff. *[1-58*, 60-106*, 11 f]*; 20 x 14 cm. Scriere semiu Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Legătur în piele.

MIHAI (LOGOFĂTUL). **Ţara Romî**

Carte de bucate.

f.1 : „H RHC. 43 <= şi am scris eu> Mihai logof<ă>t ot Greci, dum lui> Alexie biv vel cluce<r> za arie. Mai 18 dn<i>, 7257 <1749>."

Ms. 1120. Sec. XVIII **(1749); 64** ff. *[1-63*];* **20,5** x **15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile ţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 2.**

MIHAI (Pr.). **Transilvania**
Roşcani-Hunedoara

Cazanii.

f. 2ᵛ : „Această sfintă Păucenie s-au arăduit a să scriîa dintîîa zi a lui maîu lună şi ani<i> Domnului au fost 1729; dară de cîridîi s-o zidit D<u>mnezău lumea 7237.

Şi s-au scriiat <în> zilele mării sale d<o>mnului vl<ă>d<i>ca din Făgăraş, mare păstorîu presta toată Ţara Ardealului, Ioan barontiş Patachi şi nobiliş. Şi s-au scris cu agiutorîul lui D<u>mnezău de mîna lui popa Mihai din Eoşcani, greşita şi păcătoasa şi mai micii plecat şi slugă tuturor fraţilor. M<e>s<e>ţa Cireşîar, 14 zile".

f. 244ᵛ: „Laudă Ţie D<oa>mne dau cu toată voinica mia cetelor în[n]gereşti că, după ce am arăduit învăţăturile duminecilor, am şi săvîrşit. Pri[i]meşte, D<oa>mne, ca di la un păcătos. Scris-am pop<a> Mihaiu din Eoşcani. Mîna mia greşit-a".

f. 386ᵛ : „Valur<i> multe rădică furtuna pre mare
Mai vîrtos gîndul omului întru lucru ce are ;
Nu atîtâ grija şi frica [înce] începutului
Cît grija şi primejdia sfîrşitului.
Fie ce început de folos nevoinţa-1 arată,
Iară sfîrşitul a tot lucrul ias<te> plată.
Lăudată să fie a lui D<u>mnezău put&re
Care după început au daţii şi sfîrşit".

Ms. 2860. Sec. XVIII (1729); 403 ff. 32 x 20 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 3, 11ᵛ» 14ᵛ ş.a. Legătură veche în piele.

MIHAIL (Pr.). **Ţara Romînească.**

Molitvenic.

f. 162ᵛ : „Scris-am eu, smeritul şi plecatul popa Mihail IVT C*AO K-KHGH (?) KT. AIT **WT PowAecTKA** *XKA* , 4\|TAA < = în satul Cîineni (?), în anul de la Naşterea lui Hristos 1734>. Scris-am în luna lui mai, 19 zile".

Ms. 545. Sec. XVIII (1734); 177 ff. *[38-162*];* 20 x 16 cm. Scriere cursivă.

MIHĂILĂ (COPILUL). **Ţara Romînească**
Măn. Hurez

Slujba Adormirii Maicii Domnului.

f. 160 : „Scris-am eu Mihăilă cop<ilul> del<a> Hur<e>z, cu zisa sf<inţiei> sale părintelui Misail ec<lisiarhul> Măn<ă>stirii Hur<e>z".

Ms. 2665. Sec. XVIII (început); 160 ff. *[aproximativ 134-159*};* 21 x **15** cm. Scriere cursiva veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

MIHAILOVICI (Pr. CONSTANTIN). **Tran**
S

Alexandria.

f. 133ᵛ : „Celor ce să vor întîmpla a ceti această istorie a lui Alex marele înpărat şi vor afla ceva greşăli, în cuvinte, sau în sau [şi] izvodul acesta nu să va lovi cu alte izvoade, să iarte nu se pr;>a grăbească a m<ă> ponoslui; că precum am aflat aşa scris, 1782, eu popa Co<n>standin Mihailovici, fiind dasc<ăl> şi torîu acum, în Sibiîu ot leat 1781".

Ms. 5496. Sec. XVIII (1782); 143 ff. *[1-133*];* 22 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titl iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat şi iniţială ornată la f. 1

MIHAILOVICI (VASILE). **Ţara Rom**

Scara sf. Ioan Scărarul.

î. 1: „Leastviţă adecă Scara ce cuprinde în sine v[i]iaţa sf<î> preacuviosului părintelui nostru Ioan[n]ti, carele şi au alcătuiţii a carte ce are 30 de cazanii pentru îndreptarea călugărilor şi un cu de învăţătură cătră nastavnicu.

S-au scris în zilele prealuminatului domnu Io Alexandru Io Ipsilant voevodii, fiindu mitropolit <al> Ungrovlahiei chirii Gr cu toată chieltuiala preasf<i>nţit<ului> mitropolit alţi Myralichiei, chirii Filaretu de Vasile Mihailovici, la anulii 1779, mai [i] 24".

f. 449 : „Celui în Troiţă D<u>mnzeului slava de-a pururea. Ş ticălosului, celui ce amii scrisu, mîntuire; şi celorii ori cîţi o citesc ascultă cuvintele cu luare aminte şi să nevoescii ale săvîrşi, înpără cea vecinică. Sfîrşitulu şi lui D<u>mnezeu laudă".

Ms. 2315. Sec. XVIII (1779); 449 ff. 32 x 21 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile iniţiale sînt scrise cu roşu. însemnarea de la f. 1 este încadrată între două colorate, ce se unesc într-un arc ornat cu motive florale. Frontispicii col iniţiale ornate la ff. : 2, 12, 106 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. L veche în piele.

MIHALACHE (VĂTAFUL DE PLAIU). **Ţara Rom**
Cimpina-P

Pateric, în care este inclusă şi Viaţa lui Varlaam şi Ioasaf.

f. 46ᵛ : „ . . . . . Adu-ţi aminte, Doamne, de toţi cei ce c sfînt numele Tău < . . . . >. Iartă-mă, Doamne şi pă păcătosul celîi ce am scris această cazanie vrednică de auzire"<.,

f. 256 : <. . . . . > „De aceasta au pus sfîntul Ioan Damas-^chin osteneai<ă> dă ne-au arătat povestire vrednică de auzire, însă nu pre limbă rumînească ci pre alte limbi. Iar apoi de un Udrişte log<ofăt > al doilea s-au scos după elinie pă slovenie şi iar după slovenie pă rumînie. Şi apoi la l<ea>t 7181 <1673>, în zilele creştinului domnii Io Grigorie Ghica v<oe>v<o>d după izvodul ce-au foştii scris de Udrişte vt<ori> log<ofă>t, scrisu-s-au şi de un Fota grămătic domnescîi, în oraşul Bucureştilor, larii acum la liat <sic > 1778, în zilele mării sale domnului nostru Io Alexandru Ipsilantii voevod scrisu-s-au şi de mine, cel mulţii păcătos şi nevrednecul rob lui D<u>mnezeu Mihalachie vătaf de plaiul Prahovei, afîndu-mă şăzătoriu la Cîmpina".

f. 475v : „Mihalachie vătaful de plaiu, 1779".

Mai jos : „Apoc<alipsul> 1 : Eu sîntii Alfa şi Omega, începutul şi Sfârşitul. Dirept aceia şi eu ticălos<ul>, cel ce m-am ostenit a scrie aceasta carte, del<a> început pînă aici, întru Acela m-am nădăjduiţii, ca invrednicindu-mă cu începutul să mă întărească şi la sfîrşit.

Numai atîta mă rog dumnSlorvoastre, creştin<i> pravoslavnici, ori cine va citi pre această carte şi veţ<i> afla greşăli, nu ponosluiţi, numai ziceţi : Dumn<e>zeu să-<l> iarte pre cel ce au scris ; căci [că] nu au scris mînă de înger, ca să nu greşască, ci de un păcătos şi spurcat; şi să fie şi păcatele acelora ertate. Amin".

JYls. 1903. Sec. XVIII (1779); 475 ff. 31 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi viniete colorate la ff. : 1, 37v> 80 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

JMILLO (M). Moldova

Aritmetică.

f. 1 : „Arithmetica. Arătare pentru Pravilile întîe, pentru cele de alte felîuri prifacere, a celor mari în mai mici şi a celor mici în mai mari, cu povăţuiri la toate Pravilile. M. Millo. 1795".

Ms. 4566. Sec. XVIII (1795); 27 ff. *[1 — 25v];* 19,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie originală a filelor cu cifre arabe.

MISAIL (IEROMONAHUL). Moldova *Măn. Bisericani*

Praxiu slavo-romîn.

f. 590 : : „CfcH IlpagtS nHcaA epA\0NaX fl&HcaHA WT CTAA MOHacTHp Eecgp*-KANH. A\nc>ro nocTpdAaX A"* H uoiyw; HJKI MITIT A* pa38Avkrr HA$>K* wBp-kiţicr rp-kuiiH KK Hero HiKA'KH'kTc A\IN«, NE p*Ka arrACKa nHcaX N * MAMChKa H MHoro-rotuiNa. A/lcuţa ÎWH KÎ* A«»S A**K KacHAi'e RO«ROA<*> RA-kr x3p§" < = Acest

Praxiu l-a scris ieromonahul Misail, de la sfîntă Mănăstire Bese Mult s-a ostenit ziua şi noaptea ; cine va ceti să înţeleagă. Un va găsi greşală să nu mă blestemaţi pe mine, căci n-a* scris mînă rească ci omenească şi mult greşitoare. Luna iunie, 23 zile, în zile Vasile voevod, la anul 7160 <1652>.

Ms. 69. Sec. XVII (1652); 592 ff. *[1-590]*; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi i sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 1, 248v, 249v ş.a. Legătură veche î

MITREA (LOGOFĂTUL). Ţara Rom

Pateric.

f. 180v : „Această carte care să chiamă Otăcinic s-au scris în prea bunului şi creştin domnu Io Co<n>standin B<asarab> B< veanu> voevod, den porunca dumnealui cinstitul<ui> şi blagorodnicu jupan Mihai Cantacuzino v<e>l spat<ar>, săvîrşindu-se la anul sp<ă>seniîa lumii 1700, m<e>s<e>ţa mai în 30 dn<i>.

Şi ostenitoriul scrisorii au fost Mitrea log<o>f<ătul>".

Ms. 480. Sec. XVII (1700); 181 ff. *\l-180v];* 22 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 116, 130 ş.a. Nume originală a filelor. Legătură veche în piele.

MUNTEANU (NICOLAE).

Octoih.

f. 65 : „Această sf<î>ntă şi d<u>mnezeiască carte (ce să ch Paradiţi, adec<ă> pre limba rumînească Octoihii, s-au scris de lui D<u>mnezeu Mcolae Munteanul, la şcoala g<ospo>d ot s<ve>tîi M în Iaşi, la al doilea domnie a preaîn[n]ălţatuluid<o>mnului nostru gorie Ion Oal<i>mah voivod, umblîndii veleatul de la facerea lumii iar de la H<risto>s 1769 <sic>, mart<ie> 20".

Ms. 3691. Sec. XVIII (1769); 98 ff. *[2-98v]*; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţ indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 2, 26, Iniţiale ornate la ff.: 2, 60v, 70 ş.a. Legătură veche în piele.

MUNTEANU (DASCĂLUL VASILE). Tran

1. *Psaltire.*

f.1 : „Psaltirea pro<oro>cului şi înpăratului Davîdu, cu agiutorîu D<u>mn<e>zeu înc6pemîi a face de pre izvodulu Eîbnicului întru a domnie a preîn[n]ălţatului domnu Ioanii Mihailu <loc gol>.

Şi s-au scris de mine mai mic şi smeriţii dascăl Munteanii Vasilie, de l<a> Nemiş-Juc*). întrunnmărul anilor de la H<risto>s 1751, m<e>s<e>-ţa fevruarie 25".

Ms. 1353. Sec. XVIII (1751); 207 ff. 19,5 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar colorat la f. 1. Frontispicii în peniţă la ff. : 8, 15ᵛ, 25ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Transilvania

2. *Octoih.*

f. 1: „Ou D<u>mn<e>zeu începem Ohtoih, întru carele să află slujba şi rînduiala celorii 8 glasuri şi cu alte orînduia<le> ce să voriiafla în[n]-a-inte, scriindu-se de mine, mai mic, şi smerit dascăl Munteanii Vasilie de la îsemiş Jucu. Anii D<o>mnului 1759, mai 17".

f. 176ᵛ : „Sfîrşitu şi lui D<u>mn<e>zeu mulţămită, că ne-au ajutaţii după începutu de amii ajunsîi şi sfîrşitu.

Iară cei ce vi s-a în[n]tîmpla a ceti, bucura<ţi>-vă în[n] D<o>mnulii şi mă rog veri ce greşale veţi afla, în[n] slove sau în[n] cuvinte în [nedreptăţi cu d<u>hulii blîndeţelor, neîn[n]putîndu-mi; căci eu ca.un neputincios m-am nevoiţii, iar ca un păcătos ştiu că voi fi şi smintit. Că precumti iaste cu neputinţă omului a nu păcătui, aşa şi scriitor<ului> a nu rămînea vinovaţii în[n] slovă.

Scris<-am eu> dascăl Munteanii Vasilie de l<a> Nemiş-Juc. An 1759, iulie 5 zile. Şi vă poftescii tuturor viaţă fericită".

Ms. 4664. Sec. XVIII (1759); 176 ff. 20,5 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Chenar colorat la f. 1. Frontispicii colorate la ff. : 12ᵛ, 23ᵛ, 71ᵛ ş.a. Numerotaţie originala a filelor. Legătură veche în piele.

Transilvania

3. *Octoih.*

f.1 : . . . „Ohtoih . . . . . cu toate svgtilnile şi stihurile lorii, scris . . . . de mine, dascăl Munteanii Vasilie . . . . iulie 9". <Textul este pe alocurea rupt sau ilizibil>.

f. 191: „Sfîrşitulu lui 8 glas, prin osteneala dascălului Munteanii Vasilie".

Ms. 5205. Sec. XVIII (mijloc); 215 ff. 16 x 10,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 25, 48, 97ᵛ ş.a.

*) Sat lîngă Cluj : Jucul Nobil.

NATANAIL (IEROMONAHUL).

Miscelaneu teologic: Pavecernic şi Cuvinte ale sf. Efrem Şirul.

f. 2 „Pavecernic întru carele sîntii canoanele de rugăciune preasf<î>nta de D<u>mnezău Născătoarea şi pururea Fecioara M carele se cîntă la Pavecerniţă în toate zilele pe optii glasuri după iala Octoihului, acumii întru aceştii chipti scrise şi întîi scoase şi t cite de pre limba slovenească pre limba moldovenească, cu porun cheltuiala şi bl<a>gosloveniîa preasf<i>nţitului mitropolitului a Ţara Moldovei, chiriu, chirii Iacovii, în zilele mării sale prelumin domnii şi oblăduitoriu a toată Ţara Moldovei Io Ma[t]theiu Ghi <e>vod.

Şi s-au scrisu în sf<î>nta Mitropolie în oraşu în Iaşi. Şi s-au de mine greşitulîi şi adevăratulii fiîu şi slujitorîualîi besgrecii răsări mai miculii întru călugări, ieromonahii IsTathanailii, în anii de la z lumii 7262, iară de la H<risto>s 1754".

Ms. 1390. Sec. XVIII (1754); 165 ff. 28,5 x 18 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi lele sînt scrise cu roşu. Chenare în peniţă la f. 1. Frontispicii în la ff. : 3, 10, 13 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

NAUM (RÎMNICEANU). Ţara Rom *'Rîmnicul-Vîl*

1. *Miscelaneu teologic: Slujba Vecerniei celei mari şi Cîntări bisericeşti.*

f. 16ᵛ : „Ac&ste foiţe s-au scrisii de îsTaum ierod<iaconul> din sf Episcopie a Rîmnecu<îui>. 1784, mart<ie> 14".

Ms. 2198. Sec. XVIII (1784); 17 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţiale scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 4, 12, 13ᵛ ş.a. Iniţiale ornate 4, 6ᵛ, 12 ş.a.

Ţara Romî *Mân. Po*

2. *Pomelnicul mănăstirii Polovraci.*

f. 1: „în anii de la începutulii lumii 7293 şi de la I<isu>s H<r 1785 s-au prefăcuţii şi s-au în[n]oitii aceştii d<u>mnezeesciiPomen[ce să zice Proscomisarion şi s-au lăsaţii sf<i>ntei şi d<u>mnzeeştii M tiri Pol<o>vracii< . . . . /> în zilele prealu tului domnii a toată Ţara Eumînească, Io Mihai Co<n>standinii S voevod < . . . . i . . . . >"

f. 27^{v} : „Aici să pomeneşte părintele chir Pahomie, ig<umenul> sf<i>ntei Mănăstiri Pol<o>vraei, prinţi a căruia cheltuială s-au scrisu acestu PomSnicti de smeritul între ierodiîaconi Naum".

Ms. 2209. Sec. XVIII (1785); 35 ff. *[1 — 34*]*; 20x16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi daniile făcute mănăstirii — aşezate în cartuşe — sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 7, 10 şi 28.

Ţara Romînească
Măn. Hurez

3. *Capete ale sf. Grigore Sinaitul.*

f. 119 : „1785, *iuliu* <cu litere greceşti> 18. Au luaţii sfîrşitu scrierea aceştii cărţi prinţi osteneala smeritului între ierodiaconi Naumu, din sf<î>nta Mănăstire Hurezii".

Ms. 2669. Sec. XVIII (1785); 119 fl *[1 — 98, 101-119]*; 21,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 55^{v}, 101 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

1. *Miscelaneu teologic: Pateric şi Cugetări ale sf. Calist Gatafighiotul.*

f. 232^{r-v} : „Sf<î>nta aceasta carte ce iaste ca o înpărătească grădină, plină de bune, mirositoare flori, în multe chipuri înpărţite şi în multe fglîuri preadulce mirezmindii, cele ale sf<i>nţilorii părinţiloru noştri (carii ş-au trecuţii luciul aceştii vieţi cu multe, stradalnice osteneli cătră D<u>mnezeu la Eghipetii) de sf<î>ntulii D<u>hîi Insuflate cuvinte, dîndu-le spre d<u>hovniceasca iscusinţă a celorii ce vorii ceti cu luare aminte, silindu-se după putinţă a face şi cu lucrul, căci, după apostolescului cuvîntîi, credinţa făr<ă>' de fapte mo<a>rtă iaste, care găsindu-se la sf<î>nta Mănăstire a Argeşului, adusă de unii părinte oarecarele de la Sf<e>tagora şi nefiindii scrisă de mină aleasă (precumti şi aicea), poate şi dinii tălmăcitoriu să va fi pricinuiţii a fi cuvintele foarte amestecate şi cu puţintică înţelegere, s-au mai diorthosit pe alocurea (după proasta mea pricepere), însă neeşindii nici decumii din noima cuvîntului.

Iarii de s-arii afla această carte la alte părţi cu mai bună tălmăcire şi mai apropiiată de rosturile sfinţilor părinţi (ce să cuprindti în lăuntru) şi să va vedea că nu întocmai să potriveşte cu acăia, să nu ne fie spre defăimare, căci aşa s-au întîmplatii noi a găsi.

Şi s-au prescrisii cu porunca, osîrdiia şi cu toată cheltuiala sf<i>nţii sale cinstitulu<i> părinte şi al mieu stareţii, chirio chirii Eafail, nastavnicul nostru, de mai micului ucenicii şi nevrednicul între ierodiîaconi Naumu dinu sf<î>nta Mănăstire Hurezii. 1787, fev<ruarie> 20". <anul şi ziua sînt scrise cu cifre arabe>.

Ms. 2568. Sec. XVIII (1787); 270 ff. 33,5 x 23,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise **cu** roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 2, 60 ş.a. Numerotaţie originală: a filelor. Legătură veche în piele.

NECULA (DASCĂLUL). **Tra**

Miscelaneu teologic: Cazanii, întrebări şi răspunsuri, Visul Maicii Domnului, Eshatologie ş.a.

f. 22^{v} : „Să să ştie că aceste Cazanii le-am scrisu eu, dascălul I si<n> popa Petru Mstor ot Braşovu, părintelui Irimie de la sat Săcele, ca să le citească la morţî la oameni mari şi la mueri şi la cu ertăciuni.

Ano 1788 ienuarie 14".

Ms. 1346. Sec. XVIII (1788); 90 ff. *[7-22*, 25-50];* 22,5 x 17,5 cm. Scriere cursi

NEGRULE (NĂSTASE). **M**

Alexandria

f. 1^{v} : „Cu mila lui Dumnezeu am scris aciastă carte <a> Alexa în zîlile preluminatii a înpărăteştii sale mărir<i> Ecaterini<i> Alexie preblagocestivii înpărătesăi a toată Eosîe, întru fericite zîle a mo torîului ei, binecredinciosului domnu şi marile ene<a>z Pavel Pet şi a soţii lui, binecredincioasa doamna şi mare cneghina Mărie Th rovna şi a fiilor lui, binecredincioşilor domni şi mar<i> cne[ne]j<i> xandru Pavioviei şi Co<n>standin Pavlovici şi a binecredincio<a> doamne şi mar<i> cnejine Alexandra Pavio<v>na, ElianaPavlo<v>na, M Paylo<y>na şi Ecaterina Pavlo<v>na, în vreme <a> cînd înpărăteştile eşti oşti să afla aice în Prinţîpatul Moldovii, supt ocîrmuirea prelumin cne<a>z Gligori Alexandruvici Potiomkin, a marilui hatman şi de şti[i] arhistratigu şi a multora ordine caveler <sic>; iar a biserici ţînere locului exarhiii Moldovlahiip] era ocîrmuitor preasfinţie sa Amb a presfinţîtului îndreptătorîului sînod mădular, arhiepiscopal a rinoslavii[i] şi,a Tavricescului Herson[ii].

Şi s-au scris de min<e>, păcătosul, Năstas<e> Eegrule, aice în la veliat 1790, apri[i]l 1".

Ms. 869. Sec. XVIII (1790); 80 ff. *[f-77];* 35,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile ţialele sînt scrise cu roşu. Manuscrisul este bogat ilustrat, cu scene din vi Alexandru Macedon executate probabil tot de Năstase Negrule. Legătură în piele.

NEONIL. **M**

Cuvinte ale sf. Isaia. Pustnicul.

f. 184: „Această carte s-au scrisu de ticălosul Neonilu, la le 7296 <1788>, oct<om>vr<i>e 14, eîndîi s-au tăiaţii trei fraţi de la vii la Necoreşti".

Ms. 4834. Sec. XVIII (1788); 186 ff. *[1-184];* 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Unele şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătura în piele se păstrează sub legătura modernă.

NICANOR (IEROMONAHUL). **Moldova**

1. *Cronica Slovenilor.*

f. 1 liminară[v] : „Această carte s-au scris de smeritul Meanor".

f. 1. „Să s<e> ştie cînd am scris, l<ea>t 7261 <1753>, mai 10",

Ms. 101. Sec. XVIII (1753); 82 ff. 34 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 2. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Moldova
Iaşi

2. *Istoria Moreii.*

f. 145[v] : „Deci cu aceştia toate sfîrşind
Şi laudă lui D<u>m<n>ezeu trimiţînd
Aducu plecăciune desăvîrşit,
Ca să fie darulii pri[i]mit".

f. 146. : „Ostenitorîu la scrisul aceştii cărţi ce să chiamă Istoria Moreii <a fost> smeritul Meanor ier<o>monah den sfîntă Mitropolie din Iaşi. Mart<ie> 2 dn<i>, l<ea>t 7262 <1754>".

Ms. 1616. Sec. XVIII (1754); 147 ff. *[1-146];* 20,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Titlul şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 1. Numerotaţie originală a filelor.

Moldova

3. *Cîrjă arhierească.*

Ms. 1468. Sec. XVIII (mijloc); 728 ff. *[79-310*];* 31,5x21 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 119. Iniţiale ornate la ff.: 122[v], 128, 199[v] ş.a. Numerotaţie şi paginaţie originală. Legătură veche în piele.

NICHIFOR (IEROMONAHUL). **Moldova**
Măn. Dolj eşti

Istoria risipirii Ierusalimului.

f. 40 : „Această istorie au scris-o ieromonah îsTechifor ot Măn-<ăs>tire<a> Doljeştip], eu toată cheltuiala mea; şi pentru osteniala lui i-am dat 120 ban<i>. Şi am iscălit, 1782, Iuli<e> 20, D<imitra>chi Hăr-l<es>cu, pah<arnic>".

Ms. 124. Sec. XVIII (a doua jumătate); **41** ff. *[1-40]*; 29,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniţă la f. **1.**

T

NICHIFOR (IEROSHIMONAHUL). **Ţară Romîn**

Miscelaneu teologic: Alegeri din dogmele sf. Dionisie Areopaghitul şi Rugăciuni.

ff. 1—6, de altă mînă : „Această sfîntă carte este a-sfinţii sale ro lui Dumnezeu Mehifor ieroschimonah ot Stănişoară, scoasă după slov pe rumînie cu toată chieltuiala mea şi o am dat-o sfintei Mănă Cozii, să fie părinţilor de cet^nie si- mie vecinică pomenire. Fev<rua 17 dn<i>, 1764".

f. 215 : „Sfîrşit silui D<u>mn<e>zeu laudă. Mchiforii ieroshimon

Ms. **2468.** Sec. XVIII (mijloc); 283 ff. 20 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţ sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 20[v], 28[v] ş.a. Legătură în piele.

NICHITA (DASCĂLUL). **Mo**

Miscelaneu. Cazanii, fragment din Mîntuirea păcătoşilor şi Versuri.

f. 11 : „D<u>mnezău să erte şi pe celu ce au scris cartea aceas

f. 34 : „Şi numele cărţi<i> acestea este Mîntuirea păcătoşiloru şi preţuiţi ei iaste trei lei. Sfîrşitulu noemvri<e> 24, 1790.

f. 34[v] : „Dumn<e>avoastră pravoslavnici cetitori, dinii darulii H<risto>s rogu pre dumn<e>avoastră şi de viţi găsi ceva greşală în s sau în cuvin[n]te, îndreptaţi cu duhulii blîndeţălorti şi nu puneţi în pon Că cumii nu-i putinţă a fi cerîulîi făr<ă> de nori, aşa şi scrisoare făr greşală, că este scoasă di pe cărţi frînpeşti <sic> şi ilineşti pe li< rumîneşti şi nu să pre bine înţălege vorba, fiindii scrisă dinţi darulii lepciuni<i> şi cu a D<o>mnului nostru I<isu>s H<risto>s. Aminti Nechita das^alu, sătulii Dorna".

Ms. 3231. Sec. XVIII (1790); 35 ff. 19 x 11,5 cm. Scrierea imită tiparul. Unele titluri şi in sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 5[v], 11[v] ş.a. Numerotaţie orig a filelor cu cifre arabe.

NICODIM. **Moldov**

Psaltire.

Cf. Ms. **693,** f. 73 : „HcnHca CA\|raATHp pai;<BO)>KH HHKOAHM" O scris această Psaltire <de> robul lui Dumnezeu Mcodim>.

Mcodim nu a copiat, evident, Psaltirea Voroneţeană, ci a folo ca text pentru copierea altei Psaltiri şi în sensul acesta trebuie accep însemnarea sa.

Sec. XVII (probabil); Scriere cursivă veche.

NICODIM (MOHAHUL). **Ţara Romînească** *Mân. Căldăruşani*

învăţături pentru spovedanie.

f. 1 <. . . . . > „Adunată de la mulţi dascăli şî pusă la bunăorînduîalăde cuvîntăreţul cuvios între monaşi chir Mcodim".

f. 119 : <. . . . . > „ Adunată pre scurţii din multe învăţături a mulţi dascăli şi tîlmăcită rumîneşte de nenumitul, spre mai bună folosirea cititorilor. 1795, dechemv<rie>".

f. 122v, la sfîrşitul unei prefeţe : <. . . . . > „Iar după ce veţi dobîndi acest folos fierbin<te> vă rogu să faceţi şi mică rugăciune către D<umne>zeu, pentru sufletul celor ce s-au ostenit la aceasta şi au fost înpreună lucrători, şi mai vîrtos pentru sufletul aceluia ce au dat în tipariu această sfătuire, spre folosul de obşte al vo<s>tru; mai pă urmă şi pentru cel ce o au scris în limba rumînească. Fiţi sănătoşi".

f. 176v: „Sfîrşitu<1> şi lui D<umne>zeu laudă. 1796, ianuar<ie> 13 dn<i>, în Căldoroşani".

Manuscrisul n-a fost tradus de călugărul Mcodim, care nu face altceva decît copiază o carte tipărită.

Ms. 3789. Sec. XVIII (1795-1796); 176 ff. [2-1i, *13-176*]*; 18,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă la ff. : 1 şi 13. Legătură veche în piele.

NICODIM'(Pr.). **Ţara Romînească***

Fragment de Pateric.

Coperta a Il-a interioară : „Acesta iast<e > scris dă părintele Neeodim şi cîtvia dîn Leasfiţă scrisă dă p<ărintele> Iosif ec<lisiarhul> Hurezul<ui>> ca cine va citi să-i pomenească, căci sîntu vieţ<i> foarte dă folos şi dă umilinţa sufletului".

Ms. 2665. Sec. XVIII (mijloc); 160 ff. *[aproximativ 1-110*};* 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

NICOLA (GRĂMĂTICUL). **Ţara Romînească** *Mân. Cîmpulung*

1. *TetraevangJiel.*

f. 265 : „Aceştii izvod de sf<î>nta Ev<an>g<he>lie nevoitu-m-am de l-am scris eu, smeritul şi mult păcătosul, Mcola gramaticul întru sf<î>nta şi d<u >mn<e >zeiasca Mănăstire de la Cîmpulung, unde iaste hramul Âdormirei Preasf<i>ntei Stăpînei noastre Născătoarei de D<u>mn<e>zeu şi pururea Fecioară Mariîa, cu cheltuiala sf<i>nţiei sale Iosif, ieromonah ot Dolgopol, în zilele prealuminatului şi în[n]ălţatului bunului creştin,

mariîa sa domnul nostru Io Şerban Ca<n>tacozino Basarab voevo a sf<i>nţiei sale fericitului părintelui nostru Theodosie, mitropo U<n >grovlahiei, cînd au fost cursul anilor de la zidirea lumii 7194 de la întruparea lui H<risto>s au fost 1686 <sic>, m<e>s<e>ţ<a> dee <vrie> 30 de zile.

Şi mă rog sf<i>nţiilor voastre, preasf<i>nţi părinţi şi dumnelorvo den bună rudă născuţ<i> boiari şi tuturor cărora li's-ar întîmpla a pre această sf<î>ntă carte şi ar afla întru dinsa ceva greşit, mă ro îndreptaţ<i> cu d<u>hul blîndeţelor, iar pe mine, păcătosul, să nu < blestemat<i>, pentrucă şi eu sînt om den pămînt făcut şi au scris de tină, ca şi sf<i>nţiile voastre, înpreună cu toţ<i> şi cu mine, ne nicul, să aflat<i> ertare la înfricoşata judecată a lui'H<risto>s. Am

f. 265v : „Versuri politice 6.

Eu Mcola scriitorîul
Luaîu de la Domnul ajutoriul;
Ucenicul sf<i>nţiei tale smerit
Cu tot lucrul acesta m-am întărit
Lui D<u>mn<e>zeu ca să-mi ajute m-am rugat neînce
Şi pururea, cu toată scriptura mi-au ajutat".

Ms. 1327. Sec. XVII (1685); 265 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, ini şi indicaţiile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff.: 1, 5, 7 Miniaturi, reprezentînd pe cei patru Evanghelişti la ff. : 4v, 74v, 118v şi 190v. tură veche în piele.

I

Ţara Romîn

2. *Albina.*

ff. 1v — 2 : <. . . . . > „Pre această sf<î>nt d<u>mn<e>zeiască carte văzîndu-o preasf<i>nţitul şi prearîvnitorîu d<u>mn<e>zeeştii legi şi al dogmatelor sf<i>nţilor părinţi, chir Theod mitropolitul [al], Ţărăi Ungrovlahiei, văzîndu-o aşa înpodobită cu toate fPliurile de dulci şi sf<i>nte învăţături, cu dragoste i să apr inima şi rîvni, prin multă cheltuială de o scoase de la adîncul li elineşti şi sloveneşti şi o trase către lumina [a] înţelegerii li rumîneşti; pre care sf<î>ntă şi d<u>mn<e>zeiască carte'o făgăduî şi o închină tuturor celor flămînzi de hrana cea sufletească şi-i roag o pri[i]mească ca pre o fîntînă nedeşertată, dentru caria oricine ar să-ş<i> stîmpere setia sufletului cu răcoroasă apă a vieţii, nedeşe să-i fie; închină-o şi ca pre o vistierie de vrăciuire, dentrucaria ori ar năzui să dobîndească sănătate bolnăvirei sufletului său, neapă să-i fie. închină-o şi ca pre hrana cea sufletească, de care singur do H<risto>s grăîaşte că nu numai cu pîine va vieţui omul, ci cu tot cuvî carele iase den rostul lui D<u>mn<e>zeu; şi iarăş<i> pre tot cetito aceştii sf<i>nte cărţi îl roagă ca, cetind numele sf<i>nţiei sale, să-1 po nească. Amin.

Şi s-au scris această sf<î>ntă carte în zilele prealuminatului do Io Co<n>standin Băsărab voevod. Şi s-au săvîrşit de scris în luna

[i]iulie 5 dn<i>, anul 7197 <1689>, dupre izvoadele dascălilor ; ostenitor scrisorii aceştii sf<i>nte cărţi, Mcola gramaticul".

Ms. **1357.** Sec. XVII (1689); 315 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff : 3, 12, 246ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

3. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tîleul Evangheliilor.*

f. 62ᵛ : „IIHC. **d3** HHKOAA **MNororptwHwX*"** <= Scris-am eu Mcola mult păcătosul>.

Ms. **201.** Sec. XVII (sfîrşit); 217 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 4, 64 ş.a. Legătură veche în piele.

Tara Romînească

4. *Albina.*

f. 123ᵛ : „Ierei Mcola".

ff. : 163ᵛ şi 188ᵛ : „Mcola".

Ms. **484.** Sec. XVII (sfîrşit); 321 ff. 19 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 3, 6ᵛ, 124 ş.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

NICOLA (Pr.). Tara Romînească

1. *Pomelnicul mitropoliei Ţării Romîneşti.*

f. 36: „Din porunca preasf<i>nţitului chir Theodosie, mitrop<o>-litul, acest sf<î>ntu Pomgnec l-am scris eu, mult păcătosul Mcola log<ofă-tul>, la anul 7205 <1697> KT* AHH <=în zilele> <lui>Io Co<n>standin B<asarab> B<rîncoveanu> voevod".

Ms. **2101.** Sec. XVII (1697); 36 ff. *[aproximativ 1-14, 16-18, 21-22ᵛ, 25-83, 36) ;* 30 **X** 20,5 cm. Scriere semiuncială. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu şi aur. Miniatură înfăţişînd înălţarea la cer, la f. 1. Iniţiale ornate la ff. : 1 şi 3ᵛ. Legătură artistică în piele.

Ţara Romînească

2. *Calendarul anului bisect 1704.*

f. 5ᵛ : „IIHC. <^=a scris> pop<a> Mcola".

Ms. 2358. Sec. XVIII (început); 12 ff. 19,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu.

Ţara Romînea

3. *Pomelnicul mănăstirii Cîmpulung.*

f. 6ᵛ : „în vreme<a> cînd era<u> anii de la începutul lumii 72 iară de la H<risto>s 1710, în zilele bunului creştin şi luminatului dom Io Oo<n>standin Brîncoveanul Basarabii voevodii şi ,a preasf<i>nţitu chir Anthimu Ivireanul, arhiep<i>scopul şi mitropolitul a toată Ţara Bun nească, în[n]oitu-s-au acest sf<î>ntii Pom£nic, cu porunca şi toată ch tuiala preacuviosului chir Iosifu ieromonah, hagiul, carele pe acSîa vre era igumen aceştii sf<i>nte Mănăstiri Cîmpulungul, al căriia hram ia
1
Uspenie B<ogorodi>ţe.

Şi s-au scris de mine smeritul, mult păcătosul şi cuciarnicul în preoţ<i> ierei Mcola. Şi mă rog sf<i>nţiilor voastre, cuvioşilor ieromonaş i ierodiaconi întru H<risto>s mai mari fraţ<i>, ca să nu pregetat<i> a pom şi numele nostru, cel mult păcătos, la sf<î>nta şi d<u>mnezeiasca Lit ghie, cînd bunul D<u>mn<e>zeu vă va învrednici a sluji, ca şi sf<i>nţ voastre, la zioa înfricoşatului judeţ, să dobîndiţ<i> ertare păcatelor, şi vă învrednicit<i> stării de-a dreapta înpăratului slavei, a lui I<isu H<risto>s, adevăratul D<u>mn<e>zeul nostru şi să vă veseliţ<i> înt înpărăţiîa Lui în v£cii nesfîrşiţ<i>, cu toţ<i> sf<i>nţii Lui. Amin".

Ms. **3722.** Sec. XVIII (1710); 56 ff. *[aproximativ 1-11, 14-23ᵛ, 33-36ᵛ];* 30,5 x 21 c Scriere semiuncială. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în per la ff. : 1, 5ᵛ, 7 ş.a. Iniţială ornată la f. 1. Numerotaţie originală a filelor. Legăt artistică în piele.

NICOLAE. Ţara Romînea

Fragment din Istoria lui Sindipa filosoful.

f. 65ᵛ : „Sfîrsit istorii lui Sindipa filosof<ul>. 1786, sept<emvr 13. Mcolae".

Ms. **330.** Sec. XVIII (1786); 124 ff. *[15-65*];* 19 x 14,5 cm. Scriere cursivă.

NICOLAE. Ţara Romînea

Miscelaneu: fragmente din îndreptarea legii şi din Trepetnic.

f. 1 : „îndreptarea legii cu D<u>mnezeu, care are toată judeca arhierească şi înpărătească de toată vinile preoţeşti şi mireneşti, Pravi Sfinţilor Apostoli, a cele 7 săboară şi toate cele naneastenice <sic>; lîn acestea şi ale sf<i>nţilor dascăli, ai lui Vasile cel Mare, Timoftei, Mchif Mcolae, theologii d<u>mnezeeştilor b<o>goslovi, acum într-acest ch scrisă după Pravila cea tipărită din zilile preaîn[n]ălţatului domnii Ma[t]thei B<asa>r<ab> v<oe>vod, leatu 7160 <1652> şi acum scrisă zilele preîn[n]ălţatului domnului nostru Io Mcolae Pe[n]tru Mavrogher v<oe>vod a toată Ţara Bumînească şi în zilele preasfinţiei sale părin

mitropolit chir Grigorie, a toată lumea U<n>grovlahie<i>. Vă leat 1787. S&tu<l> Ghişoi, [m] <d>e Mcolae sin Mcolae seriitor[i]'\

Ms. 4367. Sec. XVIII **(1787); 46** ff. *[l-24', 27-29, 42'-45']*; **21,5 x 15,5** cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu.

NICOLAE (ARHIMANDRITUL). **Polonia**

Miscelaneu teologic: Semnul crucii, Pentru ruga sfinţilor, Vieţi de sfinţi, fragment din Vămile văzduhului ş.a.

Cf. Ms. **34,** f. 73ᵛ, copiat de Toader Jora: „Să se ştie cine au scris-o, că s-au iscălit. Toader Jora.

Această cărţălue am scris-o eu di pe o carte a sfinţii sale a egumenului de Ploreşti, pentru ca să să ştie valetul, 7264 <1756>, intru care zile să o fi sc<r>is Co<n>stantin Bălăcian<u>, întru care scrie aşe : Scrisu-o-am di pe un izvod ce era scris de <i>er<o>monahul *Neculaiu arhimandritul,* ce scrie că au scrisu-o de pe o Biblie a lui Şerban vodă din Ţara Munteniască, cînd au fost în Ţara Leşască".

Sec. XVIII (prima jumătate).

NICOLAE (DASCĂLUL). Moldova

1. *Fragment din Varlaam şi loasaf.*

f. 54: „1796, <scris şi cu cifre arabe>, fev<ruarie> 26.îtf<i>c<o>l<ae> d<as>c<ălul>, s<c>r<ii>t<or >".

Ms. **3186.** Sec. XVIII **(1796); 88 ff.** *[1-54];* **21 x 15** cm. Scriere cursivă. Titlul este scris cu roşu. Frontispiciu colorat la f. **1.**

Moldova

2. *Cronici moldoveneşti : Grigore Ureche şi Miron Costin.*

f. 2: „Mcolai".

f. 353ᵛ : „Sfîrşit şi lui D<u>mnezeu laudă. Şi au luat sfîrşit cu agiutorîul lui D<u>mnezeu acest Letopisiţ la anul 1800, iulie 12".

Menţiunea paharnicului Costache Sion de la f. 14 : „Aceştii letopisis scris de răpousatul meu bunicu medelniceriu<l> Toader Sion, părinte a răp<o>s<atului> meu părinte stol<ni>c lordache Sion, l-am dat preiubitului meu nepoţii" <. . . . . > nu poate fi acceptată decît în înţelesul că medelnicerul Toader Sion a plătit copistului pentru scrisul Letopiseţului. De altfel întreaga factură a scrisului este aceea a unui copist de meserie.

Ms **104.** Sec. XVIII **(1800); 353 ff. 29,5 x 20** cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : **2, 2ᵛ, 9** ş.a. Desene în peniţă la ff. : **163ᵛ, 181ᵛ, 182** ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Mo

3. *Cronici moldoveneşti.*

f. 100ᵛ : „Mcolai păcătos<ul>".

f. 245ᵛ : „1800, avg<ust > 1. Pînă aici s-au scris de l<a > 15 a lui iu

f. 362 : „avgust 15".

Ms. **2305.** Sec. XVIII **(1800); 364 ff.** *[1-362];* **29 X 20** cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff.: **1, 10, 100ᵛ** ş.a. N rotaţie originală a filelor.

NICOLAE (DASCĂLUL). Ţara Romîne *Câpşuna-Dîmbovi*

Miscelaneu teologic: Legenda celor 12 Vineri, Întrebări şi răspunsuri, Minuni, Vedenii ş.a.

f. 27ᵛ : „Mcolae dascălul".

f. 61: „Neeolae dascălul. Am dăruit părint<e>lui po<p>i<i>? E pro<to>p<op>a sud D<îmbo>v<i>ţa, sat Căpşuna".

f. 71 : „Necolae dăscălu<l>. Am scrisu eu cum că este a<l> părint pro<to>p<op> Badu ot sat Căpşuna".

.Ms. **1738.** Sec. XVIII (sfîrşit); **83 ff.** *[3-81ᵛ];* **17x11,5** cm. Scriere cursivă. Fronti în cerneală la ff. : **16, 22, 48** ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură în piele.

NICOLAE (DIACUL). **Transilvan** *Sâcele-Maramur*

Miscelaneu teologic: Octoih, Sinaxar şi Molitvenic.

f. 1: „Octoihii, adecă Osmoglasnicu, care au făcut precuvio părintele Ioan den Damascii şi alalţi sf<i>nţîi părinţi. Scris Jn Se «Ti ATÎTW IVT CKTKOp CKTÎT x3CA'î, A IVT pO>K. A'K4 4\|fS MClld r*H. P. A <=în anul de la facerea lumii 7214, iar de la Naşterea lui Hristos 1 luna ianuarie 3 zile >. Scriitorîul Mcolae diacti".

Ms. **4276.** Sec. XVIII **(1706); 109 ff.** *[1-108ᵛ];* **18 x 15** cm. Scrierea imită tiparul. Titl iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Chenar, desen şi fr picii în peniţă la ff.: **1, 1ᵛ, 2, 8** ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură în piele, restaurată la cotor.

*) Sînt mai multe localităţi în Transilvania cu acest nume. Credem că este vorb Săcele din Maramureş. Vezi şi însemnarea de pe coperta I-a interioară unde este amintit localitate din Maramureş, Rorşa.

NICOLAE (LOGOFĂTUL). Țara Romînească)

Cronograf.

f. 538 : „Acest Hronograf, cartea înpăraților, este a lui Mcolaie log<ofătul> sin Stan log<ofătul>; şi am scris-o iarăşi eu în zilile mării sale Io[i] Mihaîu Co<n>standin Suțul v<oe>v<o>d, carele şăzîndu fără treabă am scris-o.

Şi cine va citi, mă rog să zică : Dumnezeu să-1 erte. Şi cîndu am scris-o mă aflam logofețel dă vist<e>rie. Mc<o>laie log<ofăt>. 1783, oct<om>-v<rie> 1".

Ms. 1073. Sec. XVIII (1783); 544 ff. 29,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor.

NICOLAE (MONAHUL). Țara Romînească

1. *Viața patriarhului Nifon.*

ff. 173ᵛ—174 : „Predosloviîa către cititor. Această sv<î>ntă cărticea care să chiamă jitiia preacuviosului părintelui nostru Mfon, muncit-am de o am scris eu, mulții păcătosul şi dentru monahi mai mic decît toți, Mcolae dentru sv<î>nta Mănăstire Brîncovenii, însă scoasă după izvodul părintelui Ananiei, ier<o>monah<ul>, staretul mieu, tălmăcindu-se de sf<i>nția sa dentru limbă slovenească pre limbă romînească.

Şi s-au scris den porunca cinstitului şi preacuviosului părintelui nostru chiriu chir Paisie, arhimandritul, care au foştii egumen sf<i>ntei Mănăstiri Bistriții, iară acum den mila lui D<u>mn<e>zeu şi porunca prealuminatului şi slăvitului măriei sale domnului nostru Io Co<n>stantinti B<a>s<arab> voevoda să află năstavnic la sv<î>nta Mănăstire a măriei sale cea noao ce să chiamă <H>urezii, unde să slăveşte sf<î>ntul hram a<l> sf<i>nților şi de D<u>mn<e>zeu încununați înpărați şi întocma<i> cu Ap<o>s<to>lii, Co<n>stantin şi Elina.

Dereptii aceasta mă rog dumneavoastră, cinstiților cititori, ştiu că multe greşale veț<i> afla pă urma aceştii cărticea, ce cu d<u>hul blîndețelor să îndereptați şi să plinit<i>. Iarpremine, ticălosul HMNororp-kuiHks <=şi mult păcătosul>, carele am scris, să nu mă blestemați; că n-au scris I)<u>-hul Sf<î>ntii sau înger, ce dxuxhul niîhnirii şi mînă de țărînă păcătoasă, ca şi cuviințele voastre *să vă spodoliți* <adaos marginal> a auzi acel glas zicînd : Veniți bl<a>gos<lo>viții Părintelui Mieu de moşteniți înpărăția ceriului, care-i gătită voao de la începutul lumii. Aminti.

E1* /VfcTT* WT CK3AANÎA A\Hp4 3pM0, WT pO>K. XK0\\ *i\^Th AXUA* dn\ ^ur' < = în anul de la facerea lumii 7199, iar de la Naşterea lui Hristos anul 1691, ap<rilie>, zile>.

Ms. 2462. Sec. XVII (1691); 174 ff. 19 x 13,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlul, unele inițiale şi adaosuri marginale sînt scrise cu roşu. La f. 1ᵛ, este reprezentat, în cerneală neagră şi roşie, chipul Sf. Nifon. Frontispiciu în peniță şi inițială ornată la f. 2„ Vinietă la f. 174. Legătură veche în piele.

Țara Romîn

Molitvenic slavo-romîn.

f. 181 : „Această cărticea o am scris eu Necolae monah ot Brîneov cu cheltuiala şi cu porunca sf<i>nției sale părintelu<i> Paisie egum de la s<fe>ti Co<n>stantin, însă de la <H>urezi de la Mănăstirea domne <a> măriei sa<le> Io Co<n>stantin voevoda.

Fraților, mă rog ce să va f<i> greşit să îndereptaț<i> şi să nu mă stemaț<i>. L<ea>t 7201 <1692>, sept<emvrie> 5 d<ni>'\.

Ms. 2465. Sec. XVII (1692); 183 ff. *[3-181]*; 20 x 14 cm. Scriere semiuncială şi cu Titlurile, inițialele şi indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontisp peniță la ff. : 4, 15, 39ᵛ ş.a. Numerotație veche a filelor. Legătură veche în

Țara Romîn

3. *Miscelaneu eshatologic: Vămile văzduhului şi Cuvinte ale sf. părinți.*

Ms. 1247. Sec. XVII (sfîrşit); 121 ff. *[3-119*]*; 19,5x14 cm. Scriere cursivă. Titlur inițialele sînt scrise cu roşu. Numerotație veche a filelor. Legătură veche în

NICOLAE (Pr.). Transilvan
Cicmău-Hunedoa

Liturghia sf. Ioan Gură de Aur.

f. 44 : „Scris-am eu popa Mculae din Cicmău, al dumivoastră voitorîu, popei Paşt<e> din Bozeş, vleatii 1702; scris pentru un flor 60deban<i>".

Ms. 4870. Sec. XVIII (1702); 71 ff. *[2-44]*; 20 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. T slavo-romîn, are inițialele şi indicațiunile tipiconale scrise cu roşu. Legătura în piele se păstrează sub legătura modernă.

NICOLAE (Pr.). Țara Romîn

Slujba îndrăciților.

ff, 1—4 : „S-au legat această carte cî<n>d s-au zugrăvit sf<î>nta seric<ă>; fost-au leat 7254 <1746>".

f. 64ᵛ : „Şi s-au scris această cărțulie cu Slujba îndrăciților de sme întru preoți, pop<a> Mcolae, s<i>nii pop<ei> Gheorghie, protopopul Biserica Domnească din tîrgu din Cîmpulungii.

Şi cine va citi pre dînsa să-ş<i> aducă aminte şi de noi, pomenind robii lui Dumnezău, vii: erei Mcolae, Mariîa s<estra> ih < = sora m mor<ți> : erei Gheorghie, Ilinca s<estra> ih, Ştefan şi pe toții neamul Şi au plătitu osteneala scrisorii acestor trataj pop<a> Theodor, s<

popei Ghe<o>rghie poşul <sic> ot s<ve>ta m<u>cen<i>ţa Marina, ca să-i fie de treaba lui".

Ms. 8467. Sec. XVIII (prima jumătate, înainte de 1746); 64 **ff.** 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la **f.** 1. Legătură veche în piele.

NICOLAE (Pr.). **Ţara Romînească**
Măn. Bistriţa

Miscelaneu teologic: Cîntări bisericeşti, fragment din Apocalipsul Maicii Domnului ş. a.

f. 107ᵛ : „1798, mart<ie> 21. Am scris eu pop<a> Mcolae, fiindu în rfînta Măn<ăstire> Bistriţ<a>".

Ms. **2040.** Sec. XVIII (1798); 133 ff. *[aproximativ 83*-96, 99-110];* 15 x 10 cm. Scriere cursivă. Unele iniţiale şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

KIŢU (LOGOFEŢELUL). **Ţara Romînească**
Rîmnicul Vîlcea

Theatron Politicon.

f. 269ᵛ : „S-au prescris de Mţul logofeţelu<l> ot sf<î>nta Episcopie Bîmnecul, cu cheltuiala sfinţxiei salo chir Nectarie, iconomul sf<intei> Episcopii, la l<ea>t 1787, sept<em>v<rie> 6".

Ms. **1569.** Sec. XVIII (1787); 270 ff. *[1-269*];* 31 x 20 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă la ff. : 2 şi 114. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele*

OPREA. **Ţara Romînească**

Molitvenic slavo-romîn.

f. 141ᵛ : „Ace<a>stă carte ce să chiam<ă> M<o>l<i>tv<e>nîc o am scris eu Oprea MHororptuiHkiX H H^CKKP'KHK <= mult păcătosul şi nespurcatul>, m<e>s<e>ţă mar<tie> 16 dn<i>, l<ea>t 7206 <1698>".

Ms. **2383.** Sec. XVII (1698); 152 ff. *[1-141ᵛ];* 14 x 10 cm. Scrierea imită tiparul. Frontispicii în peniţă la ff. : 45ᵛ, 56, 96 ş.a. Legătură veche în piele.

OPREA (LOGOFĂTUL). **Ţara Romînească**

Fragment din Acatistul sf. Nicolae.

f.5 : „Acathistii a sf<î>ntului părintelui nostru Mcolae, arhiepiscopul de la Mira Lichiei, făcătoriul de minuni, care să citeşte joi sau cine cînd

va vrea. începutul, ca şi cealelalte, am scris aceasta cînd era cursul !<ea>t 7247 <1739>. Oprea log<o>f<ătul> ot Ial<o>miţă".

Ms. 471. Sec. XVIII (1739); 52 ff. *[5-19*];* 14,5 x 9,5 cm. Scriere Cursivă. Titlul c este încadrat într-un chenar în peniţă. Frontispicii în peniţă la ff. : 5ᵛ ş ţiale ornate la ff. : 5ᵛ, 10ᵛ, 11ᵛ ş.a.

PAHOMIE (IERODIACONUL). **Ţara Ro**

Miscelaneu teologic: Theotocarion şi Rugăciuni către Iisus Hristos

f. 1ᵛ :' „Theotocarion pe optii glasuri, întru care să coprinde c ^le Născătoarei de D<u>mnezeu, ce să cetescii în toate serile la Pavecerniţii pe la mănăstiri, unde iaste adunare de părinţi călugări folositoare de sufletele celorii ce să nevoescii a-şi tăia voile şi celor luptă înpotriva patimiloru ; care; acumti s-au scris cu mai bune înd şi tocmiri ale cuvintelorii, decîtti c&le ce să vorii fi aflîndii pe l mănăstiri, în zilele preaîn[n]ălţatului d<o>mnu Io Mihaiii Co<n> Suţu v<oe>v<o>d, întru alu doilea anii alu domnii mării sale şi în preasfinţitului mitropohtii al U<n>gr<ovlahiei>, chiriu chirii G carele cu ajutorîul lui D<u>mnezeu, dinii trecuta lună a lui Iulie intrată în numărulu de ani 25 ai păstorii preasfinţii sale.

Şi s-au scris această sf<î>ntă şi d<u>mnezeiască carte, cu ch robului lui D<u>mnezeu Eadul şi soţiîa lui, Mariîa; iaru oste scrisorii cu mîna amii foştii eu, Pahomie ierod[i]iaconu<l> de la s Mitropolie dinu Bucureşti.

Şi s-au scris această sf<î>ntă carte, oct<omvrie> 22, leat 1784. liomie, ierod[i]iac<on> Mitrop<o>liei Bue<u>reşti".

Ms. **2056.** See. XVIII (1784); 137 ff. 33,5 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialel caţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la f. 1ᵛ. Fronti peniţă la ff. : 2, 4ᵛ, 12, ş.a. Legătură veche în piele.

PAHOMIE (STAREŢUL). **Moldo**
Schitul La

Miscelaneu: Sinaxar, Molitve, Gromovnic, fragment de Pateric, Pravilă ş.a.

f. 51ᵛ: „Le<a>t 7262 <1754>".

f. 54: „Şi am scris eu, <i>er<o>monah Pahomiîa ot L Precum am găsit la Otecinicii, aşa am scrisu : nice n-amii adaosi n-am lăsaţii nimicii; precum amii aflat ase am aşezat. Fie numele I nului binecuvîntat de acum şi pînă în veci. Aminii. Le<a>t 7262 <

f.70; „Stareţ <i>er<o>monah Pahomiîa". <Textul este criptogr

f.112, în jurul portretului unui călugăr : „Stareţii Pahomi<e>, <i> monah, mulţii păcătoso <sic> nacealnicului, le<a>tu_____<rupt>"

ff.116 : „<I>er<o>monahii, stareţii şi mai[i] micul tuturor, nacial-niculti Pahomiîa". <Textul este criptografiat>.

•f.21 : „Le<a>t 1762".

f.173 : „Le<a>t 7270 <1762>".

f.183ᵛ —185, scrise cu roşu: „Predoslovie către pravosla<v micii ce-titori. Să să ştie că acea<stă> carte este izvo<d>it<ă> dintr-o carte tiparnic<ă> di la Stoliţ<ă>, tipărit<ă> di la înpărăţie Muscului <sic>, cumu-i Gromovnicul şi Cherindariul şi Eojdeniţa şi Pascalie< . . . .

Aceste toate sîntii scrisă din izvod tipar[t]nicii, iară altile sînt scris<ă> din izvod cu mîna; ce am socotit că sînt de tre<a>bă acele<a> am scris.

Deci pentru aceasta mă rog lui D<u>mnezeu de ertare şi frăţiilor vo<a>stre de îndreptare. Cum nu este cu putinţă să fi[i]e ceriul făr<ă> de n[u]ori şi mare<a> fără de valur<i> şi pămîntul făr<ă> de scirbe, aşa nu este cu putinţ<ă> să nu fie omul fără de greşală; dar eu, păcătos<ul>, cum să nu greşescii, fiind neputincios şi neînvăţat şi pro<s>tan [şi] şi cu sufletul şi cu trupu<l> şi cu minte<a> şi cu gîndul şi cu cugetul-şi cu inima şi \ .. <ilizibil> [şi] cu lucrul şi cu toate sînţirile mele, fiind neputincios ; şi amii putut să greşesc ca om neputincios ce sînt, macarii că m-am silit cît am putut şi.... <ilizibil> să nu greşescii ce poate tot amii greşit.

Pentru aceia mă rog să îndrepta<ţi> cu duhul blîndeţelor or<i> ce-ţ<i> găsi greşit în slove, sau în cuvinte; îndreptat<i> şi vă veţ<i> îndrepta, ertaţ<i> şi vi s<e> <v>a erta voo, lăsaţ<i> şi vi s<e> <v>a lăsa voo. Că bine ştiţi ce zice Sf<î>nta Scriptură, că cu ce măsur<ă> veţi măsura, cu aceia'vi s<e> <v>a măsura voo şi încă mai scuturat şi îndesat şi vărsîndu-să dintr-însa.

Pentru aceia mă rog şi eu frăţiilor vo<a>stre să-m<i> ertaţi greşală şi D<u>m<ne>zeu să vă erte ; şi să vă ru<ga>ţ<i> şi pentru mine, un păcătos şi un greşit şi osindit. Şi de mine încă să fiţ<i> ertaţ<i> şi blagosloviţi de vlădica H<risto>s şi de mine, de un păcătoşii. Stareţ şi nacealnic, <i>er<o>monah Pahomie".

f. 188ᵛ : „7270 <1762>".

Ms. 5454. Sec. XVIII (1754-1762); 190 ff. *[2-189];* 19,5 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi explicaţiile sînt scrise cu roşu. La f. 1ᵛ portretul unui episcop, în culori. Frontispicii, iniţiale ornate şi viniete la ff. : 2, 7ᵛ, 37 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

PANU (GRĂMĂTICUL). Ţara Romînească *Măn. Cîmpulung*

Ceaslov.

ff.253ᵛ—254 : „Cumii dorescii cei ce călătorescii pre mare ca să ajungă la un vădii cu linişte, să să odihnească, aşa am doriţii şi noi, începîndîi această carte, ca să ajungemti la sfîrşit.

Şi iat<ă>, cu voia lui D<u>mn<e>zeu şi cu ajutorîul Maic ţiei Sale, precumti amu început amii şi săvîrşit.

Şi s-au scris aceast<ă> sv<î>ntă carte întru sv<î>nta Mă Dălgopol, în zilele luminatului domnii Io Co<n>standin voevod polit chir Theodosie. Şi s-au scris den porînca <sic> şi de< osîrdiîa sv<i>nţiei sale părintelui Ioan <i>er<o>monah şi'o am eu, Panii gram<a>tic, cîndii era leatul de-nceputul lumii 720 Şi s-au început în luna lui noemvrie în 16 dni şi s-au săvîrşit în dechemvrie în 25 dni "< . . . . . >.

Ms. 2381. Sec. XVII (1691); 258 ff. *[1-256*] ;* 15,5 x 10 cm. Scriere cursivă. Titluril şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă l 118ᵛ ş.a. Legătură veche în piele.

PARTENIE (IEROMONAHUL). Ţara Ro *Schitul R*

Mîntuirea păcătoşilor.

f.2 : „Această sf<î>ntă şi d<u>mnezeiască carte ce să chia tuirea păcătoşilorii s-au scris de smeritul şi mulţii păcătosul ieromonah, întru slava şi cinstea marelui m<u>cenic Gheorgh şezetor <sic> la Schitul ce să chiamă Eobaia, care iaste metoh Mănăstiri Argiş şi iaste hramul Sf<î>ntului marele mucenicii G La anii Dom<nului> 1764".

Ms. 5466. Sec. XVIII (1764),; 357 ff. *[2-3*, 11-175*, 178-356*);* 19x14,5 c cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la tispicii în peniţă la ff. : 3, 135ᵛ şi 200. Desen în peniţă, reprezentîn Domnului cu Iisus în braţe, la f. 199ᵛ. Legătură veche în piele.

PASCU (LOGOFĂTUL). Ţara Rom

Miscelaneu: Vieţi de sfinţi, Cuvinte ale sf. părinţi, Albina, Literatură parenetică, fragment de Pateric, Vămile văzduhului ş.a.

f. 24: „P<as>c log<ofă>t<ul>, văt<a>f".

f. 122ᵛ : „Această sfîntă şi d<u>mnezeiasc<ă> carte am s Pascul log<ofă>t<ul>. Octo<m>vrie 12 dn<i>, leat 7260 <1751

f.296 : „3A« nHcaX 43 ITacKS R-vra^ sa <== aici am scris e vătaf de> copii".

Ms. 2338. Sec. XVIII (1751); 354 ff. *[aproximativ 1-122ᵛ, 125-185*, 187-292*,* 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scris Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 24ᵛ şi 30.

PĂTRAŞCU (LOGOFĂTUL). **Ţara Romînească***

1. *Cronograf.*

f. 597[v] : „Dumneavoastră cinstiţilor şi de bun neam boeri şi pravoslavneci creştini, cu multă plecăciune şi smerenie vă rugăm, unde veţi afla, în cartea aceasta, niscarevaş alunicări [şi] şi greşăli, au den cuvinte au den slove, au den greşală mea, nu liuliţ<i>, nici puneţ<i> în ponos, nici să ne blestemaţi, că Unul D<u>mnezeu iaste făr<ă> de greşală; ci ertaţi şi îndreptaţi cu d<u>hul blîndeţelor, ca şi pe dumn<ea>v<oastră> să v<ă> erte Domnul D<u>mnezeu şi să v<ă> îndrepteze cătră cereasca înpărăţie. Amin.

Scrisu-s-au această carte de robul lui D<u>mnezeu şi plecatul dum<nea>v<oastră> Pătraşco log<o>f<ă>t<ul>, cu toată cheltuiala a dumnealui Co<n>stahdin Oomăneanul, biv vel sărd<a>r, ca să-i fie dumnealui de citanie şi în urma dumnealui, cei ce vor citi, să fie spre pomenirea dumnealui>.

Iar cine s-ar întîmpla a o fura să aibă blestemul a tuturor sfinţilor părinţi ce să află într-această carte scris<i>.

Şi s-au săvîrşit de scris în zilele prealuminatului şi în[n]ălţatului domnului nostru Io Co<n>standin Mcolae v<oe>v<o>d, în luna lui maîu 11 dni, leat 1762. Pătraşco l<o>g<o>f<ă>t<ul>".

Ms. 4248. Sec. XVIII (1762); 597 ff. 30,5 x 21 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu< roşu. Frontispiciu colorat la f. 477. Iniţiale ornate la ff. : 2[v], 52, 61[v] ş.a. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

Ţara Romînească

2. *Miscelaneu teologic: Vieţi de sfinţi, fragmente din Pateric, Cuvinte ale sf. părinţi ş.a.*

f.37 : „Pătraşcu l<o>gof<ă>t <în criptogramă>, noemvrie 17 d<ni>, 1763, am scris la această carte".

Ms. 2162. Sec. XVIII (1763); 95 ff. *[1-68*];* 19,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Vinietă la f. 37. Legătură veche în piele.

PAVEL (DASCĂLUL). **Transilvania**
Văleni-Maramureş

1. *Molitvenic**

f. 197[v] : „Ciio KHHTS, rA£A\$io AAOAHTGKHHK'K, **nHcdAhl ^acKdA** H^MAK M$Kd-MCKCKIH, **oy** cfA-**k KaA^irk.** POK8 , **aijrKf, MtcAiţA iiOAH/Sv** A-/FT HI". < = Această carte, numită Molitvenic, a scris-o dascălul Pavel din Muncaci în satul Văleni, în anul 1725, în luna iulie, a 18-a zi>.

Ms. 3513. Sec. XVIII (1725); 216 ff. *[1-215];* 19 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile,. iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Tra
Josa

2. *Minei.*

«oi- J>' t f: !• ... o P ... daniil diacul: „Scris-o-amu eu
fi **ajS'î** ^ « " ^kT^
GiosS"' ... " Amo Dom<ini> 1.301 <™>, «te "

Sec. XVIII (1731). Scrierea imită tiparul.

Tra

3. *Triod-Penticostar.*

f.327 : „Pavelu dascălii amii scrisu. 1711, lun<a> lui sep<te
în z<i>ua 13".

f.259 : „Pavel dascăl din Muncaci, am fost început ace<a>sta soar<e>, în luna lui octo<m>vr<ie> în z<i>ua 11 şi am svîrşit <s lun<a> lui noem<vrie> în z<i>ua 12, 1741".

Ms. 3198. Sec. XVIII (1741); 340 ff. 19,5 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Iniţialele caţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. L veche în piele.

Trans

4. *Octoih.*

Ms. 3176. Sec. XVIII (prima jumătate); 78 ff. 19,5 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. rile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu.

PEŞTIŞANU (DASCĂLUL IOAN). **Mold**
Măn.

Octoih şi Sinaxar.

f. 4[r] : „Ioan Peştişan".

f. 80[v] : „Am sfîrşitu, iulie 28, <1>778. Ioan Pestisan, dascăl Slatina".

f. 97[v] : „Sfîrşitul b<o>gorodicinelor. Ioanii Peştişan, dascăl <la> tina. Av<gust> 23, <1>778".

f. 105: „Ioan Peştişan dascălii <la> Slatina fiindu, am scris această cărticică ca să-mî cercii condeiul să văzii, poate scrii ceva?

f.271 : „Sfîrşitul Sinaxariului a toţii anulii. Noemvrie 28, anul 1
Slavă, laudă, mulţămită şi închinăciune Unuia D<u>mnezeu în Tr Tatălui şi Piîului şi Sf<î>ntului D<u >hu, Oare mi-au ajutaţii după înce de am văzuţii şi sfîrşitul.

Iară cei ce vă veţi întîmpla a ceti pre această carte care cuprinde îutr-însa optu glasuri şi 11 voscr<e>sne şi b<o >gorodicinele preste totu anul şi Sinaxariul, adecă numărul alu celor 12 luni, bucuraţi-vă în D<o >m-nul şi mai vîrtos vă rugaţi Sf<i>nţii Sale pentru ertarea păcatelor, ca rugîndu-vă veţi pomeni şi numele robului Sf<i>nţii Sale H<risto>s, anume Ioan[n]ii. Şi vă nevoiţi a ceti şi cetindii vă veţi minuna de nevoinţăle şi răbdărire <sic> sf<i>nţilor bărbaţ<i> şi de ale sf<i>ntelor mueri, carii fiind cu trup cum au biruiţii pe vrăjmaşii cei protivitori şi făr<ă> de tru-puri; şi cetindii pre amăruntul veţi afla fieştecare sf<î>ntii la cîţi ani au foştii sfîrşitul lui şi la care înpărat tiranii s-au munciţii şi fieşte care pro<o>roc cu cîţi ani au apucat în[n]aintea naşterii lui H<risto>s şi din care rudă au foştii pro<o>rocul şi cîţi ani au pro<o>rocitii.

Iară ce greşală veţi afla în cuvinte sau în slove sau în soroace, în-dreptaţi cu d<u>hul cel ertător[i] al blîndeţălor, nepţundîi în ponos ; că n-au scris heruvim sau au înpodobitii sărafim, ci au scris minte întunecată cu tot felîul de păcate şi fiind înpresurat de toate primejdiile lumii, ca şi corabiia învăluită în luciîul mării. Şi de multe ori am scris şi noaptea la luminare şi fiind ochii îngreoîaţi de somnul păcatului sau de al trupului; sau şi de multe ori s-au schimbaţii vederea de raza luminii şi alunecîn-du-m<i> ochii de înpreună şi mintea într-altă parte, poate fi că voîu fi zmintitîi. Că ştiţi că de multe ori, mergîndîi pre cale bună şi făr<ă> de glimpi <sic> şi făr<ă> de imală <sic> alunecă picioarele şi mare că-dere face omul. Aşa şi eu, poate că voîu fi greşiţii, că n-am tipărit ci am scris cu mînă de tină, cu pană de gîscă bătrînă, care amîndoao lesne alunecă cătră greşală, ca şi orbul la potigneală.

Deci făcînd sfîrşit dau har Tatălui şi Firului şi Sf<î>ntului D<u>hii, Sf<i>ntei Tro<i>ţă Ce<le>i[i] de o fiinţă şi nedespăr<ţ>ite, totudeauna, acum şi p<u>r<u>rea şi în vScii vecilor. Aminti. Ioan Peştişan, dascăl <la> siatina".

Ms. 3483. Sec. XVIII (1778) ; 277 ff. 16,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă, scrisă cu negru şi roşu Numerotaţie originală a filelor.

PETRE (DASCĂLUL). **Ţara Romînească**

Miscelaneu: Alexandria, Esopia, Gromovnic ş.a.

f. 193v : „Să să ştie că această Isopie o am scris eu, mult păcătosul robul lui D<u>mnezeu *Petre* <în criptogramă> în zilele lui Ioan voevod şi a mitropolitului nostru chir Mitrofan. M<e>s<e>ta îul<ie> 2 dn<i>, l<ea>t 7225 <1717>".

f. 204v : ,,Sfîrşitul Gromovnicului. Precum doreşte cerbul la izvoarăle apelor, aşa au dorit sufletul mieu să ajungă la sfîrşitul acestui Gro-movnic.

Şi l-am scris eu, robul lui D<u>mn<e>zeu *Petre* <în criptogramă> mult păcătos. Şi l-am scris log<o>fătului Staicului s<i>nu Vasilie ier<o>-

monah<ul>, cînd au fost nastavnic la Măn<ă>stire<a> Aninoasa, în lui Ioan vod< a> şi s-ausfîrşit în luna lui iulie în 3 dni, l<ea>t 7225 <1

f. 221v : ,,Sfîrşitul crugurilor. Cînd vei sfîrşi noaosprăzece cryig adecă ani, iar să începi de la crugul cel dintîi, că niciodată nu să şaşte numărul ce-l zic. *Petre"* <în criptogramă>.

Ms. 1867. Sec. XVIII (1717); 238 ff. *[1 — 235*];* 15 x 10 cm. Scriere cursivă veche. Ti şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 5v, 11v, 14 ş.a.

PETRE (Pr.). **Transi**

Liturghier.

f.10 : „IIHC. < — a scris > pop<a> Petre de l<a> Hereclean*). Şi veţi ceti pre această Leturghie şi veţi sluji şi veţi afla ceva sminte< să nu blăstămaţ<i> pentru că şi noi sintem cu gînduri omineşti.

Şi să mă pomeniţi la sf<î>nta Leturghie şi pre mine, ca s<ă pominească şi pre sf<i>nţiile voastre D<o>mnul H<risto>s, Sf<i> Sa. Vleat 1743, m<e>s<e>ţa mai 25".

f. 26v : „Această Priscomidie s-au izvodit de pre izvodul de la grad. 1743, m<e>s<e>ţa m<a>r<tie> 16 zil<e>. Pop<a> Petre"**).1

Ms. i918. Sec. XVIII (1743); 110 ff. *[1-105*];* 19 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 29v şi 64v. O copert legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

PETRU (DIACUL). **Transilvani**

P işchinţi-Hun

1. *Sinaxar.*

1237: „Leat 1700, f<eb>r<uarie> 7 d<ni>".

f.321 : „Sănătate trup<e>ască şi sp<ă>şenie suf<le>te<a>scă poft <l>a tot cinstitul cetitor de la vîacinica Troiţă, în viaci. Amin.

Alta : aceasta iată să ştie totu cinstitul'cetetor, unde veţi afla sm tiţii [să vai de ce] greşal<ă> să ertaţi, să nu bl<e>stămaţi, că numai î D<u>m<ne>zău n-au greşit; îngerii n-au avuţii trupuri şi încă au greş dar noi, fiindu oameni, cu neputinţă [tru]trup<e>ască.

*) Localitate în apropiere de Zalău,

**) K l n V izvodirea" trebuie luată în înţelesul de copiere. în cazul acesta manuscr ... tipărit LA BELGRAD ... IOIS ... Ptoă ... 174? ... nu cunoaşte însă nici un Liturghier tipărit la Belg ... după un Liturghier slavonesc în manusc ... dată dnd, limba romînă iu...e deja locul limbii slav in oncierea serviciului divin, mi se pare greu de admis.

Alta : iatî scris-amii eu Patru, diac de la Bîcăinţi*), cîndii amii şezuţii în Pişchinţi la Avramii Nedel. într-această ^reme iatî scriiu cinci praznice popei Neagoî de la Vineri, în zilele cinstitului vl<ă>d<i>că Athanasie, M<i>l<o>stivul D<u>mnezeu să zilească pre sf<i>nţie sa <cu> viaţă, nărocitî.

Scris-amu într-această iarnă, cîndii n-au căzuţii zăpad<ă> pînă în z<i>ua de Simpietru de iarnă, ci au foştii iarna mai ca vara.
Porc. Boa*, xdjfqe, MCIV* <=în anul dela Naşterea Domnului 1699, luna> ghenuare 18 zile. IIHC. 43 MHorrp-kuiHHX H HCAOCTOHHO IKTPS AHAK, BT* AHH KpaAio AîwnoAAoiu IWCH#" <=Am scris eu, mult păcătosul şi nepriceputul Patru diac, în zilele craiului Leopold Iosif>.

Ms. **2524.** Sec. XVII (1699-1700); 328 ff. *[aproximativ 1-220', 239-328];* 20 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 296. Numerotaţie originală a filelor, pînă la f. 229.

Transilvani»

2. *Slujba Patimilor.*

f. 68* : „IIHC. 43 IKTPS A'I^K, cno CTPACHHK KT* A»^ MNCTOMS KAAK& fleaHacu. POÎK. BO>K. 4\|ra, MCUA anîHA, KÎ AHV.
<= Am scris eu, Petru diacul, acest Strastnic, în zilele cinstitului vlădică Athanasie. De la naşterea Domnului 1701, luna aprilie 12 zile>.

Ms. **4870.** Sec. XVIII (1701); 71 ff. *[46—68'];* 20 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 46. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

PETRU (Pr.). Transilvania;

1. *Miscelaneu teologic: Ceaslov, Cele 12 Evanghelii ş.a.*

162: „Sfîrşitul Polunoştniţe<i> de toate zilele. Eu popa Patru".
f.248 : „Sfîrşitul glasului al patrul<ea> cu mila m<i>l<o>st<i>vului D<u>mn<e>ză<u>. Eu potropopu<l> Patru amu scris".
f. 278': „Scris-amii eu potropop Patru".
f. 292' : „Ou mila m<i>l<o>stivului D<u>mn<e>z<e>u, eu popa Patru: am scris".
f. 307' : „Sfîrşitul Angliilestnlui pre 8 glasuri. Cu mila lui D<u>mn<e>~ zău eu potropop Patru am scris. Anii D<o>mnului 1685, în făurar 10, marţi".

Ms. **714.** Sec. XVII (1685); 343 ff. 19,5 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 16, 77 şi 174. Numerotaţie originală a filelor pînă la f. 173.

*) Localitate în apropiere de Hunedoara.

Trans

2. *Molitvenic.*

f. 228' „Eu popa Patru am scris aicea, cîndii au foştii anii H<risto>s 1688, în mai 29, marţi".

Ms. 4216. Sec. XVII (1688); 251 ff. 19,5 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, lele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la f 163 şi 229. Numerotaţie originală a filelor.

PITEŞTEANU (NICOLAE). **Ţara Rom**

Istoria lui Dumitrache stolnicul.

f. 1'~': „Din vedere cu ochii şi a face, minunat lucru ias iar nevăzînd şi din firească epimelie (?) a întocmi, de minune şi d povesti lucrul est<e>. Dar cu cît şi mai vîrtos est<e> a sofisi cinev numai cele ce ar înţelege şi ar vedea, ci şi din mintea sa a p toate cele ce de toată mintea nu s-ar putea tăgădui; la care şi eu u ce mi-ar zice cinevaş cum că mă potrivesc înţeleptului istornic (care doreşte inima şi nu poci), ci cel ce din de tot puţină minte a luminîndu-să simţirea din alcătuirile cuvint<e>lor 'aceştii vrednic laudă şi netăgăduită la nici unile istorie, ce est<e> făcută dintru-n şi scrisă cu însuş<i> mîna dumisale biv vel stol<ni>c<ului> Dumit
Cum zic, nu din vedere ci întocmai dup<ă> coprinsul mai sus arătat lui proimion*), m-am îndemnat şi din cuvînt în cuvînt am tr într-această carte cu mîna mea, ca ori cine ar citi, nu să să min că am scris-o, sau numai să-ş<i> treacă vremea- cu cetan[i]ia ci, de mint<e> întreagă, să cunoască şi să înţeleagă deşteptul cuget al du şi perierghiia**) ce are la orice.
De Mcolae Pitiştean<u>, fiu<l> răp<o>sat<u>lui biv vt<ori> Manul Pitişteanul. 1782, avg<us>t 22".

Ms. 2457. Sec. XVIII (1782) ; 180 ff. *[1-70', 72-168*, 179-180];* 21 x 15 cm. Scriere c Legătură veche în piele.

POLIMAZ (LOGOFĂTUL CONSTANTIN). M

Condica măn. Bărboiu.

f.1 : „Şi s-au scris condeca aceasta de mine, mai micul şi prea p către toţi, Co<n>stantin Polimaz log<o>f<ăt>, sin protopopului I de la tîrgul Bacăului, la anii de la H<risto>s 1796, oct<om>v<rie>

Ms. 13. Sec. XVIII (1796); 100 ff. [între documentele diverselor moşii sînt lăsate 2- goale]; 37,2 x 26 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi datele sînt sc roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1, cu motive florale. Numerotaţie originală a Legătură veche în piele.

*) prim exemplar, original.
**) minuţiozitatea.

POP (NICHIFOR). Transilvania

Miscelaneu: Avestiţa, Archirie şi Anaăan, Reţete, Versuri ş.a.

f.1 : „Luna lui-iulie în 4 zile, leat 1778. Scris-am eu îsicliifor. . ."

f.14 : „Scris-am eu Mclrifor".

f. 40ᵛ : „Iulie 8 zile, 1778".

f.11 : „Această carte o amu scrisu anume eu, Popii Nichifor de la Sălajii, dinii Oarmedea*) So<l>nocului de Mijlocii, anume a lui Nemeşii Petre dinii Bulgarîu i proci, sau şi celelalte".

Ms. 1739. Sec. XVIII (1778); 49 ff. 17,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Desene în peniţă la ff. : 2, 14ᵛ, 40ᵛ ş.a.

POPA (DASCĂLUL IACOV). Transilvania

Miscelaneu teologie: Cazanii la oameni morţi, Rugăciuni ş.a.

f.61 : „S-au scris prin mine smeritul între dieci . . . .<ilizibil> fiind dascăl sfintei Mitropliei Făgăraşului; la anu<l> 1780, zile 21 maîu, s-au isprăvit pentru ca să. . . <ilizibil> pomenire văcinică.

Celor ce să vor întîmpla a ceti, mă rog, fiind cu greşală scrisoarea, să îndreptaţi cu d<u>liu<l> blîndeţelor, că precum nu poate fi ceriul fără de nori, aşa nici scrisoarea făr<ă> de greşală. Cine s-ar ispiti să o fure să fie anaftima. lacov Popa . . . ,,<ilizibil>.

f.79 : „S-au scris prin mine lacov Popa din Luddşor**). 1781, zi 13 inauar<ie> ".

Ms. 3110. Sec. XVIII (1780-1781); 81 ff. *[1-79];* 21,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 27 şi 67ᵛ.

POPESCU (IANACHE). **Ţara Romînească**

Cronograf.

ff. 1—2ᵛ : „Leatopiseţ care are întru sine multe feluri de Istorii <... . . . . > ce s-au tălmăcit după cel grecesc pre limba noastră rumînească aicea în oraşu<l> Bucureşti, la anul de la Hristos 1778 de către dumnealui IsTeculai sin Mihalache cluceru<l>.

< . . . . >. Acum dar s-au nevoit de s-au scris de către mine Ianache Popescul cu toată cheltuiala mea, la ani<i> de la Hristos 1792< . . . . >.

*) Plasa.
**) Ludişor, localitate în apropiere de Făgăraş.

Şi s-au scris spre a noastră pomenire sufletească şi spre folosul c
ce vor veni. Amin, amin, amin.

<Urmează şase rînduri şterse, probabil tot de mîna copistului
Ianache Popescu, cu mîna mea".

Ms. 1126. Sec. XVIII (1792); 694 ff. 17,5 x 13 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu
Paginaţie originală cu cifre arabe.

POPOVICI (BANTA). **Transil**

Pom etnicul schitului Cioclovina.

f.16 : „Pomelniculu mie<u>, celui mai joşii numitulu, care m
puţinelii nevoiţii a<-l> scoate prin scrisoarea< . . . .
Banta Popovici am scris, mul<t> păcătos<ul>".

Ms. 2111. Sec. XVIII (sfîrşit); 21 ff. *[1-15]*; 28 x 19 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţ
sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 2, 4ᵛ ş.a. Legătură veche în

POPOVICI (Pr. DIMITRIE). **Transil**

1. *Miscelaneu teologic: Vieţi de sfinţi, Extrase din Prologul rusesc şi Versuri religioase.*

f.128 : „Aceste oarecare însămnări care m-am nevoiţii aicea la
tatălui mieu, de le-am scris de pe o carte a dumnealui părintelui Şăr
de la Arini, oricui să va întîmpla a le citi să ştie că mare folos va a
Iară de să va afla vreo greşală mă rog să mă ertaţi că nici lauda
foloseşte, nici hula omenească nu micşorează, ci mai mult folos ad
Că precum nu-i orbul fără potignire aşa şi scriitorîul fără de greş
Iară mila Domnului spre toţi cei ce să ternii de Elii.

Sfîrşitu şi lui D<u>mnezeu laudă. Capeţi*), noemvrie 23,1792.
toţii binele voitori tuturor. Dimitrie Popovici, boer".

f. 128ᵛ: „Fevruarie 19, 1793, Dumitru Po<po>vici, boer".

f. 130, însemnări de familie : < . . . . . . >. „M-amii însurat
Dimitrie Popovici, în anul 1797 Iulie 19 zile şi am luoat soţie mie pe Ma
fiica dumisale Irimie Eadu, au Ead, mprarîul din Arcuş <şi a> soţi
sale Ilina, fata dumisale Vancea Işt<v>an din Sînjorzii. Iară nănaş av
pe părintele lacov Popovici, notarăş din Ghidafalău; şi ne-au cun
în biserică la Arcuş".

f. 132ᵛ, într-o însemnare din 15 mai 1801, în legătură cu nişte
daţi pentru o judecată la Făgăraş, copistul semnează: < . . . . .
„Eu popa Dumitru Popovici din îsTaghi Borşineu".

Ms. 1373. Sec. XVIII (1792-1793); 132 ff. *[3-132*];* 22,5 x 18 cm. Scriere cursivă.
naţie originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

*) Sat lîngă Făgăraş (?).

Transilvania

2. *Teologie dogmatică.*

f. 182ᵛ : „Făgăraş, fevruarie 12,1795. De bine voitorîu tuturorii, Dimitrie Popovici de<n> Capeţi, logofeţind la prea ci<nstita> p<roto>p<o-pie>; vicariş Ioan Hangae (?) la Făgăraş".

f. 167ᵛ : „Martie 17, 1799, Blaj. Popa Dimitrie din Haromsec".

f. 41ᵛ : „Lăudată să fie a lui D<umne>zeu putere care după început au dat sfîrşire. Blaj, 1797, noemvrie 14 zile. Dimitrie Popovici din Capeţi, în scaunul Micloşorii".

f. 89ᵛ : „Dumitru".

Ms. 1650. Sec. XVIII (1795); 182 ff. 23x19 cm. Scriere cursivă.

POPOVICI (DIMITRIE) **Ţara Bomînească** *Bucureşti*

1. *Cuvinte ale sf. părinţi.*

f. 2ᵛ : „Adecă 27 de cuvinte care s-au scrisu în[n]tru această carte, care oricine să va îndeletnici de o va ceti, cu înţălegere, îndestulat va fi de cuvinte dulci şi să va politici de încuviinţarea acestor cuvinte.
Şi am scris eu Dimitrie Popovici din Caransebeş".

f. 19ᵛ : „Dimitrie Popovici".

f. 27ᵛ, cu majuscule şi iniţiala ornată: „Dimitrie".

f. 28 : „Dimitrie Popovici".

f. 90 : „Svîrşitii şi lui Dumnezeu laudă. Scris-amii eu Dimitrie Popo viciu".

f. 173 : „Sfîrşitu şi lui Dumnezeu laudă. în luna lui maîu în 8 zile <1^795. Bucureşti".

f. 195ᵛ : „Svîrşitii şi lui Dumnezeu laudă. în Bucureşti în 12 maîu. <1>795. Scris-am eu Dimitrie".

f. 266ᵛ : „Sfîrşitu şi lui Dumnezeu laudă întru toţ<i> vecii".

f. 304ᵛ : „Scris-am eu Dimitrie Popovici şi mulţămescu lui Dumnezeu Unuia Celuia ce me-au dat put&re de am început cu sîrgii şi cu nevoinţă; am rugat iarăş pre Dumnezeu, de me-au ajutat de i-am luat şi sfîrşitul, în Bucureşti, 28 fevruarie, 1796.

Ci mă rogii, cinstiţi cetitori, cari ori unde vreo greşală găsiţ<i>, neponosluindu-mi, cu duhul blîndeţelor să îndreptaţi, ca şi pre voi Dumnezeu să vă iarte şi să vă îndrept&ze pre cărălile <sic> c£le strimte".

Ms. 1290. Sec. XVIII (1795-1796); 322 ff. *[2-304ᵛ];* 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi iniţiale ornate la ff. 3, 15ʳ 19ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele. '

Tra

2. *Cazanii*

f. 171ᵛ : „Dimitrie Popovici".

Ms. **5053.** Sec. XVIII (sfîrşit); 224 ff. *[1-125^* • 91 * ᵥ **1* *** **iniţia sint scLe cu roşu.** Z^£f * ^ « **taţie originală a filelor.** ' " *» [illegible]

POPOVICI (EUSTAŢIU).

1. *Miscelaneu teologic: Descoperirea sf. Liturghii, Semnul Crucii, Catehism ş.a.*

<—a scris>*Istafius Transilvanus"* <cu litere l
f. 115 : „Aminii, 1766".

Ms. 473. Sec. XVIII (1766); 122 ff. *[63-115]*; 15 x 9,5 cm. Scriere cursivă. Unele iniţi scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 63. Legătura veche în piele se pă sub legătura modernă.

M

2. *Miscelaneu: Tîleul sf. LitkrgMi, fragment de Cronograf ş. a.*

f. 17 : „1770, avgust 12^ SfîrşitulDescoperirei Sf<in>t<ei>Litur

f. 18ᵛ : „IIHC. **MHororptiuHHK** <=a scris mult păcătosul> Evst Popovici".

f. 57ᵛ : „Sfîrşit şi lui D<u>mnezeu laudă, a Leatopiseţului în -ţilorii şi crailorii.

Şi s-au scris în[n] anulii 1770, avgustii 27 de zile. *Istafius Pop* <cu litere latine>.

f. 67ᵛ : „Sfîrşitu şi lui D<u>mnezeu mărire, în v6ci. Amin. <textul este scris şi în limbile greacă şi latină>.

Ms. 1358. Sec. XVIII (1770); 67 ff. 22 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţiale scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la **f.** 2. Iniţiale ornate la **ff. :** 2 şi 58. rotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

M

3. *Rînduiala călugăririi.*

M, **1873. Sec XVIII (1776); 75** *U.* **f,_** *₇ᵢ]; te* x **10,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile ini** ş1 **md.caţ.unale de ritual sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la «.: 1£ 15**

Moldova
Brăteştii-Paşcanilor
Suceava

4. *Octoih.*

f. 17v : „Aceştii Osmoglasnicii s-au scris de mine smeritul şi mulţii păcătosulu care mai jos mă voiu numi.

Deci pre tine, iubite cetitorîu şi cîntăreţ, cu umilinţă te rog, găsind niscaiva lunecări şi greşale, îndreptează-le cu d<u>huiîi blîndeţelorîi,, ertîndu-ne dup<ă> cuvîntulii Mîntuitoriului ce zice: Ertaţi şi'să va erta voao i proci. La Brăteştii Paşcaniloru s-au scris, anul 1778, mai 4, Evtafie Popovici, ardeleanu de la Ba^a Abrud.

Pauper miserculus. 1778, mai 4, Istafius Popp, Transi<lvanus>. Abrud".

f. 26v : „1777. Istafius Poppovicz Trans<ilvanus>".

f. 100v : „1778, mai 5-ta. în Moldavia, Mamtz Comitat. Istafius Campanadi <cu litere latino". • . .'

Ms. 303. Sec. XVIII (1777-1778); 112 ff. *[17-100v];* 17,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Unele-iniţiale şi indicaţiuni tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 18, 27, 43 ş.a. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

Moldova
Măgura Ocnelor-Bacău

5. *Octoih.*

f. 67 : „Sfîrşitu şi lui D<u>mnezeu mărire.

S-au scrisii la Măgura Ognelor, la Moldova, la anulii 1781, feb<ruarie> 24, de smeritul Evstathie Popovici, ardelean de la Baia Zlagnii, fiindu trăitor la acest loc".

Ms. 1092. Sec. XVIII (1781); 75 ff. *[2-67]*; 18,5 x 11 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff.: 2, 9v, 16r ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

POPOVICI (GAVRIL). **Ţara Romînească**

Cuvinte ale sf. Efrem Şirul, Isaia Pustnicul şi Ioan Cură de Aur.

f. 35 : „1796, iulie 18".

f. 73 : „1796, iulie 19".

f. 52 : „1796, iulie 29".

f. 69 : „1796, avgust 2. Prin osteneala smeritului între toţ<i> fr?ţii,/ multu păcătosul şi nevrednicul rob lui D<u>mnezeu, Gavriil Pop<o>-viei".

Ms. 2486. Sec. XVIII (1796); 81 ff. 23 X 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi tri-miterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 1. Vin etă la f. 69. Numerotaţie originală a filelor.

POPOVICI (GHEORGHE). Trans

1. *Miscelaneu: Acatistul Adormirii Maicii Domnului, Minunile sf. Nicolae, Cuvinte ale sf. părinţi, Pildele lui Esop ş. a.*

i. 34r~v : „Versuri asupra cărţii aceştiîa. .
Această d<u>mnezăiască carte
[Ce] are ale multora dascăli istorii însemnate
Şi mai întîi foarte istorii minunate,
De arhiereul lui H<risto>s Mcolae lucrate.
< . . . . >
Ci eu, după cum într-altă carte le-amu aflaţii
Şi aicea în rînd aşa le-amu aşezaţii.
Ci dară vă rog ca cu dragoste să o iubiţi,
Că cetind într-însa puteţ<i> să vă folosiţi;
Că toţ<i> cei ce vo[a]r să cetească,
Poate mulţii să să folosească
însă de la alţi<i> de-a gata a găsi
Şi ei, pre sine, a să procopsi,
Că toţii omul aşa iubeşte,
De la altul gata găsind să foloseşte.
Ci eu vă pohtescîi pe toţ<i> a vă sili
Să fiţ<i> gata, într-aceasta a ceti
Că după cetanie să şi cunoscu
Cărţile ce folosescii.
Că cel ce în multe cărţi ceteşte
Politicie multă agoniseşte.
Aşa dară şi eu, zmeritul,
întru H<risto>s frate, iubitul,
Ştiu că greşale multe veţ<i> afla
Şi pentru aceia pohtescîi a mă erta.
Că precum corabiîa fără sfiială,
Aşa şi scriitorîul fără greşală.
Eu Gheorghe Pop<o>vici,
Care cu mina mea am scrisu aici.
1795, ianu<arie> 8".

f. 166v: „G<heorghe> P<opovici> <1>794".

Copistul mai semnează cu iniţialele „G. P." la ff. 10v, 14v, 5 97 şi 101.

Ms. 1318. Sec. XVIII (1794-1795); 187 ff. *[2-106, 107v -166v, 168-187r];* 22,5x17, Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise c Frontispicii în peniţă la ff. : 2 şi 114. Iniţiale ornate la ff. : 12v, 14v, 60v ş.a. tură veche în piele.

Trans

2. *Cazanii.*

Ms. 1346. Sec. XVIII (sfîrşit); 90 ff. *[50v—76v, 89-90]*\ 22,5 X 17,5 cm. Scriere c

POPOVICI (ILIE). **Ţara Romînească** *Bucureşti*

Pateric.

f. 1 : „Otăşunicii, adecă mîngăitori, [în] care cuprinde întru sine multe auziri pentru viîaţa Sf<i>nţilor Părinţi< . . . . >.'

S-au scris aici acestea ce să văd în lăuntrul cărţii aceştiîa de pre alt Otăşnicu ce s-au cunoscuţii că acela au foştii tălmăciţii de pre limba grecească, pentrucă pre alocurea fiind multe cuvinte răsipite dupre aşezarea limbii sîrbeşti, aicea s-au adunaţii toate cuvintele c6le risipite la locul lor, unde trebuîaşte a să înţelege fieştecare cuvîntu de pre aşezarea limbii nimîneşti, cu chieltuiala cuviosului între ieromonaş<i> popa <loc gol> şi cu cuviinţa şi osteneala lui Ilie Popovici, cîntăreţul ot Bucureşt <i> la anul <de la> Adam 7279, <iar> de l<a> H<risto>s 1771".

Ms. 2136. Sec. XVIII (1771); 160 ff. 21,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1. Paginaţie originală. Legătură veche în piele.

POPOVICI (DASCĂLUL ION). **Banat (?)**

Miscelaneu teologic: fragmente de Catehism si Cîntări bisericeşti în limba slavă.

f. 12 : „Sfîrşit, lui Dumnezeu laudă.

Scris-am eu dasc<ălul> Ion din Orav<i>ţa Popov<ici> aceste antifoane, de vreme ce m-am adăpat şi din muscovcie multe cuvinte nu lovescu precum iaste la slovenie, ci făcîndii potrivire i cîntare ca cei ce vor auzi să asculte cu jale.

Ion dascăl, feciorul popi<i> Vasile din Stol<o>jan Popov<ici>. 1758 <şi cu cifre arabe >, fev<ruarie> 19 dn<i>".

Ms. 5850. Sec. XVIII (1758); 130 ff. *[1-12];* 22 x 17 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniţă la f. 3. Legătură veche în piele.

POPOVICI (IOSIF). Transilvania *Braşov*

Miscelaneu teologic: Octoih şi Acatistul sf. Nicolae.

f. 55ᵛ : „Sfîrşitu şi lui Dumnezeu laudă. Am scris eu Iosifu Popovici în Braşov. 1783, 5 zile iunie".

JMs. 2326. Sec. XVIII (1783); 71 ff. [i, *8-7f];* 22 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Laviu, reprezentîndu-1 pe sf. Ioan Damaschinul, la f. 10^. Paginaţie originală.

POPOVICI (Pr. NICOLAE). **Transi** *Cernat-B*

Teologie pastorală.

f. 1: „Păşunea oilor celorii cuvîntătoare sau, Pentru datoriia p riului d<u>hovnicescu şi cum să cade a-i paşte încredinţata lui turm vîntătoare, întîi tălmăcită de pă limba grecească în cea părintească li noastră rumînească, de zmeritul între clirici, di dascălul Badul D cîntăreţul sf<in>tei biserici Braşovului, unde să prăznuîaşte h sf<întului> Mcolae, arhiereul de l<a> Mira Lichiia, făcătorîul de m la ani<i> de la zidirea lumii 7288, iar de la naşterea D<o>mnului I H<risto>s 1780 <sic> dechem<vrie> 1.

După avuta a mea rîvînă în toată vremea vieţii, unde amu aflat carte folositoare, în tot chipul m-am siliţii cu ce chip o aş putea ca să ori să o cumpăr, ori să o prescrii; care aceasta m-am ostenit cu zi cu n a o prescrie, care o am judecat a o da în tiparp] pentru folosul a tot neunit într-apestii Prinţipat.

Protopop Mcolae P<opo>v<ici> al Haromsecului".

f. 136ᵛ: „Sfîrşitu şi lui D<u>m<ne>zeu laudă, ca Celui ce ajutat de am începutu şi am şi sfîrşitu. Anul 1784, noem<vrie> 7.

Zmerit între preoţ<i> popa Mcolae, paroh Cernat".

f. 138ᵛ : „S-au scris această carte care iaste cu tîlcuri din Sf< Scriptură aşăzate, care iaste de mare folos păstoriului celui d<u> nicescii, ca un izvor ce adapă lumea toată, din care mai întîi pă si povăţuiaşte, apoi la toţii norodul înpărţeşte, bîndu cu înţelepciun izvorul cel d<u>m<ne>zeescii, care din cartea aceasta izvorăscîi; că cela ce va ceti cu mare luare aminte pre sine şi pre toţii ascultător folosi Cartea păşunii a oi<i> ce<le>i cuvîntătoare. P<opovici> Mc p<aroh>".

Ms. 1431. Sec. XVIII (1780-1784); 140 ff. 21,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile ţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche î

POPOVICI (NICOLAE). **Transi** *Bra*

Cronograf.

f. 30: „1798, februar 22.N<i>c<olae> P<opo>v<ici>".

f. 107 : „1798, mai 3 zile. N<i>c<olae> P<opo>vici".

f. 158ᵛ : „1798, mai 30 IsTeculae Popovici".

f. 637ᵛ : „Psalom 41: Precum doreşte cerbul la izvoarăle apelo am dorit şi eu ca să ajung la sfîrşitul aceştii cărţi. Eu îsTeculae Pop 1798, 28 octomvrie, Schei<i> Braşov<ului>".

1 671ᵛ: „Eu îsT<i>c<olae> P<opo>v<ici>. 1798, oct<ombrie>

f. 72'7v : „Sfîrşit şi lui D<u>mnezeu laudă. 1798, 20 deehiemvrie"..

Ms. 3450. Sec. XVIII (1798); 729 ff. *[1-728];* 35,5 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 30. Iniţiale ornate la ff. :. 100, 159, 672 ş.a. Paginaţie originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

POPOVICI (PETRU). **Transilvania**

Miscelaneu: Pateric, Versuri la moartea lui Grigore Ghica, Ispitirea sf. Anton, Divanul lui D. Cantemir ş.a.

f. 94'"v : „Acestea oarecare însemnări din Prologul cel mare muşchicescîi, ori cui să va întîmpla a le ceti, în ştire să-i fie că nu din cuvinte în. cuvinte sînt întoarse pre limba rumînească, ci mulţii scurtate, iară nimicii adăogate.

Deci cei ce vo[a]r ceti totu să vo[a]r folosi; iară de vo[a]r afla ceva greşiţii, în loc de o laudă să nu hulească, mă rogii, că nici lauda nu foloseşte, nici hula omenească nu micşorează, ci mai mulţii folos aduce. Iară mila D<o>mnului spre toţi cei ce să ternii de el.

Şi am scris *eu Ioan* <şters> la anul 1797. *Petru Popovici* <în criptogramă>, dechemvrie 17. Sfîrşitu şi lui D<u>mnezeu laudă".

Ms. 2507. Sec. XVIII (1797); 175 ff. *[4— 118', 121-17f];* 22,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă.. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 4, 64v, 139v ş.a.

POPOVICI (Pr. SAVA). Transilvania
Răşinari-Sibiu

1. *Semnul venirii lui Antihrist.*

î. 124v : „De mulţii necazu şi strînsoare a inimii amu scris voao, prin. multe lacrămi; nu ca să vă mîhniţi, ci ca să cunoaşteţi dragostîa care amii dinii destulii spre voi. Acestea toate le încredinţăzu socotelii ce<le>i d<u>mnezeeşti, socotitoare a sf<i>ntei pravoslavno-catholiceştii a[i] răsăritului bisereci.

Fii gata a îndrepta orice vei găsi greşiţii.

Şi am scris pop<a> Savva Popovici de la Eăşinariu 1773, martie 4".

Ms. 2325. Sec. XVIII (1773); 124 ff. 22,5 x 17,5 cm. Scriere cur|ivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi viniete colorate la ff. : 1, 36v, 69 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

Transilvania
Răşinari-Sibiu

2. *Albina.*

f. 4: „Anulii 1781, martie 10. Popa Savva Popovici de la Eăşinariu am scris". "

ff. 124 şi 367 : „Popa Savva".

ff. 436v—437 : „Sfîrşitulu cu ajutorîul lui D<u>mnezeu alii cărţii ştiîa care să chiamă greceşte Melissa, iar rumîneşte Albină. Că cumti înflorescu cîmpii cu toţii felîulii de flori, aşa şi albinele culegii tr-însele multe felîuri de dulceţuri strîngti şi adună roadă dulce în st cea pămintească.

Aşa dară şi cei ce vor ceti la această sf<î>ntă carte plină de tranc înfloriţi, vorii culege roadă d<u>hovnicească; pentrucă această Albină, care să află rumîneşte acum la sf<î>nta Mănăstire a Cozii, în Eumînească şi la alte sf<i>nte mănăstir<i>, pentru învăţătura pra lavno credinţii a sf<i>ntii biserecі a răsăritului, o au scos'prealumi domnu Io Neagoe voevodii, tipărită greceşte.

Şi o am scris eu, smeritulii mai micii şi nevrednicii, mulţii păc popa Sawa Popovici, fiiul protopopului Comanii ot Eăşinariu.

Puţinii ajutorîu va putea lua unii bogaţii de la unii săracii şi pu laudă va auzi unii cinstiţii de <la> un neînvăţatii. Drepţii aceia da eu, ştiindu-mi sărăciia bunătăţilorii şi slăbiciunea învăţăturii, tutur Timilinţă mă rogii, orice greşală veţi afla, îndreptaţi şi <mă> ertaţ mine păcătosul, mai sus numitul, ca şi voi să aflaţi ertare de la lesne toriulii D<u>mnezeu".

Vis. 3572. Sec. XVIII (1781); 437 ff. 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialel scrise cu roşu. Miniaturi, lucrate de mîna copistului, la ff. : 4v, 78v, 124v, 181v, 325v, 363v şi 394v, din care unele sînt semnate. Numeroase frontispicii ţiale şi viniete colorate. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în

Transilv
Răşinari-Si

3. *Cronograf.*

f. 121v : „Au răp<o>sat protop<o>p Savva Popovici în anul maîu în 21, care au scris această carte şi alte multe. Ca ori cine va ce zică D<u>mnezău să-l iarte".

Ms. 2443. Sec. XVIII (a doua jumătate); 121 ff. 34,5 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Unele şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1 şi 89v. Iniţiale la ff. : 1, 72v, 89v ş.a.

POPOVICI (TEODOR). **Trans**

Alexandria.

f. 35v : **„IfHcaXk c'üo flAHgdNApiio** 0fo>A***pk** HOIIOKHMH" < = a scris ac Alexandrie Teodor Popovici >.

f. 118v: „HoM*HH TAH **OeoAopa** < = pomeneşte, Doamne, pe Teodor>, care aii scrisu această Alixăndrie".

Ms. 1723. Sec. XVIII (a doua jumătate); 133 ff. 21 X 16 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă la ff. : 5v, 10, 17 ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 5v, 7, 10 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

POPOVICI (ZAHĂRIA). **Banat** (1)

Miscelaneu teologic: Octoih, Oîntece de stea, Gatavasii ş. a.

f. 47 : „Sfîrşitii şi Ini D<u>mnezeu mări<r>e şi lande. în luna lui fevruarie în 11 zile, scris-amii eu Zahariîa Popoviciii, 1783".

Ms. 4261. Sec. XVIII (1783); 54 ff. 21 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 11v, 16v, 18 ş.a.. Numerotaţie originală a filelor cu cifre arabe.

POPOVICI-CUCUIAN (GHEORGHE). 0 Transilvania *Păuse-Oradea*

Miscelaneu: Alexandria, fragmente din Archirie şi Anadan, Divanul lui D. Gantemir ş. a.

f. 35 : „Oucuian Ursii, 1789".

f. 86v : „Această carte Alexandriîa o am începutu a o scriîa eu, Gheorghiîa Popovici Oucuianii, în luna lui fevruariîa 20 de zile ; şi o am săvîrşitu în luna lui martiîa, în 14 zile. Ani<i> Domnului 1789. Ano 1789".

f. 105v: „Aceste istorii Je-amti scrisu eu, Gheorghiîa Poppoviciii Oucuian, lăcuitor în Păuşe. Mes<e>ţa maîu, 15 zile, anno 1789".

Ms. 3170. Sec. XVIII (1789); 109 ff. 20,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie originală a filelor.

POPOVICI-HIDIŞAN (ANDREI). **Ţara** Romînească

Diata stareţului Gheorghe de la Cernica.

f. 20v : „Şi am scrisu eu, robul lui D<u>mnezeu, cel mult păcătos,. Andreiu Popovici Hidişan, la leat 1783".

Ms. **2050.** Sec. XVIII (1783); 20 ff. [3—20v]; 34 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Desen în peniţă,, reprezentînd o cruce, la f. 9v.

POPOVICI-STOLOJAN (DASCĂLUL RADU). O

Miscelaneu teologic: Paraclisul Maicii Domnului, Rugăciuni, Acatistul Maicii Domnului ş.a.

f. 71: **„IlHcaX" 43K** <=am scris eu> dascălulti Eadu Popovici S j<a>nul, fiindii în Oraviţă. Iuli[i]e 8, anulii 1764".

f. 111v : „1764, Sfîrşitulu Acathistului. 1764".

f. 135 : „S-au scris de dascălul Eadu Popovici Stolojanul, ne eg<u>menu<lui> tismeneanului, fiindu dascăl în Oravită. 1765, <i>an 15.

Şi mîna cari au scris în pămîntii va putrezi, iară aceste rugăciur mulţi cărturari să vorii ceti".

Ms. 1846. Sec. XVIII (1764); 215 ff. 16,5 x 10 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi i sînt scrise cu roşu. Desene în peniţă, reprezentînd pe Fecioara Măria şi Iisus H la f. 20r-v . Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 21, 72 ş.a. Numerotaţie originală a f între ff. 3-148.

PROCA (DASCĂLUL). Mo

Miscelaneu: Gromovnic, Visul Maicii Domnului s. a.

f. 82 : „Să să ştie că acest Gromodnic <sic> l-am făcut eu, dascal Proca, cu a<le> mele scrisori, cînd au umblat la velet 1781. Să să ş şi este a<l> preotului Theodor ot Măcăreşti".

f. 101 : „Sfîrşit şi lui Dumnezău lauda şi măriria în vecii vec Amin.

Eu am scris, Proca, cu zîsa er& preotului Theodor ot Măcăr Proca ţîrcovnic".

f. 101v : „Să să ştie că s-au scris aceste învăţături de întrebăciur zîlele preluminatului domnul<ui> Oo<n>stantin Demitrie Moruz voc a<l> Ţărîi Zămlii Moldov<s>chii, boj<ii> milostivi, cu veliţii boeri înpr şi dum<nea>lor biv vel ispravnicii de ţănuturile o<t> Ţărîi Moldov<s> propreot chiriu, chiro Gavriil Slăvitu<l>".

f. 102 : „1781".

Ms. **573.** Sec. XVIII (1781); 147 ff. *[80-119];* 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Unele şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 102.

PUŞCAŞU (Pr. BUCUR). **Transilv** *Sohodol-I*

Psaltire cu tîlc.

f. 5v : „S-au scris această tîlcuială a Psaltirei la anul 1790, în z în[n]ălţatului înpăratului nostru Iosif al doilea şi în arhipăstăriîa

bisericească a preao<s >f<in >ţitului arhiepiscop<ti >lui nostru Gherasim Adamoviei.

Şi s-au scris prin mîna mea a popi<i> Bucure, paroh d<u>hov<nicesc> Puşcaşu, aicea în Sohodol, din jos de vama Branului; am scris ca să să ştie. Anno 1790, mart<ie> 7".-

f. 63: ,,Iunie 18, anno 1789. Ierei Bucur, multu greşit<ul>, paroh <în> Sohodol Bran<ului> şi d<u>hovnicîi".

f. 96ᵛ : „Iun<ie>23,1789. Erei Bucur s<i>nu îuga Puşcaş, **MH0^^păUJHHX''** <=mult păcătosul>.*

f. 123 : „1789, noem<vrie> 9".

f. 131ᵛ: „tfoem<vrie> 23, 1789".

f. 168: „Eev<ruarie> 18, 1790".

f. 177ᵛ : „Ierei Bucur mulţii păcătos<ul>. Fev<ruarie> 27, anno 1790".

f. 185 : „Slavă, laudă, mulţămită şi închinăciune, Unuia în sf<î>nta Troiţă proslăvitului D<umne>zeu, Oarele m-au îndemnat de am în-ceputu şi mi-au ajutaţii de am ajunsîi şi la sfîrşitul scrisorii [al] aceştii sf<i>nte cărţi.

Şi s-au scrisu prin mine, multu păcătosu<l>, preotul Bucur s<î>nî Iuga Puşcaşu, parohii, d<u >h<ovnic >u <în > Sohod<ol>. 1790, martie 7,1790" <ultimul an cu chirilice >/

Ms. 2555. Sec. XVIII (1789-1790); 185 ff. 34 x 22 cm. Scriere cursivă. Textul ff. 7-185 este aşezat, aproape în întregime, pe două coloane. Titlurile, iniţialele şi indica-ţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate şi iniţiale ornate la ff. : 7, 20ᵛ, 63ᵛ ş.a. Legătură veche în piele.

RADU (DASCĂLUL). T*™ **Romînească**

Pateric.

f. 148 : „Eadul dascălul am scris aceast<ă> carte". <Textul este crip-tografiat>.

Ms. 4980. Sec. XVIII (sfîrşit); 191 ff. 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu.

RADU (GRĂMĂTICUL). **Ţara Romînească**

Cazanii.

f. 136ᵛ : **„IlncdX** *A3* <=am scris eu> Eadul cop<ilul>".

f. 178 : „Ostenitor la scrisul cărţii aceştiîa, din porunca sfinţiei sale părintelui episcopului chir Misail, o am început şi o am săvîrşit eu, Eadul grămăticul, cu ajutorul lui Dumnezeu.

L<ea>t 7241 <1733>, ap<rilie> 20dn<i>".

Ms. 2666. Sec. XVIII (1733); 179 ff. 22 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele i sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor pînă la f. 60. Legătură în piele.

RADU (LOCxOFATUL). **Ţara Romî**

Pateric.

1 159: **„HanHcaX"** 43 MNororp-kuiNiH **PaA***Vᴬ Aor^T., Mciţa ION. KA KAT **crr** IIA^AU ˛**apnA** *A* OT K-hiiATaiigNîg **TcAd Bra** H **cnca** *muer** **Ic Xa** ˛**a**X < =Am scris eu, multpăcătosul Eadu logofătul, în luna iunie în a 24-a în anul de la Adam 7184, iar de la întruparea Domnului Dumneze Mîntuitorului nostru Iisus Hristos 1676 >.

Ms. 1429. Sec. XVII (1676); 277 ff. *[aproximam 71ᵛ-277ᵛ];* 19,5 x 14,5 cm. Scriere c veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 159ᵛ 170ᵛ ş.a. Viniete la ff. : 159, 160, 166 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

RADU (LOGOFEŢELUL). **Ţara Romî**

Cuvinte ale sf. Simeon al Thessalonicului.

f.2ʳ~ᵛ : „Cetitorîul cel blago<ce>stivii şi iubitoriu de osteneală, D<o>mnul să să bucure. Din ţarină seceriş şi pîine cu bucurie; di struguri de mîncare es, iar din Scriptura sf <î>ntă învăţături de viaţă cătoare. Precum scrie M<a>th<ei> Ev<an>g<heli>stul, cap. 4: Nu nu cu pîine va trăi omul ci cu totu cuvîntului ce îase din gura lui D<u>mn pentru care şi marele Pavelu apostol<ul>, propoveduind credinţa, în grăind <către > Timoth<ei>, cap. 3, că toată scriptura cea de D<u>mn însufleţită, iaste de folos, car£ ne îndreptează şi ne învaţă c&le drep face pre om desăvîrşit lui D<u>mnezeu şi spre totu lucru<1> bun

Deci la aceste cuvinte stăpîneşti şi apostoleşti uitîndu-se cel ci de D<u>mnezeu cu darul arhieriei (chir Climent) de D<u>mnezeu toriul ep<i>scop al Eîmnicului Noul Severin şi al mieu m<i>l<o stăpîn şi aflînd această carte ca o masă d<u>hovnicească şi ca o bă mestecătoare de cuvinte dumnezeeşti, ce să cuprind într-însa, foart moase pentru rînduiala şi podoaba arhierească şi preoţească a celui c sf<i>nţi părintele nostru Simeon Soluneanulii, din porunca şi cu cheltuiala acestui mai sus numit părinte arhiereu, scrisu-o-am eu, ce jos numiţii, de pe o carte a sf<i>ntei Ep<i>scopii, iar scrisă cu mîna Serafim monah. Pentru că aceştii părinte Climent, ep<i>scop, fiir

postrig*> din sf<î>nta Mănăstire Hurezii şi după obic&iul ace<le>i sf<i>nte Mănăstiri alegîndu-se cu voia nastavnicului şi a tot soborul, s-au trimis igumen la Mănăstioara ce să chiîamă Pol<o>vraci, care iaste închinată sf<i>ntei Mănăstiri Hurezii şi fiind acolo ig<u>m<en> ani 8 şi chivernisind bine şi cu plăc&re dumnezeiască şi omenească şi văzîndu-i-să vredniciia, din porunca prea cinstitei administrație s-au ales şi ş-au lînduit ig<u >m<en > la sf<î>nta Măn<ă>stire Bistrița şi fiind şi acolo ig<u>m<en> ani... <loc gol>. Şi de acolo, cu voia lui D<um>nezeu şi cu alegerea a tot clinii besericesc şi boeresc şi a tot pravoslavnicul norod s-au făcut ep<i>scop scaunu<lu>i Eîmnicului.

Şi pe lîngă alte haruri ce au arătat preasf<i>nțiîa şa la acea sf<î>ntă Mănăstire a postrigulni său, dăruit-au şi această sf<î>ntă carte, sf<i>ntei Mă<n>ăstiri, fiind nastavnic la acea sf<î>ntă Mănăstire chir Dionisie arhimandritul, ca să fie părinților de cetanie şi îndeletnicii şi mîngăiare? că multă lumină de învățături are această sf<î>ntă carte.

O iubîtoriule de osteneală cititorîu şi cu mari daruri 4uh<o>vniceşti te vei înbogăți de vei ceti cu înțelegere. Că scrie sf<î >ntul Ioan B <o >goslovuî la Apocalips, cap. 1, s<ti>h 3 : Fericit est<e> cela ce ceteşte şi cela ce ascultă cuvintele pro<o>r<o>cilor (şi ale sf<i>nților); şi iar la Apocalips cap. 22, s<ti>h 6 : Şi Domnul Dumnezeu, sf<i>nților pro<o>r<o>ci au trimis pxe îngerul său să arate robilor Lui; dintru carii robi ai lui Dumnezeu fost-au şi iaste şi sf<î>ntul Simeon Soluneanul.

Deci şi eu, cel ce sînt şi al tuturor mai mic şi plecat, gîndind la cuvîntul sf<i>ntei Ev<an>g<he>lii şi ca să nu mă aseamăn slugii ce<le>i leneşe şi neascultătorul stăpînului mieu, m-am apucat şi cu toată nevoința, de am scris din cuvînt în cuvînt, precum am găsit; a doao pentru că aceasta îmi iaste pîrgă noao de roadă a scrisorii mele.

Şi s-au început şi s-au săvîrşit cu voia lui D<um>nezeu şi purtarea de grijă a preasf<i>nțitului mieu stăpîn. Deci mă rog, bunule cetitorîu, de vei găsi vreo greşală care vine şi să face din mîhnire şi din învăluiala gîndului, să îndreptaț<i> cu suflet cuvios; iar de voîu fi greşit şi eu, n-am scris cu mînă cerească, îngerească, ci mînă de tină, omenească şi îngreuiată de păcate şi cu multa slăbiciune.

Şi am scris în sf<î>nta Ep<i>seopie a Eimnicului, începînd din luna lui iunie 1 dn<i>, leat 7245, 1737 şi am sfîrşit la lun<a> lui sept<emvrie> 6 dn<i>, leat 7246, 1737.

Tuturor mic şi plecat, eu, Eadul logofețel din Ep<is>cop<ia> Bim-<nicului>".

f. 307v : „Eadul logofeț<elul> **nHcaX"** <=a scris >.

f. 381: „Lăudat să fie numele Domnului Celui ce mi-au ajutații după începutu de amu şi săvrîşitii.

Ms. 2594. Sec. XVIII (1737); 394 ff. 29,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi inițialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniță la ff. : 2, 3, 308 ş.a. Numerotație originală a filelor. Legătura veche în piele.

*!) = stare, situație, rarig.

RADU (Pr.).

Țara Romîn
Bucureşti

Semnele venirii lui Antihrist

f. 1 : „Semnele venirii lui Antihristii M ale sfîrşitului veacului d scripturile d<u>mnezeeşti dovedite şi după întrebarea Apostolilor : Ca iaste semnulii venirii Tale şi sfîrşitulu veacului?

S-au tipăriții dinii porunca) preacreştinului, marelui înpăratii P Alexeviciii, stăpînulîi a toată Marea şi Mea şi Alba Eossie, cu bl<a slovenia a totu sf<i>nțitului săbor, întru înpărăteasca şi marea cetat Moscu<lu>i, în anulii de la zidirea lumii 7212, iară de la naşterea Domn H<risto>s 1703.

Iarii acumii s-au scrisii cu mîna lal<ea>t7236 <1728>prinu ostenea la celui întru toți mai mieu, popa Eadul ot Tri[eh] S<fe>t<i>t<e> de aici dinii oraşulii Bucureştilor".

Ms. 2164. Sec. XVIII (1728); 96 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele şi tr terile marginale sînt scrise cu roşu. Foaia de titlu este încadrată într-un ch în cerneală. Legătură veche în piele.

RADU (NICOLAE).

Transilv
Braşov

Istoria cîtorva împărați romani.

f. 2 : „Aceasta se numeşte cartea înpăraților, pentrucă cuprin întrlansa <sic> istoriile şi vremile înpăraților 'celorii vechi, foarte sp folosii şi de învățătură pravoslavnicilor' creştini.

Şi s-au scris de robu<l> lui D<umne>zău Necula<e> Eadul, cătan Ani<i> de la H<risto>s 1796, ianuar 10, Braş<ov>".

f. 119v : „S<f>îrşitii şi lui D<umne>zău laudă. <1>796, Braşov, ianuar <ie>".

Coperta a II-a interioară : „]ST<i>c<olae> E<adu> C<ătană>".

f. 1 : „Neculae Eadul cătana. <17>99, Bucur<eşti>, 8 iunie".

Ms. 595. Sec. XVIII (1796); 130 ff. *[l~119]*; 18 x 11,5 cm. Scriere cursivă. Legătură vec în piele.

RĂDUCANU (LOGOFĂTUL).

Țara Romîneas

Miscelaneu teologic: întrebări si răspunsuri Vieți de sHnt, Legenda Duminecii, Mîntuirea^*

f ÎJ ... ^<om>. L<ea>t 1780, mart<i>e 9".
i- io : „Ead<u>can<u> log<ofăt>".

f. 41v: „Să să ştie că ^ceasta carte iaste scrisă de mine şi cn a mea chielt<u>ială. Şi cine <se> va ispiti a o înstreina de la mine, adică a o fura, să fie afurisit şi blestemat dă 318 sfinţi părinţi de la Mcheia şi de alt<e> sfinte săboară; hierul să ruginească, piatra să mucezească, iar trupul aceluia să nu mai putrezească în veci.

1783, fevr<uarie> 20. E<ă>d<u>c<anu> log<ofă>t".

f. 83 : „Băducanu log<ofăt> za divan",

f. 210v : „E<ă>d<u>c<anu> log<ofă>t".

Ms. 1414. Sec. XVIII (1780-1783); 251 ff. 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff.: 32, 68, 85 ş.a. Miniaturi reprezentînd pe sf. Ioan Colibaşul şi Fecioara Măria la ff. : 110v, 158v şi 225v. Numerotaţie originală a filelor cu cifre arabe.

RĂDUŢ (IANACHE). Moldova

Theatron politicon.

f. 75v : „Şi s-au scris de mine Ianachi Eăduţ (?) la leat 1787".

Ms. 2770. Sec. XVIII (1787); 76 ff. *[1-75v];* 30,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Iniţiale ornate la ff. : 22v, 44v, 64v ş.a. Paginaţie originală cu cifre arabe.

RAFAIL (MONAHUL). Ţara Romînească

1. *Miscelaneu eshatologic: Minunile Maicii Domnului şi Semnele venirii lui Antihrist.*

f. 14: „Mare mucenice, înpărate Amfiloage şi toţ<i> cei înpreună încununat<i> cu tine, rugaţi-vă pentru mine, păcătorul, Eafail mon<a>li<ul>".

ff. 293—294 : „S-au scris de mult păcătosulu, robul lui D<u>mnezeu Eadul copilul, sin răposatului robul lui D<u>mnezeu popa Dumitru ot Stănceşti sud Proauva <sic>, în sf<î>nta Mănăstire Hurezii, când era leat 7261<1753> şi luna iunie 28 dn<i>; şi s-au sfîrşit la septemvrie 2 dn<i> 7262, de la H<risto>s 1754 <sic>, cu porunca şi că toată chieltuiala sfinţie sale, părintelui, arhimandrit chir Dionisie, igumenul sf<i>ntei Mănăstiri Hurezii, carele au fost igumen întru aceast<ă> sf<î>ntă Mănăstire ani 30. Şi o au dăruit sf<i>nţiia sa sf<i>ntei Mănăstiri Hurezii, unde să cinsteşte şi să prăznuîaşte hramul sf<i>nţilor cei întocma<i> cu Apostolii ţ<a>ru<l> Constantin rm<a>teri.ego Elena, ca să fie părinţilor de eetanie.

Iară nimenea din boiari sau din jupînese să nu fie volnic a o înstreina de la această sf<î>ntă Mănăstire, sau a o da cuiva. Iară de o va înstreina de la această sf<î>ntă Mănăstire să n-aibă parte de dragostea Maicăi Prăcistii, la înfricoşata şi dreapta judecată a Fiîului Său şi să fie înstreinat de Sf<i>nţiia Sa.

Deci eu, văzînd bunul rînd şi podvig <sic> ai sfinţilor părinţi călu şi paza besericii şi cîntarea lor cea tocmită, cîntînd lui D<u>mnez veselindu-se înpreună cu sf<i>nţii lui îngeri, pururea îndulcindu-se î sf<î>nta lui D<u>m<ne>zeu casă, cu cîntare tocmită şi lui D<u>mn plăcută şi cu citanie întru înţelegere şi lui D<u>mnezeu slujind î tăcere, pohtit-am şi eu dintru tot sufletul şi cu curată inimă de pri[i]mit sf<în>tul cin călugăresc, luînd tunderea din mîinile bunului dreptător şi nastavnic, arhimandritului chir Dionisie Bălăcescu, puindu şi nume, precum mai jos cu iscălitura mea voi arăta, acum la anul d facerea lumii 7262, iară de la întruparea lui D<u>mnezeu Cuvîntul 1 la luna lui ap<rilie> 2 dn<i>, în sfîntă şi marea sîmbătă a Paştilor. Ea mon<a>h<ul>".

Ms. 2195. Sec. XVIII (1753-1754); 295 ff. *[1-177v, 181-294]*; 20,5 x 15 cm. Scriere cur Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 15. Chen peniţă la f. 181. Numerotaţie veche a filelor, începînd cu f. 16. Legătură v în piele.

Ţara Romîn

2. *Istoria Rusiei şi Viaţa lui Petru cel Mare.*

f. 125v : „Această Istorie di[n] <în>ceperea Moscalilor s-au tălm de dascălul Lavrentie după o carte slovenească tiparnică a sf<i> Mă<nă>stir<i> Hurezii. 1757".

ff. 303v—304 : „Această carte istoricească ce într-însa iaste aşăz Viîaţa marelui ţ<a>rii Petru, marele monah al vestitei înpărăţii Mos [care] s-au scos după limba grecească pe limba rumînească de dumnea Matei Fărcăşanul, biv vel şat<rar>.

Şi s-au găsit acel izvod la sf<î>nta Episcopie Eîmnic şi s-au luat s-au scris şi de noi, cu porunca şi cu toată chieltuiala sf<i>nţii sale păr telui arh<imandrit> chir Dionisie, igumenul sf<i>ntei Mănăstiri Hure din sud Vîlcea, prin osteneala smeritului între monaş<i> Eafail monah<u din sf<î>nta Mănăstire Hurez.

Şi fiind acelii izvod scris rău şi soroacele ne alese, au mai vîrtos a zi fiind eu prost şi neînvăţat, ci precum au voit D<u>mnezeu am nev pînă o am isprăvit şi apoi o am protocălit*) din cuvînt în cuvînt du acel izvod.

Ci o, iubitorilor de citanie oricarii vă veţi întîmpla a ceti pe acea carte şi oriunde veţ<i> găsi cuvinte cu anevoe de înţeles, au din nea gerea soroacelor, au din neaşăzarea oxiilor, au din neînţelegerea cuvintel cu d<u>hul dragostei şi al blîndeţelor, să îndreptat<i>; că şi eu pe cu am găsit aşa am şi scris; iară mai mult nu. Că nici din scriptură învă nu sînt — că altă dăscălie n-am învăţat fără numai Psaltirea, rumîneşte nici la cărţi istoriceşti sau de alt feiiu n-am cetit, ca să-mi fie min mai deschisă, ca să poci îndrepta greşalele altora.

*) = comparat, colaţionat.

Ci cu toată eucerniciîa vă rog să nu vă fie numele mieu în ponos, ci să mă ertaţi, ca şi voi să aflaţi ertăciune în zioa înfricoşatei şi straşnicii judecăţi de la dătătoriul de plată H<risto>s.

Şi s-au scris această carte la anul de la zidirea lumii 7263, iară de la întruparea lui D<u>m<ne>zeu Cuvîntul 1755.

H nHc. *A3* MHororp'fcujH'KiH <=şi am scris eu, mult păcătosul> Eafail, monah ot Măn<ăs>t<irea> Hur<e>z".

Ms. **2353.** Sec. XVIII (1755); 304 ff. *[1-125*, 132-304]*; 20 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 132. Iniţiale ornate la ff. : 1, 140 şi 303v. Numerotaţie originală a filelor, începînd de la fila 134. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

3. *Ioan Colibaşu, Viaţa sfintului Paisie cel Ilare.*

f. 60v : „S-au prescris de Eafail monahul întru folosulu celor ce vor ceti. Mai 10 dn<i>, 1768".

Ms. **2207.** Sec. XVIII (1768); 60 ff. 21 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

1. *Miscelaneu teologic: Eshatologie si Teologie polemică.*

f. 221 : „La leat 1768, eu monahul *Raphail* <scris cu litere latine, iar deasupra lui, repetat, cu litere greceşti> am scris această cart<e> răposatului întru fericire părintelui Parthenie, episcop Eîmnicului. După a sfinţii sale către D<o>mnul ducere din viaţa aceasta, am luat această carte supt a mea moştenire, fiind mai volnic eu a-m<i> moşteni a mea osteneală decît alţii; însă în[n]aintea preasfinţitului părintelui Grigorie, proin mitropolitul, fiindcă nici plată pre deplin pentru scrisul aceştii cărţi n-am luat de la răposatul. Eafail din Hurez, sept<emvrie> 13 dn<i> 1773".

Ms. 2585. Sec. XVIII (1768); 224 ff. *[1-132, 135-171*, 175-204, 223v-224]*; 32,5 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă şi viniete la ff. : 1, 99, 117 ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 1, 34, 108v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

5. *Scrisori dintre stareţii Athanasie şi Paisie.*

f. 90v : „S-au prescris de monahul Eafail, întru folosul iubitorilor de cetirea cărţilor şi a ascultătorilor".

f. 93v : „Această cărticică s-au prescris de pre însăş<i> slova şi iscălitura acestor stareţi, din cuvînt în cuvînt, de mai micul între monahi Eafail, monah de la sf<î>nta Mănăstire Hurezii, care, după întîmplare, vre un an de zile şi eu, păcătosul, m-am aflat supţii epistaşiîa acestui

sf<î>ntu stareţii Paisie, fiind sf<i>nţiia sa venit din Sf<î>nta Gor sf<î>nta Mănăstire Dragomirna, în Ţara Moldaviei, unde aflînd ac cărticică de prigonire la ucenicii sf<i>nţii sale am luat izvod ca s pentru evlaviîa şi neuitarea şi dragostea ce am către acest sf<î>nt sta Paisie.

Eafail monahul. Mart<ie> dn<i> <fără zi>, 7276 <1768>".

Dedesuptul anului, cu litere latine : „Eaphailus".

Cf. şi ms. 4301, f. 254, copiat de aceeaşi mînă.

Ms. **5110.** Sec. XVIII (1768); 93 ff. 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţia scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

Ţara Romîn

6. *Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sfinţilor părinţi şi Rugăciuni.*

f. 305: „S-au scris de Eafail monahul, întru folosul tuturor ce vor ceti. Mai 4 dn<i>, 1769".

Ms. **2597.** Sec. XVIII (1769); 313 ff. *[1-305, 307-310*];* 30,5 X 20,5 cm. Scriere cu Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 4. Iniţială c la f. 109. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîn

7. *Ithica ieropolitica.*

f. 155v : ,,S-au prescris de monahul Eafail întru folosul tuturor ce vor ceti. Iunie 13 dn<i>, 1771".

Ms. **2667.** Sec. XVIII (1771); 156 ff. 21 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlul şi iniţialel scrise cu roşu. Frontispiciu şi iniţială ornată la f. 1. Numerotaţie origin filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîn

8. *Capete ale sf. Diadoh, episcopul Fotichiei.*

f. 65v : „S-au prefăcut din cea prea cu anevoe de tălmăcit li elinească, pre a noastră limbă proastă rumînească de **xup** 'IXapi **kpofjiovaxou [xa67|Tou** xupou **MavaacjY)** <= chir Harion ieromonahul ucen lui chir Manasse>, în sf<î>nta Mănăstire Dragomirna.

Şi s-au scris de monahul Eafail, întru folosul celor ce vor ceti. No <vrie> 23 dn<i>, 1772".

Ms. **3008.** Sec. XVIII (1772); 65 ff. 22,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlul şi iniţialele sînt s cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 1. Numerotaţie originală a filelor.

Ţara Romînească

9. *Scara sf. Ioan Scărarul.*

f. 311 : „Celui în Troiţă D<u>mnezeului slava de apururea şi mie celui ce amu scris, ticălosului, mîntuire.

Şi celor, oricîţi o citescu, şi-i ascultă cuvintele, cu luare aminte şi să nevoescu a le săvîrşi, înpărăţiîa cea v£cinică. Amin.

Această sf<î>ntă şi d<u>mnezeiască carte, ce să chiamă Scara, scrisu-s-au prin osteneala smeritului şi mai micului între monahi, Eafail monahul, din sf<î>nta Mănăstire Hurezii. Şi oricîţi veţi ceti pre dînsa, ziceţi cătră Cel Induraţii şi mult milostiv D<u>mnezeu, din umilinţa inimii, rugîndu-L prin smerenie, ca săi săiarte c6le multe ale lui păcate; şi cucer<nic>iei voastre să vă dăruiască luminare minţii şi descoperire d<u>mnezeeştilor lui taini, spre mîntuirea sufletelor voastre.

La anulii de la zidirea lumii 7281, iar de la H<risto>s 1773, luna martie 8".

Ms. 2569. Sec. XVIII (1773); 312 ff. *[3-311]*; 33,5 x 23 em. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 11, 20ᵛ, 25 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

10. *Tipicon.*

f. 1: „Tipicon < . . . . > acum întîiaş dată tălmăcit de pre slovenie pre limba rumînească de prea cuviosul arhimandrit chiriu chir Sofronie al sf<i>ntei lavre Coziia < . . . . >.

Şi au, luat sfîrşit această carte în zilele mării sale Io Alexandru Ioan Ipsilant v<oe>v<o>d < . . . . > la l<ea>t 1776".

Ms. 2598. Sec. XVIII (1776); 335 ff. *[1-94, 333-335*]-,* 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar şi frontispicii în peniţă la ff. : 1, 3 şi 333. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

11. *Cuvinte ale sf. Petru Damaschinul.*

f. 43 : „Sfîrşitul osteninţelor lui Petru Damasehinîi".

Adăugat ulterior : „Dintru ale monahului Eafail, din sf<î>nta Mănăstire Hurezii. 1779".

Ms. 2586. Sec. XVIII (1779); 45 ff. *[1-43];* 32,5 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Rom

12. *Cuvîntul patriarhului Ghermanos la Bunavestire.*

f. 111: „Părin<te> d<u>hovnice Irinarh, pri[i]mind puţina osteneală, roagă pre D<u>m<ne>zeu ca să fie mie milostiv şi aj în calea întru cară am început a călători. E<afail> m<o>n<a>h

Ms. 479. Sec. XVIII (mijloc); 223 ff. *[92-111];* 22 x 15,5 cm. Scriere cursivă.

Ţara Rom

13. *Miscelaneu teologic: Tîleul sf. Liturghii şi Viaţa sf. Xenofont.*

Ms. 1631. Sec. XVIII (mijloc); 207 ff. *[171-200*];* 18,5 x 14 cm. Scriere cursivă. T şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Iniţială ornată la f. 171. Legătură v piele.

Ţara Romî

14. *Miscelaneu teologic: Catavasii, Bînduiala sf. Liturghii, Psalmii aleşi, Paraclisul Maicii Domnului, slujba sf. Constantin ş.a.*

f. 151ᵛ: „Această cărticică, ce într-însa cuprind<e> multe bisericeşti, s-au scris de smeritul între ieromonah<i> Athanasie, siiarh sf<i>ntei Mănăst<iri>Hurezii.

Iar aicea la sfîrşit, s-au isprăvit de Eafail mon<a>h pa ec<lisiarhul> Episc<o>piei Eîm<nicului>".

Exceptînd ff. 2 şi 3, adaosuri, evident, de dată mai recentă, înt manuscris este copiat, în realitate de Eafail monahul.

Ms. 2220. Sec. XVIII (mijloc); 158 ff. *[1, 4-158ᵛ];* 15 x 10 cm. Scriere cursivă. Tit iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peni ff. : 1, 14ᵛ, 37 ş.a. Numerotaţie veche a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîn

15. *Oglinda bogosloviei.*

Ms. 2633. Sec. XVIII (a doua jumătate); 145 ff. *[l-144ᵛ]* \ 23 X 16,5 cm. Scriere cu Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţială ornată la f. 1. Numerotaţi ginală a filelor. Legătură veche în piele.

RAFAIL (MONAHUL). **Mold**

Măn. S

1. *Miscelaneu teologic: Cuvinte şi învăţături ale sf. Efrem Şirul şi Vieţi de sfinţi.*

f. 1 : „Cuvinte şi învăţături a<le> cuviosului părintelui nostru Ef Şirul înpreun<ă> şi cu [oarecare] Vieţile sfi<n>ţilor tîlmăcite de pe greci limbă rumînească de Mihalcea, ce-au fost log<o>f<ăt> de taină.

Deci găsind en acel izvod, m-am apucat de l-am scris cu cheltuiala şi cu osteneala mea, fiind domnu Ţărîi Mold<ovei> Io Ioan Theodoru voevod şi purtînd cîrma pravoslaviei preosfinţitul părintele mitropolit chiriu, chiriu Gavriil, frate cu mariîa sa, fiindu-m-<i> hrana în sf<î>nta Mănăstirea[a] Sacului, unde o amii şi scris, smeritul monah Eafail, la anii de la Adam 7270, iar de la H<risto>s 1762, a<u>gust 13".

f. 299v : „Sfîrşitu şi lui Dumnezeu laud<ă>. Slavă, cinste şi închinăciune, Celui în Troiţă Unuia Dumnezeu, Care ne-au ajutat dup<ă> început de amii ajunsîi şi sfîrşitul.

Că precum doreşte cerbul, fiind însetat, de izvoarăle apelorii şi precum dorescu cei ce călătorescii pre mare de Umanul cel cu adăpostire, aşijderea mai mult am dorit eu ca să văzu sfîrşitul cărţii aceştiîa, ca să fie izvod.

Pentru aceasta, o iubiţilor cetitori, carii vă veţ<i> întîmpla a citi pre aceast<ă> sf<î>ntă carte, bucuraţi-v<ă> în Domnul şi pentru dragoste<a> lui H<risto>s vă rugat<i> şi pentru mine păcătosul şi orice greşală veţ<i> afla, în cuvinte sau în slove, îndreptat<i> cu duhul bhndŞţelorîi, nepuindu-ne în ponos, nici defăimîndu-ne fiindu că toţ<i> purtăm omenească fire, grea şi neputincioas<ă>.

Direptii aceia, precum iaste cu neputinţă cel ce să naşte în lume a nu gusta şi din paharul morţii, sau, omul trăind'pre lume a nu păcătui, aşa şi scriitorîul a scăpa fără de greşal<ă>, la care mă rog de obşte să mă ertaţ<i> ca să aflat<i> şi voi ertare, în ceasul judecăţii, de la H<risto>s, înpăratul viilor şi al morţilor; fiindcă veţ<i> afla multe greşale, însă în slove pentru lunecarea şi neputinţa trecerii a ochilor şi a mîini<i>, iar în cuvinte pentru tălmăcirea de pe grecie spre înţelesul rumînescu, pre cît s-au putut a. să alcătui şi a să apropia voroava, că macaru că am avut izvod rumînescu (precum am scris la început), dar de la cartea cuviosului Efrem, cea tiparnică grecească, nu m-am de[pă]părtat, urmînd la toate deci, cu aceast<ă> carte.

M-am zăbovit în anul dintîi, adecă răcodealie, dupe ce m-am prostit la această sf<î>ntă Mănăs<t>ire Sacul, unde şi metani[i]a mi-am pus.

Şi s-au scris această carte în şapte luni, de păcătosul monah Eafail. Mart<ie> 20 dn<i>, 1761".

f. 307v, de altă mînă : „Aciastă carte iaste scrisă de un părinte, anume Eafail monah, în Mănăstirea Sacului, la anii de la H<risto>s 1761; şi s-au sfîrşit 1762 av<gu>st".

Ms. 107. Sec. XVIII (1761-1762); 307 ff. 30,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2, 5, 10 ş.a. Chenar în peniţă la f. 1. Iniţiale ornate la ff.: 5, 10, 12v ş.a. Paginaţie originală. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Moldova

2. *Cronica Slovenilor.*

f 2 • „începutul acestui Leatopiseţ pentru vechiul şi slăvitul neamii alu Slovenilor, adunaţii dinii multe feliuri de leatopisiţe, adecă : a neamului

Tusescii şi pentru cn&zii ce au fost stăpînitori cetăţii Chievului şi viaţa marelui oblăduitor şi a toată Eosia întîîul stăpînitoriu, marel dimir, aşijderea şi pentru moştenitorii ce au foştii mai în urma lui ş credincios<i> cnîaz<i> a<i> Eosiei, pînă la bunul credincioşii şi lub de D<um>nezeu înpărat şi marele cnîazu Theodoru Alexieviciii, însuş<i> oblăduitori<u> tut<u>ror ţărîlorii şi eparhiilor Eosiei pre vomu arăta în[n]ainte,fiindu dat în tipar la anii zidirii 7188 <1680

Iar acum s-au scris la leat 7275 <1767>, îun<ie> 25".

f. 72v : „Sfîrş<i>tti ş<i> lui D<um>nezău laudă. 1767, îul<ie> 2 Scrisă de smeritul Eafail".

Ms. 249. Sec. XVIII (1767); 72 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele

KOMANESCU-POPOVICI (DASCĂLUL xMARCU)

Ban
Brebu-Cara

Miscelaneu: Legenda Duminecii, Cele 12 Vineri, Gromovnic ş. a.

ff. 27—28v : „Şi tuturora celorii ce vă veţi întîmpla a ceti, a a cetind alţi<i>, celor mari şi celorii mai mici, celorii mai învăţaţi şi mai neînvăţaţi, celorii înţălepţi şi celorii mai neiscusiţi, celorii mai b cu vîrstîa şi celorii mai mici cu tinereţele, cu multă smerenie şi cu osirdie şi cu mare plecare, tuturora şi la toţi mă rogii şi mă cuc la sf<i>nţiiloru voastre, care va fi preot, sau la dumnîavo<a>stră, care mireanti, ca orice greşală veţi afla, ori în slove, ori în cuvinte, nu g pre noi ca să ne blestemaţi, ci cu d<u>hul blîndeţelorii îndreptaţi noi <ne> ertaţi, că şi noaptîa, la luminare m-amii nevoiţii, pînă lu amii săvîrşit.

Şi se nu ne puneţi în ponosii, că măcarii că n-oi fi scrisii prea fru că precumu nu-i cu putinţă ceriului făr<ă> de no[o]ri a se ivi, aşa ş deiul a nu greşi; şi precum nu-i cu putinţă omului pre pămîntii a vi şi domnului a nu greşi, aşa şi condeîulii a nu zminti. Că de veţi erta du voastră ale mgle greşale şi milostivulii Dumnezeu va erta ale du voastră multe greşale, în veci. Amin.

Istorie. Puţinii ajutor[i] va luoa un puternicii de la un neputin şi puţină cinste va luoa un bogat de la un seracii; şi puţină învăţătu luoa un înţăieptu de ia un neînvăţatu. Aşijderîa şi eu, văzîndu-mi să bunătăţilorti şi prostimia învăţăturii mele, m-amii nevoiţii şi eu, mai păcătoşii şi mai neînvăţatu decîtii toţi[i], din cîtii mi-au foştii loşiîa şi prostimia învăţăturii, de amii scris aceast<ă> sf<î>ntă şi d nezeiască Epistolie, precum într-însa scrie.

Şi s-au început a scrie din luna iunie 15 şi au luoatii sfîrşitulu 10, cu le<a>tulti de la zid<i>rea lumii 7281, cu le<a>tulii de la naş lui H<risto>s 1773, de Marco erei Alexie Popovici . . . . . Grorj de Susii.

S-au scris această sf<î>ntă şi d<u>muezeiască Epistolie, fiind dascălii în satul Brebului.

Precum dorescu cei ce umblă cu corăbiile pre luciulu mării, avîndii multă grije de frica şi de valurile mări<i> ca se ajungă la marginea mării, ca se aibă linişte de grijă, aşa am doritu şi eu ca s<ă> ajungii la sfîrşitul aceştii scrisori.

Sfîrşitul aceştii sf<i>nte Epistolii şi lui D<u>mnezeu laudă şi mărire. Amin".

ff. 75—76ᵛ : „Sfîrşitul cu scrisoarea a aceştii sf<i>nte şi d<u>mnezeeşti cărţi, ce iaste scris întru îa sf<înta> Epistolie şi Oazaniia a lui Eletherie filosofulii pentru ce<le> 12 vineri mari i proci şi Gromomnieul al lui Araclie <sic> înpăratul şi Carindariul cu toată orînduîala lui.

Sfîrşitii şi lui Dumnezeu, Celui în trei f£ţe prea lăudaţii şi prea proslăvitu în văci de veci, netrecuţi şi nesfîrşiţi. Aminu.

Laud<ă> şi mulţămită şi închinăciun<e> sf<in>tei Troiţă ce<le>i[i] de o fi<i>nţă şi nedespărţitei, că mă învrednici, după începutul aceştii sf<inte> cărţi, de ajunsei şi sfîrşitulu i proci. Pentru le<a>t, pentru lun<i> [pentru] să'să ştie a cui <este> aceast<ă> sf<întă> carte, pentru <ca> să să ştie cine au scriîat-o <sic> să cauţi în[n]apoi, la început, că vei afla i pr<o>ci<. . . . >

Această sf<î>ntă şi d<u>mnezeiască carte, ce să chiamă Epistolie, iaste a sf<i>nţii sale părintelui Mihai dinii Clinicii*) şi iaste sf<î>nta Epistolie şi c^le 12 vineri mari şi mai altele.

Şi s-au scris în zilele în[n]ălţaţiloru înpăraţi Iosifu şi maică-sa Mariîa Tharaziîa <sic>, în anulii ce-au răpăosatii Ioan arh<i>episcopul [a. al] Carloveţului şi a toată TJ<n>grovlahiîa, Ţării Bănatului şi a altorii eparhii ecsarhu.' Şi s-au scrisu de celii mai micii şi mai plecaţii întru toate alu tuturora, care mai j<os> mă voi iscăli, fiindu dascălii sau învăţător[i] de copii în sat Brebului, în proţăşulii Pogoniciului, feciorii alii preotului, erei Alexie de la sudii Gorjiîu de Sus, de pre apa Jiîului rumînescîL

Şi s-au scrisii în luna lui iulie 7; şi era cursul ai[i]lorii de la zidirea lumii', leatu 7281, iară de la naşterea lui H<risto>s, D<o>mnului nostru,, le<a>t 1773. De Marco Eomanescului, dascălul Popovici, s-au scris această sf<î>ntă Epistolie. Amin".

Ms. 3561. Sec. XVIII (1773); 77 ff. *[1 — 76*];* 21 x 16 cm. Scriere cursivă. Textul filei 28ᵛ şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate şi iniţiale ornate la ff. : .1, 17, 29 ş.a.

RUS (DASCĂLUL PAVEL). **Transilvania**

Miscelaneu teologic: Strastnic şi Penticostar.

f. 80ᵛ: „Amu scris Pavelii Bus dascăl. 1741, m<ese>ţa iîulîa 30 dnî".

*) Localitate în apropiere de Caransebeş.

f. 210ᵛ: „Pavelii dascăl. Amii svîrşist <sic>, 1741, luna lui în zua 18".

Ms. 710. Sec. XVIII (1741); 222 ff. *[3-222];* 20,5 x 16,5 cm. Scrierea imită tiparul. iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie a filelor. Legătură veche în piele.

RUSU (DASCĂLUL IOAN). **Ţara Ro**

Pomelnicul satului Nedeia.

f. 1: „Pomeliinicii a<l> sfi<n>tei beserici ot satu<l> ISTedeia

Scrisu-s-au în zilile pre<a luminatului şi preaîn[n]ălţatului d< Io Alexandru C<on>sta<n>tinu Moruzi voevod, cu blagosloveni[i]a os<finţiei> sale lubitorîului de <Dumnezeu> chiriu chirii Mctar<ie> episcopulu Eîmnicului. 1793.

Şi s-au scrisu aceştii pomelnicii de dascalu<l> Ioanii Eusu în Ostroveni. 1793, s<e>p<temvrio 20".

Ms. **2108.** Sec. XVIII (1793); 31 ff. [cu adăugiri de mai multe mîini]; 30 x 21 cm. cursivă. Chenare şi frontispicii în peniţă la ff. : 1, 2, 5 ş.a. Miniatură r tînd pe Iisus Hristos şi sf. Dumitru, la f. 1ᵛ.

SAMOIL (DASCĂLUL).

Miscelaneu: Istoria Troadei, Istoria lui Constantin cel Mare, a lui Vasile Macedoneanul, Leon cel înţelept, întrebări şi răspunsuri, Singlitichia, Vămile văzduhului ş.a.

î. 113ᵛ : „Eu scriitorîul, Samoil dascălii".

f. 139ᵛ : „Această sfîntă carte ci să che<a>mă a lui Co<n> înpărat şi Amartolon<u>lui Sotirie este scrisă di mine întru toţ<i călii mai min <sic> şi plecat, Samoil, ci am foştii dascăl la Hîr schitul lui Ştefan şetraru<l> Cărăcaş. 1778; di la Adam 7287. Şi am agiunsii aice era iulie 9".

Ms. **1264.** Sec. XVIII (1778); 266 ff. 28 x 19 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţia scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 111, 114, 128 ş.a. Miniaturi la 17ᵛ, 57ᵛ ş.a. Legătură veche în piele.

SAMUIL (IERODIACONUL). **Ţara Ron**

Rugăciune.

f. 18 : „Şi am scris eu care mai jos să <ve>de, Samuil ierodiac< Episc<opia > Eîm<ni >c".

Ms. 1317. Sec. XVIII (mijloc); 379 *ît[18];* 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă.

SAMUIL (IEROMONAHUL). **Moldova**
Schitul Vrancea-

Miscelaneu teologic: Acatistul Maicii Domnului
Canon către îngerul păzitor, Acatistul Mîntuitorului ş.a.

f. 134 : „Am scris eu <i>er<o >monaliul Samuil ot Schitul Vrăncii. Luna iui mai 13 dn<i>, 7289 <1781>".

Ms. 2374. Sec. XVIII (1781); *[aproximativ 1-9, 17-187]*; 16,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă,. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 50, 103 şi 164. Legătură veche în piele.

SAVA (IEROMONAHUL). **Moldova**
Iasi

Pravila lui Iustinian.

f. 229ᵛ : „Seris-au smeritul ieromonah Sava de la Mitropoliîa Moldovlahiei".

Ms. 1440. Sec. XVIII (prima jumătate); 360 ff. *[23 — 329ᵛ]*; 20 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 23, 49, 91ᵛ ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 23, 96> 187ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

SAVA (IEROSHIMONAHUL). **Moldova**
Măn. PocrOvul

Teologie polemică.

î. 69ᵛ : „Sfîrşitu şi lui <Dumnezeu>, Celui în Troiţă slăvitii şi de toate făpturile închinat, prea proslăvitului D<u>mnezeu, preabunu[nu]lui şi prea milostivului D<u>mnezeului nostru slavă, acum şi pururea şi în vecii veci[i]lorîi. Aminti.
S-au tălmăciţii la anul 1791 în sf<î>nta Mănăstire Neamţul şi o amii prescris eu, mulţii păcătosul, Sava ieroshimonahulii în sf<î>nta Sihăstrie Procrovul întru acestaş an, 1791, în[n] luna lui avgustu; s-au sfîrşitu în 26. Aminii".

Ms. 426. Sec. XVIII (1791); 83 ff. *[1 — 69*, 73-83]*; 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniţă la f. 69ᵛ.

SAVA (MONAHUL). **Ţara Romînească**
Bucureşti

Condica mănăstirii Cîmpulung.

f. 262 : „S-auscris aceastăcondic<ă> de Sava mo<na>h<ul>, par<ae>c<lisiar>h sf<intei> Mitr<opolii>. 7304 <1795>, oct<om>v<rie> 12 dn<i>".

s. 3683. Sec. XVIII (1795); 264 ff. *[3-262]*; 33x22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţia-. lele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche, în piele

SERAFIM. **Ţara Romî**

Minunile Maicii Domnului.

f. 1: **„ fl3** nHcaY <=am scris eu> Serafim",

f. 27ᵛ : „S<e>r<a>f<i>m". -

Ms. 3271. Sec. XVIII (mijloc); 192 ff. 19,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţia unele cuvinte sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 6, **7** ş.a. I ornate la ff. : 6, 9ᵛ, 13 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

SERAFIM (ECLISIARHUL). **Ţara Rom**

Cuvînt pentru Melhisedec.

f. 2ᵛ: „Serafim iclisieru". <Textul este scris şi în criptogra

Ms. 1207. Sec. XVIII (sfîrşit); 101 ff. *[1-2ᵛ]*; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Frontisp peniţă la f. 1.

SERAFIM (IEROMONAHUL). **Ţara Romî**
Mân.

1. Miscelaneu: Esopia, Cazanii şi Vieţi de sfinţi.

ff. 1—5: „Această carte iaste a părintelui Serafim, <i>er<o>m eclisiarhul M<ănăstirii> Bistriţii. Leat 7212 <1704>, m<e>s<eţa> i< 2 zile". <Textul este scris cu'litere greceşti>.

f. 103: „Serafim <i>er<o>monah eclis<ia>rh ot Bistriţ<a>". <T este criptografiat>.

f. 122 : „Seraf<im> <i>er<o>mona<h>, eclis<i>arh ot Bistriţă. L 7213 <1705>". <Textul este scris cu litere greceşti>.

f. 172, în criptogramă: „IIHC pSKa cgpa^HMOKd" <=scris de mîn Serafim>.

Ms. 2456. Sec. XVIII (1704-1705); 172 ff. *[aproximativ 1-81, 87-172]*; 20, cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Titlul este scris cu verde şi galben. Frontispicii colorate la ff. : 87 şi 122, ex de copist.

Ţara Romî
Mân.

2. Miscelaneu: Pateric, Cronologie, Gfromovnic.

f. 1, în criptogramă : „Serafim <i>er<o>monah, eclis[i]i<a>rh"

f. 111ᵛ, în criptogramă : „Serafim eclis[i]i<a>rh".

f. 169, în criptogramă: „Buca*) Serafimu <i>er<o>monah".

f. 197ᵛ, în criptogramă: „Serafim eclis[i]i<a>rh".

f. 215, în criptogramă: „Serafim".

f. 228, în criptogramă : „Smeritul întru <i>er<o>monahi, chir Serafim, eelis[i]i<a>rh ot Bistriţi".

f. 253, în greceşte: „Serafim <i>er<o>monah".

f. 283, în greceşte: „Serafim <i>er<o>monah".

f, 294: „Sfîrşitu şi lui Dumnezeu laudă". în criptogramă: „Serafim".

Ms. **2513.** Sec. XVII (sfîrşit); 306 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 107, 169 ş.a. Iniţială ornată la f. 1. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

SERAFIM (IEROMONAHUL). Moldova
Schitul Cozla-Neamt

Mîntuirea păcătoşilor.

f. 4ᵛ : „Mîna care.au scris aicea va putrezi în groapă, iar cuvintele voru rămînea în veci. Aminii. De smeritul H **MHororp-fcjKHHK**-K <=şi mult păcătosul > Serafim ierom<o>n<a>h ot schitul Cozla. 7289, 1781, martie 24".

f. 367 : „Slavă, cinste şi închinăciune Celui în T>oi<ţă>, Unuia D<u>mnezău, Care ne-au agiutat după început de am^giti<n>s şi sfîrşitul, întru zilile luminatului d<o>mnului nostru Co<n>stantin Dimitriu Muruzii voevod şi mitropolit fiind preaosf<i>nţiia sa chiriu chirii Gavriil ot Thesalonic.

Iară cei ce vă viţ<i> întîmpla a ceti, bucuraţi-vă întru D<o>mnul şi vă rugaţi pentru mine şi or<i>ce greşală veţi afla, îndreptaţi cu duhul blîndeţilor şi nu vă grăbiţ<i> a huli, că nu iast<e> lucrare de înger, ce iaste lucrată de mînă de ţărînă; că precum iast<e> cu neputinţă a nu gusta cineva din moart<e>, întru acestaş chip şi scriitorîul a scăpa fără greşală; ce <mă> ertaţi pre mine, păcătosul, ca şi voi să aflaţi ertare de la lezne ertători<u>l D<u >mnezău, * cînd va da fieştecăruîa, după lucru<l> lui.

Şi s-au scris de mine, smeritul şi mult păcătosul şi mai micul întru ier<o>monaş<i>, Serafim ierom<o>n<a>h, nacealnic ot schitul Cozla, ţinutul Neamţului şi cu toată cheltuiala robului lui D<u>mnezău Gheorghie Nădeajde ot Tîrgul Pietri<i>.

*) Cuvîntul ruca = mînă a fost considerat drept an al copierii manuscrisului, şi trecut pe cotor : 1689. Criptografiat, cuvîntul se scrie astfel :1lXn0.Cum 11 este neclar a fost considerat *A* şi nu s-a ţinut seama de faptul că lipseşte semnul de mii, ca şi semnul de cifră de deasupra, în'plus, accentul deasupra literei Jf ne îndreptăţeşte să^credem, odată mai mult, că este vorba «de un cuvînt, cuvîntul ruca şi nu de anul 1689.

Şi s-au început aceştii sf<î>ntu lucru la noemvrie în 17 şi au l< sfîrşit la martie în 24, că şi noapt<ea> o am făcut în loc de zi. Scrisu- în anul 7289, 1781".

f. 367ᵛ : „Precum dorescu să sosască la vadul cel cu adăposti
Carii sînt bătut<i> de valul mării cu neodihnire
întru acesta chip şi scriitorîul, de a cărţii sfîrşire,
Laudă neîncetaţii lui D<u>mnezău dă şi mulţămire.
Ierom<o>nah Serafim".

Ms. **491.** Sec. XVIII (1781); 367 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 4 şi **60ᵛ**. Numerotaţie originală a fi Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

SERAFIM (IEROMONAHUL). Ţara Romîne
Măn. Căldăr

Cuvinte ale sf. Theodor Studitul.

f. 252 : „Această sf<î>ntă şi d<u>mnezeiască carte <este> a acelui întru sf<i>nţi părintele nostru Theodoru Studitulii. Şi s-au scris puţin de jumătate de oce<nicul> Erimiia şi de acolo în[n]ainte am s eu, Serafim <i>er<o>monah, schev<r>ofilaxu Căldoroşan, cu to<a cheltuiala fratelu<i> Erimii, în zilile prealuminatului şi preaîn[n]ălţatul< d<o>mnu şi oblăduitorîu a to<a>tă Ţara Bumînească, Ioa<n> Necc Co<n>standin Oaragea voevod, întru întîia domnie a mării sale, purt «cîrma pravoslavii preasfinţitului nostru mitropolitii a toată O<n> vlahiîa, chiriu chirii Grigorie, prin osteneala celui mai mieu şi ple între <i>eromonah<i>.

Şi care din fraţi s-or înv<r>ed<n>ici a ceti să se lumineze, sau rîndulii preoţescii sau din mireni şi de va găsi vreo greşală, să nu pue în ponosii; că precum nu e <cu> putinţă a fi cerîulii făr<ă> de ne aşa şi omul nu e făr<ă> de greşală, au în cuvinte, au în slove, nur să <în>drepteze cu duhulii blîndeţilor şi să să roage pentru noi păcăto

Şi D<o>mnulii să iarte şi pre cei ce vor îndrepta. Iul<ie> 23, 17 Smeritulu şi p<l>ecat tuturorii fraţiloru, Ser<a>fim schev<ro>f<i>l< Căld<ăruşanu >".

Ms. **1975.** Sec. XVIII (1782); 340 ff. *[aproximativ 104-252*];* 22 x 16 cm. Scriere curs Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu şi viniete la ff. : şi 252ᵛ. Legătură veche în piele.

SERAFIM (MONAHUL). Ţara Romînea

Miscelaneu teologic: Floarea darurilor şi Pateric

f. 30: „Sfîrşit şi lui D<u>mnezeu laudă nesfîrşită.

Se.isă de păeătoas<&> mînă a lui Serafim monah. L<ea>t 7214 <1706>, ap<rilie> 20".

Ms. 3163. Sec XVIII (1706); 163 ff. *[5-30, 33-113, 114-160];* 20 x 15 cm. Scriere cu.sivă veche. Frontispiciu în peniţă la f. 33. Numerotaţie originală a filelor între'ff. 5—16 şi 33—104. Legătură veche în piele.

SERAFIM (MONAHUL). Ţara Romînească
Rîmnicul- Vîlcea

Cuvinte ale sf. Simeon al Thessalonieului

f. 2 : „Predoslovie către pravoslavnici<i> şi bunii cititori. Ajută-m<ă>, Doamne.

Această sfîntă carte, o preacinstite cititorîu, ce iaste a sfîntului Simeon, arhiepiscopul Solunului, nefiind eu vrednic cu nici un chip de slujbă a mă arăta în[n]aintea Stăpînului mieu H<risto>s, fără cît cu această puţină în[n]cepătură de posluşanie, fără simţire de osteneală, m-am nevoit de o am scrisu, eu, mai micul şi prea plecatul tuturor din monaşi, Serafim, din preacinstită porunca sfinţiei sale, părintelui nostru chiriu chirii Climent, ep<i>scopul Eîmnicului, în[n] zilile prea în[nn]ălţatului monarh Carol al şaselîa. Leat 1736.

Pentru aceia mă rog sfinţiilor voastre, cinstiţi părinţi şi dumneavoastră de bună rudă născuţi boiari, carii sînteţi născuţi în[n]tru limba noastră rumînească, să pri[i]miţi această a noastră puţinică osteneală, după cuvîntul înţeleptului Sirah, precum zice în cartea lui în 33 de capete grăind : a toate raotăţile în[n]vaţă pre om lenevirea.

Dirept aceia şi eu, aducîndu-mi aminte de cuvintele Domnului nostru I<isus>s H<risto>s, carele zice pentru sluga cea leneşă carele^ luînd talantul din mîna domnului său, n-au vrut să lucreze cu dînsul, ci l-au îngropat, o iubiţilor cititori, socotit-am ca să nu cază şi asupra mea judecata cea straşnică care s-au zis slugii aceiîa, precum mărturiseşte Mathei, bunul vestitoriu în[n] 23 de capete, grăind : Luaţi pre această slugă lSneşă şi-l aruncaţi întru întungreculii cel înpărţit.

Sf<î>ntul Ieronim şi sfîntul Ioan Zlatoust, dascălii bisMeii noastre ce<le>i pravoslavnice, tîlcuind aeSste cuvinte, zic că talanţii aceştiîa sînt darurile care se dau de [la] Dumnezeu oamenilor. Şi această socoteală şi chibzuială fiind în[n]tru inema mea, cu ajutorîul a Celui ce petrece mai pe deasupra ceriurilor şi întru mărirea cea vecinică, Părintele făcătorîul vacilor şi a tuturor faptelor, apucatu-m-am[m] şi eu den cinstita porunca sfinţiei sale şi cu multă osîrdie [oserdie] <m>-am nevoit şi o am[m] scris.

Iar pr6 dumneavoastră, pravoslavnicilor cititori, cu umilinţă vă rog, ca de veţi afla niscare lunicături în[n]tru acest lucru : au cuvînt neplinit, sau vreo slovă roşie nepusă, să nu mă blestemaţi, ci cu d<u>hul blindaţilor să în[n]direptaţi şi să nu mă puneţi întru ponos, ci să ertaţi; că şi eu sînt om, din pămînt făcut şi asămenea pătimaş şi ţinut de slaba fire, care nu lasă pre nici un om fără greşală a rămînea. Iar eu, precum

am putut, cu nevoinţă o am lucrat şi precum am aflat în[n] izv
am şi scris, întru sfîntă şi dumnezeiasca Episcopiiă Bîmnicului
Severin în[n] Chi[chi]sariceasca Valahie, unde să prăznuîaşte
sf<î>ntului părintelui nostru Mcolae, arhiepiscopul de la Mira
făcătorîul[ui] de minuni.

Şi îar vă rog, pravoslovnicilor cititori, să ertaţi, ca şi sf<
voastre şi dumneavoastră să dobîndiţi ertare de la Domnul nostru
H<risto>s, al căruia dar şi milă şi noi ne rugăm Sf<i>nţii Sal<e>
fie cu sfinţiilor voastre şi cu dumneavoastră pururea.

Precum dorescii să sosească la vadul cel de adăpostire <cei>
sînt bătuţi de valuri în[n]tru luciul mării, aşa am dorit şi eu să
la sfîrşitul cărţii aceştiîa. Pentru a cărţii isprăvire, scriitorîul
lui Dumnezeu mulţămire. Amin".

f. 3: „Versurile scriitorîului.

Citind această sfîntă carte,
De mare folos vei avea parte.
în care vei afla multe acoperite,
Care mai nainte au fost tîlcuite
De părintele arhiepiscop mai sus numit;
Cîte scriu aici, cu D<u>hul Sfînt au alcătuit,
Toate cu adevăraţii
Cîte în cartea aceasta s-au aflaţii
Şi poţi a răspunde fieştecui cu glas.
Iar necrezîndu-te să te apuci şi în rămas.
Ştiind cuvîntul şi tîleul cumii zice
Cu aceia mare să stai în price.
Orice l£ge va fi înprotivitoare
Protăştăluîaşti-te, n-avea pregetare;
Fie măcaru letinii sau papiştaş,
Mei decum nu-i da obrazu. '
Glasul tău să fie ca un organu,
întru învăţătură cu mare dar,
Ca un clopot răsunătoriu
De cuvîntul Domnului răspunzătorul.
Că dobîndind aceste daruri
Vei scăpa de multe valuri;
Şi îndulcindu-te de cuvîntul Domnului
Vei spune în tot locul omului.
Şi de vei afla, de mine, vreo greşală,
îndată Ia condeiul şi cerneală,
îndreptînd taina lucrurilor d<u>mnezeeşti,
Cu care pre tine te fericeşti,
Arătîndu-te bun, pri[i]mitoriu,
D[d]e acest lucru spăsitorlu.
Care de mare folos iaste
Cît pofteşti şi-ţi trebuîaşte.
Indeletnicgşti-te spre citanie

C[c]a să-ţi fie lucru<l> cu evlavie
Grabă în citanie să nu faci,
Ci încet şi de alte lucruri lumeşti să taci.
Atunci vei pricepe folos,
Arătîndu-te şi altora cuvios;
Pre mine ertării să mă spodobeşţi,
Ca şi pre tine să nu te osîndeştî,
Fiind şi eu, ca şi tine den pămînt
Şi neavînd mînă de înger sfînt.
I proci.
Mărire lui Dumnezeu.

fls nucaX C*pa4sHM WT ^oAronwA <=am scris eu, Serafim dela Cîmpulung>, în Chisariceasca Valahie în sfîntă Ep<iscopie> a scaunului Eimnicesc[ii]. Serafim sin Dragul, căp<itan> ot Buc<ureşti>".

f. 287v: „S<e>r<a>f<i>m".

f. 304v: ,,Coneţ. Lăudat să fie numele Domnului Celui ce mi[i]-au ajutat, după început de am şi săvrîşitu".

f. 316 : „Serafim monah".

Ms. 2099. Sec. XVIII (1736); 317 ff. *[1-316];* 30,5 x 21 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frotispicii colorate la ff. : 1, 2, 4 ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 2, **4,** 10v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

SILVESTRU ^IERODIACONUL). **Moldova** *Husi*

Rînduiala tîmosaniei.

f. 5v, cu caractere latine : „Selvestr<u> arch<i>d[y]iacon" iar mai jos, cu caractere chirilice : „Selvestro".

f. 52v: „Vleat 7254 <1746>".

f. 59v : „Iară pentru mine păcătosul pre D<u>mn<e>zeu se rogi şi la Liturghii să mă pomeneşti, şă-mi ert<e> multa mulţime de fumedenia <sic> păcatelor. Iară tu să dodîndeşti înpărăţie ceriurilorii. Amin. Selvestru <i>erodi[i]acon. Huş<i>".

Copistul mai semnează la ff. : 12v, 41 şi 53. La fila 57v semnează cu caractere latine.

Ms. 4310. Sec. XVIII (1746); 59 ff. 19 x 15 cm. Textul este slavo-romîn. Scrierea imită tiparul. Frontispicii în cerneală la ff. : 1, 2 , 26 ş.a. Iniţiale ornate la ff.: 3, 6, 10 ş.a. Viniete la ff. : 5v, 9v, 12 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Pînă la f. 31 numerotaţia este făcută şi cu cifre arabe, aşezate pe verso.

SILVESTRU (IEROMONAHUL). **Ţara R**

Dioptra.

f. 131v : „O, a toate puternice şi nespuse D<u>mn<e>zeu, C eşti în trei feţe, de toate făpturil<e> închinat şi slăvit, Tu eşti î şi temeiul a toat<ă> bunătatea şi sporire şi săvîrşire. Bine v [adec<ă>] şi de această carte a o dărui bl<a>goce<s>tivului neam rum a să izvodi pre limba rumînească, spre folosul sufletescii şi ac ta iubire de oameni ajunsem şi la pristanişte<a> sfîrşirii.

Acum sufletul, genu<n>chi[i]le plecînd şi cu capul pămîntul cu lacrăme de bucurie slăvim şi preaîn[n]ălţăm al Tău preasv< prealăudat nume al Tatălui şi a Firului şi al D<u>hului sv<î>n

Cuvîntii cătră cititorîu. Şi iar tuturor de pretutindenea, pr nicilor creştini, pani şi fraţi şi soţ<i>, în cuviinţă de rob me pînă la faţa pămîntului, cu mare umilenie şi cu userdie sufletea toţ<i> cu de adinsul rog, de să va afla or<i> ce greşală, pîntru D<u zeu ertaţ<i> şi de bine cîntaţ<i>, iar să nu blestemareţ<i>; pent să trudi nici d<u>hii nici înger, ci mînă de om păcătos şi de lut ca şi voi să vă spodobiţ<i> de ertăciune şi de bl<a>goslo la a toate ţiitoriul D<u>mn<e>zeu."

Iar lui D<u>mn<e>zeu Celui ce vru şi-m<i>dede a înc6peşi să-i fie slava şi marea cuviinţă, cinstea şi metanie, Părintelui şi şi D<u>hului sv<î>ntu în[n] netrecuţi veci. Aminii.

GÎIH **KHHTd** pfcKOAU pOAUHKd **ACOflTpd,** CA0R6NCKÎH **31tpildA9,** *RA<\X\HKA* CPA *RHCâ* MHOrrp-**fclllHÎH** H **NC**AOCTOHHÎH **«pAAONaX** *CtMMCTQ** WT **3**«A**AH** fllOAAaR AHH KAf'OMHCKar H **XgCAHKHRdP** <SÎC> **llV IllfpKdH ROfRO^a,** KAT ,**3pMS MC** **KpSr** CA. KH, ASH. A»> K^P* A^T**3**^

<=Această carte, ce se cheamă greceşte Dioptra, sloveneşte romîneşte Oglindă, a scris-o mult păcătosul şi nepriceputul ie Silvestru din Ţara Moldovei, în zilele binecinstitorului şi de iubitorului Io Şerban voevod, în anul 7196 <1688>, luna martie crugul soarelui 28, al lunii 14, numărul anului 7>.

Ms. 2472. Sec. XVII (1688); 133 ff. *[l-132];* 20 x 15 cm. Scriere cursivă vec titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 1. N originală a filelor. Legătură veche în piele.

SILVESTRU (IEROMONAHUL). ***Mă***

Mîntuirea păcătoşilor şi Vămile văzduhului.

f. 171v : **„KA**-kT xsp^e, **Aiciia** *nu* **Aa,** BT* *&HH* EAPOMCTHKar H **Xco** IIVH **KocTaNTHN** I\AHTHA\Hp KO^KOA^ <=în anul 7199 <1691>, luna rie 31, în zilele binecinstitorului şi de Hristos iubitorului Io C Cantemir voevod>, s-au scris acestea, adecă Minunile Preasf Născătoarei de D<umne>zău şi pururea ficioară Mariîa şi Viaţa tului şi preacuviosului părintelui nostru Vasilie cel Nou.

Și să știț<i>, fraților și iubiții lui H<risto>s că acesta sf<î>ntii are o carte mare, care-i tiparnică pre limba grecească, că au făcut multe minuni ; iară noi a<m> scris numai c£stea pre scurții.

Ce vă rog, pentrn D<u>m<ne>zău, fraților, cetind acestea și de veți afla greșit nu vă grăbireț<i > a cleveti, ce îndreptat<i>, însă după D<umne >-zău, iar nu după pizmă, sau în voia cuiva. Că sînt și eu om de pămint, înfășurat cu trup, înpletit întru multe feluri de păcate. Că eu, fraților, m-am nevoit mult, precum știe Stăpîna cărții aceștiîa, adecă Maica D<o>mnului H<risto>s.

Şi am scris acestea și cartea aceasta de o voi grăi Grădina tuturor florilor nu voîu minţică cine va socoti, cetind va lua mult folos și multă îndrăznire cătră lucrurile cele bune. Ce pri[i]miț<i>, fraților, osteneala robului vostru Selevestru, <i>er<o>monah de la sf<î>nta Mănăstire de la Hîrlău, unde iastă hramul Naștirea Maicii Pr<e>cistii.

Și am scris această sf<î>ntă carte, la Agapiîa cea vSche".

Ms. 1284. Sec. XVII (1691); 173 ff. *[l-172']*; 20,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

SILVESTRU (IEROMONAHUL). **Țara Romînească** *Mân. Cîmpulung*

1. *învățături ale sf. Theodor Studitul.*

f. 24ᵛ : „Această sf<î>ntă si d<umne>zeîască carte, ce se chiîa<mă> învățătura celui dintru sf<i>nți părintelui nostru Theodor Studitul, s-au 'scris de mine, mult păcătosul, robul D<o>mnului mieu I<isu>s H<risto>s. IIHC *AS* <=am scris eu> Silevestrn ier<o>monah ot Sinaia".

f. 29 : „Și s-au scris această sf<î>ntă carte de robul D<o>mnului H<risto>s, mult păcătosul. HHC *AH* <=am scris eu> Silvestru ieromonah ot Sinaia".

f. 53: „Și am scris eu smeritul [az] Silvestru <i>er<o>monah ot Sinaia".

f. 59ᵛ : „Și s-au scris această carte de mult păcătosul robul D<o>mnului mieu H<risto>s , az Silvestru <i>er<o>monah ot Sinaia. Iun<ie> 2 dni, 7233 <1725>".

f. 94 : „Si s-au scris această carte în sf<î>nta Mănăstire ot Cîmpu-<lu>ngu, de mine, mult păcătosul robul D<o>mnului mieu H<risto>s, [az] Silvestru <i>er<o>monah ot Sinaia. Iun<ie> 9 dni, l<ea>t 7233 <1725>".

f. 171ᵛ: „Scrisu-s-au această carte de mine, mult păcătosul robul D<o>mnului mieu H<risto>s, *AS* **MHororp-buiHHX** <=eu mult păcătosul> Silvestru, <i>er<o>monah ot Sinaia".

f. 210 : „Și s-au scris de mine, robul D<o>mnului H<risto> Silviestru <i>er<o>m<o>n<a>h".

f. 242 : „Slavă, cinste și închinăciune, Celui în Tro<i>ță D<umne>zeu, de a căruia mărire plin iaste ceriul și pămîntul. în[r Aceluia căzînd și eu smeritul, dau cinste și laudă,' Care mî-a ajut început de am ajunsîi și la sfîrșit; și ca un odor scumpii o am sf<i>ntei Mănăstiri. Iară cei ce vă veți întîmpla a ceti, o iubițil tori, bucurați-vă în D<o>mnul și vă rugați și pentru mine smer de veți afla niscare alunecături întru acest' lucru al mieu, să blestemați, ci ca unul cu darul mai mare, nedefăimîndu-le, cu îndireptați și pre mine, smeritul, să mă ertați, ca și voi să vă niciți întru acest chip de la peam<i>l<o>stivui D<o>mnul nostru H<risto>s, a Căruia m<i>lă să fie cu voi pururea. Amin.

Prin osteneala smeritului întru ier<o>monași Silvestru iermo la sf<î>nta Mănăstire Sinaia; și s-au început în luna lui mai de la zidirea lumii l <ea >t 7233, iară de la întruparea D<o >mnului și *D* < .zeului nostru I<isu>s H<risto>s l<ea>t 1725 și s-au sfîrșit av<gust> 1

Copistul mai semnează la ff. : 69ᵛ și 77ᵛ.

Ms. 2143. Sec. XVIII (1725); 243 ff. *[1-242]*; 21,5 x 17 cm. Scriere cursivă. T inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 60, 94ᵛ ș rotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara R

2. *Cronograf.*

f. 448 : „Slavă lui D<u>mnezeu Celui ce să proslăvește în Tro<i>ță de a Căruia laudă și mărire iaste plin ceriul și pămîntul. intea Aceluia căzînd și eu, smeritul, dau cinste și laudă Cărui ajutat, după început, de am ajunsu și la sfîrșit.

Și s-au scris în zilele măriei sale luminatului domnu Ioan Ghica voevod, purtînd cîrma pravoslaviei a toată U<n>grovlah Ștefan mitropolitul, de cucernicul întru preoți Silvestru ierom<on schitul Berevoeștilor. Mart<ie> 16 dni, vleat'7244 <1736>".

Ms. 2757. Sec. XVIII (1736); 513 ff. 30 x 19 cm. Scrierile cursivă. Titlurile și ini scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1 și 153. Numerotație a filelor. Legătură veche în piele.

Țara R *Mân.*

3. *Albina.*

f. 74ᵛ *„UHCAK A3* <=am scris eu > Silvestru ierom<onah> ot

f. 167ᵛ : „Sfîrșitul cărții dintîi care să chiamă Albină. Scr această carte prin multa osteneală și cheltu<iala> robului lui D<u Silvestru ierom<onah> ot Sinaia. L<ea>t 7245 <1737>".

f. 201ᵛ : „IIHCAY d3 <=am scris eu> Silvestru ierom<onah> ot Sinaia".

f. 263ᵛ : „Sfîrşitul nu s-au făcut, că n-au fost deplin de pă ce carte s-au scris".

Ms. 1330. Sec. XVIII (1737); 266 ff. *[2-263ᵛ];* 19,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Paginaţie originală. Frontispicii în peniţă la ff. : 2,10 şi 168. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Mân. Cîmpulung;

4. *Octoih.*

f. 4 : „< . . . . > Şi te rog, iubitule, nu preţui hîrti[i]a sa»u cerneala sau cea puţină osteneală a ticăloşiei mgle; că preţuindu-le acestea puţin dar vei afla. Oi priveşte cu ocini minţii, ca într-o oglindă, la fagurii d<u>hovniceştilor desfătări, care să cuprinde întru această d<u>hovnicească oglindă şi vei cunoaşte cu adevărat multă mîngîiare sufletului; şi cîntîndu-le acastea cu umilinţă, pomen£şte<-mă> şi pre mine ticălosul Silvestru ierom<onah>".

f. 241: „Laudă lui D<u>mnezeu, Celui ce p<u>r<u>rea să proslăveşte întru sf<i>ntii Lui, Carele ne-au ajutat după început de am şi sfîrşit.

Şi s-au scris cu cheltuiala sf<i>nţii sale părintelui Mcodim, egum<enul> sf<i>ntei Mănăstiri Cîmpulungul, prin osteneala robului lui D<u>mnezeu Silvestru ierom<onah> ot Sinaia.

Fev<ruarie> 24 dn<i>, l<ea>t 7249 <1741>".

Ms. 3557. Sec. XVIII (1741); 252 ff. *[l-248ᵛ];* 20 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise eu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 6ᵛ, 17, 30ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Mân. Sinaia

5. *Pateric al Pecerscăi.*

f. 34ᵛ : „IIHC. d3 <=am scris eu> Silvestru ier<o>m<onahul> ot Sinaia", însemnarea se mai găseşte şi la ff. : 73ᵛ şi 120.

f. 102: „IiHcaA 43 MHorrpfcuiHHK <=am scris eu multpăcătosul> Silvestru irom<onah> ot Sinaia".

f. 256ᵛ : „Şi s-au scris prin osteneala lui Silvestru ieromon<a>h<ul>",

Ms. 568. Sec. XVIII (început); 261 ff. *[l-256ᵛ];* 21 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 182ᵛ, 205ᵛ ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 35, 81ᵛ, 113ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

SILVESTRU (IEROMONAHUL).

Tra

Liturghier.

f. 85ᵛ : „IIHcaA-h gpMOHaX' GeMMCTQh CTP4HO>KHT«AK. Pryncipium et f <=a scris ieromonahul Silvestru locuitor strein. început şi sfîrşit>.

f. 97ᵛ : „IIHCdA gpMOHaX GiAigecTpik,ROA^T ,a\[fKH" <=a scris ierom Silvestru, în anul 1728>.

Ms. **5353.** Sec. XVIII (1728); 106 ff. *[l-97ᵛ];* 19,5 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. rile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie o a filelor începînd cu f. 18. Legătură veche în piele.

SIMION.

M
R

Octoih.

î. 55ᵛ : „<Am scris> eu mult păcătosul Simion. . .. <s>fintei Ep piei Eădăuţii <şi mă rog dumnea>voastră, care veţ<i> ceti sau v . . . . .acest Osmoglasnic, de veţi <găsi> greşală, îndrept<a>ţ<i d<u>hul blîn<deţelor> . . . . .fraţilor cu s-au scris co . . . . ş mine păcătosul <să mă er>taţ<i>. <Anul de> la H<risto>s 1782, fevrua

Ms. 5554. Sec. XVIII (1782); 55 ff. 21,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri, i şi indicaţiuni tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 9ᵛ ş

SIMION (DIACUL).

Transilv
Aştileu-Ora

Liturghier.

f. 139: „Sfîrşitu şi lui D<u>m<ne>z<e>u laudă. Aminti. Ani<i> H<risto>s 1729.

Şi această carte o au sc<r>isu popa Ioan din <A>ştileu şi nu o pututu găta. Că au vinitu porunca lui D<u>m<ne>z<e>u, care poru nice unu<i> omu de pre <a>ceastă lume să nu i să poruncească, de pristăvitu.

Şi o <a>mu scrisu eu, feciorulu celu mai mieu a lui popa I de unde au mărăduit negata.

Scris-amu di[i]acu<l> Simionu şi o<a>mu sfîrşitu în luna lui feur în 24 de zile".

însemnări ale copistului se mai întîlnesc la f. 139ᵛ şi coperta a I interioară, fără să aibă însă legătură cu copierea manuscrisului.

Ms. 2302. Sec. XVIII (1729); 139 ff. *[aproximativ 125ᵛ-139ᵛ];* 19 x 15 cm. Scrierea i tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Num taţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Transilvania

SIMION (DIACUL).

Minei prescurtat.

f. 33[v] : „Ani de la naştere<a> Ini H<risto>s 1740, m<e>s<e>ţa maîu 19 dni, cînd au puhoetu apele foarte mari în toat<e> lunile preste anii şi multe holde au stricaţii.

Scris-amu eu diacii Simion, fiindu feciorii de 44 de ani".

f. 89 : „Sfîrşitu şi lui D<u>mn<e>zău laudă şi mulţămită că mi-au agiutatîi după începutu de amii agiunsii şi săvîrşitulîi aceşti<i> cărţi".

.Ms. 4572. Sec. XVIII (1740); Î07 ff. *[3-7, 9-~10, 12-93, 95-102];* 30,5 X 19 cm. Scrierea imita tiparul şi este aşezată pe două coloane. Unele titluri, iniţiale şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 7[v], 9[v], 16[v] ş.a

5IMION (DIACUL).

Transilvania
Bratei-Mediaş

1. *Floarea darurilor.*

f. 71[v] : „Şi s-au scris aceasta cărţăluie în sat în Brateîu, la anulii ;72<7>2, 1764, de Simion diîacul din Hiatfalăul*)".

Ms. 2369. Sec. XVIII (1764); 71 ff. 16,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

Transilvania

2. *Pilde filosofeşti.*

Manuscrisul a fost copiat înainte de anul 1764, fev<ruarie> 23, însemnat la f. 41, dar care, după părerea noastră, nu aparţine copistului.

Ms. 2370. Sec. XVIII (1764); 86 ff. *\2-86];* 16,5 x 10 cm. Scriere cursivă. Iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

SIMION (Pr.)

Transilvania
Urisul de Jos-Tirgu Mureş

Teologie morală.

fi 1 si 103" : „Scri,-am eu, popa Simion *Am* Cristal de Jos. 1795".

„, w . « . . . « , * , , *m* «- » * » - • **» «"** * — " *
originală a filelor pînă la f. /8.

*) Localitate în apropiere de Mediaş.

SION (MONAHUL IOANICHIE).

Moldov
Măn. N

Miscelaneu teologic: Varlaam şi loasaf. Vieţi de sfinţi ş. a. .

f. 2[r-v]: „Cătră frate. Prea iubitului, prea doritului al mieu prea du frate Constandin Sionii, sănătate.

Prea iubite frate.

Obieeîu au toţi grădinarii cei iscusiţi, cînd înflorescu în grădin lor eSle înpărăteşti flori, ei, [întru] întîîaş dată culegînd, facii mănunc şi le ducii la stăpînii lor, apoi la priiatenii lor cei preaiubit<i>, ca, văz du-le, să le mirosască şi mult să-ş<i> vesălească ochii acei ce le-ar mir < . . . . >

Drepţii aceia fiind şi eu ca umilii dintru acei ce îubescii flori miro toare <. .. . . > am cules şi leg du-le le-am făcut un mănunchîu şi ţi le-am trimes, ca să-ţ<i> vesăle ochii la pri[i]vire şi sufletul de mirosire. Şi mă rog ca, cu osîrduitoare d goste să-1 înbrăţoşezi pri[i]mindu-l şi să-1 pui în năstrapa inimii, care ia plină de apa dragostei şi ca pre o masă desfătată, în mintea ta cea cur avîndu-1 înfu^jaintea ochilor minţii şi a cunoştinţiî; că micii iaste la ved& însă mare iaste la preţuire, pentru că nu sînt flori în degrab vestejitoare putrezitoare, ci sînt îndelung trăitoare şi mirositoare. Că cu cit cineva n multu va mirosi, cu atîta mai mult va înflori şi sufletele acelora să v mîngîia şi să vor răcori, fiindcă sînt udat<e> din rooa darului D<u>hu Sf<î>nttt şi oricarii v-ar vrea a mirosi, mult folos vor dobîndi.

Iară cine altul v-ar voi mai multe flori a prifi]vi, vie pie calea earS eu am mers, ca să-1 duc şi pre elti în grădina de unde şi eu aces le-am cules, ca să vază felîuri nenumărate, care aşa socotesc că mult îş va mîngîîa sufletul.

Iară tu, prea iubite frate, pre acest mănunchel de flori dohovnices cu multă dragoste să-1 pri[i]meşti, ca oarecînd înpăratul Artaxerxii pum cel de apă de la omul cel săracii; că luînd au băut şi mult s-au vesălit, c n-au socotit darul lui, ci dragoste<a> cară o au arătat cătră dînsul. De acelui întălept asămînîndu-te si tu, prea iubite frate si sînt al tău mai m frate".

f. 3 : „Aceasta iaste poarta cărţii aceştiîa şi o au lăsat pre ia deschi ca oricarele va voi să între cu cetirea printr-însa şi mari şifrumoesă lucr minunate va vedea ; şi văzîndu-le, multu să va mîngîîa sufletul lui, cetirea cu luare aminte.

Şi s-au scris această carte în zilele luminatului domnului nostru Ale[xandru Ioan[n] Mavrocordat, întru întîîa domnie a mării sale, în sfî Măn<ă>stire Neamţul, cînd era preacuviosul părintele nostru stareţ Pai de mine, cel mai nevrednec decît toti, cînd era cursul anilorii de la H<risto 1786".

f. 56 : „1786".

f. 187 : „Sfîrşitul aceştii istorii, a lui loasaf ş<i> a lui Varlaam, ce scris-o sf<în>tul Ioan Damaschinii. Avgust 31, 1786".

ff. 250ᵛ-251ᵛ : „Sfîrşitul şi lui D<u>mnezeu laudă, Celui ee pururea să proslăveşte întru sf<i>nţii Săi, că me-au ajutat, după început, de am şi săvîrşitii. < . . . . > Iară pre toţi ceia ce v-aţ<i> învrednicit cu lumina minţii a pri[i]vi în oglinda darului, rogu-vă eu, cel întunecaţii la minte şi cu totul de nici o treabă, de veţ<i> afla vreo greşală, sau alunecarea condeiului, sau cu uimirea minţii, sau cu netocmirea cuvinteloru, sau cu neorthografiîa meşterşugului, sau ori în ce chipîi, că precum amu aflat aşa am şi scris, măcaru că şi izvodul de pre carele am scris au fost foarte prost, la scoaterea şi la alcătuirea cuvintelor foarte netocmitu; însă precît me-au fost cu putinţă am mai îndreptat-o.

îndreptaţi cu duhul blîndeţelor şi nu vă grăbireţ<i> de a mă osîndi; că precumti nu să poate a fi văzduhul fără de nori sau marea fără de valuri, aşa şi scriitorîului a fi fără de greşală; că nu înger au scris, ci mînă de tină şi ticăloasă au scris şi o minte întunecată cu toate păcatele şi înpietrită cu dobitocească simţire.

Pentru aceasta mă rog tuturor, celor ce aţi luat de la H<risto>s, dătătorîul de daruri, talantul înţălegerii şi al înţălepcîunei şi al iubirii de osteneală, pentru Cela ce au luminat mintea sf<i>nţilor Apostoli, ca să înţăleagă scripturile şi printr-înşii toată lumea au luminaţii, pri[i]miţi, dară, această puţină osteneală a ticăloşiei măle, precum au pri[i]mit şi Mîntuitoriul nostru Ii<su >s H<risto >s acei doi bani ai văduvei ce<le >i[i] sărace ; că şi micii lucru de iast<e >, dar cu mare osteneală s-au săvîrşit; cănumai celu ce scrie acela ştie.

Şi cui s-ar întîmpla a ceti pre această carte să mă pomenească şi pre mine la sf<i>ntele lor rugăciuni.

Cel mai micii şi mai nevrgdnee şi tuturor prea plecat Ioan[n]ichie monah Săon".

f. 251ᵛ : „< . . . . > Dumnezeu să-1 erti pe scriitorîul cărţii aceştiîa, cari au fost frate mai mari răpousatului părintelui nostru, stolnicu<l> Iordachi Sion. < . . . . > Toader Sion serdar".

Ms. 9. Sec. XVIII (1786); 251 ff. 35 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar colorat la f. 3. Frontispicii colorate la ff. : 5, 8, 17ᵛ, ş.a. Numeroase viniete şi iniţiale ornate. Miniaturi la ff. : 40 şi 49ᵛ- Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

SION (IORDACHE). Moldova

Cronica Ţării Eomîneşti pînă la Constantin Brîncoveanu.

f. 180 : „Acestu Litopisăţ a<l> Ţării Eomîneşti, l-am scris eu, cari mai gios mă voi iscăli, cînd era cursul anilor 1777, octomvri<e> 5, întru a doa domnie <a> lui Grigori vod<ă> Ghica după ci l-a tăet capigi paşa.

Şi o am scris eu Iordachi Sion, găsîndu-lu la dum<nea>lui vornicul Ioanii Cantacoz<in>o ; fiind sluga dum<i>sale m-am rugat di mi l-au dat di l-am scris, nu pre bini". <ultimul cuvînt este adăugat cu altă cerneală>.

Ms. 298. Sec. XVIII (1777); 189 ff. *[4-183*];* 20,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Textul este scris cu roşu şi negru.

SOFRONIE (IEROMONAHUL). **Moldov**
Roman

Proloage pe lunile septemvrie-noemvrie.

f. 1 : „Această carte iaste a Epi<s>copiei Bomanului, care s-au scri <m cheltuiala preasf<i>nţii sale părintelui episcopului chirio Veniamin, la leat 1799, mai 20".

f. 144 : „Sofronie ieromonahii şi eclisiarh <al> Episc<opiei> Eomanului".

Ms. 1462. Sec. XVIII (1799); 144 ff. 34 x 23 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă la ff. : **1** şi 48ᵛ. Iniţiale ornate la ff. : 19ᵛ, 26, 27 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

SOFRONIE (MONAHUL). **Moldova**
Mân. Dragomirna

învăţături ale sf. Isaia Pustnicul.

f. 138ᵛ : „Această sf<î>ntă şi d<u>mnezăiască carte a sf<î>ntului piea-cuviosului părintelui nostru Isaiei Pustnicul, cu bună voirea preacuviinţei sale al mieu după D<u>mn<e>zeu < . . . . . > părintelui stariţ Paisîe, m-am îndemnat de o am prescris de pre alta ce să află aici întru această sf<î>ntă Mănăstire Dragomirna, scrisă de doritul nostru întru H<risto>s iubit frat<e> Eafail monah diorthositoriul de la sf<î>nta Episcopie a Eîmnicului, tălmăcindu-o din elenie cuvioşiîa sa, cel din neamul nostru rumînescu, mult osîrduitoriu întru învăţătura d<u>mnezăeştii Scripturi, chiriu chir Ilarion, ier<o>monah şi[i] dascăl tot de la aefiîaşi sf<î>ntă Episcopie a Eîmnicului.

Deci eu, cunoscîndu-minevretniciîa <sic > şi neprocopseala, precumîntru toate alte aşa şi la meşteşugul scrisori<i>, precum arătat va fi tuturor celor ce să vor întîmpla a ceti pe această sf<î>ntă carte, care de faţă dovedeşte prostimea, neîndreptarea şi lipsa în slove şi în cuvinte, pentru care neaflînd eu altă cale spre a mea îndreptare, după cuviincioasa datorie a nevredniciei mgle, cu smerită metanie caz şi cu umilinţă tuturor de opşte mă rog ca oricare vă viţ<i> întîmpla a ceti pre această sf<î>ntă carte, în locu de plată pentru cît m-am ostenit, să-m<i> daţ<i> ertăciune la toate cîte voîu fi greşit; şi de viţ<i> voi, ca neşte iubiţi fraţi şi la sf<i>ntele rugăciuni să nu mă uitaţi ca doară aş putea a-m<i> îndrepta viîaţa mea, ca să urmezu după voia lui D<u>mn<e>zeu şi a părintelui mieu. Amin".

f. 143* : „Cartea sf<î>ntului Isaia, care au scris părinte<le> Sofronie în Dragomirna, în anul 1799, cînt au luoatii Moscali<i> Hotinu<l> bătînd pe Turci".

Ms. 1552. Soc. XVIII (1799); 143 ff. *[2-140*];* 21,5 x 16 cm. Scriere cursivă.

SOFRONIE (SHIMONAHUL). Tara Romînească^

Vămile văzduhului.

Cf. Ms. **2018** f. 119 : „Această sf<î>ntă carte o amu prescris şi iau <sic> Sofronie shi<monahul>, într-aeestu anii 1792".

Sec. XVIII (1792).

SPIRIDON (IONIŢA). Moldova:

Alexandria

f. 89 : „Această Alecsăndrii esti a dum<nealui> Alecsandru Vartic vătavul dum<nealui> vor<ni>c<ului> Co<n>standin Păladi, cari s-au scris de Ioniţi Sp<i>ridon, în domnie mării sali Mihai Oo<n>standi<n> Suţul v<oe>vod, cărăîa mazălii i-au venit la anul 1795, apr<ilie> 25; şi Alecsăndriîa aceasta însă, în vreme<a> aceasta au luat sfîrşit de scris.

Iar eu încă iscălesc aice, pe această istorii a iubitului meu fraţi. Con<stan>di<n> Mustiaţi med<elni>cer".

Ms. 3182. Sec. XVIII (sfîrşit) ;,91 ff. *[1-88];* 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi unele expresii sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1. Numerotaţie originală a filelor.

STAN (LOGOFĂTUL) Ţara Romînească.

Miscelaneu: Viaţa lui Constantin cel Mare, Melhisedec, întrebări şi răspunsuri, Descoperirea sfintei Liturghii, Archirie şi Anadan, Istoria luării Ţarigradului ş.a.

f. 56: „Stanu logofătul, 7302, 1794, sept<em>vrie 22 de zi<le>"..

f. 115ᵛ : „Stanii log<o>f<ătul> <17>94, octo<m>vr<i>e 22".

Ms. 44. Sec. XVIII (1794); 234 ff. *[aproximativ 7-108*, 111-133*];* 18,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 56ᵛ, 63ᵛ, 70ᵛ ş. a. Miniaturi la ff. : 6ᵛ, 52ʳ~ᵛ ş.a. Unele file au numerotaţie originală. Legătură veche în piele.

STAN (LOGOFEŢELUL). Ţara Romînească

1. *Minunile Maicii Domnului şi Mîntuirea păcătoşilor.*

f. 269 : „Şi s-au scris această carte în[n] zilile prealuminatului d<o>mnu Io Mcolae Alecsandru voevodii, dumisale Tănasie logofătul,, în[n] anul de la zidirea lumii şapte mii doao sute treizeci şi şapte <1729>,, de Stan logofeţelul ot dumnealui lordache Oreţulescul vel dvornic, carele cu cucernicie să roag<ă> către toţi cei ce vor ceti şi aflîndti vreo greşală

să o îndrept£ze cu d<u>hul blîndeţii, pentru ca să le fie de ajuto întru scîrbe p<u>r<u>rea Fecioara şi sa zică toţ<i> : D<u>mn<e>zeu s iarte greşalile, acum şi în veci. Amin".

Ms. 2024. Sec. XVIII (1729); 269 ff. 18 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţ sînt scrise cu roşu. Vinietă la f. 268ᵛ. Numerotaţie originală a filelor. Legăt veche în piele.

Ţara Romînea

2. *Cronica Ţării Romîneşti de Radu Greceanu.*

f. 198ᵛ : „Şi acestea sîntu scrise prin osteneala lui Stan logofeţe ot dum<nealui> lordache Cretulescul v<e>l dvor<nic>, la l<ea>t 723 <1731>*).

Ms. 1350. Sec. XVIII (1731); 408 ff. *[1-394', 403-404*];* 19,5 x 14 cm. Scriere cursi Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu.

Ţara Romînea

3. *Molitvenic.*

f. 58' . „ < . . . . >. Şi aşa s-au în[n]ceputii aceas dupre limba slovenească pre limba rumînească, cu nevoinţa sfinţii sa preacuviosului părinte chir Ioanichentie, nastavnecul s<fin>t<e>i lav Dolgopolscoi.

<I>ară acum s-au scris prin osteneala celui mic şi plecat Stan log feţelul de la dumnealui lordache Creţulescu, vel dvornicu, dumisa Danciului, logofătul za divan, în zilele prealuminatului şi în[n]ălţatul domnului nostru Io Grigorie Ghic<a> voevod, fiindu cursul anilor la Adamti 7243 <1734>, în luna lui dech<e>m<vrie> 23 dni".

Ms. 2003. Sec. XVIII (1734); 58 ff. 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi in caţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătu veche în piele.

Ţara Romînea

4. *Minunile Maicii Domnului,*

Ms. 5457. Sec. XVIII (prima jumătate); 266 ff. *[42-264*];* 18 x 13,5 cm. Scriere cursiv Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 73, 115, 203ᵛş.

STAN (Pr.) Transilvania

Holbav-Braşov

Minunile Maicii Domnului.

Eu avem indicaţie specială de copist. Dar textul manuscrisului est scris de mina popii Stan din Holbav, care semnează o interesantă reia

ms. 5463 fT,?.. ^ ^ *** ^ copiată împreună cu întregul text al Croni îi ^

tare asupra ciumei din anul 1756 ce s-a abătut asupra satelor : Holbav, Codlea, Poiana Mărului ş.a., relatare ce se găseşte la f. 133^{r-v} şi care se închee astfel: <. . . . . > „Şi am scris eu popa Stan din Holbav, ca să nu să uite".

Ms. **2178.** Sec. XVIII (mijloc); 137 ff. *[1^{v}-2^{v}, 8- 137^{r}];* 19,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1^{v}, 25, 42 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

STĂNCESCU (CONSTANTIN). Moldova

Fenelon, întâmplările lui Telemac,

f. 2^{v} : „1772, îuni<e> 20, s-au început a se scrie de Co<n>s<tan>d<in> Stăncesc<u>".

f. 105^{v} : „1772, avgust 2, au luat sfîrşit de scris această carte". Mai jos : „Această carte s-au scris,după cum să vedi, cu osîrdiîa şi toată cheltuiala robul<ui> lui Dumnăzău Iordachie Darie, biv vel pah<arnic>, ispav<nicul> ţinutului Neamţului, în anul de la întruparea Domnului 1772, avg<us>t2, de Co<n>s<tan>di<n> Stăncesc<u>".

Ms. 342. Sec. XVIII (1772); 106 ff. *[2~105^{r}];* 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

STANCIU (Pr.) Ţara Romînească *Bucureşti*

1. *Cronica domniei lui Nicolae Mavrocordat.*

f. 2 : „Leatopisețu întru carele să coprinde domnia dinţii şi de a doao din Ţara Moldovei a mărirei sale prealuminatului nostru domnu Io Mcolae Alexandru *Mavrocordat* <adaus de altă mînă> voevod, carele iaste alcătuiţii de Mcolae Costin vel log<ofăt> feciorul lui Miron Costin, ce-au foştii logofăt mare şi domnia dintîi şi de a doao iară a măriei sale din Ţara Eumînească tocmiţii şi aşezaţii de Eadulii Popescu ce-au foştii vornicii mare, coprinzindîi şi alte lucruri ce s-au întîmplatu p<r >intr-alte părţi într-ac^ste domnii ale măriei sale, carele 1-amii scris eu, popa Stancîul de la bis&rica Tuturor Sfinţilorii dinu Bucureşti, în luna martie în 20 de zile, văleat 7230" <1722>.

.Ms. 58. Sec. XVIII (1722); 195 ff. 29,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 2, 3, 8 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîn *Bucureşti-*

2. *Letopisețul Ţării Moldovei de Miron Costin.*

f. 189^{v}: „Iulie 9, 7231 <1723>. Sfîrşitu şi lui D<u>mn<e>zeu la Ostenitor la scrisul aceştii cărţi, Stancîul ierei din Bucureşt l<a> Toţ<i> Sf<i>nţii".

Ms. 2715. Sec. XVIII (1723); 190 ff. *[2-189^{r}];* 32 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titl iniţialele, anii şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie orig a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîn *Bucureşti*

3. *Pravila lui Vasile Lupu.*

f. 1^{v} : „Carte rumînească de învăţătură de la Pravilile înpărăt şi de la alte giudeţe, tălmăcită den limba elinească pre limba rumîne şi tipărită cu porunca lui Vasilie voevod, domnul Ţărîi Moldove Iaşii în Mănăstirea Trei Sfetitelîu, la anulii de la H<risto>s 1646, acumti cu porunca măriei sale domnului nostru Io Mcolae Alexar voevodii, domnul Ţării Munteneşti pentru treaba şi învăţătura a iul fiîului măriei sale beizadea Constandinii, s-au scris, precum să vSde popa Stancîul de la biserica Tuturoru Sfinţilorii la Bucureşti, la anu Ia întruparea lui H<risto>s 1724, luna lui noemvrie 21 de zile, întru şaselea anii dinii a doao domnie a măriei sale din Ţara Mu nească".

Ms. 1253. Sec. XVIII (1724); 188 ff. *[f- 15^{r}, 18-188*];* 28,5 x 20 cm. Scriere cur Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate ff. : 1^{r}, *2,* 16 Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîne *Bucureşti*

4. *Cronica domniei lui Mcolae Macrovordat.*

f. 32^{r}~^{v} : „Leatopisețu întru carele să coprinde domni[i]a dintî de a doa dinii Ţara Moldovei a măriei sale prealuminatului nostru dom Io Mcolae Alexandru voevod, carele iaste alcătuiţii de Mcolae Cost velii logofătu, feciorulii lui Miron Costinu ce-au foştii logofătti mare domni[i]a dintîi şi de a doa iară a măriei sale dinu Ţara Eumîneas tocmiţii şi aşezaţii de Eadulii Popesculu ce-au foştii vornic mare, cop zindii şi alte lucruri ce s-au întîmplatu p<r >intr-alte părţi, într-ac domnii a măriei sale, carele 1-amii scrisu eu popa Stancîul de la biser Tuturoru Sfinţilor, în scaunul domniei, în Bucureşti. Iulie 12 zil văleatii 7233 '<1725>".

Ms. 1299. Sec. XVIII (1725); 363 ff. *[3-16, 31-41*, 47-263, 266—3ă4^{r}};* 20,5 x 14,5 Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorat ff.: 3, 5, 31 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Bucureştii ?)

5. *Cronici moldoveneşti.*

Ms. 37. Sec. XVIII (prima jumătate); 319 ff. *[1-5, 8, 11, 17-18, 40, 43, 89, 94, 103,106, 109, 153—154, 159, 164, 205, 210, 315—319 sînt albe]*; 21 **x** 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 12, 58, 67ᵛ ş.a- Numerotaţie originală a filelor, începînd cu 17.

Ţara Romînească
Bucureşti

6. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tîleul Evangheliilor.*

Ms. 1467. Sec. XVIII (prima jumătate); 401 ff. *[aproximativ f-85*, 88-243*, 245-254];* 33 X 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi unele trimiteri marginale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Bucureşti

7. *Minunile Maicii Domnului.*

Ms. 1830. Sec. XVIII (început); 118 ff. *[8-117[;* 20,5 **x** 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Bucureşti (?)

8. *Molitvenic.*

<Credem că manuscrisul a fost copiat la începutul activităţii cunoscutului dascăl>.

Ms. 2337. Sec. XVIII (început); 112 ff. *[1-103*1;* 21 **x** 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche : **în** piele.

Ţara Romînească
Bucureşti (?)

9. *Fragmente din Istoria paralelă a Ţării Romîneşti şi a Moldovei de Acointe Uricariul.*

Ms. 2591. Sec. XVIII (prima jumătate) ; 4,36 ff. *[aproximativ 347-360, 363-435*];* 30 **x** 20,& cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală **a** filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romî

10. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tîleul Evangheliilor.*

Ms. 3314. Sec. XVIII (prima jumătate); 372 ff. [*/. I-a liminară- 341ᵛ, 343— 372];* 33,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţiaiele şi unele trimiteri marginale sînt cu roşu. Laviuri reprezentînd pe sfinţii Evanghelişti Marcu şi Ioan la ff şi 220ᵛ. Frontispicii în peniţă şi iniţiale ornate la ff.: 81ᵛ, 221 şi 222. Nu taţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîn

11. *Letopiseţul Ţării Romîneşti.*

Ms. 3443. Sec. XVIII (prima jumătate); 83 ff. 21 **x** 15,5 cm. Scriere cursivă. Unele şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1. Numerotaţie ori a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîn
Bucureşti

12. *Cronica domniei lui Nicolae Mavrocordat.*

Ms. 4225. Sec. XVIII (prima jumătate); 324 ff. 19,5 **x** 14 cm. Scriere cursivă. Titluri iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 96ᵛ, 103, 217 ş.a. N rotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîn

13. *Tîleul Apocalipsului sf. Ioan Teologul.*

Ms. **4286.** Sec. XVIII (început); 130 ff. 23 **x** 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţiale unele trimiteri marginale sînt scrise cu roşu.

Ţara Romîn

14. *Cronici moldoveneşti si munteneşti.*

Ms. 5367. Sec. XVIII (prima jumătate); 401 ff. 31 **x** 21 cm. Scriere cursivă. Unele titlu iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţia originală a filelor încene cu 861, i la f. 38 este reluată cu 1. Legătură veche în piele.

STANISLAVICI (IONIŢĂ).

Ţara Romîne

Rugăciuni.

f. 36 : „Această sf<î>ntă cărticică ce iast<e> de rugăciuni p toate zilele, de rugăciuni spre folosul fieştecăruia creştin, am scos-o pe tiparp], în zilele prealuminatului şi preaîn[n]ălţatului nostru dom Io Co<n>standin îficolaie Caragea voievod.

Şi am scris-o dumnealui, logofătului Ion Bălteanul, ot Tîrgu-Jiiu eu nevre<d>nicul Ioniţă sin popa Dobre Stanislavii <sic> la luna ghen<arie> 22, 1783. ' „ •

f. 77ᵛ : „Şi me rogu, fraţilor, orice greşală veţ<i> afla într-insa, sau în slove, sau în cuvinte, să îndreptaţi<i> cu du<hu>l blend&ţălor şi să nu mă puneţ<i> în ponoslu, ca şi înpăratul cerescii să iarte şi să vă blagoslovească ; că cum nu poat[r]e să răsară şi să crească iarba fără roao, aşa nici omul a fi fără greşală".

Ms. 1855. Sec. XVIII (1783); 77 ff. *[3-77ᵛ]* ; 15,5 x 10 cm. Scriere cursivă. Titlurile iniţialele şi unele indicaţiuni sînt scrise cu roşu, sau cu negru şi roşu (jumătate de cuvînt negru, jumătate roşu, ca de exemplu, la ff. : 55ᵛ, 58ᵛ ş.a.). Frontispicii colorate la ff.:4, 23ᵛ, 36 ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 9ᵛ, *2ï,* 26 ş.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Ţara Romînească

STANOVICI-VOINESCU (Pr. GHINEA).

Miscelaneu: întrebări şi răspunsuri. Cronologie, Reţete medicale, Trepetnic ş.a.

f. 58: „Mes<e>ţa avgust 1 zi, 1747". în criptogramă : „Eu popa Ghinia i dascăl".

ff. 87ᵛ—88 : „M<e>s<e>ţa mart<ie> 15, 1748. Sfinţi<i>lorii voastre, cinstiţ<i> preoţ<i>, diîacon<i>, ipodiiaconi, dascăli, ceteţ<i> şi cîntăreţ<i>, ori care vă veţ<i> întîmpla a ceti pre această Epistolie, să vă bucurat<i> întru D<o>mnul pururea şi orice veţ<i> afla zmintitu, ori în slove, ori în cuvinte, îndreptat<i> cu duhul blîndeţilorii, nepuindu-ne în ponos; că n-au scris mînă de înger[i], ci au scris mînă zidită de Dumnezeu dinu ţărînă. Că precum nu poate fi ceriul fără norii nice odată, aşa şi scrisoarea fără zminteală.

Şi H<risto>s să vă păzească cu bl<a>goslovenîîa Sfinţii Sale, în veci/Amin. 1748".

f. 113 : „IIHCJX 43 <=am scris eu> erei Ghinea Stanovici Voinescu, dascălul căpălnaş, fratele dascălului Ştefan din Craiova, nepotul preasfinţii sale răpăosatului, întru fericire, părintelui episcopului Damaschin ot Eîmnic. Mes<e>ţa martie 30 d<ni>, 1748". <întreaga însemnare, exceptînd datele copierii, este eriptografiatăx

Ms. 3806. Sec. XVIII (1747-1748); 146 ff. *[19-113ᵛ];* 15 x 10 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. :19, 58ᵛ, 72ᵛ ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 58ᵛ, 64ᵛ, 72? ş.a. Legătură veche în piele.

Moldova

STÎRCE (ŞTEFAN).

Letopiseţul lui Nicolae Costin.

f 255ᵛ : „Slavă Unuia în Troiţă proslăvit D<u>mnezeu, Carele mi-au ajutat după început de am văzut şi sfîrşitul.

1784, ghenuari<e> 26, de bin% voitor[i] [a] iubitului cetitor[Ştefan Stîrce, carele am scris. Ştefan Stîrce".

Ms. 338. Sec. XVIII (1784) ; 257 ff. *[6-8ᵛ, 10-255ᵛ]* ; 33,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. rile şi iniţialele sînt acrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 10, 20ᵛ, 24 ş.a. rotaţie originală a filelor.

M

2. *Povestirea lui Târlo.*

f. 1 : „Poartă pre care deşchizindu-o cetitoriul va afla întru lu toate acele ce norocul şi întîmplările au pricinuit lui Târlo şi prietenilo la nenorocita şi fericiţa[a] lor stare. Istorie ithicească şi interesăt care s-au tălmăcit di pe limba franţuzască în cea moldoviniască, în preaîn[n]ălţatului şi luminatului domnu, mărie sa Alexandru Ioan M cordat şi pentru întîia domniia la scaonul Moldavii, la anul de la Hristos

Scrisu-am eu îubitoriul de ostenSle, prin silinţa şi alcătuire<a> d mSle, Ştefan Stîrce".

f. 269 : „De bine voitoriu a<l> iubitului cetitoriu, eu Ştefan S am scris".

ff. 269ᵛ—270 : „Această carte ci să numeşte Târlo, [care] este pre mare zăbavă unui cetitori ce va vrea ca să o citiască. Şi am început- scriia de la le<a>t 1786 dechemv<rie> 1, întru cea dintîi domnie a sale Alexandru Ioan Mavrocordat v<oe>vod; şi la 3 zile a<le> luni dechemv<rie> i-au venit mazilie carile au domnit un an şi 11 luni ai scaon Moldovii şi domniia aceştii ţări a luat-o mărie sa Alexa Ioan Ipsilant v<oe>vod. Şi cînd am agîunsu eu la sfîrşitul cărţii ace unde dumn<i>alor veliţii boeri şi toată ţara făcea gătire mării sale xandru Ioan Mavrocordat vo<evo>d şi-l aştepta din ceas în ceas c purceagă la Ţarigrad după obiceiul domnilor v#ehi.

< . . . . > Iar carte<a> aceasta am scris-o pe însuş<i> trebuinţa mea şi cini mi-ar lua-o fără ştire, sau fără voia să fiîa blăstămat de domnul Dumnezeu şi de Preacurata [a] Sa Mai de 12 slăviţ<i> Apostoli şi de 318 sfinţi părinţi de la Soborul Meh şi de mine în v£ei niertat.

1787 ghenuarie 27, Ştefan Stîrce."

f. 270ʳ⁻ᵛ : „La zi întîîu a lunii lui dechemv<rie> am făcut începi scris şi iar într-această lună r-am făciit şi sfîrşitul.

însă n-am stătut numai pe scrisoare ce am înpărţit în trei părţi, a o parte făce<a>m întîîu slujba stăpînului, al doile<a> p<r>intre s stăpîniască m-am apucat de scrisoare pentru ca să nu mă aba lucrur<i> necuvioase ; iar al triile, prea puţină vrăme îm<i> rămâne odihnă; şi iată dar că nu-m<i> rămânea vreme de a mai cugeta la lucruri nefolositoare".

Ms. .25. Sec. XVIII (1786-1787); 272 ff. *[l-270ᵛ];* 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Ti şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătura în piele se păstrează sub legătura modernă.

MoWova

3. *Cronica domniei lui Nicolae Mavrocordat.*

f. 230 : „S-au scris de mine, carele sint iscălit mai gios. 1791, ghenuarie 16. Ştefan Stîrce".

Ms. 239. Sec. XVIII (1791); 230 ff. 30,5 x 21 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Moldova

2. *Cronici moldoveneşti.*

Cf. **Ms. 115,** f. 208ᵛ :" Di pe acest leatopisăţam scris eu trei letopisăţă în zile<le> luminatului şi preaîn[n]ălţat<ului>* domnu, mărie sa Alexandru Toan Mavrocordat [v]voevod. 1786, avgust 4. Ştefan Stîrce".

Sec. XVIII (1786); scriere cursivă.

STOIAN DE LA ANTIM.

Ţara Romînească
Bucureşti

1. *Miscelaneu: Mîna lui Damaschin, Pascalie, Crugul lunilor, Evangheliile de peste an ş.a.*

ff.: 5, 53ᵛ,78, 93 : „St<o>ian".

f. 13ᵛ : „De Stoian v<ăta>v (?) de l<a> Anthim. Fev<ruarie> 11 dn<i>, l<ea>t 7264, 1756. <Anul de la Hristos este scris şi cu cifre arabo.

f. 65ᵛ: „De Stoi[i]an de l<a> Anthim în Bucureşti. 7264, 1756, fevruar<ie> 14".

<Menţiunea este făcută şi în limba greacă>.

f. 96 : „De Stoi[i]an . . . (?) de la Anthim".

Ms. 5662. Sec. XVIII (1756); 96 ff. *[5-96];* 32,5 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi unele sublinieri ale copistului sînt scrise cu roşu. Textul filelor 66 — 96 este aşezat pe două coloane. Frontispicii colorate şi iniţiale ornate la ff. : 5, 15 şi 35ᵛ.

Ţara Romînească

2. *Theotocarion.*

î. 81 : „1757. St<o>ian".

f. 246^: „St<o>îan". 1757. Anul copierii mai este menţionat la tf. : 2, 7ᵛ, 56 şi 66.

Ms. 1395. Sec. XVIII (1757); 272 ff. *[2-120*, 128-27f];* 26 x 19,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă şi iniţiale ornate la ff. : 2, 8, 40ᵛ ş.a. Legătură veche în piele.

IU

Ţara Romî
Bucureşt

3. *Octoih.*

î. 89 : „De Stoian de la Anthimu s-au scris. 1758, 1758 <cu cifre arabe> sept<e>m<vrie> 1 dn<i>".

f. 100: „De Sto[i]ianu de l<a> Anthimu.

Sfîrşit şi lui D<u>mn<e>zeu slavă. 7267, 1758 <eu cifre arabo, emvrie> 1 dn<i>".

Ms. 2909. Sec. XVIII (1758) ; 104 ff. *[3-100];* 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, lele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate l 3, 14ᵛ, 25 ş.a.

Ţara Romî
Bucureşti

4. *Cronici moldoveneşti: Nicolae şi Miron Costin.*

f. 294ᵛ : „Pînă aicea s-au scris dupre izvodul răposatului Miron C ce-au foştii logofăt mare.

Scrisu-s-au aceştii Leatopiseţu după altul moldovenescu asem la anii de la zidirea lumii 7273, iară de la mîntuirea lumii 1765, iun d.<ni>, ostenitorîu fiind scrisorii Stoianii buc<ure>şt<eanu> de la An 1765, 7273, iuniu 14.

Slavă lui Dumnezeu, Celui ce mi-au aju[tu]tat după început d ajunsu şi sfîrşitul aceştii cărţi".

Ms. 236. Sec. XVIII (1765); 300 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialel scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 5, 27 ş.a. Iniţiale ornate l 1, 5, 48ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păs sub legătura modernă.

Ţara Romîn

5. *Miscelaneu teologic: Eshatologie, Legenda Duminecii, Legenda sf. Sisoe ş. a.*

ff. 28 şi 45 : *„UHCAX* <=a scris> Stoian de la Anthim".

Ms i73. Sec. XVIII (mijloc); 122 ff. *[1-62];* 15 X 10,5 cm. Scriere cursivă. Titlur iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff.: **9,** 28ᵛ, 46 ş.a. Leg veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

STRĂTILĂ (DASCĂLUL).

Ţara Romîneas
Vilcotesti-Rîmnicul-

Miscelaneu: Cele 12 Vineri mari şi Gromovnic.

î. 6ᵛ : „Aceste 12 Vineri mari ce sînt într-un anu, care creştin l ţine bine, cu post şi cu curăţenie şi cu rugăciune şi cu milostenie', nu dus la judecată sufletul lui.

Şi am scris <eu>, dascăl Strătil<ă> dinle<a>t 1795, fev<ruarie>5"»

f. 23 : „întru sfîrşit. Şi s-au scris de smeritul Strîtilă, fii<ri>d dascăl la Vilcoteşti.

Şi orice greşală veţi afla iartaţi şi înd<r>eptaţi cu duhul blîndeţilor, nepuindu-mă în ponos, fi<i>nd că am scris de pe nişte trataji nescrişi bine ; şi mai ales nimene<a> nu este a fi făr<ă> de poticnire.

Le<a>t 7306, de la H<risto>s 1798, april<ie> 19".

Ms. 3248. Sec. XVIII (1795-1798); 27 ff. *[l-26];* 17 x 10,5 cm. Scriere curivă. Frontispiciu în peniţă la f. 9. Iniţiale ornate la ff. : 22ᵛ şi 24.

STROE (COPILUL). Ţara Romînească

Cuvinte ale sf. Efrem Şirul şi Rugăciune către Maica Domnului.

ff. 375—376ᵛ : „Cu nici un chip de slujbă nu sînt vrednic a mă arăta în[n]aintea D<o>mnului mieu I<isu>s H<risto>s, fără cît cu această puţin<ă> începătură de posluşanie. Fiindu-mi poruncit <de> sfinţiîa sa părintele egumenul Ştefan, <i>er<o>monah ot Bistriţă i mie nevrednicului întru cei mai mici, Stroe copilul, fără simţire de osteneală m-am nevoit de am scris această sfîntă carte ce să chiamă a lui s<vea>t<î>i Efrem Harapul, în zilele bl<a >gocestivului creştin şi de H<risto >s iubitoriu domnii Io Co<n>standin Basarab Brancoveanul voevod, fiind mitropolit preasfinţitul chir Theodosie, la leatul de la zidirea lumi[e]i 7208, iar de la spăseniîa lumi[e]i, 1700.

Predoslovie cătră pravoslavnicii şi bunii cetitori.

Eog pre sfinţiile voastre, cinstit<i> părinţi şi pre dumneavoastă de bună rudă născut<i> boîari şi pre dumneavoastră iubiţilor întru H<risto>s fraţi, pravoslavnicilor creştini, carii sînteţ<i> născut<i> întru limba noastră rumînească, să pri[i]miţ<i> această a noastră puţină osteneală dupre cuvîntul înţeleptului Sirah, precum zice în cartea lui în 33 de capete grăind : A toate răutăţile învaţă pre om lenivirea.

Derept acka şi noi, puind în[n]aintea cuvîntului stăpînului nostru I<isu>s H<risto>s pentru sluga cea l&neşă, carele luînd talantul dintru mîna domnu-său, n-au vrut să luergze cu dînsul, ci l-au îngropat în pămînt, o, iubiţilor cetitori, socotit-ajn ca să nu cază şi asupra noastră judecata cea straşnică, care s-au zis slugei ace<le>iîa, precum mărturiseşte Mathei, bunul vestitoriu în 23 de capete grăind : Luaţ<i> pre această slugă lgneşă şi-l aruncaţ<i> întru-ntungrecul cel înpărţit.

Sfîntuî Ieronim şi sfîntul Ioan Zlatoustii, dascălii besgrecii noastre ce<le>i pravoslavnici, tîlcuind acSste cuvinte, zic că tălanţii acestea sînt darurile care să dau de la D<u>mnezeu oamenilor. Şi această socoteală şi chibzuială fiind întru inima mea, cu ajutorîul Acelui ce petrece mai pe de<a>supra ceriurilor şi întru mărirea cea vecinică, Părintele făcătoriul vecilor şi a tuturor faptelor, apucatu-m-am şi eu şi cu multă osîrdie am nevoit şi o am scris, însă cu toată cheltuiala [a] cinstitului părinte egumenul ot Bistriţă, chir Ştefan <i>er<o>monah<ul>.

Iar pre dumneavoastră, pravoslavnicilor cetitori, cu umilinţ rog ca, de veţ<i> afla nescare lunecături întru lucru<l> acesta al no au cuvînt neplinit, au vreo slovă roşie nepusă, să nu ne blestemata ca neşte fii ai sfintei besgreci, cu duhul blîndeţelor să îndireptat<i să nu ne puneţ<i> întru ponos ; ci ertaţ<i> că şi noi sîntem oameni pămînt făcut<i> şi asemenea pătimaş<i> şi ţinut<i> de slaba fire, nu lasă pre nici un omii fără greşală a răniînea.

Iar pre cît am putut cu nevoinţă am lucrat şi precum am afla izvod aşa am şi scris întru sfîntă şi d<u>mnezeîasca Mănăstire Bis unde iaste hramul cinstitei Adormiri a preasfintei stăpînei noastre Is toarei de D<u>mnezeu şi pururea Fecioarei Măriei şi unde să odihn cinstite<le> moaşte ale preacuviosului părintelui nostru Grigorie D politu<l>.

Şi iar vă rog, pravoslavnicilor cetitori, să ertaţ<i>, ca şi sfin voastre şi dumneavoastră să dobîndiţ<i> ertare de* la Domnul no I<isu>s H<risto>s, al Căruia dar şi milă şi noi ne rugăm Sfinţiei Sale s cu sfinţiile voastre şi cu dumneavoastră purureaf.

Precum dorescu să sosească la vadul cel cu adăpostire, carii sînt tut<i> de valuri întru luciul mării, aşa am dorit şi eu ca să soses sfîrşitul sfintei cărţi<i> aceştiîa.

Slavă lui D<u>mnezeu, Celui ce ne-au ajutat după început <de> ajunsîi şi sfîrşitul".

Ms. 2608. Sec. XVII (1700); 387 ff. *[l-376ᵛ, 378-387];* 28,5 X 19,5 cm. Scriere cu Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 384. Nu taţie originală a filelor. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

STURZE (DASCĂLUL VASILE). Transilva

1. *Ceaslov si Octoih.*

f. 175ᵛ : „Această carte scris-am eu Vasilie dascălul mold<o>v cîndii am şezut la Mănăstire la Plosca la Hinidorii, pre sama pope Simon, cînd au şezud <src> în Mada*).

Scris-am cîndii au foştii Bl<a >g<o >veşteniîa luni după Paşti şi era şi nemţii în ţară ; cîndii au mersii ficiorul lui Apafi Mihaiu craiul Arde lului la Beci. Vl<ea>t 1695, april 11 dn<i>".

f. 257 : „KONIUI macoRo H C-K *yrA*hCKHMH. *fla* MNororpfcwNÎH <= sfîn glasului 8 cu cîntările evangheliceşti. Eu multpăcătosul > Vasilie St s<i>nti Badiul ot Mold<o>va. Vl<ea>t 1693, 15 dn<i>".

Ms. 1838. Sec. XVII (1693); 269 ff. *[21-26ᵛ, 31-269ᵛ];* 18 x 13,5cm. Scrierea imită ti Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

*) Sat lîngă Hunedoara.

Transilvania

2. *Slujebnic şi Octoih.*

î. 104ᵛ: „1696".

Ms. 712. Sec. XVII (1696); 276 ff. 19 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 3ᵛ, 66ᵛ* 104ᵛ ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 2, 22, 66ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor pînă la 193.

Transilvania

3. *Liturghier.*

f. 38ᵛ : „Scris-am <eu> dascălul Vasilie Sturze mold<ovanul>. POÎK. <=de la Naştere > 16<9>9, sep<temvrie> 1".

f. 71 : „Scris-am eu dascălul Vasilie Sturze mold<ovauul>. POJK. <=de la Naştere > 1699, sep<temvrie> 19".

f. 89ᵛ: „Scris-am această sv<î>ntă Liturghiia dascălul Vasilie Sturze moldovanul, cînd au întunecat soarele, în luna lui septe<m>vrie în 13 zil<e>, <1699>. Să să ştiîa".

Ms. 707. Sec. XVII (1699); 127 ff. *[l-126]*; 19,5 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în. peniţă la f. 90. Iniţiale ornate la ff. : 2, 3ᵛ, 5 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Transilvania
Stracos-Oradea

4. *Ceaslov.*

î. 271: „Sfîrşitul glasurilor. Az Vasilie Sturze Bad<iul> mold<ovanul> **IlHCd/i oy** C«AO **cTpAK-hui. Porc. ¸ d^d, dK. î** <=am scris în sătul Stracîş. De la Naştere 1701, august 10>.

f. 283 : „**IlHCdA** <=am scris > Vasilie Sturze Bad<iul> mold<ovanul>. PO>K. <=de la Naştere> 1701, m<e>s<e>ţa av<gust> 13, 8 CIAO <=în satul> Stracîş".

f. 298 : „Scris-arn eu dascălul Vasilie Sturze Bad<iul> mold<ovanul> cînd am şezut în sat în Stracîş. Să siâ ştie. **Porc.** <=de la Naştere > 1701, m<e>s<e>ţa avgust 16 dn<i>".

f. 357ᵛ : „Scris-am eu dascălul Vasilie Sturze mold<ovanul>, cîndii am şezut la Stracîş. **Porc.** <=de la Naştere > 1701, av<gust> 22".

f. 365 : „**IlHCdA** <=am scris > dascăl Vasilie Sturze Bad<iul> mold<ovanul>, **oy** « A . <în satul > Stracîş. **Porc.** <=de la Naştere > 1701, oc<tomvrie> 1".

f. 373 : „Dascălul Vasilie Sturze Bad<iul> mold<ovanul>. **Porc.** <= la Naştere > 1701, oc<tornvrie> 10. IIHC. **oy CTpdK-Kiii"** <=scris Stracîş >.

Ms. 706. Sec. XVIII (1701); 379 ff. 19 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile iniţial indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 12, 15ᵛ, 2 Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub leg modernă.

Transilva
Stracos-Or

5. *Liturghier.*

î. 57 : „Scriş-am eu dascălul Vasilie Sturze mold<ovanul> în sa Stracîş. **Porc.** <=de la Naştere > 1701, îul<ie> 30".

Ms. **4160.** Sec. XVIII (1701); 118 ff. 18 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţ şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 5 102 ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 3ᵛ, 5, 15 ş.a. Numerotaţie originală a filelo

Transilv

6. *Liturghier.*

f. 1: „Sv<î>nta şi d<u>mn<e>zăiasca Liturghiîa < . . . . > sco<a>să pre limbî rumîneascî, ce să cîntî fărî diac P*>K. <= de la Naştere > 1704, ghen<arie > 14".

f. 99: „Scris-am eu dascălul Vasilie Sturze mol<dovean>. 1 iev<ruarie> 24.

Ms. **4164.** Sec. XVIII (1704); 105 ff. 20 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţ şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la f. 1. Ini ornate la ff. : 3ᵛ, 5, 24 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură vec piele.

Banat
Utvin-Timişoar

7. *Minei.*

f. 11: „ **Porc.** <=de la Naştere > 1705, iuni<ie> 17 dn<i>. IIHC <=a scris la> Luca Telecii la Temişvara".

f. 320ᵛ : „1705, îun<ie> 13 dn<i>, **oy** C*A$ <=4n satul > Luca Te

f. 396: „Scris-am eu Sturze, cînd <am> şezut în pădure la TJ 1706, ma<i> 9 dn<i>".

Ms. **3107.** Sec. XVIII (1705) ; 396 ff. *[l-320ᵛ,323-394ᵛ, 396];20xl4cm.* Scrierea imită ti Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontis colorate la ff. : 1, 320ᵛ, 323 ş.a. Iniţiale ornate la ff. : i, 72ᵛ, 109^ ş.a. Num taţie originală a filelor, pînă la f. 117. Legătura veche în piele se păstreaz legătura modernă.

Banat
Nădab-Arad

8. *Octoih.*

f. 109v : „Sfîrşitul <celor> optii glasuri. **Porc.** <=de la Naştere> 1714, ghen<arie> 6 dn<i>".

f. 122v: „în Nădab, 1714 ghen<arie> 21".

f. 218v : „Sfîrşitul Ohtaîului pre săptîmânî. **Porc.** <=de la Naştere> 1706, ghen<arie> 17. IIHC. oy ASK T*AIK, *AA* « **3N4TH** <=am scris în Luc Telec. Să se ştie>. Vasilie Sturze d<a>sc<a>l mold<ovanul>".

Ms. 4214. Sec. XVIII (1706); 234 ff. 18,5 x 13,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 3, 123,. 141 ş.a. Legătură veche în piele.

Banat
Sînt andrei- Timişoara-

9. *Miscelaneu teologic: Pravilă bisericească, Acatistul Maicii Domnului ş.a.*

f. 123v: „Cu mila şi agiutoriul lui D<u>mn<e>zău am svîrşit Cele 7 Taine a besiaricii; precum am aflat şi în cea tiparnieă a mitropolitului Varia<a>mii din Ţara Moldovei de la Suceavî, aşa am şi scris.

Pentru aceia' mă rog sv<i>nţiilor voastre părinţi duhovnici şi preoţi carii veţi ceti pre aceastî sv<î>ntî Pravilă şi veţi afla ceva greşit, mă rog m<o>l<iVtvelor voastre nu blă<s>tămaţi ce îndireptaţi cu d<u>h<u>lu blîndeţelor ; că decît mi-au foştii putinţa, eu am nevoit cu toată osîrdiîa.

Şi am scris în sat în Sîntu Andreaş, lîngî Temişvara, în vriamîa cînd [a] s-au rădicat Curuţii lui Eacolţi Fre<n>ţti pe nimeţi şi era răutatia mare în Arde<a>l; şi la Crişul Negru şi cîmpiîa Ghiulei era pustiîatatia.

Şi eu dascălul Sturze încă am fost fugit în Ţara Turcului în <S>întu Aniidriaş, cîndii era ciuma cia măria şi au murit în Sîntii Andreaş 366 de suflete ; şi în to<a>tî Ţara Temişvarei. Să s<e> ştie. **Porc.** <=de la Naştere> 1708, iunie 22".

f. 175 : „Sfîrşitul slujbei de la Pitedesetniţe <sic>. **IIHCdA** <=a scris> Vasilie Sturze mold<ovanul>. Porc. de la Naştere> 1708, mai 23, $ C*AO <=în satul> Sîntii Andriaş".

f. 197v : „Sfîrşitulu Acathistului. **Porc.** <=dela Naştere> 1708, mart<ie> 24, oy CIAO <=4n satul> Manaştur".

f. 203v : „Sfîrşitul canunului al tuturoru sf<i>nţilorii. IIHCAA MHofrtiuHÎH <=a scris multpăcătosul> Vasilie Sturze mold<ovanul>. **Porc.** <=de la Naştere> 1708, mar<tie> 26,**oy** C«AO **fliloHaniop,** KAH *r$â&A* **TgMHWKapacKaro;** *AA. a* **3HdTH** <= în satul Mănăştur, aproape de oraşul Timişoara; să se

ştie>. Atunce au început a muri de ciumă în Sîntii Andrias si într sate. Să să ştiîa".

Ms. 7... Sec. XVIII (1708); 210 ff. 19,5 x 14,5 cm. Scrierea mită tiparul. Unele iniţia indicatiuni tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 12v, Numerotaţie originală a filelor.

Transil

10. *Strastnic.*

Ms. 708. Sec. XVIII (început); 58 ff. *[2-58]*; 20 x 16 cm. Scrierea imită tiparul. Tit iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la Iniţiale ornate la ff. : 3, 16, 22 ş.a. Legătura veche în piele se păstreaz legătura modernă.

Transil

11. *Cele şapte Taine.*

Ms. 709. Sec. XVIII (început); 188 ff. [2-730vJ ; 19,5 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 8v, 41v, 61vş.a. rotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub leg modernă.

Transilv

12. *Cele şapte taine.*

Ms. 3564, Sec. XVIII (început); 117 ff. 20 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Unele t şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură vec piele.

Transilv

Ioan Moshos, Livadă duhovnicească.

f. 121r~v: „Sfîrşitul cu ajutorml lui D<umne>zeu a cărţii lui Ioan Moscu care să numeşte Livada d<u>hovnicească (metaforicgşte). într-a chip să înţelege că, precum din livadea cea bine înflorită cu tot f**eîîu** flori, albinele multe făliuri de dulceţi strîng şi adună roadă dulce în stu cea pemintească, aşadară şi cei ce vor citi această carte din vieţile ţilor, ca din nişte flori vor culege roadă d<u>hovnicească şi îndeletni a petrece viîaţa singuratecă, care săvîrşindu-o cu plăcere d<um zăîasea în locul ce<le>i peminteşti, va dobîndi înpărăţiîa cea cerea

Această carte s-au aflat în vivlioteca părinţilor celor vechi, sau s torilor bisericeşti, în tomul al doilea greceşte şi latineşte; şi fiindcă ceşte nu să afla cu numărul întreg, precum iaste latineşte şi văzînd rîvna sfin<ţiei salo păr<intelui> Ştefan Ioanovici ot Bolgarseg*), f

*) Scheii Braşovului.

preot la această sfîntă biserecă ce iaste hramul sfînt<ului>, făcătorîului de minuni Mcolae, că pohtfişte a fi întriagă, nevoindu-să foarte mult şi preaosfinţitul episcopul de la Cernavoda, chiriu, chir Neofit întîmplîndu-să a fi la Braşov din întîmplarea vremilor, fiind <în> oaste turcii cu moscali<i> la acele ţări fiind acea oaste şapte ani, pîn<ă> iar s-au făcut pace; care acest preacuvios episcop au fost tălmăcitor la limba grecească de s-au scris [de s-au scris] de acest cuvios preot, fiind silitor[i] la limba latinească şi dum<nealui> chir dascăl Eadul Duma, de s-au putut desăvîrşit a să tălmăci pe limba rumînească. *

' Şi eu, citind la această carte şi văzînd lucru preacuvios, m-am îndemnat şi o am scris. 1777, ianuar 27. S. H. 1777, ian<uarie> 27 <a doua însemnare de an şi zi este scrisă cu caractere chirilice>.

ff. 128—129ᵛ: „Sfîrşit şi lui D<umne>zeu, Celui slăvit în TrjYJoiţă, Tatălui şi Fiîului şi Sfîntului D<u>h, slavă, cinste şi închinăciune, Amin, care mi-îau ajutat de am scris această carte cu vieţile sfin<ţilor> pus<t>-nici, care s-au tălmăcit de pre limba grecească pre limba rumînească şi fiind osîrditor[i] păr<intele> Ştefan Ioanovici ot Bolgarseg, de o au scris ca să aibă pomenire vîacinică.

Nu iaste lucru mai cuvios şi vriadnic de laudă, decît a iubi oarecine învăţătura şi a avia osîrdie la cele folositoare. Precum înpăratul Eghipetului, Potolomei Filadelfiîa, fiind foarte cu mare osîrdie intru stăpînirea sa ca să lase vreo pomenire vriadnică de laudă, după sfîrşitul vieţii sale şi aşa avînd silinţă au strînsu o sumă mare de cărţi, ca la 10 de mii, cu de tot felini de învăţături; mai în urmă s-au sfătuit cu sfiatnicii săi, fiind toţ<i> filosofi, ce lucru ar face să fie mai vriadnic de laudă [şi aşa], sfiatnicii săi l-au sfătuit ca, de s-ar putea face, să să tălmăcească Bibliîa de pă limba ovreiască pe limba elinească.

Şi pentru aceasta foarte s-au bucurat şi avînd multă silinţă s-au isprăvit (precum scrie la istoriîa înpărăţii sale) şi aceasta au rămas o pomenire vîacinică întru toate neamurile şi limbile.

Bine ar fi cînd s-ar sili toţ<i> care au dar de la D<umne>zeu ca să poată şi pe alţii a-i învăţa, mai vîrtos care au darul preoţii<i>. Numai <că> să viade un lucru necuvios la neamul nostru; că foarte puţini sînt care au avut şi ar putea avga silinţă a învăţa pe alţii la cale folositoare şi vriadnice de' pomenire. Că întîîu la acest oraş ce să numeşte Bolgarseg, ce iaste lîngă cetatea Braşovului la acest oraş iaste o biserecă ce iaste hramul Sfînt<ului> Nicolae, făcătoriul de minuni, care această biserecă s-au zidit la anul 1492 ; de la acea vreme pîn<ă> acum la anul 1777 nu să află ca să fie fost din preoţii care au fost la această sfîntă biserecă mai mulţi decît trei care ar fi avut osîrdie a tălmăci şi a scrie cărţi, care sînt la tribuinţa şi slujba bisericii, ca să poată înţelege norodul în linba lor cea rumînească.

Cîn<d> mai <î>nainte vreme au fost tot cărţi pe limba sîrbească, iar de vr<e>o cîţ<i>va a<n>i încoace s-au început a să da în stambă cărţi bisericeşti în limba rumînească, care acele cărţi s-au tipărit în Ţara Eumînească şi Ţara Moldavii, fiind osîrduitori prinţipii acestor ţări şi arhipăstorii bisericii de s-au dat în stambă pentru înţelegerea neamului ru-

mînescu, nu mai puţin folosii arată, neavînd osîrdie neamul nostru a îndemna la mai multe şi a să spori, precum să află la alte limbi, că osîrdie la învăţătură şi a dobîndi pomenire şi laudă.

Numele acestor trei preoţi ce au fost la această sfîntă biserecă : dintîîu protopop Eadul Tîmpea, ce s-au pristăvit la anul 1742, 14; al doilea, părantele> Theodor, fiiul prot<o>pop<ului> Florea B ce s-au pristăvit la anul 1742, ian<ua>rie 5; al treilea păr<intele> Şte Ioanovici, care acum să află cu viîaţa. Aceşti trei au fost, care după acea ᵖ5ᵉ. ™} ᴹ ᵛᵃ ᵒʳⁱⁿ˂ⁱˡˡⁱ D<umne>zeu la această vrednicie să-i lumineze să-i întărească întru pravoslavnica credinţă şi a paşte turma cea cuvîn toare, precum iubeşte D<umne>zeu şi pre tot norodul pravoslavnic lumineze cu D<u>hul Său cel sfînt şi a păzi toate poruncile Sale. Am

Anul 1777, ian<uarie> 30 <anul este scris şi cu cifre chirilice>. S. H

Ms. 2481. Sec. XVIII (1777); 132 ff. 22 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele scrise cu roşu. Paginaţie originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

ŞERBAN (Pr.). U

Cîrjâ arhierească,

î. 475 : „Sfîrşitu şi lui D<u>mn<e>zău mărire. Şărban iereysîi".

Ms. 1271. Sec. XVIII (a 2-a jumătate); 475 ff. 32,5 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile iniţialele sînt scrise cu roşu. Desen la f. 19ᵛ. Frontispiciu în peniţă la f. 20. P naţie originală. Legătură veche în piele.

ŞERBAN (?) (Pr.). Romînea

Liturghier.

f. 89 : „Şi s-au scris întru a dăao <sic> domnie a mări<i> sale Io A xandru Moruz v<oe>vod, în anul de l<a> H<risto>s 1799, april 15 zil

Mai jos : „1799. Pop<a> Şe<rb>a<n>? prot<opop>, fiind întru noaosprăzecilea an scris al pr<o>topopiei mele, ce neschimbat am f prot<o>pop.Şe<rb>a<n> pro<to>p<op>".

Ms. 1384. Sec. XVIII (1799); 89 ff. 32,5 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi i caţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Numeroase miniaturi, frontispicii şi iniţ ornate, copiate după ms. 1790. Legătură veche în piele.

ŞOIMESCU (LOGOFĂTUL IONIŢĂ). Ţ,,a Romînea

!• Miscelaneu: Vămile văzduhului. Istoria luării Ţarigradului, Istoria risipirii Ierusalimului ş.a.

f. 70ᵛ : „Slavă lui Dumnezeu în Troiţă, Celui ce mi-au ajutat şi şi săvîrşit acestea pînă aici, cu ajutor şi cu daru<l> Său şi cu mila Eu păcătos robul lui Dumnezeu Nec<u>lae log<o>f<ă>t<ul>, ca să-mi pentru pom<e>nere. 1789, avg<us>t 24".

f. 71 : „Această sfîntă şi dumnezeiască carte ce să coprinde întru sine-ş<i> viîaţ<a> preacuviosulu<i> părintelui nostru Vasilie cel Nou şi învăţătura a dooă de muncile maicii (?) focului şi de viîaţ<a > de veci şi de fericita viîaţa veacului ce va să fie şi de plata sfinţilor, o am scris-o eu păcătos robul lui Dumnezeu, cel mai jos numit, cu ajutor şi cu daru<l> şi cu mila lui Dumnezeu, ca să-m<i> fie pe<n>tru pomenirea mea şi a părinţilor miei, în veci. Şi dum<nea>v<oastră>, pragoslavriei <sic>, creştin<i>, cei ce vă veţ<i> întîmpla o <sic> o ceti şi veţ<i> găsi niţeareva <sic> cuvinte sau slove, sau niţeareva încurcături la scrisoare, să nu blestemat<i>, nici să ponosluiţ<i>, ci să îndreptat<i> şi să ertaţ<i> ca şi milostivu<l> Dumnezeu să vă erte pre voi. Nec<o>lae log<o>f<ă>t sin Ursachie. 1789, avg<us>t 24".

f. 144ᵛ : „Aceasta este scoasă rum<î>neşte dup<ă> elinică, care şi eu am scris-o del<a> cel ce-au scos aceasta. Nic<o>l<ae> log<o>f<ă>t<ul>. 1789, sept<em>v<rie> 15".

Ms. 1817. Sec. XVIII (1789); 280 ff. *[1 — 144ᵛ];* 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

^ . **Ţara Romînească**
Muscel

2. *Constantin Cantacuzino, Istoria Ţării Romîneşti.*

ff. 357ᵛ-358 : „Pînă aici întru acestaş chip s-au scris de mine, cel mai jos iscălit, întru cea de Dumnezeu hărăzită a doa domnie a luminatului şi preaînălţatului nostru domnu al Ţări<i> / Bumîneşti Io Mihail Oonstand<in> Suţul v<oe>v<o>d, în vremea cînd să afla dum<nea>lui Scarlat Drugănesc<u>, biv vel stol<ni>c, isprav<ni>c la Sud Muşce<l> şi eu log<ofă>t la dum<nea>lui, la anu<l> de la naşterea Domnului nostru I<isu>s H<risto>s 1792, oct<om>v<rie> 4 iproci. Ion<i>ţălog<o>f<ă>t Şoimesc<u>".

• **Ms. 441.** Sec. XVIII (1792); 360 ff. *[1-358];21* x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Ţara Romîneaseă

3. *Miscelaneu : Slujba sf. Dimitrie de la Basarabov, Slujba sf. Stelian, documente ş.a.*

f. 4 : „Slujba părintelui Dimitrie de la Basarabov, care să prăznueşte în 27 de zile ale lui oct<om>v<rie>, care s-au alcătuit de preasfinţiîa sa părintele mireon chir Filaretu (afară din canoanile şi din tropare de la falite <sic>), în zilile prealuminatului şi preaîn[n]ălţatului şi preabunului oblăduitor <şi> domnu a toată Ţara Eumînească, Io Alexandru Ioan Ipsilant voev<o>d, cu blagosloveniîa şi cu toată cheltuiala a preasfinţitului mitropolit al Ungrovlahii, chiriu chir Grigorie.

Şi s-au şi tipărit în sfîntă Mitropolie a Bucureştilor, la anul mîntuiri<i> în luna lui martie, fiind ostenitor la acest sfîntu lucru[l] Stanciul".

f. 26 : „La leat 1820 am fost şi eu sîrguitor la scoaterea aceştii sl
dup<ă> cea din tipar filadă. Ioan Şoimescu biv polc<ovnic> za siime
iar din botezu Necolae".

f. 44 : „Această slujbă s-au scos dup<ă> cea adevărată din
filadă grecească > şi rumîneasc<ă> ce să află la biserica de la Chiţora
dîn sus de Bucov, unde este hramul sfîntului Steliîanîi. 1820J ap
Ioan polc<ovnicul> Şoimescu".

Copistul mai semnează la ff. : 108ᵛ, 150, 177ᵛ, 180ᵛ şi 183.

Ms. 1588. Sec. XIX (1820); 187 ff. *[1-26, 28-81, 83-92, 94-114, 117-123, 149-*
23,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Unele iniţiale sînt scrise cu roşu.

Ţara Romîn

4. *Miscelaneu: Slujbe religioase şi documente de la începutul sec. XIX, pînă la 1825.*

f. 43ᵛ : „Această slujbă s-au scos dupe ce<a> adevărată din tipa
ladă greceasc<ă> şi rumîneasc<ă>, ce să află la biserica de la Chiţo
unde este hramul Sfîntului Stelianti, de mine Necolae sin Ursach
numele din botezu , iar pe numele politicesc sînt iscălitu Ioan polc<ovni
Şoimesc<u>".

Copistul semnează şi la f. 63.

Ms. 1820. Sec. XIX (început); 128 ff. *[l-10ᵛ, 12-22ᵛ, 25-88ᵛ, 90-128ᵛ];* 22 X 18
Scriere cursivă. Iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filel
cifre arabe, reluată la f. 96.

ŞTEFAN (DASCĂLUL). **Transil**

1. *Praznicar.*

f. 1 : ,Anthologhionii, adecă floare cuvintelor. Această carte să che
Prăznicariu, întru carile sîntii toate sluj<b>ele peste totu anul.

Şi am pusii toţii în rîndu întîi Canonulii Troicinicului şi Octoih
apoi Sveatilnile cu Ev<an>g<he>leschiile, apoi Tropare, Troicinice p
glasuri, care să cîntă în postulii cel mare, dimineaţa, la al<e>luia şi slu
bele toate dinu Mineiu şi din Triodii toate şi din Penticostar, adecă ce
căuta toate afla-vei, întru acesta chipii aşăzatii şi alcătuiţii de m
cel mai micii între dascăli, Ştefan dascăl moldavschi' . . . . . <ilizi
Leato 7246, H<ri>s<to>va 1738, m<e>s<e>ţa sept<emvrie> 10".

ff. 1ᵛ-2ᵛ : „Cuvîntu cătră cetitori. Pred<o>slovila.

O, iubitorîule de D<u>mnezeu şi înţeleptite de Sf<î>nta Troi
întru pravoslavie crescuţii, cetitoriule, ştim că în multe sf<î>nte scri
ne învaţă D<u>mnezeu să cercăm scripturile, ca să ne înţelepţim. Pe
aceasta zice singur D<o>mnulîi H<risto>s la sf<î>nta Ev<an>g<he>
unde zice : Cercaţi scripturile şi le ispitiţi, că cu dînsăle veţi afla vi[i

vgcinică. Şi iarăşi: Fîntîna încuiată şi izvorulii nearătatft de amîndoao părţile iaste lipsă celor ce o dorescu pre ia şi însetează după dînsa.

Aşa iaste, o iubitulîi mieu cetitoriu şi la neamulii nostru, aceştii romînescu; că ar vrea creştinulu deacă să adună în sobor, adecă în sf<î>nta besSrică, să-ş<i> îndulcească sufletului său din cuvintele vieţii şi să ia ceva învăţătură ca se folosească şi pre altulii. Iară elii aude flroroeestvnindii în[n]tr-alte limbi şi grăind sîrbgşte. Omulîi, necum să înveţe ceva, să se folosească, ce să duce triştii şi nu poate să dobîndească ce doreşte sufletul lui. Pentru aceasta grăiaşte marele Pavel Apostol<ul>: Mai bine aşii voi cinci cuvinte pe limba mea, ca şi pre altulii să-l învăţii şi să-l folosescii^ decîtii cinci mii de cuvinte în limbă streină.

Pentru aceasta, o iubitulîi mieu cetitor, am scris această carte ce să cheamă Prăznicariu, întru carele sîntu toate slujbele anului încheiaţii, pe limbă romînească, încă foarte deschis şi luminat în limbă romînească, cu multă trudă şi cu multă osîrdie. Că prin bogate locuri am umblaţii stringînd izvoadele de prin ţărî şi am scris ; că nu este numai de pre o carte ce-sii de pre 4 cărţi: din Octoih, din Mineîu, din Triod, din Pinticostarii şi am strînsii din toate ; precum stringe albina mere de prinii toate florile, ca să fie de treaba oamenilor în lume, aşa eu am strînsii mere din toate florile; adecă am scris de prin multe izvoade, trudind şi ostenind, cum D<u>mnezeu ştie, ca să se îndulcească sufletele creştinilor den cuvintele vieţii şi totu în limba noastră ceasta romînească, foarte luminaţii alcătuită şi aşăzată.

Deci, o iubiţii miei cetitori, or<i> unde veţi găsi greşală or[r]i în slove ord > în cuvinte, mă rog să îndreptaţi cu d<u >hulii blîndeţelor, nepuindu-mi în ponosii; că precum s-au zis mai susu, că din multe cărţi s-au scris şi foarte grăbindu-m% n-am pututii scrie bine, să facii slova bună. Pentru aceasta ertaţi, iară nu blestemaţi. Ca <să> fie D<o>mnulii H<risto>s cu voi cu toţi, fraţilor. Aminii.

Al dumilorvoastre mai mic şi plecaţii , Ştefan dascăl moldovschi.

Şi s-au scris carte<a> aceasta, ce să cheamă Prăznicariu, în Ţara Ardealului si prin bogate lociiri. 7246,1738 <sic>, m<e>s<e>ta sept<emvrie> 10 dni".

f. 81ᵛ : „Săvîrşitulîi şi plinitulii Ohtoihului, cu D<u>mnezeulii sf<î>n-tulii.

Anii 1736, iară di la zidirea lumii le<a >t 7245 <sic>. Scris-am eu Ştefan dascăl muldoveanul".

în criptogramă : „Cîndii am foştii la Vinţu<l> (?) di Joşii, scris-am eu Ştefan din Moldova".

f. 286ᵛ : „Ştefan. Sfîrşitulu slujbei Paştiloru".

f. 426 : „Această carte, ce să cheamă Prăznicar peste tot anulii şi din Triod şi Pinticostar, totu pe romînie, am scris eu Ştefan dascăl din Dragu-mireşti".

Ms. 138. Sec. XVIII (1736-1738); 584 ff. 20,5 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la f. 1. Frontispicii colorate la ff. : 45ᵛ, 105, 138ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Transilva
Turda

2. *Octoih şi Antologhion.*

f. 60 : „Ştefanu dascăl am scrisu aicea".

f. 110ᵛ : „Scris-am eu[u] Ştefanu dascăl. Ştefan".

f. 227ᵛ : „Scris-am eu, Ştefanu dascăl mare, moldoveanii. 1742, 72 m<e>s<e>ţa april 2 zile".

f. 251ᵛ: „Scris-am eu, Ştefan dascăl moldoveanii din Dragumireş cînd am fost în Ţara Ardealului, în ţinutul Turdii. 1742, 7250, luna martiia 8 zile".

f. 264 : „Ştefan dascăl mare. 1742".

f. 290 : „Scris-amii eu Ştefanii dascăl, cînd am fost în Ard<e>al, Ţara Uhgureas<eă>, dinu Muldova. Vleat 7251, 1742 <sic>".

Ms. 4851. Sec. XVIII (1742); 329 ff. 32 x 20,5 cm. Scrierea imită tiparul. Iniţialele şi un indicaţiuni tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate laff. : 5,12ᵛ, 16ᵛ ş Iniţiale ornate la ff. : 44, 45, 46 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătu veche în piele, restaurată.

Transilvania
Braşov

3. *Triod — Penticostar.*

f. 96ᵛ : „Scris-am eu Ştefanii dascălii moldovanu".

f. 102ᵛ : „Scris-am eu Ştefan dascăl moldoveanul, fiind în Braşov Vleatii 7251, 1742 <sic>. Mai miculu şi plecatulîi Ştefan dascăl, purur ostenitoriul cătră scrisoare".

Ms. 4852. Sec. XVIII (1742); 204 ff. *[1-203ᵛ];* 32 x 20,5 cm. Scrierea imită tiparul. Num roase iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 25, 39 ş.a. Num rotaţia originală a filelor o continuă pe cea a manuscrisului 4851, copiat tot dascălul Ştefan. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

ŞTEFAN (DASCĂLUL).

Ţara Romîneas
Bucureşti

Miscelaneu: Fragment din Alexandria ş.a.

f. 128ᵛ: „Această carte chemată <Alixăndrie este> a lui ierei Ştefa ot Colţia. 1780.

ff. 128ᵛ—129 : „Cî<n>d [am] eram eu Ştefan da<s>cal la Bucureşti, M<ănăstirea> Colţi<i>, 1780, de învăţam carte de pomană la Ioan da<s> cal<ul>".

Ms. 575. Sec. XVIII (1780); 199 ff. *[aproximativ 120-132ᵛ];* 20 x 16 cm. Scriere cursiv

ŞTEFAN (DIACONUL). **Moldova**

Miscelaneu filosofic: fragmente din opera stoicului Epictet ş.a.

f. 120ᵛ : „Si am scris eu smeritul si mai micul între diacon<i> Ştefan. Şi umbla velet' 1785".

Ms. 27. Sec. XVIII (1785); 121 ff. *[l — 120]*; 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 14.

ŞTEFAN (DIACUL). **Transilvania** *Bociu-Cluj*

Liturghier.

f. 38 : „Ştefan diacii <în criptogramă>, WT « AO <=dinsatul>Vima'

f. 71: „Ştefan diac" <cu caractere latine>.

f. 93 : „Slavă şi laudî lui D<umne>zău, Unuia întru sv<î>nta Tro<i>ţî îi dăm, Carele bine au voit după început de văzuîu şi sfîrşitul cărţii aceştiîa ce să zice Lit<u>rgliie.

Iară pre tine, pravoslavnice cetitoriule, cu umilinţî te rog ca, de vei afla nescare greşituri în lucrul acesta alu mieu să nu blastămi, ce cu blîndeţe îndereptîază şi plinîaşte; pentrucă şi eu sintii om păcătos, aseminîa cu neputinţî ţinut de slaba fire, caria nu lasî pre nice un om a rămînîa fără greşalî. Ce iară te rog iartî [iartî], pravoslavnice cetitoriule, ca şi tu să dobîndeşti ertăciune de la D<o>mnulu nostru I<isu>s H<risto>s, al Căruia darii şi milî şi eu mă rog Lui să fie cu tine pururîa.

fl&Ci\A **anpHA** *ti* AHKI, KT*, A^TT* x **3CA'I** WT **chSAANÎt MHpS, a** WT P©H<A*CTKO XKO x **a\|rs** <=luna aprilie 15 zile, în anul 7211 de la facerea lumii, iar de la naşterea lui Hristos 1706>. Scris-am eu Ştefanii di[i]ac de loc din Vima.

Scris-am în sat în Boci. **XsaAa** K-K **K-kKH** <=laudă lui Dumnezeu în veci>. Aminti".

Ms. 1352. Sec. XVIII (1706); 94 ff. 19 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 2. Iniţiale ornate la ff. : 11ᵛ, 51ᵛ, 55ᵛ ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

ŞTEFAN (DIACUL). **Ţara Romînească (?)**

Miscelaneu: Spiţă de neam şi Rînduiala tîmosaniei.

f. 52 : „Şi am scris eu Ştefan di[i]ac ot Cişme la anii 1787".

Ms. 2656. Sec. XVIII (1787); 54 ff. 22,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu.

ŞTEFAN (IEROMONAHUL). **Ţara Romînea** *Măn. Bistriţ*

1. *Cazanii.*

ff.1-10 : „Această carte ce întru dînsa sînt scrise Cazaniile dumi cilor a tot anul, datu-o-am de pomeană sf<i>ntei Mănăstiri Coziei e Ştefan <i>er<o>monah, ca să fie de cetanie în sf<î>nta Mănăstire, în zil mitrop<o>litului chir Theodosie. M<e>s<e>ţa îul<ie> 30 dn<i>. L<ea 7196 <1688>.

Iar cine s-ar ispiti a o dezlipi den sf<î>nta Mănăstire, acela să fie d lipit de faţa lui D<u>mn<e>zeu şi la înfricoşatul judeţ să-i fie Mai Sf<i>nţii sale pîrîş. Amin".

f. 338ᵛ : „Ştefan eclis<iarh> ot Mitrop<olie>".

f. 170ᵛ: „Ştefan <i>er<o>monah<ul>, eclis<iarh> ot Mitrop<olie>

f. 473ᵛ : „A sf<i>ntei Mănăstiri Cozii, dată pentru pomeana de cuvios întru ieromonah<i> chir Ştefan <e>clisiarhul ot Mitropolie. M<e>s<e> iuli<e> 30 dnî.L<eâ>t 7196 <1688>".

f. 3. liminarăᵛ, de altă mînă : „Acea<s>tă Cazanie esti a Cozii <. . . scrise de Ştefan <i>er<o>monah ot Cozia, ig<umen> ot Bistriţi. I am iscă eu ig<umenul> ot Cozia. Mihail ig<umen> ot Cozia.L<ea>t 7232 <1724>

Ms. 2672. Sec. XVII (1688); 473 ff. 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele s scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîneas *Mân. Bistriţa*

2. *Fragmente dintr-o Psaltire slavo-romînâ.*

f. 6ᵛ : „Scrisu-s-au aceast<ă> sf<î>ntă carte de mine mult păcătos Ştefan, <i>er<omonah>, fiind eg<u>m<en> la Bistr<i>t<a>. L<ea>t 72 <1697>".

f. 163ᵛ : „Mărire lui Dumn<e>zeu, Unuia în Troiţ<ă>, carel<e> sfîrşitul a tot lucrul ce s<e> începe spre folosul omenescii. KOMU; CK **BroM.** HMHHV <=sfîrşit cu Dumnezeu. Amin>.

Ms. 2644. Sec. XVII (1697); 481 ff. *[aproximativ 5-177ᵛ, 392-409ᵛ 430-46f, 476-47* 22 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlul şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătu veche în piele.

Ţara Romîneas

3. *Cazanii.*

f. 208ᵛ: „Ştefan <i>er<o>monah".

Coperta a II-a interioară : „Această carte iaste a lui Ştefan ier<o>m<o-nahul>, ig<u>m<en> ot Bistriţi <sic> 7220 <1712>".

Ms. 4648. Sec. XVII (sfîrşit); 208 ff. *[118-208]*; 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţia originală a filelor continuă numerotaţia cărţii *Cheia înţelesului,* tipărită la Bucureşti în 1678 şi care precede manuscrisul. Legătură veche în piele.

ŞTEFAN (LOGOFĂTUL). Ţara Romînească *Bucureşti*

Cronici moldoveneşti şi munteneşti.

ff, 6—7 : „Acest leatopiseţ iast<e> scris cu osteneala mea, in zilele M Mcolae vod<ă> Caragea, la l<ea>t 1782. Şt<efa>n log<ofă>t".

f. 191v: „Scris de Ştefan log<ofă>t ot Creţ<u>lescul. Mart<ie> 1,1785. Şt<efa>n log<ofă>tu<l>".

Ms. 340. Sec. XVIII (1782); 212 ff. *[2—191]*; 30 X 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 6. Paginaţie originală. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

ŞTEFAN (PAHARNICUL). Moldova

învăţături creştineşti.

f. 84v : „Aceas[s]tă carte, ce iaste întrn ia frumoasă învăţături creştineşti, am scris<-o> eu, Ştefan păh<arnicul>".

Ms. 134. Sec. XVIII (mijloc); 85 ff. *[2-84]*\ 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2v, 3v şi 5. Legătură veche în piele.

ŞTEFAN (Pr.). Transilvania

Fragment de Ceaslov.

f. 12: „Scris-<a>mil e<u> pop<a> Ştefan ot Molosigîi>*) lăcuitorîu în Leta cea Mare*), lui popa Gheorghie din Pociaiu*) în zilei<c> lui Bacoţi Fr&atu, cîndii să făcusă toată Curuţă**). Pow. **Xa** <---de la naşterea lui Hristos> 1706".

Ms. 2301. Sec. XVIII (1706); 42 ff. 19 x 14,5 cm." Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 11 . Iniţiale ornate la ff. : 4, 5, 6 ş.a.

*) Localităţi aşezate între Huedin şi Oradea.
*) Aluzie la victoriile lui Francisc Răkoczi asupra Habsburgilor.

ŞTEFAN (Pr.). Transilvani

Liturghier.

f. 66 : „IlHcan MHorrpimiiiH i€p*H C T ^ M W<T> C-hNEomar, EAH3k AW flafiMisia?. Arra *Te AM* Nauuro **Ic. Xc.** H CRHCH MHpa a\|™, *A\CCU.A* <sic> MapTÎ« *A* < = A scris multpăcătosul preot Ştefan din Sînboşag*), lîngă loca tatea (?) Popmezău*). Anul de la Domnul nostru Iisus Hristos si izb virea lumii 1730, luna martie 4>.

f. 110v : „Eu popa Ştefan dinii Sîmboşagti".

f. 111 : „Scris-am în anul de la zidire<a> lumii 7238, indic<tion> •cru[n]gu<l> so<a>relui 11, a<l> lunii 18, temelie lunii 21, de la într parea lui H<risto>s 1730".

f. 129 : „Aceasta Pashalie o amu scos du pre Pashalie rusască, c o au tipărit de la H<risto>s 1615, care-i acum de 115 a<n>i de atun şi aceasta umblă pe le<a>t de slove şi nu s<ă> soverşeşte.

Slavă şi cinstă şi închin<ă>ciune dămii lui Dumnezău deplin, Ca ne-<a>u agiutatii din <în>ceputii de amu agiunsii şi soverşit în pac

Ms. 4133. Sec. XVIII (1730); 149 ff. 20 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţial şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff.: 29v, 67, ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 6, 7v, 9 ş.a.

ŞTEFAN (Pr.). Ţara Romînea

Pomelnicul Schitului Comanca.

f.9v : **„IIc.**. <= a scris> p<o>p<a> Şt<e>f<a>n. Fev<ruarie>4 dn< 7256 <1748>".

Ms. 2213. Sec. XVIII (1748); 46 ff. *[aproximativ 2—9, 13, 18, 19, 21-24, 26 - 29];* 18 x 14 Scriere cursivă şi cu majuscule. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Fr tispicii în peniţă la ff. : 2, 13 şi 27.

TĂUTU (IONIŢĂ). Mold

Istoria lui Erotocrit.

f. 128 : „Această carte s-au scris de mini în zilele preluminatu domnul nostru Io Alexandru Ioan Mavrocordat v<oe>vod, la vele<a>tu îfaştiri<i> 1785, avg<us>t 15 ; iară comandir[i] Bucovini<i>, Intănber gheniral maior.

Această carte s-au scris de Ioniţă Tăutul".

Ms. 158. Sec. XVIII (1785); 128 ff. 23 x 18,5 cm. Scriere cursivă.

*) Localităţi în regiunea Oradea.

TEODOR (DIACUL). **Transilvani»**
Saca-Oradea

Miscelaneu: Pascalie si Cazanii.

f. 66ᵛ: „Sfîrşitu şi lui D<u>m<ne>zeu mărire.
Scris-am eu diaeîi Thiodor den Saca. Avgustu 2, ani 1735".

f. 96 : „De spre tipar amu scrisu".

Ms. 701. Sec. XVIII (1735); 150 ff. *[53-66', 81-150']*; 15 x 9,5 cm. Scrierea imită tiparul. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor, începînd cu f. 82.

TEODOR (Pr.) **Transilvania**
Daneş-Sighişoara

Ilie Miniat, Piatra smintelii.

Cf. **Ms. 2499.** f. I-a liminară : „Această carte ce să chiamă Piatra smintelii, o am prepus cu de a doa scrisoare, eu, cel mai jos numit, din scrisorile cinstitului dascăl Eadu Duma, cîntăreţul de la Braşoş <sic > în Schei în anul 1781 ap<rilie> şi am dat de o au legaţii un sas în Sighişoara, în preţ 3 duci. Şi am şi însemnat aici, ca fieste cine ce va ceti aici să ştie a'cui au fost şi iaste cartea aceasta.

Dară cine o ar înstreina în chip de furtişag de la mine,sau din ogrăzile mele, acela alt blăstăm să nu aibă fără să nu-l rabde D<o>mnul D<u>mnezeu, în toată viaţa lui, nici să vază moartea pîn<ă> nu va umbla tot pedestru pe la toate locurile acelea pe unde s-au făcut săboarele acele scrise în lăuntru cărţi<i> aceştia; apoi să fie ertat şi de mine şi <de> D<u>mnezeu. Amm.

Smeritul preot Theodor. Dâneş. Namesnic neuni<ţi>lor. 1784, mai 3 zil<e>".

Sec. XVIII (1781).

TEODORACHE (SIN GHEORGHE LUCA). **Ţara Romînească**
Bucureşti

Pilde filosofeşti.

t 76ᵛ: „Ostenitorîu scrisorii <este> Theodorache sin Gheorghie Luca, logofătul> ot mah<alaua> lui Lucacîu, hramul sfîntului Mcolae. 1784,, ghen<a>r<ie> 18".

f. 94ʳ~ᵛ, de altă mînă : „Să să ştie că astă carte cu sfinte şi dumnezeeşti minuni şi învăţături s-au scris de mîna lui Theodorache sin Gheorghe dinu mah<a>laoa Lucaci<u>lui, din zilileräp<osa>t<u>lui întru fericire, mării sale Mcolae Ioan Garagea v<oe>vod, la leat 1784, ghen<a>r<ie> 18 şi s-au legat cu cheltuiala Lucăi, log<ofe>ţ<el> de div<a>n, în zilile

mării sale Mc<o>lai Petru Mavrogheni v<oe>vod, la leat 1787 <.
. . . .• >" Semnează: „Luca log<ofe>ţ<el> de div-

Ms. 1125. Sec. XVIII (1784); 96 ff. *[4ᵛ-76\ 79~93ᵛ]* ; 18,5 x 13 cm. Scriere cursivă. T
şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. La f. 4ᵛ este desenată stema Ţării Rom
iar la f. 76ᵛ o femeie, cu balanţa în mînă, simbolizează dreptatea. Front
în peniţă la f. 5. Legătură veche în piele.

TEODORACHE (LOGOFĂTUL). **Mold**

Calendarul tipărit de Mihail StrilbiţcH la Iaşi,
în anul 1785.

f. 99 : „Scris după tiparîu, întocmai cum să vede, de Theodo
log<ofă>t<ul>".

Ms. 2640. Sec. XVIII (sfîrşit); 99 ff. 22,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi inţial
scrise cu roşu. Sînt copiate, în cerneală şi gravurile reproduse de Mihail Stril
Legătură veche în piele.

TEODORACHE (LOGOFĂTUL DE DIVAN). **Ţara Romî**

Vieţi de sfinţi.

f. 116 : „Să ertaţi unde veţi găsi greşală, fiindcă afară din ce
am greşit eu, cum am văzut pe altă carte, care mi s-au dat de către p
torul, asemenea am scris şi eu.

Al cititorilor prea plecat, Theodorache log<ofăt> za divan".

f. 103. Sub stema Ţării Eomîneşti găsim anul copierii: „1

Ms. 119. Sec. XVIII (1792); 117 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialel
scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 15, 30 ş.a. Iniţiale ornate
1, 15, 30 ş. a. Legătură veche în piele.

TEOFAN (MONAHUL). Ţara Romî

Calist şi Ignatie Xanthopol, îndreptar pentru călugări.

f. 155ᵛ: „Vrednic de milă călugăr cu numele Theofan scară asa
d<u>mnezeeştilor da[ra]ruri, pre care cercarea au făcut-o cunos
purtătorilorii de D<u>mnez<e>u".

Ms. 703. Sec. XVIII (sfîrşit); 157 ff. *[1-155ᵛ];* 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile,
iniţiale şi însemnările marginale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la
Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub leg
modernă.

TEOFAN (MONAHUL).

Moldova
Măn. Secul

1. *Exaimeron.*

f. 1 : „Exaimeronîi, adecă tîlcîi la cele şase zile ale Facerii şi deosăbitti cuvîntîi pentru facerea raiului, alţi celui întru sfinţi părintelui nostru Vasilie cel Mare, arhiepiscopulii Chesariei Cappadochiei, acum întîîu scoasă de pre limba ellinească pre limba rumînească, de cuvioşiia sa ieromonahul şi di dascălul chir Ilarion în sfîntă Mănăstire Neamţul, care prinţi blagoslovenîîa preacuvioşiei sale chirii Paisie, stareţul [a] aceştii sfinte Mănăstiri, s-au prescris îubitorîului de D<u>mnezeu şi celui întru tot plin de multa rîvnă şi dorire a aceştii sfinte cărţi, dumisale marelui clucerii Dimitrachi Vîrnav şi cinstitului şi a tot sf<întul> sobor şi al nostru prea iubiţii duhovniceseu fiiu şi mulţii făcătorîu de bine, cu toată a dumisale cheltuială, în zilele pre[lu]iuminatului şi preaîn[n]ălţatului domnului nostru Co<n>stantinii Dimitrie Moruz voevodii, întru al cincilea anii a<l> domniei mării sale, în sfîntă Mănăstire Sacul, de cel mai nevrednic intre ascultătorii aceştii sfinte lavre şi între monaşi celii mai păcătoşii şi mult smeritul, Theofanîi monahul Eşanul.

în anii de la Adam 7290, iară de la naşterea lui H<risto>s 1782, maîu 16".

Ms. 3094. Sec. XVIII (1782); 281 ff. 22,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, extrasele din Biblie, unele iniţiale şi trimiteri marginale sînt scrise cu roşu. La f. 2ᵛ. este reprezentat, într-un desen, sf. Vasile cel Mare. Frontispiciu în peniţă la f. 3. Numerotaţie originală a filelor.

Moldova

2. *Fragmente din scrierile sfinţilor Calist si Ignatie Xanthopol.*

f. 154: „1796, dec<em>v<rie> 3. Theofan mult păcătosul şi nevrednicul monah".

Ms. 2799. Sec. XVIII (1796); 167 ff. *[38—154];* 24 x 17 cm. Scriere cursivă. Iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Moldova
Măn. Secul

3. *Ilie Miniat, Piatra smintelii.*

f. 1 : „Piiatra smintelii, adecă arătare a începutului şi a pricinii despărţirii [ajceloru doao biserici, a răsăritului şi a apusului, cu c£le cinci deosebiri neîntocmite, alcătuită, adecă şi izvodită de Ilie Miniatii, celii *œ au foştii oarecîndu preaiubitorîu de D<u>mnezeu episcopii al Chernichiei şi al Calavritenilor celor din Peloponis alu Ohefaliniei, care acumii intîţu s-au tălmăciţii rumîneşte, întru anii de la H<risto >s 1792.

Şi s-au prescrisii de a doa oară de pre izvodii, de multu păc
monah al Theofanîi Oăzutulii, în sf<î>nta Mănăstire Seculii"

Ms. 1608. Sec. XVIII (sfîrşit); 102 ff. 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

TEOFIL (MONAHUL).

Ţara Ro

1. *Ilie Miniat, Piatra smintelii.*

f. 197ᵛ : „Sfîrşitulu cărţii a Pietrii smintelii si lui Dumnezeu mită.

S-au tălmăcit şi s-au prescrisii întru anulii 1792". Mai ios, cu tere gotice : „Teofil monach Schreiber".

Ms. **1941.** Sec. XVIII (1792) ; 211 ff. *[27*. - 197*];* 23 x 16 cm. Scriere cursivă.

Ţara Ro

\ 2. *Miscelaneu teologic: Acatistul Maicii Domnului, Cuvinte ale sfinţilor Marco Pustnicul şi Efrem Şirul, fragmente din Pateric ş.a.*

f. 175, cu caractere gotice : „Teofil monahul".
î. 31 : „1793, iulie 12".

Ms. **2036.** Sec. XVIII (1793); 199 ff. *[9-173, 175-191-];* 17 x 11,5 cm. Scriere Frontispicii în peniţă la ff. : 9 şi 44ᵛ.

Ţara Ro

3. *învăţăturile sf: Petru Damaschinul.*

f. 178J: „Slavă lui D<u>mnezeu că, ajutîndu-mi după înc a<m> şi savîrşi<t>. 1795, dechemvrie 20".

Ms. **1935.** Sec. XVIII (1795); 178 ff. 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile si iniţia scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

Ţara Ron

1. *Cuvinte ale sfinţilor Simeon Noul Teolog, Marco Pustnicul, Ioan Gură de Aur,. Theodor episcopul Edessei, Nil de la Sorsca ş.a.*

f. 350ᵛ: „Theofil "sypa^oc £86" <=am scris aci).

f. 374J, cu caractere gotice : „Teofil pechetosul".

f. 424ᵛ, cu caractere gotice : „Teofil pechetosul am scris".

Ms. **1990.** Sec. XVIII (sfîrşit) ; 498 ff. *[1-198*, 209-254', 256-424', 427-457] ;* 23,5 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 221ᵛ, 300 ş.a. Iniţialel la ff. : 71, 106, 137 ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

5. *Cuvinte ale sf. Mareo Pustniciţi.*

f. 355v: „Teofil".

Ms. **1956.** Sec. XVIII (sfîrşit); 490 *[129-355*];* 23 X 16,5 cm. Scriere cursivă, Frontispiciu în peniţă la f. 129. Iniţiale ornate la ff. : 129 şi 294v. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

6. *Vieţi de sfinţi.*

f. 88v, de altă mînă, în criptogramă : „Theofil ierodiiacon".

Ms. **1997.** Sec. XVIII (sfîrşit); 203 ff. *[39-88*];* 23 X 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţială ornată la f. 39.

Ţara Romînească

7. *Cuvinte ale sfinţilor Petru Damaschinul şi Filothei Monahul.*

Ms. **1889.** Sec. XVIII (sfîrşit); 385 ff. *[203-273, 371-385];* 33,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

8. *Cuvinte ale sf. Isaac Şirul.*

Ms. **1927.** Sec. XVIII (sfîrşit); 650 ff. *[1-38*]*; 25 X 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat şi iniţială ornată la f. 1. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

9. *Rînduiala călugăririi.*

Ms. **1930.** Sec. XVIII (sfîrşit); 123 ff. *]1-51*];* 23 X 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1 şi 18.

Ţara Romînească

10. *Crinii ţarinii.*

Ms. **1934.** Sec. XVIII (sfîrşit); 182 ff. *[f-179];* 23,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlul şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă şi iniţiale ornate, executate de altă mînă, la ff. : 1v şi 32. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

11. *Capete ale sfinţilor Calist şi Ignatie Xanthopol, Grigore Sinaitul, Petru Damaschinul ş.a.*

Ms. **1957.** Sec. XVIII (sfîrşit); 506 ff. *[aproximativ 1-133*, 307*-421v];* 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la ff. i 1 şi 307v. Iniţiale ornate la ff. : 307v, 314v, 386v ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara

12. *Viaţa cuvioasei Singlitichia.*

Ms. **1976.** Sec. XVIII (sfîrşit); 153 ff. *[1-72];* 22 x 16 cm. Scriere cursivă.

Ţara

13. *Cuvinte ale sf. Nil de la Sorsca.*

Ms. **1982.** Sec. XVIII (sfîrşit); 153 ff. *[l-134v, 138-152*];* 23,5 x 16,5 cm. Scrie
Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 19, 23v ş.a. Iniţiale ornate la ff. ; 19, 2
Desene în peniţă la ff. : 52, 59v, 101 ş.a.

Ţara R

11. *Capete ale sf. Ioan al Garpathiilor către călugării din India,*

f. 11v : „Iară sfinţiilorîi voastre, cinstiţi cetitorilorii, ca
ceti aciea, vă rugaţi şi pentru mine păcătosul neponosluindu-m
<în criptogramă> monahul".

Ms. **1989.** Sec. XVIII (a doua jumătate); 61 ff. *[1-44*]*; 23 x 17 cm. Scriere cursiv
piciu în peniţă la f. 1 şi vinietă la f. 44v.

Ţara R

15. *Capete ale sfinţilor Nichita Stithat şi Ioan al Garpathiilor.*

Ms. **1991.** Sec. XVIII (sfîrşit); 350 ff. *[2-217v, 219-222*, 224-243] ;* 22,5 x 16 cm
cursivă. Frontispicii în peniţă la ff. : 2 şi 120. Iniţiale ornate la f. : 2,1
Legătură veche în piele.

Ţara R

16. *Cuvinte ale sfinţilor Isihie Preotul şi Nil Sinaitul.*

Ms. **1993.** Sec. XVIII (sfîrşit); 239 ff. *[1-8*, 22-25v, 27v-29v, 32*-^-33*, 63-6
96-120, 154*-194v, 196*-206*];* 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Ti
iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu şi iniţiale ornate, executate de
la ff. : 1 şi 63. Legătură veche în piele.

Ţara R

17. *Miscelaneu teologic: Minee pe lunile iunie şi iulie, Cuvinte ale sfinţilor părinţi ş.a.*

Ms. **1995.** Sec. XVIII (sfîrşit); 274 ff. *[1-103*, 105-274v];* 23 x 16,5 cm. Scrier
Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate şi viniete la ff. :
130 ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

18. *Tîlcuiri ale lui NicMfor Theotochis din scrierile sf. Isaac Şirul.*

Ms. **1998.** Sec. XVIII (sfîrşit); 42 ff. 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu.

Ţara Romînească

19. *Miscelaneu teologic: Slujbe religioase şi Tipic.*

Ms. **2007.** Sec. XVIII (sfîrşit); 56 ff. 22 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 5,10ᵛ, 14 ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

20. *Miscelaneu: Vieţi de sfinţi. Cronologie ş.a.*

Ms. **2013.** Sec. XVIII (sfîrşit); 111 ff. *[28ᵛ -110];* 22,5x16 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

g * Ţara Romînească

21. *Hotărîri în scurt ale sf. Vasile cel Mare.*

Ms. **2015.** Sec. XVIII (sfîrşit); 385 ff. *[119-134ᵛ];* 21,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 121. Iniţiale ornate la ff. : 121 şi 122ᵛ. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

22. *Miscelaneu eshatologic.*

Ms. **2018.** Sec. XVIII (sfîrşit); 120 ff. *[87-118ᵛ];* 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

23. *Capete pustniceşti ale sfîntului Diadoh, episcopul Fotichiei.*

f. 127 : „Teofil monahul" <în criptogramă>.

Ms. **2029.** Sec. XVIII (sfîrşit); 127 ff. *[106ᵛ-127];* 18,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Titlul şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

24. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, fragment din Tîleul Evangheliilor.*

Ms. **2041.** Sec. XVIII (sfîrşit); **456** ff. *[174-207, 260-269ᵛ, 271-283];* 38 x 24 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Legătura veche în piele.

Ţara Ron

25. *Tîlcuirea sf. Vasile cel Mare la cartea Facerii.*

Ms. **2047.** Sec. XVIII (sfîrşit); 106 ff. *[71ᵛ-74ᵛ];* 32 x 23 cm. Scriere cursivă.

Ţara Ron

26. *Cuvinte ale sf. Simeon Noul Teolog.*

Ms. **2052.** Sec. XIX (început); 866 ff. *[155-258ᵛ];* 34 x 23,5 cm. Scriere cursivă. ornate la ff. : 155, 169, 179ᵛ ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Rom

27. *Vieţi de sfinţi.*

Ms. **2055.** Sec. XIX (început); 125 ff. *[58-73];* 32,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. I sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 58, 61, 63ᵛ ş.a.

TEOFIL (Pr.)

Ţara Rom
Rucăr

1. Parimiar.

Coperta I-a interioară, de altă mînă: „Această sf<î>ntă carte făcut de părintele popa T<e>ofil".

Mai jos : „Ca s<ă se> ştie că ia[a]stă sfîntă carte au fostu a păr pop<ii> lu<i> Theofil, star<eţ> ot Eucăr. Şi a rămas pă sama feciorilo Ion, Dumitru, Ana<s>tase i Gheogrie <sic>, cui o va da Dumne

f. 6: „Scris-am eu Theofil, păc<ă>tos A*3A« < = pîftă aici> acu<i> mînă o va trimite Dumnezău dup<ă> moartea mea, să nească : Theofil, Aldea, Stanca, ere<i> Stanciul, Eadaced <sic> că a mea ostenintă.

L<ea>t 72i0" <1702>.

f. 43 : „Az Theohil log<ofătul>".

f. 265ᵛ : „Ca s<ă se> şti<e> că aceast<ă> carte ce s<ă> chia izvod de Pari[i]mii, iaste a lui Theohil, cu toată truda lui şi cheltu< ca s<ă> fie de în[n]văţ<ă>tur<ă> lui şi cui va da Dumnezeu.

Iar de s-ar pierde şi o <a>r lo<a>-o cineva şi nu o <a>r colaci . . . . .vă dn<i> Ioan Co<n>standin voivod i n polit *Hâ\n*<= nostru> Theodosie. CÎHS **nHcaX** ⟸ aceasta am scr ot Eucăr, la Chiîae. L<ea>t 7208" <1700>.

Ms. **3052.** Sec. XVII (1700); 265 ff. *[aproximativ 1-263ᵛ, 265ᵛ]*; 21 x 15,5 cm. Scriere veche. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Front în peniţă la f. 7. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Rucăr

2. *Miscelaneu teologie: Tetraevanghel, Apostol, Slujba înmormîntării ş.a.*

f. 45v : „ ***QtwfyXuA*** *WT* PSK. CK KHW. KASM. **rcAKdA\H nHCd.** ,3Cdî" <= Teofil de la Eucăr. Cu cheia de mai sus a domniei (?) mele a scris. 7211 = 1703>.

f. 196: „Az Teofil gramatic ot Eucăr" <textul este criptografiat>.

f. 231v : „f13 0*W$HA rpaMTHK nHcajf A* ***3fi,iX*** CK AVHAOCT. B>KK> IVT PSKT*P" <== Eu Teofil grămăticul am scris pînă aci, cu mila lui Dumnezeu la Eucăr>. <Ultimele două cuvinte sînt criptografiate>.

f. 237 : „IIHC, *AB* 0*W$»*A N*W>K*HAH ***umctto*** non. CTANMSA WT PSK. ,**3cî**". <= Am scris eu Teofil holteiul, nepotul popii Stanciul din Eucăr. 7210 = = 1702 >.

Ms. 1154. Sec. XVIII (1702-1703); 283 ff. 22 x 16 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, iniţialele, indicaţiunile de sfîrşit de capitol şi unele trimiteri sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

TEOFILACT (MONAHUL).

Moldova
Măn. Bisericani

Miscelaneu teologic: Ioan Moshos, Livadă duhovnicească, Cuvinte ale sf. părinţi ş.a.

f. 171 : „Slavă Ţiîa Do<a>mne I<i>suse H<ri>sto<a>să că m-ai în[n]<vre>dnicitu de am scris această sfîntă carte dulci [şi] Livadă în[n]florită.

Şi fiind în sfîntă Mănăstiri Beserăcani am scris-o la anul 1800, aprîl 16 zile; şi s-au scris de tăcăloşiîa mea, cari mai giosu sînt iscălit, Theofilactu monah<ul>".

Ms. 3560. Sec. XVIII (1800); 209 ff. *[2-207*];* 22,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Frontispici în peniţă la ff. : 4, 9v, 14 ş.a.

TERAPONT (IEROMONAHUL).

Moldova

Cuvinte pustniceşti ale sf. Isaac Şirul.

f. I-a liminară: „Această carte amii scris-o eu, <i>er<o>monahii Therapont la sihăstrie Sîcului şi sî mă erti cine a citi şi a gîsi greşeli întrînsa ; că eu sîntu foarte prostii dinii <în>văţătură a sf<i>ntie<i> Scripturi".

Pe aceeaşi filă, mai jos, de altă mînă, este transcrisă însemnarea mai sus, cu menţiunea datei Ani<i> D<o>mnului 1778" < este scris şi cu cifre arabe>.

Ms. 1963. Sec. XVIII (aproximativ 1778); 600 ff. *[aproximativ 1-190, 213-294v, 590-59* 22 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

TIMOTEI (MONAHUL).

Moldo
Mân. A

Cuvinte ale sf. părinţi.

f. 89 : „Şi s-au scris de păcătosul Timothei la Agapiîa veche, în 1783, mart<ie> 3". <textul este criptografiat>.

Ms. 1953. Sec. XVIII (1783); 500 ff. *[33-115*];* 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titluri iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie veche a filelor..

TOACHI (MIRON).

Mol

Calendar.

f. 3-a liminarăv : „Miron Toachi".

Dedesubt, cu caractere gotice: „Ich habe geschriften <sic> Mi Toaky, Lehrer von dem Sutzava aus der Bucoviner. 1798, April 15-ten".

f. 1, cu caractere gotice : „Miron".

f. 6v, cu caractere gotice : „Ende das Saturnos <sic>. Miron Toak

Ms. 1845. Sec. XVIII (1798); 52 ff. *[1-51*];* 16,5 x 11 cm. Scriere cursivă. Frontispic peniţă la f. 1. La f. 1v sînt desenate simbolurile celor 12 zodii. Numerotaţie ginală a filelor cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

TOADER

Mol

Varlaam si Ioasaf.

f. 152 : „Această istorie a sfîntului Varlaam şi<a> sfîntul<ui> Io<a s-au scris în zilele preîn[n]ălţat domnul Moldovii, mărie-sa Alexan Ioan Calimah v<oe>vod, la velet 1797, fev<ruarie> 23, de Ţoader fe rul> popii lui Co<n>standin, fiind slugă la dum<nealu>i Vasilie Eos spat<ar>".

Ms. 1573. Sec. XVIII (1797); 152 ff. 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele scrise cu roşu. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

TOADER (DASCĂLUL). Moldova

Cuvînt la înmormîntarea Sofroniei Ciogole.

f. 5ᵛ : „CHA noK-kcTii wanHca **ToaAepk,** ACIUAI* KWSLUHM_KŢ^ *ceA*-fc KaAafo*-A6LU, trAa **np**-KACTdKHc KH-krwH-k **Co^sponira** HoroAO*, BATO 3pM3, Mcu,a Mp. 31 AHK, KT* **c**^Kwa **crro** <= Această poveste a scris-o Toader, fost dascăl în satnl Calafendeşti, cînd a murit doamna Sofronia Ciogole, la anul 7147 <1639>, luna martie, 17 zile, în sîmbăta sfîntului Alexie>.

Ms. 167. Sec. XVII (1639); 223 ff. *[1 — 5*];* 19,5 x 13,5 cm. Scriere semiuncială. Titlul şi însemnarea copistului sînt scrise cu roşu.

TOMA **Ţara Romînească** *Bucureşti*

Oglinda bogosloviei.

Cf. Ms. 4413, f. 58 : „S-au prescris în sf<î>nta Mitropolie a Bucureştilor, de mult păcătosul Toma, cu chieltuiala sfi<n>ţ<iei salo părintelui Oleonic, ierodiac<onul> sf<intei> M<itropolii> a Buc<u>r<eştilor>. 1795, octomv<rie> 18".
Manuscrisul este scris, în realitate, de mîna lui Grigore Bîmniceanu, după o altă copie a lui Toma, a cărui însemnare a fost şi ea copiată.
Sec. XVIII (1795).

TOMA **Ţara Romînească** *Bucureşti*

Rînduiala tîmosaniei.

f. 25 : „Şi s-au scrisu de Thoma sinti popa Ionii Domnescii, cu toată chieltuiala sfi<n>ţii sale părintelui moşii popi<i> Mţului, proestosului ot mahalaoa Podii Oalicilorii.
Sud Buc<ure>şt<i>, leat 1798, avgust 10".

Ms. 1720. Sec. XVIII (1798); 26 ff. *[1-25];* 20,5 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlul, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 3 şi 7ᵛ. Numerotaţie originală a filelor.

TOMA (GRĂMĂTICUL). **Ţara Romînească** *Gorj*

Miscelaneu teologic: Minunile Maicii Domnului, Descoperirea sf. Liturghii ş.a.

î. 164ᵛ: „1788".
f. 268 : „De grama<ticul> Thoma".
f. 283: „T<o>m<a> gr<ămăticul>".

f. 296ᵛ : „Scrisu-s-au toată ca-rtea aceasta de Toma gramaticul, s Gorj.
Fost-amîi şi paraeclisiarh la sf<înta> Ep<iscopie> Bîmxnio 179

Ms. 4379. Sec. XVIII (1788-1792); 297 ff. *[1-34, 37-251, 254-297];* 21 x 15 cm. Scri cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă şi iniţ ornate la ff. : 37, 99ᵛ, 102ᵛ, ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură vech piele.

TRANDAFIR (DASCĂLUL). **Transilvania**

Catavasii.

f. 160ᵛ : „Drandafirii dascăl".

Ms. 4254. Sec. XVIII (mijloc); 160 ff. *[159-160*];* 19 x 15,5 cm. Scrierea imită tipar Iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în pie

TUDOSIE (DASCĂLUL).

Miscelaneu: Minunile Maicii Domnului, Descoperirea sf. Liturghii, fragment de Pateric, Letopisețul Țării Romîneşti s.a.

f. 103 : „Am scris eu Tudosie, dascăl de la Slîmnic*). Fevruarie d<ni>, l<ea>t 1764".

Ms. 4649. Sec. XVIII (1764); 322 ff. 21 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţial şi datele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff.: 92ᵛ, 103ᵛ, 182 ş.a. Num rotaţie originală a filelor.

ŢĂPOSUL (SANDU). Ţara Romîneas *Bucureşti*

Miscelaneu teologic: Mîntuirea păcătoşilor, Pateric, Psaltire.

Cp Ms. 1261, ff. 108 şi 109 : „De pe această carte s-au scris si a izvod de mine, Sandul Ţăpeozul munteanul din Bucureşti, la vle<a 7269 <1761>, martie 22".
Sec. XVIII (1761); Scriere cursivă.

UNGUREANU (ANANIA). **Ţara Romînease**

Miscelaneu teologic: Minunile Maicii Domnului. Istoria Noului Testament ş.a.

f. 247 : „Această carte iaste a mea, a lui Ananie Ungureanul, sepiş <sic> al lui Ştefanoviei.

*) Localitate în apropiere de Rîmnicul Sărat.

Amu scrisu eu, cu multă osteneală şi să nu îndrăznească cineva a o fura fără de ştirea [a] cui va fi; că apoi va lua certare de la Maica lui D<u>mnezeu.

Sfîrşitul sfintelor minuni. Amin. ApriertA 21, 1787".

Ms. 5055. Sec. XVIII (1787); 323 ff. 21 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Paginaţie originală între ff. : 59v—76v.

URSU (Pr.). **Transilvania**

1. *Molitvenic.*

f. 268v : „Cu mila lui Dumn<e>z<e>u, scris-amii eu, popa Ursii, di în Cotigleatiu*) această carte. [De] eu, doară, voîu fi greşiţii ceva întru ia; iară voi, cetitori, cine veţi ceti într-această carte, îndireptaţi bine şi nu mă giudecareţi, ce-mi grăiţi să-mi iarte Dumn<e>z<e>u păcatele, cumii Dumn<e>z<e>u să iarte şi ale voastre păcate. începutu-s-au a să scrie în luna lui maîu, în 22 de zile şi s-au sfrîşitii în luna lui cuptoriu în 15 zile, în[n] alu şaptelesprăzîace anii d6cî<nd> au luo<a>tii turcii Ţara Oradia, în ce anii au foştii foamia.

Anii lui I<isu>s H<risto>s 1676".

Ms. 4641. Sec. XVII (1676); 272 ff. 19,5 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Legătura veche în piele, se păstrează sub legătura modernă.

Transilvania

2. *Cazanii.*

Ms.4182. Sec. XVII (înaintea anului 1692, menţionat la f. 162v); 546 ff. *[2-545*];* 28,5 x 19 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în negru la ff. : 3v, 18v, 25 ş.a. Legătură veche în piele.

Transilvania

3. *Molitvenic.*

Ms. 4151. Sec. XVII (înaintea anului 1695, menţionat la f. 231); 363 ff. 20,5 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 18v, 30, 48v ş.a. Legătură veche în piele.

URSU (TEODOR). Transilvania

Miscelaneu teologic: Minunile Maicii Domnului, Varlaam şi loasaf, fragment de Pateric, Rugăciuni ş.a.

f. 199v : „1782. Sfîrşit şi lui D<u>mnezeu mărire. Mulţii păcătosul Toader Noianul".

*) Localitate în apropiere de Oradea.

f. 127v : „1783. Această carte o am scrisu eu Toader Ursul Noian

f. 173v : „Eu diac Toader Ursulîi am scris această sf<întă> cart 1784, martie 28".

f. 177v : „Ostenitorîul cu scrisoarea la această sf<î>ntă carte a foştii <eu>, diacul Toaderii Ursul Noul. Şi întru acest an m-am însura de am luaţii pre Măriuţa, fata părintelui Theodoru de la Daneş.| 178 30 ian<uarie>".

Mai jos, într-o criptogramă defectuoasă : „Mult păcătosul Toad Ursul [s]am <scris> carte<a> aceasta. 1784. ap<rilie> 22".

f.7v : „Al frăţii tale mai micii slugă, mulţii păcătosulu Toader Ursul 1784, ap<rilie> 27 zile".

f. 178 : „Păşunea oilor celor cuvîntătoare, tălmăcită de pă limb grecească în cea părintească limbă a noastră rumînească, de dascăl Eadulii Duma dinu Braşovii, <în> anulii de la H<risto>s 1782, noem vrie 14.

Iară acum s-au scrisii de mine, mulţii păcătosul Toaderii Noianul

Ms. 1132. Sec. XVIII (1782-1784); 202 ff. *[2*-200*];* 22 x 18 cm. Scriere cursivă. Titluri şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2v, 128 şi 178. Num rotaţie originală a filelor.

VARLAAM (IEROMONAHUL). **Transilvani**
Sibiel - Sib

Triod slavo-romîn.

f. 1 : „Triodionii, Dumnezăulu Celii sf<î>ntii Carelg cuprinde î sine toată slujba, <de la> dumineca întru care să ceteşte sf<î>nta Ev<an> g<he>liîa a pildei Vameşului şi Fariseului.

Scris într-acesta chipii de smeritulii <i>e<o>monah Varia<a>m <numel este scris şi în criptogramă>; şi l-amii scrisu la sf<î>nta Mănăstire o Sibielu.

Leatu de la f<ace>re<a> lumii 7224, iar de la H<risto>s 1717" <sic>

Mai jos : „Această sfîntă carte am scris-o eu, <i>er<o>monah Varlaam <numele este criptografiat> moldovanu. Le<a>tu 7225; ot H<ristov> 1716" <sic>.

Ms. 759. Sec. XVIII (1716-1717); 202 ff. 32 x 19 cm. Scrierea imită tiparul. De la f. 1 înainte, textul este aşezat pe două coloane. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunil tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi chenare colorate la ff. : 1, 2, 6, ş.a Paginaţie originală.

VARTOLOMEU (IEROMONAHUL). Transilvania
Budacul Romînesc-Maramareş

Miscelaneu teologic: Octoih, Catavasier, Archirie şi Anaăan, Rînduiala spovedaniei ş.a.

KSA-K BO KCCH B$A<*K8 **nona, CnncaA iipMONaX EapGOAOAMH** WT **MapaMOpnuia, poKS** E>KTVSV x **a\|rH,** Aiic^**a** AIUA A H A KS, K cgA-k E$AAK8 **PSMHH-kcKk"** <= Acest Osmoglasnic cu Catavasieriu este al preotului Andrei, care pe acea vreme era în satul Budac popă.

A scris popa"ieromonahul Vartholomei din Maramureş, în anul Domnului 1708, luna mai în 26 zile, în satul Budacul Bomîneso.

f. 25ᵛ : „Ieromonah Vartholom<ei>".

Ms. 577. Sec. XVIII (1708); 163 ff. *[25-163*];* 21,5 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Chenare şi frontispicii colorate la ff. : 25, 26, 41 ş.a. Legătură veche în piele, restaurată.

VARTOLOMEU (PUTNEANU). **Moldova**
Măn. Putna (?)

Dialog.

f. 55ᵛ : „A<i>cea s-au scris la 1797 oct<om>v<rie>, de Vartholomei Putneanul".

Ms. 47. Sec. XVIII (1797); 55 **ff. [5^]; 19** X 14,5 cm. Scriere cursivă.

VASILE. **Ţara Romînească**

1. *Theairon politicon.*

f. 137ᵛ : „S-au scris de Vasile".

Ms. 4838. Sec. XVIII (sfîrşit); 140 ff. *[aproximativ 1-83, 96-137*];* 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă.

2. *Theatron politicon.*

Ms. 4839. Sec. XVIII (sfîrşit); 109 ff. 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie veche **a** filelor cu cifre arabe.

VASILE. **Moldova**

Viaţa domnului Heruvim de la Ronda. Tomul întîi.

f 1: „Această istorie este scrisă de <mine jos> iscălit Vasă<le>'

Dedesubt, de altă mînă: „Vasilie Neculescu .

Mai jos : „Această istorie s-au scos de pe nişte tetradii spanic în diacletul <sic> franţozăsc şi de pe aceasta s-au tălmăcit în l moldovenească, la le<a>t 1793, av<gust> 31".

Ms. 46. Sec. XVIII (sfîrşit); 127 ff. 22,7 x 16 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniţă l

VASILE (DASCĂLUL). **Transilv**
T urcheş i-

Miscelaneu teologic: Cazanii, Minunile Maicii Domnului, Vieţi de sfinţi, Minunile sf. Dimitrie, Descoperirea sf. Liturghii ş.a.

f. 3ᵛ : „1787. S-au scris de dasc<ălul> Vasilie, fev<ruarie> 3, 1

f. 4, de altă mînă : „Această carte este scrisă de smeritul între p Vasilie Grecul, paroh din Turcheşi.

S-au scris la anul 1782 si s-au isprăvit în lun<a> lui octomvr 13. Anul 1782".

f. 5, în frontispiciu: „Das<călul> V<a>s<ile> sin Văsi<le> Gre <din> Cernat*)".

Mai jos : „P<reotul> V<asile> G<recu>".

f. 15ᵛ : „1786, oc<tomvrie> 29. Das<călul> Vas<ile> Gr<ecu>".

ff. 128ᵛ—129 : „Această cârti iaste a mea, anume das<călul> V <din> Cernatii.

Şi o am scris eu toată, cu mîna mea ; iar cine s-ar ispiti a o înst să fie supt blest<emul> celor 318 sf<inţi> p<ărinţi> de la Mcheia ş preună cu Ariîa urgisit de la Domnul.

Iar de s-ar şi înstreina să o dea pentru drag<ostea> Născăt<oa de D<umne>zeu şi a tuturor sf<i>nţ<ilor>. Amin. 1788". <Anul este şi cu cifre arabo.

f. 137ʳᵛ : „Slavă, cinste şi închinăciune, Celui în Troiţă Unul D ne>zeu, de a Căruia mărire iaste plin ceriul şi pămîntul. în[n]a Aceluia căzînd şi eu smeritul, dau cinst[ince]e şi laudă, care me-au a după început de am ajuns şi la sfîrşitu.

Iară cei ce vă veţ<i> întîmpla a ceti, bucuraţi-vă în D<o>mn vărugat<i> şi pentru mine păcătosul. Şi de veţ<i> afla niscare alun turi întru acest lucru al mieu, sau în slove, sau în cuvinte, să n defăimat<i>, ci ca unul cu darul mai mare, nepuind în ponos, cu goste îndreptat<i> şi pre mine, mulţii păcătosul, să mă ertaţ<i> dum<neavoastră> să vă învredniciţ<i> întru aceştii chip de la milos D<umne>zeu<l> nostru I<isu>s H<risto>s, a Căruia milă să fie cu ţ<iile voastre> p<u>r<u>rea. Amin.

*) Localitate în apropiere de Braşov.

Şi s-au scrisu prin osteneala smeritului şi păcătosului das<călul> Yasilie ot Cernat, la 7295, iar de l<a> H<risto>s 1787. Harăpesc : 7295, de l<a> H<risto>s 1787, ianu[o]arie 28. Cu cifre arabe: 28".

f. 186v : „Anul Dom<nului> 1788, la noem<vrie> 8. Să se ştie că la anul următoriu făr<ă> 2 luni, cel numit mai sus, m-am căsătorit eu das<călul> Vasile ivosi <sic>, cu Mar<ia> fata preotului Co<n>standin Star-Tur<clieşi>.

Şi ne-am însemnat să să ştie numele nostru : Vasile, Mariîa.

Şi cartea încă o a<m> scris'eu şi iaste a mea şi ori la cine ar ră-ni<în>ea, să ne pomenească pînă va fi această carte<. . . . . .>".

f. 217 : „S-au scris <la> an 1787, <cu chirilice :> 1787, fev<ruarie> 15,16; <cu chirilice :> 15, 16 zile. D<ascălul> Vas<ile>".

Ms. 2120. Sec. XVIII (1787-1788); 218 ff. [1-3v, *5-137v, 139-207v, 209-218];* 23 x 18,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 5 şi 187. Iniţiale ornate la ff. : 88v, 115v, 137 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

VASILE (DIACUL). Moldova *Corneşti-Iaşi*

1. *Ahileu la ostrovul Şirului.*

LI: „Această comodie s-au tălmăcit di pe limba grec'ască pe limba moldoviniască în zilile prealuminatului şi preaîn[n]ălţat domnul mărie sa Alexandru Co<n>standin Mavrucordat v<oe>vod, întru întîia domniia [a] mării sale, la scaonul Moldovii din oraşul Iaşii.

Si s-au scris în satul Corneştii, ot ţinutul Cîrligăturii, la velet de la Hristos 1783, iar de la zidire<a> lumii 7292, în luna lui septemvrie în 5 zile".

f. 53 : „Şi s-au scris această comodie (ce s-au tălmăcit), prin ostiniala drepţii meii, cu porunca dumisali Gheorghie Beldim<an>, biv vel ban, <de> cel mai mic între slugi, Vasile dîa<c>".

Ms. 1818. Sec. XVIII (1783); 53 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Personajele şi anumite indicaţiuni sînt scrise cu roşu. Paginaţie originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

Moldova *Iaşi*

2. *Vincent Voiture, Istoria lui Alţidalis şi a Zelidiei.*

f. 1 : „Această istoriîa s-au tălmăcit acum întîi di pe limba fraiiţujască în limba moldoviniască, în zilile prealuminatului şi preaîn[n]ălţatului domnu mărie sa Alexandru Co<n>standi<n> Mavrucordat v<oe>-vod, întru întîe domniia [a] mării sale, la vle<a>t 1783.

f. 94 : „Şi s-au scris această istorie în oraşul Iaşii prin ostiniala d m$li, cu porunca dumisale Gheorghie Beldiman, biv vel ban, <de mai mic între slugi, Vasile dîa<cul>".

Ms. 5545. Sec. XVIII (sfîrşit); 94 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlul, iniţialele şi proprii sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la f. 1. Numeroase iniţiale Paginaţie originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

VASILE (IEROMONAHUL) ţara Romî *Măn. Ci*

Miscelaneu de învăţaturi monahale.

f. 217 : „Aceastî carte a sf<î>ntului Dorotheîu o am scris*eu, ritul şi mult păcătosul ieromonah Vasilie, proigumen den sf<î>nta M tire ot Dolgagopolîa.

Ci mă rog sf<i>nţiilor voastre, fraţilor şi părinţilor, cetind pre d ce veţ<i> afla greşit, cu d<u>hul blîndeţelor îndreptat<i>, iar pre ticălosul, nu <mă> blăstemareţ<i>, ci mă ertaţ<i>, ca şi sf<i>ntiile vo să aflat<i> ertare în zioa înfricoşatei judecat<i> a lui H<risto>s,' Domn nostru. Amin.

Şi o am scris în zilele creştinului domnu<l> nostru Io Duca vo şi preasf<i>nţitul<ui> arhiepiscop şi mitrop<o>lit chir Varlaam, z Vîaşcoe.

M<e>s<e>ţa îul<ie>, văleat 7184 <1676>".

Ms. 3562. Sec. XVII (1676); 217 ff. 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă veche Titlurile, iniţ şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1. Nu taţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

VASILE (Pr.). Tara Romîn

Neofit Cavsocalivitul, Taină ascunsă şi acum descoperită.

{'?v~113v: »'erei Vasilie prubariu. Sfîrşit şi lui Dumnezeu la Mulţămesc pre<a>vecinicului şi pre<a>puternicului H<risto>s D nezeu, Carele din bună voinţa Sa m-au învrednicit după început am agiuns şi sfîrşitul aceştii cărticele foarte folositoare. Şi nădăjduit ca oricine în cartea aceasta va ceti pre mine nevrednicul la rugăciu sale mă va pomeni, măcarii că dege<te>le mele în pămînt vor put Insănădăjduesc că prin rugăciunele cetitorîului ertare voîu dobîndi tru păcatele m&e c&e multe şi odihna cea vecinică să mă învrednice sufletului mieu a o dobîndi, înpreună cu toti cei ce au plăcut lui D nezeu. Amin".

Ms. 4827. Sec. XVIII (sfîrşit); 113 ff. 22 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Iniţialele sînt scri roşu. Iniţiale ornate la ff. : 3, 26 43 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

VASILE (PSALTUL). **Moldova**

Psaltichie.

f. 107 : „Mărire, cinste, închinăciune Tatălui şi Fiîului şi sf<î>ntului D<u>hîi, Celui în Troiţă slăvit, Unuia D<u>mnezeu, Celui ce ne-au în-demnat de am început şi după început ne-au ajutat de am şi sfîrşit.

Şi s-au început acest Octoih a să scrie la avgust 20 de zile şi s-au sfîrşit la noîamvrie 4.

Şi s-au scris această sf<î>ntă carte cu a mea mînă de pămînt, mult păcătosul şi cel mai smerit între scriitor<i> Vasile, ucenicul psaltului Mihalache Eftimivici; iar din <în>ceput s-au scos şi s-au di<o>rthosit de însuş psaltul Mihalache, precum şi la scară arată.

Iar cei ce vă veţ<i> întîmpla a cînta pe această sf<î>ntă carte, cele ce veţ<i> găsi cu greşală or<i> în fonesur<i> or<i> în cuvinte, îndreptaţi cu d<u>hul blîndeţilor, nepuind nimic în ponos; că precum nu iaste cu putinţă a prinde umbra şi a vedea ceriul fără de nori şi a face urmă pre apă şi a fi omul fără de păcat, aşa nici scriitorîul fără de greşală.

Şi s-au scris la le<a>t 1798".

Ms. 551. Sec. XVIII (1798); 107 ff. 21 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

VASILE (Pr. MOLDOVANU). **Transilvania** *Gtrbâu-Dej*

Miscelaneu teologic: Liturghier şi Strastnic.

1 1: „Bînduiala sf<in>tei si d<u>mn<e>zăeştii Liturghii, a sf<î>n-tului Ioanii Zlatoustu ş<i> a lui Vasiliîa Velikî<i> şi **npg^KAfciiiHa** <= dinainte sfinţită> <a> lui Grigoriia Dvoeslovîi*), scris de popa Vasiliîa moldovanul şi zugraf, în sat în Gîrbou.

Le<a>t 7229, P<»KA- <=de la îfaştere> 1718, m<e>s<e>ţ<a> oc<tom-vrie> 25".

f. 1v : ,,Scris-am această Liturghie în Gîrbou, le<a>t 7229, POK. <= anul> 1718, <sic> m<e>s<e>ţa noe<m>v<rie> 27, dn<i>, cînd au perit luna de tot. Merţa grîu 4 horgoş<i>; mălai 3 horg<oşi>".

Ms. 3199. Sec. XVIII (1718); 156 ff. 16 **x** 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 2, 67v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

VEISA (DIACUL CONSTANTIN). **Moldova**

1. *Cronograf.*

f. 4v : „Acest Honografu l-am scris în zilele mării sali Alexandru Ioan Mavrocordat v<oe>vod, la velet 1785 de la H<risto>s.

*) Dialogul.

Con<stan>di<n> Veisa di[i]ac de visteriia".

ff. 5—13 : „Acest Hronograf, luîndu-l cineva să cetiască pe de nu l-ar da în[n]apoi, să fii blăstămat de Domnul Dumn<e>zău pre<a>curata [a] Sa Maică. Cutremur lui Cain să-l cuprinză ger nemilostiv să aibă în zilile vieţii lui, de dxiapta lui şi locu<l> fii cu Iuda şi de mine încă să fii neertat în ve<a>c. Con<s>tandin V

Ms. 48. Sec. XVIII (1785) ; 251 ff. *[1 - 250]*; 27,5 **x** 19 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 5. Numerotaţie originală a

2. *Ilie Miniat, Piatra smintelii.*

f. i c. . . . . > Tălmăcită de pe limb veniască pe limbă moldoviniască, cu poronca preosfinţitului chiri lacov, arhiepiscop şi mitropolit <al> Sucevii şi a toată Moldova d ritul stareţu Mihail Mazerianul, în[n] an[n]ul de la Hristos 1756 nuarie 6 zile.

Şi eu, cel mai gios arătat, fiind dorit a faci ostenială cu istoriilor, dînd peste cei adevăraţi trătaji de tălmăcire, am făcut pire de ai preface; fev<ruarie> 13, 1792.

Şi rog pre Dumn<e>zău ca să-m<i> agiute să-i văd şi săvîrşi Constandin Veisa ot vist<ierie>".

Ms. 935. Sec. XVIII (1792); 39 ff. 30 **x** 21 cm. Scriere cursivă.

VENEDICT (ARHIDIACONUL). **Ţara Rom**

Calendar.

f. 3 : „Calendar ce cuprinde într-însul întînplările şi vremile tre lor şi viitorilor ani, ce iast<e> pe o sută doisprăzăci ani, cari s-au di pe altu<l>, prin sălinţa şi chieltuiala dum<nea>lui cluci<erului> Vic<ărescu> în zilile preluminatului domnii Io Alexandru Moruz vod şi mitropolit fii<n>d preasfinţie sa Dosithei.

Şi le-am <sic> scris eu, Venedict, arhidi[i]acon, fii<n>d dascăl mitu<l> boer de sus, la Copăceni, 1800, ap<rilie> 25".

Ms. 1632. Sec. XVIII (1800); 55 ff. *[Ş-54]*; 21 **x** 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi i sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la f. 3.

VENIAMIN (IEROMONAHUL). **Mol** *Mân.*

Viaţa patriarhului Nifon.

f. 92 : „Această viaţă o am scris eu, păcătosul ieromonah Veni în sf<î>nta Mănăstire Neamţului, la anii de la H<risto>s 1789.

Mă rog ca ori care veţ<i> ceti, să ziceţi: D<u>mnezeu să-1 erte".

Ms. 3373. Sec. XVIII (1789); 92 ff. 23 x 17 cm. Scriere cuţsivă. Titlul este scris cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Frontispiciu colorat şi iniţială ornată la f. 1.

VÎRLAN (ŞTEFAN). Moldova

Minunile Maicii Domnului.

f. 18 : „Ştefan Vîrlan".

Ms. 2251. Sec. XVIII (sfîrşit); 103 ff. 33 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniţă la f. 1. Numerotaţie originală a filelor cu cifre arabe.

VÎRNAV (GHEORGHE). Moldova

Din scrierile lui Oxenstiern, cartea a Il-a.

f. 1 : „Această carte ce să numeşte carte<a> a doa a lui Oxisternu s-au scris de Gheorghie Yîrnav fiiul răpăosat<ului> STecolaîu Vîrnav, biv vel jit<nicer>, pentru zăbava sau învăţătura [a] multora carii vor vre să citiască cu înţălegire, în zilele preîn[n]ălţat d<o>mnului nostru, mărie sa Constandin Dimitrie Muruz v<oe>vod, în d<o>mnie întîîu, în anul al triile a<l> d<o>mniei măriei sale, la anul de la mîntuitoare<a> patimă 1780, mart<ie> 1".

Ms.. 96. Sec. XVIII (1780); 78 ff. 34 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlul este scris cu roşu. Chenar în peniţă la f. 1. Frontispicii colorate la ff. : 2 şi 65. Paginaţie originală. Legătură veche în piele.

VISARION .(IEROMONAHUL). Ţara Romînească *Măn. Tismana*

Pomelnicul mănăstirii Govora.

f. 52 : „Aceştii Pome<l>nic alu sfintei Mănăstiri Govorii s-au scris din porunca preasfinţii sale părintelui proin mitropolit chir Grigorie Eîmnicean<u>, prin osteneala smeritului ieromonah Visarionii dinii sfîntă Mănăstire Tismana, la leat 1777, fev<ruarie> 16".

Ms. 257. Sec. XVIII (1777); 57 ff. *[aproximativ 2-46*, 48-54);* 29 X 20,5 cm. Scriere cu majuscule şi cursivă. Titlurile, iniţialele şi unele texte în întregime, sînt scrise cu roşu. Numeroase- frontispicii, miniaturi, viniete şi iniţiale ornate, în culori. Legătură veche în piele.

VISARION (IEROMONAHUL). Ţara Romîneaseă *Schitul Găvanul-Buzâu*

Acatistier.

f. 2v : „Această carte cu multe rug<ă>ciuni<. . . . .> s-au scris la sf<î>ntul Schit al Găvanului, în[n] zilele prealumina-

tului d<o>mnu Io Alexandru Muroz <sic> voevod, pe vremea c[...] torea preasfinţitul episcop <al> Buzăului Dosithe[e]<ix şi <l>a [...] sf<în>tii lăcaş Găvanul era nacealnec şi stareţu sf<i>nţiîa sa [...] schimonah Dionisie. Şi eu, cel mai ticălos de cît toti ticăloş[...] am scris cu nevrednicie. April 20, 1793. Visarion ier<o>m<o>[...]

Ms. 3169. Sec. XVIII (1793); 103 ff. 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţial[...] caţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Numeroase iniţiale ornate [...] marginale.

VISKrx(IOAN). Tran[...] *Sîntăm[...]*

Psaltire.

f. 3 : „A luj szvent David kraj şi pro<o>rocul, o szutye şi csi[...] de soltari*), kari au szkrisz ku menile luj Viski Jânos en Boldogfa[...] 1697".

f. 319 : „Kezdettem irni Boldogfalvân; el vegeztem AUgyog[...] 1697, die 12 augusti reggel. Viski Iânos, m<anu> prop<ria>". < = Am început să scriu în Sîntămărie; am terminat-o în Geoagi[...] ziua 12 august, dimineaţa. Viski Ioan, cu propria mînă>.

Ms. 5449. Sec. XVII (1697); 421 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Fotocopie după [...] aflat în Biblioteca Colegiului Reformat din Cluj. Textul este scris c[...] latine şi cu ortografie maghiară.

VITALIE (IERODIACONUL).

Capete ale sf. Maxim Mărturisitoriul ş.a.

Coperta I-a interioară, f. 1 şi f. 101: „Vitalie ierodiacon".

Ms, 5517. Sec. XVIII (sfîrşit); 141 ff. *[aproximativ 9-106];* 23,5 x 17 cm. Scrier[...] Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

VLAD (GRAMATICUL). Ţara Ro[...]

1. *Scara sf. Ioan Scărarul.*

ff. 73 şi 76: „Vlad".

ff. 388—389 : <. . . . .> „MAHMJK* KTMrkA'h [...] WU,d H KP4TÎHi HdUia HMTh»€ H CKKK3p4CTHIiîV H CTdpîf M^TS^I* HAH nHlUSl|lf [...]

*) Szoltâr = Psalm.
**) Sîntămărie.
***) AUgyogyon = Geoagiu.

Ad WKOH CAdK-fcuJg IVlţa H3 HgrOJKI K*kC/i\ CHd HMJKg KT*C<S\ dJfa CTdrO WHE'M>KJ? KT'CiSOf TpOîţe t?A""0 CSlIJNdift H H6pd3A^AHMd/ft <- . . ___. . . . . . .) T^M^Kg OlfKO IV11H H BpaTîg K-hSAIOKAgHHaA AAAHMCS\ K4WgA\S KPOAIOKÎIO AV\ii E$A*Tk N^rA* 110-rpilUgHHO H^CTiKpbllJgHÎgMh OyMa MOărO HAH KHHO HSKOAd HAH MdUUAO nOAOJKgNIg H6 KSA^T oyroAHa KauifH AK>KOKH AI\B H noNOCHTg KT* npaeA^^^ XSA^CTH ivEaMe HgnpOKA-KHHTg NT* EArCKHTf nOA\HHaHM|Jg îdKO HHKTOK6 KT* MAKI4fcX° CKKgpiligNNOg HA\aTii HgnHcaX eo AX\ CTW H HH arrAK H*K MAKI* CTpacTeNk H rp-kweHh H p$Kd KpgHHa H TA-bHHa H A^h oYHkiHWH H wKadNhJH <.. . . . . . .> UHCAX EAaA$YA rpaMaTHK". <= Ne rugăm tuturor, celor întru Hristos părinţi şi fraţi ai noştri, tineri şi vîrstnici şi bătrîni, care citiţi şi scrieţi, îndreptaţi. Iar pe'noi <cei> ce cu osîrdie ne-am străduit la acest lucru, pentru dragostea întru Hristos, <ne> binecuvîntaţi, ca împreună slăvind pe Tatăl, dintru care sînt toate, pe Fiul Lui, prin care sînt toate, pe Duhul Sfînt, de la care sînt toate, Troiţa <cea> de o fiinţă şi nedespărţită. . . . . >

Pentru aceia deci, părinţi şi fraţi preaiubiţi, ne rugăm dragostei voastre de Dumnezeu, dacă va fi undeva greşit, din nedesăvîrşirea minţii mele, din vina izvodului, sau din starea încurcată nu va fi plăcută dragostei voastre şi dacă nu veţi răbda umilinţa dreptăţii, totuşi să nu blestemaţi ci să binecuvîntaţi, amintindu-vă că nimic nu este desăvîrşit între oameni. Căci n-a scris Duh Sfînt şi nici înger, ci om păcătos şi pătimaş şi mînă putrezitoare de lut şi suflet păcătos şi vrednic de milă<. . . '. . . . . >. A scris Ylad grămăticul.

Ms. 2511. Sec. XVII (înaintea anului 1693, menţionat la f. 29); 389 ff. 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 3 şi 22. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Rîmnicul-Vîlcea

2. *Scara sf. Ioan Scărarul.*

f. 171: „Vladul".

ff. 398ᵛ—399 : „Această sv<î>ntă şi d<u>mn<e>zeiască carte, ce să chiamă Leastviţă, nevoitu-m-am de o am scris eu, smeritul şi mulţii păcătosul Vladui gramaticul, întru sv<î>nta şi dumnezeiasca Ep<i>scopie a Eîmnicului Noului Severin, unde iaste hramul sv<î>ntului şi făcătorîului de minuni Mcolae, cu porunca sv<î>nţiei sal<e> părintelui nostru chir Ilarion, ep<i>scopul, în zilele bunului creştin şi de H<risto>s iubitoriu domnii Io Oo<n>standin Basarabii velicago voevod, începîndu-să de la iulie si sfîrsindu-să la dichemvrie în 6 zile, la leatul 7202 <1693>.

Deci mă rog sv<i>nţiilor voastre, cinstiţ<i> părinţi şi dumnilor voastre di bună rudă născut<i> boiari, sau veri cui s-ar <în>tîmpla a ceti pre această sv<î>ntă carte şi veţ<i> afla întru dinsa ceva greşiţii, cuvîntu neplinitii, au slovă roşie' nepusă, au vreo slovă lipsă, vă rog să îndreptata cu d<u>hul biîndeţeior. Iar pre mine, păcătosul şi ocaianicul*)

*) = amărîtul.

să nu mă blestemaţi, pentrucă n-au scris D<u>hul sv<î>ntu, nici ci au scris mînă de tină, de om păcătos şi. cu d<u>hul uniciunii mă rog să mă ertaţ<i>, iară să nu mă blestemaţ<i> ca si sv<i voastre şi dumneavoastră să aveţ<i> ertare la înfricoşatul si nefăta judeţ.

HBr-K cHaMH <= şi Dumnezeu să fie cu noi>. Amin. IIHCAX <= a Vladul gramatic".

Ms. 2512. Sec. XVII (1693); 401 ff. *[3*-399];* 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă veche. şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 20, 37ᵛ, 168 ş.a rotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Ro

3. *Mîntuirea păcătoşilor.*

f. 97 : „HcnHcaJf < = şi a scris> Vladul".

f. 423: „IlHcaJC <=a scris> Vladul log<o>făt".

f. 436ᵛ : „Vladul nHcaX" <=a scris>.

ff. 417—118ᵛ: „Sfîrşitul aceştii sv<i>nte cărţi ce să chiam Păcătoşilor Mîntuire.

Ou nici un chip de slujbă nu sîntii vrednic a mă arăta în[n]aintea nului mieu, I<isu>s H<risto>s, fără cîtii cu această putină începăt posluşanie, fiindu şi poruncită de sf<î>nţi[i]a sa, preasf<i>ntitul părintele nostru, chir Ilarion, ep<i>scopul Bîbnicului <sic> Noului S mie nevrednicului în[n]tru cei mai mici, Vladul gramaticul. Fără de osteneală m-am nevoiţii de am scris această sf<î>ntă carte, ce să c a Păcătoşilor Mntuire, în zilete bl<a>gocestivului creştin şi de H< iubitor d<o>mnii Ioan Oo<n>standin Basarabii voevodii B<rîncov fiind mitropolit preasf<i>nţitul chir Theodosie, la leatul de la lumii 7207, iar de la sp<ă>s<e>niîa lumii 1699.

Predoslovie către bunii cetitorip].

Bog presf<i>nţiilor voastre, cinstit<i> părinţi şi pre dumneav din bună rudă născut<i> boiari şi pre d<u>mneavostră, iubiţilor H<risto>sfraţ<i>, pravoslavnicilor creştini, carii sîntet<i> născut<i> limba noastră rumînească, să pri[i]miţ<i> această' a noastră osteneală dupre cuvîntul înţeleptului Sirah, precum zice în cart în 33 de capete grăind : A toate răutăţile învaţă pre om lenevir

Drept aceia şi noi, puind în[n]ainte cuvîntul stăpînului nostru H<risto>s, pentru sluga cea leneşă, carele luînd talantul dintru mîna nului său n-au vrut să lucreze cu dînsul, ci l-au îngropat în pămînt, biţilor cetitor<i>, socoţit-am ca să nu cază şi asupra noastră ju acea straşnică, care s-au zis slugii ace<le>iia, 'precum mărturiseşte

*) — uriciunii.

theiu, bunul vestitor, în 23 de capete grăind : Luaţ<i> pre această slugă leneşă şi-l aruncat<i> întru întunGrecul cel înpărţit.

Sf<î>ntul Ieronim şi sv<î>ntul Ioan Zlatoust, dascălii beserici<i> noastre ce<le>i pravoslavnice, tîlcuind aceste cuvinte zic că talanţii aceia sînt darurile care să dau de la D<u>mn<e>zeu oamenilor.

Şi această socoteală şi chipzuial<ă>, viind întru inima mea, cu aju-torîul Aceluia ce petrece mai pe de<a>supra ceriurilor, întru mărirea cea v£cinică, Părintele făcătoriul vecilor şi a<l> tuturor faptelor, apucatu-m-am şi eu şi cu multă usîrdie am nevoit şi o am scris, însă cu toată cheltuiala preasf<i>nţitului părintelui nostru chir Ilarion, ep<i>scopul Eîmnicului.

Iar pre dumneavoastră, pravoslavnicilor cetitori, cu umilinţă vă rog, ca de veţ<i> afla niscare lunecături întru lucrul acesta al nostru, au cuvînt neplinit, au vreo slov<ă> roşie nepusă, să nu ne blestemata>, ci ca nişte fii ai sf<i>ntei bes£rici, cu d<u>hul blîndeţelor să îndreptaţ<i> şi nu ne puneţ<i> întru ponos, ci eraţ<i> că şi noi sîntem oameni din pămînt făcut<i> şi asemenea pătimaş<i> şi ţinut<i> de slaba fire, carele nu lasă pre nici un om fără greşal<ă> a rămînea. Iar pre cîtu am pututii, cu nevoinţă am lucrat şi precum am aflat în izvod aşa am şi scris întru sv<î>nta şi d<u>mn<e>zeiasca Ep<i>scupie a Eîmnicului, unde iaste hra-mul preasf<î>ntului şi marelui arhiereu şi făcătoriului de minuni Mcolae.

Şi iar vă rog, pravoslavnicilor cetitori, să ertaţ<i>, ca şi sf<i>nţiilor voastre şi dumneavoastră să dobîndiţ<i> ertare de la Domnul nostru I<isu>s H<risto>s, Al Căruia dar şi milă şi noi ne rugămîi sf<i>nţiei Sale să fie cu sf<i>nţiile voastre şi cu dumneavoastră pururea.

Precum dorescu să sosească la vadul cel cu adăpostire, carii sîntii bătut<i> de valuri întru luciul mării, aşa am dorit şi eu ca să sosescîi la săvîrşitul sf<i>ntei cărţii aceştiîa.

Slavă lui D<u>mn<e>zeu, Celui ce ne-au ajutat, după începutu, de am ajunsîi şi sfîrşitul.

V<ladul> l<ogofătul> HCfiHCdX"" <=şi am scris>.

Ms. 2517. Sec. XVII (1699); 450 ff. *[1-448ᵛ];* 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1 şi 8. Iniţiale ornate la ff. : 8ᵛ, 9ᵛ, 84ᵛ ş.a. Prima copertă din legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă. Numerotaţie originală a filelor.

Ţara Romînească

4. *Miscelaneu teologic: învăţături creştineşti, Cuvinte ale sf. părinţi. Literatură parenetică ş.a.*

Ms. 3190. Sec. XVII (sfîrşit); 397 ff. *[aproximativ 1-61*, 115-308];* 20 x 14 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 193, 230, 258 ş.a. Iniţială ornată la f. 18. Legătura veche în piele se păstrează peste legătura modernă.

VLAD DIN MOLDOVA.

Ţara Romî

Teologie polemică.

rie> V ^ / f r ^ ^ ^ a d U l ot Moldo™ ' ^ -ale 14. Pev<

Ms. 3697. Sec XVIII (1748); 290 ff. *[aproximativ 1-50*, 166-229*, 245-290*]* • 30 5 x 2 Scriere cursivă. Numerotaţie veche a filelor. Legătură veche în piele.

VOICO (LOGOFĂTUL).

Ţara Romîn

Miscelaneu: Istorioare morale, Minuni, Istoria lui Samson, Apocalipsul apostolului Pavel ş.a.

f. 92ᵛ : „Sfîrşit şi lui Dumnezeu slav<ă>. Voico log<ofă>t".

Ms. 2162. Sec. XVIII (a doua jumătate); 95 ff. *[aproximativ 72*-92*];* 19,5 x 14,5 Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie orig a filelor. Legătură veche în piele.

VOICU (COPILUL).

Ţara Romîne
Bucureşti

Vieţi de sfinţi.

f. 2 : „Carte ce să chiîamă Paradisos, după cuvîntul cuviosului dă D<u>m<ne>zeu purtătorului părint<e>lui nostru Simeon Metafr tîlmăcindu-să dă Agapie monahul de la Crit, cu toată osîrdiia şi po multă, dintru elini[i]e în cea dă obşte limbă grecească şi dă Constan Cocorăsc<u>, după grecie pă înţeles rumîneşte, după cum se vede, anul dă la mînt<u>irea lumii 1766 ghenarie în 2.

Iar dă al doilea s-au scris dă mine, cel smerit şi mai jos iscălit, co mic fiind şi aflîndu-mă aici, în sfîntă Mitr<opolie> a Buc<u>r<e>ştil în casă fiind la preasfinţda> sa părint<e>le mitr<opolit> a toată U<n>gr vlahia>, chirio, chirio Dositheu, în zilile preaîn[n]ălţatului nostru do Io Alexandr<u> Ioan Ispilant v<oe>v<o>d.

Şi am început a scris aceasta sfîntă cart<e> în luna lui dech<e> v<rie> în 17 zile, în zioa sfînt<u>lui pro<o>roc Daniil. Voicu copi<lu <17>96, dech<em>v<rie> 17".

f. 403 : „Şi am scris eu, cel mai jos iscălit, Voicul cop<i>lul, înt mărirea D<u>m<ne>zeului nostru şi preacuratei Fecioari<i>".

f. 708ᵛ: „Şi am început a scri[i]e această sfîntă cart<e>, dec<e> v<rie> 17,1797 <sic> şi au luat sfîrşit la aprilie, în zioa dintîi. 179 apr<ilie>l".

f. 710ᵛ : „1797, maîu 13. Şi am scrie eu, cel mai jos iscălit, Voi copi<lul> ot sfîntă Mtr<opolie> din Buc<u>r<e>şti.

Deci eu voîu muri şi păcătoasa mea mînă va putrezi; ci cine va ceti şi va găsi sau lipsă în cuvînt<e>, sau în slovă să zică: D<u>m<ne>zeu să-l erte, ca şi pă dum<nea>v<oastră> să vă ert<e> Cel mult în[n]durat şi mil<os>t<i>vu<l> Dumnezeu.

Iar cartea aceasta va rămînea spre pomenire vecinică".

Ms. 4745. Sec. XVIII (1796); 710 ff. *[2-403, 406-539, 542-602, 606-667, 669-710*};* 20 x 14 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

VOILEANU (LOGOFĂTUL MATEI). **Transilvania**
Măn. Drâguş-Fâgăraş

Miscelaneu: Vieţi de sfinţi, fragmente din Pateric,
Pilde filosofeşti, Istoria Troadei ş.a.

f. 21v: „Anul 1749.

Şi pre aceste scrisori cîţi vor vrea să cetească,
Mă rog, toţi, pre streinul Matei să pomenească".

f. 182v : „Eu log<o>făt Matei Voilean<u>. Anul 1742 <sic>".

f. 198: „Anul 1748, dechem<vrie> 8 zile . . . .
Aceasta am scris eu, nevredniculu, Voileanul Matei, gramaticul. 1748".

f. 259 : „Acestea le-am scris în Ţara Oltului, la Mănăstirea Drăguşului eu log<o>făt Matei Voilean<u>, pe hîrtiia părintelui Eafail".

f. 278v : „Precumti de demultu Israilii în robie
Cu multu dor trăia, nevăzînd a lor moşie
Şi în Carmilti munte, cu deasă pustie
Nemernicindu cu trudă pro<o>rocul Ilie,
Aşa şi ticălosul streinii, cu jale
îşi petrece a vieţii amărîta cale.
De o parte cu mulţii dor fiind cuprinşii
De altă parte de necazuri fiind strînsu.
Dor mare avînd pentru a lui moşie;
Necazii greu de streinata ticăloşie,
De care prea cu asupra fiind cuprinşii
Eu streinul Matei, cel ce acgste-am scris,
Eogii pre D<u>mnezeu ca să nu mă lipsească
De cea pre tare dorită moşie cerească".

f. 200v : „Logofăt Matei Voileanul. Anul 1749, mart<ie> 18 dn<i>".

f. 217 : „Log<o>făt Matei Voil<eanu>. Anul 1749, dec<emvrie> 8".

f. 254 : „Eu logofătul Mathei Voileanul".

Ms. 3399. Sec. XVIII (1748-1749); 290 ff. 20,5 X 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff.: 1,22v, 169 ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 63, 124, 201 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

ZACIONEA (IOAN). **Tran**
Br

Viaţa lui Petru cel Mare.

<sic>f'do3ilea"'IOan Z<a>cion<ea>> fev<ruarie> 9,1783. Sfîrşitul căr

f. 320v: „1781, noem<vrie> 2. Braş<ov> Ioan Zacionea".

Ms. 2476. Sec. XVIII (1783); 320 ff. 22 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, unele in însemnări marginale sînt scrise cu roşu. Paginaţie originală. Legătur in piele.

PZansa î Pasină din Gwfex *Stardzanus,* **copiat de popa Grigore din Măhaci între**
*** anii 1583-1619.** *Ms. 447,* **p. 10.**

Planşa 77. Pagină din *Alexandria* copiată de popa Ioan Romînul la anul 1620. *Ms. 3821,* f. 126.

Planşa … Pagină cu însemnarea slavonească a lui Constantin diacul dintr-un manu… cuprinzînd *Faptele Apostolilor,* copiat de el la anul 1646. *Ms. 85,* f. 326.

Planşa IV Pagină din *Praxiul* copiat la anul 1652 de Misail ieromonahul. *Ms. §9,* f. 590.

f P/a/î^a V. Pagină dintr-o *Cronică turcească* copiată de Andronic diacul la anul 1
Ms. 3252, f. 10.

V

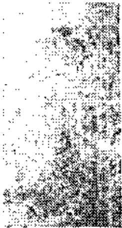
2Si

uf

•. a* ^ ii* w m ^ t w m

-Oflri&rtf •

l l l l l f f t

Planşa VI. Pagină din romanul hagiografic *Varlaam şi loasaf,* copiat de Fota grămăticul la anul 1675. *Ms. 3339,* f. 281.

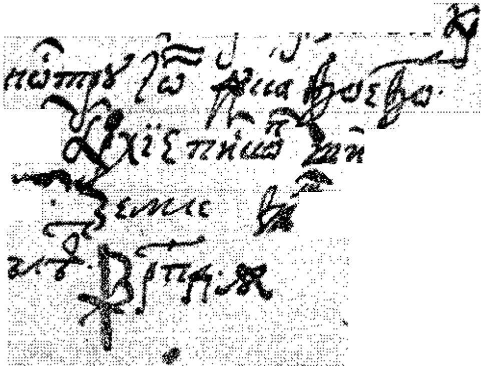

Planşa VII. Pagină dintr-un *Molitvenic* copiat la anul 1676, cu scrisul caracterist al lui popa Ursii din Cotigleat. *Ms. 4641,* f. 268'.

21 î

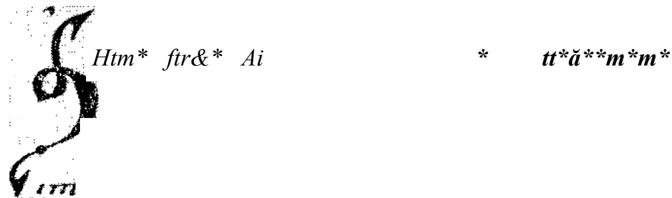
o * * * * A c i ^ T ^ ' v o l c H t v r u *

mm *mțHÂi&u* • ^-awar

Planşa VIII. însemnarea lui Vasile ieromonahurdin Cariea Auoei ***Dorolei,*** copiată la anul 1676. Ms. 3562, f. 217.

Planşa IX. Pagină dintr-un *Ceaslov,* copiat la anul 1685 de Petru preotul. *Ms. 71*
t 307.

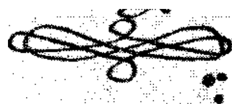
Htm ftr&* Ai* * ***tt*ă**m*m****

*/tmHmwnuASf Minş*lfk%^r*?*A?f hkmA* $#*m^ /m*f*&**

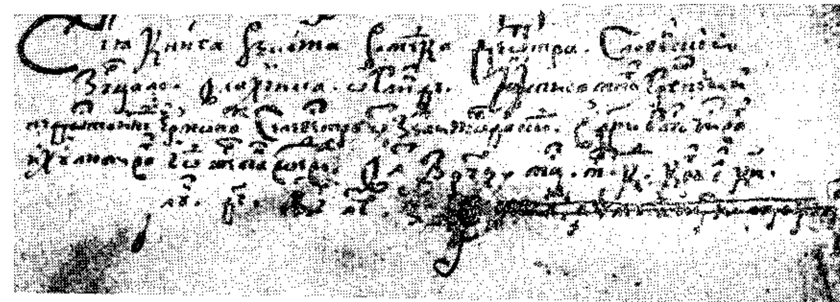
or *fymmtf n*imf* m$ mm Kmrr^m ignmm* \

rt%mmtA%? ***M*sm#**** **4** ***M£€j^i$$*** *smt*m>****r****:m*m<m$f ****

Mtnrrr

P/ansa X. însemnarea finală a *Tetraevanghelului,* copiat la anul 1686 de Nicola grămăticul. Ms. .7327, f. 265.

Planşa ***XI.*** **Pagină cu însemnarea lui Silvestru ieromonahul dintr-un manuscris cuprinzînd** *Oglinda bogosloviei,* **copiat la anul 1688.** *Ms. 2472, 1.* **131'**

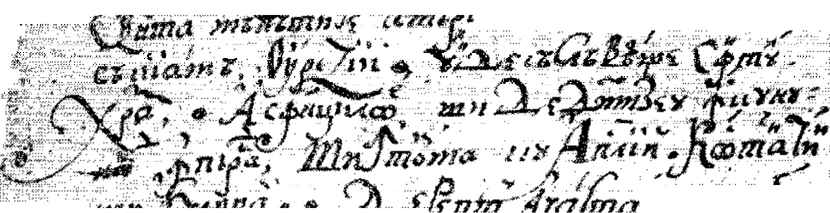

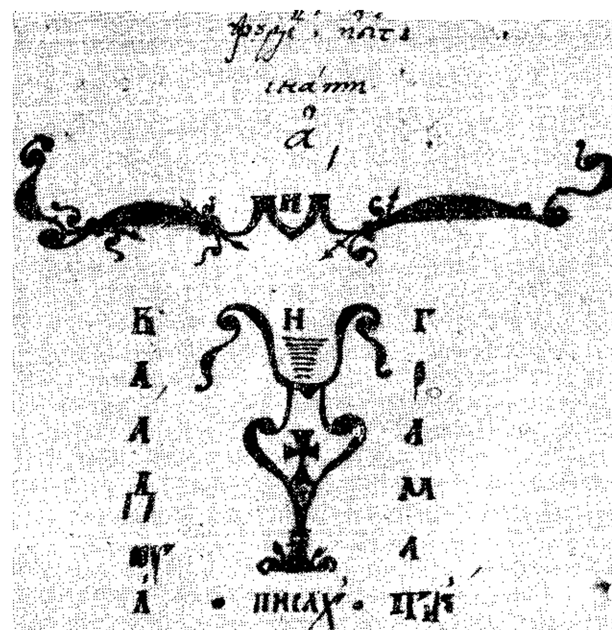
3 -t

iill

nşa XII. Pagină cu însemnarea lui Nicolae monahul dintr-un manuscris^cuprinzînd *Viaţa patriarhului Nifon,* copiat la anul 1691. *Ms. 2462, t* 173`.

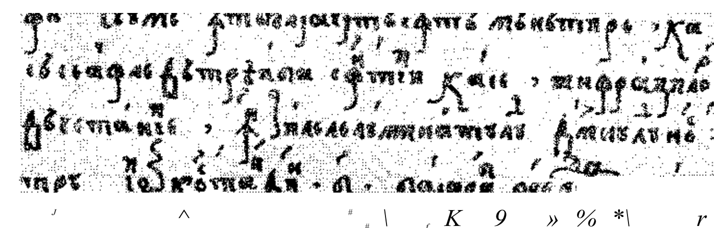

Pta/?şa X / / / . Pagină cu însemnarea lui Vlad grămăticul dintr-un manuscris cuprinzind *Leastviţa,* copiat la anul 1693. *Ms. 2512,* f. 399.

anul 1695. *Ms. 1838,* t 175 .

Planşa XV. Pagină cu însemnarea lui Iosif ieromonahul din ***Mîntuirea păcătoşilor*** copiată la anul 1696. ***Ms. 2174,*** f. 489.

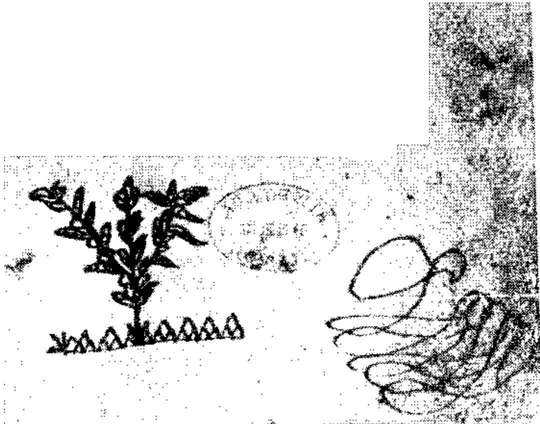
Planşa XVII. Însemnarea lui Dositei ierodiaconul dintr-un manuscris cup
istoria lui *Varlaam şi Ioasaf,* copiat la anul 1700. *Ms. 2458,* f. 268v.

Planşa XVIII. Pagină din *Molitvenicul* copiat de Agaton monahul la anul 1701. *Ms. 4215,* f. 231ᵛ.

Planşa XIX. Pagină copiată şi ilustrată de Serafim ieromonahul dintr-un *mi*[...] scris la anii 1704—1705. *Ms. 2456,* f. 122.

Planşa XX. însemnarea finală a diaculului Daniil de pe *Antologhionul* copiat

Planşa XXI. Pagină din *Pravila* lui Vasile Lupu, copiată de popa Stanciu la 1724. *Ms. 1253,* f. 18.

llipflil

« ş ^ ^ K . „ . . . .

111111
% * ^ - •* >ş *• I

Planşa XXII. Pagină din Mo/Hwniail copiat de Pavel dascălul la anul 1725. *Ms. 3513,* f. 197ᵛ.

P/ansa *XXIII.* Pagină din *Mîntuîrea păcătoşilor,* copiată de Gozma monahul la anul 1726. *Ms. 1261,* f. 225.

mm

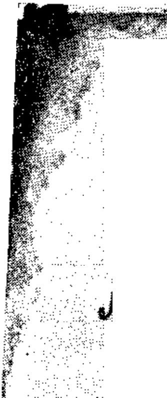
C * ^ ii *if *' H* * - '~&*

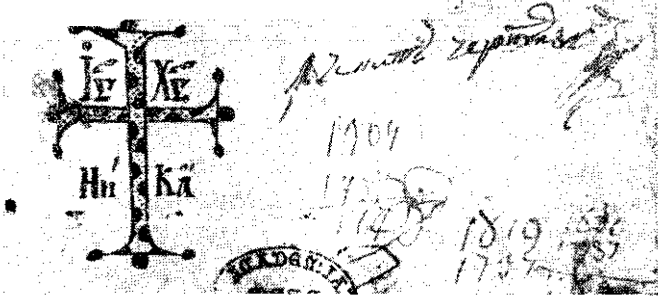
Planşa XXIV. Pagină din *Cronica Slovenilor,* copiată de Radu Lupescu la anul 1727. *Ms. 156,* f. 3ᵛ.

Planşa XXV. Prima pagină din *Ceasornicul Domnilor* tradus de Nicolae Costin şi copiat de Ioan Pavel grămătic la anul 1736, *Ms. 3440.*

Planşa XXVI. Ultima pagină dintr-un manuscris de *Cazanii,* copiat de Ioan Muncăcianu la anul 1737. *Ms. 4130, i.* 356.

1

ni-.

_ f f .

* * t "

4â **ft ui** |« Ri*mi

4â T \£ |jH Klîmi

4a lf "u i,« «tamt

» î l ; , » ' ,

" **ff! 5***

TT««Jm, st

•»* ^

iWHtmji atA, ium Ufțmi ^*1ftti nț^mn

m m

^ ^ ^ ^

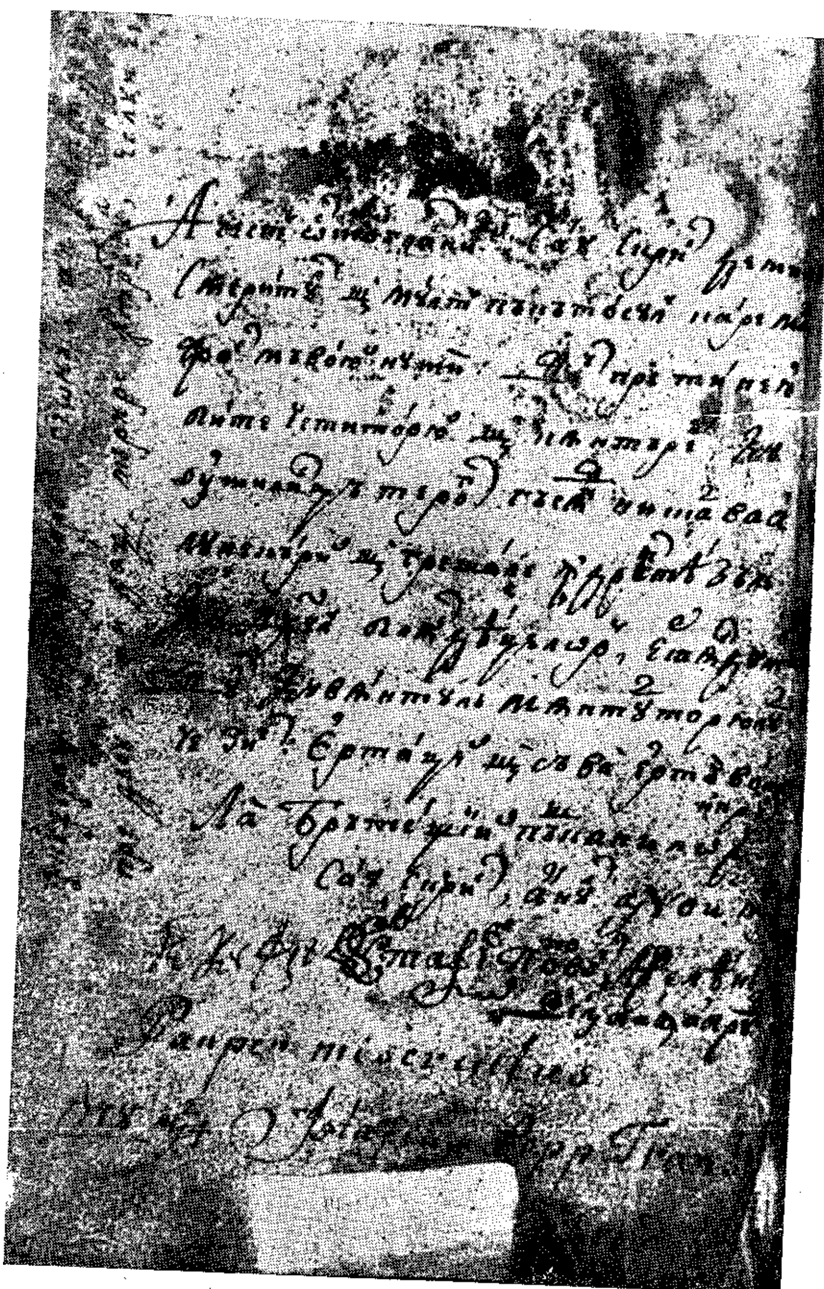
iii

Planşa XXVIII. Pagină dintr-un *miscelaneu* copiat de Stoian de la Antim la anul 1756. *Ms. 5662,* f. 65ᵛ-

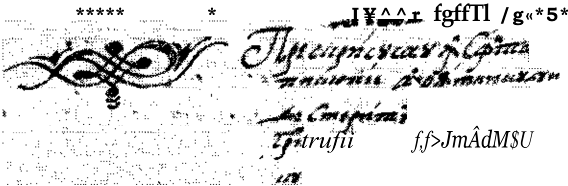
Planşa XXIX. Prima

Planşa XXX. Pagină cu însemnarea lui Ioan sin Radu Duma, dintr-un manuscris de *Teologie polemică,* copiat la anul 1761. *Ms. 2467,* f. 120v.

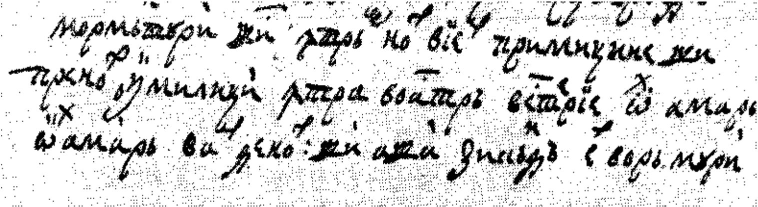
^ » ^ t f a . T j j ? , T 1,62

Planşa XXXII. Finalul unui manuscris de *Eshaiologie,* copiat de preotul Sava Popovici de la Răşinari, la anul 1773. *Ms. 2325,* f. 124ᵛ.

Planşa XXXIV. Pagină dintr-un *miscelaneu* copiat de Grigore Rîmniceanu la anul 1780. *Ms. 2570, f.* 92v.

Planşa XXXV. Pagină dintr-o *Alexandrie,* copiată de Enache la anul 1788, cu însemnarea criptografică a copistului. ***Ms.*** *4&46, f.* 116v.

LISTĂ DE MANUSCRISELE BIBLIOTECII ACADEMIEI R.P.R. CU NUMELE COPIŞTILOR

Ms.

9 Sion (Monahul Ioanichie)
13 Polimaz (Logofătul Constantin)
25 Stîrce (Ştefan), f. 1-270ᵛ
27 Ştefan (Diaconul), f. 1-120ᵛ
34 Jora (Paharnicul Toader), f. 23-106ᵛ
35 Ion (Pr.)
37 Stanciu (Pr.)
44 Stan (Logofătul), f. 7-108ᵛ, 111-133ᵛ
46 Vasile
47 Vartolomeu (Putneanu), f. 55ʳ~ᵛ
48 Veisa (Diacul Constantin), f. 1-250ᵛ
49 Gavril (Ierodiaconul), f. 1-109ᵛ, 160-211ᵛ
50 Jora (Paharnicul Toader), f. 2—87
53 Luca (Pr. loasaf), f. 2-426ᵛ
57 Jora (Paharnicul Toader)
58 Stanciu (Pr.)
59 Lupescu (Radu)
60 Burghele (Constantin)
69 Misail (Ieromonahul), f. 1—590
84 Lupoianu (Constantin)
. 85 Constantin (Diacul)
86 Gavril (Diacul)
96 Vîrnav (Gheorghe)
101 Nicanor (Ieromonahul)
103 Grigoraş (sin Vasile Uricariul), f. 1—176ᵛ
104 Nicolae (Dascălul)
107 Rafail (Monahul)
111 Măzăreanu (Vartolomeu), f. 1—113, 115, 116-118ᵛ, 143-151ᵛ

Ms.

112 Luca (Pr. loasaf)
115 Grigoraş (sin Vasile Uricariul), f. 2-20?
116 Ioniţă (sin Constantin Logofătul)
119 Teodorache (Logofătul de divan)
120 Ioan Pavel (Grămăticul)
124 Nichifor (Ieromonahul), î. 1-40
134 Ştefan (Paharnicul), f. 2ᵛ-84ᵛ
138 Ştefan (Dascălul)
144 Acachie (Ieromonahul), f. 2-186ᵛ
145 Anghelcic (Logofătul Alexandru), f. 1—94ᵛ
146 Cozma (Monahul)
149 Blagoyici (Dimitrie)
153 Acachie (Ieromonahul), f. 2—634
156 Lupescu (Radu), f. 3—64
158 Tăutu (Ioniţă)
160 Dragoş (Vătaful Dumitru), f. 1-3
160 Marcociu (Vasile), f. 54-82
163 Grigore (Ieromonahul de la Cozia), f. 2-490ᵛ
167 Toader (Dascălul), f. 1-5ᵛ
168 Miclescu (Postelnicul lordache)
174 Constantin (Logofătul de divan), f. 1-1&
201 Nicola (Grămăticul)
204 Lavrentie (Dascălul), f. 35-241ᵛ
206 Florea (Pr.)
212 Damaschin (Dascălul), f. 4ᵛ-117ᵛ
233 Miclescu (Postelnicul lordache), f. 1-176ᵛ

MS.

236 Stoian de la Antim
238 Grigoraş (sin Vasile Uricariul), f. 2—317
239 Stîrce (Ştefan)
249 Rafail (Monahul)
252 Luca (Pr. loasaf), f. 8-11^v, 14-473^v 476^v-^{v}
254 Luca (Pr. loasaf), f. 1-414
256 Grigoraş (sin Vasile Uricariul), f. 1—5^v, 9-91^v
257 Visarion (Ieromonahul), L 2—46^v, 48-54
266 Constantin (Dascălul), f. 3-55, 57-61^v
268 Lupescu (Radu), f. 1-290^v
269 Bujorovschi (Pr. Gheorghe), f. 3-199^v
270 Giurescu (Logofătul Ioniţă), f. 1, 4—67, 71, 73-136^v, 148
276 Apostol (Logofătul de divan), f. 6-142^
298 Sion; (lordache), f. 4-183^v
303 Popovici (Eustaţiu), f. 17-100^v
334 Gherasim (Ierodiaconul), f. 1—109
338 Stîrce (Ştefan), f. 6-8^v, 10-255^v
340 Ştefan (Logofătul), f. 2-191^v
. 342 Stăncescu (Constantin), f. 2-105^v
343 Ciohoranu (Alexandru), f. 1—44
346 Dionisie (Eclisiarhul), f. 5-34^v
353 Lupescu (Radu), f. 6-357^v
354 Grigoraş (sin Vasile Uricariul), f. 3-213^v
355 îlievici (Grigore)
356 Ion (Pr.), f. 2-70^v, 72-76^v
400 Ilschi (lordache), f. 1-132, 134
420 Meletie (Ieromonahul), f. 2-197
422 Daniil, f. 2-18^v
426 Sava (Ierosm*monahul), f. 1-69^v, 73-83
433 Hudeci (Pisarul Grigore), f. 1-130^v
436 Dimitrache (Logofătul de divan)
438 Constantin (Copilul), f. 6-125^v
439 Filipescu (Căpitanul Constantin), f. 1—150^v
441 Şoimescu (Logofătul Ioniţă), f. 1—358
447 Grigore (Popa din Măhaci)
452 Dimitrie (Logofătul), f. 3-46^v, 57-60^v
458 Fior (Pr.), f. 1-2, 43-85
464 Ioan (Ieromonahul), f. 2—51
465 Goran
471 Oprea (Logofătul), f. 5-19^v
473 Stoian de la Antim, f. 1-62
473 Popovici (Eustaţiu), f. 63-115

Ms.

477 Duma (Dascălul Ioan), f. 1—214
479 Ioan(Pr.), f. 1-15*, 59-917,113-125* 161-192^v
479 Rafail (Monahul), f. 92-111
480 Mitrea (Logofătul), f. 1-180^v
484 Nicola (Grămăticul)
489 Meletie (Ieromonahul), f. 1-3^v, 109^v-113^v, 147^v-215^v, 218-222
491 Serafim (Ieromonahul)
495 lanovici (Teodor)
500 Dionisie (Eclisiarhul), f. 2-12^v, 20-27, 35-37^v, 43-49^v, 52-55, 60-62^v, 68-69, 72-77^v, 82^v-^{v}, 86, 92^v, 98-99^v, 102-107,129
501 Fior (Pr.), f. 1-130^v, 163-186^v, 252, 278-311^v
. 503 Dumitru (Cîntăreţul)
507 loasaf (Monahul)
524 Deleanu (Arhimandritul Grigore)
529 Dreteanovschi (Ieromonahul Natanail), f. 2-6, 31-33^v
540 Arsenie (Ieromonahul), f. 160—211
545 Mihail (Pr.), f. 38-162^v
545 Bojidar (Dascălul Matei), f. 163-170^v
546 Banciu (Toma)
551 Vasile (Psaltul)
568 Silvestru (Ieromonahul), f. 1-256^v
570 Iustin (Ieromonahul) f. 11-20^v
573 Proca (Dascălul), f. 80-119^v
575 Ştefan (Dascălul), f. 121-132^v
577 Vartolomeu (Ieromonahul), f. 25-163^v
580 Gheorghe (Logofeţelul), f. 3-385^v, 390-396^v
588 Fota (Grămăticul)
595 Radu (Nicolae),-f. 1-119^v
701 Ioan (Muncăcianu), f. 1—18
701 Teodor (Diacul), f. 53-66^v, 81-150^v
703 Teofan (Monahul), f. 1-155^v
706 Sturze (Dascălul Vasile)
707 Sturze (Dascălul Vasile), f. 1-126^v
708 Sturze (Dascălul Vaslie), f. 2-58^v
709 Sturze (Dascălul Vasile), f. 1-130^v
710 Rus (Dascălul Pavel), f. 3-222
712 Sturze (Dascălul Vasile)
713 Sturze (Dascălul Vasile)
714 Petru (Pr.)
716 Gherasim (Ieromonahul), f. 4—214

Ms.

757 Ioan Pavel (Grămăticul),!. 1-231^v
759 Varlaam (Ieromonahul)
761 Gherghel (Gavril), f. 1, 4-136^v
830 Constantin (Cîntăreţul), f. 1—4, 6-9^v
830 Nicolae, f. 15-65^v
830 Colţea (Andrei), f. 66-105
869 Negrule (Năstase), f. 1^v—77
934 Ioan (Monahul), f. 1-261^v
935 Veisa (Diacul Constantin)
937 Fior (Pr.), f. 2-20^v, 124-157^v, 261^v-^{v}
940 Grigoraş (sin Vasile Uricariul), f. 4—67^v
942 Daniil (Diacul)
956 Gherontie (Monahul), f. 4-11^v, 14^v-58^v
1062 Lupescu (Radu), f. 1-183^v
1063 Laţcar (Constantin), f. 1—9^v
1064 Cozma (Monahul)
1067 Chira (Logofătul Ioan), f. 1-32,34-133^v
1067 Fanu (Nichita), f. 32^v-33^v
1070 Constantin (Săidăcariul)
1073 Nicolae (Logofătul)
1081 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu), f. 1-76^v, 178-181, 214-217
1092 Popovici (Eustaţiu), f. 2-67
1101 Daniil
1108 Barbul (Dascălul), f. 1-75
1117 Dionisie (Eclisiarhul)
1120 Mihai (Logofătul), f. 1-63^v
1125 Teodorache (sin Gheorghe Luca), f, 4^v-76^v, 79-93^v
1126 Popescu (Ianache)
1130 Girugiuveanu (Ion)
1132 Ursu (Toader), f. 2^v-200^v
1135 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), î. 1^v-100^v, 102-193
1147 Hudeci (Pisarul Grigore)
1151 Berheceanu (Andonaehi), f. 1-220^v 222-223, 239-242^v
1154 Teofil (Pr.)
1155 Arhip (Ioniţă)
1159 Făgărăşanu (lvan)
1161 Erneanu (Logofătul Ion), f. 2-168
1204 Iordăchescu (Logofătul Matei), f.1—109^v
1207 Serafim (Eclisiarhul), f. 1-2^v
1228 Iachint (Stareţul Cernicăi), f. 1—17
1235 Dolete (Logofătul Ştefan), f. 2-252
1237 Goştonă (Procopie), f. 4^v-99^v
1247 Nicolae (Monahul), f. 3~119^v

Ms.

1253 Stanciu (Pr.), f. 1^v-15^v, 18-1
1261 Cozma (Monahul)
1264 Samoil (Dascălul)
1267 Anatolie (Ierodiaconul), f. 1-68 98^v, 102-118^v, 122-20 248, 255-281^v, 285- 366-387,
1268 Bucur (Pr.).
1271 Şerban (Pr.)
1284 Silvestru (Ieromonahul), f. 1-1
1285 Duma (Dascălul Ioan), f. 4-20
1290 Popovici (Dimitrie), f. 2-304^v
1296 Gheorghe (Dascălul)
1299 Stanciu (Pr.), f. 3-16, 31-41,^{v} 26
1300 Măzăreanu (Vartolomeu), f. 2-
1309 Constantin (Logofătul)
1315 Gheorghe (Dascălul), f. 4-296
1316 Grigore (Ierodiaconul Rîmnicea f
1317 Constantin (Logofătul), f. 5-1 54^v, 63-69^v,79^v"^{v},8 165-278, 28
1317 Samuil (Ierodiaconul), f. 18^v
1318 Popovici (Gheorghe), f. 2-106/ 166^v, 16
1327 Nicola (Grămăticul)
1329 Constantin (Săidăcariul), f. 3-1
1330 Silvestru (Ieromonahul), f. 2-2
1332 Ioan (Rîmniceanu), f. 3-150
1345 Micdonia (Shimonahia)
1346 Necula (Dascălul), 7-22^v, 25-5
1346 Popovici (Gheorghe), 50^v-76^v,
1348 Mihai (Logofătul), f. 1-58^v, 6
1350 Stan (Logofeţelul), f. 1-394, 40
1352 Ştefan (Diacul)
1353 Munteanu (Dascălul Vasile)
1354 Lupescu (Radu), 6-34^v, 38-5
1355 Iane (Logofătul de taină)
1357 Nicola (Grămăticul)
1358 Popovici (Eustaţiu)
1364 (Constantin (Botezatul), f. 1-17
1364 Batcu (Alexandru), f. 173-193
1365 Avram (Pr.), f. 1-10^v, 31-157^v

Ms.

1371 Meletie (Ieromonahul), f. 3-65v 67-201v
1373 Popovici (Pr. Dimitrie), f. 3-132v
1379 Făgețeanu (Dascălul Stanciu)
1382 Ieremia (Monahul), f. 1-35, 37-122v, 124-144
1384 Şerban (?) (Pr.)
1388 Constantin (Dascălul), f. 1-39v, 41, 45-46, 47-239v
1388 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu), 242-306v
1389 Constantin (Săidăcariul), f. 1-419v, 421-462v
1390 Natanail (Ieromonahul)
1395 Stoian de la Antim, f. 2-120v, 128-271v
1409 Meletie (Ieromonahul), f. 1-206, 208-225v
1414 Răducanu (Logofătul)
1417 Constantin (Postelnicelul)*
1429 Radu (Logofătul), f. 71v-277v
1431 Popovici (Pr. Nicolae)
1433 Barbul (Logofătul), f. 5-104v, 131-134v, 136
1436 Costea (Dascălul), f. 1-145v, 218v-219v
1440 Sava (Ieromonahul), f. 23-329v
1462 Sofronie (Ieromonahul)
1467 Stanciu (Pr.), f. 1v-85v, 88-243v, 245-254
1468 Nicanor (Ieromonahul), f. 79-310v
1469 Grigoriovici (Ipodiaconul Dimitrie), f. 1-419
1480 Meletie (Ieromonahul), f. 1-27v, 31-113
1482 Acachie (Ieromonahul), f. 181-231v
1509 Enache
1536 Cliciuc (Dascălul Ion), f. 1-49
1536 Filipescu (Dascălul Gheorghe), f. 49v-127
1552 Sofronie (Monahul), f. 2-140v
1556 Antim de la Cozia, f. 2—154v
1567 Grigorievici (Ieromonahul Natanail, f. 1-6v, 8, 12-13v, 20, 24, 28, 32
1569 Nițu (Logofețelul), f. 1-269v
1573 Toader
1588 Şoimescu (Logofătul Ioniță), f. 1—26, 28-81, 83-92, 94-114, 117, 123, 149-187v
1590 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim)

Ms.

1592 Gherasim (Ierodiaconul), f. 1-100
1608 Teofan (Monahul)
1611 Duma (Dascălul Ioan)
1616 Nicanor (Ieromonahul), f. 1—146
1617 Ilarie (Ieromonahul)
1621 Ioan (Rîmniceanu), f. 11-122v
1626 Anton (Monahul), f. 17-56v
1629 Ioniță (Copilul)
1630 Cozma (Monahul), f. 1-177v, 182-377v
1631 Gherghie (Logofătul), f. 1-65
1631 Cernătescu (Logofețelul Mihai), f. 65-170v
1631 Rafail (Monahul), f. 171-200v
1632 Venedict (Arhidiaconul), f. 2-54v
1650 Popovici (Pr. Dimitrie)
1653 Lupu (Dascălul Bucur), f. 1T-164v
1683 Hrizea (Dascălul), f. 1-229v
1702 Chiriceanu (Constantin)
1720 Toma, f. 1-25
1723 Popovici (Teodor)
1733 Iliinscoi (Pr. Teodor), f. 9-119v
1738 Nicolae (Dascălul), f. 3-81v
1739 Pop (Nichifor)
1747 Andriotaxitul (Dascălul), f. 2-56v
1766 Giurgiuveanu (Tudor)
1805 Lefter (Logofătul), f. 1-34v
1809 Constantin (Logofătul),
1817 Şoimescu (Logofătul Ioniță), f. 1-144v
1818 Vasile (Diacul)
1820 Şoimescu (Logofătul Ioniță), f. 1-10v> 12-22v, 25-88v, 90-128v
1830 Stanciu (Pr.), f. 8-117
1832 Gavril (Pr.), f. 1-171v
1837 Gheorghe (Dascălul)
1838 Sturze (Dascălul Vasile), f. 21-26v, 31-269v
1844 Ilarie (Ieromonahul), f. 1-115v, 119-146v. 149v-228, 232-256v, 259-307v, 311-337, 339-353v, 355-358v
1845 Toachi (Miron), f. 1-51v
1846 Popovici-Stolojan (Dascălul Radu)
1855 Stanislavici (Ioniță), f. 3-77v
1856 Gheorghe (Dascălul)
1867 Petre (Dascălul), f. 1-235v
1870 Ioanichie (Monahul), f. 9-96
1872 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 9-33v, 39-88v

Mi.

1873 Popovici (Eustațiu), f. 1-74
1889 Teofil (Monahul), f. 203-273, 371-385
1890 Barbul (Dascălul)
1899 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 1-55v, 57-426v
1903 Mihalache (Vătaful de plai)
1927 Teofil (Monahul), f. 1-38v
1927 Daniil, f. 470-647v
1929 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 1-321
1930 Teofil (Monahul), f. 1-51v
1934 Teofil (Monahul), f. 1v-179
1935 Teofil (Monahul)
1937 Anania (Dascălul), f. 1-270v
1940 Iachint (Starețul Cernicăi)
1941 Teofil (Monahul), f. 27v-197v
1943 Acachie (Ieromonahul), f. 3—4, 6—57
1943 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 57v-155v
1953 Timotei (Monahul), f. 33-115v
1956 Teofil (Monahul), f. 129-355v
1956 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 451-490v
1957 Teofil (Monahul), f. 1-133v, 307-421v
1957 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 230v-306v
1958 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 1-42v
1958 Chirii (Ierodiaconul), f. 43-45
1962 Iachint (Starețul Cernicăi),. f. 1v-4v, 69-114v
1963 Terapont (Ieromonahul), f. 1—190, 213-294v, 590-597v,
1964 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 1-276v
1975 Ieremia (Monahul), f. 1-104, 253-340
1975 Serafim (Ieromonahul), f. 104-252v
1976 Teofil (Monahul), f. 1-72
1982 Teofil (Monahul), f. 1-134v, 138-152v
1982 Daniil, f. 134v-137
1989 Teofil (Monahul), f. 1-44v
1990 Teofil (Monahul), f. 1-198v, 209-254v, 256-424v, 427-457
1990 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 199-208
1991 Teofil (Monahul), f. 2-217v, 219-222v, 224-243
1993 Teofil (Monahul), f. 1-8v, 22-25v, 27v, 29v, 32v-33v« 63-65v, 67-88, 96-120, 154v-194v, 196v-206v
1993 Daniil, f. 121-128, 132-146v, 213-239v
1995 Teofil (Monahul), f. 1-103v, 105-274v
1997 Teofil (Monahul), f. 39-88
1997 Daniil, f. 91-163, 189-203v

Ms.

1998 Teofil (Monahul)
2003 Stan (Logofețelul)
2007 Teofil (Monahul)
2008 Daniil
2013 Iachint'(Starețul Cernicăi), f.
2013 Teofil (Monahul), f. 28v-110
2015 C.I., f. 1-21v
2015 Chirii (Ierodiaconul), f. 22-7 118v, 210v-255v, 3
2015 Teofil (Monahul), f. 119-134v
2015 Grigore (Ierodiaconul Rîmnice 1
2015 Ioanichie (Ierodiaconul), f. 2 3
2018 Daniil, f. 1-87
2018 Teofil (Monahul), f. 87-118v
2024 Stan (Logofețelul)
2025 Grigore (Ierodiaeonul Rîmnicea
2029 Teofil (Monahul), f. 106v-127
2030 Chirii (Ierodiaconul), f. 2-39 409v, 414-424, 4
2031 Chirii (Ierodiaconul), f. 1-34v
2035 Chirii (Ierodiaconul), f. 1-8v, 1
2036 Teofil (Monahul), f. 9-173, 175
2040 Nicolae (Pr.), 83v-96, 99-110
2041 Teofil (Monahul), f. 174-207 269v, 2
2041 Daniil, f. 378-456
2047 Daniil, f. 59v-61, 62v, 63v-64
2047 Teofil (Monahul), f. 71v-74v
2050 Popovici-Hidişan (Andrei), f. 3-
2052 Chirii (Ierodiaconul), f. 60v-73
2052 Teofil (Monahul), f. 155-258v
2055 Chirii (Ierodiaconul), f. 1-57, 7
2055 Teofil (Monahul), f. 58-73
2056 Pahomie (Ierodiaconul)
2081 Dionisie (Eclisiarhul), f. 1-12
2091 Constantin (Logofătul)
2092 Ghedeon (Monahul), f. 1v-218
2097 Greceanu (Ierodiaconul Nicodim
2098 Dionisie (Eclisiarhul)
2099 Serafim (Monahul), f. 1-316
2101 Nicola (Pr.), f. 1-14, 16-18, 2 25-
2103 Fior (Pr.)
2108 Rusu (Dascălul Ioan)

Ms.
2109 Dionisie (Eclisiarhul), f. 1-10, 13-14v, 17-23v
2110 Dionisie (Ieromonahul), f. 1-285v
2111 Popovici (Banta), f. 1-15
2112 Dionisie (Eclisiarhul), f. 1-4v, 6, 49, 50, 51, 52, 53-57, 59-84
2113 Gherontie (Monahul), f. 1-555, 561-595
2117 Lupescu (Radu), f. 1-343
2119 Acachie (Ieromonahul), f. 4-57v, 59-88, 91-110
2120 Vasile (Dascălul), f. 1-3v, 5-137v> 139-207v, 209-218
2130 Iachint (Stareţul Cernicăi)
2131 Daniil, f. 1-19
2134 Barbul (Dascălul), f. 5-245v
2136 Popovici (Ilie)
2142 Chirii (Ierodiaconul), f. 1-244v, 254-. 305v
2143 Silvestru (Ieromonahul), f. 1-242
2147 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), f. 2-9, 13-22, 30, 53-87v, 90-91v
2159 Iachint (Stareţul Cernicăi)
2162 Pătraşcu (Logofătul), f. 1-68v
2162 Voico (Logofătul), f. 72v-92v
2163 Mihai (Diaconul), f. 1-31v, 34-87v, 90-93
2164 Radu (Pr.)
2167 Constantin (Dascălul)
2172 Gheorghe (Egumenul), f. 1-517v, 519-549
2174 Iosif (Ieromonahul)
2177 Dionisie (Eclisiarhul), f. 1-7v, 9-13
2178 Stan (Pr.), f. 1v-2v, 8-137v
2180 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim)
2181 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), f. 1-85v
2183 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), f. 1-155v, 157-165v
2184 Andrei (Dascălul), f. 1-74v
2193 Matei (Pr.)
2195 Rafail (Monahul), f. 1-177v, 181-294
2198 Naum (Rîmniceanu)
2200 Macarie (Ieroshimonahul)
2207 Rafail (Monahul)
2209 Naum (Rîmniceanu), f. 1-34v

Ms.
2213 Ştefan (Pr.), f. 2-9v, 13, 18, 19v, 21-24, 26-29
2215 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu)
2219 Constantin (Psaltul)
2220 Rafail (Monahul), f. 1, 4-158v
2251 Vîrlan (Ştefan)
2301 Ştefan (Pr.)
2302 Ioan (Pr.), f. 1-125v
2302 Simion (Diacul), f. 125v-139v
2305 Nicolae (Dascălul), f. 1-362
2314 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu)
2315 Mihailovici (Vasile)
2324 Gheorghe (Dascălul), f. 1v-536
2325 Popovici (Pr. Sava)
2326 Popovici (Iosif), f. 1, 8-71v
2337 Stanciu (Pr.), f. 1-103v
2338 Pascul (Logofătul), f. 1-122v, 125-185v, 187-292v, 294-354v
2349 Atanasiu (Dascălul Alexandru)
2351 Cojocariu (Petru), f. 3-94v
2353 Rafail (Monahul), f. 1-125v, 132-304
2354 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim)
2355 Ilarion (Ieromonahul), f. 2-217v
2356 Măzăreanu (Vartolomeu), f. 4-27v, 30—36v
2358 Nicola (Pr.)
2369 Simion (Diacul)
2370 Simion (Diacul), f. 2-86v
2374 Samuil (Ieromonahul), f. 1-9, 17-187v
2381 Panu (Grămăticul), f. 1-256v
2382 Ion (Dascălul)
2383 Oprea, f. 1-141v
2384 Maftei (Diacul), f. 5-98v
2386 Antonie
2393 Gheorghe (Pr.), f. 1-71v
2443 Popovici (Pr. Sava)
2455 Ioan (Pr.)
2456 Serafim (Ieromonahul), 1-81, 87-172
2457 Piteşteanu (Nicolae), f. 1-70v, 72-168v, 179-180
2458 Dositei (Ierodiaconul), f. 2-268v
2462 Nicolae (Monahul) -
2463 Cozma (Monahul)
2465 Nicolae (Monahul), f. 3-181
2467 Duma (Dascălul Ioan), f. 2v-120v
2468 Nichifor (Ieroshimonahul)

Ms.
2470 Fota (Grămăticul), f. 1-443
2472 Silvestru (Ieromonahul), f. 1—132v
2476 Zacionea (Ioan)
2481 S. H.
2483 Duma (Dascălul Ioan)
2486 Popovici (Gavril)
2487 Acachie (Ieromonahul)
2489 Duma (Dascălul Ioan), f. 3-194
2492 Acachie (Ieromonahul), f. 1-26v
2497 Ioniţă
2499 Dănişan (Iacov), f. 1-69v
2499 Luca (Ion), f. 71-95
2500 Grigore (Ieromonahul)
2506 Lupescu (Radu), f. 3-170v
2507 Popovici (Petru), f. 4-118v, 121-173v
2510 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu), f. 1-218v
2511 Vlad (Grămăticul)
2512 Vlad (Grămăticul), f. 3v-399
2513 Serafim (Ieromonahul)
2516 Ilarion (Ieromonahul), f. 4-365
2517 Vlad (Grămăticul), f. 1-448v
2518 Dositei (Ierodiaconul), f. 2—75
2519 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu)
2520 Cucuzel (Ierodiaconul Ioan)
2521 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu), f. 1-2, 4-476v
2524 Petru (Diacul), f. 1-220v, 239-328
2548 Ilarion (Ieromonahul)
2549 Constantin (Logofătul), f. 1-340
2551 Isaia (Ierodiaconul)
2555 Puşcaşu (Pr. Bucur)
2556 Duma (Dascălul Radu)
2566 Ilarie (Ieromonahul)
2567 Ioan (Rîmniceanu)
2568 Naum (Rîmniceanu) *
2569 Rafail (Monahul), f. 3-311
2570 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu), f. 1-92v, 96-105v, 1i1-125v, 127v"v
* 2574 Ilarion (Ieromonahul)
2577 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu)
2579 Ilarion (Ieromonahul)
2581 Meican (Toader)
2582 Ilarion (Ieromonahul)
2585 Rafail (Monahul), f. 1-132, 135-171v, 175-204, 223v-224

Ms.
2586 Rafail (Monahul), f. 1-43
2590 Fior (Pr.)
2591 Ioan Pavel (Grămăticul), f. 2-
2591 Stanciu (Pr.), f. 347-360, 36
2592 Fior (Pr.), f. 1, 536-679v
2594 Radu (Logofeţelul)
2596 Ilarion (Ieromonahul), f. 1-243
2596 Bărbătescu (Ieromonahul Ioac 24
2597 Rafail (Monahul), f. 1-305, 30
2598 Rafail (Monahul), f. 1-94, 33
2599 Ioan Pavel (Grămăticul)
2601 Axinte (Uricariul), f. 157-318
2603 Ioan (Rîmniceanu), f. 1-16, 2
2608 Stroe (Copilul), f. 1-376v, 37
2609 Fior (Pr.), f. 1
2623 Iordache (Vătaful), f. 3-18
2633 Rafail (Monahul), f. 1-144v
2635 Daniil, f. 1-18
2640 Teodorache (Logofătul)
2644 Ştefan (Ieromonahul), f. 5-177 409v, 430-463v, 4
2644 Alexandru (Dascălul), f. 464-4
2645 Daniil (Ieromonahul)
2650 Iosif (Ieromonahul)
2656 Ştefan (Diacul)
2664 Ioan (Grămăticul), f. 221v-22
2665^Nicodim (Pr.), f. 1-110v
2665 Iosif (Ieromonahul), f. 114-12
2665 Mihăilă (Copilul), f. 134-159v
2666 Radu (Grămăticul)
2667 Rafail (Monahul)
2668 Dumitru (Rîmniceanu), f. 81v-
2669 Naum (Rîmniceanu), f. 1-98, 1
2672 Ştefan (Ieromonahul)
2678 Gherontie (Monahul), f. 2-25v
2711 Fior (Pr.), f. 1-4v
2712 Grigore (Ierodiaconul Rîmnicea
2715 Stanciu (Pr.), f. 2-189v
2757 Silvestru (Ieromonahul)
2759 Constantin (Logofătul)
2770 Răduţ (Ianache), f. 1-75v
2773 Gheorgache (Clucerul)
2774 Hudeci (Pisarul Grigore), f. 2-
2775 Gavril (Diacul)

Ms.

2797 Acachie (Ieromonahul), f. 1—104
2799 Teofan (Monahul), f. 38-154
2860 Mihai (Pr.)
2868 Atanasiu (Dascălul Alexandru)
2877 Ioan (Ieroshimonahul)
2909 Stoian de la Antim, f. 3-100
2952 Meletie (Ierodiaconul), f. 1-128,145-270
2952 Ioan (Ieroshimonahul), f. 128-144v
2953 Ioan (Ieroshimonahul)
2955 Ibăşfăleanu (Logofătul Ion)
2958 Fior (Pr.), f. 6-9
2982 Constantin (Pr.)
2987 Galaction (Ieromonahul)
2993 Ioan (Ieroshimonahul)
3001 Ioan (Ieroshimonahul)
3003 Ioan (Ieroshimonahul)
3007 Ioan (Ieroshimonahul), f. 1-2, 3v-88
3008 Rafail (Monahul)
3052 Teofil (Pr.), f. 1-263v, 265v
3094 Teofan (Monahul)
3102 Hociung (Căpitanul Antohi), f. 1-122v
3107 Sturze (Dascălul Vasile), f. 1-320v, 323-394v, 396
3110 Popa (Dascălul Iacov), f. 1-79
3144 Anghel (Diaconul), f. 1—82v, 102, 104v 107, 151v-152, 165v-166v
3144 Ioanită (Logofătul), f. 90-102
3145 Copce (Negoiţă), f. 1v-34v, 75-78
3148 Cozma (Monahul)
3151 Grigore (Ieromonahul de la Cozia)
3161 Marco (Căpitanul Zamfir)
3163 Serafim (Monahul), f. 5-30, 33-113, 114v-160v
3166 Daniil (Ieromonahul)
3169 Visarion (Ieromonahul)
3170 Popovici-Cucuian (Gheorghe)
3176 Pavel (Dascălul)
3180 Cucoran (Toma)
3182 Spiridon (loniţă), f. 1—88
3186 Nicolae (Dascălul), f. 1-54
3190 Vlad (Grămăticul), f. 1-61v, 115-308
3191 Barbul (Dascălul)
3192 Atanasiu (Dascălul Alexandru)
3198 Pavel (Dascălul)
3199 Vasile (Pr. Moldoveanu)
3202 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), f. 135-146

Ms.

3233 Atanasie (Pr.), f. 76v--91v
3234 Nichita (Dascălul)
3248 Strătilă (Dascălul), f. 1-26v
3252 Andronic (Diacul)
3253 Ion (Dascălul)
3271 Serafim
3275 loniţă (Dascălul)
3312 Gheorghe (Dascălul)
3314 Stanciu (Pr.), f. 1v-341v, 343-372
3318 Dorotei (Ieroshimonahul), f. 1-519v
3338 Hudeci (Pisarul Grigore)
3339 Fota (Grămăticul), f. 1-4v, 8-293v
3341 Ion (Pr.), f. 1.-172v
3343 Dimitrache (Logofătul de divan)
3344 Ion (Logofătul)
3355 Crăciun (Eftimie), f. 132v-206v
3373 Veniamin (Ieromonahul)
3399 Voileanu (Logofătul Matei)
3416 Luca. (Pr. Ioasaf)
3417 Batcu (Lupu)
3440 Ioan.Pavel (Grămăticul)
3441 Constantin (Logofătul), f. 2-230v
3442 Fior (Pr.)
3443 Stanciu (Pr.)
3445 Fior (Pr.), f. 1-11v
3450 Popovici (Nicolae), f. 1-728
3456 Gavril (Diacul), f. 1-372v
3460 Efrem (Grămăticul), !2-206v/208-213
3467 Nicolae (Pr.)
3472 Ghenadie (Arhimandritul), f. 3-514v
3472 Macarie (Ieromonahul), f. 515—517
3473 Mihai
3506 Bîrlădeanu (Dascălul Iordache), f. 60—71v
3509 Ilie (Dascălul)
3512 Iordache (Dascălul)
3513 Pavel (Dascălul), f. 1-215
3514 loniţă (Logofătul)
3527 Holban (Ioan)
3528 Simion (Pr.), f. 1-103v
3531 Andriotaxitul (Dascălul), f. 2—214v
3538 Duma (Dascălul Ioan)
3541 Daniil, f. 1-4, 6-420v
3542 Daniil, f. 1-288v
3543 Micdonia (Shimonahia)
3551 Ianache (Pr.), f. 1v-2v, 4-110,112-178
3556 Drăgoi (Logofătul), f. 1-231

Ms.

3557 Silvestru (Ieromonahul), f. 1—248v
3559 Dorotei (Ieroshimonahul)
3560 Teofilact (Monahul), f. 2-207v
3561 Romanescu-Popovici (Dascălul Marcu) f. 1-76v
3562 Vasile (Ieromonahul)
3564 Sturze (Dascălul Vasile)
3572 Popovici (Pr. Sava)
3590 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), f. 1-113v, 128-130v
3597 Acachie (Ieromonahul)
3612 Iachint (Stareţul Cernicăi), f. 1-7, 9-19
3622 Iordache (Pr.)
3623 Chiriac (Ieroshimonahul)
3683 Sava (Monahul), f. 3—262
3691 Munteanu (Nicolae), t 2-98v
3692 Agurii (Lupul), f. 10-173
3694 Iordache (Logofătul), f. 2-6, 8-10
3697 Vlad din Moldova, f. 1-50v, 166-229v, 245-290v
3721 Anton (Logofătul)
3722 Nicola (Pr.), f. 1-11, 14-23v, 33-36v
3726 Luca (Ieromonahul)
3750 Florea (Copilul), f. 1-18
3784 Ioanov (Ştefan), f. 1-127v, 130-141
3789 Nicodim (Monahul), f. 1-11, 13-176v
3802 Matei, f. 2-49v
3803 Constantin (Dascălul)
3806 Stanovici-Voinescu (Pr. Ghinea), f. 19-113v
3811 Hrîstea (Simion), f. 6-36, 38-80
3811 Ion (Pr.), f. 80v-104v
3820 Gheorghe (Pr.), f. 4-258v
3821 Ion Romînul (Pr.), t 1-141v
4082 Grigoraş (sin Vasile Uricariul), f. 146—146 18
4104 Enache, f. T-77, 81-97, 102-122v
4104 Agapie f. 77-80v, 97v-101, 127-129v, 130v-164, 165v, 172-176
4130 Ioan (Muncăcianu)
4133 Ştefan (Pr.)
4148 Alexandru (Diacul), f. 1-28v
4150 Alexandru (Diacul)
4151 Ursu (Pr.)
4154 Gheorghe (Dascălul)
4160 Sturze (Dascălul Vasile)
4164 Sturze (Dascălul Vasile)

Ms.

4180 Gheorghe (Dascălul), f. 2-52r
4182 Ursu (Pr.), f. 2-545v
4214 Sturze (Dascălul Vasile)
4215 Agaton (Monahul)
4216 Petru (Pr.)
4225 Stanciu (Pr.)
4243 Fior (Pr.), f. 2v-3, 4v-6
4247 Ioan (Pr.), f. 1-r-145v
4248 Pătraşcu (Logofătul)
4254 Trandafir (Dascălul), f. 159-16
4259 Fior (Pr.), f. 4-186v
4261 Popovici (Zaharia)
4275 Gheorghe (Dascălul), f. 1-52v,
4276 Nicolae (Diacul), f. 1-108v
4286 Stanciu (Pr.)
4298 Creţu (Pr. Bucur)
4305 Duma (Dascălul Ioan)
4310 Silvestru (Ierodiaconul)
4367 Nicolae, f. 1-24v, 27-29, 42
4379 Toma (Grămăticul), f. 1-34, 3 2
4413 Grigore (Ierodiaconul Rîmnicea
4431 Constantin (Diacul), f. 2-63v
4458 Iacov (Logofătul), f. 1-90, 11
4466 Atanasie (Ierodiaconul), f. 2—1
4468 Grigore (Logofătul)
4566 Millo (M.), f. 1-25v
4572 Simion (Diacul), f. 3-7v, 9~10 93v,
4612 Gherasim (Ieromonahul Putnea
4641 Ursu (Pr.)
4642 Giurgiu (Pr.), f. 7-151v, 153-2
4646 Enache, f. 1-151v
4648 Ştefan (Ieromonahul), f. 118-2
4649 Tudosie (Dascălul)
4650 Grigore (Ierodiaconul Rîmnicean
4655 Galeri (Gavril), f. 1-67v
4664 Munteanu (Dascălul Vasile)
4674 Chiriţă (Pr.)
4696 Adam, f. 27-37v
4745 Voicu (Copilul), f. 2-403, 40 542-602, 606-667, 66
4827 Vasile (Pr.)
4834 Neonil f. 1-184
4837 Ciohoranu (Alexandru)
4838 Vasile, f. 1-83, 93-137v
4839 Vasile .

4851 Ştefan (Dascălul)
4852 Ştefan (Dascălul), f. 1-203^{v}
4870 Nicolae (Pr.), f. 2-44
4870 Petru (Diacul), L 46-68^{v}
4918 Petre (Pr.), f. 1-105^{v}
4975 Duma (Dascălul Radu), f. 2-126^{v}
4980 Radu (Dascălul)
4982 Măgureanu (Logofătul lordache), f. 14—212^{v}, 215-270^{v}
5053 Popovici (Dimitrie), f. 1—125^{v}
5055 Ungureanu (Anania)
5110 Rafail (Monahul)
5127 Ioanichie (Monahul), f. 1-85^{v}
5205 Munteanu (Dascălul Vasile)
5256 Gheorghe (Shimqnahul)
5353 Silvestru (Ieromonahul), f. 1—97^{v}
5367 Stanciu (Pr.)
5449 Viski (Ioan)

Ms.
5454 Pahomie (Stareţul), f. 2-189
5457 Stan (Logofeţelul), f. 42-264^{v}
5466 Partenie (Ieromonahul), f. 2-3^{v}, 11-175^{v}, 178-356^{v}
5476 Luca (Pr. loasaf)
5483 Peştişanu (Dascălul Ioan)
5489 Dionisie (Ieromonahul), f. 1—6^{v}, 9—155
5491 Constantin (Dascălul), f. 1-58^{v}
5496 Mihailovici (Pr. Constantin), f. i—i33?
5517 Vitalie (Ierodiaconul), f. 9-106
5545 Vasile (Diacul)
5548 Harie (Ieromonahul), f, 1-334^{v}
5554 Simion
5558 Manta (Dascălul)
5583 Acachie (Ieromonahul), f. 1-62^{v}
5662 Stoian de la Antim, f. 5-96
5850 Popovici (Dascălul Ion), f. 1—12
Suluri 7 Fior (Pr.)

LISTA COPIŞTILOR ORÎNDUIŢI PE SECOLE

SEC. XVI

Grigore (Popa din Măhaci), 1583—1619

SEC. XVn

Adam, sfîrşitul sec.
Alexandru (Dascălul), sfîrşitul sec.
Andronic (Diacul), 1673
Arsenie (Ieromonahul)., 1668
Avram (Pr.), 1700

Bojidar (Dascălul Matei), 1686

Constantin (Diacul), 1646
Costea (Dascălul), 1693—1703

Daniil (Ieromonahul), 1698
Dionisie (Ieromonahul), 1696
Drăgoi (Logofătul), 1687

Florea (Pr.), 1669
Fota (Grămăticul), 1671-1675

Gavril (Diacul), 1689
Giurgiu (Pr.), sfîrşitul sec.

Ilie (Dascălul), 1697
Ioan (Ieromonahul), 1682
Ioan (Monahul), 1699
Ion Romînul (Pr.), 1620
Iosif (Ieromonahul), 1696

Lefter (Logofătul), sfîrşitul sec
Mihai, 1673
Mihai (Diaconul), sfîrşitul sec.

Mihai (Logofătul), 1683
Misail (Ieromonahul), 1652
Mitrea (Logofătul), 1700

Nicodim, sfîrşitul sec.
Nicola (Grămăticul), 1685^-1689
Nicola (Pr.), 1697-1710
Nicolae (Monahul), 1691—1692

Oprea, 1698

Panu (Grămăticul), 1691
Petru (Diacul), 1699—1701
Petru (Pr.), 16851688

Radu (Logofătul), 1676

Silvestru (Ieromonahul), 1688 \
Silvestru (Ieromonahul), 1691
Stroe (Copilul), 1700

Sturze (Dascălul Vasile), 1693-1

Ştefan (Ieromonahul), 1688—1697

Toader (Dascălul), 1639
Ursu (Pr.), 1676-3695

Vasile (Ieromonahul), 1676
Viski (Ioan), 1697
Vlad (Grămăticul), 1693-1699

SEC. **XVIII**

Acachie (Ieromonahul), 1798—1826
Agapie, 1784-1787
Agaton (Monahul), 1701
Agurii (Lupul), 1787
Alexandru (Diacul)', 1759
Anania (Dascălul), 1792
Anatolie (Ierodiaconul), 1774
Andrei (Dascălul), 1768 ...
Andriotaxitul (Dascălul), 1782—1784
Anghel (Diaconul), 1790
Anghelcic (Logofătul Alexandru), 1800
Antim de la Cozia, 1766—1767
Anton (Logofătul), 1794
Anton (Monahul), 1793
Antonie, sfîrşitul sec.
Apostol (Logofătul de divan), 1788
Arhip (Ioniţă), 1784-1799
Atanasie (Pr.), 1775
Atanasie (Ierodiaconul), 1794
Atanasiu (Dascălul Alexandru), 1786 — 1795
Axinte (Uricariul), 1710

Bălăcianu (Constantin), 1756
Banciu (Toma), 1796
Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), 1766—1809
Barbul (Dascălul), 1781-1785
Barbul (Logofătul), sfîrşitul sec.
Batcu (Alexandru), 1784-1785
Batcu (Lupu), 1765 •> •
Berheceanu (Andonaehi), 1777
Bîrlădeanu (Dascălul lordache), sfîrşitul sec.
Blagovici (Dimitrie), 1797-1798
Bucur (Pr.), 1770-1772 '
Bujoroyschi (Pr. Gheorghe), 1781
Burghele (Constantin), 1781

Cernătescu (Logofeţelul Mihai), 1726
Chira (Logofătul Ioan), 1779
Chiriac (Ieroshimonahul), sfîrşitul sec.
Chiriceanu (Constantin), mijlocul sec.
Chirii (Ierodiaconul), 1800-1822
Chiriţă (Pr.), 1756

Ciohoranu (Alexandru), 1783—1784
Clicîtic (Dascălul Ion), 1772
Cojccariu (Petru), 1796-1797
Colţea (Andrei), sfîrşitul sec.
Constantin (Botezatul), 1784
Constantin (Cîntăreţul), 1780
Constantin (Copilul), 1746
Constantin (Dascălul), 1759—1774
Constantin (Dascălul), 1761
Constantin (Diacul), 1779
Constantin (Logofătul), 1728—1742
Constantin (Logofătul), sfîrşitul sec.
Constantin (Logofătul de divan), 1724
Constantin (Postelnicul), 1767-1775
Constantin (Pr.), prima jumătate a sec.
Constantin (Psaltul), 1767
Constantin (Săidăcariul), 1753—1758
Copce (Negoiţă), 1783
Cozma (Monahul), 1726-1747
Crăciun (Eftimie), 1800
Creţu (Pr. Bucur), 1789
Cucoranu (Toma) 1777—1782
Cucuzel (Ierodiaconul Ioan), 1750
C. I., 1799-1800

Damaschin (Dascălul), 1754
Daniil, 1778
Daniil (Diacul), 1704
Daniil (Ieromonahul), 1795
Dănişan (lacov), 1781
Deleanu (Arhimandritul Grigore), 1781
Dimitrache (Logofătul de divan), 1800—1806
Dimitrie (Logofătul), 1747
Dionisie (Eclisiarhul), 1788—1817
Dionisie (Ieromonahul), 1745—1746
Dolete (Logofătul Ştefan), 1782
* Dorotei (Ieromonahul), 1787—1795
Dositei (Ierodiaconul), 1700—1704
Dragoş (Vătaful Dumitru), 1793
Dreteanovschi (Ieromonahul Natanail), 1759
Duma (Dascălul Ioan), 1751—1764
Duma (Dascălul Radu), 1787
Dumitru (Cîntăreţul), 1797
Dumitru (Rîmniceanu), 1767

Efrem (Grămăticul), 1722-1724
Enache, 1777
Enache, 1788-1789
Enache, sfîrşitul sec.
Erneanu (Logofătul Ion), 1750

Făgărăşanu (Ivan), 1705
Făgeţeanu (Dascălul Stanciu), 1783
Fanu (Nichita), sfîrşitul sec.
Filipescu (Căpitanul Constantin), 1761
Filipescu (Dascălul Gheorghe), 1776
Fior (Pr.), 1724
Fior (Pr.), 1754-1764
Florea (Copilul), 1788

Galaction (Ieromonahul), 1788
Galeri (Gavril), 1786
Gavril (Diacul), 1732
Gavril (Diacul), 1799
Gavril (Ierodiaconul), 1756
Gavril (Pr.), 1739
Ghedeon (Monahul), 1757
Ghenadie (Arhimandritul), mijlocul sec.
Gheorgache (Clucerul), 1779
Gheorghe (Dascălul), începutul sec.
Gheorghe (Dascălul), 1746—1747
Gheorghe (Dascălul), 1781
Gheorghe (Dascălul), 1783—1797
Gheorghe (Dascălul), 1786
Gheorghe (Dascălul), sfîrşitul sec.
Gheorghe (Egumenul), 1786
Gheorghe (Logofeţelul), 1718
Gheorghe (Pr.), 1771
Gheorghe (Pr.), 1775
Gheorghe (Shimonahul), 1798
Gherasim (Ierodiaconul), 1789
Gherasim (Ierodiaconul), 1799—1802
Gherasim (Ieromonahul), 1766
Gherasim (Ieromonahul Putneanu),, 1793
Gherghel (Gavril), 1736
Gherghie (Logofătul), 1726
Gherontie (Monahul), 1778
Gherontie (Monahul), 1800
Giurescu (Logofătul Ioniţă), 1799
Giurgiuveanu (Ion), 1797
Giurgiuveanu (Tudor), 1781
Goran, mijlocul sec.
Goştonă (Procopie), 1784

Greceanu (Ierodiaconul Nicodin
Grigoraş (sin Vasile Uricariul),
Grigore (Ierodiaconul Rîmnicear
începutul sec. XIX
Grigore (Ieromonahul), 1798
Grigore (Ieromonahul de la Co
1766
Grigore (Logofătul), 1792
Grigorieviei (Ieromonahul
1754
Grigoriovici (Ipodiaconul Dimit

Hociung (Căpitanul Antohi), 1
Holban (Ioan), 1785
Hrîstea (Simion), 1727
Hrizea (Dascălul), 1768
Hudeci (Pisarul Grigore), 1784-

Iachint (Stareţul Cernicăi), 179
lacov (Logofătul), 1784
Ianache (Pr.), 1731
Iane (Logofătul de taină), 1730
Ianovici, (Teodor), 1741
Ibăşfăleanu (Logofătul Ion), 17
Ieremia (Monahul), 1777
Ieremia (Monahul), sfîrşitul sec.
Ilarie (Ieromonahul), 1774—178
Ilarie (Ieromonahul), 1780
Ilarion (Ieromonahul), 1735—17
Ilievici (Grigore), 1772-1773
Iliinscoi (Pr. Teodor), 1778
Ilschi (lordache), 1784
Ioan (Dascălul), a doua jumăta
Ioan (Grămăticul), 1760
Ioan (Ieroshimonahul), 1795—1
Ioan (Muncăcianu), 1732—1737
Ioan (Pr.), 1728
Ioan (Pr.), 1753
Ioan (Pr.), 1764
Ioan (Rîmniceanu), 1779
Ioan Pavel (Grămăticul), 1736
Ioanichie (Ierodiaconul), sfîrşit
Ioanichie (Monahul), 1775-1794
Ioaniţă (Logofătul), 1792
Ioanov (Ştefan), 1746
loasaf (Monahul), 1788
Ion (Dascălul), 1709
Ion (Dascălul), sfîrşitul sec.

Ion (Logofătul), 1778-1791
Ion (Pr.), 1724-1725
Ion (Pr.), 1734
Ion (Pr.), a doua jumătate a sec.
loniţă, 1793
loniţă (Copilul), 1756-1789
loniţă (Dascălul), 1799
loniţă (Logofătul), 1787
loniţă (sin Constantin Logofătul), 1799
Iordache (Dascălul), 1789
Iordache (Logofătul), 1756
Iordache (Pr.), 1799
Iordache (Vătaful), 1791
Iordăchescu (Logofătul Matei), 1794
Isaia (Ierodiaconul), 1780
Iustin (Ieromonahul), 1791

Jora (Paharnicul Toader), 1786

Laţcar (Constantin), 1796
Lavrentie (Dascălul), mijlocul sec.
Luca (Ieromonahul), 1790
Luca (Pr. Ioasaf), 1766
Luca (Ion), sfîrşitul sec.
Lupescu (Radu), 1727
Lupoianu (Constantin), 1742
Lupu (Dascălul Bucur), 1750-1751

Macarie (Ieromonahul), prima jumătate a sec.
Macarie (Ieroshimonahul), prima jumătate **a** sec.
Maftei (Diacul), 1769
Măgureanu (Logofătul Iordache), sfîrşitul sec.
Manta (Dascălul), 1786
Marco (Căpitanul Zamfir), 1788
Marcociu (Vasile), sfîrşitul sec.
Matei, prima jumătate **a** sec.
Matei (Pr.), 1783
Măzăreanu (Vartolomeu), 1769—1779
Meican (Toader), 1799
Meletie (Ierodiaconul), 1797—1798
Meletie (Ieromonahul), 1782—1795
Micdonia (Shimonahia), 1796—1804
Miclescu (Postelnicul Iordache), 1781—1795

Mihai (Logofătul), 1749
Mihai (Pr.), 1729
Mihail (Pr.) ,1734
Mihăilă (Copilul), începutul sec.
Mihailovici (Pr. Constantin), 1782
Mihailovici (Vasile), 1779
Mihalache (Vătaful de plai), 1779
Millo (M.), 1795
Munteanu (Nicolae), 1769
Munteanu (Dascălul Vasile), 1751—1759*

Natanail (Ieromonahul), 1754
Naum (Rîmniceanu), 1784—1787
Necula (Dascălul), 1788
Negrule (Năstase), 1790
Neonil, 1788
Nicanor (Ieromonahul), 1753—1754
Nichifor (Ieromonahul), a doua jumătate **a** sec.
Nichifor (Ieroshimonahul), mijlocul sec.
Nichita (Dascălul), 1790
Nicodim (Monahul), 1795-1796
Nicodim (Pr.), mijlocul sec.
Nicolae, 1786
Nicolae, 1787
Nicolae (Arhimandritul), prima jumătate **a** sec.
Nicolae (Dascălul), 1798—1800
Nicolae (Dascălul), sfîrşitul sec.
Nicolae (Diacul), 1706
Nicolae (Logofătul), 1783
Nicolae (Pr.), 1702
Nicolae (Pr.), prima jumătate a sec.
Nicolae (Pr.), 1798
Niţu (Logofeţelul), 1787

Oprea (Logofătul), 1739

Pahomie (Ierodiaconul), 1784
Pahomie (Stareţul), 1754-1762
Partenie (Ieromonahul), 1764
Pascul (Logofătul), 1751
Pătraşcu (Logofătul), 1762—1763
Pavel (Dascălul), 1725-1741
Peştişanu (Dascălul Ioan), 1778
Petre (Dascălul), 1717
Petre (Pr.), 1743
Piteşteanu (Nicolae), 1782

Polimaz (Logofătul Constantin)* 1796
Pop (Nichifor), 1778
Popa (Dascălul Iacov), 1780-1781
Popescu (Ianache), 1792
Popovici (Banta), sfîrşitul sec.
Popovici (Pr. Dimitrie), 1792—1795
Popovici (Dimitrie), 1795—1796
Popovici (Dimitrie), sfîrşitul sec.
Popovici (Eustaţiu), 1766-1781
Popovici (Gavril), 1796
Popovici (Gheorghe), 1794—1795
Popovici (Ilie), 1771
Popovici (Dascălul Ion), 1758
Popovici (Iosif), 1783
Popovici (Pr, Nicolae), 1780-1784
Popovici (Nicolae), 1798
Popovici (Petru), 1797
Popovici (Pr. Sava), 1773-1781
Popovici (Teodor), a doua jumătate a sec.
Popovici (Zaharia), 1783
Popovici-Cucuian (Gheorghe), 1789
Popovici-Hidişan (Andrei), 1783
Popovici-Stolojan (Dascălul Radu), 1764
Proca (Dascălul), 1781
Puşcaşu (Pr. Bucur), 1789—1790

Radu (Dascălul), sfîrşitul sec.
Radu (Grămăticul), 1733
Radu (Logofeţelul), 1737
Radu (Pr.), 1728
Radu (Nicolae), 1796
Răducanu (Logofătul), 1780-1783
Răduţ (Ianache), 1787
Rafail (Monahul), 1753-1779
Rafail (Monahul), 1761-1767
Romanescu-Popovici (Dascălul Marcu), 1773
Rus (Dascălul Pavel), 1741
Rusu (Dascălul Ioan), 1793

Samoil (Dascălul), 1778
.Samuil (Ierodiaconul), mijlocul sec.
Samuil (Ieromonahul), 1781
Sava (Ieromonahul), prima jumătate a sec.
Sava (Ieroshimonahul), 1791
Sava (Monahul), 1796
Serafim, mijlocul sec.

Serafim (Eclisiarhul), sfîrşitul se
Serafim (Ieromonahul), 1704—1
Serafim (Ieromonahul), 1781
Serafim (Ieromonahul), 1782
Serafim (Monahul), 1706
Serafim (Monahul), 1736
Silvestru (Ierodiaconul), 1746
Silvestru (Ieromonahul), 1725—
Silvestru (Ieromonahul), 1728
Simion, 1782
Simion, (Diacul), 1729
Simion (Diacul), 1740
Simion (Diacul), 1764
Simion (Pr.), 1795
Sion (Monahul Ioanichie), 1786
Sion (Iordache), 1777
Sofronie (Ieromonahul), 1799
Sofronie (Monahul), 1799
Sofronie (Shimonahul), 1792
Spiridon (loniţă), sfîrşitul sec.
Stan (Logofătul), 1794
Stan (Logofeţelul), 1729-1734
Stan (Pr.), mijlocul sec.
Stăncescu (Constantin), 1772
Stanciu (Pr.), 1722-1725
Stanislavici (loniţă), 1783
Stanovici-Voinescu(Pr. Ghinea),
Stîrce (Ştefan), 1784-1791
Stoian de la Antim, 1756—176
Strătila (Dascălul), 1795-1798
S. H., 1777.

Şerban (Pr.), a doua jumătate
Şerban (Pr.), 1799
Şoimescu (Logofătul loniţă), 1
Ştefan (Dascălul), 1736-1742
Ştefan (Dascălul), 1780
Ştefan (Diaconul), 1785
Ştefan (Diacul), 1706
Ştefan (Diacul), 1787
Ştefan (Logofătul), 1782
Ştefan (Paharnicul), mijlocul s
Ştefan (Pr.), 1706
Ştefan (Pr.), 1730
Ştefan (Pr.), 1748

Tăutu (loniţă), 1785
Teodor (Diacul), 1735

Teodor (Pr.), 1781
Teodorache (sin Gheorghe Luca), 1784
Teodorache (Logofătul), sfîrşitul sec.
Teodorache (Logofătul de divan), 1792
Teofan (Monahul), sfîrşitul sec.
Teofan (Monahul), 1782-1796
Teofil (Monahul), 1792-1795
Teofil (Pr.), 1700-1703
Teofilact (Monahul), 1800
Terapont (Ieromonahul), 1778
Timotei (Monahul), 1783
Toachi (Miron), 1798
Toader, 1797
Toma, 1795
Toma, 1798
Toma (Grămăticul), 1788-1792
Trandafir (Dascălul), mijlocul sec.
Tudosie (Dascălul), 1764

Ţăposul (Sandu), 1761

Ungureanu (Anania), 1787
Ursu (Teodor), 1782-1784

Varlaam (Ieromonahul), 1716—1717
Vartolomeu (Ieromonahul), 1708
Vartolomeu (Putneanu), 1797
Vasile, sfîrşitul sec.
Vasile, sfîrşitul sec.
Vasile (Dascălul), 1787-1788
Vasile (Diacul), 1783
Vasile (Pr.), sfîrşitul sec.
Vasile (Psaltul), 1798
Vasile (Pr. Moldovanu), 1718
Veisa (Diacul Constantin), 1785 — 1792
Venedict (Arhidiaconul), 1800
Veniamin (Ieromonahul), 1789
Vîrlan (Ştefan), sfîrşitul sec.
Vîrnav (Gheorghe), 1780
Visarion (Ieromonahul), 1777
Visarion (Ieromonahul), 1793
Vitalie (Ierodiaconul), sfîrşitul sec.
Vlad din Moldova, 1748
Voico (Logofătul), a doua jumătate a sec,
Voicu (Copilul), 1796
Voileanu (Logofătul Matei), 1748-1749

Zacionea (Ioan), 1783.

LISTA COPIŞTILOR PE PROVINCII ROMÎNEŞTI

(Numerele indică cota manuscriselor)

ŢARA ROMÎNEASCĂ

Acachie (Ieromonahul), 144, 153, 1482, 1943, 2119, 2487, 2492, 2797, 3597, 5583
Alexandru (Dascălul), 2644
Anania (Dascălul), 1937
Anatolie (Ierodiaconul), 1267
Anghel (Diaconul), 3144
Antim de la Cozia, 1556
Anton (Logofătul), 3721
*) Anton (Monahul), 1626
*) Antonie, 2386
Apostol (Logofătul de divan), 276
*) Atanasie (Ierodiaconul), 4466

Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), 1135, 1590, 2147, 2180, 2181, 2183, 2354, 2596, 3202, 3590
Barbul (Dascălul), 1108, 1890, 2134, 3191
Barbul (Logofătul), 1433
Berheceanu (Andonaehi), 1151
Bojidar (Dascălul Matei), 545

Cernătescu (Logofeţelul Mihai), 1631
*) Chiriceanu (Constantin), 1702
Chirii (Ierodiaconul), 1958, 2015, 2030, 2031, 2035, 2052, 2055, 2142
Chiriţă (Pr.), 4674
Colţea (Andrei), 830
Constantin (Cîntăreţul), 830
Constantin (Copilul), 438
Constantin (Dascălul), 266, 1388, 2167, 5491

*) Localizarea este probabilă.

Constantin (Dascălul), 3803
Constantin (Logofătul), 1317, 1809, 2549, 275
Constantin (Logofătul), 1309
Constantin (Logofătul de divan), 174
Constantin (Psaltul), 2219
Constantin (Săidăcariul), 1070, 1329,
Cucuzel (Ierodiaconul Ioan), 2520
C. I., 2015

Daniil, 422, 1101, 1927, 1982, 1993 2008, 2018, 2041, 2047, 2131 354
Daniil (Ieromonahul), 2645
Deleanu (Arhimandritul Grigore), 524
Dimitrache (Logofătul de divan), 436
Dionisie (Eclisiarhul), 346, 500, 1117 2098, 2109, 211
Dionisie (Ieromonahul), 5489
Dolete (Logofătul Ştefan), 1235
Dorotei (Ieroshimonahul), 3318, 3559
Dositei (Ierodiaconul), 2458, 2518
Drăgoi (Logofătul), 3556
Duma (Dascălul Ioan), 477, 1285, 1611 2483, 2489, 353
Dumitru (Cîntăreţul), 503
Dumitru (Rîmniceanu), 2668

Efrem (Grămăticul), 3460
*) Enache, 1509
Erneanu (Logofătul Ion), 1161

Făgeţeanu (Dascălul Stanciu), 1379
Filipescu (Căpitanul Constantin), 439
Fior (Pr.), 458, 501, 937, 2103, 2590, 2592, 2609, 2711, 2958, 3442, 3445, 4243. Suluri 7.

Florea (Copilul), 3750
Fota (Grămăticul), 588, 2470, 3339

Ghedeon (Monahul), 2092
Ghenadie (Arhimandritul), 3472
Gheorghe (Dascălul), 3312
Gheorghe (Dascălul), 1856, 4180
Gheorghe (Dascălul), 1315, 2324
Gheorghe (Dascălul), 1837
Gheorghe (Egumenul), 2172
Gheorghe (Shimonahul), 5256
Gherasim (Ierodiaconul), 334
Gherasim (Ierodiaconul), 1592
Gherghie (Logofătul), 1631
Giurescu (Logofătul loniţă), 270
Giurgiuveanu (Ion)* 1130
Giurgiuveanu (Tudor), 1766
Goran, 465

Greceanu (Ierodiaconul Nicodim), 2097
Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu), 1081, 1316, 1388, 2015, 2025, 2215, 2314, 2510, 2519, 2521, 2570, 2577, 2712, 4413, 4650

Grigore (Ieromonahul), 2500
Grigore (Ieromonahul de la Cozia), 163, 3151
Grigore (Logofătul), 4468

Hrizea (Dascălul), 1683

lachint (Stareţul Cernicăi), 1228, 1872, 1899, 1929, 1940, 1943, 1956, 1957, 1958, 1962, 1964, 1990, 2013, 2130, 2159, 3612

Iacov (Logofătul), 4458
Ianache (Pr.), 3551
Iane (Logofătul de taină), 1355
Ieremia (Monahul), 1975
Ieremia (Monahul), 1382
Ilarion (Ieromonahul), 2355, 2516, 2548, 2574, 2579, 2582, 2596

îoan (Dascălul), 4827
Ioan (Grămăticul), 2664
Ioan (Ieromonahul), 464
Ioan (Monahul), 934
Ioan (Pr.), 2455
Ioan (Pr.), 479
Ioan (Rîmniceanu), 1332, 1621, 2567, 2603
Ioanichie (Ierodiaconul), 2015
Ioaniţă (Logofătul), 3144
*) loniţă, 2497
*) loniţă (Dascălul), 3275
loniţă (Logofătul), 3514
loniţă (sin Constantin Logofătul), 116
Iordăchescu (Logofătul Matei), 1204
Iosif (Ieromonahul), 2174, 2650, 2665

*) Lavrentie (Dascălul), 204
Lefter (Logofătul), 1805
Lupescu (Radu), 59, 156, 268, 353, 1062, 1354, 2117, 2506

Macarie (Ieromonahul), 3472
Macarie (Ieroshimonahul), 2200
Măgureanu (Logofătul Iordache), 4982
Manta (Dascălul), 5558
Matei (Pr.), 2193
Mihai, 3473
Mihai (Diaconul), 2163
Mihai (Logofătul), 1348
Mihai (Logofătul), 1120
Mihail (Pr.), 545
Mihăilă (Copilul), 2665
Mihailovici (Vasile), 2315
Mihalache (Vătaful de plai), 1903
Mitrea (Logofătul), 480

Naum (Rîmniceanu), 2198, 2209, 2568, 2669
Nichifor (Ieroshimonahul), 2468
Nicodim (Monahul), 3789
Nicodim (Pr.), 2665
Nicola (Grămăticul), 201, 484, 1327, 1357
Nicola (Pr.), 2101, 2358, 3722
Nicolae, 830
Nicolae, 4367
Nicolae (Dascălul), 1738
Nicolae (Logofătul), 1073
Nicolae (Monahul), 1247, 2462, 2465
Nicolae (Pr.), 3467
Nicolae (Pr.), 2040
Niţu (Logofeţelul), 1569

*) Localizarea este probabilă.

Oprea, 2383
Oprea (Logofătul), 471

Pahomie (Ierodiaconul), 2056
Panu (Grămăticul), 2381
Partenie (Ieromonahul), 5466
*) Pascul (Logofătul), 2338
Pătraşcu (Logofătul), 2162, 4248
Petre (Dascălul), 1867
Piteşteamr (Nicolae), 2457
Popescu (Ianache), 1126
Popovici (Dimitrie), 1290
Popovici Gavril), 2486
Popovici (Ilie), 2136
Popovici-Hidişan (Andrei), 2050

Radu (Dascălul), 4980
Radu (Grămăticul), 2666
Radu (Logofătul), 1429
Radu (Logofeţelul), 2594
Radu (Pr.), 2164
Răducanu (Logofătul), 1414
Rafail (Monahul), 479, 1631, 2195, 2207, 2220, 2353, 2569, 2585, 2586, 2597, 2598, 2633, 2667, 3008, 5110
Rusu (Dascălul Ioan), 2108
Samuil (Ierodiaconul), 1317
Sava (Monahul), 3683
Serafim, 3271
Serafim (Eclisiarhul), 1207
Serafim (Ieromonahul), 2456, 2513
Serafim (Ieromonahul), 1975
Serafim (Monahul), 3163
Serafim (Monahul), 2099
Silvestru (Ieromonahul), 2472
Silvestru (Ieromonahul), 568, 1330, 2143, 2757, 3557

Sofronie (Shimonahul), 2018
Stan (Logofătul), 44
Stan (Logofeţelul), 1350, 2003, 2024, 5457
Stanciu (Pr.), 37, 58, 1253, 1299, 1467, 1830, 2337, 2591, 2715, 3314, 3443, 4225, 5367

Stanislavici (loniţă), 1855
Stanovici-Voinescu (Pr. Ghinea), 3806
Stoian de la Antim, 236, 473, 1395, 290
Strătilă (Dascălul), 3248
Stroe (Copilul), 2608

Şerban (Pr.), 1384
Şoimescu (Logofătul loniţă), 441, 1588

Ştefan (Dascălul), 575
*) Ştefan (Diacul), 2656
Ştefan (Ieromonahul), 2644, 2672, 464
Ştefan (Logofătul), 340
Ştefan (Pr.), 2213

Teodorache (sin Gheorghe Luca), 1125
Teodorache (Logofătul de divan), 119
Teofan (Monahul), 703
Teofil (Monahul), 1889, 1927, 1930, 1935, 1941, 1956, 1957, 1976, 1989, 1990, 1991, 1993, 1995, 1998, 2007, 2013, 2015, 2018, 2036, 2041, 2047, 2052
Teofil (Pr.), 1154, 3052
Toma, 4413
Toma, 1720
Toma (Grămăticul), 4379
Tudosie (Dascălul), 4649

Ţăposul (Sandu), 1261

Ungureanu (Anania), 5055

Vasile, 4838, 4839
Vasile (Ieromonahul), 3562
Vasile (Pr.), 4827
Venedict (Arhidiaconul), 1632
Visarion (Ieromonahul), 257
Visarion (Ieromonahul), 3169
Vlad (Grămăticul), 2511, 2512, 2517, 3
Vlad din Moldova, 3697
Voico (Logofătul), 2162
Voicu (Copilul), 4745

MOLDOVA

Agapie, 4104
Arhip, (loniţă), 1155
Agurii (Lupul), 3692

Andrei (Dascălul), 2184
Andriotaxitul (Dascălul), 1747, 3531
Andronic (Diacul), 3252
Anghelcic (Logofătul Alexandru), 145

*) Localizarea este probabilă.

Arsenie (Ieromonahul), 540
Atanasie (Pr.), 3233
Atanasiu (Dascălul Alexandru), 2349, 2868, 3192
Axinte (Uricariul), 2601

Bălăcianu (Constantin), 34
Batcu (Alexandru), 1364
Batcu (Lupu), 3417
Bîrlădeanu (Dascălul lordache), 3506
*)Bujorovschi (Pr. Gheorghe), 269
Burghele (Constantin), 60

Chira (Logofătul Ioan), 1067
Chiriac (Ieroshimonahul), 3623
Ciohoranu (Alexandru), 343, 4837
Cliciuc (Dascălul Ion), 1537
Constantin (Botezatul), 1364
Constantin (Diacul), 85
Constantin (Diacul), 4431
Constantin (Postelnicelul), 1417
Copce (Negoiţă), 3145
Cozma (Monahul), 146,1064,1261,1630, 2463, 3148

Crăciun (Eftimie), 3355
Cucoranu (Toma), 3180

Daniil (Ieromonahul), 3166
Dimitrie (Logofătul), 452
Dionisie (Ieromonahul), 2110 -
Dragoş (Vătaful Dumitru), 160
Dreteanovschi (Ieromonahul Natanail), 529

Enache, 4104

Fanu (Nichita), 1067
Filipescu (Dascălul Gheorghe), 1536

Galaction (Ieromonahul), 2987
Galeri (Gavril), 4655
Gavril (Diacul), 86
Gavril (Diacul), 3456
Gavril (Diacul), 2775
Gavril (Ierodiaconul), 49
Gheorgache (Clucerul), 2773
Gheorghe (Dascălul), 1296
Gherasim (Ieromonahul Putneanu), 4612
*) Gherghel (Gavril), 761
Gherontie (Monahul), 2113

Gherontie (Monahul), 956, 2678
Goştonă (Procopie), 1237
Grigoraş (sin Vasile Uricariul), 103, 115, 238, 256, 354, 940, 4082
Grigorievici (Ieromonahul Natanail), 1567
Grigoriovici (Ipodiaconul Dimitrie), 1469

Hociung (Căpitanul^Antohi), 3102
Holban (Ioan), 3527
Hudeci (Pisarul Grigore), 433, 1147, 2774, 3338

Ianovici (Teodor), 495
Ilarie (Ieromonahul), 1617, 1844, 5548
Ilarie (Ieromonahul), 2566
Ilieviei (Grigore), 355
Ilschi (lordache), 400
Iliinscoi (Pr. Teodor), 1733
Ioan (Ieroshimonahul), 2877, 2952, 2953, 2993, 3001, 3003, 3007
Ioan Pavel (Grămăticul), 120, 757, 2591, 2599, 3440
Ioanichie (Monahul), 1870, 5127
Ioanov (Ştefan), 3784
loasaf (Monahul), 507
Ion (Dascălul), 2382
Ion (Dascălul), 3253
Ioniţă (Copilul), 1629
lordache (Dascălul), 3512
lordache (Logofătul), 3694
*) lordache (Pr.), 3622
lordache (Vătaful), 2623
Isaia (Ierodiaconul), 2551
Iustin (Ieromonahul), 570

Jora (Paharnicul Toader), 34, 50, 57

Laţcar (Constantin), 1063
Luca (Ieromonahul), 3726
Luca (Pr. loasaf), 53, 112, 252, 254, 3416, 5476

Lupoianu (Constantin), 84
Marcociu (Vasile), 160
Măzăreanu (Vartolomeu), 111, 1300, 2356
Meican (Toader), 2581
Meletie (Ierodiaconul), 2952
Meletie (Ieromonahul), 420, 489, 1371, 1409, 1480
Micdonia (Shimonahia), 1345, 3543

*) Localizarea este probabilă.

Miclescu (Postelnicul lordache), 168, 233
Millo (M.), 4566
Misail (Ieromonahul), 69
Munteanu (Nicolae), 3691

Natanail (Ieromonahul), 1390
Negrule (Năstase), 869
Neonil, 4834
Nicanor (Ieromonahul), 101, 1468, 1616
Nichifor (Ieromonahul), 124
Nichita (Dascălul), 3234
*) Nicodim, 693
Nicolae (Dascălul), 104, 2305, 3186

Pahomie (Stareţul), 5454
Peştişanu (Dascălul Ioan), 5483
Polimaz (Logofătul Constantin), 13
Popovici (Eustaţiu), 303, 473, 1092, 1358, 1873

Proca (Dascălul), 573

Răduţ (Ianache), 2770
Rafail (Monahul), 107, 249

Samoil (Dascălul), 1264
Samuil (Ieromonahul), 2374
Sava (Ieromonahul), 1440
Sava (Ieroshismonahul), 426
Serafim (Ieromonahul), 491
Silvestru (Ierodiaconul), 4310
Silvestru (Ieromonahul), 1284

Simion, 5554
Sion (Monahul Ioanichie), 9
Sion (lordache), 298
Sofronie (Ieromonahul), 1462
Sofronie (Monahul), 1552
Spiridon (Ioniţă), 3182
Stăncescu (Constantin) 342
Stîrce (Ştefan), 25, 115, 239, 338
Şerban (Pr.), 1271
Ştefan (Diaconul), 27
Ştefan (Paharnicul), 134

Tăutu (Ioniţă) 158
*) Teodorache (Logofătul), 2640
Teofan (Monahul), 1608, 2799, 3094
Teofilact (Monahul), 3560
Terapont (Ieromonahul), 1963
Timotei (Monahul), 1953
Toachi (Miron), 1845
Toader, 1573
Toader (Dascălul), 167

Vartolomeu (Putneanu), 47
Vasile, 46
Vasile (Diacul), 1818, 5545
Vasile (Psaltul), 551
Veisa (Diacul Constantin), 48, 935
Veniamin (Ieromonahul), 3373
Vîrlan (Ştefan), 2251
Vîrnav (Gheorghe), 96
Vitalie (Ierodiaconul), 5517

TRANSILVANIA

Adam, 4696
Agaton (Monahul), 4215
Alexandru (Diacul), 4148, 4150
Avram (Pr.), 1365

Banciu (Toma), 546
Blagovici (Dimitrie), 149
Bucur (Pr.), 1268

Cojocariu (Petru), 2351
Constantin (Pr.), 2982
Costea (Dascălul), 1436
Creţu (Pr. Bucur), 4298

Damaschin (Dascălul), 212
Daniil (Diacul), 942
Dănişan (lacov), 2499
Duma (Dascălul Radu), 2556, 4975

Enache, 4646

Făgărăşanu (Ivan), 1159
Fior (Pr.), 4259
Florea (Pr.), 206

Gavril (Pr.), 1832
Gheorghe (Dascălul), 4154, 4275
Gheorghe (Logofeţelul), 580
Gheorghe (Pr.), 2393

* Localizarea este probabilă.

Gheorghe (Pr.), 3820
Giurgiu (Pr.), 4642
Grigore (Popa din Măhaci), 447

Hrîstea (Simion), 3811

Ibăşfăleanu (Logofătul Ion), 2955
Ilie (Dascălul), 3509
Ioan (Muncăcianu), 701, 412ft)
Ioan (Pr.), 2302, 4247
Ion (Logofătul), 3344
Ion (Pr.), 356, 3341
Ion (Pr.), 35
Ion (Pr.), 3811
Ion Romînul (Pr.), 3821

Luca (Ion), 2499
Lupu (Dascălul Bucur), 1653

*) Maftei (Diacul), 2384
Marco (Căpitanul Zamfir), 3161
Matei, 3802
Mihai (Pr.), 2860
Mihailovici (Pr. Constantin), 5496
Munteanu (Dascălul Vasile), 1353, 4664, 5205

Necula (Dascălul), 1346
Nicolae (Diacul), 4276
Nicolae (Pr.), 4870
Pavel (Dascălul), 942, 3176, 3198, 3513
Petre (Pr.), 4918
Petru (Diacul), 2524, 4870
Petru (Pr.), 714, 4216
Pop (Nichifor), J739
Popa (Dascălul/lacov), 3110
Popovici (Banţa)i 2111
Popovici (Pr. Dimitrie), 1373, 1650
Popovici (Gheorghe), 1318, 1346
Popovici (Iosif), 2326
Popovici (Pr. Nicolae), 1431

Popovici (Nicolae), 3450
Popovici (Petru), 2507
Popovici (Pr. Sava), 2325, 2443, 3572
Popovici (Teodor), 1723
Popovici-Cucuian (Gheorghe), 3170
Puşcaşu (Pr. Bucur), 2555

Radu (Nicolae), 595
Rus (Dascălul Pavel), 710

Silvestru (Ieromonahul), 5333
Simion (Diacul), 2302
Simion (Diacul), 4572
Simion (Diacul), 2369, 2370
Simion (Pr.), 3528
Stan (Pr.), 2178
Sturze (Dascălul Vasile), 706, 707, 708, 709, 712, 713, 1838, 3107, 3564, 4160, 4164, 4214
S. H., 2481

Ştefan (Dascălul), 138, 4851, 4852
Ştefan (Diacul), 1352
Ştefan (Pr.), 2301
Ştefan (Pr.), 4133

Teodor (Diacul), 701
Teodor (Pr.), 2499
Trandafir (Dascălul), 4254
Ursu (Pr.), 4151, 4182, 4641
Ursu (Teodor), 1132

Varlaam (Ieromonahul) 759
Vartolomeu (Ieromonahul), 577
Vasile (Dascălul), 2120
Vasile (Pr. Moldovanu), 3199
Viski (Ioan), 5449
Voileanu (Logofătul Matei), 3399

Zacionea (Ioan), 2476

BANAT

*) Popovici (Dascălul Ion), 5850
*) Popovici (Zaharia), 4261

Popovici-Stolojan (Dascălul Radu), 1846

Romanescu-Popovici (Dascălul Marcu), 3561

*) Localizarea este probabilă.

LISTA COPIŞTILOR DIN ALTE ŢARI

RUSIA

Gherasim (Ieromonahul), 716

POLONIA

Nicolae (Arhimandritul), 34

INDICE GENEKAL

A

Aaron Vodă, 12
Abrud, 184
Acachie, ieromonah, 1,2
Acatiste, 9,79,108,125,151,268
Acatistul Adormirii Maicii Domnului, 185
Acatistul Maicii Domnului, 10, 191, 206, 236, 251
Acatistul Mîntuitorului, 130, 145 206
Acatistul sf. Arhangheli, 15
Acatistul sț. Cruci, 15
Acatistul sf. Ioan Botezătorul 15
Acatistul sf. Nicolae, 15, 170, 186
Acatistul sf. Troițe, 15
Adam, 52, 54, 57, 70, 73, 75, 80, 81, 90, 97, 98, 131, 193, 202, 205, 223
Adam din Turdaşi, 2
Adamovici Gherasim, arhiepiscop, 192
Adormirea Maicii Domnului, 3, 25, 111, 112, 114, 162, 165,233
Agapia, mănăstire, 71, 84, 126, 213, 214, 257
Agapie, 3
Agapie Criteanul, 273
Agatonmonah,3.293
AguriiLupul, 3
Ahileu la ostrovul Şirului, 264
Albina, 163, 164, 173, 188, 189, 215
Aldea, 225
Alexandra Pavlovna, 159
Alexandria, 9, 25, 31, 63, 78, 86, 130, 131, 133, 138, 144, 153, 159, 176, 189, 190, 222, 243, 277, 310
Alexandru, dascăl, 3
Alexandru, diac, 4
Alexandru Macedon, v. ***Alexandria***
Alexandru Pavlovici, 26, 159
Alexe sf., 6, 30, 258
Alexie, clucer, 151
Allgyogyon, v. Geoagiu
Alțidalis şi Zelidia, v. Voiture Vincent
Amartolon Sotiria v. ***Mintuirea păcătoşilor***
Ambrosie, episcopul Chersonului, 159
Amfilog, împărat, 128, 196
Amon sf., 48
Analele Academiei Romîne, 88
Anania, dascăl, 4
Anania, ieromonah, 168
Anastase, 255
Anastasie, sufagiu, 34, 35
Anatolie, ierodiacon, 4,5
Andrei, dascăl, 5
Andrei, diac, 133
Andrei, preot, 262
Andriotaxitul, dascăl, 5,6
Andronic, diac, 6,7, 280
Anghel, diacon, 7
Anghel, şalvaragiu, 135
Anghelcic Alexandru, 7
Aninoasa, mănăstire, 96, 97, 177
Antihrist, 45, 59-61, 188,195, 196
Antim de la Cozia, 7,8
Antim, mănăstire, 230, 231
Antim, egumenul măn. Humor, 146
Antim Ivireanu, 48, 62, 69, 70, 165
Antologhion v. şi ***Praznicar***
Antologhion, *121,* 241, 243, 295
Anton, 9
Anton, logofăt, 8
Anton, monah, 8
Anton, sf., 188
Antonie, 9
Antonie cel Mare, 104
Antonie, egumenul măn. Bistrița, 111, 114, 115
Antonie, mitropolitul Moldovei, 99, 100
Antonie Vv., 71
Anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice, 69
Apafi Mihai, Vv., 233
Apateu, sat, 120
Apocalipsul Apostolului Pavel, 273
Apocalipsul Maicii Domnului, 4, 10, 30, 170
Apocalipsul sf. Ioan Teologul. 8, 19, 25, 58, 59, 111, 113, 154, 194, 227
Apostol, 256
Apostol, logofăt de divan, 9
Apostoli, jupîn, 138
Apostoli, sfinții, 78, 123, 135, 168, 195, 196, 220, 229
Arad, 3, 236
Archirie si Anadan, 3, 9, 42, 180, 190, 222, 262
Arcuş, sat, 181
Ardeal v. Transilvania
Argeş, 28, 47, 51. 55; mănăstirea—, 101, 119, 158, 173
Arhip lonіță, 9
Arie, 41, 263
Arini, sat, 181
Aritmetică, 95, 154
Armenopul, 52
Arnota, mănăstire, 8
Arsenie, ieromonah, 10
Artaxerxes, 219

Artemon sf., 92
Asan, cămăraş, 88
Aşezămîntul stareţului Paisie, 103
Aştileu, sat, 121, 217
Atanasie, ierodiacon, 10
Atanasie, ieromonah, 75
Atanasie, ieromonahul de la măn. Hurez, 201
Atanasie, mitropolitul Ardealului, 178
Atanasie, preot, 10, 34
Atanasie sf., 13, 28
Atanasie, .stareţ, 198
Atanasiu Alexandru, 11
Athos, muntele, 81, 92, 158, 199
Augustin sf., 67
Austria, 50
Avestita, 21, 64, 180
Avgi Gavril, başa, 17
Avraam, 31
Avram, preot, 12
Avramia, monahie, 149
Axinte Uricariul, 12, 226

B

Bacău, 171, 179, 184
Badea, grămătic, 115
Badiul ot Moldova, 233, 234,
Baia Abrud, 184
Baia Zlatna, 184
Balş Alecu, comis, 147
Balş lordache, vistiernic, 116
Banat, 186, 190, 191, 203, 204, 235, 236
Banciu Toma, 13
Barbul, dascăl, 19, 20, 75
Barbul, logofăt, 20
Bart Petru, 22
Basarab Manolache, clucer, 21
Basarab Matei, Vv., 165
Batcu Alexandru, 20
Batcu Lupu, 21
Băthori Sigismund, Vv., 97 98
Bădescu Vasile, 55
Bălaia, sat, 129
Bălăcianu Constantin, 12,138, 166
Bălgrad, 12, 177
Bălteanu Ion, logofăt, 227
Bălţăteşti, sat, 72, 73
Bărbătescu Ioachim, ieromonah, 13, 15 - 19
Bărbătescu Ioan, v. Bărbătescu Ioachim
Bărbăteşti, sat, 13, 14
Bărboiu, mănăstire, 179
Beci, v. Viena
Beldiman Alexandru, 11
Beldiman Gheorghe, ban, 264, 265
Bercheşeşti, sat, 144
Berechet Ştefan, 69
Berevoeşti, schit, 215
Berheceanu Andonaehi, 21
Bertoldo, 24, 36
Bethlen Găbor, Vv., 130
Bezdead, sat, 56
Bianu Ion, 177
Biblia, v. şi *Sfitna Scriptură*
Biblia, 138, 166, 238
Biblia lui Şerban, 12
Bibliografia Romînească Veche, 177
Biblioteca Academiei R.P.R., 12
Biblioteca Colegiului Reformat din Cluj, 269
Bihor, 22, 46, 175
Biserica Batistei, 19, 20
Biserica Domnească din Cîmpulung, 169
Biserica Golescului, 34, 35
Biserica Maica Precista Dudu, 7
Biserica sf. Gheorghe Vechi, 67
Biserica sf. Ilie, 34, 55
Biserica sf. Nicolae, 151
Biserica sf. Vineri, 4, 144
Biserica Şerban Vodă, 66
Biserica Trei Sfetitele din Bucureşti, 195
Biserica Tuturor Sfinţilor, 62; din Bucureşti, — 224, 225
Biserica 40 de Mucenici, 82
Bisericani, mănăstire, 10, 41, 154, 155, 256
Bistriţa, mănăstire, 14—19, 26, 95, 108, 110-115, 117, 143, 168, 170, 194, 207, 208, 232, 233, 245, '$46
Bîcăinţi, sat, 178
Bîra Florea, protopop, 239
Bîra Teodor, preot, 239
Bîrlad, 22
Bîrlădeanu lordache, dascăl, 22
Blaşoveştenie, v. Bunavestire
Blagovici Dimitrie, 22
Blaj, 182, 269
Bociu, sat, 244
Bojidar Matei, dascăl, 23
Boldogfalva, v. Sîntămărie
Bolgarseg, v. Şcheii Braşovului
Borănescu, 135
Borşa, sat, 167
Botoşani, 7,134
Bozeş, sat, 169
Bran, 23, 191, 192
Braşov, 30, 38, 43, 61, 81, g, 101, 145, 159, 186, , , / 195, 223, 237, 238, 243* 248, 261, 263, 275
Bratei, sat, 218
Brăneşti, moşie, 146, 147
Brăteştii - Paşcanilor, sat, 184
Brebu, sat, 203, 204
Brîncoveanu Constantin, Vv 52, 73, 119, 135, 151, **155*** 163-165,168,169,173,220* 232, 255, 270, 271
Brîncoveanu Nicolae, clucer • 67
Brîncoveni, mănăstire, 168, 169
Bucov, sat, 241
Bucovina, 247, 257
Bucur, preot, 23
Bucureşti, 19-21, 25-28, 48, 54, 61, 68, 71, 81, 82, 88, 89, 94, 104, 132, 151,, 154, 171,180,182,186,195, 206, 212, 224-226, 230, 231, 240, 243, 246, 248,' 258, 259, 273
Budacul Romînesc, sat, 262
Bujorovschi Gheorghe, preot,. 23
Bulgariu, sat, 180
Bunavestire, 31, 41, 123, 128,, 201, 233
Burghele Constantin, 23, 24
Buzău, 268, 269
Buzoianu Grigore, dascăl, 132
Cain, 267
Calafendeşti, sat, 258
Calendar, 17, 23, 72, 86, 164, 172, 204, 249, 257, 267
Calinic, monah, 150
Calist al Constantinopoluhil sf., 149
Calist Catafighiotul sf., 118,, 158
Calist Xanthopol, 148, 149^ 249, 250, 252
Callimachi Alexandru, Vv., 117, 138, 257
Callimachi Grigore, Vv., **5,** 29' 146, 155

t

Callimachi Ioan Teodor, Vv., 57, 202
Canoane, 9, 25, 89, 101, 105, 116, 206, 241
Cânta Nicolae, paharnic, 29
Cantacuzino Constantin, stolnic, 49, 68, 240
Cantacuzino Ioan, vornic, 220
Cantacuzino Ion lordache, 72
Cantacuzino lordache, spătar, 139
Cantacuzino Mihail, spătar, 155
Cantacuzino Pîrvu, vel vornic, 67
Cantacuzino Şerban, Vv., 12, 56, 68; 117, 138, 151, 163, 166, 213
Cantacuzino Toader lordache, vistiernic, 72
Cantemir Constantin, Vv. 213
Cantemir Dimitrie, Vv., 4,5, 36, 37,188,190, 302
Caragea Gheorghe, Vv., 51
Caragea Nicolae, Vv., 54, 64, 209, 227, 246, 248
Caransebeş, 182, 203, 204
Careofil Ioan, 68
Carloviţ, 204
Cârmii, munte, 274
Carol VI, împăratul Austriei, 210
Carp Ilie, 24
Carp Vasile, sulger, 24, 138
Carpathii, mănăstire, 125
Cartea laudelor, v. *Psaltire.*
Carte de bucate, 151
Casian Rîmleanul Sf., 55
Caşin, mănăstire, 6, 7
Catavasii, 28, 57, 131, 190, 201, 259, 262, 308
Catehism, 22, 33, 60, 183, 186
Cazanii, 2, 19, 33, 37, 68, 88, 106, 115, 120, 122, 128, 152, 159, 161,183, 185, 192 204, 207, 245, 248, 260, 263, 301
Cazanii la oameni morţi, 4,180
Găldăruşani, mănăstire, 2, 83, 89, 108, 149, 162, 209
Capeţi, sat, 181, 182
Căpşuna, sat, 167
Cărăcaş Ştefan, şeţrar, 205
Cărţile Crucii Domnului, v. *Stavrofilia*
Ceaslov, 25, 70, 94, 172, 178, 233, 234, 246, 284
Ceasornicul domnilor, 123, 124, 300
Cefa, sat, 120
Cele 12 Evanghelii, 178
Cele 12 Vineri Mari, 167, 203, 204, 231
Cele şapte Taine, 236, 237
Cernat, sat, 187, 263, 264
Cernătescu Mihai, logofetel, 24, 85,
Cernavoda, episcopie, 238
Cernica, mănăstire, 25—28, 43, 44, 102-106, 125, 190
Chefalinia, v. Ghefalonia
Chefalonia, 48, 250
Cheia, 255
Cheia înţelesului, 4, 246
Chereşeşti, sat, 144
Ghernichia, 250
Cherson, 100, 159
Ghesareea Gappadociei, 250
Chiev, v. Kiev.
Chira Ioan, logofăt, 24
Chiriac, ieroshimonah, 24
Chiriac Rîmniceanu, 28, 104
Chiriceanu Constantin, 25
Chirii, arhimandritul măn. Rişca, 117, 118
Chirii, egumen, 74
Chirii, egumenul măn. Pîngăraţi, 84
Chirii, ierodiacon, 25, 44
Chirii, ieromonah, 26
Chirii, preot, 27
Chiriţă, preot, 28
Chiţorani, sat, 241
Cicmău, sat, 169
Cioara, sat, 12
Cioclovina, schit, 181
Ciogole Sofronia, 258
Ciohoranu Alexandru, 29
Cîineni, sat, 152
Cîlnic, sat, 204
Cîmpina, 153, 154
Cîmpulung, 55, 106, 169, 212; mănăstirea— ; 34, 47, 79, 80, 162,165, 172, 173, 206, 214,216,223,265
Cîntarea Cîntărilor, 119
Cîntări bisericeşti, 10, 25, 33, 87, 104, 105, 157, 170 186
Cîntece de stea, 30, 190
Cîrjă arhierească, 160, 239
Cîrligătura, ţinut, 264
Cleonic, ierodiacon, 94, 258
Cliciuc Ion, dascăl, 29, 30, 65
Climent, episcopul Rîmnicului, 111, 193, 210
Climentie, arhidiacon, 99, 100
Cluj, 46, 47,156, 244, 269
Cocorăscu Constantin, 273
Codex Sturdzanus, 97, 276
Codlea, sat, 224
Cojocariu Ioan, 30
Cojocariu Petru, 30
Colţea Andrei, 30
Colţea, mănăstire, 243
Coman, protopop, 189
Comanca, schit, 247
Comăneanu Constantin, 174
Comăneşti, sat. 77
Condica pravilnicească,
Constantin, 66
Constantin Botezatul, 3
Constantin, cîntăreţ, 31
Constantin, copilul, 31
Constantin, dascăl, 32,
Constantin, diac, 33, 27
Constantin, logofăt, 7,34,
Constantin, logofăt de 36
Constantin Paleologul, ratul Bizanţului, 132
Constantin Pavlovici, cn
Constantin Peloponisiot 17
Constantin, postelnicel,
Constantin, preot 35, 3 257
Constantin, preotul din cheşi, 264
Constantin, psalt, 37
Constantin Săidăcariul, 38, 302
Constantin cel Mare, 2 201, 205, 222
Constantin şi Elena, s 71, 135, 168, 169, 19
Copăceni, sat, 267
Copce Negoiţă, 38
Copce Stere, 38
Corneşti, sat, 264
Coruţi, sat, 46 , 47
Cosmografie, 4, 7, 8
Gostache Veniamin, m polit, 102, 221
Costea, dascăl, 38, 39
Costin Miron, 12, 32, 15 224, 225, 231
Costin Nicolae, 32, 12 141,150,224,225,22 300
Cotigleat, sat, 260, 282
Gotmeana, mănăstire, 8
Cozia, mănăstire, 8, 7 95, 96, 161, 189, 24
Cozla, schit, 208
Cozma, mitropolit al vlahiei, 83, 97
Cozma, monah, 39, 41, 4
Craiova, 7, 28, 50, 52,
Crăciun Eftimie, 42
Greţu Bucur, 43

Creţulescu, 28, 246
Greţulescu Iordache, vornic, 24, 85, 222, 223
Creţuleşti, sat, 27
Crinii ţarinii, 139, 252
Criptogramă, 1, 36, 37, 44, 45, 63, 83, 105, 112, 127, 139, 171, 172, 174, 176, 177, 188, 192, 207, 208, 228, 242, 244, 252-254, 256, 257, 261
Griştelec, sat, 70
Grisul Negru, 236
Groitoru Gheorghe, 64
Cronica Ardealului, 6
Cronica domniei lui Nicolae Mavrocordat, 224, 225, 227, 230
Cronica Iliricului, 141
Cronica lui Iordache Stavrache, 96
Cronica Moesiei, 141
Cronica Slovenilor, 4, 141, 160, 202, 299
Cronică turcească, 6, 280
Cronici, 21, 23
Cronici moldoveneşti, 32, 36, 61, 69, 81, 90, 116, 123, 124, 139-142, 150, 166, 167, 225-228, 230, 231, 246
Cronici munteneşti, 4, 5, 35, 49, 65, 69, 88, 91, 92, 121, 124, 179, 220, 223, 226, 227, 240, 246, 259
Cronograf, 29, 38, 56, 65, 69, 72, 73, 88, 99, 100, 124, 132,139,140,168,174,180, 183, 187, 189, 215, 266, 267
Cronologie, 75, 207, 228, 254
Grucescu Ioan, 21
Gucoran Nicolae, 43
Gucoranu Toma, 43
Gucuzel Ioan, 43
Curtea de Argeş, v. Argeş
Guruţii, 236, 246
Cuvînt pentru pocăinţă, 2
Cuvinte, 131
Cuvinte ale sfinţilor părinţi, v. Sfinţii Părinţi
Cuvinte monahale, 1, 148

D

Damaschin, dascăl, 44
Damaschin, episcopul Rîmnicului, 76, 228
Danciu, logofăt, 223
Daneş, sat, 248, 261
Daniil, 44, 45
Daniil de la Raith, 136
Daniil, diac, 46, 47, 175, 295
Daniil, ierodiacon, 47, 137
Daniil, ieromonah, 47, 48
Daniil, proorocul, 273
Danovici Pătraşco, logofăt, 99
Darie Iordache, paharnic, 11, 29, 224
Darovanie, v. *Florea darurilor*
David, împărat, 61, 67, 128, 132, 133, 155, 269
David Constantin, 51
Dănişan Iacov, 48
Dărmăneşti, sat, 11
Dej, 266
Deleanu Grigore, 48
Descintece, 105
Descoperirea sf. Liturghii, 17, 20,21,88,96, 127,128, 142, 183, 201, 222, 258, 259, 263
Diadoh, episcopul Fotichiei, 199, 254
Dialog, 262
Diată stâreteascâ, 52, 190
Didahiile, v. Antim Ivireanu
Dima, pisar, 142
Dima, stolnic, 31
Dimitrache, logofăt de divan, 49
Dimitrie al Rostovului sf., 73
Dimitrie de la Basarabov sf., 240
Dimitrie, logofăt, 49
Dimitrie sf., 84, 205, 263
Dintr-un lemn, mănăstire, 146
Dinu, logofăt, 36
Dionisie Areopaghitul sf., 161
Dionisie, eclisarh, 49, 51, 52
Dionisie, egumenul mănăstirii Hurez, 62, 194, 196, 197
Dionisie, ieromonah, 52, 53
Dionisie, shimonah, 269
Dioptra, 82, 113, 213
Divanul, V. Cantemir Dimitrie, Vv.
Dîmboviţa, 167
Dîrsta, sat, 105
Documente, 240, 241
Dogme, v. *Teologie dogmatică*
Dolete Ştefan, 53, 54
Dolgopol, v. Cîmpuiung
Doljeşti, schit, 56, 160
Domnescu Ion, 258
Dorna, sat, 161
Dorobăţ Teodor, 63
Dorohoi, 10, 11, 29, 65
Dorothei, avva, 113, 283
Dorothei, ierosimonah, 54, 55
Dorothei sf., 265
Dosithei, arhimandritul mănăstirii Cîmpuiung, 79, 80
Dosithei Buzăianu, iconom, 97
Dosithei, episcopul Buzăului, 269
Dosithei, ierodiacon, 55, 56, 292
Dosithei, mitropolitul Ungrovlahiei, 79, 87, 94, 103, 108, 267, 273
Dosithei Putnianu, egumenul mănăstirii Humor, 146
Dragomir, căpitan, 53, 54
Dragomireşti, sat, 242, 243
Dragomirna, mănăstire, 108, 199, 221 *
Dragoş Dumitru, 56
Dragoş Vodă, 90, 91
Dragul, căpitan, 212
Drăgoi, logofăt, 56
Drăguş, mănăstire, 274
Drăguş, sat, 145
Dreteanovschi Natanail, 56, 57
Drugănescu Scarlat, 240
Duca Gheorghe, Vv., 265
Duma Ioan, 57, 58, 60, 61, 305
Duma Radu, 58, 61, 187, 238, 248, 261
Dumitrache, stolnic, 179
Dumitraşco, serdar, 71
Dumitru, 20, 255
Dumitru, cîntăreţ, 61, 62 •
Dumitru, preot, 196
Dumitru Rîmniceanu, 62
Dumitru sf., v. Dimitrie sf.

E

Ecaterina doamna, soţia lui Alexandru Ipsilanti, 71
Ecaterina II, împărăteasa Rusiei, 5, 83, 100, 159
Ecaterina Pavlovna, 159
Ecaterinoslav, 159
Edessa, 251
Efrem, grămătic, 62, 63
Efrem Harapul, v. Efrem Şirul sf.
Efrem Şirul sf., 1, 34, 75, 109, 110,113,114,119,157,184, 201, 202, 232, 251
Eftimie, preot, 151
Eftimivici Mihalache, 266
Eghipet, v. Egipt
Egipt, 158, 238
Elefterie, filosoful, 204
Eliana Pavlovna, 159
Enache, 63, 310
Enache din Ardeal, 63
Enache sin hagi Fragul, 63
Enzenberg, general austriac, 72, 247
Epictet, filosoful, 244

Epistolia Domnului nostru Iisus Hristos, v. *Legenda Duminecii*
Eraclie, v. Iraclie
Eremia, v. Ieremia
Erneanu Ion, 64
Erotocrit, 7, 132, 247
Eshatologie, 46, 65, 73, 92, 131, 144,159,169,198, 231,254, 307
Esopia, 21, 22, 24, 31, 38, 42, 176, 185, 207
Eţimberg, v. Enzenberg
Eustatie Plachida sf., 88
Eva, 90
Evangheliar, v. *Evanghelii*
Evanghelii, 35', 45, 67, 69, 84, 88, 107, 111, 162, 164, 194, 226, 227, 230, 241, 254, 256, 261, 285
Evdochia, muceniţa, 14
Exaimeron, 250

Facerea, cartea, 46, 250, 255
Fanu Nichita, 64
Faptele Apostolilor, v. şi *Praxiu*
Faptele Apostolilor, 33, 278
Făgăraş, 13, 130, 142, 145, 152, 180-182, 274
Făgărăşanu Ivan, 64
Făgeţeanu Stanciu, 64
Fărcăşanu Matei, 62, 197
Fenelon, 136, 224
Feredeieni, moşie, 146, 147
Fevronia sf., 56
Filaret, chir, 44
Filaret, episcopul Rîmnicului, 93
Filaret, mitropolitul Miralichiei, 153
Filaret, preot, 240
Filip, diac, 5
Filipescu Constantin, căpitan, 65
Filipescu Gheorghe, 65
Filipeşti, sat, 36
Filocalia, 104
Filothei, monah, 55, 252
Filothei sf., 149
Filothei Sinaitul sf., 48, 122
Filofera, 38
Fiziolog, 131
Floare, 47
Floarea darurilor, 9, 93, 130, 134,140,209, 218
Fior, popa, 66-69
Fior, preot din Ardeal, 66
Florea copilul, 70
Florea, preot, 70, 96, 120
Fioreşti, mănăstire, 138, 166
Floreşti, sat, 12
Focşani, 73
Fostirie sf., 116
Fota, grămătic, 71, 154, 281
Fotichia, 199, 254
Fragul, hagi, 63
Francisc, împăratul Austriei, 22
Franţa, 6
Fundoaia, sat, 100
Furceni, sat, 43
Furte Constantin, 26

Galaction, episcopul Rîmnicului, 51
Galaction, ieromonah, 71, 72
Galeri Gavril, 72
Gavril, diac, 72-74
Gavril, ierodiacon, 74
Gavril, mitropolitul Moldovei, 29, 100, 102, 146, 202, 208
Gavril, preot, 75, 191
Găvanul, schit, 268, 269
Geoagiu, sat, 269
Geografie, 11
Gepiu, sat, 46, 47
Ghedeon, episcopul Braşovului, 145
Ghedeon, mitropolitul Moldovei, 128
Ghedeon, monah, 75
Ghenadie, arhimandritul mănăstirii Cozia, 75, 76
Ghenadie, egumenul mănăstirii Argeş, 119
Ghenadie, ieromonah, 14
Gheorgache, clucer, 76
Gheorgache, vistiernic, 124
Gheorghe, 255
Gheorghe, dascăl, 76-81, 106
Gheorghe, diac, 77
Gheorghe, egumenul mănăstirii Cotmeana, 81
Gheorghe, logofăt, 70
Gheorghe, logofeţel, 81
Gheorghe, preot, 82, 170
Gheorghe, preotul din Cîmpuiung, 169
Gheorghe, preotul din Pociai 246
Gheorghe sf., 42, 44, 173
Gheorghe, shimonah, 82
Gheorghiţă, logofăt, 122
Gherasim, ierodiacon, 82, 83
Gherasim, ieromonah, 75,83,84
Gherasim Putneanu, ieromonah, 84
Gherghel Gavril, 84,
Gherghie, logofăt, 85 \
Gherghie, logofăt de diva
Ghermanos, patriahul, 20
Gherontie, monah, 86
Ghica Grigore, Vv., 36, 4
71, 73, 99, 114, 123,
139, 140,151,154, 188
220, 223
Ghica Grigore Alexandru,
21
Ghica Matei, Vv., 98, 1
Ghica Scarlat Grigore, V
Ghidafalău, sat, 181
Ghişoi, sat, 166
Ghiula, cîmpie, 236
Giurăscu Ioniţă, 86, 87
Giurgiu, preot, 87
Giurgiuveanu Ion, 87
Giurgiuveanu Petre, 88
Giurgiuveanu Tudor, 88
Giurtelec, sat, 82
Gîrbău, sat, 266
Glyzunios Manuel, 95
Goran, 88
Gorăscul Ioan, 115
Gorj, 258, 259
Gorjul de Sus, 203, 204
Goştonă Procopie, 88, 8
Govora, mănăstire, 268
Gramatică rusească, 127
Greceanu Nicodim, ierod
89, 90
Greceanu Radu, 88, 223
Greci, sat, 151
Grecu Vasile, 263
Grigoraş sin Vasile Uric
90, 91
Grigore Decapolitul sf., 1
26, 96, 97, 111, 114, 2
Grigore Dialogul sf. 266
Grigore, episcopul Rîmni
66, 69, 114, 115
Grigore, ieromonah, 95
Grigore, ieromonahul
mănăstirea Cozia, 95,
Grigore, logofăt, 96, 97
Grigore, mitropolitul U
vlahiei, 44, 48, 67, 7
95, 153, 166, 171, 198
240, 268
Grigore, popa din Măhac
98, 276
Grigore, preot, 36, 88
Grigore Rîmniceanu, 27,
95, 258, 309
Grigore sf., 18, 65
Grigore Sinaitul sf., 26,
149, 158, 252

Grigorievici Natanail, 98
Grigoriovici Dimitrie, 99, 100
Gromovnic, 75, 86, 171, 172, 176, 191, 203, 204, 207, 231

Habsburg, familia, 246
Hangae Ioan, vicar, 182
Hangerli Constantin Vv., 51, 87, 132
Hangu, mănăstire, 72
Harmăştain, grof, 3
Hărniceşti, sat, 115
Haromsec, v. Trei Scaune
Hărlescu Dimitrachi, 160
Hereclean, sat, 177
Herescu Dositei, episcopul Rădăuţilor, 29
Hiatfalău, sat, 218
Hidişani, sat, 22
Hîrlău, 214
Hîrşoviţa, schit, 205
Hociung Antohi, 100
Hodoş Nerva, 177
Holban Ioan, 100
Holbav, sat, 223, 224
Hotin, 221
Hristodor, Ioan Trapezont, 7
Hrizea, dascăl, 101
Hrîstea Simion, 101
Hudeci Grigore, 101, 102
Hudici Dionisie, 57
Huedin, 246
Humor, mănăstire, 126, 146
Hunedoara, 130, 152, 169, 177, 178, 233
Hurez, mănăstire, 19, 43, 49, 50, 55, 56, 62, 75, 92, 122, 135,136,143,152,158,162, 168, 169, 194, 196-198, 200, 201
Hurmuzachi Alexandru, 140
Hurmuzachi Matei, 140
Huşi, 3, 74, 212

lachint, stareţul mănăstirii Cernica, 102, 104, 105
Iacov, logofăt, 105, 106
Iacov, patriarhul, 75
Iacov Putneanu, mitropolitul Moldovei, 57
Ialomiţa, 171
Ianache, preot, 106
Ianăş, preot, 3
Iancu, vtori vistiernic, 28
Iane, logofăt de taină, 107
Ianovici Teodor, 107
Iaşi, 12, 23, 29, 63, 98, 102, 107,115,116,128,137,138, 155, 157, 159, 160, 206, 249, 264
Iaşi, sat, 121, 122
Iaz, sat, 76
Ibăşfăleanu Ion, 107
Ieremia, v. şi Irimie
Ieremia, monahul de la mănăstirea Căldăruşani, 108, 209
Ieremia, monahul de la mănăstirea Cîmpuiung, 108
Ieronim sf., 16, 114, 210, 232, 272
Ierusalim, 5, 14, 59, 96, 128, 160, 239
Ignatie Xanthopol sf., 148,149, 249, 250, 252
Ilarie, ieromonah, 108, 109
Ilarie, ieromonahul de la schitul Vrancea, 109
Ilarion, episcopul Rîmnicului, 135, 270-272
Ilarion, ieromonah, 199
Ilarion, ieromonahul de la mănăstirea Bistriţa, 110—115
Ilarion, ieromonahul de la mănăstirea Neamţ, 250
Ilarion, ieromonahul de la Rîmnic, 221
Ilie, dascăl, 115
Ilie, proorocul, 274
Ilievici Grigore, 115, 116
Iliinscoi Teodor, 116
Ilina, 181
Ilinca, 169
Iliodor, 5, 6, 11, 23, 29, 101, 115, 137
Ilschi Iordache, 116
India, 125, 253
Ineu, sat, 3
Inochentie, episcopul Huşilor, 74
Inochentie, episcopul Rîmnicului, 76
Instrucţiuni pentru clerul din Rusia, 63
Inţănberg, v. Enzenberg
Ioan, 3, 188
Ioan, arhiepiscopul Garlovitului, 204
Ioan, arhimandrit, 55
Ioan Bogoslovul, v. Ioan Evanghelistul
Ioan Botezătorul sf., 35
Ioan al Carpathiilor sf., 125, 253
Ioan Colibaşul sf., 196, 198
Ioan Damaschinul sf. 25, 82, 154, 167, 186, 219
Ioan, dascăl, 116
Ioan, dascălul mănăstirii Colţea, 243
Ioan, egumenul mănăstirii Hurez, 135
Ioan, egumenul Raithului, 94
Ioan Evanghelistul sf. 35, 73, 107, 111, 133, 194, 227
Ioan, grămătic, 13, 116
Ioan Gură de Aur sf., 16, 105, 114,121,169,184, 210, 232, 251, 266, 272
Ioan Hrisostomul, v. Ioan Gură de Aur
Ioan, ieromonah, 117, 173
Ioan, ieroshimonah de la mănăstirea Rîşca, 117—119
Ioan, logofăt, 26, 139
Ioan, monah, 119
Ioan, Mihail, Vv., 155
Ioan Muncăcianu, 120, 301
Ioan Pavel, grămătic, 123—125, 300
Ioan, preot, 15, 77, 122
Ioan, preot în Aştileu, 121, 217
Ioan, preot în Iaşi, 121, 122
Ioan Rîmniceanu, 122, 123
Ioan Scărarul sf., 54, 79, 95, 96, 118, 136, 148, 153, 162, 200, 269, 270, 288
Ioan sf., 34
Ioan sin Macarie, 14
Ioan, sluger, 116
Ioan, stareţ, 103
Ioan Teologul, v. Ioan Evanghelistul
Ioan tipograful, v. Ilarie ieromonahul de la schitul Vrancea
Ioan Zlatoust, v. Ioan Gură de Aur
Ioanichentie, preot, 223
Ioanichie, 27
Ioanichie, ierodiacon, 125
Ioanichie, ieromonahul mănăstirii Rîşca, 117
Ioanichie, monah, 126
Ioanichie Nemţeanul, episcopul Romanului, 57
Ioanichie, preot, 83
Ioanichie ot Mogosoaia, preot, 38
Ioaniţă, logofăt, 127
Ioanov Ştefan, 127
Ioanovici Ştefan, preot, 237—239
Ioanovici Vichentie, 147
Ioasaf, monah, 127
Ion, 255
Ion, dascălul din Iaşi, 128
Ion, dascălul din Vaslui, 127, 128
Ion din Sîn Miclăuş, 66
Ion, logofăt, 128
Ion, preotul din Bălaia, 129
Ion, preotul din Şchiopi, 129
Ion, preotul din Şona, 130
Ion Romînul, preot, 130, 277
lonescu Ioan, 55
Ionescu loniţă, 55
loniţă, 131
loniţă, copilul, 131
loniţă, dascăl, 131
loniţă, diac, 144
loniţă, logofăt, 132
loniţă, protopop, 179
lonită sin Constantin logofătul, 132
loniţă Piteşteanul, logofăt, 54
Iordache, dascăl, 133
Iordache, logofăt, 133
Iordache, preot, 134
Iordache, vătaf, 134
lordăchescu Matei, 134, 135
lorga N., 88
Iosaf, proigumen ot Argeş, 47
Iosif, 89
Josif, eclisiarh, 162
Iosif, egumenul mănăstirii Cîmpuiung, 165
Iosif, fiul lui Iacov patriarhul, 30, 75
Iosif II, împăratul Austriei, 7, 63, 88, 145, 191, 204
Iosif, ieromonah, 135,136, 162, 290
Iosif, preot, 26
Ippolit, papa, 62
Ipsilanti Alexandru Vv., 21, 31, 44, 48, 71, 79, 153, 154, 200,229,240, 273
Ipsilanti Constantin Vv., 17, 147
Iraclie, împărat, 204
Irimie, preot, 159
Irinarh, preot, 201
Isaac Şirul sf., 2, 45, 86, 252, 254, 256
îsaia, egumenul mănăstirii Agapia/126
Isaia, episcopul Inăului, 3
Isaia, ierodiacon, 13B
Isaia, ieromonah, 83
Isaia Pustnicul sf., 10,117,137, 139, 159, 184, 221
Isihie Preotul sf., 55, 104, 253
Istoria asediului Vienei, v. Viena
Istoria luării Ţarigradului, v. Ţarigrad
Istoria Moldovei, v. *(ironici moldoveneşti*
Istoria Moreii, v. Moreea
Istoria risipirii Ierusalimului, , v. Ierusalim
Istoria romană, v. Roma
Istoria Rusiei, v. Rusia
Istoria Ţării Romîneşti, v. *Cronici munteneşti*
Istoria Troadei, v. Troada
Istorioare morale, 20, 273
Isus Sirah, 16, 114, 210, 232, 271
Ithica ieropolitica, 113,122,199
Iuda, 41, 267
Iustin, ieromonah, 47, 137
Iustinian, *pravila lui* —, 206
Iuzchiupliul, 49
Ivanovici Dimitrie, 83, 84
Izrail, 274
Izvorani, mănăstire, 149

Î

înălţarea Domnului, 39—42, 164
îndreptarea legii, 165
îndreptarea păcătoşilor, 147
însemnări istorice, 3
întrebări şi răspunsuri, 3, 31, 49, 81,' 103, 159, 167, 195, 205, 222, 228
învăţături, 1
învăţături creştineşti, 246, 272
învăţături despre pocăinţă, 47
învăţături monahale, 45, 103, 265
învăţături morale, 82
învăţături pentru spovedanie, 162
învăţăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie, 141
învierea Domnului, v. Paşti

Jiblea. sat. 75
Jiu, 204
Jiul de Sus, 51
Jora Teodor, paharnic, 12, 137, 138, 166
Josani, sat, 175
Jucul Nobil, sat, 156

K

Kiev, 32, 83, 203

L -

Lapoş, schit, 171
Laţcar Constantin, 138
Laţcu Vv., 90, 91
Lavra Pecersca, 83, 118
Lavrentie, dascăl, 138,
Lazăr, 57
Leastviţa, v. Ioan Scăra
Lefel Holţu, 3
Lefter, logofăt, 139
Legenda Duminecii, 13, 120, 195, 203, 204,
Legenda sf. Sisoe, 231
Leon cel înţelept, 205
Leon, mitropolitul M 71, 102, 115
Leopold, împăratul A 178
Leta Mare, sat, 246
Letopiseţe, v. *Cronici*
Lexicon slavo-romîn, 15
Libia, 13, 14
Literatură parenetică, 17
Litia, 56
Litiariu, v. *Pomelnic*
Liturghier, 12, 35, 66, 7 121,126,165,169,17 201,212,217,222, 2 239, 244, 247, 266
Livadă duhovnicească, v. hos Ioan
Lovişte, plaiul, 51
Luca, ieromonah, 139
Luca, logofeţel, 248, 24
Luca, vistiernic,, 139
Luca Gheorghe, 248
Luca Ioan, 140
Luca Ioasaf, 139, 140
Luca Telec, sat, 235,
Lucaci, mahalaua, 248
Ludişor, sat, 180 ,
Lunca Sprie, sat, 87
Lupescu Radu, 141, 2
Lupoianu Constantin,
Lupu Bucur, 142, 143
Lupu Vasile, Vv., 33, 1 225, 296

M

Macarie, ieromonah, 1
Macarie, ieroshimonah,
Macarie sf., 21, 87
Macarie, stareţul mănă Agapia, 71
Mada, sat, 233
Maftei, diac, 144
Mahmud, sultan, 99
Mânase, monah, 199

Manolache, serdar, 21
Manole Braşoveanul, 9
Manta, dascăl, 144
Maramureş, 115, 167, 174, 262
Marc Aureliu, 123
Marco Pustnicul sf., 104, 251, 252
Marco Zamfir, căpitan, 145
Marcociu Vasile, 145
Marcu sf., 128
Măria, 169, 171, 181, 264
Măria Pavlovna, 159
Măria Theodorovna, 159
Măria Terezia, împărăteasa Austriei, 204
Marina sf., 170
Matache sin Anghel, 135
Matei, 145
Matei Evanghelistul sf., 16, 110, 114, 193, 210, 232, 272
Matei, preot, 146
Mavrocordat Alexandru Vv., 29,30,38,72,100,102,116, 137,150, 219, 229, 230, 247, 264, 266
Mavrocordat Constantin Vv., 31, 40, 42, 67, 69, 76, 77, 107,142,174,225
Mavrocordat Ioan Vv., 53,123, 176, 177
Mavrocordat Nicolae Vv., 12, 21,41,62,63,107,128,141, 142, 222, 224, 225, 227,230
Mavrogheni Nicolae Vv., 79, 80, 83, 132, 165, 249
Maxim Mărturisitoriul sf., 118, 269
Mazerian Mihai, stareţ, 267
Măcăreşti, sat, 191
Măgura Ocnelor, sat, 184
Măgureanu lordache, logofăt, 144
Măgureanu, schit, 96
Măhaci, sat, 97, 276
Mănăştur, sat, 236
Măriuţa, 261
Mărturisirea ortodoxă, 101
Măzăreanu Vartolomeu, 29, 146, 147
Mediaş, 218
Mehedinţi, 24, 50, 85
Meican Toader, 147
Meletie, ierodiacon, 148
Meletie, ieromonah, 148
Melhisedec, 207, 222
Melissa, v. *Albina*
Melodie, egumenul mănăstirii Slatina, 146
Micdonia, shimonahia, 149, 150
Miclescu Constantin, biv vel pitar, 150
Miclescu lordache postelnic, 150
Micloşoara, 182
Mihai, 151
Mihai, diacon, 151
Mihai, logofăt, 151
Mihai, preot, 152, 204
Mihai ot Greci, logofăt, 151
Mihai, preotul din Roşcani, 152
Mihai Viteazul, 97, 98
Mihail, egumenul mănăstirii Cozia, 245
Mihail, ieromonah, 141
Mihail şi Gavril, arhanghelii, 89, 120, 127
Mihăilă, copil, 152
Mihailovici Constantin, preot 153
Mihailovici Vasile, 153
Mihalache, clucer, 180
Mihalache, dascăl, 83
Mihalache, vătaf de plai, 153, 154
Mihalcea, logofăt de taină, 201
Millo M., 154
Minei, 19, 46, 47, 175, 218, 235, 241, 242, 253
Miniat Ilie, 48, 60, 248, 250, 251, 267
Minuni, 7, 16, 128, 167, 273
Minunile Maicii Domnului, 3, 6, 20, 24, 28, 30, 39, 41, 42, 53, 76, 85, 104, 110, 144, 196, 207, 213, 222, 223, 226, 258-260, 263, 268
Minunile sf. Dimitrie, 263
Minunile sf. Nicolae, 2, 104, 185
Miralichia, episcopie, 153, 170, 187, 211
Mirăslău, sat, 97, 98
Mirea, preot, 13
Mireon, preot, 44
Misail, eclisiarh, 152
Misail, episcopul Buzăului, 192
Misail, ieromonah, 154, 155, 279
Mitrea, logofăt, 155
Mitrofan, mitropolitul Ţării Romîneşti, 176
Mitropolia Bucureştilor, v. Mitropolia Ţării Romîneşti
Mitropolia Făgăraş, 180
Mitropolia Moldovei, 3, 23, 98, 102, 116, 134, 137, 147, 157, 160, 206
Mitropolia Ţării Romîneşti, 26, 44, 48, 52, 89, 94, 96, 97 122, 164, 171, 206, 240, 245, 258, 273
Mitropolia Ungrovlahiei, v. Mitropolia Ţării Romîneşti
Mîna lui Damaschin, 81, 94, 230, 306
Mîndan, 3
Mîntuirea păcătoşilor, 39 — 42, 53, 81, 135, 161, 173, 195, 205, 208, 213, 222, 259 271, 290, 298
Mogoşoala, 37, 38
Moldova, 3, 5-7, 9-12, 20--24, 29, 30, 33, 36, 38--43, 47-49, 53, 56, 57, 63-65, 69, 71-74, 76, 78, 84, 86, 88, 90, 91, 98-102, 107-109, 115-119, 122--124,126-128, 131, 133, 134,136-140,142,145-150, 154, 155, 157, 159-161', 166, 167, 171, 175, 179, 183, 184, 191, 196, 199, 201, 202, 205, 206, 208, 212, 213, 217, 219, 220--222,224, 225, 228-230, 233, 236,238, 239, 242 — -244, 246, 247, 249, 250, 256-258, 262, 264, 266--269
Molitvenice, 3, 12, 23, 43, 70, 87, 106, 167, 169-171, 174, 179, 223, 226, 260, 282, 293, 297
Molosig, sat, 246
Moreea, 107, 160
Moruzi Alexandru Vv., 14,103, 135, 205, 239, 257, 269
Moruzi Constantin Vv., 43, 76, 109,131,150,191,208, 250, 268
Moscova, 62, 76, 172, 195, 197
Moshos Ioan, 237, 256
Moşilor, mahalaua, 81
Muncaci, 174, 175
Munteanu Nicolae, 155
Munteanu Vasile, dascăl, 155, 156, 304
Muscel, 78, 79, 96, 97, 240
Mustiaţi Constantin, 222

N

Naghi Borşineu, sat, 181
Naşterea Maicii Domnului, 214
Natanail, ieromonah, 157
Naum Rîmniceanu, 157, 158
Nădab, sat, 236
Nădejde Gheorghe, 208
Năsturel Udrişte, 154
Neagoe, preot, 178
Neagoe Basarab Vv., 189
Neamţ, v. şi Piatra Neamţ
Neamţ, mănăstire, 6, 39 — 42, 47,' 48, 84, 86, 109, 137, 206, 219, 250, 267
Neamţ, ţinutul, 72, 108, 127, 184, 208, 224
Nectarie, episcopul Rîmnicului, 14, 17, 89, 205
Nectarie, iconomul episcopiei Rîmnic, 170
Nectarie, ieromonah, 93
Nectarie, patriarhul Ierusalimului, 14
Nectarie, preot, 26
»Necula, dascăl, 159
Neculai, arhimandrit, 12, 138, 166
Neculai, căpitan, 73
Neculai sin Mihalache, 180
Neculee Ion, 140
Neculescu Vasile, 262
Nedeia, sat, 205
Nedel Avram, 178
Negrule Năstase, 159
Nemeş Petre, 180
Neofit Cavsocalivitul, 116, 265
Neofit, episcopul Cernavodei, 238
Neofit, mitropolitul Ţării Romîneşti, 31, 57
Neofit, stareţul^ehitului Vrancea, 109
Neonil, 159
Nica, preot, 37
Nicanor, ieromonah, 160
Niceea, părinţii de la —, 41, 97, 134, 196, 229, 263
Nichifor, ieromonah, 160
Nichifor, ieroshimonah, 161
Nichifor, mitropolitul Moldovii, 53, 107
Nichifor, mitropolitul Ţării Romîneşti, 77
Nichifor'sf., 165
Nichifor Theotochis, mitropolitul Cazanului, 45, 46, 122, 254
Nichita, dascăl, 161
Nichita Stithat, 253
Nicodim, 161
Nicodim, egumenul mănăstirii Cîmpulung, 34, 216
Nicodim, monah, 162
Nicodim, preot, 136, 162
Nicodim sf., 26, 90
Nicola, grămătic, 162, 164, 285
Nicola, preot, 164, 165
Nicolae, 165
Nicolae, dascăl, 166, 167
Nicolae, diac, 167
Nicolae, logofăt, 168
Nicolae, monah, 168, 169, 287
Nicolae, preot, 169, 170
Nicolae sf. v. şi Acatistul sf. —
Nicolae sf. v. şi Minunile sf. —
Nicolae sf., 100, 106, 108, 155, 187, 211, 238, 248, 270, 272
Nicolae sin Nicolae scriitorul, 165, 166
Nicolae sin popa Gheorghe, 169
Nicolae sin Ursache, v. Şoimescu Ioniţă
Nicoreşti, 159
Nifon,' patriarhul, 117, 168, 267, 287
Nil, fluviul, 14
Nil de la Sorsca, 27, 45, 122, 251, 253
Nil Sinaitul, 2, 118, 253
Nistor, 142
Nistor Petru, 159
Niţu, logofeţel, 170
Niţu, preot, 258
Noul Severin, v. Severin
Noul Testament, v. şi *Biblia*
Noul Testament, 69, 70, 259
Numa Pompilius, regele Romei, 11

O

Octoih, 5, 44, 56, 126, 128, 134, 142-145, 155-157, 167, 175,184,186,190, 216,217, 231, 233, 234, 236, 241-243, 262, 266, 304
Odiseu, 136 ţ
Oglindă, v. *Dioptra*
Oglinda bogosloviei, 92 — 94,122, 201, 258, 286
Oltenia, 76
Oltul de Jos, 28
Omilii, 3, 4, 63, 115, 140
Onufrie sf., 19
Oprea, 170
Oprea, diacon, 151
Oprea, logofăt, 170
Oradea, 66, 75, 76, 87, 129, 190, 217, 2 246-248, 260
Orăştie, 2
Oraţii, 30
Oraţii de nuntă, 87
Oraviţa, 186, 191
Orşova, 23
Osmoglasnic, v. *Octoih*
Ostroveni, sat, 205
Otecinic, v. *Pateric*
Oxenstiern, 76, 101 268
Pafnutie, monah, 27
Pahomie, egumenul m Polovraci, 158
Pahomie, egumenul m Putna, 29
Pahomie, ierodiacon,
Pahomie, stareţ, 17 306
Paisie, arhimandritul rii Hurez, 168, 16
Paisie cel Mare sf., 1
Paisie, patriarhul Co polului, 99
Paisie, stareţul măr Neamţ, 48, 83, 1 137, 198, 199, 219,
Paladi Constantin, 6,
Panahidnic, v. *Slujba sului*
Pantelimon, monah,
Panu, grămătic, 172,
Paraclise, 9, 15
Paraclisul Maicii 10, 49, 191, 201
Paraclisul sf. Grigore litul, 15, 96, 97
Paraclisul sf. Niculae,
Paraclisul sf. Parasch
Paradiţi, v. *Octoih*
Parimiar, 34, 255
Partenie Argeşanul, drit, 93
Partenie, episcopul Rîn 198
Partenie, ieromonah,
Pascalie, 95,126,172, 2 248
Pascu, logofăt, 173
Paşte, preot, 169
Paşti, 5, 57, 126, 242

Patachi Ioan, episcop de Făgăraş, 152
Pateric, 8, 13, 16, 23, 30, 32, 39-41, 43, 46, 49, 64, 71, 75, 92, 108, 114, 118, 139, 144, 153,155,158,162,171, 173, 174,186,188,192,193, 207,209,216,251, 259,260, 274
Pavecerniţă, 70, 80, 89, 157, 171
Pavel, apostolul, 57, 110, 193, 241
Pavel, cămăraş, 123
Pavel, dascăl, 174, 175, 297
Pavel Petrovici, cneaz, 5, 83, 159
Părinţii de la Niceea, v. Niceea
Pătraşcu, logofăt, 174
Patru, copilul, 138
Păucenie, v. *Cazanie*
Păuşe, sat, 190
Pelaghia, monahie, 72
Peloponez, 250
Penticostar, 57, 82, 129, 204, 241-243
Pentru ruga sfinţilor, 12, 138, 166
Persia, 39
Peştişanu Ioan, 175, 176
Petre, dascăl, 176, 177
Petre, preot, 177
Petroniu, arhimandritul mănăstirii Tismana, 71
Petru, abăger, 134
Petru cel Mare, 62, 74, 138, 145, 147, 195, 197, 275
Petru Damaschinul sf., 48,118, 200, 251, 252
Petru, diac, 177, 178
Petru, preot, 178, 179, 284
Petru şi Pavel, apostolii, 53
Pianul Săsesc, sat, 5
Piatdesiatniţă, v. Rusaliile
Piatra Credinţa, 61
Piatra Neamţ, 11, 38, 208
Piatra smintelii, v. Miniat Ilie
Pilat, *sentinţa lui*—, 103
Pilde, 143 '
Pilde filosofeşti, 20, 24, 53, 75, 82, 128, 218, 248, 274
Pişchinţi, sat, 177, 178
Piteşteanu Mânu, 179
Piteşteanu Nicolae, 179
Piteşti, 117, 173
Pîngărati, mănăstire, 84
Plăcintă Tolea, 138
Plăviceni, metoh, 28
Plosca, sat, 233
Poarta Otomană, v. Turcia
Pociai, sat, 246
Pocrovu, mănăstire, 53,127,206
Podolia, 83
Podul Galicilor, mahala, 258
Pogonici, sat, 204
Pogribanie, 49
Poiana Mărului, sat, 224
Polieleu, 126
Polimaz Constantin, 179
Polonia, 12, 129, 138, 166
Polovraci, mănăstire, 157, 158, 194
Polunoştniţă, 70, 178
Pomelnic, 56, 67, 70
Pomelnicul bisericii din Bărbăteşti, 13
Pomelnicul bisericii din Proeni, 51
Pomelnicul bisericii Şerban Vodă, 66
Pomelnicul mănăstirii Cîmpulung, 165
Pomelnicul mănăstirii Cotmeana, 123
Pomelnicul mănăstirii Dintr-un lemn, 146
Pomelnicul mănăstirii Govora, 268
Pomelnicul mănăstirii Neamţ, 84
Pomelnicul mănăstirii Pîngărati, 84
Pomelnicul mănăstirii Polovraci, 157
Pomelnicul mănăstirii Tismana, 95
Pomelnicul mănăstirii Ţînţăreni, 52
Pomelnicul Mitropoliei Moldovei, 98
Pomelnicul Mitropoliei Ţării Romîneşti, 164
Pomelnicul satului Nedeia, 205
Pomelnicul schitului Cioclovina, 181
Pomelnicul schitului Comanca, 247
Pomelnicul schitului Teiuşul, 51
Pop Nichifor, 180
Popa lacov, 180
Popescu Ianache, 180, 181
Popescu Radu, 224, 225
Popmezău, sat, 247
Popovici Alexie, 203, 204
Popovici Aron, 115
Popovici Banta, 181
Popovici Dimitrie, preot, 181 — 183
Popovici Eustaţiu, 183, 184, 308
Popovici Gavril, 184
Popovici Gheorghe, 185
Popovici lacov, 181
Popovici Ilie, 186
Popovici Ion, dascăl, 186
Popovici Iosif, 186
Popovici Nicolae, preot, 187
Popovici Petru, 188
Popovici Radu, 145
Popovici Rodion, 145
Popovici Sava, preot, 188, 189, 307
Popovici Teodor, 189, 190
Popovici Vasile, 186
Popovici Zaharia, 190
Popovici-Gucuian Gheorghe, 190
Popovici-Hidişan Andrei, 190
Popovici-Stolojan, Radu, 191
Porunci, 13, 109
Potemkin, 159
Potîrcan Mihai, 52
Potlog Costache, 65
Potlog Dumitraşcu, 65
Povesti orientale, 24
Prahova, 86, 87, 153, 154, 196
Pravilă, 41, 154, 171
Pravilă bisericească, 130, 236
Pravila lui Iustinian, 206
Pravila lui Vasile Lupu, 225, 296
Pravila sfinţilor Apostoli, 165
Praznicar, v. şi *Antologhion*
Praznicar, 241,'242
Praxiu, v. şi *Faptele Apostolilor*
Praxiu slavo-romîn, 154, 155, 279
Prăjeşti, sat, 145
Prejmer, sat, 82
Proca, dascăl, 191
Proeni, sat, 5|
Proloage, 8, 221
Prologul rusesc, 181, 188
Proscomidalnic, v. *Pomelnic*
Proscomisarion, v. *Pomelnic*
Psalmi, v. *Psaltire*
Psaltichie, 37, 57, 58, 266
Psaltire, 19, 35, 39, 70, 87,126, 127, 155, 161, 197, 201, 259, 269, 291
Psaltire cu tîlc, 44, 61, 66-63, 83, 107, 108, 142, 191
Psaltire în versuri, 12
Psaltire slavo-romînă, 245
Psaltirea Voroneţeanâ, 161
Ptolomeu Filadelful, 238
Pulgaroglu Mardaci, 125

Puşcaşu Bucur, 191, 192
Puşcaşu Iuga, 23, 192
Putna, mănăstire, 29, 33, 56, 57, 78, 133, 262

R

Racovită Constantin Vv., 67, 74
Racovită Mihail Vv., 40, 76, 90, 111
Racovită Ştefan Vv., 95
Radu, 171
Radu, dascăl, 192
Radu, grămătic, 192
Radu, logofăt, 193
Radu, logofeţel, 193, 194
Radu, postelnic, 68
Radu, preot, 195
Radu, protopop, 167
Radu, scutelnic, 62
Radu Irimie, 181
Radu Nicolae, 195
Rafail monah, 19, 92, 122, 158, 196-201, 221
Rafail, monah de la mănăstirea Secul, 201-203
Rafail, preot, 274
Raith, călugării de la —, 13
Râkoczi Francisc, voievodul Transilvaniei, 236, 246
Răchitoasa, mănăstire, 116
Rădăuţi, 29, 136, 217
Răducanu, logofăt, 195, 196
Răduţ Ianache, 196
Răşinari, sat, 188, 189
Remetea, sat, 22
Reţete, 86, 180
Reţete medicale, 17, 30, 70, 228
Rîm, v. Roma
Rîmnic, 4, 5, 25-27, 37, 50, 51, 62, 66, 82, 91-93, 111, 122, 135, 155, 157, 170, 193, 194, 197, 198, 201, 205, 210-212, 221, 228, 231, 259, 270-272
Rîmnicul Sărat, 259
Rînduiala botezului ereticilor, 106, 151
Rînduiala călugăririi, 24, 91, 117, 183, 252
Rînduiala prohodului, 27
Rînduiala spovedaniei, 262
Rînduiala tîmosaniei, 20, 32, 64, 212, 244
Rîşca, mănăstire, 73, 74, 117— 119, 148
Robaia, schit, 55, 173
Ro7Tî5Trr«2
ìtojdanic, 130, 172
Roma, 11, 28, 65, 90, 123, 195
Roman, 23, 24, 57, 101, 102, 115, 221
Romanescu-Popovici Marcu, 203, 204
Roşcani, sat, 152
Roset Vasile, 257
Rucăr, sat, 255, 256
Rugăciuni, 30, 33, 49, 91, 94, 105, 116, 130, 161, 171, 180, 191, 199, 205, 227, 232, 260
Rus Pavel, 204, 205
Rusaliile, 15, 236
Rusia, 5, 25, 26, 50, 63, 74, 83, 138, 145, 159, 195, 197, 203
Rusu Alexandru, 106
Rusu Ioan, 205

Saac, judeţ, 54
Saca, sat, 248
Samoil, dascăl, 205
Samoil, ierodiacon, 205
Samson, 42, 273
Samuil, ieromonah, 206
Sas Pian, v. Pianul săsesc
Sas, voevod, 90, 91
Saturn, 257
Săulescu Păun, 87
Sava cel sfinţit sf., 44
Sava, ieromonah, 206
Sava, ieroshimonah, 206
Sava, monah, 206
Săcele, sat, 159, 167
Sălaj, 82, 180
Scara, v. Ioan Scărarul sf.
Scarlat Ianache, 107
Schinder, împărat, 134
Secul, mănăstire, 148, 202, 250, 251, 256
Seferteillim, v. *Psaltire*
Semnul Crucii, 12, 138, 166, 183
Serafim, 207
Serafim, eclisiarh, 207
Serafim, ieromonah, 207, 208, 294
Serafim, ieromonahul de la mănăstirea Căldărusani, 108, 209
Serafim, ieromonahul de la schitul Cozla, 208, 209
Serafim, monah, 193, 209, 210
Serafim, monahul de la mănăstirea Bistriţa, 111
Serafim, monahul sin Dragul, 210, 212
Severin, 93, 114, 1
271
Sfaturi gospodăreşt
Sfetagora, v. Ath
Sfîntă Scriptură, v
Sfîntă Scriptură, 49,
110, 172, 187, 1
Sfinţii părinţi, 1,
109, 112, 123
169,173, 174, 1
251-253, 256
Sfinţii 40 de M
Sibiel, sat, 261
Sibiu, 5, 22, 95, 1
261
Sighişoara, 248, 2
Silvestru, ierodiac
Silvestru, ieromon
Silvestru, ieromon
Hîrlău, 213, 2
Silvestru, ieromon
mănăstirea Si
216
Silvestru, ieromon
silvania, 217
Simbolul credinţii,
Simeon, arhiepisc
lonicului, 110,
194, 210
Simeon Metafrast
Simeon Noul Teolo
45, 105, 251, 2
Simeon sf., 13, 14
Simeon Soluneanul
arhiepiscopul
cului
Simion, 217
Simion, diac, 121
Simion, diacul din
Simion, diacul di
218
Simion, preot, 7
Sinai, mănăstire,
Sinaia, mănăstire,
Sinaxar, 7, 84, 12
175-177
Sindipa, 30, 38, 3
Singlitichia, cuvioa
Sinţă, 76
Sion Costache, pa
219
Sion Ioanichie, 2
Sion lordache, stol
Sion Toader, med
220
Sirah, v. Isus Sir
Sisoe sf., 231
Sititelec, sat, 75
Sînboşag, sat, 247
Sînjorz, sat, 181

Sînmiclăuş, sat, 66
Sînpetru, sat, 130, 131
Sînpietru de iarnă, 178
Sîntandrei, sat, 236, 237
Sîntămărie, sat, 269
Slatina, mănăstire, 86, 146, 175, 176
Slătineanu Gheorghe, 7
Slîmnic, sat, 259
Slujba Adormirii Maicii Domnului, 152
Slujba de obşte, 78
Slujba îndrăciţilor, 106, 169
Slujba înmormintării, 256
Slujba învierii, v. Slujba Paştilor
Slujba parastasului, 146
Slujba Paştilor, 5, 242
Slujba patimilor, v. şi *Strastnic*
Slujba patimilor, 4, 178
Slujba pocrovului, 86
Slujba punerii sfîntului brîu, 143
Slujba sf. Constantin, 201
Slujba sf. Dimitrie de la Basarabov, 43, 240
Slujba sf. Nicodim, 26
Slujba sf. Stelian, 45, 240
Slujba sf. Visarion, 105
Slujba tîrnosaniei, v. *Rînduiala tîrnosaniei*
Slujba vecerniei celei mari, 157
Slujbe religioase, 105, 142, 241, 254
Slujebnic, 234
Snagov, mănăstire, 94
Soborul sfinţilor Voevozi, 52
Sofronie, arhimandritul mănăstirii Cozia, 8, 200
Sofronie, arhimandritul mănăstirii Rîşca, 119
Sofronie, ieromonah, 95, 221
Sofronie, monah, 221
Sofronie, shimonah,2 22
Sohodol, sat, 23, 191, 192
Solea, mănăstire, 146
Solnocul de Mijloc, 180»
Spiridon loniţă, 222
Spiţă de neam, 244
Staico, dascăl, 82
Staicu, logofăt, 176
Stamati Iacov, mitropolitul Moldovei, 3, 84, 94, 117, 157, 267
Stamati Toma, 3
Stan, 87
Stan, logofăt, 168, 222
Stan, logofeţel, 222, 223
Stan, preot, 223, 224
Stanca, 255
Stanciu, preot, 62, 63, 224, 225, 296
Stanciul, 240
Stanciul erei, 255
Stanciul preotul din Rucăr, 256
Stan slavici Dobre, 227
Stanislavicl loniţă, 227
Stanovici-Voinescu Ghinea, 228
Star-Chiojd, sat, 132
Stavrache Iordache, Cronica lui -, 96
Stavrofilia, 105
Stănceşti, sat, 196
Stănescu Constantin, 224
Stănişoara, schit, 161
Stelian sf., 45, 240, 241
Stema Ţării, 27, 100,
Stîrce Ştefan, 228-230
Stoian de la Antim, 230, 231 303
Stoica, 31
Stoliţa, v. Moscova
Stolojan, sat, 186
Stracoş, sat, 234, 235
Strahotin, moşie, 147
Strastnic, v. şi *Slujba patimilor*
Strastnic, 204, 236, 266
Strătilă, dascăl, 231, 232
Strehaia, mănăstire, 50
Strilbiţchi Mihail, 57, 249
Stroe, copilul, 232
Sturze loniţă, 11
Sturze Vasile, 233-236, 289
Suceava, 9, 99, 100, 116, 184, 236, 257, 267
Sutu Mihail Vv.. 19, 84, 93, 97, 157, 168, 171, 222, 240

Şărban, v. Şerban
Şchei, cartier al Braşovului, 39 187, 237, 238, 248
Şchiopi, sat, 129
Şcoala domnească din Iaşi, 155
Şerban, preot, 181, 239
Siria, sat, 3
Şoimescu loniţă, 239-241
Şona, sat, 130
Ştefan, 169
Ştefan, arhimandritul mănăstirii Tismana, 89, 95
Ştefan, dascăl, 228, 241-243
Ştefan, dascălul de la! mănăs tirea Colţea, 243 \
Ştefan, diac, 244
Ştefan, diacon, 244
Ştefan, diacul din Vima, 244
Ştefan, egumenul mănăstirii Bistriţa, 232
Ştefan, ieromonah, 245, 246
Ştefan, logofăt, 246
Ştefan, mitropolitul Ungrovlahiei, 215
Ştefan, paharnic, 246
Ştefan, preot, 247
Ştefan, preotul din Molosig, 246
Ştefan, preotul din Sînbosag* 247
Ştefanovici, 259

Tabaci, mahala, 151
Taină ascunsă şi acum descoperită, v. Neofil Cavsocalivituî
Târlo, 229 .
Tatul, preot, 56
Tănase, logofăt, 222
Tăutu loniţă, 247
Tecuci, 43
Teiuşul, schit, 51
Telemac, 136, 224
Tempea Radu, 101, 239
Teodor, v. şi Theodor
Teodor, diac, 248
Teodor, preot, 169, 191 248 261
Teodor Alexievici, ţar 203
Teodorache, logofăt, 249
Teodorache, logofăt de divan, 249
Teodorache sin Gheorghe Luca, 248
Teodosie, împăratul, 73
Teodosie cel Mic, împărat, 72
Teodosie mitropolitul Ungrovlahiei 52, 56,117,119,135, 151, 163, 164, 173, 232, 245, 255, 271
Teofan, egumenul mănăstirii Strehaia, 50
Teofan, ieromonah, 3
Teofan, monah, 249
Teofan, monahul de la Iaşi 250, 251
Teofil, monah, 251-254
Teofil, preot, 255, 256
Teofilact, monah, 256
Teologie dogmatică, 60, 161, 182
Teologie morală, 218
Teologie pastorală, 187
Teologie polemică, 38, 52, 58, 92, 103, 142, 198, 206, 273,. 305
Terapont, ieromonah, 256

Testamentul Nou. v. *Sfînta Scriptură*
Testamentul Vechi, v. *Sfînta Scriptură*
Tetraevanghel, v. *Evanghelii*
Thalasie, cuviosul, 104
Theatron politicon, 170,196,262
Theodor, v. şi Teodor
Theodor, episcopul Edessei, 73, 251
Theodor Studitul, 2, 108, 115, 209, 214
Theodorit, episcopul Chirului, 119
Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei, 35, 45, 67, 69, 164, 226, 227, 254
Theotocarion, 80, 89, 102, 171, 230
Thesalonic, 208
Timişoara, 147, 235-237
Timoftei sf., 165
Timotei, 110, 193
Timotei, monah, 257
Timotei, stareţul mănăstirii Cernica, 103
Tipic, 1, 2, 28, 45, 143, 200, 254
Tipicon, v. *Tipic*
Tismana, mănăstire, 25—28, 51, 71, 89, 90, 95, 108, 268
Tîlcul Apocalipsului, v. *Apocalipsul sf. Ioan*
Tîlcul Psalmilor, v. *Psaltire cu tîlc*
Tîlcul sfintei Liturghii, v. *Descoperirea sf. Liturghii*
Tîrgu-Jiu, 25, 27, 105, 227
Tîrgu-Mureş, 218
Tîrgu-Neamţ, 5, 6
Tîrgul-Pietrii, v. Piatra Neamţ
Toachi Miron, 257
Toader, 257
Toader, dascăl, 258
Toader Costache, 90
Tohani, sat, 54
Toma, 94, 258
Toma, grămătic, 23, 137, 258
Toma, legător, 94
Toma, logofăt, 115
Toma sin popa Ion Domnescu, 258
Toţi sfinţii, 51
Traian, împărat, 90
Trandafir, dascăl, 259
Transilvania, 2-4, *12, 13, 22, 23, 30, 37, 38, 43, 44, 46,48,58,60,61,63, 64,66, 70, 75-77, 81, 82, 87, 97, 101, 107, 115, 120, 121, 128-130, 140, 142, 145, 152, 153, 155, 156, 159, 167, 174, 175, 177—183, 185-191, 195, 204, 217, 218, 223, 233-237, 241-244, 246-248, 259-261 263, 266, 269, 274, 275
Trei Ierarhi, mănăstire, 225
Trei Scaune, 182, 187
Trepetnic, 21, 24, 86, 165, 228
Trigonometrie, 95
Triod, 34, 43, 241-243
Triod slavo-romîn, 261
Triod-Penticostar, 129, 175
Trivale, schit, 117
Troada, 13, 25, 205, 274
Tropare, 70, 241
Tudosie, dascăl, 259
Turcheşi, sat, 263, 264
Turcia,' 50, 236
Turda, 77, 97, 129, 243
Turdaşi, sat, 2
Tutova, 138

Ţara Frîncească, v. Franţa
Ţara Leşească, v. Polonia
Ţara Oltului, 274
Ţara Romînească, 1—4, 7—10, 12, 13, 15-21, 23-28, 31-38, 43-57, 61-71, 75, 77-83, 85-89, 91-96, 101-108, 110, 112-117, 119-122, 125, 127, 131, 132, 134-136, 138, 139 141-144, 146, 151-153, 155, 157, 158, 161-174, 176,179,180,182, 184,186, 189, 190, 192, 193, 195—-201, 204-207, 209, 210, 214-216, 220, 222-228, 230-232, 238-241, 243-249, 251-256, 258, 259, 262,265,267-273
Ţara Ungurească, v. Ungaria
Ţarigrad, 68, 96, 99, 122, 127, 222, 229, 239
Ţăposul, Sandu, 259
Ţîbucani, schit, 108, 109
Ţînţăreni, mănăstire, 52

U

Udrişte Năsturel, 71
Ungaria, 72, 175, 243
Ungrovlahia, v. Ţara Romînească
Ungureanu Anania, 259
Ureche Grigore, 12, 36, 166
Urişul de Jos, sa
Ursachi Gheorghe
Ursu, preot, 260,
Ursu Teodor, 260
Uspenia Bogorodi
mirea Maicii
Utrenie, 34, 57, 9
Utvin, sat, 235

Valea, mănăstire,
Valea Bradului,
Vancea Iştvan, 18
Varlaam, ieromon
Varlaam, mitropo
vei, 236
Varlaam, mitrop
Romîneşti, 11
Varlaam şi Ioasaf,
71, 92, 93, 1
219,257,260,2
Varsanufie, avva,
Vartic Alexandru
Vartolomeu, ierc
Vartolomeu Putn
Vasalie, preot, 47
Vasile, 89, 262
Vasile, cămăraş,
Vasile, dascăl, 26
Vasile, diac, 264,
Vasile, egumenul
Cîmpuiung, 4
Vasile, ieromonah
283
Vasile, preot, 26
Vasile, psalt, 266
Vasile cel Mare,
165,250,254,2
Vasile cel Nou sf
65, 114, 213,
Vasile din Moldo
Vasile Macedonea
139, 205
Vasile Moldovanu
Vasile ot Botoşan
Vaslui, 127, 128
Văcărescu Barbu
Văleni, sat, 174
Vămile văzduhului,
114, 138, 16
205, 213, 221,
Văratec, mănăstir
Văratece, sat, 14
Văsii, preot, 3
Văznesenia, v. în
nului
Vecernie, 34, 57,
Vedenii, 167
Vedenia sf. Grigo

Vedenia lui Macarie, 36, 87
Vedenia Sofianei, 13,15, 16
Veisa Constantin, 260, 267
Veliar, 59
Venedict, arhidiacon, 267
Veneţia de Jos, sat, 142, 143
Veniamin, ieromonah, 267
Veronica, monahie, 149, 150
Versuri, 9, 10, 36, 63, 131, 161, 180, 181, 188
Vesia Avram, 47
Viena, 96, 145, 233
Vieţi de sfinţi, 3, 7, 10, 12, 25, 46, 63, 64, 108, 112, 128, 148, lo6, 173, 174, 181, 195, 201, 207, 219, 249, 252, 254, 255, 263, 273, 274
Vilagoş, sat, 3
Vileoteşti, sat, 231, 232
Vildul de Sus, sat, 77
Vima, sat, 244
Vima Turzii, sat, 77
Vindîoni, sat, 33
Vinţul de Jos, sat, 242
Visarion, ieromonah, 268, 269
Visarion, ieromonahul de la Tismana, 268
Visarion sf,, 105
Viski Ioan, 269, 291
Vişoi, sat., 79, 80, 105, 106
Vişte Ion, 37
Visteria credinţei, 33
Visul Maicii Domnului, 9, 87, 159, 191
Vitalie, ierodiacon, 269
Vîlcea, 62, 121, 146, 197
Vîrlan Ştefan, 268
Vîrnav Constantin, 102
Vîrnav Dimitrachi, 250
Vîrnav Gheorghe, 268
Vîrnav Nicolae, 268
Vlad, 36
Vlad, grămătic, 269-272, 288
Vlad din Moldova, 273
Vladimir,'cneaz, 203
Vladimir, ţâr, 138
Vocabular ruso-romîn, 127
Voico, logofăt, 273
Voicu, copil, 273
Voileanu Matei, 107, 274
Voinescu Radu, 96
Voiture Vinceht, 29, 264
Vrancea, schit, 109, 110, 206

W

Wallis, contele de, 76

X

Xenofont, sf., 201

Zacionea Ion, 275
Zalău, 12, 70, 177
Zalificii Ioniţă, 147
Zăbava fantasiei, 102, 137
Zărţalo, v. *Dioptra*
Zătreanu Constantin, 52
Zătreanu Ştefan, 100
Zile bune şi rele, 10

CUPEINSUL

Introducere . . . .
Copişti de manuscrise romîneşti pînă la 1800 . . . .
Listă de Manuscrisele Bibliotecii Academiei R.P.R. cu numele copiştilor
Lista copiştilor orînduiţi pe secole . . . .
Lista copiştilor pe provincii romîneşti:
Ţara Romînească . . . .
Moldova . . . .
Transilvania . . . .
Banat . . . .
Lista copiştilor din alte ţări . . . .
Indice general . . . .

I
f

EEAT

Pag.	rîndul	în loc de :	se va citi
XVII	14 de jos	au un conţinut religios, acesta..	au un conţinut religios, merită subliniată, căci acesta...
29	2 de sus	Vicent	Vincent
47	22 „ „	justin	Iustin
81	3 „ „		
206	2 de jos	s.3683	Ms.3683
247	4 de sus		xdLţlA.

Redactor de carte : Cremene seu Elena
Tehnoredactor: Preda Elena

Dat la cules 02.10.1958. Bun de tipar 25.04.1959. Tiraj 800. Htrtie semivelină de 65 glm. Format 16(70x100. Coli editoriale 26,8, Coli de tipar 24'/, A. 490i/i958.
Indicele de clasificare pentru bibliotecii, mari: 091.01(498) «...18%
Indicele de clasificare pentru biblioteci mici: (091 R)*

Tiparul executat sub corn. nr. 1781 la întreprinderea poligra'ică nr. 3, Bul. 6 Martie nr. 29, Bucureşti, K.P.E.